

VESZPRÉMI SZEMLE KÖNYVEK 2

Kovács Győző Gyula

Veszprém időjárása és éghajlata I.

A meteorológiai megfigyelések kezdete

Veszprém időjárása történeti feljegyzések tükrében

Veszprém, 2010

Sorozatszerkesztő: Tölgyesi József

Szerkesztőbizottság:

Faa Judit, a kuratórium elnöke, Bándi László, dr. Csiszár Miklós,
Tölgyesi József, a kuratórium tagjai

Szerkesztőségi titkár: Borbásné Horváth Mária

Technikai szerkesztő: Szurmay László

A kötet megjelenését támogatták:

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
„VKSZ” Veszprémi Közüzeti Szolgáltató Zrt.
„BOREAS” Fejlesztő és Szolgáltató Kft. Érd
Mészáros Zoltán (Ügyvezető Igazgató) Veszprémi Ünnepi Játékok
Mihalovics Péter (10. számú vk.) önkormányzati képviselő

ISBN 978-963-06-9177-2

ISSN 2060 – 6109

Kiadja:

Veszprémi Szemle Várostartörténeti Közhasznú Alapítvány
8200 Veszprém, Május 1 utca 2/1.
Levelezési cím: 8220 Balatonalmádi, József Attila utca 101.

Felelős kiadó: Faa Judit, a kuratórium elnöke

Szerkesztőség:

8200 Veszprém, Május 1 utca 2/1.

Tel.: +36-30-600-9186

E-mail: tolgyesijdr@gmail.com

Nyomda: OOK-Press, Veszprém

Felelős vezető: Szathmáry Attila

A borító képei:

A címlapon: Veszprém (Fotó: Ángyán Tamás, Veszprém)

A borító 2 – 3. oldalán: Veszprém régi képeslapokon (Balogh Gyula gyűjteményéből)

A hátlapon: Veszprémi ködös péntek reggel (Fotó: Dobos Zoltán, Veszprém)

Köszöntő

Városunk története különleges kötetét tarthatja kezében az Olvasó, mert tőlünk viszonylag független körülmények azok, amelyek a helyi időjárással, s hosszabb időszakot figyelembe véve, az éghajlattal függnek össze. Független tőlünk, mert a helyi mikroklíma alakulása is a tágabb környezettel van összefüggésben, s az emberi hatások csak alig észrevehetően módosítják városunk időjárását.

Kovács Győző Gyula, aki évtizedeken át volt hivatásos meteorológus, éveken át kutatta, gyűjtötte azokat a dokumentumokat, adatokat, amelyek az időjárás helyi vagy városunk közvetlen környezetének jelenségeivel voltak kapcsolatban. Olyan adatsorokat, szöveges információkat kutatott fel levéltárakban, könyvtárakban, intézményekben és egykor volt amatőr vagy félhivatalos észlelőmeteorológusok hagyatékaik között, amelyek alapján évszázadnál is régebbre tudott visszatekinteni, hogy milyen időjárási viszonyok uralkodtak egy-egy napon, hónapban, évszakban, vagy éppenséggel emlékezetes években, amire még idős korukban is emlékeztek városunk lakói.

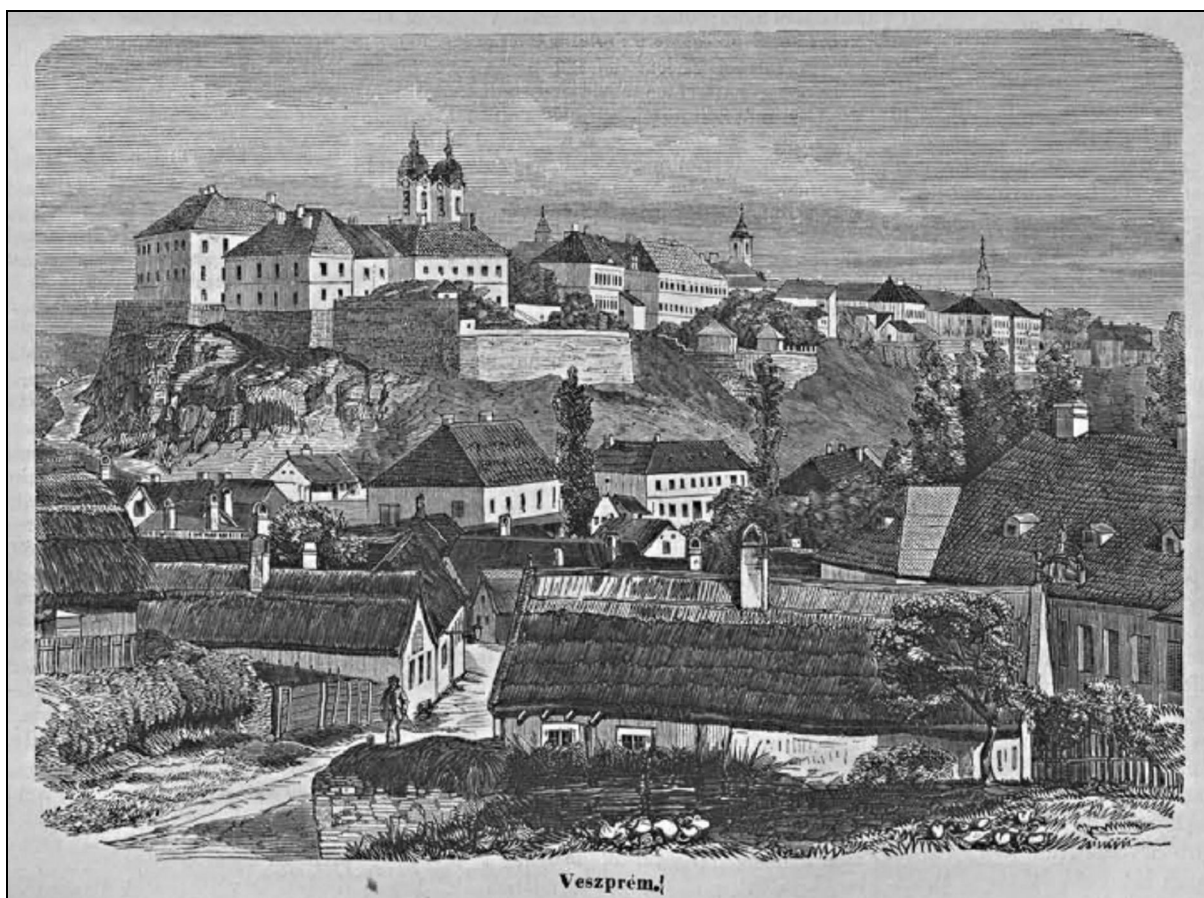
Mert a megszokott, átlagos időjárási jelenségekre csak aktuálisan figyelünk: süt-e a nap, fúj-e a szél, esik-e az eső vagy a hó, de a rendkívüliek mindig jelentős figyelemre számíthatnak. Kovács Győző Gyula kutatásai alapján bőségesen találunk példákat ez utóbbiakra: viharos szelekre, amik úgy vitték a kéményekből a zsarátnokot, hogy a fél város többször is leégett, vagy a nagy esőzések miatt a Séd úgy elárasztotta a Jókai utcát és környékét, hogy a víz az Anna téren is majdnem elérte az egy méteres magasságot.

Remélem, az Olvasók, akik végiglapozzák e könyvet, többet megtudnak városunknak arról a múltjáról, amikor az itt lakóknak az elemekkel is meg kellett küzdeniük, nem egyszer úgy, hogy évek kellettek a helyreállításhoz.

Jó kalandozást, barangolást kívánok a kötet lapjain azzal, hogy reméljük, lesz folytatás: mi is történt a későbbi évtizedek időjárásában.

Veszprém, 2010. április 15-én.

***Porga Gyula**
alpolgármester*

Veszprém látképe a VASÁRNAPI ÚJSÁG 1869. augusztus 29-i számában¹

¹ „Ha az utas Pest felől Székesfehérváron és Palotán át, a szép Bakonyalján közeledik Veszprémhez, távolról egy kellemes síkság közepéből hiszi kiemelkedni a várost, melynek a »vár«-ban levő kiválóbb épületei messze ellátszanak. Azonban csalódik, mert maga a város egy különösen hegyes, sziklás környezetű völgyfenékbe van építve, s csakis a közepén kiemelkedő bérctető templomai, püspöki, káptalani és megyei épületei tűnnek fel messziről, de az összezúfolt, majdnem egymás tetejére épített, s többnyire földszinti lakházak el vannak fedve szem elől. Csak akkor látja ezeket, midőn Veszprém széléhez ért, a várost szidni pedig akkor fogja, midőn egy kis körutat tett a természet által már régen megalkotott, de emberkéz által nem igen háborgatott kövezetén, rendetlen utczáin, s a sziklahegy oldaláról lenézegető házak között... Megjegyzünk még annyit, hogy képünk az úgynevezett »vár«-at észak-nyugati oldaláról tünteti föl.” *E.L. VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1869. augusztus 29.*

Előszó

Milyen az idő?- kérdezzük elég gyakran. – Milyen az éghajlat? – ezt a kérdést ritkábban tesszük fel. Az idő iránti érdeklődés egyidős az emberrel. Ha jó az idő, ha süt a nap, szinte minden munkát könnyebb elvégezni. A földművelő ember már azt is tudja, hogy nem csak „jó idő” kell, hanem „rossz” is, azaz kell eső a földeknek. Nem mindegy, hogy milyen idők követik egymást. Az *idő-járás* iránti, s talán az *időjós* iránti érdeklődés is közel egyidős az emberiséggel. Az éghajlat iránti érdeklődés valamivel későbbi, de az időjárások leírása szintén nagy múltra tekint vissza. Ezeknek a leírásoknak rendszerbe tétele nem más, mint maga az „*éghajlat*”. Ebben a könyvben egy nyugalmazott „*időjós*” vállalkozik arra, hogy szűkebb hazájának, Veszprémnek az éghajlatát rendszerbe szedje, leírja, a rendelkezésre álló feljegyzéseket összegyűjtse.

Kovács Győző hadnagy az elsők között vállalta a nemrég befejezett főiskolai tanulmányok után, hogy újból „iskolapadba” üljön, s beiratkozzon az Eötvös Loránd Tudományegyetem által akkor első ízben meghirdetett Meteorológus II szaktanfolyamára. Ez a döntés életre szóló volt, mivel az újabb diploma megszerzése után egészen nyugdíjazásáig mint repülőmeteorológus dolgozott a Honvédség keretében. A kötődés a meteorológiához azonban nem szűnt meg a nyugállományba vonulással, hanem az előrejelző klimatológus kabátot öltött, s mint nyugalmazott őrnagy, nekiült megírni Veszprém éghajlatát. Ebben az első kötetben az archaikus feljegyzéseket és a kezdeti, a mai elvárásoknak is megfelelő korai észleléseket gyűjtötte össze. A feljegyzésekből megtudhatjuk, hogy az első, Veszprém városára vonatkozó időjárási feljegyzéseket Kecsethy Márton veszprémi püspök naplójában találjuk. Eszerint: „1539. október 24-én magas hó volt”.

Ha az időjárás „*rendben*” alakult, az nem váltott ki érdeklődést. Ha a rendkívüli időjárás kártétellel járt együtt, akkor a kár következményinek leírásaként maradt fenn az „*időjárás jelentés*”, miként történt az 1813. október 17-én: „*Tekintettel arra, hogy az ország igen sok részében az állampolgároknak nagy káruk esett javaikban a hatalmas vízáradások következtében, a veszprémi egyházmegyei hatóság körlevélben utasítja a ker. espereseket, hogy a kerületeikben működő plébánosok templomi szentbeszédekben buzdítsák híveiket, alamizsnára szorultak irányában.*”

Akárcsak ma, a régi idők embere is azt mondta, hogy ilyenre még a legöregebb emberek se emlékeznek, ahogyan ezt Veszprémben az 1819. június 7-i éjjel 4-5 óra közötti jégzivatar tette, amely a vetéseket elpusztította. Ez alkalmával jegyezték fel: „*Ilyen jégverésre a legöregebb emberek sem emlékeznek.*” A zord időjárással sokszor jártak együtt tragikus események is. Az 1881-ből származó tudósítás sajnos akár napjainkból is származhatna: „*Február 27. Frastyá József 64 éves nap-számos, veszprémi lakos, ki örökös iszákosságáról ismeretes, f. hó 26-án éjjel ré-*

szeg állapotban egy kapu alatt lefeküdt és reggelre megfagyott.” Jó, ha ezeket az eseményeket feljegyezzük, s az még jobb, ha akad szakember, aki nem hagyja feledésbe merülni a régi írásokat, hanem ezeket értékelve csokorba szedi, s átnyújtja a mai olvasónak: Ilyen volt az időjárás, az éghajlat.

Manapság különösen, amikor az éghajlatváltozás már nem csak a szakemberek témája, hanem szinte a mindennapi beszédünk tárgya. Ahogy ebben a kis könyvben olvashatjuk egy régi írásból idézve: „*A meteorológia mindig egyik fő feladatának a levegő hőmérsékletének lehető legpontosabb meghatározását tekintette. A korabeli mérések során a legfőbb probléma abból adódott, hogy a legnagyobb körültekintéssel sem igen találtak a hőmérő számára olyan helyet, ahol mind a közvetlen, mind a visszavert napsugaraktól, illetve a környezet sugárzó melegétől védve van, és ahová a levegő mozgása is akadály nélkül eljut, vagyis ahol a hőmérő csupán csak a levegő hatásának van kitéve. Ebből következik, hogy a hőmérőt árnyékban, védőernyő alatt kellett tartani. A meteorológiai állomásokon (Veszprém-ben is) erre a célra szellős bádogernyőt használtak, mely a ház északi oldalán az ablak elé volt felállítva.*” Ma már nem bádogernyő alatt végezzük a méréseket, de az alapelvek semmit se változtak, miközben a meteorológia a léghőmérséklet mérése mellett még számos légköri elem mérését is fő feladatának tekinti.

Ez a könyv csak bevezetője egy nagyobb áttekintésnek, s reméljük, hogy a szerző ugyanolyan lelkesedéssel és körültekintéssel folytatja a munkát, mint tette az „*ősi feljegyzések*” esetében. Aki többet szeretne tudni Veszprém éghajlatáról, annak feltétlenül javasoljuk a könyvet, de az is örömmel forgathatja, aki csak a régi feljegyzések iránt érdeklődik. Az előszóíró szívesen és örömmel ajánlja ezt a könyvet az érdeklődőknek, mivel maga is örömmel és szívesen olvasgatta, a szakember olvasói szerepen túl némi tanári büszkeséggel, mint a szerző volt tanára, mivel az a 76-77-es szaktanfolyam, ahol a szerző elkötelezte magát a meteorológia iránt, első egyetemi oktatói szereplései egyike volt. S itt nem csak tanári elfogultságról van szó, mivel a Meteorológiai Szolgálatot is felügyelő környezetvédelmi miniszter 2009-ben „Pro Meteorológia” emléklappal méltatta a szerző pályafutását.

Budapest, 2010. április 9-én.

Dr. Dunkel Zoltán
címetes egyetemi tanár
a Magyar Meteorológiai Társaság társelnöke

Bevezetés

Veszprémben vagy fúj a szél, vagy esik az eső, vagy harangoznak!

Ezzel az örök érvényű igazsággal fogadtak kollégáim 1978. január elején a szentkirályszabadjai katonai repülőtéren, amikor először szolgálatra jelentkeztem. Hamar rá kellett jönnöm, hogy a térség szélsőségektől mentes időjárása meglehetősen mozgalmas, változékony képet mutat. Elsősorban a Bakony és a Balaton közelsége, ezek időjárás módosító hatása okozott kellemetlen perceket a repülések meteorológiai biztosítása során. Nem egyszer lepett meg bennünket a Bakonyból hirtelen lezúduló szélvihar, a hegy keltette zivatar, vagy a Balaton medencéje felől lassan, alattomosan terjeszkedő „gyalogköd”.

Pontos előrejelzést készíteni egy adott térség éghajlati adottságainak ismerete nélkül szinte lehetetlen. Ismerni kell a különböző időjárási elemek átlagos és szélső értékeit, a korábban előfordult minimumokat és maximumokat. Különösen azokat, amelyek veszélyt jelenthetnek a repülésre, illetve kellemetlenül érinthetik az emberek mindennapjait. Nem elég tudni, hogy Veszprémben gyakran fúj erős szél, ismerni kell a jellemző szélirányt, erősséget, a viharos napok számát, azok előfordulásának valószínűségét is.

Repülésmeteorológiai tevékenységemet végigkísérte a mért és megfigyelt időjárási elemek rendszerezése, éghajlati feldolgozása, elemzése. Egyre hosszabb és részletesebb adatsorokat állítottam össze, felhasználva a repülőtéren és annak környezetében végzett mérések eredményeit. Ezek az adatsorok az előrejelzések pontosabbá válásán túl segítettek abban is, hogy válaszolni tudjak olyan kérdésekre, hogy egy-egy érdekes, szélsőséges vagy extrém időjárási jelenség előfordult-e, vagy milyen gyakran fordul elő térségünkben. Mikor beszélünk átlagos, és mikor beszélhetünk rendkívüli időjárásról.

A számszerűsíthető adatokon túl felkutattam és összegyűjtöttem a térségre jellemző, időjárással kapcsolatos feljegyzéseket, újsághíreket, a különböző forrásokban fellelhető korabeli éghajlati leírásokat. Mindezek ismeretében állíthatom, hogy ma is aktuálisak azok a sorok, amelyeket BÉL MÁTYÁS, a híres polihisztor írt Veszprém vármegye leírásában az éghajlat minőségéről: *„A források és patakok kiválósága és bőrsége elsősorban a jobbágyoknak hasznos. A nyári hőségben szerfölött felüdit a vizek és az árnyas bakonyi erdők hűvössége. Kapnak innen azok is, akik a mezőket lakják, egészséges szelet s forráságban mintegy folytonosan lengező szellőt, az erdők hidegét pedig kellemes napsütés mérsékli. Így az időjárás ezen a vidéken télen sem fagyosabb, mint amit el lehet viselni, de nyáron se forróbb, mint ahogy az egész vidék állapotának egyaránt megfelel. Ezért itt igen sok*

és életrevaló földművest láthatsz és számos öreget, az ifjak nagyapjait, hallhatsz régi történeteket és az ősi idők elbeszéléseit.”² Ezeket az állításokat támasztják alá későbbi korok éghajlati elemzése, köztük BOLGÁR MIHÁLY piarista tanár 1893-ban megjelent írása³, illetve CHOLNOKI JENŐ 1938-ban megjelent elemzése⁴ is.

Korrekt éghajlati elemzés nincs pontos és rendszeres meteorológiai megfigyelés nélkül. A veszprémi meteorológiai megfigyelések kezdeteit sokan, de tévesen Bolgár Mihály tevékenységéhez kötik, hiszen ő írt elsőként a város éghajlatáról, valamint korabeli feljegyzésekből összegyűjtötte az érdekes időjárási jelenségeket. Őt és tanártársai veszprémi tevékenységét 25 évvel megelőzve, 1859. október 16-án egy 19 éves fiatalember, NÉMETH FERENC EVANGÉLIKUS TANÍTÓ került Veszprémbe, aki már tanítóképzős éve alatt kapcsolatba került az Osztrák meteorológiai intézettel és 1860. március 1-jétől 1864. augusztusáig (Szombathelyre költözéséig) folytatja a méréseket, és rendszeresen küldi a jelentéseket a központi intézetbe.

Tehát Német Ferenc az első veszprémi „szervezett” meteorológus, tevékenysége fontos láncszeme Veszprém helytörténetének, említést és megemlékezést érdemel. A 150. évforduló alkalmat ad arra is, hogy megemlékezzünk arról a tevékenységről és azokról a személyekről, akik nélkül a város és a térség éghajlati jellemzőiről nagyon keveset tudnánk. Már csak azért is, mert a sort folytatva, a tevékenységet (ha kisebb megszakításokkal is), olyan nevek és szervezetek képviselik, mint a Piarista gimnázium tanárai, az Angolkisasszonyok, a Villanytelep gépkezelői, a NEVIKI dolgozói, köztük a több évtizedig észlelő Bélafi László, az OMSZ főállomásának munkatársai, a veszprémi amatőr meteorológusok és nem utolsó sorban a szentkirályszabadjai katonai repülőtér meteorológiai szolgálatának munkatársai.

Az Ő tevékenységük eredményeként ma már tudjuk, amit Bolgár Mihály 1893-ban fogalmazott meg: „*Veszprémben a téli hónapok nem túlságosan szigorúak, a nyári hőség ellen pedig véd a Bakony enyhe szellője. A tavasz esős és nem sokáig tart, de annál felségesebbek az őszi esték.*”

Veszprém, 2010. március 1.

Kovács Győző

² BÉL MÁTYÁS: Veszprém Vármegye leírása. A Veszprém Megyei Levéltár Kiadványai 6. Szerkeszti: Madarász Lajos. Veszprém, 1989, 32. oldal. [Veszprém vármegye leírását 1735 augusztusában küldte fel Bél a helytartó-tanácsnak, hogy juttassa el a megyéhez... Veszprém vármegye leírása nem került kiadásra.]

³ BOLGÁR MIHÁLY: Veszprém meteorológiai viszonyai és kútviizei. Veszprém, 1893.

⁴ CHOLNOKY JENŐ: Veszprém. A Balatoni Társaság könyvtára. Budapest, 1938.

A meteorológiai mérések (észlelések) kezdete

Amikor a meteorológiai mérések kialakulásáról és fejlődéséről beszélünk, elsősorban azoknak a műszereknek a megjelenését és alkalmazását kell említenünk, amelyek a légköri jelenségek fizikai meghatározására, számszerű jellemzésére alkalmasak. A XVI. századot megelőző időkben, amikor a barométer (légnyomásmérő), a higanyos (folyadékos) hőmérő vagy a nedvességmérő még ismeretlen volt, a kezdetleges meteorológiai észlelések a légköri jelenségek megfigyelésére és leírására korlátozódtak, a fizikai jellemzők mérésére nem volt lehetőség. Ugyanakkor a légköri jelenségek és folyamatok pontos leírása a legkorszerűbb eszközök használatával sem lehetséges, ha azokkal egymástól elszigetelt mérőhelyeken, és nem előre meghatározott program szerint folytatnak méréseket.

A közösségek számára is hasznos meteorológiai szolgálatok kialakulását és fejlődését a jól szervezett, kifogástalan műszerekkel felszerelt észlelőhálózatok felállításától számíthatjuk, amelyek kezdetben a földfelszín közelében, majd a magasabb légrétegekben is egységes módszerekkel, ugyanazon időpontokban hajtották, hajtják végre a jól átgondolt, nemzetközileg is szabályozott mérési és észlelési programjukat.

Hazánkban a központilag irányított rendszeres műszeres megfigyelések kezdete 1781, amikor a Mannheim-i tudományos társaság keretében alakult SOCIETAS METEOROLOGICA PALATINA⁵ által létesített európai megfigyelő-hálózat egyik állomásaként Buda is bekapcsolódott az első nemzetközi adatgyűjtési munkába. (A budai megfigyeléseket megelőzően is folytak már Magyarország területén meteorológiai mérések és megfigyelések, pl. Sopronban, ezeket azonban csak mint egymástól elszigetelt egyedi kísérleteket vehetjük figyelembe.) A XIX. század első felében már több helyütt folytak meteorológiai mérések, ezek azonban központi irányítás nélküli, egyéni érdeklődésből fakadó vállalkozások voltak.

A XIX. század közepén a természetvizsgálók körében, az éghajlati vizsgálatok szükségessége egyre nyilvánvalóbbá tette, hogy eredményes munka csakis egységesen szervezett (nemzetközi együttműködést feltételező) észlelőhálózat kialakításával képzelhető el. Ennek megvalósítása érdekében elsősorban a tudományos akadémiák emelték fel szavukat. A szervezőmunka nálunk – mivel egybeesett a szabadságharc éveivel –, nagyon lassan haladt, ugyanakkor a bécsi K. K. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN által 1848 végére megszervezett 31 állomás közül az akkori Magyarország területére csak egy (Selmecbánya) jutott.

⁵ 1780-ban Mannheimben alakult társaság az akkor már Európában és az észak-atlanti térségben működő meteorológiai megfigyelő állomások adatainak összegyűjtésére és tudományos feldolgozására. Ezt az időpontot tekinthetjük az újkori meteorológia kezdetének.

A további szervezőmunkát a bécsi Akadémia már nem vállalta, és a hálózat fenntartása érdekében javaslatot tett központi meteorológiai intézet létesítésére, hogy a jövőben az biztosítsa az állomáshálózat felszerelését, bővítését, az észlelők betanítását, az észlelési anyagok tudományos feldolgozását és közzétételét. E javaslat eredményeként született meg 1851-ben az OSZTRÁK CS. ÉS KIR. KÖZPONTI METEOROLÓGIAI INTÉZET, amelynek hatásköre Magyarországra is kiterjedt, így az állomásokat a magyar állam területén is szervezte. Az Osztrák Intézet szervezőmunkája nyomán, bár lassú ütemben, de hazánkban is megkezdődött a meteorológiai megfigyelő-hálózat kiépítése.

1860-ban a Bécsi Intézet hatáskörében már 31 magyar állomás szerepel, újak: többek közt Bakonybél⁶, illetve VESZPRÉM. Veszprémben „*az 1860. é. márcziussal kezdődő észleletek 1864. é. juliussal érték végüket, miután NÉMETH FERENCZ EV. TANÍTÓ⁷, Szombathelyre áttételezt, a hol 1864. é. decemberrel egy új észlelési sort indított meg.*⁸” – olvashatjuk a Magyar Központi Intézet első évkönyvében. SCHENZL GUIDO⁹, az intézet első igazgatója, ugyancsak itt név szerint felsorolja az

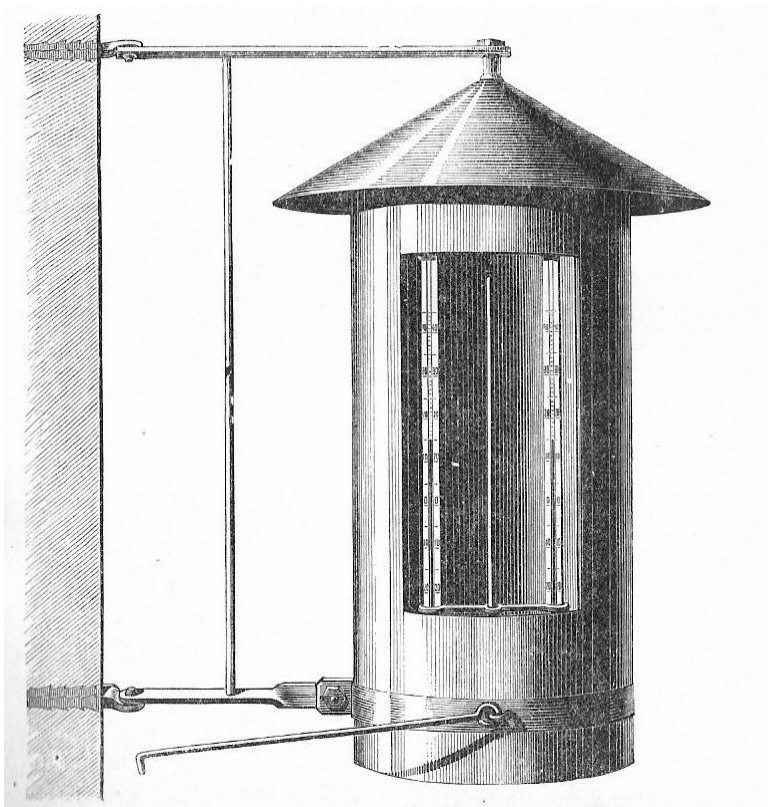
⁶Az észlelést a Sz. Benedek rendű áldozárok végezték, rövid ideig, ugyanis „az észleletek ugyanazon évi szeptember hóban felhagytak”.

⁷NÉMETH FERENC evangélikus tanító a Vas megyei Koltán (ma Nemeskolta) született 1840. április 9-én. Édesapja Németh János, édesanyja Pintér Judit. 1859. október 16. és 1864. szeptember 18-a között a veszprémi Ágoston hitvallású evangélikus gyülekezet tanítója. Kapcsolatba került a Bécsi Meteorológiai Intézettel, és megbízásukból 1860. március 1-jétől 1864. augusztus végéig meteorológiai méréseket és megfigyeléseket végez Veszprémben. A nyári iskolai szüneteket általában szüleinél tölti, így ezekben a hónapokban – helyettesítő hiányában – az észlelési adatsor hiányos. 1864 szeptemberében Szombathelyre költözik, októbertől az egyesült protestáns egyházközség tanítója. 1874 júliusában megválasztották a római katolikus elemi iskolába tanítónak, ami akkor a 7500 lakosú városban a vallási tolerancia jelének számított. 1908-ban vonult nyugdíjba; 1919. április 2-án, 79 éves korában hunyt el végelgyengülésben. Bakó Idával kötött házasságából hat gyermekük született, akiből három élte meg a felnőtt kort. 1884 és 1903 között az egyházközség pénztárosa, majd később a számvevőszék tagja. Négy évtizeden kersztül látta el a közösség templomában a kántori (orgonista) feladatokat.

⁸Az 1864. évi bécsi évkönyv 4. oldalán a következőket olvashatjuk: „**12. Steinamanger in Ungarn.** Der Beobachter zu Veszprim, Herr Nemeth Ferencz, protestantischer Lehrer, wurde nach Steinamanger übersetzt und hat daselbst vom November 1864 angefangen eine neue Beobachtungsreihe eröffnen.”

⁹SCHENZL GUIDO (1823. szeptember 28. – 1890. november 23.) osztrák bencés szerzetes, meteorológus, akadémikus; a Magyar Meteorológiai és Földdelejtességi Intézet létrehozója és első igazgatója. Pappá szentelését követően a grazi egyetemen tanult, matematikából, fizikából és bölcsleletről doktorált. 1851-ben Budára költözött, és 1855-ben az akkor felállított budai reáliskola igazgatójává nevezték ki. 1859-ben, amikor felépült a Toldy-reáliskola, annak fizikai részlegében meteorológiai megfigyelő-állomást létesített. 1861-től pontos meteorológiai feljegyzések készültek, amelyeket maga Schenzl dolgozott fel. Javaslatára 1870-ben megalakult a Magyar Meteorológiai és Földdelejtességi Intézet, amelynek igazgatójává nevezték ki. Még ugyanebben az évben 42 észlelőállomást szervezett, és 1871-ben megindította a rendszeres meteorológiai észleléseket. [Simon Antal: Magyarországi meteorológusok életrajzi lexikonja. Budapest, 2004. Országos Meteorológiai Szolgálat]

1848 – 1870 között működött állomásokat és észlelőiket is. Ebből megtudjuk, hogy Németh Ferenc Szombathelyen 1867-ig önállóan, 1868-ban KUNCZ ADOLFFal közösen folytatta tovább a meteorológiai megfigyeléseket. 1869-ben neve már nem szerepel az észlelők között.

Védőernyő a száraz és nedves hőmérővel¹⁰

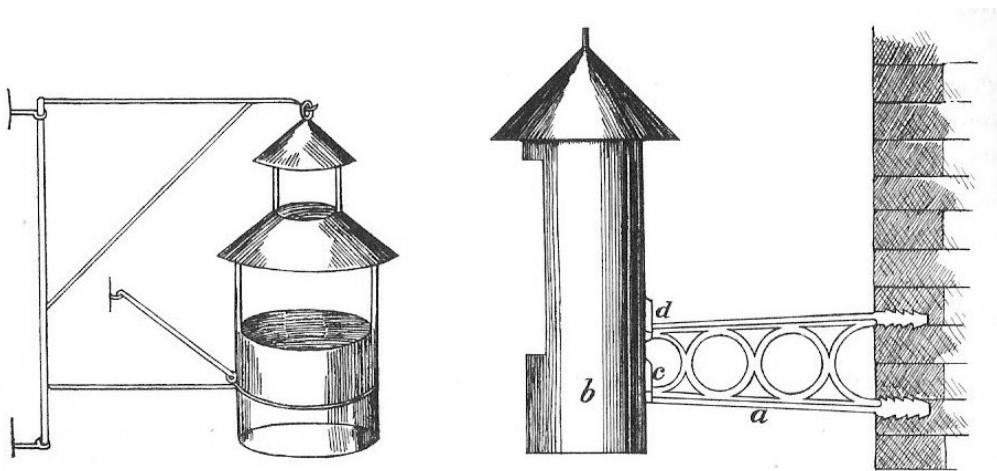
A veszprémi meteorológiai állomás¹¹ feldolgozott észlelési anyagát a Bécsi Intézet évkönyveiben¹² megtaláljuk. Az észlelői tevékenység a légnyomás, a hőmérséklet, a szél, a csapadék és néhány vizuálisan megfigyelhető elem feljegyzésére

¹⁰ A hőmérőt védeni kell a külső behatásoktól, az erős és közvetlen napsugárzástól, a csapadéktól, emiatt azt árnyékban, ernyő alatt kell tartani. A meteorológiai állomásokon erre a célra szellős bádogernyőket használtak, melyet többnyire a ház északi oldalán levő ablak elé állítottak. A hőmérőnek az épület falától lehetőleg távol kellett állnia, a falnak száraznak kellett lennie, mivel a nedves falat érintő levegőnek a párolgás okozta lehűlés miatt alacsonyabb a hőmérséklete.

¹¹ A műszerek felállítása, az észlelő hely a Kossuth Lajos utcai evangélikus templom mellett, az iskola tanítólakásának egyik északra néző helyiségében volt. Tengerszintfeletti magassága 117,7 Toisen \approx 229,5 méter.

¹² Übersichten Der Witteung in Österreich und Einigen Auswärtigen Stationen, Im Jahre 1860, 1861, 1862, 1863, 1864.

terjedt ki. A bécsi központi intézet „a naponkint rendszeresen eszközendő észleletek számát” háromban határozta meg, mégpedig a XVIII., II. és X. órákat. Mivel a korabeli csillagászok déltől kezdték a napot, ez a ma szokatlan megjelölés 06, 14 és 22 órát jelentett. Az észlelési időpontok kiválasztásánál törekedtek arra, hogy a három időköz egymással megegyezzen, illetve a három észlelet középszáma legalább a legfontosabb légtüneti elem, a hőmérséklet valódi (24 órás) középértékét leginkább megközelítse. Fontos szempont volt továbbá (mivel az észlelők tevékenysége az önkéntes részvételre alapozódott), hogy az észlelési órák az észlelők egyéb tevékenységével összhangban legyenek.

Hőmérők sugárzásvédelmére szolgáló bádogernyők¹³

Voltak észlelők, akik az előírt időpontokat valamilyen okból nem fogadták el, emiatt a különböző órákban tett észleletek és az azokból számított közepek egymással nem voltak összehasonlíthatók. Németh Ferenc a lelkiismeretes észlelők közé tartozott. Az előírt időpontokon túl 1860 – 61-ben naponta további két alkalommal, 10 és 16 órakor is végzett megfigyeléseket. 1862. áprilisától az észlelési

¹³ Az állomási hőmérők ebben az időben, bár még nem hőtágulás-nélküli ún. jénai üvegből készültek, csaknem teljesen azonosak voltak, mint a ma is használatosak, de az elhelyezésük az akkori gyakorlatnak megfelelően más volt. A korabeli leírás szerint: „a hőmérőt egy bádogernyő védi az eső ellen. Ezen ernyő fekéén és oldalain nyitva lévén a levegőnek szabad közlekedést enged. A legtöbb állomáson a hőmérő egy vas állvány által 2 – 3 lábnyi (60 – 100 cm) távolságban tartatnak a faltól és csak a leolvasás alkalmával huzatnak az ablak elé.” Elég változatos volt a hőmérők talajfelszín fölötti magassága is. Ha a bádogernyő kertben volt, vagy földszintes ház oldalán, akkor 1,5 m-en voltak a műszerek, de pl. Győrben a városháza tornyán (36 m magasban) végezték a méréseket. A veszprémi műszerek elhelyezésének pontos magasságát nem ismerjük.

naplóban és az évkönyvekben csak a három terminusban (06, 14 és 22 óra) mért adatok és az azokból számított közepek szerepelnek.¹⁴

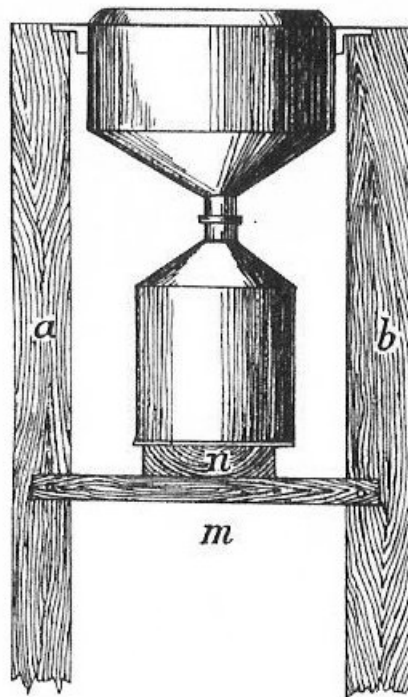
Mivel a három (vagy akár öt) időpont csak részben fedte le az egész napot, ezért az évkönyvekben és az egyéb közlésekben is, azt az akkoriban korszerűnek elfogadott módszert alkalmazták, hogy a hőmérsékleti értékeknek a három terminus időpontból nyert középértékén olyan „javítást” (korrekciót) végeztek, hogy az a valódi (24 órás) napi középértéket legjobban megközelítse. Ezek a javítások, „melyek egy bizonyos helyre nézve találtak”, csak egy meghatározott területen belül fekvő helyekre voltak érvényesek, „melyek megközelítőleg ugyanazon éghajlati elemekkel bírnak, melyeken tehát a középértékek és szélsőségek nem igen különböznek egymástól”. Veszprém korrekcióját Bécs adataiból számították.

A meteorológia mindig egyik fő feladatának a levegő hőmérsékletének lehető legpontosabb meghatározását tekintette. A korabeli mérések során a legfőbb probléma abból adódott, hogy a legnagyobb körültekintéssel sem igen találtak a hőmérő számára olyan helyet, ahol mind a közvetlen, mind a visszavert napsugaraktól, illetve a környezet sugárzó melegétől védve van, és ahová a levegő mozgása is akadály nélkül eljut, vagyis ahol a hőmérő csupán csak a levegő hatásának van kitéve. Ebből következik, hogy a hőmérőt árnyékban, védőernyő alatt kellett tartani. A meteorológiai állomásokon (Veszprémben is) erre a célra szellős bádögernyőt használtak, mely a ház északi oldalán az ablak elé volt felállítva. A hőmérő közvetlen szomszédságában lévő szobát nem volt célszerű fűteni, a leolvasást pedig zárt ablakon keresztül kellett végezni, hogy a szoba belső hőmérséklete ne befolyásolja a leolvasás eredményét. Annak érdekében, hogy a védőernyőt a hőmérővel együtt az ablak elé lehessen húzni, rúdját az ablakdeszka alatt egy nyíláson keresztül a szobába vezették. A hőmérő Réaumur-beosztású volt, 0,2°-os pontossággal, ami lehetővé tette az egy tizedes leolvasást.

1861. végén az állomás higanyos barométert kapott, így a következő év januárjától az észlelések a légnyomás mérésére is kiterjedtek. A Kapeller-féle edényes barométer skálabeosztása párizsi vonalakban¹⁵ volt megadva és a nyers légnyomás értéket hőmérsékleti korrekciónak kellett alávetni, mégpedig pozitív hőmérséklet esetén le kellett vonni a higany tágulása miatti (előzetesen táblázatban megadott) különbözetet, ugyanis a higanyoszlop magassága a hőmérséklettől is függ; minél melegebb a műszer környezete, annál jobban kiterjed a higany s minél alacsonyabb, annál jobban összehúzódik. A barométer a tanítólakás egyik kevésbé fűtött szobájában volt elhelyezve, valószínűleg abban, amelyik ablakából a külső hőmérsékletet is le lehetett olvasni.

¹⁴ 1861. december és 1862. január hónapokban a napi megfigyelések száma – valószínűleg a Bécsi Intézet utasítására – nyolcra nőtt. Erre azért volt szükség, hogy pontosabban meghatározhassák a napi minimum- és maximum hőmérsékleteket, illetve az egyes állomások korrekciós javítási értékeit.

¹⁵ Egy párizsi vonal = 2,256 mm.

Osztrák típusú csapadékmérő¹⁶

A csapadék mennyiségének mérése úgynevezett osztrák mintájú csapadékmérővel történt, amely egy tölcsér alakú felfogóból, egy gyűjtő palackból és egy üveg mérőcsőből állt. A bádogból készült esőmérő tölcsére egy párizsi négyszöglábnyi területű volt (egy négyszög párizsi láb = 0,10555 négyszög méter $\approx 0,1 \text{ m}^2$), a hozzá tartozó mérőcső a csapadék magasságát közvetlenül párizsi vonalakban adta

¹⁶ A csapadék mennyiségét nem súly szerint szokás meghatározni, hanem milliméterekben, vagyis azzal a magassággal, amelyet cseppfolyós állapotában elfoglalna egy vízszintes, a víznek áthatolhatatlan felületen. Az esőmérő készlet felfogó edényből, gyűjtő palackból és mérőhengerből állt. A cinklemezből készült henger alakú felfogó edény alsó része tölcsérben végződött, felfogó felületének belső átmérője 356,8 mm, tehát a területe $1/10 \text{ m}^2$, vagyis 1000 cm^2 . A szintén henger alakú szűk nyakú gyűjtőedény is cinklemezből készült, és űrtartalma kb. 6 liternyi volt. Ezt a felfogó edényre rácsavarták, és ezzel biztosították, hogy kívülről csapadékvíz ne szivároghasson a gyűjtő edénybe, ami nem minden esetben sikerült és előfordult, hogy 10%-os csapadéktöbblet is keletkezhetett. A lehullott csapadék mennyiségének mérésére szolgáló edény egy skálával ellátott üveghenger volt, amelynek osztásai párizsi vonalban és hüvelykben voltak feltüntetve. A szilárd csapadékot mérés előtt meg kellett olvasztani, de a gyors eredmény elérése miatt nem volt szabad kályhára tenni. A reggeli főterminus alkalmával leolvasott mennyiség lett a 24 órás csapadékösszeg, amely az előző napon lehullott mennyiségként lett nyilvántartva.

meg, század pontossággal. Előfordult, hogy a szintén bádogból készült gyűjtőpalc lack erős esőzés vagy havazás alkalmával egészen megtelt csapadékkal, emiatt az állomáson tartalék csapadékmérőt is rendszeresítettek. Szükség volt a cserére akkor is, ha szilárd halmazállapotú csapadék hullott, ugyanis ekkor az egész csapadékmérőt meleg szobába kellett vinni és befödve állni hagyni, amíg az egész csapadék cseppfolyóssá nem válik és akkor megmérni. A napi csapadékösszeg mérése a meteorológiai állomáson a reggeli észleléssel egy időben történt, és a leolvasott mennyiséget az előző nap csapadék rovatába kellett feljegyezni, kiegészítve a jegyzet rovatban a csapadék fajtájával illetve a csapadékhullás kezdetének és megszűnésének időpontjával. Rögzíteni kellett a légköri elektromos jelenségek (dörgés, villámlás) és a köd bekövetkeztének időpontját is.

A levegő hőmérsékletének, légnyomásának valamint a lehullott csapadékmenyiségnek a mérésén túl a meteorológiai észlelés, különböző „vizuálisan megfigyelt” időjárási elemek feljegyzését is magában foglalta. A csapadék típusán túl kiterjedt a felhőzet mennyiségére, a szél irányára és erősségére illetve a felhőhuzam megállapítására. A meteorológia mindig nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy vajon az égboltnak mekkora része van felhővel borítva, függetlenül a felhő típusától és talajfelszín fölötti magasságától. Egészen tiszta égbolt esetén a felhőzetet „0”-val, teljesen borult esetben „10”-zel jelölték. A borultság fokát a két szám között becsléssel állapították meg. Ebben az időben a felhőzet típusáról még nem készültek feljegyzések, csupán alsó, közepes illetve felső felhőkről beszéltek.

A szél irányának és sebességének meghatározására a szélvitorla szolgált. Az irányok megjelölésére a fő és mellék égtájakat használták, erősségét pedig abból a hatásból ítélték meg, amelyet az egyes tárgyakra, leginkább a fákra kifejtett. A 7-es erősségű vihar kategóriát jelölt, amely gallyakat tördel, és a szabadban való tartózkodást kellemetlenné teszi. A magasabb légrétegek szélviszonyaira a felhők mozgásából (felhő-huzam) lehetett következtetni. Ezért feljegyezték, hogy a különböző felhő magassági szinteken (alsó, közepes, felső) milyen irányú szél fúj, pontosabban mely irányból mozognak a felhők.

1864 augusztusától számszerű, rendszeresen mért időjárási adatok nem állnak a veszprémiek rendelkezésére. Ebben az időszakban a lelkesebb orvosok és természetvizsgálók országszerte végeznek méréseket, azok eredményei azonban csak elvétve kerülnek nyilvánosságra. Veszprémben PILLITZ BENŐ¹⁷ megyei főorvos éves egészségügyi jelentéseiben közli a megyére vonatkozó „lebészeti tünetnyek, és közegészségi viszonyok főbb mozzanatait” megemlítve néhány időjárási

¹⁷ DR. PILLITZ BENŐ (Veszprém, 1825. június 25. – Veszprém, 1910. május 31.) orvos, botanikus. Műszaki pályára készült, de az 1849 – 1856-os években orvosi tanulmányokat folytatott Bécsben. Veszprémben 17 évig kórházi főorvos és megyei tisztifőorvos. Botanikusként megyéje növényvilágát kutatta és írta le. Herbáriumát a Veszprém-vármegyei Múzeumra hagyta. [Veszprém megyei életrajzi lexikon - EKMK]

elem számszerű értékét is. Őt követi KERÉNYI KÁROLY¹⁸, aki szintén feljegyzéseket készít, naplót vezet, de észleléseinek töredékei csak a vármegyei éves jelentésekben jelennek meg, mint „a megyei lakosság, valamint a hasznos házi állatok egészségi állapotára vonatkozó” adalékok. Az 1866-ban rövid ideig megjelenő és 1875-ben újrainduló VESZPRÉM című hetilap nagy gyakorisággal közli az elmúlt napok, hetek érdekes időjárás jelenségeit a vármegye egész területéről. Más forrásból átvesz időjárással kapcsolatos anyagokat és helyt ad olyan felhívásnak is, mint JALSOVITS ALADÁR¹⁹ írása „A meteorológiai (légtüneti) észleletek érdekében.”²⁰

1876-ban LÉVAY IMRE²¹ lesz a VESZPRÉM felelős szerkesztője. Az újság október 1-jei számának első oldalán vezércikkben közli a „t. olvasóval”, hogy mostantól „a helyi hírekben meg lesz említve mindaz, mi kizárólag Veszprém városát illeti”, közte a rendszeres időjárás adatok is. Még ugyanebben a számban „Időjárásunk a múlt héten” címmel elkezdődik egy négy évig tartó adatfolyam, amely 1880. november 20-án ér véget. Ennek oka, hogy Lévai Imre megvált az újság szerkesztésétől, amiről a november 21-én megjelenő számban így tájékoztatja a tisztelt olvasót: „Egy a köztem és Krausz Ármin laptulajdonos úr közt felmerült és önérzetemet sértő magánügy miatt a <Veszprém> szerkesztéséről ezen számmal visszalépek. A nagyérdemű közönségnek szíves emlékébe ajánlottan vagyok, Tisztelettel *Lévay Imre.*” A szerkesztő visszavonulásával egy időben megszűnő időjárás jelentésből arra lehet következtetni, hogy ebben az időben, a piarista gimnáziumban (vagy rendházban) naponta három alkalommal rendszeres hőmérséklet-méréseket végeztek és feljegyezték a jellemző időjárás jelenségeket is.

¹⁸ DR. KERÉNYI KÁROLY (Győr, 1829. október 16. – Veszprém, 1923. augusztus 19.) orvos. Középiskoláit Győrben végezte. A szabadságharcban önkéntesként harcolt és megsebesült. 1854-ben a pesti egyetemen sebész-orvosi, 1874-ben orvostudori oklevelet szerzett. Veszprémbe telepedett le, ahol 1860-tól városi, 1861-től járási orvos. 1878 után Veszprém vármegyei tiszti főorvosa. 1882-től a városi kórház főorvosa. Elnöke volt a 48-as Honvéd Egyesületnek. [Veszprém megyei életrajzi lexikon - EKMK]

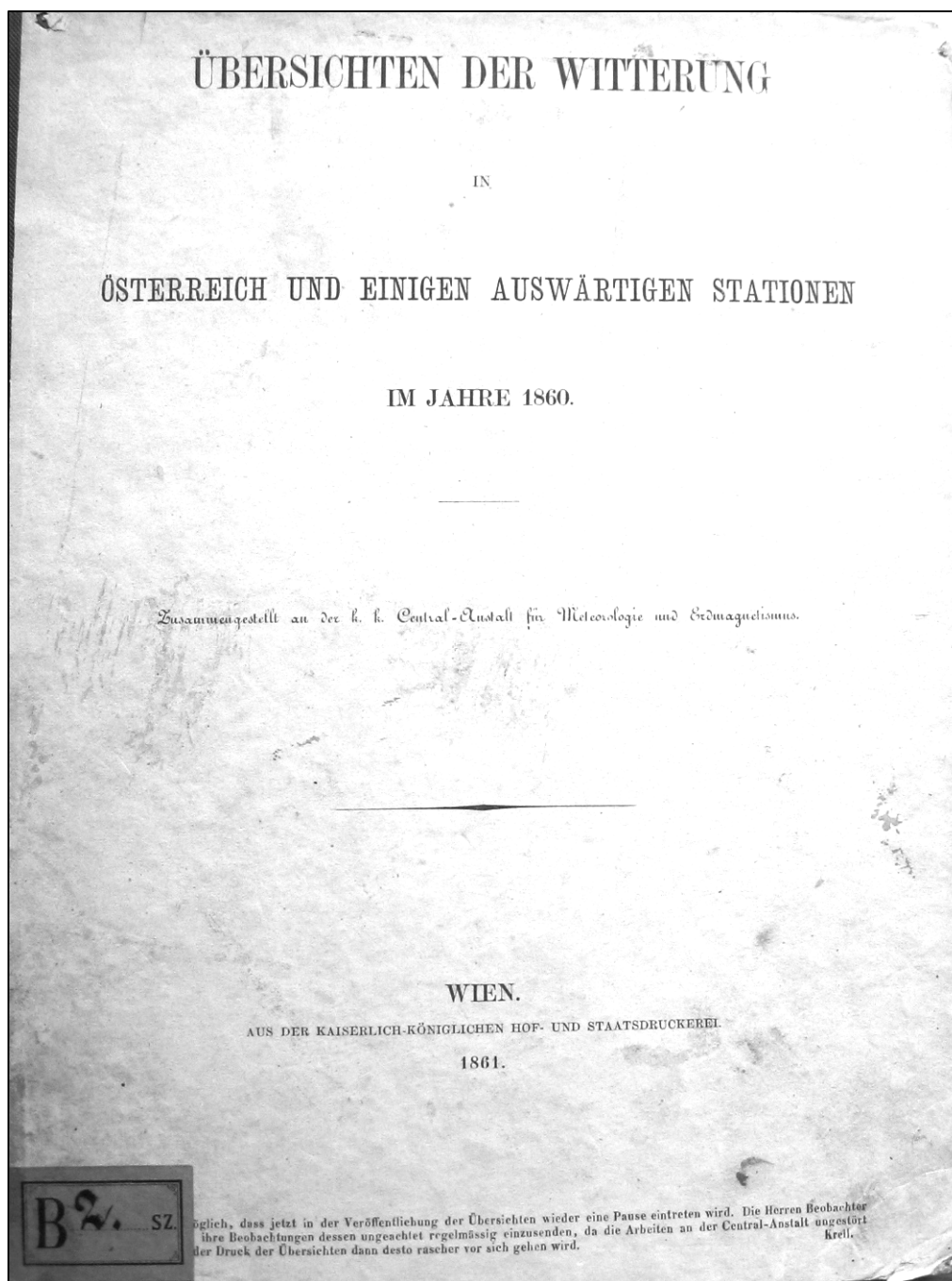
¹⁹ JALSOVITS ALADÁR KÁROLY (Veszprém, 1833. november 25. – Tihany, 1897. július 10.) szerzetes, tanár. 1850. szeptember 15-én lépett be a bencés rendbe; Pannonhalmán végezte a teológiát és 1857. augusztus 31-én szentelték pappá. 1862-ig Pápán, 1865-ig Komáromban, 1869-ig Sopronban gimnáziumi tanár, azután a fürdőfürdői (Balatonfüred) Kerek-templom lelkésze. Cikkei jelentek meg a MAGYAR HÍRNÖK és a MAGYAR ÁLLAM című lapokban. 1874 végén átveszi *Écsi József* gyógyszerésztől a meteorológiai méréseket, és nagy buzgalommal végzi azokat 1885-ig. 1889 után nyugdíjasként Tihanyban él és itt is hunyt el. [Veszprém megyei életrajzi lexikon - EKMK]

²⁰ Megjelent a VESZPRÉM – (megyei s helyi érdekű közigazgatási, társadalmi s irodalmi hetiközlöny.) II. évfolyam. 1876. 15-16-iki számaiban, Veszprém, április 9-én és 16-án. A felhívást a 175. oldalon közöljük.

²¹ LÉVAY IMRE (Makó, 1842. november 10. – Budapest, 1895. május 20.) piarista rendfőnök, újságíró. 1861-ben lépett a piarista rendbe, 1867-ben szentelték pappá. 1871-ben a budapesti tudományegyetemen szerzett tanári oklevelet. 1874-től Veszprémbe házfőnök és a gimnázium igazgatója. 1877 – 1884 között (megszakítással) szerkesztője a VESZPRÉM című lapnak.

Ezen észlelések pontos helyét és időpontját nem ismerjük, az újság úgy közli, hogy reggel, délben és este. Az észlelő személyét sem ismerjük, valószínűleg a természettani szertár „gondozója” lehetett. A hőmérséklet mérésére egész fokbeosztású Reaumur hőmérőt használtak, tizedeket nem jegyeztek fel. (Feltételezhető, hogy a hőmérő felállítása, közvetlen napsugárzástól való védettsége sem volt előírás szerinti, ami kitűnik a magas értékekből.) A hőmérséklet leolvasásakor feljegyezték a tapasztalt időjárást is, amelyet általában egy kifejezéssel jellemeztek. (Ködborús, esőborús, derült, tiszta, nagy köd, forró nap stb.) Az adatokból készített összeállítást a III. TÁBLÁZAT (32. oldal) tartalmazza. Ebből kitűnik, hogy ezen időszak átlaghőmérséklete néhány tized fokkal melegebb lehetett, mint az 1860 – 64 közötti időszak. A nyári délutáni hőmérsékletek néhány alkalommal meghaladták a 35°C-ot, míg a téli értékekben lényeges eltérés nem mutatkozik. A csapadékos napok száma valamivel több, mivel nem tudunk különbséget tenni a mérhető ($R \geq 0,1$ mm) és nem mérhető (csapadék nyom) mennyiségek között. Ugyanakkor a lehullott csapadék mennyiségét nem ismerjük. A feljegyzéseknek elsősorban nem a közvetlen meteorológiai és éghajlati, hanem helytörténeti vonatkozása a jelentős.

1870-ben megalakult a „Meteorológiai és Földdelejtességi Magyar Királyi Központi Intézet”, melynek igazgatója a Magyar Tudományos Akadémia javaslatára SCHENZL GUIDO lett. Az új intézet a kultuszminisztérium fennhatósága alatt állt és 1893-ig ennek keretében működött. Az intézet fő feladata Magyarország éghajlatának, valamint az ország földmágneses viszonyainak a kutatása. Ezen általános célkitűzés érdekében feladata egységes észlelési utasítás kidolgozása, gondoskodás a korszerű műszerfelszerelésről, a megfigyelési adatok gyűjtése, ellenőrzése és a nemzetközi előírások szerint történő publikációja. Az állomások száma az intézet szervező munkájának eredményeképpen évről évre nőtt, de Veszprémben még közel 15 évet kellett várni egy újabb meteorológiai észlelőállomás beindulására, amelynek felállítása – Horváth Sándor és Takács József gimnáziumi tanár urak indítványára, Lévai Imre igazgató hathatós közreműködésével – 1884-ben szervesen összekapcsolódott a Piarista nagygimnázium Főgimnáziummá történő átalakulásával.

*A bécsi (Osztrák) meteorológiai intézet 1860. évi évkönyvének címlapja
(Országos Meteorológiai Szolgálat)*

Veszprém éghajlata

A Németh Ferenc által 1860. márciusa és 1864. augusztusa között végzett meteorológiai mérések és megfigyelések tették lehetővé, hogy Veszprém éghajlati adatai megjelenhessenek 1865-ben, HUNFALVY JÁNOSnak a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából készített: „A Magyar Birodalom természeti viszonyainak leírása” című művében. Hunfalvy a kor színvonalának megfelelően igen alapos munkát végzett, annak ellenére, hogy sok esetben eltérő időpontú és időtartamú adatsorokkal dolgozott. *„Következő dolgozatomban nemcsak a bécsi meteorológiai intézet felügyelete mellett közzétett, hanem a magyar t. Akadémiához eddigelé átküldött adatokat, valamint azokat is felhasználtam, melyeket magam voltam szerencsés egybegyűjteni. Az észlelések évsora az egyes helyeken különböző s általán véve még csekély; teljesen megbízható eredményeket azért még most sem várhatunk. Mindazáltal azzal kecsegtetem magamat, hogy midőn az eddig felgyűlt adatokat nagy fáradtsággal egybeállítottam s földolgoztam, hiábavaló munkát még sem tettem, s hogy hazánk meteorológiai viszonyainak ismeretét némileg mégis csak gyarapítottam.”* – írja a METEOROLÓGIAI VISZONYOK fejezet bevezetőjében.

A következőkben – részben Hunfalvy közlése alapján – részletesen elemezzük Veszprém időjárási és éghajlati jellemzőit. Legfőbb forrásunk az Országos Meteorológiai Szolgálat éghajlati adattárában őrzött korabeli ÉSZLELÉSI NAPLÓ²², amelynek adatait újraszámolva és aktualizálva közöljük az egyszerűbb megértés és a mai adatokkal történő összehasonlíthatóság érdekében. Az éghajlat fogalmáról Hunfalvy a következőket írja: *„Annak, mit klímának, égaljnak nevezünk, igen sok tényezője van, melyek közül némelyek jobban, mások kevésbé érezhetők. A fő s leginkább érezhető égalji tényezők közé mindenestre a légmérsék, az uralkodó szelek, a légnedvesség és esőzési viszonyok tartoznak. Azért kivált azokat igyekeztem részletesen tárgyalni, a mennyire az eddigi észlelések alapján lehetett.”* Mivel Hunfalvy feldolgozásában Veszprém éghajlatára vonatkozó értékek az 1860 – 63 közti észlelési adatokból származnak, azokat kiegészítettük az 1864. évi adatokkal, így az éghajlati jellemzők a teljes észlelési időszakra (1860. március – 1864. augusztus) vonatkoznak.

JANUÁR a leghidegebb hónap, középhőmérséklete $-3,5^{\circ}\text{C}$ -nak adódott, köszönhetően az 1864. évi rendkívüli januári hidegnek. Az egyes évek között lényeges különbségek mutatkoznak. A legenyhébb január középértéke $+2,2^{\circ}\text{C}$ volt 1863-ban, míg a következő évben ugyanez az érték $-7,6^{\circ}\text{C}$ -nak adódott. Az észlelési pe-

²² METEOROLOGISCHE BEOBACHTUNGEN. Az észlelési nyelv – a Bécsi Intézet miatt – német volt, ezért a jegyzet rovat is így íródott. A korabeli műszerek felépítésének és skálabeosztásának megfelelően a hőmérsékletet Réaumur-fokban [$1^{\circ}\text{C} = 0,8^{\circ}\text{R}$], a légnyomást és a csapadékot pedig Párizsi-vonalban [1 párizsi vonal = 2,256 mm] határozták meg.

riódus legalacsonyabb értékét (terminus²³ minimum) is 1864 januárjában mérték, 17-én reggel 6 órakor $-18,1^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott a hőmérő. Fagyos nap (amikor a hőmérséklet fagypont alá csökken) átlagosan 23 alkalommal fordul elő, míg 18 alkalommal a maximum hőmérsékletek is fagypont alatt maradnak (téli nap). A hónap átlagos csapadékmennyisége 30 mm, de 1864. januárban a lehullott mennyiség 3 mm alatt maradt. Mérhető csapadék ($R \geq 0,1$ mm) 7 – 8 alkalommal fordul elő, ennek közel fele havazásból származik. A ködös napok átlagos száma 5, a borultság mértéke (0 – 10-es skálán) 6,3. A feljegyzések 1 – 4 viharos napot említenek.

FEBRUÁR középhőmérséklete $+1,7^{\circ}\text{C}$, de az egyes évek közt – akár csak januárban - lényeges eltérések mutatkoznak. Különösen enyhe volt 1862 februárja, ekkor a havi középérték $5,2^{\circ}\text{C}$ -nak adódott és a terminus maximum 24-én meghaladta a 14°C -ot. Az észlelési időszak leghidegebb februárja 1864-ben volt, 25-én reggel 6 órakor $-12,3^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott a hőmérő. Fagyos nap átlagosan 15 alkalommal, téli nap 5 alkalommal fordul elő. 1864 februárjában a terminus minimum 3 alkalommal csökkent $-10,0^{\circ}\text{C}$ alá (zord nap). A hónap átlagos csapadékmennyisége 26 mm, de 1863-ban csak 3,1 mm-t, ugyanakkor 1864-ben 71,2 mm-t jegyeztek fel. Az átlagosan 5 – 6 csapadékos napnak egyharmada havazásos. Átlagosan 6 ködös nap fordul elő, a borultság mértéke 5,6. A viharos napok száma 2 és 9 között változott.

MÁRCIUS általában szélsőségektől mentes, $5,6^{\circ}\text{C}$ -os középhőmérséklettel. 1860-ban későn kezdett tavaszodni, ekkor a hónap középhőmérséklete mindössze $+2,3^{\circ}\text{C}$ -nak adódott; 13-án reggel a hőmérő $-7,9^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott. A legenyhébb márciust 1862-ben jegyezték fel, ekkor a középhőmérséklet $7,4^{\circ}\text{C}$ volt, 28-án délután a terminus maximum meghaladta a 20°C -ot. Fagyos nap átlagosan 6 alkalommal fordult elő, ugyanakkor 1860-ban 13 alkalommal csökkent a hőmérséklet fagypont alá, míg 1863-ban a reggeli terminus minimumok fagypont fölött maradtak. Március a tavasz legcsapadékosabb hónapja 56 mm-es mennyiséggel, és 8 – 9 csapadékos nappal. Havazás átlagosan két napon fordul elő. Egyes évek márciusi csapadékmennyiségeiben lényeges eltérés mutatkozik. 1862-ben 1 csapadékos nap volt, a lehullott mennyiség nem érte el az 5 mm-t, míg 1864-ben 11 csapadékos napon 113 mm esett, ami az észlelési periódus során előfordult legmagasabb havi csapadékösszeg. Az egy napi rekord (24 órás csapadékösszeg) is 1864. március 28-án fordult elő, 46,3 mm-el. Ebben a hónapban, 30-án zivatar volt és jég esett. Viharos nap átlagosan 4 – 5 alkalommal fordult elő, a ködös napok átlagos száma 1,5. Az átlagos borultság értéke 5,5.

²³ Az észlelési időpontokat nevezték terminusoknak, így a reggel 6 órakor leolvasott érték volt a TERMINUS MINIMUM, és a délután 2 órakor leolvasott érték a TERMINUS MAXIMUM. Az állomáson külön maximum-minimum hőmérő nem volt.

A magyar birodalom természeti viszonyainak
leírása.

II. RÉSZ.

A magyar birodalom meteorológiai, növényzeti és állat-
tani viszonyai.

I. SZAKASZ.

A meteorológiai viszonyok. *)

Hazánkban, tudtommal, 1783-ban indultak meg a meteorológiai észlelések, még pedig a budai csillagásztoronyban, mely ak-

*) V. ö. Berde Áron : Légtüneménytan s a két Magyarhon égaljviszonyai stb., Kolozsvár 1847; Dorner József : Buda vidékének égaljviszonyai, a k. m. Term. Társulat Évkönyvei II. k., 153. s k. l.; Kornhuber : Ergebnisse aus den meteor. Beobachtungen zu Pressburg, a pozs. reáliskola programjaiban; Reissenberger : Ueber die Witterungsverhältnisse von Hermannstadt, Verh. und Mitth. des sieb. Vereins für Naturwiss. XI. köt., 171. s k. l.; Sonklar : Grundzüge einer Hyetographie des österr. Kaiserstaates, Mittheil. der k. k. Geogr. Gesellschaft, 1860. évf. 205. s k. l.; Molnár István : Sárospatak közép mérséklete, Tudósítás a sárospataki főiskoláról az 1857/4-dik évről. — Az észleletek közzé vannak téve : a „k. k. Central-Anstalt für Meteorologie und Erdmagnetismus“ évkönyveiben 1856-ig nagy részletességgel; továbbá a „k. k. Akademie der Wissenschaften“ természettud. osztályának kiadványaiban (1857 és 1858. évekről), s a cs. k. meteorológiai intézet által 1859 óta kiadott : „Uebersichten der Witterung in Oesterreich und einigen auswärtigen Stationen“ című füzetekben, Dr. Wesselowszky észlele-

Magyarorsz. term. viszonyai III. köt

32

Hunfalvy János: A magyar birodalom természeti viszonyainak leírása²⁴

²⁴ II. RÉSZ. A magyar birodalom meteorológiai, növényzeti és állattani viszonyai. I. Szakasz. A meteorológiai viszonyok.

ÁPRILIS középhőmérséklete $9,0^{\circ}\text{C}$; de a leghűvösebb évben, 1864-ben mindössze $6,2^{\circ}\text{C}$ volt a középérték és 7-én reggel $-3,8^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott a hőmérő. A legenyhébb áprilist 1862-ben jegyezték fel, 27-én délután $25,4^{\circ}\text{C}$ volt a terminus maximum; a hónap középhőmérséklete $12,7^{\circ}\text{C}$ -nak adódott. Átlagosan előfordul még 1 – 2 fagyos nap, és előfordulhat, hogy a délutáni hőmérséklet meghaladja a 25°C -ot (nyári nap). A hónap átlagos csapadékösszege 36 mm, ez a mennyiség átlagosan 8 csapadékos napon hullik, amiből 1 – 3 havazásos nap előfordulhat. Az áprilisi köd ritka, egy alkalommal 1860-ban fordult elő. Viharos nap átlagosan 4 alkalommal fordul elő, a borultság mértéke 5,1.

MÁJUS csaknem hat fokkal melegebb az áprilisnél, középértéke $14,7^{\circ}\text{C}$ -nak adódott. A havi terminus maximumok minden évben megközelítették, 1863-ban meg is haladták a 25°C -ot. A reggeli hőmérsékletek általában 5 fok közelében maradnak, de 1864. május 5-én reggel a hőmérő $-3,0^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott. Nyári nap 1 – 2 alkalommal fordul elő, és fagy (főként talaj-menti) ebben a hónapban sem kizárt. Az átlagos csapadékösszeg 48 mm; a csapadékos napok száma 9, aminek egyharmadát zivatar (dörgés, villámlás) kísérheti. A köd májusra nem jellemző, bár 1860-ban egy alkalommal előfordult. Az átlagos borultság mértéke 4,8; a szél 4 alkalommal haladja meg a viharos fokozatot.

JÚNIUS már igazi nyári hónap, átlaghőmérséklete $19,0^{\circ}\text{C}$. Szélsőségektől mentes, az egyes hónapok középhőmérsékleteinek eltérése nem haladja meg a 2 fokot. Érdekes, hogy a leghidegebb és legmelegebb májusi értéket is ugyanabban az évben, 1863-ban mérték; 2-án reggel $8,6^{\circ}\text{C}$ -ot, 29-én délután pedig $32,6^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott a hőmérő. Nyári nap 8 alkalommal, hőség nap (amikor a hőmérséklet csúcserképe meghaladja a $30,0^{\circ}\text{C}$ -ot) átlagosan egyszer fordul elő. Az átlagos havi csapadékösszeg 47 mm. A 8 csapadékos napból 3 zivatarral kísért, és jégeső is előfordulhat. Köd előfordulása júniusra sem jellemző, bár 1860-ban és 1862-ben is feljegyeztek egy-egy napot. Átlagosan 3 – 4 viharos nap fordul elő, a borultság mértéke 4,7.

JÚLIUS adatsora mutatja a legtöbb adathiányt, emiatt az éghajlati jellemszámok zömét csak pótlással lehetett biztosítani. A hónap középhőmérséklete $19,8^{\circ}\text{C}$ -nak adódott, és mindössze egy évről tudunk (1862-ben) amikor a délutáni terminus maximum hőmérséklet meghaladta a 30°C -ot. Feltűnően hűvös volt 1864 júliusa, amikor a havi középhőmérséklet $17,9^{\circ}\text{C}$ volt és 3-án reggel $9,5^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott a hőmérő. Július az év legcsapadékosabb hónapja, a havi átlag 62 mm. A 8 csapadékos napból három zivataros; jégesőt és ködöt nem jegyeztek fel. A borultság értéke 4,2 és átlagosan 2 – 3 viharos nap fordult elő.

AUGUSZTUS a nyár legmelegebb hónapja. Az átlagos középhőmérséklet $20,3^{\circ}\text{C}$ és a délutáni terminus hőmérsékletek zömmel 25 fok felett alakulnak. 1863 augusztusa volt a legmelegebb $22,2^{\circ}\text{C}$ -os átlaggal, és ebben a hónapban mérték az észlelési periódus legmagasabb értékét is; 11-én délután $33,3^{\circ}\text{C}$ -ot mutatott a hőmérő. 1864 augusztusa pedig feltűnően hűvösnek bizonyult, a havi középérték

18,0°C-nak adódott és 30-án reggel 8,1°C-ra süllyedt a hőmérő higanyszála. Általában 13 nyári nap és 3 hőség nap figyelhető meg. A hónap csapadékösszege 42 mm; a 8 csapadékos naphól általában 1 – 2 zivataros, ami jégesővel párosulhat. Augusztusban köd nem valószínű, 2 – 3 viharos nap van és az átlagos borultság értéke 3,5.

SZEPTEMBER hőmérsékletét több esetben a nyárias értékek jellemzik. Középmérséklete magas, 17,2°C és az egyes hónapok közötti eltérés – hasonlóan a júniushoz – nem haladja meg a 2 fokot. A reggeli hőmérsékletek 14°C, a délutániak 21°C, az estiek pedig 17°C közelében alakulnak. Az észlelési időszak leghűvösebb szeptembere 1860-ban fordult elő, 16,4°C-os középhőmérséklettel, és ugyanebben a hónapban mérték a legmelegebb és leghidegebb szeptemberi értéket is. Előbbi 2-án délután volt 30,4°C-kal, míg utóbbi 14-én reggel 6,0°C-kal. Nyári nap még ötször fordul elő, de hőség nap csak kétevenként egyszer valószínű. A hónap csapadékösszege 53 mm, a csapadékos napok száma 5 és 9 között változik. Szeptember nyárias jellegére utal, hogy átlagosan két zivataros nap még előfordulhat, ugyanakkor a kis számban megjelenő ködös reggelek már az ősz idéznek. Ebben a hónapban van a legkevesebb felhő az égen, az átlagos borultság mértéke 3,3 és három napon haladja meg a szél a viharos fokozatot.

OKTÓBER igazi őszi hónap, gyenge széllel, viszonylag kevés felhőzettel, ködökkel és néha fagygal. A havi középhőmérséklet 10,9°C, a reggeli értékek általában 7°C, a délutániak 14°C az estiek pedig 11°C körül alakulnak. A két szélső érték – szeptemberhez hasonlóan – szintén egy évben fordult elő, ugyanis 1863. október 5-én délután még 22,0°C-ot mértek, míg 29-én reggel –1,5°C-ra csökkent a hőmérséklet. A hónap átlagos csapadékmennyisége 33 mm, a csapadékos napok száma 4. Általában 2 – 6 ködös nap fordul elő; az átlagos borultság értéke 4,1. A szél két napon haladja meg a viharos fokozatot.

NOVEMBER átlaghőmérséklete 4,3°C-nak adódott, reggel 3°C, délután 6°C, este pedig 4°C a jellemző érték. Az észlelési időszak leghűvösebb novembere 1860-ban volt, 2,4°C-os középértékkel, míg a legmelegebb 1863-ban 5,3°C-os átlaggal. A novemberi terminus maximum 1861-ben fordult elő, 20,9°C-os értékkel és ugyanebben az évben és hónapban, 22-én reggel –5,0°C-ot mutatott a hőmérő. Fagyos nap általában 8 alkalommal fordul elő, és 2 napon a maximum hőmérséklet is fagypont alatt marad. A hónap csapadékösszege 49 mm. Átlagosan 10 csapadékos nap fordul elő, amiből 2 – 3 havazásos. Erős a ködhajlam, 7 – 10 ködös napról szólnak a feljegyzések. Viszonylag kevés, 2 – 3 a viharos napok száma. November a legborongósabb hónapunk, átlagos értéke 7,6.

DECEMBER szélsőségektől mentes, átlagos hőmérséklete –1,1°C. A reggeli órákban –2°C, délután +1°C, este –1°C a jellemző. A legalacsonyabb hőmérséklet 1860. december 24-én reggel fordult elő –10,3°C-os értékkel, míg a legmelegebb 1863. december 13-án volt 9,0°C-kal. Fagyos nap 22-szer, téli nap 14-szer fordul elő. A hónap csapadékmennyisége 33 mm. Az átlagosan 8 – 10 csapadékos naphól

6 – 7 alkalommal számíthatunk havazásra. Decemberben is erős a ködhajlam, a ködös napok átlagos száma 8. Viharos széllelkésekre 5 napon számíthatunk; az átlagos borultság mértéke 6,2.

Korábban már utaltunk rá, hogy az észlelési adatsor hiányos, ezért az egyes évek éghajlati adatait külön-külön kigyűjteni nem volt célszerű, de a bő négy év lehetővé tette, hogy a Veszprémre jellemző átlagos értékeket meghatározzuk. Ennek eredményeként elmondhatjuk, hogy a hőmérséklet évi átlaga $9,8^{\circ}\text{C}$. Átlagosan 40 nyári nap és 5 hőség nap fordul elő. A legmelegebb hónap az augusztus, a terminus maximum hőmérséklet 1863. augusztus 11-én $33,3^{\circ}\text{C}$ -nak adódott. A terminus hőmérsékleti minimum $-18,1^{\circ}\text{C}$ volt, amelyet 1864. január 17-én mértek. A téli félévben 76 napon csökken a hőmérséklet fagypontra alá és 41 napon a maximumok is 0°C alatt maradnak. Az ősz általában véve melegebb, mint a tavasz, és középértéke legtöbbször magasabb, mint az egész évé. Lényeges különbség mutatkozhat egyes hónapok (és évek) hőmérsékletei között. Kitűnt enyheségével 1861. februárja, ugyanakkor 1864-ben a január és az augusztus rendkívüli hidegnek bizonyult.

Veszprém csapadék- és nedvesség viszonyait – a vizsgált periódus alapján – erős változékonyság jellemzi. Az éves csapadékösszeg átlaga 514 mm, ugyanakkor az egyes évek között akár 100 mm-t is meghaladó eltérések lehetnek. 1863-ban mindössze 377 mm eső esett, és az ország más tájaihoz hasonlóan térségünkben is aszály²⁵ alakult ki. Lényeges eltérések mutatkoznak az egyes hónapok csapadékmennyiségei és a csapadékos napok száma között is. 1863 márciusában 3,1 mm eső esett, 1862 februárjában pedig csak egy csapadékos napot jegyeztek fel, a le-

²⁵ RÓNA ZSIGMOND: Éghajlat című művében (II. RÉSZ. MAGYARORSZÁG ÉGHAJLATA, Budapest, 1909.) az aszályról a következőket írja (419-421. oldal): „Ha Magyarország bármely táján az évi csapadék nem üti meg a 400 mm-t, az már nagyon száraz esztendőnek minősítendő, a mely nem jár súlyos következmények nélkül. Ezen bajok kivált akkor öltenek ijesztő méreteket és valósággal elemi csapásként sújtják a közvagyonot, ha a szárazság már kora tavasszal kezdődik és a vetés a tulajdonképpeni tenyészési időszakban vízhiány miatt elsatnyul, úgy hogy a nyári hőség a vetés szomorú sorsát csak megpecsételi. Ilyen volt az 1863-iki esztendő, a melyhez igen szomorú emlékek fűződnek. Az egész Nagy-alföldön sem gabona, sem takarmány nem volt és nagy ínség uralkodott...”

Nézzük milyenek voltak az 1863. évnél a csapadékviszonyai. A bécsi meteorológiai intézet kiadványaiból összeállítottuk néhány állomás csapadékadatait... Annyit konstatálhatunk, hogy Budapest, Nyitra, Magyaróvár, VESZPRÉM egész évi esőmennyisége (328 – 379 mm) roppant kicsiny, továbbá, hogy az állapot a délnyugoti megyékben... sokkal kedvezőbb lehetett, mint a többi tájakon.

Két évvel később, 1865-ben megismétlődött a szárazság. És bár meteorológiai tekintetben ezen év is nagyon nevezetes, a szárazság gazdasági következményei még sem voltak annyira érezhetőek, mint 1863-ban. A minnek oka, hogy az eső márcziusban és júniusban mégis a legtöbb helyen elég tekintélyes volt... A hatvanas években dúló szárazságok a nagyközönséget, a tudományos köröket is nagyban foglalkoztatták és sokan egész komolyan a Tisza-szabályozásban, illetőleg az árterek és mocsarak kiszárításában keresték az aszály okát. Holott a Tisza-szabályozás előtt is voltak aszályos esztendők, és sajnos azóta is volt bennök részünk.”

hullott mennyiség 4,2 mm. Átlagosan 94 olyan csapadékos napról beszélhetünk, amikor a lehullott mennyiség eléri, vagy meghaladja a 0,1 mm-t. Nagy csapadékok ($R \geq 10$ mm) általában 16 alkalommal fordulnak elő. 1864. márciusában 113 mm eső esett, és a napi csapadékösszeg 28-án meghaladta a 45 mm-t. Átlagosan 18 havazásos nap fordul elő, a zivataros napok száma 14. Az átlagos borultság mértéke éves szinten 5,1; a legkevesebb felhővel szeptemberben, a legtöbbel novemberben találkozhatunk. A talajfelszínt 37 napon borítja köd.

Az észlelési adatsor Veszprém szélviszonyairól is részletes és számszerű képet nyújt. Az összes észlelési időpont 25%-ában ÉNy-i szél fúj, ezt követi az É-i (20%), majd a D-i (17%) szélirány. Meglehetősen alacsony a K-i és DK-i szelek aránya (6,5%). A szél erőssége meglehetősen változó. Éves átlaga 3,3 (tapasztalati skála: 0 = szélcsend; 10 = legnagyobb vihar), de októberben csak 2,8-as erősségű, míg februárban 3,7-es fokozatot ér el. Viharos nap (amikor a szélerősség eléri, vagy meghaladja a 7-es fokozatot) 43 napon fordul elő. A viharos szelek irányainak vizsgálatából kitűnik, miért gondolják Veszprémben azt, hogy csaknem minden szél a Bakony felől fúj. Ebben az esetben az ÉNy-i szelek aránya meghaladja a 37%-ot; ezt követi az É-i (27,3%). DNy-i irányból a viharos szelek 16,6%-a érkezik, míg Ny-i irányból 10%. Az ÉK-i, K-i, DK-i és D-i irányból érkező viharos szelek együttesen sem érik el a 10%-ot.

Az Északnyugati szél tehát túlnyomó többségben van és ez az – CHOLNOKY JENŐ²⁶ szerint – amely Veszprémben annyi tűzveszedelmet okozott. VESZPRÉM²⁷ című könyvében így ír erről: *„Amikor Veszprémben megjelenik a bakonyi szél, akkor mindig félelem fogja el a lakosságot. Olyan keservesen tud dudálni a kéményben, úgy rázza az ablakot, ajtót, olyan félelmesen zúgnak az utcák. Különösen a városnak azon a részein, amelyek a fennsíkra terjedtek föl, tehát a Temetőhegyen, a Jeruzsálemhegyen és a Cserháton rémes a szél ereje. Egyes utcákon nem lehet vele szembe menni. Csak a Vár végére kell ilyenkor kimenni, oda a Világvégére! Alig lehet ott megállni s a hatalmas, roppant vastag-falú szeminárium épületét szinte alapjaiban rázza meg. A felhők rohanva kavarnak az égen, a levegő tiszta, A Bakonyban szinte minden fát meg lehet különböztetni, de szinte a lélegzetet fojtja el s alig lehet megállni vele szemben. A Szent Benedek-hegyre ilyenkor nem jó kimenni, mert egy-egy váratlan roham ledobhatja még a legerősebb embert is.*

²⁶ CHOLNOKI JENŐ (Veszprém, 1870. július 23. –Budapest, 1950. július 5.) tanár, író, földrajztudós. Egyetemi tanulmányait Budapesten a műegyetem vízépítési tanszékén végezte, később filozófiai doktorátust szerzett. Egyetemi tanár, a Magyar földrajzi Társaság titkára. A Földrajzi Intézet vezetője, az MTA levelező tagja. Számos tudományos dolgozat szerzője. [Veszprém-megyei életrajzi lexikon - EKMK]

²⁷ CHOLNOKY JENŐ: VESZPRÉM. 1938. Budapest. A Balatoni Társaság Könyvtára.

Járási 1860

Naplószám	Hőmérsék.			Hőtel. irány			Hőtel. erősség			Hőtel. irány			Ned. csapadék Bemutató	Ned. csapadék Bemutató
	Regg.	Délut.	Esti	Regg.	Délut.	Esti	Regg.	Délut.	Esti	Regg.	Délut.	Esti		
1	+0.0	+3.5	-0.5	N	N	N	2	2	1	0	0	0	0	
2	-0.7	+2.9	+0.9	N	N	N	1	2	1	N	N	10	0	
3	-0.8	+3.7	+1.0	N	N	N	1	2	1	N	N	10	0	
4	+1.4	+3.8	+0.7	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	
5	-0.2	+0.9	+1.4	N	N	N	2	1	1	N	N	10	0	
6	+0.7	+2.4	+0.4	N	N	N	3	2	3	N	N	10	0	
7	-0.7	+1.3	-1.3	N	N	N	3	3	3	N	N	0	0	
8	-2.0	-0.1	-2.0	N	N	N	2	1	1	N	N	10	0	
9	-4.4	-1.7	-2.0	N	N	N	2	2	2	N	N	0	0	
10	-3.4	-1.8	-3.0	N	N	N	1	2	2	N	N	10	0	
11	-4.8	-2.4	-4.0	N	N	N	2	2	1	N	N	1	0	
12	-5.3	-1.0	-4.3	N	N	N	1	1	1	N	N	0	0	
13	-6.3	-0.8	-3.3	N	N	N	1	2	1	N	N	0	0	
14	-3.0	+0.4	-0.1	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	
15	-1.0	+2.8	+0.4	N	N	N	1	1	1	N	N	2	0	
16	+0.3	+3.0	+1.3	N	N	N	2	2	1	N	N	0	0	
17	+0.0	+3.2	+1.0	N	N	N	2	2	1	N	N	8	0	
18	+0.0	+4.5	+0.8	N	N	N	2	2	1	N	N	0	0	
19	-0.4	+5.2	+2.5	N	N	N	1	2	1	N	N	0	0	
20	+1.4	+6.7	+3.2	N	N	N	2	2	1	N	N	8	0	
21	+1.2	+7.1	+3.8	N	N	N	1	2	1	N	N	0	0	
22	+1.7	+7.6	+4.8	N	N	N	1	3	3	N	N	0	0	
23	+3.0	+7.8	+3.7	N	N	N	3	3	1	N	N	10	0	
24	+1.7	+8.7	+6.2	N	N	N	1	4	4	N	N	1	0	
25	+4.0	+4.4	+3.1	N	N	N	1	3	1	N	N	10	0	
26	+2.5	+6.5	+3.3	N	N	N	3	2	2	N	N	0	0	
27	+2.1	+7.0	+3.0	N	N	N	1	2	2	N	N	0	0	
28	+1.4	+5.0	+5.3	N	N	N	2	3	1	N	N	10	0	
29	+3.8	+7.2	+5.8	N	N	N	2	2	1	N	N	0	0	
30	+5.4	+7.3	+6.2	N	N	N	2	2	2	N	N	10	0	
31	+3.2	+8.0	+5.0	N	N	N	2	2	3	N	N	2	0	
32	+0.3	+4.8	+3.0	N	N	N	3	3	3	N	N	10	0	
33	-0.9	+0.1	-0.4	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	
34	-1.3	-1.0	-1.8	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	
35	+1.0	+2.0	+8.8	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	
36	+12.4	+7.3	+20.0	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	
37	+18.4	+1.0	+28.5	N	N	N	1	1	1	N	N	10	0	

Az első veszprémi észlelőív (havi-jelentés), 1860. március²⁸
(Országos Meteorológiai Szolgálat)

²⁸ Észlelési időpontok: reggel 6, délután 2 és este 10 órakor. Észlelt elemek: a levegő hőmérséklete, a szél iránya és erőssége, a felhők vonulási iránya, a borultság mértéke, illetve a megfigyelt időjárási jelenség. A csapadék mennyiségének mérése 1860. május 1-jén kezdődött, míg a légnyomás méréséről 1861. december 21-én szerepelnek először adatok.

A Cserháton van a nagy Vásártér. Ezen bizony vásárok után sok szemét és hulladék marad. Csak a bakonyi szélnek kell megjönnie s olyan tisztára takarítja a Vásárteret, hogy nem marad ott más, csak a puszta dolomitszikla.

Ha éjjel tört ki a szél, mi gyermekek mindig reszketve lestük a zúgó, dörgő, sípoló hangokat, amint dühösen meg-megrázta az ablakokat. Régi házunk nagy cseréptetején hallottuk az ágyban is, amint egy-egy kitörött tetőcserép legurul s nagyot koppan az udvar kövezetén. Hallottuk, hogy Apám a másik szobában óvatosan felkelt s megnézte, hogy nem maradt-e valahol még tűz a kályhákban s a konyhában a takaréktűzhelyen. Mert ilyenkor rettenetes veszedelem volt a tűz!”

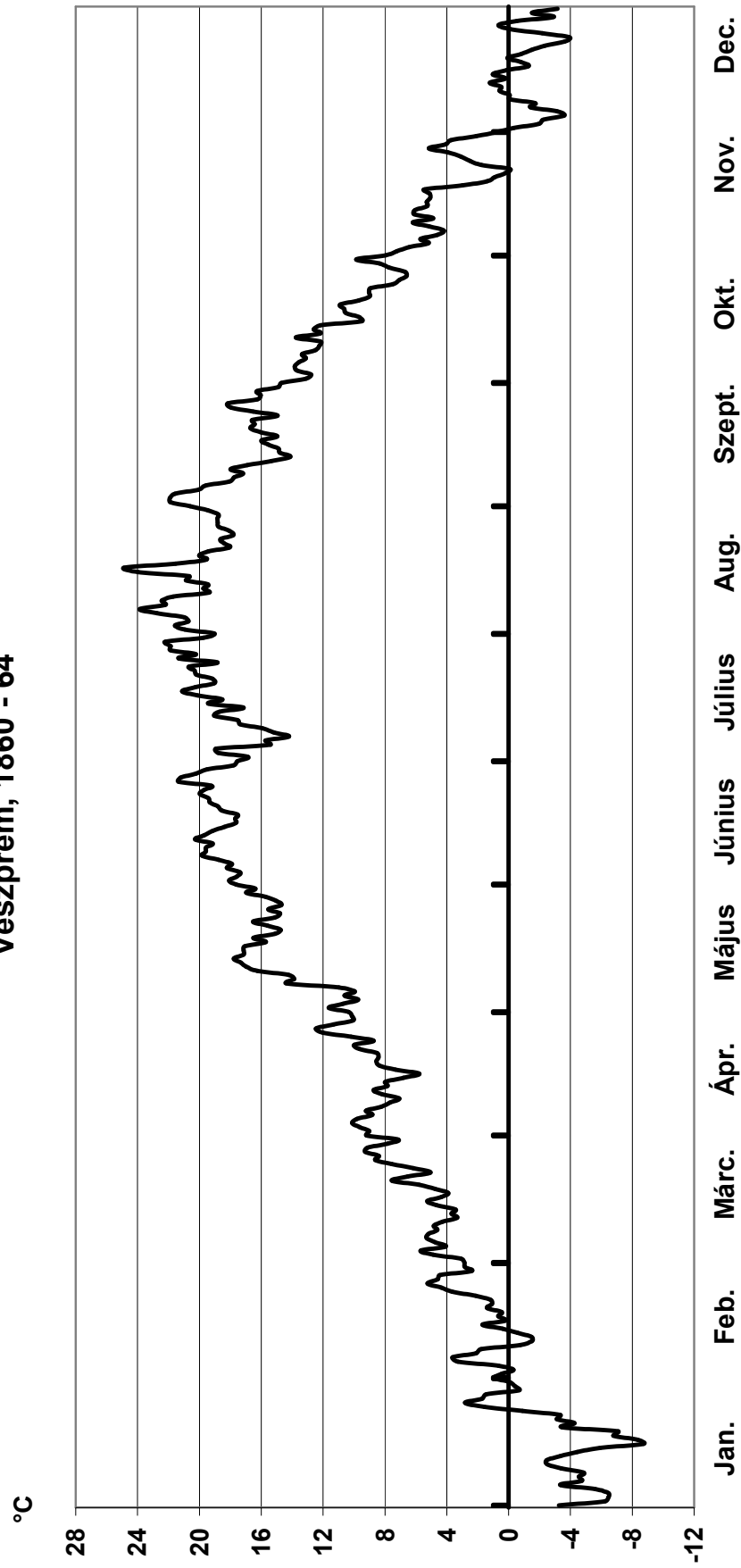
1893-ban, egy fiatal veszprémi kegyesrendi tanár, BOLGÁR MIHÁLY²⁹ a főgimnáziumi értesítőben dolgozatot jelentetett meg Veszprém meteorológiai viszonyairól és kútvizéről³⁰, amelyben Veszprém egészségügyi viszonyairól és klímájáról a következő megállapítást teszi: „A legrégebb adatok nyomán Veszprém püspöki város, bájos fekvése és egészséges levegője miatt az Árpád-házi, valamint a későbbi királynék szék és lakhelye volt. Puszta-Palotán most is láthatók Mátyás király fenyves vadászkastélyának romjai, Öskü és Péth között pedig Beatrix királyné nagyszerű halastavának vizgátjai. Gizella királyné kápolnája s a Margit-telepi zárda romjai mind a mellett tanúskodnak, hogy a Bakony e legszebb pontjának szépségei iránt csakugyan volt érzékük a régieknek. A természet nem is kímélt Veszprémtől semmit, s ha a várost környező rengeteg erdőt nem tette volna kopár sziklapadokká a kapzsi emberi kéz: számtalan forrásával, hegyei- s völgyeivel talán még ma is meg tudnánk magunknak magyarázni azt, hogy miért tartatott Veszprém királynőink által országunk legegészségesebb s legszebb vidékének?

A legnagyobb hideg, a régi feljegyzések nyomán, 1798. decz. 26-án -17°R (-21°C), 1850. jan. közepén -20°R (-25°C), és a legnagyobb valamennyi között 1830. jan. 28-án volt: $21,5^{\circ}\text{R}$ a fagypont alatt (-27°C). Rendes körülmények között -15°C fokon alul ritkán szokott állani. A hideg napok, mikor fűtés nélkül már nem lehet maradni, nov. elejétől április elejéig tartanak... A nyár enyhe szokott lenni; a régi feljegyzések nyomán 1830-ban $+40^{\circ}\text{C}$ volt az árnyékban, a mikor is napszúrás következtében sokan betegedtek meg. Szóval: Veszprémben a téli hónapok nem túlságosan szigorúak, a nyári hőség ellen pedig véd a Bakony enyhe szellője. A tavasz esős és nem sokáig tart, de annál felségesebbek az őszi esték.”

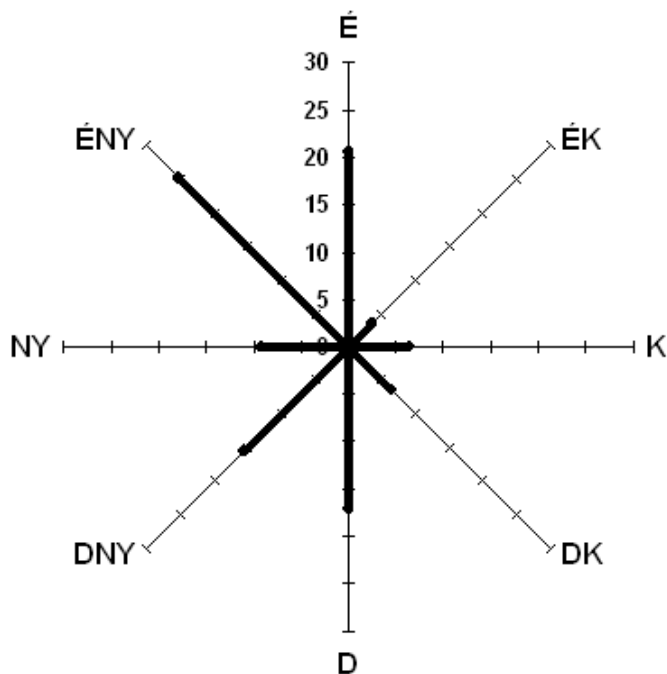
²⁹ BOLGÁR MIHÁLY (Gyerk, 1861. 09. 01. – Veszprém, 1895. 03. 10.) tanár, geológus. Előbb egy évig szegeden, majd Veszprémben volt kegyesrendi tanár. Geológiai és hidrográfiai kutatásokkal is foglalkozott. Tanulmányai alapján valósították meg Veszprém város vízvezetékét. [Veszprém megyei életrajzi lexikon]

³⁰ BOLGÁR MIHÁLY: Veszprém meteorológiai viszonyai és kútvizői, Veszprém, Kompolthy T. Petőfi könyvnyomdája, 1893. 20. oldal

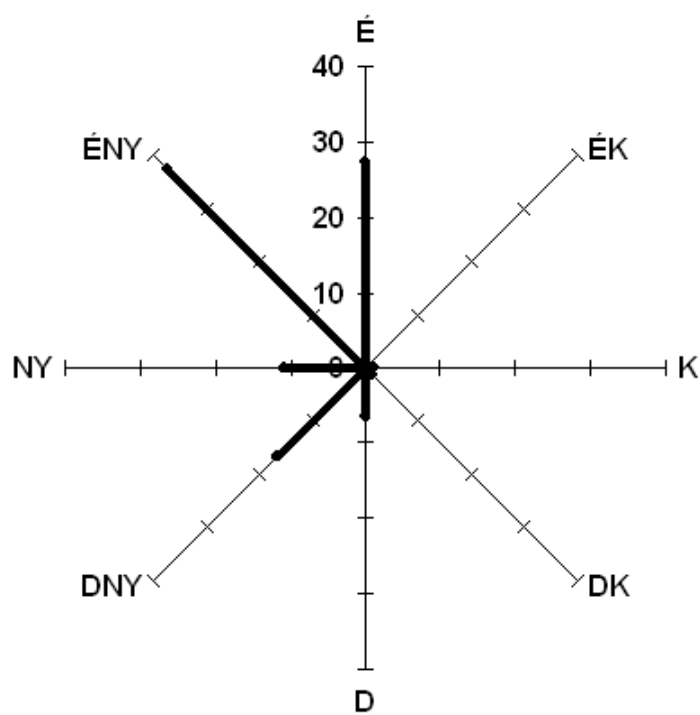
A napi középhőmérséklet évi menete
Veszprém, 1860 - 64

Szélirányok gyakorisága (%)
Veszprém, 1860 - 1864

Viharos szél gyakorisága (%)
Veszprém, 1860 - 1864

I. TÁBLÁZAT

1860 - 1864	jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:
Havi középhőm. °C	-3,5	1,6	5,5	9,0	14,7	18,9	19,8	20,3	17,2	10,8	4,3	-1,1	9,8
Abszolút (terminus) maximum	°C	10,3	14,3	20,8	25,4	25,5	31,0	33,3	30,4	22,0	20,9	9,0	33,3
	év	1863.	1861.	1862.	1862.	1863.	1862.	1863.	1860.	1863.	1861.	1863.	1863. aug.
nap	6.	24.	28.	27.	19.	29.	28.	11.	2.	5.	9.	13.	11.
Abszolút (terminus) minimum	°C	-18,1	-12,3	-7,9	-3,8	-3,0	8,6	8,1	6,0	-1,5	-5,0	-10,3	-18,1
	év	1864.	1864.	1860.	1864.	1864.	1863.	1864.	1860.	1863.	1861.	1860.	1864. jan.
nap	17.	1.	13.	7.	5.	2.	3.	30.	14.	29.	22.	24.	17.
Nyári napok átlagos száma /max.≥ 25°C/	0	0	0	0,2	0,5	8,0	12,7	13,2	5,3	0	0	0	39,9
Hőség napok átlagos száma /max.≥ 30°C/	0	0	0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,8	0,5	0	0	0	5,3
Fagyos napok átlagos száma /min.≤ 0,0°C/	22,5	14,8	6,2	1,6	0,3	0	0	0	0	0,5	8,0	21,8	75,7
Téli napok átlagos száma /max.≤ 0,0°C/	18,3	5,3	1,2	0,3	0	0	0	0	0	0,0	1,8	14,0	40,9
Zord napok átlagos száma /min.≤ -10,0°C/	6,8	0,8	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,3	7,9

Éghajlati adatok (hőmérséklet) összesítése
Veszprém, 1860 - 1864

II. TÁBLÁZAT

1860- 1864	Csapadék			Napok száma (átlag)							Borult- ság					
	Havi		24 órai max. dátum	≥ 0,1	≥ 1,0	≥ 5,0	≥ 10,0	≥ 20,0	Hava- zás	Ziva- tar		Jég- eső	Köd			
	átlag	max.									mm csapadék					
	(mm)		dátum													
jan	29,9	52,5	1862.	14,6	1861. jan. 6.	7,3	5,5	2,3	0,5	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	5,3	6,3
febr	25,6	71,2	1864.	25,3	1864. feb. 8.	5,3	4,8	1,5	0,5	0,5	1,8	0,0	0,0	0,0	6,0	5,6
márc	55,6	113,3	1864.	46,3	1864. már. 28.	8,6	7,0	2,8	1,0	0,5	2,0	0,4	0,2	3,2	5,5	
ápr	35,7	74,1	1862.	18,4	1862. ápr. 29.	8,2	6,3	2,0	1,0	0,0	1,8	1,0	0,0	0,2	5,1	
máj	48,3	81,3	1862.	36,5	1862. máj. 20.	9,2	8,0	3,6	1,4	0,2	0,2	3,4	0,2	0,2	4,8	
jún	47,4	78,8	1864.	30,5	1860. jún. 15.	8,2	6,4	3,0	1,0	0,4	0,0	2,8	0,2	0,4	4,7	
júl	61,9	101,1	1864.	24,7	1864. júl. 18.	8,3	6,8	5,3	2,3	0,8	0,0	3,0	0,0	0,0	4,2	
aug	42,0	96,8	1864.	41,2	1864. aug. 10.	8,0	6,2	2,2	1,4	0,2	0,0	1,2	0,2	0,0	3,5	
szept	52,5	86,7	1860.	26,8	1863. sze. 28.	7,5	6,5	3,5	2,8	0,5	0,0	2,0	0,0	1,3	3,3	
okt	32,9	71,4	1860.	24,8	1860. okt. 13.	4,0	3,3	1,8	1,3	0,5	0,0	0,0	0,0	4,5	4,1	
nov	49,1	77,2	1862.	18,3	1862. nov. 27.	9,8	9,3	4,5	1,3	0,0	2,3	0,0	0,0	8,5	7,6	
dec	33,4	68,9	1960.	14,8	1862. dec. 19.	9,3	7,5	3,5	1,3	0,0	6,3	0,0	0,0	7,8	6,2	
Év:	514,3	113,3	1864. márc	46,3	1864. március 28.	93,5	77,4	35,8	15,6	3,6	18,3	13,8	0,8	37,3	5,1	

Éghajlati adatok (csapadék- és nedvesség) összesítése
Veszprém, 1860 - 1864

III. TÁBLÁZAT

1876 - 1880		jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:	
Hőmérséklet	Havi középhőm. °C	-0,7	2,2	4,8	11,0	14,5	19,9	20,9	21,6	16,9	11,2	4,5	-0,8	10,5	
	Abszolút (terminus) maximum	°C	16,3	18,8	25,0	28,8	32,5	35,0	37,5	40,0	35,0	30,0	17,5	16,3	40,0
		év	1880.	1879.	1877.	1880.	1880.	1877.	1878.	1879.	1878.	1876.	1877.	1876.	1879. aug.
	Abszolút (terminus) minimum	nap	3.	9.	30.	20.	28.	11.	21.	31.	8.	7.	3.	4.	31.
		°C	-13,8	-11,3	-8,8	0,0	1,3	10,0	12,5	12,5	8,8	-1,3	-12,5	-16,3	-16,3
	Nyári nap /max.≥ 25°C/	év	1878.	1880.	1877.	1877.	1877.	1880.	1878.	1880.	1880.	1879.	1879.	1879.	1879. dec.
		nap	5.	6.	12	23.	3.	2.	2.	30.	22.	18.	29.	16.	16.
	Napok átlagos száma	Nyári nap /max.≥ 30°C/	0,0	0,0	0,3	2,5	6,3	18,8	20,5	23,8	13,8	2,8	0,0	0,0	88,8
		Hőség nap /max.≥ 35°C/	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	6,5	10,0	12,8	6,0	0,2	0,0	0,0	36,8
		Forró nap /max.≥ 35°C/	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	1,0	2,8	0,3	0,0	0,0	0,0	4,4
		Fagyos nap /min.≤ 0,0°C/	23,0	12,8	12,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	11,3	19,8	81,5
		Téli nap /max.≤ 0,0°C/	13,5	4,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	12,5	36,0
Zord nap /min.≤ -10,0°C/		3,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	5,0	10,1	
Csapadékos nap		11,0	7,3	10,0	9,5	9,5	4,5	8,8	6,0	7,5	7,2	10,8	11,0	103,1	
Havazásos nap		8,8	3,5	5,3	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	4,3	7,5	31,4	
Ködös nap		5,3	6,8	1,5	1,5	1,0	0,3	0,0	0,5	0,3	3,2	9,3	7,3	37,0	
Szeles (viharos) nap		2,5	3,3	4,3	2,5	5,3	6,3	4,5	4,5	4,0	5,8	4,8	2,3	50,1	

Éghajlati adatok (hőmérséklet, csapadék) összesítése

Veszprém, 1876 - 1880

IV. TÁBLÁZAT

1860		jan	feb	már	ápr	máj	jún	júl	aug	sze	okt	nov	dec	
Hőmérséklet	Havi közép. °C			2,3	9,2	15,3	18,8	—	19,8	16,4	8,6	2,4	-1,2	
	Terminus maximum	°C			12,8	17,8	24,6	28,1	—	28,9	30,4	20,3	13,5	8,0
		nap			22.	7.	21.	27.	—	17.	2.	1.	27.	1.
	Terminus minimum	°C			-7,9	3,5	5,0	10,0	—	12,4	6,0	0,0	-3,1	-10,3
		nap			13.	22.	6.	1.	—	1.	14.	31.	9.	24.
	Nyári napok /max.≥ 25°C/			0	0	0	5	—	8	4	0	0	0	0
	Hőség napok /max.≥ 30°C/			0	0	0	0	—	0	1	0	0	0	0
	Fagyos napok /min.≤ 0,0°C/			13	0	0	0	—	0	0	1	15	21	
Téli napok /max.≤ 0,0°C/			6	0	0	0	—	0	0	0	3	17		
Zord napok /min.≤ -10,0°C/			0	0	0	0	—	0	0	0	0	0	1	
Csapadék	Havi össz.	mm			—	—	30,9	45,7	88,7	51,6	86,7	71,4	46,1	68,9
		nap			—	—	15.	15.	14.	15.	21.	13.	18.	9.
	Napok száma	≥ 0,1 mm			10	8	7	9	15	12	9	6	8	10
		≥ 1,0 mm			—	—	6	6	12	10	9	4	7	9
		≥ 5,0 mm			—	—	3	1	9	3	7	3	3	8
		≥ 10,0 mm			—	—	1	1	3	1	4	3	2	2
		≥ 20,0 mm			—	—	0	1	0	0	0	2	0	0
		≥ 50,0 mm			—	—	0	0	0	0	0	0	0	0
		Havazás			3	0	0	0	0	0	0	0	4	5
		Zivatar			1	1	5	3	5	3	2	0	0	0
		Jégeső			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Köd				1	1	1	1	0	0	4	6	9	7	
Viharos nap			0	0	6	1	2	0	0	3	4	6		
Borultság			5,5	7,4	4,7	4,6	5,3	4,3	4,2	5,4	8,2	6,7		
Szél erősség			1,7	1,8	2,7	2,4	3,1	2,3	2,5	2,3	3,6	3,8		

Időjárás adatok összesítése

Veszprém - 1860

V. TÁBLÁZAT

1861		jan	feb	már	ápr	máj	jún	júl	aug	sze	okt	nov	dec	
Hőmérséklet	Havi közép. °C	-4,8	5,2	4,9	7,7	12,4	20,1	—	21,6	16,8	10,2	5,2	-2,2	
	Terminus maximum	°C	7,3	14,3	13,8	17,4	23,9	32,4	—	31,8	27,5	19,1	20,9	5,3
		nap	26.	24.	30.	5.	31.	23.	—	16.	4.	3.	9.	2.
	Terminus minimum	°C	-16,0	-1,3	-3,0	-1,6	2,3	13,8	—	13,4	9,5	0,3	-5,0	-8,8
		nap	5.	1.	15.	21.	1.	12.	—	26.	19.	27.	22.	26.
	Nyári napok /max.≥ 25°C/	0	0	0	0	0	9	—	17	3	0	0	0	
	Hőség napok /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	0	3	—	6	0	0	0	0	
	Fagyos napok /min.≤ 0,0°C/	28	4	6	2	0	0	—	0	0	0	7	25	
	Téli napok /max.≤ 0,0°C/	25	0	0	0	0	0	—	0	0	0	1	18	
Zord napok /min.≤ -10,0°C/	8	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0		
Csapadék	Havi össz.	mm	33,5	13,1	45,2	25,1	67,2	42,8	48	24,5	62,6	15,9	56,2	11,6
		Napi maximum	nap	6.	11.	20.	28.	4.	30.	—	25.	7.	29.	2.
	≥ 0,1 mm	Napok száma	8	2	7	6	8	6	—	3	7	2	9	8
	≥ 1,0 mm		6	2	7	5	8	6	—	3	6	2	9	6
	≥ 5,0 mm		2	1	4	1	6	4	—	2	3	2	3	0
	≥ 10,0 mm		1	0	1	1	2	1	—	1	3	1	1	0
	≥ 20,0 mm		0	0	0	0	0	0	—	0	1	0	0	0
	≥ 50,0 mm		0	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0	0
	Havazás		7	0	4	3	1	0	—	0	0	0	0	5
	Zivatar		0	0	0	2	1	6	—	1	2	0	0	0
	Jégeső		0	0	0	0	0	0	—	1	0	0	0	0
	Köd		3	9	2	0	0	0	—	0	0	2	7	8
Viharos nap	4	9	9	8	10	3	—	6	3	2	5	3		
Borultság	7,0	4,8	5,1	4,4	5,4	4,2	—	2,5	2,7	2,2	5,7	5,9		
Szélerősség	3,9	4,4	4,6	4,4	4,3	3,3	—	3,3	3,2	3,0	3,1	2,8		

Időjárási adatok összesítése

Veszprém - 1861

VI. TÁBLÁZAT

1862		jan	feb	már	ápr	máj	jún	júl	aug	sze	okt	nov	dec	
Hőmérséklet	Havi közép. °C	-3,7	-0,3	7,4	12,7	16,5	18,2	20,2	20,1	17,5	12,7	4,1	-1,5	
	Terminus maximum	°C	5,5	10,0	20,8	25,4	24,6	29,5	31,0	30,0	30,3	21,6	14,9	6,1
		nap	13.	5.	28.	27.	15.	8.	28.	8.	6.	1.	1.	31.
	Terminus minimum	°C	-11,8	-9,6	-2,6	1,0	7,6	11,5	13,8	11,1	6,4	5,0	-4,8	-9,1
		nap	7.	9.	6.	17	1.	20.	22.	31.	23.	22.	24.	6.
	Nyári napok /max.≥ 25°C/	0	0	0	1	0	6	13	14	4	0	0	0	
	Hőség napok /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	
	Fagyos napok /min.≤ 0,0°C/	27	19	9	0	0	0	0	0	0	0	7	23	
Téli napok /max.≤ 0,0°C/	20	9	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12		
Zord napok /min.≤ -10,0°C/	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Csapadék	Havi össz.	mm	52,5	14,8	4,2	74,1	81,3	54,7	31,2	16,6	40,3	16,8	77,2	51,2
	Napi maximum	mm	10,5	6,0	4,2	18,4	36,5	17,3	22,3	4,3	15,9	8,0	18,3	14,8
		nap	19.	1.	23.	29.	20.	19.	20.	11.	7.	2.	27.	19.
	≥ 0,1 mm	Napok száma	12	6	1	9	14	7	4	8	9	4	12	7
	≥ 1,0 mm		10	5	1	8	11	5	3	7	7	4	11	6
	≥ 5,0 mm		4	1	0	5	4	4	2	0	2	1	7	4
	≥ 10,0 mm		1	0	0	3	3	2	1	0	2	0	2	3
	≥ 20,0 mm		0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
	≥ 50,0 mm		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Havazás		6	1	0	2	0	0	0	0	0	0	3	6
	Zivatar		0	0	0	2	3	1	1	0	2	0	0	0
Jégeső	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
Köd	7		8	7	0	0	1	0	0	0	4	8	7	
Viharos nap	2	3	10	1	0	6	2	5	4	2	0	3		
Borultság	7,6	8,0	4,2	4,6	5,3	4,8	3,7	3,2	3,1	4,9	8,6	5,2		
Szél erősség	2,8	3,7	3,9	3,4	3,0	3,5	3,5	3,5	3,0	2,8	2,8	2,9		

Időjárás adatok összesítése

Veszprém - 1862

VII. TÁBLÁZAT

1863		jan	feb	már	ápr	máj	jún	júl	aug	sze	okt	nov	dec	
Hőmérséklet	Havi közép. °C	2,2	2,4	6,9	9,1	16,7	19,1	21,2	22,2	18,1	11,9	5,3	0,5	
	Terminus maximum	°C	10,3	13,8	16,0	18,3	25,5	32,6	29,5	33,3	28,8	22,0	13,6	9,0
		nap	6.	8.	7.	14.	19.	29.	23.	11.	3.	5.	1.	13.
	Terminus minimum	°C	-2,0	-4,9	0,1	0,3	8,4	8,6	12,8	11,8	8,5	-1,5	-3,4	-6,0
		nap	3.	21.	2.	1.	10.	2.	20.	23.	14.	29.	30.	31.
	Nyári napok /max.≥ 25°C/	0	0	0	0	2	12	18	21	10	0	0	0	
	Hőség napok /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	0	2	0	7	0	0	0	0	
	Fagyos napok /min.≤ 0,0°C/	5	14	0	0	0	0	0	0	0	1	3	18	
	Téli napok /max.≤ 0,0°C/	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	
Zord napok /min.≤ -10,0°C/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Csapadék	Havi össz.	mm	30,6	3,1	59,6	24,4	44,7	15,2	40,6	20,3	50,1	16,3	45,9	26,4
		Napi maximum	mm	9,8	1,4	16,3	8,6	13,6	6,7	—	12,1	26,8	11,8	9,6
	Napok száma	nap	9.	2.	10.	25.	12.	18.	—	21.	28.	2.	9.	14.
		≥ 0,1 mm	7	3	14	8	10	6	4	6	5	4	10	12
		≥ 1,0 mm	5	2	9	6	9	4	3	4	4	3	10	9
		≥ 5,0 mm	3	0	4	2	4	1	2	1	2	1	5	2
		≥ 10,0 mm	0	0	1	0	1	0	1	1	2	1	0	0
		≥ 20,0 mm	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
		≥ 50,0 mm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Havazás	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	2	9
		Zivatar	0	0	0	0	6	1	1	1	2	0	0	0
		Jégeső	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Köd	11	3	3	0	0	0	0	0	1	6	10	9		
Viharos nap	3	5	7	3	3	5	3	5	4	2	1	7		
Borultság	6,2	2,8	6,2	4,8	3,8	4,1	—	2,3	3,2	3,7	7,7	7,0		
Szélerősség	3,1	3,7	3,8	3,5	3,3	4,0	—	3,6	3,2	3,0	2,8	3,5		

Időjárési adatok összesítése

Veszprém - 1863

VIII. TÁBLÁZAT

1864		jan	feb	már	ápr	máj	jún	júl	aug	sze	okt	nov	dec	
Hőmérséklet	Havi közép. °C	-7,6	-0,6	6,4	6,2	12,4	18,6	17,9	16,9					
	Terminus maximum	°C	4,9	10,0	15,9	22,5	23,6	27,0	27,3	28,8				
		nap	28.	25.	10.	27.	19.	14.	12.	7.				
	Terminus minimum	°C	-18,1	-12,3	-2,3	-3,8	-3,0	10,8	9,5	8,1				
		nap	17.	1.	18.	7.	5.	30.	3.	30.				
	Nyári napok /max.≥ 25°C/	0	0	0	0	0	8	7	6					
	Hőség napok /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	0	0	0	0					
	Fagyos napok /min.≤ 0,0°C/	30	22	3	6	1	0	0	0					
Téli napok /max.≤ 0,0°C/	26	12	0	1	0	0	0	0						
Zord napok /min.≤ -10,0°C/	15	3	0	0	0	0	0	0						
Csapadék	Havi össz.	mm	2,9	71,2	113	19,3	17,4	78,8	101	96,8				
		Napi maximum	nap	2,4	25,3	46,3	4,6	5,8	25,7	24,7	41,2			
	≥ 0,1 mm	Napok száma	2	10	11	10	7	13	10	11				
	≥ 1,0 mm		1	10	11	6	6	11	9	7				
	≥ 5,0 mm		0	4	3	0	1	5	8	5				
	≥ 10,0 mm		0	2	2	0	0	1	4	4				
	≥ 20,0 mm		0	2	2	0	0	1	1	1				
	≥ 50,0 mm		0	0	0	0	0	0	0	0				
	Havazás		2	6	1	3	0	0	0	0				
	Zivatar		0	0	1	0	2	3	5	1				
	Jégeső		0	0	1	0	0	0	0	0				
Köd	0		4	3	0	0	0	0	0					
Viharos nap	1	2	4	8	1	2	2	3						
Borultság	4,3	6,8	6,5	4,3	5,0	5,7	3,5	5,4						
Szél erősség	2,8	2,9	3,7	3,9	3,1	3,5	3,2	3,7						

Időjárési adatok összesítése

Veszprém - 1864

IX. TÁBLÁZAT

1876		jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:
Hőmérséklet	Havi középhőm. °C										12,0	0,7	3,6	
	Abszolút (terminus) maximum										30,0	8,8	16,3	
	Abszolút (terminus) minimum										7.	2.	4.	
											3,8	-7,5	-13,8	
Napok száma	Nyári nap /max. ≥ 25°C/										6	0	0	
	Hőség nap /max. ≥ 30°C/										1	0	0	
	Forró nap /max. ≥ 35°C/										0	0	0	
	Fagyos nap /min. ≤ 0,0°C/										0	18	8	
	Téli nap /max. ≤ 0,0°C/										0	9	3	
	Zord nap /min. ≤ -10,0°C/										0	0	4	
	Csapadékos nap										5	13	8	
	Havazásos nap										0	7	2	
	Ködös nap										4	11	10	
	Szeles (viharos) nap										3	7	2	

Időjárási adatok összesítése
Veszprém - 1876

X. TÁBLÁZAT

1877		jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:
Hőmérséklet	Havi középhőm. °C	3,0	3,3	4,5	9,0	13,6	21,1	22,3	23,9	14,0	9,1	6,2	0,2	10,9
	Abszolút (terminus) maximum °C nap	15,0	13,8	25,0	23,8	23,8	35,0	35,0	37,5	28,8	23,8	17,5	15,0	37,5
Hőmérséklet	Abszolút (terminus) minimum °C nap	-8,8	-5,0	-8,8	0,0	1,3	12,5	15,0	16,3	2,5	0,0	-1,3	-10,0	-10,0
	Nyári nap /max.≥ 25°C/	0	0	1	0	0	24	21	28	5	0	0	0	79
Napok száma	Hőség nap /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	0	8	15	20	0	0	0	0	43
	Forró nap /max.≥ 35°C/	0	0	0	0	0	1	2	6	0	0	0	0	9
Napok száma	Fagyos nap /min.≤ 0,0°C/	14	12	13	3	0	0	0	0	0	2	7	18	69
	Téli nap /max.≤ 0,0°C/	6	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	13	26
Napok száma	Zord nap /min.≤ -10,0°C/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Csapadékos nap	9	5	6	10	7	0	7	2	6	5	5	15	77
Napok száma	Havazásos nap	5	1	4	1	0	0	0	0	0	0	0	9	20
	Ködös nap	7	0	5	1	0	0	0	0	0	0	7	9	29
Napok száma	Szeles (viharos) nap	2	6	2	3	11	5	3	2	2	2	2	2	42

Időjárási adatok összesítése
Veszprém - 1877

XI. TÁBLÁZAT

1878		jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:	
Hőméréseket	Havi középhőm. °C	-1,9	3,7	5,2	11,6	16,2	19,0	19,5	20,9	18,3	13,1	6,1	-1,1	10,9	
	Abszolút (terminus) maximum	°C	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	33,8	37,5	36,3	35,0	27,5	16,3	8,8	37,5
		nap	22	24	30	16	19	23	21	7	8	10	27	15	júli. 21.
	Abszolút (terminus) minimum	°C	-13,8	-5,0	-5,0	1,3	6,3	10,0	12,5	12,5	10,0	3,8	-1,3	-12,5	-13,8
nap		5	5	17	9	10	7	5	22	23	31	8	26	jan. 5.	
Napok száma	Nyári nap /max.≥ 25°C/	0	0	0	1	10	15	12	23	17	2	0	0	80	
	Hőség nap /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	2	6	4	9	10	0	0	0	31	
	Forró nap /max.≥ 35°C/	0	0	0	0	0	0	2	3	1	0	0	0	6	
	Fagyos nap /min.≤ 0,0°C/	26	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	4	50	
	Téli nap /max.≤ 0,0°C/	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	26	
	Zord nap /min.≤ -10,0°C/	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	
	Csapadékos nap	10	6	12	4	7	7	14	6	7	10	13	13	109	
	Havazásos nap	8	3	6	1	0	0	0	0	0	0	0	4	11	33
	Ködös nap	6	3	0	1	1	1	1	0	2	1	5	8	6	34
	Szeles (viharos) nap	5	4	8	3	4	7	1	4	6	7	7	2	2	58

Időjárási adatok összesítése
Veszprém - 1878

XII. TÁBLÁZAT

1879		jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:
Hőmérséklet	Havi középhőm. °C	-1,9	3,4	4,9	10,0	13,8	20,6	19,6	22,4	18,7	9,9	2,0	-6,0	9,8
	Abszolút (terminus) maximum °C	12,5	18,8	18,8	21,3	27,5	32,5	32,5	40,0	32,5	25,0	15,0	6,3	40,0
Hőmérséklet	Abszolút (terminus) minimum nap	2	9	19	16	31	30	19	31	7	27	8	21	aug. 31.
	Abszolút (terminus) minimum nap	-12,5	8,8	-5,0	3,8	2,5	12,5	12,5	15,0	10,0	-1,3	-12,5	-16,3	-16,3
Napok száma	Nyári nap /max.≥ 25°C/	0	0	0	0	6	21	20	26	22	2	0	0	97
	Hőség nap /max.≥ 30°C/	0	0	0	0	0	9	7	16	7	0	0	0	39
	Forró nap /max.≥ 35°C/	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
	Fagyos nap /min.≤ 0,0°C/	27	9	11	0	0	0	0	0	0	1	16	30	94
	Téli nap /max.≤ 0,0°C/	14	3	2	0	0	0	0	0	0	0	5	22	46
	Zord nap /min.≤ -10,0°C/	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
	Csapadékos nap	13	9	15	18	13	5	10	5	6	9	12	8	123
	Havazásos nap	12	4	9	1	2	0	0	0	0	2	6	8	44
	Ködös nap	7	11	1	2	0	0	0	0	0	3	11	4	39
	Szeles (viharos) nap	1	2	3	2	5	9	8	3	2	7	3	3	48

Időjárási adatok összesítése
Veszprém - 1879

XIII. TÁBLÁZAT

1880		jan	feb	márc	ápr	máj	jún	júl	aug	szept	okt	nov	dec	Év:
Hőmérséklet	Havi középhőm. °C	-1,8	-1,5	4,5	13,4	14,4	18,7	22,3	19,1	16,6	11,7			
	Abszolút (terminus) maximum	16,3	12,5	20,0	28,8	32,5	30,0	33,8	33,8	32,5	27,5			33,8
Hőmérséklet	Abszolút (terminus) minimum	3	22	28	20	28	20	2	27	7	8			júli. 2. aug. 27.
		°C	-12,5	-11,3	-7,5	3,8	3,8	10,0	13,8	12,5	8,8	-1,3		
Napok száma	Nyári nap /max.≥ 25°C/	21	6	13	2	20	2	8	30	22	26			
	Hőség nap /max.≥ 30°C/	0	0	0	9	9	15	29	18	11	4			95
	Forró nap /max.≥ 35°C/	0	0	0	0	3	3	14	6	7	0			33
	Fagyos nap /min.≤ 0,0°C/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Téli nap /max.≤ 0,0°C/	25	20	17	0	0	0	0	0	0	2			
	Zord nap /min.≤ -10,0°C/	20	14	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Csapadékos nap	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Havazásos nap	12	9	7	6	11	6	4	11	11	7			
	Ködös nap	10	6	2	0	1	0	0	0	0	0			
	Szeles (viharos) nap	1	13	0	2	3	0	0	0	0	4			
	2	1	4	2	1	4	6	9	6	10				

Időjárási adatok összesítése
Veszprém - 1880

Régi időjárási feljegyzések

A régebbi korok időjárási eseményei, különösen, ha ezek rendkívüliek (szélsőségesek) voltak, mindig érdekelték az embereket. Sok esetben ezek az események csak a „régii öregek”, vagy a „legidősebb emberek” emlékezetében éltek tovább. Fontos volt ezek ismerete, hiszen egy-egy rendkívüli jelenség bekövetkeztét eleink égi jelnek vélték, és belőle, háborúkra, természeti katasztrófákra következtettek. Később az írástudók, kalendárium- és krónikakészítők feljegyezték ezeket, és évtizedek, évszázadok múlva lelkes kutatók jóvoltából közkinccsé váltak.

Hazánkban, a régi krónikákban elszórtan talált feljegyzéseket elsőként DEBRETZENI PAP ISTVÁN³¹ kenderesi református lelkész gyűjtötte és adta közre 1822-ben. (Az anyagot a HASZNOS MULATSÁGOK folytatásokban közölte.) 1838-ban a TERMÉSZET című folyóiratban³² olvashatunk értekezést, a levegő és a föld melegségéről. A cikkben a szerző (SEMSEY.) történeti adatokat hoz véleményének alátámasztására, és az „özönvíz óta” bekövetkezett, elsősorban európai hideg telekről közöl részletes leírást.

Felsorolásából megtudjuk, hogy Marcellinus Comes³³ állítása szerint a 400 – 401-iki télen a Fekete-tenger egész felületét jég borította, mely tavasszal egy hónapig magasan összetolulva úszkált Konstantinápoly utcáin. 462-ben jégen költözött át Theodimir hadserege a Dunán. 524-ben egy régi történeti irat szerint annyira megmerevültek a madarak, hogy kézzel valának fogdoshatók. 763 – 64-ben harminc hüvelyknyi³⁴ mélyen fagyott be a Fekete-tenger és a dardanellai tengerszoros. Hasonlóképp befagyott 807-ben is, még pedig 50 hüvelyknyi mélyen. 821 – 22-ben a legterhesebb kocsik jártak át a Dunán, Elbán és a Szajján. Ugyanekkor Olaszhon több folyóvizét jég fődé, és az Adriai-tengeren kívül számos középtengeri kikötő és rév fagyott be. 829-ben Telmahre Dénes, Mahmun kalifát Egyiptomba kísérvén, befagyva találta a Nílust. 860-ban oly erős jégkéreg voná be az Adriai-tengert, hogy a joniai szigetektől kocsin lehetne utazni Velencébe.

1048-ban beállott a Kattegat, úgy hogy farkasok is költöztek át rajta Norvégiából Dánországba. 1089-ben Konstantinápolyt iszonyú nagy hó borítja. 1132 – 33 oly iszonyú volt honunkban, hogy minden elfagyott, és a következő évbéli szükség miatt éh-halál pusztított. 1210-ben ismét sok olaszthoni folyó beállott, és az Adriai-tengeren kocsikkal lehetne járni Venedignosnál. 1233 – 34-ben minden füge-,

³¹ RÉTHLY ANTAL: Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1700-ig. Budapest 2009. 9. oldal. (Országos Meteorológiai Szolgálat)

³² TERMÉSZET, 1838. 9-ik szám. Tavaszutó (Május) 1-jén. A' LEVEGŐ ÉS FÖLD MELEGSÉGE. 33-35. oldal

³³ MARCELLINUS COMES: (VI. század) író, Justinianus római császár egyik kegyeltje volt. Szent Jeromos krónikáját először 513-ig, aztán 534-ig folytatta.

³⁴ 1 (bécsi) hüvelyk \approx 2,6 cm.

olaj-, és egyéb gyümölcsfa elfagyott Olaszországban. 1292, 94 és 96-ban úgy befagyott a Skager Rack, hogy Christianiából Jutlandba lehetne lovagolni. 1302-ben, 5-ben és 6-ban oly nagy hideg uralkodott Európában és különösen Dánországban, hogy ennek lakosai fővegeket (kalapokat vagy sapkákat) valának kénytelenek hordozni, és ettől fogva kezdődék ott a főveg viselés. 1320. és 1323-ban ismét minden olaszthoni folyó befagyott.

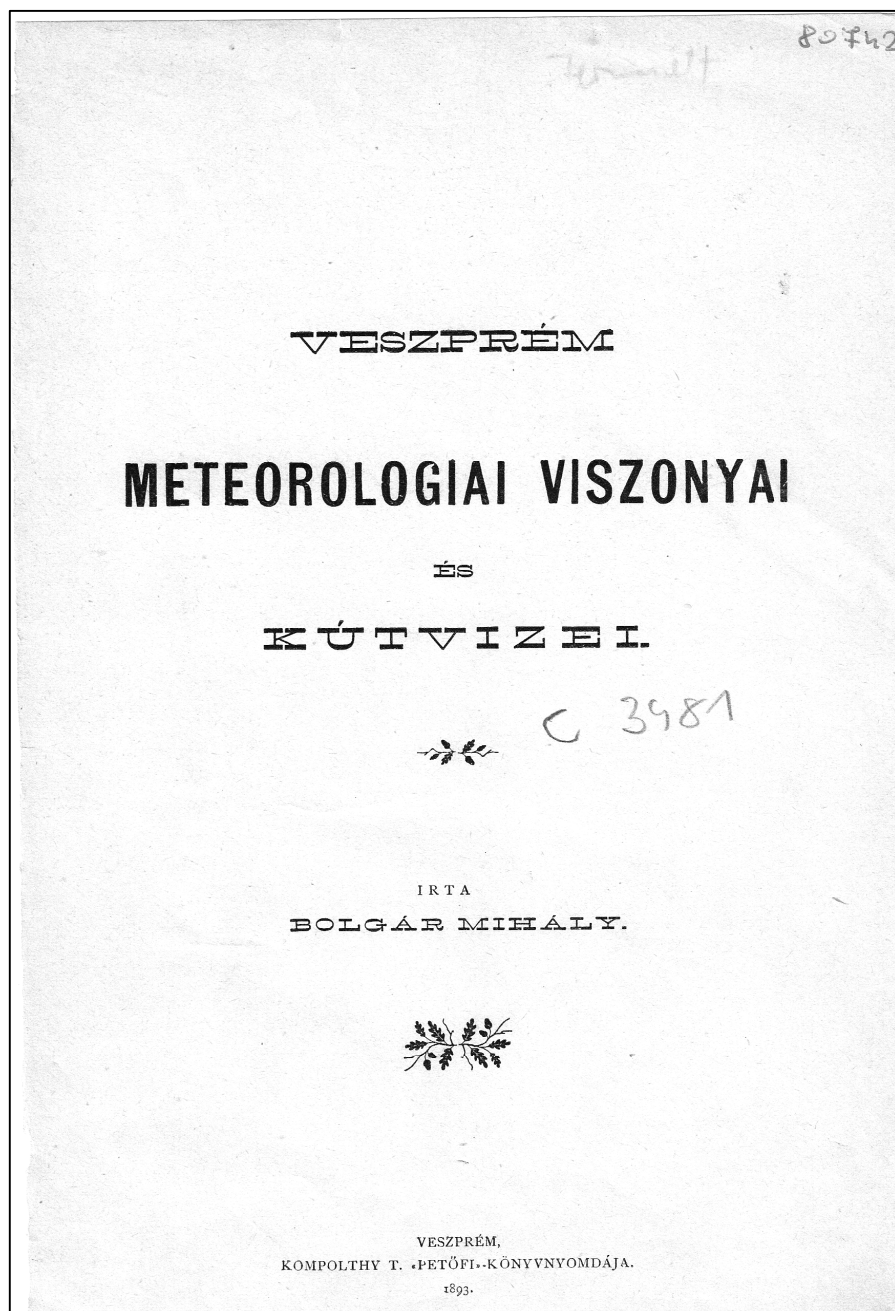
1258-ban 10 lábnyi³⁵ magas hó volt Bolognában. 1393 – 94-ben és 1399-ben járható volt a Keleti-tenger jege Pomeránia és Dánia között. 1407 – 08-ban a Duna egész hosszában be volt fagyva. 1423 – 24-ben a part mellett mindenütt jégen lehetne menni Poroszországból Lübeckig és Mecklenburgból harántékosan át Dániába. 1459-ben oly hideg volt, hogy Danzigból (ma Gdansk) Helaig jégen lehetne menni, hasonlóképp Dániából Lübeckbe, Vismárba, Rostokba és Stralsundba. Az egész Dunát két hónapig fődte jég, és a Norvégia és Izland közötti tenger is be volt fagyva. 1464 – 65-ben minden bor megfagyott Franciaország pincéiben, sőt asztalain (?) is. 1490-ben Velence vidéke, 1493-ban Genova, 1507-ben pedig Marseille kikötője fagyott be. 1545-ben ismét beállott a tenger Rostock és Dánia között úgy, hogy gyalogok és szánkók egyaránt biztosan járhatták. 1594-ben újólág befagyott Velence és Marseille tengervidéke.

1658-ban XII. Károly svéd király egész hadseregével, ágyúkkal és társzekerekkel költözött át a kis Balti-tenger jegén. 1684-ben 11 hüvelyknyi mélyen fagyott be a Temze Londonnál. 1708 – 09-ben Velence és a középtenger több kikötője befagyott. 1716 és 1740-ben újólág befagyott Londonnál a Temze.

1862-ben a VASÁRNAPI ÚJSÁG közölt „különféle kútfőkből összeszedett” időjárási jegyzeteket³⁶, melyekből kitűnik, hogy 401-ben a tél oly hideg volt, hogy az egész Fekete-tenger jéggel volt borítva. 443-ban a tengerek befagytak s a meleg égalj alatt is, 6 hónapig maradt meg a hó. 530-ban az előbbihez hasonló tél. 581-ben meleg, havatlan tél volt. 605-ben havas hideg tél, a Fekete-tenger befagyott. 669-ben a nagy hideg miatt emberek, állatok fagytak meg. 676, 677 és 678-ban tél nem volt, folytonosan száraz, meleg napok jártak, s 678-ban oly forró száraz nyár lett, hogy az erdők, szénaboglyák, házak tetei meggyulladtak, tavak, folyók, kutak kiszáradtak. 719-ben oly rettenetes hideg tél lett, hogy Ázsiának déli részein is 100 napig nem olvadt el a hó, majd minden fák, állatok elvesztek. 812-ben a tél szeptember 22-étől a következő 813-ik év április 12-edik napjáig tartott. 859-ben az Adriai-tenger befagyván, rajta terhes szekerek jártak. 989-ben a folyamok áradásai nagy károkat okoztak. 995-ben a tél májusig tartott, de július ismét oly hideg lett, hogy a vizek befagytak, a fákat és gabonákat a hideg egészen elvette.

³⁵ 1 (bécsi) láb \approx 31,6 cm.

³⁶ VASÁRNAPI ÚJSÁG, Kilencedik évi folyam, 7-ik, 8-ik, 9-ik szám. 1862. február 16-án, 23-án és március 2-án, Pest.

Bolgár Mihály 1893-ban megjelent művének címlapja³⁷

³⁷ I. RÉSZ: A víz története, A Séd felső- és közép-forrásvidéke és geológiája, A Séd forrásai, Légköri lecsapódások, A csapadék eloszlása, Veszprém egészségi viszonyai s klímája, Régi meteorológiai följegyzések, Villámcsapások, Földrengések, Egyéb meteorológiai tünemények. II. RÉSZ: A jó, tiszta és egészséges víz, Idegen alkatrészek a vízben, Veszprém kútvizének vegyelemzése, A veszprémi talajvizek összefüggése, Vízkérdés.

1006. után három évig szárazság volt. 1020-ban a hideg embereket és állatokat ölt meg. 1042. után hét esztendeig szárazság volt. 1117. február elején nagy égiháború volt. 1136. után három évben a nyár oly forró és száraz, hogy a hajók nem járhattak víz hiánya miatt. 1142-ben Magyarországon sok ember vész el az éhínség miatt. 1114-ben az aratás a hosszú tél miatt másfél-hónappal később esett a szokottnál. Bor kevés, az is savanyúsága miatt ihatatlan. 1148-ban Magyarországon nagy éhínség volt. 1182-ben oly igen lágy a tél, hogy a fák már februárban gyümölcsrel rakván. 1186. januárjában a fák virágoztak, a madarak februárban tojtak s az almák dió nagyságúra nőttek. Thuringiában májusban bevégezték az aratást. Augusztusban a szüretnek vége.

1224-ben lágy tél, nyáron sok és nagy felhőszakadás. 1243-ban Magyarországon az éhség miatt az emberhúst is megeszik. 1258. januárjában a fák virágoznak, pünkösdkor aratnak, s Jakab napkor szüretelnek. 1275-ben a nyár hidegsége sem a gabonát, sem a gyümölcsöt, sem a szőlőt nem hagyta megérni. 1289-ben, a szőlő februárban kihajt, áprilisban virágozik. Igen bő aratás. 1294-ben oly lágy a tél, hogy fűteni sem kell.

1303-ban az egész év hidegsége miatt semmisen érik meg. 1312-ben a tél oly hamar beállt, hogy a szőlő a tőkén, a must a kádon megfagyott. 1315. májusától az esztendő végéig folyvást esik. Németországon nagy éhség. 1323-ban a tengereken járhatni, annyira befagytak. 1332-ben még vízkeresztkor is szántanak. 1334-ben, Olaszországban igen kemény tél. 1348-ban mindenfelé nagy pestis és földrengés. 1353-ban nagy szárazság és éhség. 1381-ben a tengereken szekerekkel jártak. 1385. decemberében roppant szélvész, mennydörgés és földrengés; Bécsben a fedelmi palota ablakait az oda menekült varjúk beverik.

1421. májusában már érett szőlőt lehetett találni. 1424-ben még karácsonykor is lehet virágot szedni. 1430-ban a havas tél miatt a Duna úgy megáradt, hogy Belgrádnál 12 mérföld széles volt. Kassa táján nagy pestis. 1450-ben olyan sok a bor, hogy akója 10 ezüst kispénz – azaz 2 garas³⁸. 1459-ben még márciusban is jéggel borítván a tengerek. 1468-ban, Németországban áprilistól októberig egy csepp eső sem esett. 1473-ban az ősz oly szelíd, hogy a fák újra virágzanak, Márton-napkor érett cseresznyét lehetett enni. 1478-ban, Magyarországon a Száva és Dráva annyira megapadt, hogy a portyázó törökök átjárhatnak rajtuk. 1485-ben oly hideg a tél – mint Heltai írja, – Mátyás király katonáinak, kik Bécs felé utaztak, lábszáruk, még nadrágjukban is megfagyott. 1491-ben Magyarországon újra nagy tél.

1510-ben Magyarországon nagy pestis. 1540-ben igen lágy tél, utána égető meleg nyár, néhol a víz drágább a bornál. Magyarországon széna nem teremvén, 2 darab nagy marhát 1 forinton lehetett venni. 1542-ben Magyarországon a sáskák

³⁸ Garas: Magyarországon 1858-ig az akkori forint egy huszad része volt, vagyis két váltó krajcár. 1858 után is megmaradt a Garas elnevezés, 2 új krajcárt, vagyis a forintnak 1/50-ed részét nevezték Garasnak.

nagy károkat csináltak. 1559-ben a hó az embermagasságot meghaladja, s a rá következtetett nagy éhség miatt a szegény emberek több helyen makkal éltek. 1564-ben a kígyók annyira elszaporodtak, hogy még az asztagokat is megemésztik. A nép ezen szaporaságot, bő esztendő elejének nézte s úgy is lett. 1565-ben oly bő az aratás, hogy 30 pozsonyi mérő³⁹ búzát egy forinton lehet venni. 1572-ben nagy éhség Franciaországban. 1586-ban a rozs húsvétkor már virágzik. 1590-ben, Bécsben december 4-én nagy földrengés volt.

1603-ban, Erdélyben oly iszonyú éhség, hogy a testvér testvérét, a gyermek anyját megette. 1605. felette bő esztendő és olcsóság. Magyarországon egy szép ökör 12 garas, tehén 6 – 8 garas, egy sertés 2 – 3 garas. 1608-ban lágy tél, februáriusra minden kivirágzik. 1610-ben lágy tél, novemberben a cseresznye másodszor érik. 1620. márciusában a méhek már elrajzottak. 1622-ben nagy drágaság. Kassán egy pozsonyi mérő búza 10 forint, 1 font⁴⁰ hús 24 krajcár⁴¹, egy itcze⁴² zsír 30 garas. 1623-ban hideg tél, Bethlen fejedelem seregéből sokan a nyeregben ülve fagytak meg. 1626-ban a pacsirták januárban megszólaltak. 1628-ban, Európában nagy éhínség. 1633. július utolján havas eső esett. 1655-ben Magyarországon igen bő szüret. 1679-ben Magyarországon és Ausztriában nagy pestis. 1685-ben Szent György napkor a Tisza befagy, kocsival járnak át. Nagy drágaság, Miskolcon egy köből⁴³ búza 16 forint. 1693-ban sáskák pusztítják egész Európát. 1695. júniusában nagy hidegek voltak.

1704. július 8-án oly meleg volt, hogy a hőség miatt emberek és barmok fulladtak meg. 1708. nyarán a pestis miatt a pozsonyi országgyűlés eloszlik. Szent Mihálykor beállt a hideg fagyos tél; az őrálló katonák álló helyükön megfagytak. Még 1709. márciusában is olyan hideg volt, hogy a kiköpött nyál mire a földre esett, megfagyott. 1711-ben Magyarországon nagy pestis, Cserei⁴⁴ az elhullottak számát a hazában 310 ezerre teszi. 1718-ban, pestis Erdélyben, többen haltak el 150 ezer-

³⁹ Pozsonyi mérő = 62,5 liter.

⁴⁰ Font: kb. fél-kilónak megfelelő tömeg- és súlymérték, 1 magyar (ún. bécsi) font = 0,56 kg.

⁴¹ Krajcár: kisértékű ezüst- és rézpénz. Magyarországon a Habsburg-uralom idején, a 18. században jelent meg és 1892-ig volt forgalomban. 1857-ig a konvenció forint (1 forint = 60 krajcár), 1858-1892 között az osztrák értékű forint váltópénze volt (1 o. é. forint = 100 krajcár). 1892-ben a korona lett a fő pénzegység, mely 100 fillérre oszlott (50 krajcárnak felelt meg), a korábbi érmék azonban 1897-ig forgalomban maradtak. A népnyelv még sokáig krajcárnak nevezte a kétfilléres érmét. [Wikipédia]

⁴² Ice: régi magyar űrmérték, a bor és egyéb italok mérésére használták. (1 magyar icce = 0,848 liter) Nagyobb mértékegysége a pint, ami két icce. [Wikipédia]

⁴³ Köből: szemes-termény mérésére szolgáló régi űrmérték. Nagysága az évszázadok folyamán változott és az ország különböző részein ugyanavval az elnevezéssel más-más értéket jelölt. 1 köből általában 64 liter volt, azaz két véka. [Magyar Néprajzi Lexikon]

⁴⁴ CSEREI MIHÁLY (1667 – 1756). A kor legjelentősebb magyar nyelvű Históriaját 1709 decemberében kezdte el írni. Könyvébe Erdély történetét foglalta I. Apafi Mihály fejedelemségétől 1712-ig, ahol az előadás csonkán, mondat közben szakad meg. [A magyar irodalom története 1600-tól 1772-ig, II. kötet. Akadémiai Kiadó, Budapest 1964.]

nél. 1719-ben oly bőség, hogy a gabonát nem győzik összetakarítani. 1722-ben egy köből búzát 15, rozst 10, árpát 5 garason vesznek és adnak. Július közepén már aszú-szőlő is van. 1727-ben lágy tél, január 4-én nagy égiháború. 1736-ban lágy tél, meleg nyár. Gmelin⁴⁵ utazó említi, hogy az északi szélesség 67-ik foka alatt a szamojédoknál⁴⁶ érett szőlőfürtöket és sárgadinnyét talált. 1740-ben igen hideg tél. Marhák fagynak meg a szekér előtt; sör, bor, eczet megfagy a pinczében. Május 27-én Bécs és Buda közt még nagy hófúvások vannak. E télen adott Anna⁴⁷ orosz cárnő mulatságot egy olyan palotában, mely egészen jégből készült. Hossza 52, szélessége 25, magassága 20 láb volt. Az ünnepély növelésére 6 fontos golyókhöz jégből csináltak ágyúkat, s az ily jégágyúkkal 60 lépésnyire 2 hüvelyk vastag deszkát keresztül lehetett löni. 1748-ban bő szüret, 5 itcze bort adnak egy polturaért⁴⁸. A búza köble Debreczenben 15 garas.

1759-ben meleg tél; február elején a legyek már széltében röpködnek. Szent György nap előtt hét héttel a réteket már kaszálták. 1760-ban a tél oly hideg volt, hogy a debreczeni templomban karácsonykor az úrvacsorai kehelyből, egy arra rendelt embernek mindig úgy kellett zúzni a jeget, csak azután önthetett bort. 1764-ben a sok eső miatt csak karácsony után szántanak búza alá, mégis bő termés lett. 1767. május elején 1½ láb magasságú hó esett. 1769-ben a Fekete-tenger befagy. 1772-ben a lágy tél miatt a Duna nem fagyott be, sőt egész télen át tiszta volt. 1775. februárjában a Duna kiönt, s Pesten és Budán 611 házat dönt össze. 1778. januárjában sok a villámlás. Pál napján⁴⁹ oly meleg van, hogy a gyermekek a vízben széltiben járkálnak s május elején a cseresznye megérett. 1782-ben sáskák pusztítják Bihar, Ugocsa és Szatmár megyéket. 1785-ben, Máramarosban az éhség többet elpusztít 16 ezer embernél. 1787 januárjában szántanak, februárban a mezők virággal teljesek és március végén a szőlőgerezdek már láthatók.

1788. és 89. közt nagy tél. December 27. és 28-án oly rút idő volt, hogy csak a Glockvicz és Bécs közti országúton 50 mesterlegénynél több megfagyott. A katonáknak – ekkor volt a török háború – orruk, fülök, kezök, lábuk elfagytak, fogaik annyira megromlottak, hogy ki kellett szedetni. A hévmérő Bécsben 19-20 (–23; –

⁴⁵ GLEMIN JÁNOS GYÖRGY (1709 – 1755). Német botanikus. Ő vezérelte, mint természetvizsgáló azt az expedíciót, amelyet Anna cárné Szibériának és Kamcsatkának indított. [Pallas Nagylexikon]

⁴⁶ A szamojéd népek a finnugorok mellett az uráli népek másik ágát alkotják. A szibériai tundra- és tajgaövezet hatalmas területein szétszóródva élnek. Az északi szamojédok ősei észak felé vándoroltak és végeredményként a sarkvidéki tundraövezetbe kerültek. [Eugen Helimski: A szamojéd népek vázlatos története; Fordította: Katona Erzsébet]

⁴⁷ ANNA IVANOVNA ROMANOVA (1693 – 1740). 1739-ben egy jégpalotát emeltetett a befagyott Néván és arra kényszerítette Mihail Alekszejevics Golicin herceget, hogy ott töltsse el nászéjszakáját. [Wikipedia]

⁴⁸ Poltura = magyar pénzem; I. Lipót, I. József, II. Rákóczi Ferenc, III. Károly és Mária Terézia korában. Egy garasnak, azaz három krajcárnak felelt meg. [Pallas Nagylexikon]

⁴⁹ Pál napja: január 26.

25°C), Párizsban 18 fokon (–22°C) alul állt. A Dunát két rőf⁵⁰ vastag sík jég borítá. Tavasszal nagy vízáradás. 1791. szeptember 24-én már fűtenek. A Dunában a hajóhid bent fagyott. De hirtelen meglágyult az idő, s a pesti hidat a jég elhordta. December elején kezdenek a szürethez, szántáshoz, sokan a nyomtatáshoz. 1794-ben száraz esztendő nagy drágaság. Míg 1793-ban a legszebb búzának 51 krajcár volt köble, 94 – 95-ben 16 – 20 forintra felszállt az ára. 1799-ben olyan hideg volt a tél, hogy még a kutak is befagytak; a föld fagya 120 napnál tovább tartott. Az ismeretlen szerző így zárja az összeállítást: „Tovább nem folytatom jegyzeteimet, mert 1800-tól kezdve nem valami terra incognita⁵¹ az időjárás; többen vannak e hazában, kiknek maguknak is van arról jegyzetök.”

Bolgár Mihály korábban említett éghajlati összefoglalója⁵² végére csatolta azon meteorológiai följegyzéseket, amelyeket elszórtan az „egykorú irományokban” talált. Külön részletezi a villámcsapásokat, földrengéseket és az egyéb meteorológiai tüneteményeket. Részletesen szól az 1804. február 14-én bekövetkezett napfogyatkozásról, amelyből közelítő pontossággal meghatározták Veszprém keleti hosszúságát Ferro⁵³ szigetétől, ami 36° 18' 28''-nek adódott. Bolgár Mihály fő információ forrása a Piarista Rendház Historia Domusa⁵⁴ volt, melybe a ház életének fontos eseményein túl feljegyezték egy-egy év jellemző időjárását, illetve a rendkívüli vagy különleges időjárási jelenségeket. (Összeállításunkban a Bolgár Mihály által közölt adatokat tekintjük alapnak, kiegészítve a Piarista Rendházban készült feljegyzésekkel, ezért ezeket, mintegy összefoglalóként az egyes évek egyéb forrásból fellelt adatai előtt, „*dőlt betűs*” szedéssel közöljük.)

Több mint öt évtizedes gyűjtőmunka után 1963-ban jelent meg RÉTHLY ANTAL: „Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1700-ig” című műve, amelybe – amint a bevezetőben írja – „Minden felkutatott régi időjárási adatot felvettem, de a külföldit csak akkor, ha minden valószínűség megvolt arra, hogy hasonlóan szélsőséges tél vagy nyár, vihar, májusi fagy stb. lehetett hazánkban is. Ilyenek azonban ritkábban fordulnak elő, és főképp a legrégebb időkből való adatok.” Felvette a krónikákba külföldieknek magyarországi utazásaik során tett fel-

⁵⁰ Rőf = régebbi hossz mérték (szövetekre), melynek hosszát a kar hosszúságából vették. Az osztrák Rőf, mely Magyarországon is használatos volt, igen-közel = 78 cm. Igen használatos volt még a brabanti (magyar) Rőf = 69,5 cm hosszal. [Pallas Nagylexikon]

⁵¹ Terra incognita = ismeretlen föld. Régi mappákon szokták így megjelölni a föld kikutatlan részeit. [Pallas Nagylexikon]

⁵² BOLGÁR MIHÁLY: Veszprém meteorológiai viszonyai és kútvezéi, Veszprém, Kompolthy T. Petőfi könyvnyomdája, 1893. 20. oldal

⁵³ FERRO (Hierro) = a Kanári-szigetek legnyugatibb tagja, a térképészet révén vált ismertté. Már az ókorban is alkalmazták a világ legnyugatibb pontjaként ismert Boldogság-szigeteket a földrajzi hosszúság kezdetének. Egészen 1884-ig, amíg Greenwich át nem vette tőle ezt a szerepet, ez maradt a „Meridiano cero”, azaz a 0 délkör, sok ország térképészetének kezdete. Az Osztrák-Magyar Monarchiában egészen az összeomlásig használták, s az utódállamokban (köztük Magyarországon) a katonai térképek még feltüntették mindkét hosszúságot. [Wikipédia]

⁵⁴ Historia Domus = a ház története (latin)

jegyzéseit, egyes főurak levelezéseiben talált időjárási adatokat, napló töredékeket, illetve a különböző iskolákban, családi naplókban, historia domusokban talált korabeli feljegyzéseket.

Réthly munkáját számosan segítették, küldtek anyagokat, információkat könyvtárakból, levéltárakból, egyházi intézményekből. Veszprémi „segítője” GUTHEIL JENŐ prépost-kanonok volt, akitől 1954. december 29-én kapott értékes információkat, többek közt Bolgár Mihály fentebb említett meteorológiai gyűjtését is. Ebben a közlésben Gutheil Jenő megemlíti, hogy 1381. júniusában vagy július elején „egy véletlenül keletkezett tűzvész felégette a veszprémi várat és a székesegyházat. A tűzvész alkalmával az egyház birtokait igazoló sok irat és oklevél elégett. Himházi IV. Benedek veszprémi püspök megjelent Nagy Lajos király és felesége előtt, hogy segítsen az egyházon. Ekkor 1381. július 24-én kelt oklevélben Nagy Lajos el nem perelhető birtoknak igazolja mindazokat, amelyeket a püspökség 32 éve háborítatlanul birtokol... Valószínűnek kell tartani, hogy ilyen nagy tűzvész nyáron nagy szárazság mellett volt és valóban elemi csapásszerű lehetett.”⁵⁵

Az első, Veszprém városára vonatkozó időjárási feljegyzéseket KECSETHY MÁRTON veszprémi püspök⁵⁶ naplójában találjuk; eszerint: 1539. október 24-én magas hó volt (Nix alta.); 1542. február 17-én pedig mennydörgött (Tonitru.). 1543. március 25-én, Húsvét ünnepén magas hó volt (Alias festum Paschae, quo die fuit alta nix.); 1544. május 14-én óriási zivatar volt, jégesővel, mely a vetéseket több mérföldnyi kiterjedésben tönkretette (Spirae ingens oborta tempestas Regem Ferdinandum cum multis alijs e venatione redeuntem in civitatis fossam vis grandinius deturbavit, sementaque omnia ad aliquot milliaria concussit.). 1544. november 9-én szintén magas hó volt és óriási hideg (Nix alta, et frigus intensum.). 1546. január 26-án pedig árvíz⁵⁷ volt (Diluvium.).

Az 1600-as évekből található feljegyzések szerint: „1644 elején még csikorgó hideg van, de február 14-én a veszprémiek a vázsonyiakkal már üldözik a Tihany-nál a jégen átmerészkedett törököket, akik aztán elszéledtek a falvakban”⁵⁸. 1649 elején szintén nagyon hideg van, ugyanis február 12-én Pázmány Miklós veszprémi kapitány Batthyány Ádámnak írt levelében arról tudósít, hogy a befagyott Balatonon a nem hódolt falvakat akarná megtámadni⁵⁹. 1651-ben a januári téli hideg sem akadály a veszprémiek portyájára. Nem is sokáig élvezhették az újévi köszön-

⁵⁵ RÉTHLY ANTAL: Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1700-ig, 45. oldal.

⁵⁶ KECSETHY (KECHETI) MÁRTON veszprémi püspök diáriuma. Magyar Történelmi Tár VI. 1859. Pest. (A feljegyzéseket Réthly is közli az „Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1700-ig” című kötetében.)

⁵⁷ Mivel a bejegyzés helyet nem jelöl meg, Réthly megjegyzi, hogy valószínűleg a Séd áradt meg.

⁵⁸ HUNGLER JÓZSEF: A török kori Veszprém, 2. javított kiadás. Veszprém, 2009. 113. oldal.

⁵⁹ JENEI FERENC: Pázmány Miklós veszprémi főkapitány. A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 1. (1963.) 168. oldal: „Az udő iol szolgálna most az balaton kemeny megh fagiasan minekunkis az Hodolatlan falukra, ha zaboaba nem iartatnanak.”

téseket, mert 1651. január 2-án a Simontornya felé való „alámenés felől” tudósítják Batthyány Ádámot... Ha otthon vannak a veszprémiek, azért mégiscsak szeretnének kicsit felmelegedni a bakonyi szélnek kitett várépületekben. De nincs tüzelőjük. Erről írt vicekapitányuk a nemes vármegyének 1651. február 7-én: „az szegény ruhátlan vitézlő rend is ilyen hideg időben az őfelsége szolgálattyaúl el ne idegenedgyék”.⁶⁰ 1656. március 28-án a veszprémi vár északkeleti lábánál, valahol a mai Úrkút utca 5. vagy 7. számú háza helyén lakó varga házából az éppen dühöngő szélvihar felröpített egy szikrát a székesegyház szentélyének fedélszékére, mely kigyulladt. Az orkánszerű szél perceken belül lángba borította a vár összes épületét.⁶¹

Az 1700-as évek közepén is gyakran lehetett a városban felhőszakadás és a Séd kiöntései miatt árvíz, ugyanis egy ebből a korból ránk maradt feljegyzés szerint: 1750. augusztus 16-án Pillik Mátyás kérésére vették jegyzőkönyvbe Klára leányával 1739. június 8-án kötött egyezségét, amelyről 1750-ben már nem tudtak másolatot kiadni, mert a fölhőszakadás és a nagy árvíz miatt a város prothocolluma, melyben az egyezséget beírták, igen megromlott.⁶² (A következő prothocollum⁶³ első bejegyzése: 1741. november 2. Ennek állapota kielégítő, elázás nyomai nem láthatóak rajta, így feltételezhető, hogy az említett időjárási esemény 1739. június 8. és 1741. november 2. között történhetett.)

Bolgár Mihály feljegyzései 1755-tel kezdődnek, így ettől az időponttól kezdődően közlöm a Veszprémre és környékére vonatkozó, szétszórtan megjelent időjárási feljegyzéseket kronológiai sorrendben. Minden egyes megfigyelés vagy adat után forrásul a szerző nevének, illetve a folyóirat címének a rövidítése szerepel, amelyben megjelent. A folyóiratokban megjelent események besorolása a megjelenés dátuma szerint történik. A források pontos címeit külön a FELHASZNÁLT IRODALOMBAN is feltüntettem. Egyes események vagy jelenségek korabeli magyarázatait a 180 – 184. oldalakon olvashatjuk.

⁶⁰ HUNGLER JÓZSEF: A török kori Veszprém, 2. javított kiadás. Veszprém, 2009. 120. oldal.

⁶¹ VERESS D. CSABA: A veszprémi Benedekhegy története. VESZPRÉMI SZEMLE, 8. évfolyam, 3-4. szám, 2005. 47. oldal.

⁶² LICHTNECKERT ANDRÁS: A polgárjog és a purgerek Veszprémben 1711 és 1767 között. VESZPRÉMI SZEMLE, 9. évfolyam, 1-4. szám, 2007. 24. oldal.

⁶³ Jegyzőkönyv

Séd-patak a „Betekints” völgyben-Veszprém.

Képeslapok Balogh Gyula gyűjteményéből

1755

1755. Ezen évben igen nagy zivatarok voltak, sűrű és erős villámlásokkal egybekötve. Augusztus 6-án a tihanyi templomba és rendházba ütött a villám, erős nyomokat hagyva hátra a prior lakásán. [B.M.]⁶⁴

1756

Az **1756.** évben borzalmas éghajlások voltak; napokon keresztül dörgött és villámlott, amely sajátságos időjárás az emberekben az utolsó ítélet elérkeztének gondolatát öltötte fel. A villám becsapott a piarista házba is. [Sz.J.]⁶⁵

1758

Két év múlva (**1758.**) a gimnáziumnak ismét szomorú napjai voltak; az országos inség által elcsigázott tanulók csak szórványosan jártak iskolába. Szinte hihetetlenek a följegyzések! Isten csapása vonult át az egész Dunántúlon, amely a népet valóságosan megtizedelte s mivel az elvetett gabona mind elpusztult, az emberek különféle vegyítékeket használtak eleségül. Összekeverték a hajdinát, kukoricát, zabot, amely méregdrága áron volt csak kapható. Erre aztán következett a rendkívül szigorú tél, mely megadta a kegyelemdőfést, a különben is elcsigázott lakosoknak. Nehéz idők voltak ezek a kenyérüket a szegényekkel megosztó piaristákra is. [Sz.J.]

1763

1763. május elején nagy fagy volt, mely az összes szőlőket, gyümölcsfákat és vetéseket elhervasztá. [B.M.]

1765

1765. év nagy hideggel kezdődött; sűrű ködös napok voltak gyakori betegedésekkel és halálásokkal úgy, hogy volt nap mikor a betegek s halottak száma 78-ra is felrugott. Már az hírlett Veszprémről, hogy itt is dühöng a pestis, de nem volt igaz. Hó nem volt, de annál gyakoribb volt a köd, a ki e napokban megbetegedett,

⁶⁴ BOLGÁR MIHÁLY: Veszprém meteorológiai viszonyai és kútvezéi, Veszprém, Kompolthy T. Petőfi könyvnyomdája, 1893. 20. oldal

⁶⁵ DR. SZIKLAI JÁNOS: Veszprém város az irodalomban és művészetben. Kiadja: Dr. Óvári Ferenc felsőházi tag, Veszprém megyei város díszpolgára. 1931. 112. oldal

nyomott lelkiületű volt és lázas.⁶⁶ **Január 15-én** oly hideg volt, hogy a hőmérő –13 R fokra (-16,2°C) szállott le; a több napig tartó hidegben sokan fagytak meg; az igen magas hó miatt pedig nagy hiány volt a fában. (Nem lehetett fuvarozni.) **Augusztus 16-án** reggeli 8 órakor oly erős záporosó dőlt alá, hogy az utcák rövid pár perc alatt mind víz alatt úsztak; a Hosszú-utcai csatorna hídját elsodorta a sebes ár, s a püspöki gyümölcsös-kertből elragadott almát s körtét kosár számra fogdos-ták ki a szomszédos lakók. [B.M.]

1782

1782. február 11-étől kezdve a Balaton mentén erős hideg. Öreg emberek nem emlékeznek, hogy ezen időben ily erős fagyok lettek volna. A fagy mind a szőlőkben, mind a vetésekben károkat tett. [R.A.]

1783

1783. május 31. – augusztus.⁶⁷ „A ködökhöz tartoznak az úgy nevezett száraz ködök is, a mi némüek uralkodtak 1783-dik esztendőben, nemcsak itt Magyarországon, hanem egész Európában⁶⁸ s egyebütt is, a mikor májusnak utóljától fogva szinte augusztus végéig többnyire mindig homályban volt a levegő, és úgy látszott mintha valami füsttel volna öszve elegyedve. A nap mind mikor felkölt, mind mikor lement, olyan volt, mint a vér, halovány, úgy hogy minden baj nélkül bele lehetett nézni az embernek, és gyakran egy néhány óráig nem is látszott mikor felkölt. Míg a köd tartott, nem voltak fellegek az égen, mindig csendes volt az idő, meleg és száraz: éjszakánkint pedig hidegek jártak... okozták ezt a száraz és vastag gőzök mellyek az akkor sok helyeken uralkodó nagy földindulások, újonnan kezdődő tüzokádó hegyek és rendkívül való nagy szárazság alkalmatosságával feljöttek a földből.”⁶⁹

⁶⁶ BOLGÁR MIHÁLY uo. megjegyzi: „Valószínűleg az 1890/91. évi influenzajárvány őse, mert az időjárás ekkor is ködös-hideg volt.”

⁶⁷ FÁBIÁN JÓZSEF: Természeti tudomány a' köznépnek. Veszprém 1803.

⁶⁸ A jelenséggel részletesen foglalkozik a VASÁRNAPI ÚJSÁG 1873. január 19-én megjelent száma. A cikket a 182. oldalon közöljük

⁶⁹ A ködöt az Izland szigetén működő Helka vulkán Laki-kráterének kitörése okozta, amely 10 hónapig tartott és hatásaként mérgező köd fedte be Délkelet-Izlandot. A kitörést követően az állatállomány háromnegyede és Izland lakosságának ötöde elpusztult. Ezt még fokozták a következő évek földrengései és újabb nagyon zord telei. [Wikipedia]

1785

*1785. április 14-én reggel az égen egy teljes kör alakú szivárvány [napgyűrű] volt látható; kevés vártatva két nap [melléknapok] tűnt fel, a melyek csakhamar eltűntek. Az erősebb hidegek **nov. 6-án** kezdődtek. [B.M.]*

1786

*1786. május havának eleje annyira hideg volt, hogy az ablakok is izzadtak; **8-án** délben villámlani és esni kezdett, sűrű jégeső kíséretében, mely egy egész álló napig tartott. [B.M.]*

1787

*1787. aug. 13-án reggel 8 órakor kegyetlen idő volt; rövid néhány percz alatt sok villám csapott le, az egyik a Roboz-ház tűzhelyére, a másik pedig a székesegyházba. A templomban levők megrémültek, a toronyban harangozó két fiút megsértette, de agyon nem ütötte egyiket sem. **November 2-án** mennydörgött és villámlott, sűrű zápor kíséretében. **17-én** állottak be az erősebb hidegek. [B.M.]*

1788

*1788. április 9-én kezdődött a meleg idő. **Szeptember 21-én**, napnyugta után, rendkívüli zivatar dühöngött a Balatonon; a villám minden irányban cikázott, sűrű záporosó kíséretében. [B.M.]*

1789

1789. november 12-én állottak be a hidegebb napok. [B.M.]

1791

*1791. február hava igen enyhe volt; 10-15 között kissé fagyott, de utána ismét enyhe idő következett. **Jul. 13-án** nagy zivatar volt Veszprémben; ugyanekkor a zirczi templomba is beütött a villám. **Október 8-án** kezdetét vette a tél. [B.M.]*

1792

1792. április 19-én villámlott először, csendes eső kíséretében. Szeptember 7-én egész éjjel nagy zivatar dühöngött; dió-nagyságú jéggolyók hulltak alá, számtalan ablakot betörve, kárt azonban semmiben sem tett. Október 4-én kezdődött a hideg idő s tartotta következő év április 13-áig. [B.M.]

1793

1793. november 4-én állottak be a zord téli hidegek. [B.M.]

1794

1794. július 14-én nagy zivatar volt; a Vásártéren egy házba beütött a villám, 2 ablakot összezúzott s a fal mellé menekült három embert megbénított ugyan, de nem ölt meg senkit. [B.M.]

1795

1795. október 2-án oly meleg időjárás volt, hogy dörgött és villámlott; 28-án erős hidegek állottak be. [B.M.]

Ugyanezen év **augusztus 26-án**⁷⁰ nagy felhőszakadás volt, mely a kápolna (Szent Anna-kápolna) körül levő teret és a Hosszu-utczát egészen elöntötte. Kiss Adorján, aki reggel lement misézni, a vár felül nem is tudta megközelíteni a kápolnát. Át kellett kerülnie a Simoga-hegyre ahol a református templom áll, hogy a kápolnához jusson. A víz elvitte a Kiss-ház előtt álló hidat is. Akkor még egy árok helyettesítette a Hosszu-utczai csatornát, melyet Rohonczy alispán építtetett. Ezen árkon vezetett át a híd. A kápolna⁷¹ eredetileg nem feküdt olyan mélyen, mint

⁷⁰ DR. FRIEDRICH ENDRE: A veszprémi Szent Anna-kápolna története, 1724-1907. Veszprém, 1907. 18-19. oldal.

⁷¹ *A Szent Anna-kápolna...* eredeti belső és külső aránya karcsúbb lehetett, hiszen tudjuk, hogy 1924 – 1926 között történt átépítésekor padlószintjét több mint egy méterrel megemelték. Ennek oka, hogy az Ördögárok (Hosszu-utcai csatorna) beboltozása előtt árvizeivel áztatta a falakat, és törmelékével a templom környezetét feltöltötte. [BALASSA LÁSZLÓ, KRALOVÁNSZKY ALÁN: Veszprém. Panoráma – Magyar városok, 1983.]

A templom tervezet restaurálása ügyében 1925. február 8-án értekezletet tartottak a Szt. Anna iskola tanácstermében. A bizottság tagjai a templomban megtartott helyszíni szemle után ki mondták, hogy szükségesnek tartják a templom jókarbahelyezését. Döntés született arról, hogy a templom padlózatát 1 méterrel felemelik, úgyszintén a környékét is, hogy a víz ezentúl be ne folyhasson a templomba. [VESZPRÉMI HÍRLAP, 1925. február 15.]

most, de a körülötte levő teret és a mellette elvonuló Hosszu-utczát idővel annyira feltöltötték, hogy az utcza és a tér szintje magasabb lett, mint a kápolna platója.

1796

1796. január 2-ig oly meleg napok jártak, hogy a jégvermeket hóval kellett megtömní. **Március 6-án** a hófúvatok és szigorú szelek miatt megakadt a közlekedés. **Április 23-án** enyhült az idő. **Június 6-án** 3 napos erős szél dühöngött, a mely sok fát gyökerestől csavart ki a földből. [B.M.]

Március. Itt nálunk a' téli és farsangi napok oly kellemetesek voltak, mint a' legszebb tavaszi és nyári napok. Hanem bezzeg Mártzius hónapja annyira megijesztette az embereket szeles, fergeteges nagy havával 's kemény hidegével, hogy sokaknak barmaik élelméről és tüzelő fájokról különös módot és mesterséget kellett ki találni. [R.A.]

1797

1797. február 19-én már oly szép és enyhe napok jártak, hogy mindenütt megindult a tavaszi munka. **Március 3-án** havazni kezdett, az összefújt hóhalmokra új s még nagyobb mennyiségű hó esett; **10-én** oly hideg volt, hogy a hőmérő -6 R fokon ($-7,5^{\circ}\text{C}$) állott több napig; ugyanekkor a szentgáli úton több ember megfagyott. **Április 24-én** csendes eső kíséretében dörgött és villámlott. **Október 31-én** egész nap esett az eső, másnap reggel pedig hó. [B.M.]

1798

1798. január havában rendkívül változó időjárás volt; majd eső, majd hó, majd olvadt, majd megfagyott fölváltva. **12-én** rendkívül erős szélvész dühöngött, sok tetőt ledobott s megrongált. **Április 16-án** beállottak az enyhe tavaszi napok. Különben az egész tél a többszöri fagy dacára igen enyhe volt. **November 1-jén** szigorú tél köszöntött be; **9-én** sok esővel nagy zivatar dúlt, dörgött és villámlott. **December 22-én** fokozatosan kezdett növekedni a hideg, még pedig a következő sorrendben: **23-án:** -8 ($-10,0^{\circ}\text{C}$), **24-én** reggel: -9 ($-11,2^{\circ}\text{C}$), este: -14 ($-17,5^{\circ}\text{C}$). **25-én:** -15 ($-18,7^{\circ}\text{C}$). **26-án** volt a legnagyobb: -17 R° ($-21,2^{\circ}\text{C}$). Egyebekben pedig ugyanezen időtájban máshol is igen hidegek voltak: így Grácban -21 R° ($-26,2^{\circ}\text{C}$). **27-én** másfél láb magas hó esett, mely folytonosan növekedett egész a következő év **február 8-ig**, amikor is még mindig -6 R° ($-7,5^{\circ}\text{C}$) hideg volt. [B.M.]

Ember emlékezetre nem volt ezenn a' tájékon olyan ónos idő, mint **1798-dik** esztendőben, a' mikor a' fákra oly temérdek jegek fagytak, hogy azok alatt letöredeztek az ágaik, sőt töveikből is kitörettek." [F. J.]⁷²

1799

1799. január 1-jén: -10 R° ($-12,5^\circ\text{C}$), **18-ikán** pedig: -13 R° ($-16,3^\circ\text{C}$) hideg volt a fagypont alatt. Ugyanezen időben, Koppenhágában állítólag: -33 R° ($-41,3^\circ\text{C}$) hideg volt. **Április 30-án** csendes esőt kaptunk. **Július** hóban majdnem mindennap esett az eső, sűrű villámlás és mennydörgés kíséretében. A hidegebb napok **november 10-én** állottak be. **December 28-án:** -12 R fok ($-15,0^\circ\text{C}$) hideg volt, mi miatt az átvonuló és igen rosszul öltözködött francia foglyok közül igen sokan fagytak meg az úton. [B.M.]

1800

1800. évben április 30-án dörgött először. **Máj. 5-én**, a kövesi református templomba ütött a villám. **Júniusban** a föld többször megázott, kezdetben hideg esők, később meleg napok állottak be. **Október** hó elejétől egész az év végéig mindig ködös napok jártak, gyakori esőzésekkel. [B.M.]

1801

1801. január hóban erős szelek fújtak, sűrű köddel. **Április** hasonlóképpen szeles, és hideg volt, **5-én** nagy zivatar dühöngött, de kárt semmiben sem tett. **Május** elseje szeles, a vége enyhe. **Június** hasonlóképpen szeles, gyakori esővel; **30-án** nagy zivatar. **Július** közepétől **októberig** gyakori és nagy esőzések voltak úgy, hogy a Séd ötször öntött ki ez idő alatt, nagy károkat okozva a kertek ültetvényeiben és kerítéseiben. **Szeptemberben** folytonosan esett az eső. [B.M.]

1802

1802. május 4-én kezdődött a nagy szárazság, mely az egész nyáron tartott. [B.M.]

⁷² FÁBIÁN JÓZSEF: Természeti tudomány a' köznépnék. Veszprém 1803. 119. oldal

1803

1803. január hóban rendkívül erős és gyakori szél fúj, **9-én** és **10-én** két ízben erős havazás; a hőmérséklet -14 R° ($-17,5^\circ\text{C}$) a fagypont alatt; **16-án** elolvadt a hó. **Április** hóban majdnem mindig szép derült napok jártak, **25-én** a Bakonyban vilámlott s a következő napon áldásos eső esett. **Május 7-ike** igen emlékezetes nap Veszprém történetében. Délelőtt gyenge nyugati szél fúj; az egész látkört szétszórt, ritka fellegek borították. A légsúlymérő egy vonalnyira állott a 0 fok felett, a hőmérő 10 R fok ($12,5^\circ\text{C}$) meleget mutatott. Délután a délnyugati határon erős gomoly felhők kezdtek tornyosulni, $5\frac{1}{2}$ órakor az eső már erősen hullott alá. Esti 8 órakor hirtelen oly erővel tört ki a zápor, hogy a kiáradt Séd a közeli házakat mind halomra dönté. A kertek nem is annyira a folyó víz, mint inkább az esőárvokból iszonyú erővel lerohanó víz által kötörmelékkal borítottak el; a kőkerítések összedöntettek, a fakerítések pedig elragadtattak. A Hosszú-utczán az iszonyú, köveket hömpölygető ár betörte a Sz.-Anna kápolna ajtaját, hol még az oltárok is egy-két pillanat alatt víz alá merültek, a sekrestye összes ruhakészlete vízben úszott és tönkre ment. Következő napon a szentséget el kellett hozni, s a kápolna alatt levő kriptá a megyei orvos parancsára befalaztatott, nehogy a vízben hosszabb ideig úszó holttestek kigőzölgései a környékbeli lakókra ártalmasak legyenek. Emberemlékezet óta nem volt ilyen szerencsétlenség Veszprémben. 11 ember fúlt vízbe, részben az összeomló falak alá temetve. A Hosszú-utczai csatorna⁷³ tisztogatása alkalmával ezenfölül több emberi testrész és állati hulla ásatott ki. **Junius 21-én** a május 7-ki felhősakadáshoz hasonló nagy eső esett, de csak fél óráig tartott; e hó végén erős északi szelek fújtak, sűrű esőzéssel. **Julius** és **augusztus** utolsó heteiben folyton tartó esőzések voltak. **November 5-én** erős hideg volt és havazott. **12-én** a Bakonyban dörögött, utána szép meleg napok következtek. **December** ködös volt, erős északi szelekkel. [B.M.]

⁷³ FRANCICS KÁROLY (Pápa, 1804. november 30. – Veszprém, 1880. július 4.) borbélymester, emlékiró. Több ezer oldalnyi naplót hagyott hátra, amelyben számos helytörténeti, néprajzi, társadalmi eseményt örökít meg Veszprém életéből. [Veszprém megyei életrajzi lexikon] Viszsaemlékezéseiben (Pápai református Gyűjtemények, 2001.) a 18. oldalon a Hosszú-utcai csatornáról az alábbiakat olvashatjuk: „Az utca napnyugati oldalán álló házak előtt undok árok nyúlott végig, melyben a rondaságnak minden neme volt látható, s amelyet nyáron át néha egy-egy omló zápor tisztogata, különben annak tisztogatására soha nem gondolt sem előljáróság, sem az utcában lakó lakosok. Később ezen árok helyett is Rohonczi János huzata beboltozott kanálist.”

Május 7.⁷⁴ „Emlékezetes nap ez Veszprémben. Délelőtt enyhe déli szél lengedezett, s a láthatáron szanaszét felhőfoslányok mutatkoztak. A barométer zérus fölött /!/ egy fokot, a hőmérő 10°R-ot (12,5°C) mutatott. Délidő után DNy-on sötét felhőket és erős záport lehetett látni, amik ½ hatkor érkeztek Veszprém fölé és ½ nyolcig olyan felhőszakadás zúdult a városra, hogy a megduzzadt Séd patak kiáradt vize elhordta az útjába eső utakat és rombadöntötte a házakat. A partmenti kerteket a Séd áradása és a szomszédos halmokról leömlő zuhatag kövel és kavicsréteggel borította el; egyrészt az utat és a kőkerítéseket ledöntötte. A püspökségi és Kapuvári-féle kert, az É-abra fekvő kertek, valamint a mi kertünk is a szemináriumi kert szomszédságában kövel és iszappal volt borítva és kőkerítésünket három oldalról 40 öl (kb. 80 m.) hosszúságban újra kellett rakatnunk. A patakmenti majorsági kert deszkakerítése egyszerűen eltűnt. A Szent Anna kápolna ajtaját bezúzták a mindent elsöprő áradattól odasodort fatörzsek, a beömlő zuhatag megtöltve vízzel a kápolna kriptáját. A kriptát záró kőlapot is felemelte. A víz az oltár asztalának magasságáig megtöltötte a kápolnát, kiemelve helyükből a vízben úszó padokat és felforgatva a sekrestyében a szekrényeket. Az Oltáriszentséget és a kápolna használható felszerelését másnap felhoztuk a mi templomunkba. A Kriptát a megyei orvos jelentésére a vármegye befalaztatta és a kápolna kitisztítása után csak pünkösdkor, e hó 29-én lehetett is újból istentiszteletet tartani. Félő volt ugyanis, hogy a hosszabb időn át a vízben úszó hullák kifolyása ártalmat okozhat. Hasonló esetről Veszprémben emberemlékezet óta nem tudnak. A beomlott házaknak és az árvíznek 11 (tizenegy) emberélet esett áldozatul, ezeken felül az ármosta gödrökben egyes áldozatoknak csak testrészei kerültek elő.”⁷⁵

Az árvíz során megrongálódott a Thumler Henrich molnár által szerkesztett, és 1776-ban, Mária neve napján átadott víz húzó gép is⁷⁶: „1803. máj. 7-étől egész júl. 21-ig szünetelt a víz húzó gép mivel akkor az árvíz okozta rombolások miatt lényeges és nagy költséggel járó javítások eszközöltettek rajta. A legnagyobb valószínű-

⁷⁴ CHOLNOKY JENŐ: Veszprém földrajza című dolgozatában (VESZPRÉM MULTJA ÉS JELENE, Veszprém, 1912.) a következőket írja a Séd áradásairól (199. oldal): „Gyönyörű sziklafok a Szt.-Benedekhegy! Mögötte a hasonlóan sziklás mai várhegy. Lakatlanul a kettő egyetlen hosszú sziklagerinc, amelyet a Séd kanyarog körül északról s némi mélyedés választ el a déli roppant egyhangú platóvidéktől. A sziklagerinc lábánál is, meg körülötte is több bővizű forrás fakad. A gerincet környezetétől még jobban elválasztani igyekszik az a kis völgy, amely ma a külső püspökkert táján kezdődik, aztán a veszprémi Kálváriahegy alatt a belső püspökkert mélyedésében, majd a régi városházudvaron keresztül az Irgalmas Nővérek kertjén át jut le a Hosszúutcába, s elválasztja a Jeruzsálemhegyet a Vártól. Ha a Séd nagyon megárad, ezt a völgyet is előnti egész az Anna-kápolnáig, amint azt a Hosszú-utca egyik házában levő vízállásjelző emléktábla is tanúsítja.”

⁷⁵ A veszprémi piarista rendház Historia Domusának feljegyzése a gondozásuk alatt álló Szent Anna kápolna történetével kapcsolatban: az eredeti szöveget közli VÉGHELYI DEZSŐ: Emléklapok Veszprém város közigazgatási életéből. Veszprém 1886.

⁷⁶ BOLGÁR MIHÁLY: Veszprém meteorológiai viszonya és kútviizei 1893. 51. oldal

ség szerint ekkor rakattak le a vascsövek a kis-piaczi Csurgó-kútig, a szép s drága veres márvány-kőmedencze azonban csak 1816-ban készült el.”

Árvízi emléktábla a Jókai Mór utca 13. számú ház falán

1804

1804. januárja kissé enyhébb volt, gyakori ködös napokkal; vége felé az északi szelek erős hideget hoztak. **Február 7-étől 19-éig** havazás, erős északi szelekkel, a hőfok I R ($-1,3^{\circ}\text{C}$) fagyponthoz alatta. [B.M.]

1806

1806. június 28-ikán nagy zivatar volt; este 7 órakor erős jégzápor hullott alá; a diónagyságú jéggömbök némelyike 8 latot is nyomott. Ehhez hasonló jégesőre még nem emlékeznek az emberek. Elpusztítá Jutast, Csatárt és Márkót, de tovább nem ment. A kiket földetlen fővel talált a mezőn, azok fejét beverte. A nyugatra néző ablakok mind összetörték; jóllehet a zivatar csak igen kis ideig tartott, mégis vastagon fődé a mezőket a jég. Esti 9 órára kiderült az ég. **Július 16-án** ismét nagy záporosó volt, jéggel keverve; károkat nem okozott. **Szeptember 15-én** délután újból nagy zápor. **Októberben** több helyt erős záporosók és jégverések voltak. [B.M.]

1808

1808. márczius eleje az egész országban hideg, télies volt; **6-án** fagyott, erre melegebb napok következtek, de nem sokáig tartottak úgy, hogy újból valóságos téli hidegek állottak be. **Junius 11-én** a hosszú és erős szárazság után először esett az eső; **23-án** oly erős záporosó volt, hogy a Séd partján levő kerteket mind elborította a víz. [B.M.]

1810

1810. márczius 16-án erősen havazott s a hőmérséklet $8 R^{\circ}$ ($-10,0^{\circ}\text{C}$) volt a fagypont alatt. [B.M.]

1812

1812. február 1. Hazánknak külömbféle részeiből a' télről azon külömbséggel érkeznek a' hírek, hogy a' hideg „mindenütt kemény”, de bármely helyeken az iszonyu nagy: VESZPRÉM, Soprony, de kivált Posony táján olly nagy a' hó, hogy a' Szekereknek alig lehetett egy két utjokat folytatni. [R.A.]

1813

1813. jul. 10-én Kilpager kereskedőt egy alacsonyan úszó felhőből lecsapó vilám agyonsújtotta, s feketére égette. **Szeptember 15-én** az egész országban mindenütt óriási vízáradások voltak. Ezen vízáradásoknak valószínűleg kétféle oka lehetett. 1.) Megelőzőleg több mint 8 napig tartó esőzések voltak. 2.) A svájczii havasokban eredő Inn és egyéb folyók a nagy esők által hirtelen megolvastott hó vizétől nagyon megdagadtak s vizüket gyorsan szállították a Dunába. [B.M.]

1813. május 3. Hosszas szárazság és erős szelek után, melyek a' téli hólévnek minden erejét a' földből kivették, egynéhány napig tartó borult időnek, végre tegnap előtt fél nap tsendes esőnk volt. Más tájakról úgy tudósítatánk, hogy hosszas szárazság volt. A' múlt héten szép esők voltak VESZPRÉM táján is. Nem lehet félünk az idei esztendőtol, mely minden Meteorologica jegyzések szerint közepszerű jó termést ígér. [R.A.]

Vízáradások országszerte 1813-ban. „Tekintettel arra, hogy az ország igen sok részében az állampolgároknak nagy kárak esett javaikban a hatalmas vízáradások következtében, a veszprémi egyházmegyei hatóság **1813. október 17-én** körlevélben utasítja a ker. espereseket, hogy a kerületeikben működő plébánosok

templomi szentbeszédekben buzdítsák híveiket, alamizsnára szorultak irányában.” [R.A.]⁷⁷

1818

1818. október 9-én VESZPRÉMBEN égháború volt, és a ménkő beütvén egy pajtát meg is gyújtott.⁷⁸ [R.A.]

1819

1819. június 7-én VESZPRÉMBEN éjjel 4-5 óra között jégzivatar volt, amely a vetéseket elpusztította. Ilyen jégverésre a legöregebb emberek sem emlékeznek. [R.A.]

1820

Június 26-án délután és egész éjjel oly sok eső esett, hogy a földuzzadt hegyi patakok vizét medrében a Séd nem tudta tovább szállítani; elöntötte a kerteket, elragadta a kerítéseket; behatolva a lakásokba óriási károkat okozott. [B.M.]

VESZPRÉM, Zala és Somogy „Nemes Vármegyékből jött hírek szerint ott **október 2-kán** olly irtózatosszél volt, hogy azt méltán Orkánnak nevezheti, mert sok helyeken a' házak födeleit elhordta, falaikat ledöntötte, a' marhákat igen megsanyargatta, a' szőlőket mintegy letiprotta; az erdőkben pedig oly rettenetes károkat tett, hogy a' ledöntött nagy erős fáknak száma sok ezrekre megy, kiváltképpen Somogy Vármegyében. [R.A.]

1821

1821. Ezen év igen száraz volt, gyakori jégesőkkel. [B.M.]

Hazánknak több részéről szomorú jelentések érkeztek a' Pünkösöd Szombatján (**június 9-én**) volt veszélyes zivatarokról, és az utóbb következett kemény hidegekről, mellyeknek alkalmatosságával nem tsak a' felső vármegyékben tartós hó

⁷⁷ Veszprémi püspöki levéltár, betett lap a KOLLER könyvtár egyik kötetében. Közli: MÓZNER LÁSZLÓ: Időjárási megfigyelések a Historia Domusokban, Időjárás. LI. 1947. Budapest. Budapest.

⁷⁸ Leírása annak, hogy a katonaság a polgári hatóságokkal karöltve mily eredményesen akadályozták meg a tűz tova terjedését, s mily anyagi jutalomban részesültek.

esett, hanem a' Mátra hegyeit is, 's VESZPRÉM VÁRMEGYÉBEN a' Sz. Gáli Bakony-
ságot, a' hó ellepte. [R.A.]

1824

1824. Január és február hóban igen kellemes napok jártak; április igen száraz és hideg, július és augusztus ellenben igen száraz és meleg volt. [B.M.]

1825

1825. januárja kellemes volt; hó nem esett. Márczius 12-én nagy hideg és zivatar. Áprilisban és májusban száraz, meleg napok jártak; 12-ikétől fogva azonban hideg, szeles és fagyos. A december elég enyhe volt. [B.M.]

1826

1826. ápril hava igen hideg és száraz, a vége felé kissé esős; a fagy sokat ártott. Május eleje hideg és fagyos, a Bakonyban sok hóval. Ezen év rendkívül terméketlen volt. [B.M.]

1827

1827. márcziusában nagy szelek dühöngtek, sok kárt téve az épületekben. [B.M.]

Július 19. Hetivásár volt, a nép pezsgett a piacon, a nap már pompásan ragyogott a város felett, és forró melegen pörkölt, mint közönségesen július 19-én tenni szokott. [F.K.]

1829

1829. decz. 27-én volt a legnagyobb hideg; a Balaton korán befagyott. [B.M.]

1830

1830. január 28-án rendkívül hideg volt; a hőmérő 19 R° (−23,8°C), az északi oldalon pedig 21,5 R° (−26,9°C) fokot mutatott a fagypont alatt. Márczius közepén enyhült az idő. Július hó igen száraz volt, rekkenő melegséggel, a hőmérő 6-án 32

R° (40,0°C) fokot mutatott árnyékban; e meleg napokban sokan betegedtek meg. Márczius közepén beállottak a melegebb napok s a tömérdek hó elolvadt a nélkül, hogy valami kárt okozott volna. [B.M.]

Egy **1830. február 4-i** városi jegyzőkönyvi bejegyzés szerint „Döme Ferenc az eránt könyörög, hogy a háza teteje a nagy hó miatt leszakadván, s tetőfája legnagyobb részben öszve törvén, a Városi közönség valamely rész tetőfával a közös Erdőből segedelmére lenni méltóztatna.” Kérelme az erdők fenntartására hozott rendszabályok címén „egyenesen megtagadtatott”. [Ny. N. I.]⁷⁹

1831

1831. július sok esővel, augusztus pedig meleg és száraz napokkal köszöntött be. [B.M.]

1833

1833. szeptember 17. A szüret már a múlt héten megkezdődött. A sok eső miatt rothad a szőlő. [R.A.]

1834

1834. márcziusában rendkívül nagy és erős szelek fújtak; a gymnasium tetejét, mely 1821-ben egészen újból volt készítve, ledobta. Az enyhe telet hideg tavasz váltá föl. – Ez évben egész Európában nagy szárazság volt. [B.M.]

1834. január. Az 1834-ik esztendő volt a XIX. század legenyhébb esztendeje. Az eredeti anyakönyvi bejegyzések szerint Szent Vince napján, január **22-én** virágzik a meggyfa, Gyertyaszentelő napján, **február 2-án** a méhek mind künn vannak. Egész télen soha sem fagyott és nem volt hó. Az enyhe tél következményeként 1834-ben termett a XIX. század legjobb minőségű bora, amiről egy göcseji plébános önérzettel jegyezte meg anyakönyvében: „Jobb bor termett, mint akár a pécsi hegyekben.” (Sz. Mihály plébánia: Hist. Domus, Közli Gutheil J. kanonok.) [R.A.]

Február 5. Nálunk is a hideg csak egy hét óta következett be erős faggyal, s szép téli napokkal. – **Február 22.** A közelébbi igen kellemetes napokban ezen vidéki némely boros gazdák szőlőjüket metszeni bátorzkodtak. – **Márczius 11.** A közelebbi irtóztatón dühösködött szélvész alkalmával, mely házfedeleket sújtott le,

⁷⁹ NY. NAGY ISTVÁN: Zord telek régen – Adatok a török időktől 1938-ig; NAPLÓ 1994. január 31. hétfő.

fákat döntött ki, stb., támadván, hét ház, 's ezekben egy asszony és két gyermek elégték. – **Szeptember 24.** A szüret oly bőséggel ütött ki, hogy elegendő hordók nem lévén, tíz akós hordóért négy-öt akó bort is szívesen fizettek a szőlős gazdák. Borunk oly jó és erős, hogy az 1811-kit is felyül haladja. A szárazság most is minden eső nélkül oly tartós és nagy, hogy a' kik már elvetették gabonájukat, alkalmasint újra vetni kéntelenítettnek. A kukoriczát csak kivágni lehetett, a' krumpli oly silányul termett, hogy a' magnál is sokkal kevesebbet fizetett. – **Október.** Két hét óta csendes esőink járnak, 's gazdáink elvették gabonájukat; mit a' megelőzött volt szárazságban tenni nem mertek. [R.A.]

1834. október 16-án Vacsora után... minekutána oly igen szép volt az est, a hold pompásan világított le a felhőtlen, gyönyörű kék égről a milliárd ragyogó csillagok közül... tehát nem haza siettem én is, hanem a zsebongó nép közt előrementem a tűztorony felé. A piacon álló ugrókút... éppen akkor is pompásan csergedezett az esti csendben, s a tiszta víznek kilökött meghajlott sudara megmegcsillámlott a hold fényében. [F.K.]

1834. október 20. (Csütörtök): Az idő gyönyörű volt, a nap forrón pörkölt le hegyibénk a majdnem felhőtlen tiszta égről. [F.K.]

1835

1835. májusa nagyon hideg volt és esős, - a nyár igen száraz, úgy hogy a Balaton mentén a fák elszáradtak s a vetések elsatnyultak. – **Október 16-án** rohamosan állottak be a téli hideg napok, sok hóval. [B.M.]

1835. augusztus. Az idei rozs és árpa-növés igen sűrű volt; általán fogva háromszorta több a' kéve⁸⁰, mint a' múlt esztendőben; 13 kéve, mely nálunk egy kis keresztet⁸¹ teszen, ád másfél mérő rozsot vagy árpát. Az árpának kilója itt 3 f 15 garas, holott még nem minden gazda nyomtathatott⁸². A' krumpli bősége már bizonyos; a' kukoricza mindenütt szép és szapora. A' káposzta már szebb nem lehet. A' sarjú⁸³ kaszálást ígér; a' legelő gazdag. A' szőlők oly szépek, hogy a' hordóknak nagyobb árat reményelhetni, mint a' bornak; már is egy akós fa abroncsos hordó 3 váltó-forint. Szilva kevés a különben bő gyümölcs-termésben. – **Augusztus 28.** A tartós szárazság miatt a' szőlőfürtök jobbára lehullottak; mihez képest az idén harmada se leszen a' tavalyi termésnek. A' gazdagon megindult sarjú egészen

⁸⁰ Kéve: összekötött növényszálak (gabona) kisebb-nagyobb csomója.

⁸¹ Kereszt: a levágott és összekötött gabona kévéből meghatározott rendben és formában rakott alakzat. Célja a kévét úgy csomókba szedni, hogy a kalászkok kiszáradása biztosítva legyen. [Magyar Néprajzi Lexikon]

⁸² Nyomtathatott: a gabonaneműek, ritkábban hüvelyes növények szemtermésének állatokkal történő kitapostatása. [Magyar Néprajzi Lexikon]

⁸³ Sarjú: másodkaszálású széna. [Magyar Néprajzi Lexikon]

elsült. A' kukoricza szára apró, 's csőjét megnevelni nem képes. A' krumpli öszveaszott, 's ha csak későbbi esőzések nem segítenek nagyon kevés fog teremni. – **November 16.** A' hosszas esős idő fagyra fordult, s' kemény télre. [R.A.]

1836

1836. január hava a megelőzővel együtt száraz, hideg és hó nélküli volt. A *márczius* meleg, az *április* esős, az egész *nyár* pedig oly száraz volt, hogy néhol egy szem eső sem esett. [B.M.]

1836. január 3. Ily különös változatos időre rég nem emlékezünk. Egy nap dél előtt, a' legkeményebb hideg; délután havaz, másnap reggel eső. A szárazon tartott hideg egyébiránt vetéseinknek, valamint a' szőlőnek is sokat ártott. A' Balaton jege a' legterhesebb szekereket is megbírja. A kedves ízű fogas-halászat derekasan folytatik, 's piacinkon már naponként kaphatni e' hal nemét. – **Január 23.** Mind eddig száraz hideg uralkodott; tegnap estve esni kezdett. Ez időjárást mind a' vetések, mind a szőlők megsinlik" A Balaton jege Tihanynál egy szekér alatt beszakadt. – **Február 13-án** borzasztó szélvész uralkodott. – **Május 11.** A krumpli és kukoricza mezeinken elfagyott. A' régibb gazdák azonban tapasztalás után azt hiszik, hogy ismét csirába jönnek. A' tavaszi vetésből csak takarmány leszen. Réteink nem igen biztatnak az eső hiánya miatt. A' szőlőt sokan újra metszették. Gyümölcsseink elfagytak. A' gabona ára jóval feljebb ment." [R.A.]

1836-ban május 12-én⁸⁴ Veszprémben hó esett és – amint a csutorások derék céh-jegyzője feljegyezte – „olyan hideg volt, hogy újra elő kellett venni a télikabátot és a nagy hideg mindent elvett”. Ugyancsak 1836-ban a veszprémi kutak úgy kifogytak, hogy ha reggel nem ment valaki vízért, hát nem kapott. [B.J.]

1837

1837. augusztusa meleg; a nyári szokatlanul hideg napokban sok barom veszett el. [B.M.]

1838

1838. márcziusban engedni kezdett az idő s a töménytelen sok hó, mely a megelőző két hónapban esett, egyszerre olvadni kezdett. Ezen gyors hóolvadás volt az

⁸⁴ VESZPRÉMI HÍRLAP, XLV. évfolyam, 52. szám. 1937. december 25. 6. oldal. BARTÓCZ JÓZSEF: Régi jó Veszprémiek; Régi rossz idők..., Régi jó idők...

*oka a nagy vízáradásnak, mely Pest város házainak jó részét elsöpörte. – **Ápril** és **május** igen hűvös volt. [B.M.]*

1839

***1839. márcziusban** nagy hideg, **áprilisban** havazás és fagy, **juliusban** szárazság volt; **augusztusban** mégis esett egy kis eső. [B.M.]*

1839. április 29. Az átvonuló zivatar villámcsapása a szőlőhegyek két pincéjét felgyújtotta. Szent-gálon egy parasztházat sújtott a villám, 2 ökör elpusztult, két fiú a villámcsapás következtében megvakult. – **Július.** A szárazság e vidéken is oly nagy s hosszantartó, hogy burgonya, kukoricza, majd semmi sem lesz, a széna ára, sarjú nem léte miatt már is igen magasra hágott el, általában a Balaton tájékát egyedül a szőlők vigasztalják meg, melyek igen szépek, és a tavalyinál sokkal jobb és bővebb szüret reményével kecsegtetnek. [R.A.]

1840

***1840. januárja** meleg, száraz, **februárja** és **márcziusa** száraz hideg; **december** eleje hideg, a vége pedig enyhe volt. [B.M.]*

1841

***1841. januárban** sok hó esett, a **május** igen meleg és száraz, a **december** pedig meleg volt, erős ködökkel a reggeli órákban. [B.M.]*

1841-ben⁸⁵ olyan jó idő volt, hogy Dömötör (október 26.) után való héten cse-resznyt és epert, meg szentiványi almát árultak másodszeri termésből a veszprémi piacon. Meleg is volt a nyár abban az esztendőben. **Július 30-án** olyan meleg volt, hogy a legöregebb ember sem emlékszik a feljegyzések szerint ilyenre. Sokan el-ájultak és meg is fulladtak a melegtől. [B.J.]

⁸⁵ BARTÓCZ JÓZSEF: Régi jó Veszprémiek; Régi rossz idők..., Régi jó idők... VESZPRÉMI HÍRLAP, XLV. évfolyam, 52. szám. 1937. december 25. 6. oldal. (Bartócz József megjegyzése - A mai újságok ezt bizonyosan így írják meg: Pokoli meleg Veszprém sziklái között. A fél város hőgutát kapott. A higany a hőmérőkből kiolvadt és a felforrzott Séd leforrázással fenyegeti az egész várost.)

1842

*1842. három első havában igen sok hó esett, de szerencsére tavasszal lassan olvadt úgy, hogy igaznak bizonyult ama közmondás: »sok hónap kevés a leve«. Az **augusztusi** szárazságok miatt a gyümölcsstermés teljesen tönkre ment, annál nedvesebb volt azonban az ősz. [B.M.]*

1842. június 27-én: (reggel) Az idő gyönyörű volt! **Június 30-ka** (csütörtök): Az idő nem igen kellemes volt, az égen felhők úszkáltak, az országúton egy-egy torfelleg emelkedett előttünk, melyet a kellemetlen hives szél el-elkapott a szántóföldekre. Pénteken, **július 1-jén**, hajnali 3 és négy óra közt, a fertelmes hideg szél által – mely egész éjjel üldözte bennünket – csúfosan keresztülfázva, szerencsésen megérkeztünk Veszprémben. [F.K.]

1842. október. A szüret vidékünkön igen kedvezőleg ütött ki. A hordók vajmi kapósak. [R.A.]

1846

1846. április 17. A villám három helyen is lecsapott, de nem gyújtott. A vidéken jég is esett. – **Október.** Az ősziék jól termettek, de a tavasziak a tartós szárazság miatt silányak lettek. Az eleség ára emelkedett. A burgonya részben rothadt. A szüret a tavalyinak a felét sem adta, de értéke néhol háromszorosa. A Balaton mellékiek kitűnőek. A Bakonyban bőséges, másodszer eper-érés, alma és dió is adott kis másodtermést. [R.A.]

1846-ik évi július 5-ke, vasárnap volt, gyönyörű tiszta, fényes és meleg nap. A hold azon nap tellett meg. Alkonyati 6 óra után (fél hét felé) az idő oly szép volt, hogy szebbet már gondolni sem tudtunk volna. [F.K.]

Szeptember 6-ka vasárnap volt. A nap leírhatatlan szép, egyetlen felhőcske sem látszott az egész láthatáron. [F.K.]

1847

Február 19-ke gyönyörű nap volt, dél felé a nap oly melegen kezdte sütni, hogy féltünk, minden havunk megindul egyszerre, s a Séd mentében majd rombolásokat csinál.

Délután kettőt ütött a tűztorony óra, midőn sétálni indulva borbélyműhely ajtónk eleibe kiálltam. Pár pillanatig gondolkodtam, merre induljak. A piacon s a Hosszú utcán végig, az árvaház előtt el – a mellette fekvő néhány kertek előtt vonuló mély útba – mely a séd partra vezetete – tértem.

Nem messze a Séd parton innen egy kankalékos [gémeskút] kútágos áll, mely alatt igen természetes, a bő és jó vizet kínáló kút tátong fel a föld gyomrából. Ennek irányában, egy, mind a két oldalán karfákkal ellátott gyaloghíd vezet a Séd-en keresztül. Ezen keskeny hídon indulék át, s közepén megállva, a vízfolyással szemközti karfájára támaszkodva bámultam a kis folyam rendkívüli áradását., mely percenként feljebb-feljebb dagadt. Csendes zuhogással hozta – a különben máskor kis folyam – most az egymást érő habos, iszapos hullámokat, s ezekkel közbe-közbe holmi nagydarab fákat és mindenféle vacakot, melyeket itt-ott útjában szedett hátára.

Talán úgy 5 percig bámultam a kis dühöngő folyamat és mélyen merültem gondolatimba. A kisebb-nagyobb hullámok már az alattam fekvő gerendát lobicskolták, s a hidat eldöntéssel fenyegeték. Egyszerre jött az iszapos hullámok közt egy alkalmas nagyságú darab jég, mely a híd középső lábához oly erővel ütődött, hogy a különben jókarban álló hidacskát derekasan megingatá. Kóválygó gondolatim egyszerre kiröpültek fejemből, hátom megborsózkodott, s végigfutotta a hideg egész testemet.

Mint egy villám a Séd parton termettem, hol megállva bámultam a város felé tollakodó hullámok után, melyek közt magamat is képzeltem hempelyegni. Rárápillanték a hidacskára is, melyen néhány percek múlva fölül folyt a zavaros víz. [F.K.]

Szeptember 18: Az idő gyönyörű lévén, többnyire kinn sétáltunk apámmal a városon kívül a szabadban. [F.K.]

1847. Október 25-26. A Séd kiáradt. Éjjel rettenetes zúgással dühöngött az északi szél, 's a záport, mint hópelyhet föl-fölkorbácsolta a légtengerben. 26-án is folyton tartott az eső. Ehhez még felhőszakadás is járulhatott, mert a városon keresztül folyó Séd megáradt, s 10 órakor d. e. kicsapott medréből, elárasztotta a közeli házakat, kerteket. Négy hidat elpusztított, a többit megrongálta; kő- és fake-resztekét kidöntött, szobákban, kamrákban is pusztított. Házat és állatokat vitt magával, a malmokat megrongálta. Többen a padlásra menekültek, az ár du. 5-ig növekedett, 6 után kezdett apadni, s 9 órára már visszatért medrébe. [R.A.]

A **Davidikum kertjének** végében folydogáló Séd többször megmutatta rosszindulatát a ház lakóinak.⁸⁶ Először **1847. október 26-án** keltett riadalmat. Délelőtt 10 órától délután fél 4-ig emelkedett a Séd, medrébe nem fért bele. Nem jelentett akadályt a kert kerítése, eldöntötte, az ajtaját pedig elsodorta. Az épület alsó szintjére is betört. Ellepte az alsó konyhát, az éléskamrát, a borospincében kimozdította helyéről a 10 – 12 akós⁸⁷ tele hordókat. A savanyúkáposztás hordók tartalmát is

⁸⁶ MOLNÁR JÁNOSNÉ: A Davidikum. A Séd völgye Veszprémben, Szerkesztő: Géczi János, Veszprém 2000. 56-57. oldal

⁸⁷ Akó: egykori, elsősorban a borászatban használt űrmérték. 1 magyar akó = 53,72 liter. [Wikipédia]

kiforgatta. (*A Szent Dávid királyról neveztetett árvaház történetének jegyzőkönyve 1828-1948. Historia Domus 30.*)

1848

1848. március 5.⁸⁸ „Kellemetlen fergeteg dühöngött egész nap, a szobát nem is lehetett elhagyni, s ezen túl időben toppant be hozzám Petőfi Sándor barátom, hazánk kitűnő lyricusa... a színházban pedig oly kevesen voltak a rossz idő miatt.”

Március 13-a gyönyörű nap volt, melynek következtében, már veszni indult szegfűimből még fennmaradt néhány bujtásaimat ültetgetém át virágedényekbe udvarunkon. Hétfőn, **20-án** hajnalban... az ég oly gyönyörű tiszta kék volt, a milliárd csillagok oly pompásan ragyogtak és síri csend. Jó darab ideig álltam az udvar közepén s bámultam a szép eget. [F.K.]

Április 2-dika vasárnap volt. Az ég fél tiszta, kissé híves szellő lengett, hanem mégis kellemes nap volt. **9-én** hajnali 4 óra múlt éppen, midőn kiugrottam ágyamból s kimentem az udvarra. Az idő oly gyönyörű volt, az ég egészen felhőtlen, a lég csendes. – Tegnap pedig és majdnem egész éjen át is ugyancsak dühöngött! Hanem talán ma a szél is velünk ünnepel, azért szűnt meg munkálkodni – gondolám magamban, midőn körültekinték, s bementem szobámba és siettem öltözni. (A délelőtti órákban, az őrserég táborig miséje alatt) a szél, mely már néhány napok óta szakaszonként majd nappal majd éjjel dühöngött, egyedül csak ezen ünnepélynek kedvezett, minthogy amint vége lett az isteni szolgálatnak, egy forgószél támadt, mely ugyancsak derekasan működött, úgy annyira, hogy a Hosszú utcában bevonuló őrserég és az azt követő néptömeg porfüstben látszott befelé haladni. Fenn a várban, valami Szalai nevezetű kanonok házának napnyugati részén egy roppant hosszú vérvörös zászló lobogott le a hosszú utca fölé, melyet a szél dühösen csapkodta ide-oda izmos hosszú rúdján. [F.K.]

Május 16-án Sófimmal, 22 tanuló leányaival és 4 kis férfi gyermekekkel az úgynevezett Zsidó csárdában emlékezetes majálist tartánk. Gyönyörű nap volt. [F.K.]

Június 29-én... ünnep, Péter és Pál napja volt. Délelőtti 9 óra után... az égnek – félig meddig beborulva – síró félben állt a szája. Már sűrűen hullatá is könnyeit. – Csak már addig ne esett volna az eső – szóla egyik ösmerős a másikhoz –, míg önkénteseink betakarodának a városba. Már déli 11 óra közelgett... Az eső aprón, de sűrűn esett. A felsőbb rendelet után fele önkénteseknek odább kellett volna utazni Faiszra, Hidegkútra s. a. t., de minekutána a nép fáradt volt, s az eső mind

⁸⁸ PRAZNOVSZKY MIHÁLY: Petőfi Sándor életének néhány veszprémi vonatkozásáról. VESZPRÉMI SZEMLE, II. évfolyam, 1. szám. 1994. március, 43. oldal. Részlet Szuper Károly színész naplójából.

sűrűbben kezd esni, néhány uracskáink fellelkesedve kiálták: – Fogjuk itt az egész sereget Veszprémben! [F.K.]

Július 7-dike volt őrsegünk induló napja... (hajnali négy óra felé, a piactérről) hazafelé indulék köpönyegemért, mert oly éles, csípős hideg volt a lég, mintha egyik késő őszi reggelen kalandoztunk volna. Az ég pedig oly fényes tiszta volt, hogy azon egy lencseszem nagyságú foltot látni nem lehet. [F.K.]

Augusztus 7-én ment az őrserég 2-ik osztálya. Hétfő volt. Midőn a várban a hajnali 4 órai imára intő harang megkondult, már én is a Halas kertjében voltam, s félig pőrére vetkőzve szorgalmasan öntöztem virágaimat, midőn pedig már a nap úgy reggel 8 óra felé majdnem egészen hegyettem pörkölt, félbehagyva az öntözést már egyéb kerti munkákkal foglalatoskodtam. (Délután 4 óra előtt) ki a mezőre vala szándékom menni, de mire a vásártérre értem, a szörnyű nagy meleg minden kedvem elvevé a kimenéstől. [F.K.]

Augusztus 18-án... este 9 óra volt, midőn a többség közt én is kiballagtam a felsőörsi országútra... Az idő gyönyörű és csendes volt, a lég meleg és kellemes. Csendes magány gondolkodás közt, a felhőtlen égen a milliárd csillagokat bámulva, s pipámból erősen füstölve haladtam kifelé. [F.K.]

Szeptember 7-én reggeli 8 és 9 óra közt vivék el 20 kocsikkal (az) önkéntes vitézeket Pápára, kik vidám kurjongás közt haladának végig a Hosszú utcán, a rémítő meleg és nagy porban. **20-án** nadorunk a püspökházban nagyszerű haditanácsot tartá... az idő gyönyörű volt. [F.K.]

Október 8-án jött haza nem rég' elment őrserégünk. Vasárnap volt, az idő gyönyörű. **Október 30-án** használám a gyönyörű szép időt... siettem ki principálisom kertjébe, mejnek ajtaján midőn benyitám, láttam csak az ősz tökéletes ittlétét. A gyümölcsfák megfosztva leveleiktől, ágaik mint megannyi száraz kórók ingtak ide-oda a kellemes szellő által mozgatva, mely által a még fent lévő, de már elsárgult levelek egymás után lassú zörejjel potyogtak le az alkalmas hosszú és szép zöld fű közé. [F.K.]

November 6-án, déli fél 12-kor... fényesen s melegen sütött a nap. **November 23-án** csütörtöki nap volt... az idő kint kissé kellemetlen. [F.K.]

December 25-én hétfői nap és karácsony napja volt, s cudar hideg volt! Reggel 6 óra előtt már peregtek a dobok, nálunk szállásolt 700 újoncok valának tovább menendők, kik közt legalább is százat lehetne számlálni, kik a szörnyű hideg dacára csak pöre gatyában s egyetlen ümögben valának öltözve, sőt még néhányan mezítláb is találkoztak közöttük. [F.K.]

1849

Január elsején hétfői nap s új esztendő napja volt. Az idő gyönyörű fényes, kegyetlen hideg, a nap ragyogva kelt a felhőtlen égen, a lég meg sem moccant. [F.K.] Szerdán, **3-án** (két szabadon bocsátott fogoly) nem tekintve sem a rettentő hideget, sem a kóválygó farkasok vissza nem ijesztették őket az éji utazástól, indultak és siettek Veszprém felé (Palotáról). [F.K.]

Május 21-én hétfői nap volt. Szokásom szerint hajnali 4 órakor keltem fel, s csakúgy pőrén mentem ki az udvarra. Gyönyörű volt a hajnal, az égboltozat egészen tiszta minden felhőtől, a lég csendes, egyetlen levele sem mozdult pompás kis hársfámnak, melyet még 1842-ik tavaszán ültettem udvarunk közepére. [F.K.]

Augusztus 19-én déli fél 12-re megérkeztek vagy ötezer magyar katonák... A pápai országút mellett fekvő gyöpön ütének tábornok, hol még jól meg sem telepedének, midőn az eső kezdte esni, s minden negyed óra elteltével jobban-jobban esett, úgyannyira, hogy alkonyatkor az egész tábor behúzódta a városba, hol a katonák beszállásoltattak házakba. Éjfél múlt éppen... jött a káplár... elkiáltá magát: – Talpra legények! Egy házzal odább! Nem telt el egy negyed óra, katonáink kívül valának a házon. Az eső ömlött. (**20-án**) reggeli 8 órakor igen sok katonaság jött... A Pápa felé vezető országút mellett fekvő gyöpre mentek ki tábornok ütni, de a szörnyű eső, mely szakadatlanul esett, csakhamar vissza, bekergeté őket a városba. (Délután) úgy 3 körül az eső is megszűnt esni. [F.K.]

Augusztus 21-én alkonyati 5 és 6 óra között... pipát, dohányt, esernyőt – mert az eső nagyba esett – vettem magamhoz és siettem ki a városból a palotai útra. Egy egész óra hosszába került míg a vonal (a Kádárta felé tartó sereg) elhúzott előttem, mialatt én mindig azon helyen állva pipáztam, s néztem a soha nem látott sokaságot. Hol egyik, hol másik kezembe kapva esernyőmet, mert az eső meg minden perc múltával jobban locsogott és suhogott esernyőmön. [F.K.]

November 8-án, csütörtöki napon ebédnél (mondám) öreg principálisomnak –, mivel az idő ilyen nagyon szép, házi kiskertemben ma lefektetem szemzett rózsáimat. **29-én** csütörtökön alkonyatkor Balonbini ezredből egy batalion (zászlóalj) katonaság (a törzsszel, vagy stabbal) jött városunkba, kik is Keszthelyre téli szállásra valának menendők. A szörnyű zivatar itt szorítá őket, s két egész napot tartának nyugnapot. **November 30-án** (Franciscs születésnapján) este borzasztóan dühöngött a szél, össze-vissza sodorta a havat már alkonyatkor, s midőn lefekvésemkor eloltam gyertyámat, s ágyam szélére ültem, szinte beordíta nagy szobánk rozszant ablakain. [F.K.]

1850

1850. januárban a levegő hőfoka 16-20 R fok (-20 , -25°C) között ingadozott a fagypontra alatt. **Május 22-én** délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ -kor vészjósló fekete felhők tornyosultak az égen. S valóban kevés vártatva erős eső és jégzápor hullott alá; a csatornák víze kiöntöttek; villám villámot ért, a melyek egyike a Csapószeren egy házat föl is gyújtott. A Sz.-Anna kápolnába betört esővíz igen nagy károkat okozott, valamint a kiáradt Séd is a szomszédos kertekben. Az egész hónap egyébként is igen esős volt. **Augusztus** hó igen száraz. Mindazonáltal csodálatos, hogy ugyanakkor mikor még a Balaton víze is 20 R fokra ($+25^{\circ}\text{C}$) melegedett föl; a terményekben semmi kár sem történt. [B.M.]

Május 20, Pünkösdhétfő. Midőn a várban a nagytemplom tornyában négyet ütött az óra (hajnalban), már mi ketten a nevezett kertben (Halas-kert) valánk. A hajnal nem volt éppen fényes, mert az ég félborult volt, de a lég azért kellemes. Midőn a nap felkelt, és az átelleni hegy felett mind magasabbra emelkedett, fényesen ragyogott ki a mindinkább ritkuló felhők közül, és a gyümölcsfák leveleiről csöpögő harmatcsöppöket csillogásával kísérte le a harmattól szinte latyakos magas fű közé. [F.K.]

Május 28, kedd. (Ebéd után Francsics, Sófi és a leányiskola növendékei a zsidó csárdába indultak.) A nyomasztó meleg le, a gyönyörű zöldfüves kertbe kergete bennünket... Hat óra múlt éppen, midőn egy csúnya fekete, vastag felhő vonula hegyibénk, s ritka, de nagy cseppeket szórt. Asztalunk felszedése és a vendégszobába való behordózkodása egy pillanat műve volt... Mire azonban behordozóskodtunk... megszűnt esni, s a ház előtt fekvő tágas tér azonban oly kellemessé vált a kis öntözés által, hogy szinte ajánlkozott táncosnéinknak teremül... Nem járták el azonban még a három táncot, midőn újra – még pedig sűrűen – esni kezdett az eső. Mármost azonban mit se törődtek ők az esővel: eső nem eső, sár nem sár, nekik az mindegy volt, ők csak táncoltak. Cipő, harisnya merő sár lett, a szoknya körös-körül széles peremet nyert – ők dacosan, azért is táncoltak. Az ég azonban irgalmas lett erányukba, megszűnt esni, s a nyugodni készülő nap még az árnyékban is érezteté velünk hevét. [F.K.]

Augusztus 13, kedd. (Almádiból) Úton hazafelé az est gyönyörű volt, a lég meg sem moccant, csendes volt az egész természet, csak az őszi bogarak zsibongása hallatszott a nagy csendben. A tiszta csillagos, kék égen a félhold volt világító lámpánk. [F.K.]

1851

1851. júniusban sok jég esett, mely a Balaton-melléki szőlőkben sok kárt okozott. [B.M.]

Január 5, vasárnap. Ebéd után tüzeltem zöld szemes kályhánkban, mint a pokolban, mert kinn fene hideg volt. [F.K.]

Március elmúltával elmúlt a tél is. Oly gyenge volt, hogy télnek nem is nevezhattük. [F.K.]

Július 28-án, hétfői napon napfogyatkozás volt, mely kezdődött délután 3 óra 44 perckor, és végződött alkonyati 5 óra 48 perckor... A virradat gyönyörű volt, az ég felhőtlen, a lég csendes. Mire délután a napfogyatkozás kezdődött, néhány felhődarabok úszkáltak az égen, s a mindég jobban fejlődő napfogyatkozást tökéletes tisztán megláthatánk. Korántsem volt oly nagy, mint 1842-ik év július 8-án. [F.K.]

1852

Ezen esztendő időjárása igen változó volt; a meleg tavasszal szárazság, az ősz-szel pedig nagy nedvesség volt. [B.M.]

November 19, péntek. Óra: délelőtti ½10. A nap talán soha ily fényesen nem tündökölt, mint ma. **24-én, szerdán** este: Szobánk tökéletesen besötétedett, kinn locsogott az eső. [F.K.]

1853

Május 24, kedd. (Hajnal 4 óra után.) Az ég olyan féltiszta volt, a lég híves. **Május 26, Úrnap.** Az idő kellemetlen, sötét, borult volt, de azért a processzió [körmenet] mégis kijött, mely ceremónián hajdani egyenruhás polgárjaink helyett a jelenleg itt levő gyalogkatonaság díszelgett és lövöldözött. [F.K.]

Június 5, vasárnap. (Ebéd után.) Kinn az eső ömlött, az ég dörgött, recsegett s nagyokat villámlott, és a víz oly szélesen zuhogott le utcánkon, aminő széles az utca. Bejött közibénk a kis Földes Miska, vele együtt jött be egy szolgálóleány, ki valami izenetet hozott valakitől, melyet nem tudott mindjárt elmondani, mert azon pillanatban, midőn a kisgyermek után belépett, iszonyú recsegés- és csattanással csapott le valahol nem messze a villám.[F.K.]

Szeptember 26, hétfő. Hajnali 4 órai imára kongtak a harangok, midőn felkeltem, gyertyát gyújtottam, s kaputot⁸⁹ terítvén hegyibém, kimentem az udvarra. Az idő eredeti őszi volt, az ég sötét borult, a föld az előtte való napi esőtől sáros, a lég kellemetlen híves. [F.K.]

⁸⁹ Kaput: (német) hosszú felsőkabát, városi viseletként.

December 23, péntek. Éjféle három negyed volt 12-re, midőn felébredtem, s gyertyát gyújtottam. Kinn mintha az ég dörgött volna, oly hatalmasan morgott, dörömbözött, s néha egyet-egyet üvöltött a szél. [F.K.]

Minekutána időből is, papirosomból is kikerül, ideírom, hogy ebben az esztendőben olyan sok bor termett, hogy alig-alig találtatott neki elegendő edény. Még megromlott penészedett olajoshordók is összeszedettek bornak, s más mindenféle ronda edények. 1 f. 30 kr. és két váltó forintokért lehetett venni akóját, a középosztályút 3 forintért, 5 forintért pedig itt a legnevezetesebb termésű hegyekről helyünkbe hozták. Csak nagyon savanyú volt. [F.K.]

1854

Február 19, vasárnap. Tegnap este – hó és eső esett, csakúgy szakadt, a sár bokáig érő volt – feleségem nagyba készült Pongráczékhoz, Zsuzsannát köszönteni. [F.K.]

Június 11. Piros Püünkösöd napjai s az utána következett múlt heti napok oly hűvösek valának, hogy megemlékeztünk téli kabátjainkra és a – jolsvai próféta. Az elsőket felhúztuk, a másikkal meggyőződünk, hogy elvettette a kalapács nyelét. Tavasz elején azt jövendölte, hogy csak püünkösöd táján lesz meleg időnk, addig ne is várjunk egyebet hidegnél és fagynál. Úgy akarta a sors, hogy ellenkezőleg üssön ki a dolog. Az egész május – kevés kivétellel – gyönyörű volt, csak a püünkösöd emlékezett késő octoberre. [V.U.]

Szeptember 24. E hó első felében országszerte érezhető **hideg idő járt**, különösen panaszkodtak mind a magyarországi, mind az erdélyi havasok vidékeinek levelezői. A hegyek csúcsait mindenütt hó lepte el s az alanti völgyek lakói kénytelenek valának sok helyen fűtéssel segíteni a bajon. Eddig tehát igaza volt a jolsvai prófétának, a ki azt mondta, hogy a szeptember kegyetlenül meg fogja csalni azok várakozásait, kik szép őszi napokat óhajtnak. Most azonban ismét a legszebb, a legmelegebb napok járnak vagy két hét óta, a szőlő javában érik, s talán még sem lesz oly rossz szüretünk, mint a próféták kihíresztelték. [V.U.]

November 26. A hirtelen beköszöntött csípős hideget, már a múlt hét végén lágyabb idő váltotta fel, mely folyvást tart különféle kiadásban, a ködöt permeteg, azt egykét marék hó, ismét köd, megint egy kis fényes nap, váltogatják fel egymást. [V.U.]

1855

Február 4. A Balaton valahára befagyott, s halászhatóvá vált. A nádaratás igen nagy nehézségekkel van ez idén összekötve, mert a víz nagy mértékben beáradt, s a torzs (tarló) a ruhát is szerfelett rongálja, s az aratást annyira hátráltatja, hogy egy ember naponta nem képes 25 – 30 kévénél többet gyűjteni [V.U.]

Augusztus 8, szerda. Fertelmes időjárás ez! Már néhány napja esik az eső, és esik folyvást most is. [F.K.]

Magyarhoni krónikák az 1855-dik évről. Időjárás.⁹⁰ *Január hó:* a tél megfelelő nevének. Az elszaporodott farkasok több vidéken pusztítottak. *Február hó:* havazás, – utóbb esőzés által rögtön olvadás és árvizek. *Március hó:* kies napok, árvizek a Tisza és Bodrog mentében. *Április hó:* sanyarú tavasz, az egész hó folytán szárazság, szüntelen hideg szelekkel. *Május hó:* szárazság, hideg, folytonos szelek, újból fűtés, – sanyarú idők, utóbb lanyha esőzések, semmi meleg. *Június hó:* gyakori esőzések, mennydörgésekkel és emberemléket haladó jégveréssel. Száraz hőség. Utóbb ismét lanyházó esőzések, igen hűvös léggel, – végre tartós hideg szelek, borús éggel. *Július hó:* derült és borús, száraz és lanyházó napok vegyest, – utóbb szelek és folyvást borús hűs napok esővel, közben hőség, jégeső, – végül borús, hűs nyár-ellenes napok. *Augusztus hó:* első napok rekkenő hévek, utóbb rögtön hideg, felhős, szeles, esős, borús nyár ellenes napok, 20-ika után ismét nyáriak. A sanyarú tavasz miatt kevés gyümölcs. *Szeptember hó:* hűs felváltva meleggel, borús lanyházó napok, utóbb zord lég és szél, holdújásakor eső, rá verőfényes napok, szinte hévek. *Október hó:* általában kies őszi napok, néha borongók, – a hó közepén szapora eső egyszer. A szárazság miatt sok helyen a kutak kiapadtak. Hó végén ismét eső, mennydörgéssel, villámlással, éjjel. *November hó:* esős, ködös, melyért 12 – 14-én az évenként forduló csillaghullás nem vala szemlélhető. Vége felé esős, fagyra forduló. *December hó:* hűv, fagy, kora tél és mérges. – Többire ez az év, a mindennemű elemek pusztító haragos éve volt, minthogy ennek folytán árvíz, jégeső, felhő-szakadás, tűzvész, marhadög és kholera sűrűn ostromolták a hazának majdnem minden vidékeit.

1856

Január 20. Nagyvázsony, jan. 9. Különös természeti tünemény. Ezennel van szerencsém önt egy újságról tudósítani, mely ha egyébert nem is, de rendkívülisége miatt minden esetre figyelmet érdemlő. Telünk ugyan is, mely múlt dec. hó elején faggyal és hóval köszöntött be, folyó január hó 6-án lanyha idő váltá fel, 6-án estve nyugotfelé többször ismételt villámlások voltak lát-

⁹⁰ VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1856. január 6.

hatók. 8-ik és 9-ik közti éjen pedig hatalmas mennydörgés rázta fel csendes álmából – a télfolytában tőle elszokott népet. Mely mennydörgés azonban csak egyszer volt hallható. [V.U.]

Április 14, hétfő. Az idő rút, komor volt, fertelmes nagy szél sodorta utcahosszat a füstölgő port. [F.K.]

Június 8. Balatonmellékéről panaszos levelet lehet olvasni a „P. N.”-ban. Május 16-án a dühöngő szél szép reménnyel biztató eleségünket összetépte, május 24-én új erővel tört ki, s mit 16-án megkímélt, most azt is semmivé tette. A kár, mit e két rendbeli szél okozott, tetemes; sok helyen fele, másutt harmada terméstől megfosztá a lakosságot, s ennek következtében a veszprémi piacon feljebb szállt a gabona ára, jelesül a rozs pozsonyi mérője 6 v. ftról 7 ft. 30 kr. – 8 forintra. [V.U.]

Június 29. Balaton vidékéről leverő levelet olvasunk a „M. S.”-ban. „A gazdák reménye porban hever” – így ír a levelező – s aggódva néznek a bizonytalan jövő eleibe, mert a jelen csapásos évet, szinte csapásos három előzte meg. A szép növésnek indult vetéseket a rettentő hőség megcsökkenté, tavaszi vetéseinket egészen tönkre silányítá, leégeté, kerti veteményeinket lesárgítá. Ha pár nap alatt nem lesz eső, úgy a jövő hét végén megkezdődök Balaton vidékén az aratás... de a gazdák, kik sírva vetettek, nem örömmel, hanem sírva aratandnak. Általában felsóhajtunk, mert ez évben tűz, jég, aszály nagy mértékben kivették a dézsmát, s a szép reményekkel kecsegtető tavaszt nagyon csüggesztő nyár váltá fel. [V.U.]

Szeptember 21. Balatonvidékéről az a hír, hogy az aratás közepszerűen ütött ki, ámbár temérdek szalmát ad. Minőségre nézve igen jónak mondható, mert egy mérő⁹¹ 84 fontot nyom. A tartós szárazság és meleg miatt a szőlő megfonnyadt és elpörgött, úgy hogy csak közepszerű szőlőtermésre lehet számítani, ellenben gyümölcs, kivált szilva nagy mennyiségben termett. [V.U.]

1858

Január 24. Időjárásunk úgy látszik megfeledkezett szilárd jelleméről, miután a mintegy 10 napig tartó hidegek elmúltak, s azokat újra enyhe idő váltá fel; nappal olvad, éjjel csak keveset fagy. Havunk még nem volt. [V.U.]

Február 7. Bakony-Balatonvidék, jan. 14. Folyó hó 5 – 7-én a Balaton beállt, vagy befagyott. Pár nap múlva a merész halászok szerencsét próbáltak, mert megjegyzendő: hogy a balatoni téli halászatok igen jövedelmezők szoktak lenni. – Somogyi atyánkfiai is, teherhordó gabonás kocsiaik mellett, egyre korcsolyáztak a víz jégtükrén. – Időjárásunk eddig egyre száraz hideg,

⁹¹ Egy bécsi mérő = 61,5 liter; 84 font ≈ 47 kg.

vetéseink hó nélkül; ha tovább is így tart, juhos vagy birkásgazdáink örülnek; mert mezei rendőrségünk nincs, szabad a bitangoltatás! (*Bakonyfi.*) [V.U.]

Május 9. Bakony s Balatonvidék, április 4-én. Hanyagságnak tartom azon rossz szokást, mely a régi elavult, megrögzött előítéleteken nyugszik, így őseink mulasztásainál maradva, önmagunkért mit sem teszünk. Hanyagság továbbá: a kötelesség elmellőzése, szántsándékos mulasztása, a munka-órák tétlen elpazarlása. – E tekintetben Bakonyvidékünket is éri a méltó vád. Ugyanis csak József s Benedek napok körül kezdett a hosszú télen hullott borzasztó hőtömeg igazán olvadni, míg a vízáradások a malmokra is kártékonyan hatottak, – addig s akkor a mi keletifajú jó népünk egyeseinek szántóföldeit is magokkal sodorták. – Az a sok évtizedes tapasztalat, dehogy tanított meg bennünket? Pedig tudjuk, hogy tavasz felé, mint nyár- vagy őszkor, midőn a vizek olvadás, vagy esés következtében a völgy-lapály felé sietnek, mily sok kárt szoktak okozni? Hogy ezt akadályoznók, vagy a víz folyásának útját annyira mennyire kijelölnők, nem érünk rá? Pedig midőn a néném asszony két mérczés (egy p. mérő) vetését, a tavaszi áradás helyéről elsepri; így sorban egy-egy helység határán keresztülkasul garázdálkodva, borzasztó károkat okoz, úgy-e, hogy tehetnénk önmagunkért valamit! És mi még sem! – Tekintsétek meg Hollandiának folyamokba, csatornába levezetett vizeit, s kiszáritott, a szántásvetésre alkalmassá tett térségeit; nézzétek meg Csallóköznek a vízáradások elleni zsilipeit; eszélyesség, okosság, kötelesség hozták létre ezeket, – tegyünk eképpen a főlebbi baj óvására mi is magunkért valamit; hogy így is kevesebb okunk legyen a nehéz idők elleni panaszra... (*Bakonyfi.*) [V.U.]

Május 16. Balaton mellékéről e tudósítást vesszük: A hideg s kedvetlen áprilisi napok után meghozta valahára május az óhajtvá várt meleg időt, zöldül a vidék, a szőlőhegyek fái virággal rakva, a beteg tőkék kezdik mutatni, hogy nem vesznek el végképp, a szárnyasok koncertje hangzik hegyen-völgyön mindenütt... Időjárásunk száraz, szeles, aszályos. Gabonaterméshez kevés, szénaterméshez kevesebb, borterméshez pedig legkevesebb reményünk van, mindamelllett is ára egyiknek sincs... (*Karácsony A.*) [V.U.]

Június 20. Bakony-Balatonvidék, május 26. E hó napjai változatosan folytak le! Hideg, meleg, hűvös, egymást érték s váltották fel. De csakhogy elmúlt Orbán napja, melytől e vidékbeli német sógor oly nagyon fél, t. i. addig egyre a fagytól tart, és ezen nap, úgy az azt megelőzők, kerti veteményeink, s szőlőhegyeinknek nem ártottak. Az olykor meglehetősen esőáztatta földek, a gyakori szelek miatt, csakhamar kiszáradtak, pedig balatonvidéki kevés vetésföldeink, a gyakori üdítő esők után jutalmazhatják csak birtokosaikat. E hó folytán több helyütt volt jégeső, melyek szerencsénkre, nagyobb kár nélkül vonultak el. Oh, de a balga felfogású s képzelődésű nép, egy ily viharos,

villámcsikázó jelenet alkalmával, minő vélemény- s meggyőződésben van! Ugyanis, V... város cserháti részében, midőn a vihar egyre süvöltött, majd dörgött, villámlott, látták a „garabonczás diákot!” Látták pedig sárkányon lovagolva, nyargalva, egyik felhőből a másikba szökve, mígnem ezután tejes komedentiáért, a földre alászálla, parancsolván a fellázadt elemeknek! Boldog együgyűség! Őszi vetéseink általánosan szépek, a tavasziak meglehetősek... Balatonmelléki szőlőhegyeink kevés terméssel biztatnak! Igaz, hogy február-márczius havában, a jól befedett tőkék úgy mutatkoztak: hogy a rendkívüli fagyok, leendhető termésökre, mit sem ártottak, és akkor én is aképpen nyilatkoztam, s most e nyilatkozatomat vissza kell vonnom; mivel a fedetlen tőkék száma igen sok, több száz holdnyi szőlők, különösen a lapályokon, annyira elfagytak: hogy metszés után vagy ki sem fakadtak, vagy kifakadások után, azonnal elszáradtak. *(Bakonyfi.)* [V.U.]

Július 8-án, csütörtökön: Időnk gyönyörű fényes és meleg volt. **Szeptember 29-én, szerdán:** reggeli két és háromnegyed közt ötre... Az ég szakadozott, borult volt, a lég kissé híves, hanem azért kellemes. [F.K.]

Október 17. A balatonvidéki szüret nem legkedvezőbb eredményt mutat föl. A nagy többségnek 1/3 – 1/5 rész bora termett a múlt évihez arányítva. Sok természetnek több holdnyi birtokán a hellyel, közzel megmaradt tőkéken csak annyi szőleje termett, hogy családjával együtt megízlelhette azt, de bort nem szűrhetett. E sovány eredmény főleg az alsó-eörs-köveskállai vonalról értendő. A Köveskállán belül fekvő szőlőhegyek sem a fagytól, sem a szélvészektől nem szenvedvén annyit, bár nem igen bő, de mégis kielégítőbb eredményt mutathatnak föl. [V.U.]

1859

Július 4-én, hétfőn: Éjfél után fél kettő volt az óra. Az idő gyönyörű volt; az ég teleszórva csillagokkal – a földön, kinn az országúton bokáig érő por, a lég lappangó csendes és meleg volt. **Augusztus 11, csütörtök:** (Ablakunkból) végignéztem a piacon, melyet a következő szombaton teljesülendő hold a felhőtlen égről pompásan világítja végig; kellemes, hűsítő szellő lengett, s oly szép volt az est, hogy szebbet kívánni se tudtunk volna. **November 28-án, hétfőn:** még csak 3 negyedét ütött ismétlőórám 4-re. Az idő oly morc, komor, sötét volt, hogy én nem láttam tovább írni. [F.K.]

1860

Március 18. Az időjárás. A múlt héten már oly enyhe napok jártak, hogy azt hitük, nyakunkon a tavasz, sőt találkoztak olyanok is, kik kályhájuknak is ki-

tették a szűrét a szobából. Hanem a kik úgy siettek túladni e sokba kerülő vendégen, az egyszer aligha meg nem bánták hirtelenkedésüket, mert a hét vége felé kissé nagyon is csípős szelek álltak be, mire aztán szép mennyiségben hó is esett, öröme az azon boldog lánykáknak, kik a márcziusi hóvizet mintegy szépítő szernek tartják. A hó harmadnapra eltűnt ugyan, de a lég még folyvást oly hideg, hogy karácsonyra sem kívánunk hidegebbet. [V.U.]

Június 10. Május hó utolsó napjaiban oly zordon időnk volt közel egy hétig, hogy bundában jártak az emberek. E zordon időt a többfelé esett hó és jég okozá. [V.U.]

Október 22, hétfő: Még csak éppen 9 óra múlt volt, az ünnepnek vége lett, az ablakokban a gyertyák azonnal eloltattak, csak a majd 29-én teljesülendő hold világítja le a felhőtlen, gyönyörű égről. Elcsendesede minden. [F.K.]

1862

Április 6. Vihar a Balatonon. Múlt hó 22. és 23-ika közti éjjel a Balatonon borzasztó vihar dühöngött, mely egy kövekkel rakott hajót Boglár és Tihany közt útban kapott s azt a rajta levőkkel együtt a hullámokba temette, egy 19 éves hajóslegény kivételével, a ki élve sodortatott a partra. Az 5 elveszett hajós tihanyi lakos volt, s közülük kettő fiatal nőt és gyermeket három pedig gyámoltalan agg szülőket hagyott hátra, támasz nélkül. [V.U.]

Április 10-én, csütörtökön: Időnk gyönyörű volt! A nap minden reggel mosdva [tisztán] jött fel, és alkonyatkor pompás fényben nyugodott le. A gyümölcsfák telis-de-tele voltak virággal, és mintha mindennap szebbek lettek volna. [F.K.]

Az idővizsgálók állítják, hogy a tizenkilencedik század, október hónapjai közül az idei volt a legmelegebb. A szabadban ibolyák is nyíltak, miket Bécsben árulnak is.⁹²

1863

Nagy szárazság volt 1863-ban. A gabonatermés a nagy hőségben és eső hiányában tönkre ment és az 1794-ik évi állapotok ismétlődtek, sem takarmány nem teremvén, az emberek sok helyen a szalmafedelű házak tetejét etették meg a jószággal. De ezzel sem boldogulván, szarvasmarháikat a síkságról be a hegyek közé voltak kénytelenek hajtani. Sok jószág azonban éhen pusztult el a síkságon, a leg-

⁹² VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1862. 45-dik szám, november 9.

több község inséges kölcsönökre szorult, melyeket az akkori abszolút Kormánytól kaptak, és később évek hosszú során keresztül fizettek vissza. [R.A.]

Az 1863-ik év⁹³ már csapásos volt megyénkben is. A szőlők romlása kezdetét vette, s az aszály pusztító hatását – ha nem is oly mérvben, mint alföldi véreink – de mi is éreztük. Felényi gabonatermésünk volt, mint szokott lenni középszerű években. [V.]

Augusztus 30-án, vasárnap: (délután) a meleg alig kiállható. **Október 20-án, kedden:** Időnk gyönyörű volt, melynek következtében feleségem – ki annyira vágyott a szabad kinnlételeire – eléggé élvezheté annak kellemeit. [F.K.]

1864

Az 1864-ik évben a gabnatermés középszerű volt, a szárazságnak csak a nyár utófelében s ősz elejéni esőzés vetett véget, a szőlők az előbbi évnél is nagyobb romlást szenvedtek. [V.]

Január 31. A Balaton is be van fagyva. Amint Somogyból írják, az egész nagy tó egy darab sima jég. Hó azon a vidéken majd semmi sincs, s az erős hideg ártani fog a takaró nélküli vetéseknek. [V.U.]

1865

Az 1865-ik évben a gabnatermés általában rossz volt; sok helyen a vetőmagvat sem adta vissza; széna csak a lapályos s vízzel folyatható réteken termett, a takarómány növények lesültek, a szőlőket részint az előző évek szárazsága, részint a május 1-jei fagy, részint az azután következett aszály, részint az augusztus 4-iki jég-eső, annyira megrontotta, hogy a birtokosoknak 1/20-a, szüretet megelőzőleg hozzáfogott a szőlőirtáshoz. [V.]

Január 8. Nagy ijedtség a Balatonon. A következő veszedelmes halász-kalandról tudósítják a P. Naplót. Alig hogy a hideg bejegelte a Balatont, Balatonfő-Kajárnak, Kenessének, Vörösberénynek, Paloznaknak halász lakossága a még nem eléggé biztos jégtáblára lépett, daczára a folytonosan erősödő, metszőn hideg északi szélnek, mely a gyenge jégnek összetörésével fenyegetőzött. S csakugyan össze is törte azt. A zalai partokról elszakadt a jég, megszakasztva a szárazzal való közlekedést, s benn a Balaton közepén óriási hosszúságú rés támadt, a kettészakasztott jég táblái között több ölnyi vizet hagyván hátra. A halászok e két szakadás közt épen maradt nagy jégtáblán állottak. A bátrabbak, csakhamar a jég elszakadása után a vízbe ugrottak, s

⁹³ VESZPRÉM. Első évi folyam. 2-ik szám. Veszprém, július 8. 1866.

nagy bajjal bár, de mégis kihatoltak az északi partra. A habozókat befelé vitte a szél. A vörösberényi halászok közül bennszorult hét ember esti órákban menekült ki a galyai szőlőhegyeknél, – de éjjel is sokan benn maradtak a más falubeli halászok közül, s még másnap is tűntek fel majd egy, majd más ponton emberek, kik még jégtáblán bolyongtak, s kivezető utat sehol sem találtak. Nem buktak-e közülük többen a vízbe, nem tudhatni. [V.U.]

Február 10, péntek: Midőn 6 órakor, az ünnepély vége után kijöttünk a templomból, cudar rút fergeteg várt kinn bennünket. [F.K.]

Március 5. Rendkívüli hóesés. A tél vége felé ugyan csak kiadja mérgét. A múlt héten az ország nagy részében oly rendkívüli hóesés volt, minőre az öregek is alig emlékeznek. Az alföldön és a bánágban néhol ölnyi magasra emelkedtek a hófuvatagok, annyira, hogy Szegeden még a holtakat sem takarították el. Dunántúl szintén rendkívüli hó esett, és sok helyen nem kis károkat okozott. A vasúti vonatok minden irányban elakadtak s néhány napig a közlekedés a fővárossal egészen megszűnt, az utakat néhol több ölnyi hófuvatag takarta. Ha a tavasz gyorsan enyhe napokkal köszöntene be, sok folyamparti vidék ki lenne téve az árvizek rombolásának. [V.U.]

Március 26. A tél kiadja mérgét s mielőtt búcsút vett volna, még egyszer ugyan haragosan pillantott vissza s e héten valóságos deczemberi hideg kíséretében hótakaróval borírá be a földet. Más években ilyenkor már a vándor gólyák csapatja hirdette a tavaszt; most olyanforma idő jár, mintha tél közepén volnánk. Pedig már csak azért is örülnénk a borulatlan enyhe napoknak, mert annál gyorsabban eljöne az idő, midőn „a kévék érni fognak”. [V.U.]

1866

Július 1. Hogyan áll jelenleg Veszprémmegye gazdasági tekintetben?⁹⁴ Megyénk minden részében nagy mértékben rombolt a fagy, s bátran állíthatjuk, hogy Veszprém a haza legsúlyosabban látogatott vidékeinek egyike. A gazdag Mezőföld, Pápa vidéke, Somlyó melléke, Veszprémváros és környéke, egyiránt érzik a csapás súlyát. A gabnatermés nagy részben, a bortermés csaknem egészen meg van semmisítve. A Bakony belsejéből is szomorító gazdasági tudósítások érkeznek be, pedig — legalább a fő élelmi cikket: a gabonaneműeket tekintve — aránylag aligha ott nincs megyénkben legkevesebb kár.⁹⁵

⁹⁴ VESZPRÉM. Első évi folyam, 1-ső szám. Veszprém, július 1. 1866.

⁹⁵ **A május 24-diki fagy által okozott csapásról**, mely sok százezer ember munkáját egyszerre tönkre tette, ismétlőleg fölemlítjük, hogy az az ország nagy részét sújtotta s némely helyet valóságos inségre juttatott. Mint említettük, kárt tett a fagy Pest, Győr, Komárom, Veszprém, Fehér, Somogy, Nyitra és Csongrád megyékben. Azóta érkezett tudósítások szerint látjuk, hogy a

Veszprém, úgy Pápa vidékén, Mezőföldön a rozsvetéseket a máj. 11-étől 22-éig dühöngött hideg szélvészek már megrongálták, virágjaikat megsanyarták, magházaikat kitepték. Gazdag terméssel kecsegtettek a majdnem egy öl magas szárú, s hosszú kalászt hozott rozstáblák, s e termést részint a hideg szelek tartóssága és ereje, részint az utánnok jött két északi fagy, semmivé tette. A kapás növények lefagytak. Búzavetéseinkben is igen sok a kár. Általában véve felénél több elfagyott.

Széna általában kevés lett, s e kevésnek is nevezetes részét széthordta a jún. 17-én dühöngött szélvész, mely a levegőt is oly nagy mértékben meghűsítette, hogy 18-án s 19-én, sőt némelyek szerint még 20-án virradóra is, fagy volt újólá; s oly mérvben, hogy a szőlők új hajtásainak hegyét, sőt – hír szerint Zirczen – még a burgonya új hajtásait is lesanyarta. Méhészethez általában nem volt szerencse. A máj. 11-től 22-kéig tartott hideg szélvészen sok anyaméh elhullott, mely pedig már eresztéshez készült a rossz időszak előtt.⁹⁶

A május 23. és 24-diki fagy által okozott károk kipuhatolása végett kiküldött hatósági közegek jelentései folyton érkezenek. Az eddigiek kevés vigasztalót, sőt néhol a reményen felül aggasztót tüntetnek elő. Jövő számunkban már fogjuk adni tudni a részletes hivatalos kimutatást. – A megye felső részén, mint a beérkező tudósítások jelentik, e hetek folytán meglehetősen esők voltak. Városunk határában azonban csak csütörtökön s ma éjjel (június 30-án) esett rövid ideig, de sűrűn, s így a porbafúlástól végre megmenekültünk volna pár napra.[V.]

Július 8. A megyei gazdasági egylet szintén küldött ki kebléből 6 tagból álló bizottságot, a fagy által okozott károk és inség fölvetelére. Az így beérkezett munkálat szerint megyénk egy részén minden művelési ág elfagyott. [V.]

Folyó hó 5. és 6. közti éjjelen városunkat nagyobb szerű zivatar vette körül, de alig ötpercnyi esővel. A vidéken azonban hosszú és dús eső hullott; sőt

csapás még nagyobb kiterjedésű s majdnem országos. Tetemes kárt szenvedtek még Békés, Szabolcs, Heves megyék egyes részei is. Legtöbbet szenvedett a szőlő, melynek termése az alantabb helyeken egészen megsemmisült; a gabonaneműek közül: s rozs, mely éppen virágzásban volt, a gyengébb kukoricza és a repce. Hogy a kerti veteményeket a fagy mindenfelé egészen megsemmisítette, minden vidékről panaszolva írják. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1866. 22-ik szám, június 3.]

⁹⁶ **Vihar és sáskák.** Kővágó-Eörsről írják nekünk, hogy ott a június 17-iki vihar oly erővel és oly egyszerre tört ki, hogy a község legjobb halászatát – oly úszót a ki fele Balatonról, akár lábtipró úszással is akárhányszor kijött – egy erőteljes szép fiatal férfit, fiastul, csónakostul a Balaton hullámai alá temette, hogy még idáig holtteste nem találtatott meg. – Megjöttek e forró szelekkel a sáskák is, apró, de milliárd alakban, s lelegelik a fagy óta serdülő tavaszi veteményeket, a gazda megélhetésének utolsó remény-csíráját is. Szomorú kilátások! [VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1866. 26-ik szám, július 1.]

Ősiben rendkívüli égháború dühöngött s a szomszédos Ladányba le is ütött, több házat fölgyújtott és szemtanuk szerint nagy károkat okozott. [V.]

Július 15. Még csak egy csapás hiányzott megyénkre nézve, a *jégeső*; ez is megjött f. hó 7-én. A jégfelhő a Bakony felől, észak-nyogoti irányból jött. Az eddig nyert értesülések szerint érintette kis mértékben Tót-Vázsonyt, Vámost, Sz.-K.-Szabadját, Szent Istvánt, Litért, Paloznakot, Csopakot, Kövesdet, Arácsot, B.-Füredet. Nagyobb mérvben Nagy-Pécselt, B.-K.-Szöllőst, belső Zalát. Megyénkben Szabadi egy részét, VörösBerényt, Almádit, Mámát, Papvásárját, Kenesét, Küngöst, Csajágot, Zalamegyének Veszprém melletti vidékén Felső-Eörsöt, Alsó-Eörsöt és Lovast. Legnagyobb pusztítást tett Felső-Eörsön, V.-Berény határának déli részében, Kenesén. [V.]

Július 22. Veszprém városában f. hó 20-án a toborzás megkezdett, a folytonos esőzés miatt azonban az nap csekély eredménnyel. Másnap délig (az esős idő dacára) 29 önkéntes jelentkezett, s ezek közül 26 bevált. [V.]

Július 29. F. hó 24-én a villám egy városbeli szegény asszonyt, ki a mezőn kalászkát szedegetett, megütött. [V.]

Augusztus 12. Mint a kedélyes német: mi is az időjárással kezdjük e rovatot. Egész héten át, alig egy napot kivéve, esős, borongós, hűvös időnk volt úgy a városban, mint vidéken. Kukoricza, hajdina, szőlő lassan fejlődhetik. A mezőföldön dér, V.-Berény táján fagy lett volna állítólag e hó 3-ika, 4-ike körül. Bármily valószínűtlennek lássék, megjegyezzük, hogy a száz éves naptár fagyot jósol a jövő hó első harmadára. Annyi bizonyos, hogy a májusi fagyot eltalálta. Ha most is igaza lesz: elmondhatjuk a franciával „az eszme megvan, hanem a gyarmat elveszett”. Isten mentsen meg tőle. [V.]

Múlt hó 28-án a litéri, vilonyai, sólyí, sz.istváni, papkeszi határokat elvágta a jég, elpusztítván, mit a fagy és szárazság meghagyott. Papvásárját is elvágta volna, de a kártétel fáradsága alól felmentette a májusi fagy. [V.]

Augusztus 19. A nedves 1853-ik év óta (mikor még a hegyek is fölfakadtak, s túl nedvesség miatt a szőlőhegyi pincék vízzel teltek meg és leomlottak) folytonos szárazság van. A szárazság 1863-, 1864- és 1865-ik évben s a jelen évnél június havában oly magas fokra emelkedett, hogy gyümölcstermésünk semmi, a gyümölcsfák nagy része (különösen a szilvafák) kivesztek, s szőlőinkben nem csak a fürtök sültek le, hanem a tőkék is kiégtek és elszáradtak. (Pap Gábor: A szőlővel újra berakott földnek jövedelmezővé tétele.) [V.]

Október 7. Időjárásunk egyike a legszebb őszi időjárásnak, melyhez valaha szerencsénk volt. Tiszta szép verőfényes meleg napok, tiszta hűs éjszakák. [V.]

November 11. A mai nap jótékony eső áztatta meg vidékünket, új táplálékot adva, a földműves gazda már-már hervadó reményeinek a ki kelhetett vetések után a jövő aratást illetőleg. [V.]

November 25. Vidékünk a hét közepén hullott tetemes hó miatt egészen téli szint öltött, örömeire faárusoknak és favágóknak. [V.]

December 2. A múlt heti havazás és az utána következett lágy idő folytán utcáink rendkívül sárosak. — Jól tudjuk, hogy az utcák kellő tisztántartására a városi hatóság rendelkezése alatt nincs elegendő alap; de a házbirtokosok mégis el-tisztogattathatják a járdákat, mert valóban bátorság kell hozzá, hogy az ember az utcára kilépjen. [V.]

December 16. Időjárásunk fölötté változékony. Egyik nap enyhe felhős idő, másik nap hideg szeles, viharos. Fagy, olvadás, köd, hó, eső folyton váltogatják egymást, ártalmára a közegészségi állapotnak.⁹⁷ [V.]

December 30. Vidékünkön, az egész héten nagy hideg s városunkban utcákon és járdákon nagy síkosság uralkodott. Mindenütt, de városunkban kétszeres kötelessége az illető hatóságnak gondoskodni arról, hogy a házbirtokosok házuk elejét a síkosságtól megóvják. S felhívjuk a kapitányi hivatalt, hogy az illetőket ez érdemben komolyan és szigorúan utasítsa rendre. [V.]

A Balaton tükre az utóbbi hideg napok alatt teljesen beállott. [V.]

1867

Február 18, hétfő: reggel, amint ketten Földessel a Balogtón kívül ballagánk, időnk kellemetlen volt: köd, oly sűrű, hogy azt csaknem tolnunk kellett előttünk, s a lég kissé hideg. [F.K.]

Június 8, szombat: (Reggel) 7 óra lett... Kimentem utcaajtómba. Az ég olyan foszlánkos borult volt, a föld parányi esőtől barna... Este a kivilágítás nagyon egyszerű volt, de nem is lehetett volna nagyobb valamit rendezni, mert nagy szél fúj, s miután az eső is szemetelni kezdett, a sétáló nép is nagyon gyéren jött-ment a piacra. [F.K.]

Június 9. Fojtó meleg uralkodik pár nap óta az egész országban, s a jótékony eső hiánya már is sok felé ébreszt alapos aggodalmakat. [V.U.]

⁹⁷ **Időjóslati naptárt** dolgozott ki Szeycsek nevű időjós. Szerinte a december hó többnyire borus napokból fog állani, lanyha esőzések lesznek, jéghideg szeleket és hózivatarokat várhatunk s a derült eget csak ritkán fogjuk látni. Januárra csillagos és fagyos éjjeleket, hideg nap-palt, időnkint derült időt, sok havat, jeget s néhány szélvészt jósol. A kinek jégre van szüksége, annak azt tanácsolja, januárban lássa el magát, mert febr. és márcziusban nedves idő lesz s a jég olvadni fog. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1866. 49-dik szám, december 9.]

Az 1867. évi Április 27-én (194. sorszám⁹⁸) kelt tanácsülési jegyzőkönyv szerint: „Csomai József folyamodik, hogy a f. évi április 1-ső napján volt nagy szélvész által szét rombolt és haszna vehetetlené tört háztetejének felépíttetéséhez néki a városi erdőből épület fa adassék.” (Az ez érdembeni rendelkezés a’ tanács hatáskörét meghaladván, a’ folyamodvány elintézés végett, a’ bizottmányi ülésre általtétetni rendeltetik.)

Az 1867-ik évi Május 6-án (36. sorszám) kelt bizottmányi ülésen: „olvasatott Csomai József veszprémi lakosnak a városi tanácshoz beadott onnét pedig elintézés végett a bizottmányi ülésre átadott folyamodványa, – melyben a folyó évi Április 1-ső napján volt nagy szélvész által ledöntött és összerombolt háztetejének újbóli felállításhoz a városi erdőből épület fát kér számára ingyen adatni.” (A’ fatenyészség jeleni stadiumában a’ törzsök elszáradása és végelvészése nélkül nyers fát levágni nem lehetvén, ezúttal a folyamodó segélyezésére nyers fa – az erdészeti rendszabályok megszegése, és a város világos kára nélkül – nem adható; Galambos Pál erdőfelügyelő úr tavaszi jelentése során azonban a’ régi gulya-álláson azonban van két szál száraz, de építéshez még használható tölgy fa, – ezen két szál fának a’ folyamodó részére ingyen leendő oda adása elrendeltetik, és erről Galambos Pál és a folyamodó Csomai József jelen végzés kézbesítése mellett értesítendő.)

Az 1867. évi Június 22-i (342. sorszám) tanácsülésen „Galambos Pál tanácsos úr jelenti, hogy a Zsidócsárda melletti városi résznek felső farkát a mellette folyó Séd vize, a’ miatt hogy – a’ csatorna igen el van iszaposodva, – nagyon megszagatta, – egyszersmind ennek kiigazíttását javasolja.” (Havranek János v. bírő, Galambos Pál és Major Péter v. tanácsos urak megbizatnak, hogy a jelentésben felemlített résznek a’ vízmosás általi rongálását meggátoló intézkedéseket tegyenek, és arról jelentésüket a’ v. Tanácsra beadják.)

Szeptember 1. Vihar. Augusztus hó 24-én este borzasztó vihar dühöngött vidékünkön, villámlás és dörgés kíséretében. A villám Vámoson épen a falu végén egy szegény ember házába beütött s a ház menthetetlenül leégett. Szerencse volt a hamarjában megeredt nagy eső, mely meggátolá a tűz tovaharapódzását. [V.]

Szeptember 8. Időjárás. E hó 1-én még a legforróbb nyári napunk volt, 2-án este hűvös északi széllel beköszöntött az ősz s azóta hűvös, de a legszebb őszi napjaink vannak. [V.]

November 10. Időjárás. Időjárásunk határozottan télire fordult. Eső, hó, jég folyton változnak s csak a hideg és a nagy szél állandó, s nem engedi elfeledni, hogy a Bakonyban lakunk. [V.]

November 24. Időjárásunk teljesen télire fordult. E hó 21. s 22-én erős hideg volt nagy szelekkel. 23-ára, virradóra jókora hó esett, mely azonban hamar olva-

⁹⁸ Veszprémvárosának tanács és bizottmányülései jegyzőkönyve. 1867. évről. [VEML]

dásnak indult a bekövetkezett napos idő folytán. A Papod tető, Csatár ormai mindamellettt fehérленek a hótól. [V.]

December 15. Időjárás. Annyira havas, zimankós idők járnak a Bakonyban, hogy közel két hét óta a közlekedés teljesen akadályozva van, a posta-járás is teljesen rendetlen.⁹⁹ A nagy havak miatt az erdőkről lehetetlen lévén a fát szállítani, városunkban nagyban érezhető volt a fahiány. Egész szánalom volt a napokban az ígás marhát a síkos jeges úton vesződni látni az egész városban s nem egy szerencsétlenség történt itt-amott a legközelebb múlt napokban. [V.]

December 23. Időjárás. Tegnap oly havas, szeles, zimankós idő kezdődött, melynek 1865 óta nem voltunk tanúi. A közlekedés valószínűleg hetek számára akadályozva lesz általa. [V.]

December 29. Időjárás. A mostanihoz hasonló nagy hó és zivatar régi idő óta nem volt a Bakonyságban. A póstai és egyéb közlekedés a nagy havak miatt máig sincs helyreállítva, s borzalmasnál borzalmasabb jelenetek kerülnek köztudomásra, melyeknek a zivatar volt okozója. A fahiány most is igen érezhető a városban, a csapószeren több szegényes ház tetejét bedönté a hó, tömérdek házat, embert itt és a közeli falvakban úgy kellett a hóból kiásni. A csatári hegyben, ily népes várostól alig negyedmérföldnyire, több farkast vettek észre portyázni. A fehérvári országútban levő csóri majornál a zivatar egy falka birkát utolérván, abból több mint 80 darab megfagyott. Egy lókuti ember 21-én virradóra a legiszonyúbb zivatarban éjfélutáni 5 óráig bolygott út nélkül kocsilóval a cserben, míg végre félig fagyva a városba behozták lovai. Hat lókuti embert, egy családapát, neje, leánya gyermekeivel Jutas mellett találtak megfagyva egy csomóban a hó alatt. Marháik is ugyanott fagytak. Naponkint érkeznek többé-kevésbé borzalmas hírek a vidékről. [V.]

1868

Április 30, csütörtök: Délután egy órakor – sárban, vízben, esőben – bementem Vörösberénybe... s szép ígéretekkel hagytam el a paplakot délután két órakor... Ekkor már nem esett az eső.[F.K.]

⁹⁹ **A hófuvatagok** sok vidéktől egészen elzárták az utakat. Vas megye több részéről borzasztó viharról értesítenek, mely decz. 3-tól 8-ig majd folytonosan dühöngött. Eközben a hó esett, s a fuvatagok országutakat és vaspályákat járhatlanokká tettek. Némely vidék napokig is egészen el volt zárva a közlekedéstől. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1867. 52. szám, december 29.]

1869

1869. *E század legnagyobb északi fénye október 25-én este 7 órától nálunk gyönyörűen volt látható. A rejtélyes tűnemény észak-keleten gyönyörűen pompázott. Néhány perccel 7 óra után bíborvörös láng gyújtá föl az északi eget, percről percre terjedve. Rövid idő alatt fényben úszott az egész északi és északnyugati horizont. Egy része bíborfényben égett, amelyen keresztül a csillagok apró tűzgolyóként csillámlottak. Szélei majdnem a zenitig nyúltak fel. A tűnemény meglepő gyorsasággal mindinkább kelet felé húzódott, míg végre a keleti láthatár ködében több mint egy órai pályafutása után elenyészett. [B.M.]*

Október 12-én kezdettük meg a paloznaki hegyen a szüretet... mely 14-én este bevégeztetett. A sok esőzés következtében a szőlő rothadásnak indulván, a szép remény meghiúsula, mert csak 30 akó mustot szüreteltünk. **November** hó elég tiszta és 12–14° meleggel (15–17,5°C) végződött, azonban **December 1-én** kezdett fagyni 4–6°-ig (–5; –7,5°C). **2-án** havazott először; **4-én** virradóra az utcák hóval teljesen befödettek. [P.R.H.D.]

Január 24. Hidegünk, havunk van már bőven; a Dunát sűrűn borítják az úszó jégtáblák, s kicsi kell még, hogy befagyjon egészen, a mi tavaly a hosszas tél mellett sem történt meg. [V.U.]

Február 21. A lefolyt héten gyönyörű tavaszias idő járt. A téli ruhák otthon maradnak. A Dunán nagyban megindult a hajózás. [V.U.]

Április 4. Kiválólag szép idő kedvezett az idén húsvét mindkét napjának, mintha a fellegek körül figyelemmel lettek volna az emberek ünnepére. Azelőtt, s még azután is közvetlenül borongó napok voltak; húsvét két napja versenyzett egymással, hogy melyik legyen szebb. [V.U.]

Május 9. Május elsejéről. Ha tetszenék a természetnek is a tavasz minden szépségét, gyönyörét összpontosítottan és zavartalanul mutatni föl ezen a napon, – akkor úgy tenne mint az emberek, a kik okvetlenül május első napján akarják megünnepelni a természet ifjulását. Hanem a természet nem érzi kötelezve magát, betekinteni a kalendáriumba: nem tesz minden esőt péntekre, minden napfényt vasárnapra, minden tavaszi kellemet május elsőjére; azt sem veszi számba, melyik péntek, melyik vasárnap, melyik május elseje. Az ember aztán rossz jelet lát benne, hogy a fellegek és a szelek nem alakultak az ő szeszélye szerint; szomorúvá lesz, utóbb makacssá, és szélfúvás, fogvaczogató hideg daczára mégis szabadba megy, hogy ünnepelje a tavaszt. – Ebben az 1869-dik esztendőben legalább így történt. Addig volt szép nap elég; azután is van és remélünk még többet. De május elsején füttyült a szél és úgy csípett a hideg, hogy – nem kellett fagylalt az izzadás ellen. [V.U.]

Szeptember 12. Néhány sor a természet naptárából. A végletek találkoznak; idei augusztusunk e bölcs elv igazságát felette érzékeny módon bizonyítja be a világnak. A nap, mely még a hónap elején izzó meleg volt, csakhamar sűrű felhő-fátyol mögé vonta magát s azontúl csak néha, elvéte mutató savanyún mosolygó arcját. A légmérséklet oly mélyre süllyedt alá, a hogy még igen ritkán történt ebben a hónapban s a folytonosan uralkodó észak-nyugoti szelek mellett egy valóban szép s kellemes nap élvezhetése a nyár kellő közepében majdnem a regék országába tartozott. Ez pedig annak a szerfelett különös és meglepő mesalliance-nak¹⁰⁰ vala köszönhető, melyet, hiteles tudósítások szerint igen sok helyen, a nyár és az ősz kötött egymással, s melyhez már a tél is megadá atyai áldását. Hó és zivatar, forróság és fagy a legpikánsabb módon váltakoztak egymással s a népek között keserves jajgatásokat és fogcsikorgatásokat idéztek elé, kivált az olyan fürdőhelyeken, melyeket a jó isten egy kissé közelebb emelt magához. Hanem a majdnem folyamatosan borult ég, a hol erősebben, hol gyengébben, de majdnem szakadatlanul hulló eső és a hűvös időjárás minket városiakat is roppant kellemetlen és neki keseredett hangulatba ejtett.

Az idén a természet nagyon sietett őszi toilette-jével. A levegő színezete, a napnak már is fakóvá és erőtlenné lett fénye, a hús reggelek, őszi, habár még eléggé finom és könnyű ködeikkel, a korán beálló éjek s az alacsony légmérséklet, mely még nappal, fényes délben sem akar feljebb hágni, fájdalom! Kétségbevonhatatlanul bizonyítgatják fentebbi állításunkat. A lassanként beálló csendesség a légben és űrben, kedvencz vándormadaraink eltávovása, az erdők és mezők sárgulni, pusztulni kezdő kinézése igen is élénken figyelmeztetnek arra, hogy az ősz küszöbén állunk, vagy talán már keresztül is léptünk azon. Talán majd egy szép ősz fog kárpótolni a nyárnak néha éppenséggel rakoncátlan magaviseletéért; talán csak jóvá fogja tenni szeptember, a mit augusztus vétett az emberiség ellen!

Ha most a régi görögök élnének, bizonyosan azt hinnék, vagy a szeszélyes Júnó¹⁰¹ vette át egy egy időre az öreg Jupitertől¹⁰² a világ kormányzatát, vagy ismét az a szeleburdi Phaéon¹⁰³ garázdálkodik oda fenn a nap lovaival. (S.L.) [V.U.]

¹⁰⁰ Mésalliance: (francia) nem egyenrangú, nagyon különböző polgári rangú egyének között kötött házasság. [Pallas Nagylexikon]

¹⁰¹ Júnó: Jupiter felesége, az ég istennője, eredetileg holdistenség (a görögöknél Hera).

¹⁰² Jupiter: az ókori mitológia főistene (a görögöknél Zeusz).

¹⁰³ Phaeton: a görög mitológiából ismert Hélios napisten fia.

1870

Augusztus 15, hétfő: Nézem ezt a komisz világot. Sötét borult volt az ég, csö-pörgött az eső. **Október 16, vasárnap:** Karsay Sándor lutheránus püspök reggeli 8 órakor, sűrű esőben, mozsárágyú durrogások közt vonula be Veszprémbe. Esti 7 óra közt pedig – minekutána alkonyatkor az eső is megszűnt esni – nagyszerű fák-lyás zene indult ki a Polgári Casinóból, és ment ki a vásártéren álló László Dávid-féle ház eleibe, a fent nevezett püspök tiszteletére. **December 25, vasárnap:** Még-pedig karácsony. De még a természetben is karácsony van ám! Mert a hideg oly kegyetlen, miképp azt hinnők, hogy ég és föld összefagy. Az ég tükörtiszta, a lég metszően vonódik, búg; kinn a havon a kocsikerekek sikítanak, füttyölnek. [F.K.]

December 4. Deczember elsejére csakugyan beköszöntött a tél. Két napi verőfény után szerdán este sűrű pelyhekben kezdett hullani a hó, s reggelre kemény fagy állott be. [V.U.]

1871

*Június hó 20-án délutáni 5 óra tájban a nagy viharral jött jégeső a füredi, cso-paki és paloznaki hegyeket egész Faiszig s így a mi szőlőnket is letarolta annyira, hogy a tőkéken még csak levelet is alig lehet látni. Mintegy 150 akó bor reménye teljesen megghiúsult. **December 24-én** kezdett lanyha telünk nagyobb hidegre vál-tozni. A most említett naptól 27-ig a légmérő 14 fokot (-17,5°C) mutatott. Ezután a hideg ismét engedni kezdett. [P.R.H.D.]*

December 31. Az újoncozást a kemény tél s a később várható rossz utak miatt hír szerint nem januárban, hanem csak a jobb időjárás beállása után áprilisban szándékoznak végrehajtani; erre nézve a kormány törvényjavaslatot terjesz-tene elő. [V.U.]

1872

***Január 11-én** oly szélvész és hózivatar dühöngött, hogy a postai közlekedést 4 napra megakasztotta. Az 1871. évi jégeső, mely szőlőnket tönkre silányította, szo-morú szüretet eredményezett a jelen évben. Két akó mustot szüreteltünk, melyet 180 – 190 forinton vettünk, minthogy a szőlőművelésre annyi fordított. [P.R.H.D.]*

Január 21. A legutóbbi napokban országszerte oly havazások voltak, hogy gyors olvadás esetében árvizektől félnek...[V.U.]

Május 12. A sok égi háború a Balaton mellett egymást éri, s Zamárdiban (So-mogy megye) egy szekéren ülő legényt két ökrével agyonütött a villám, Veszprémben pedig egy házat gyújtott föl. [V.U.]

November 10. Az idei ősz. „Fütyül a szél, az idő már ősze jár!” – „Ereszkedik már a felhő, hull a fákra őszi eső!” – mily szomorúan hangzanak e szép zenéjű népdalok, mikor a természet is összhangzik velök, mikor a vándor pók ezüst fonalszála a nyár végét hirdetik, s az első zordon vihar végig süvölt a fák hervadt, sárgult lombjai között. Köd borong a láthatáron, halotti csend uralkodik erdőn és mezőn, hűvös esők hullanak a futó felhőkből s a korán reánk boruló éj mind mélyebb, és sötétebb árnyakat von. Ez szokott lenni nálunk az időjárás hagyományos jellemvonása ősszel. Annál kellemesebben lep meg, ha éppen az ellenkezőt tapasztaljuk, mint például az idén; október időjárása szelídségével és tartósan derült napjaival felülmúlta még szeptembert is. A lehető legkellemesebb légmérséklet, a csak néha-néha hevesebb délkeleti és nyugoti légáramlat, ritka s kisebb mérvű esőzések, s a tiszta, derült ég, melyet olykor legfőlebb csak igen vékony, átlátszó ködlepel fátyolozott be, az idei októbernek oly kellemes színezetet kölcsönöztek, a melyet a mi égaljunk alatt ritkán tapasztalunk... [V.U.]

1873

*A tél fölötté lanyhán folya, márczius és april eleje a legkedvezőbb idővel kecsgetett. Azonban **april 25-én** este felé a hó legnagyobb pelyhekben esett alá és ez idő óta majdnem **junius 10-ig** hűvös, mondhatni hideg idők jártak. A nyár halhatlan száraz volt. Egész **július és augusztus** – ha két egy-egy órai lanyha esőt kivesszünk – nem nedvesítette a földet. **Október 2-án** tartatott, az összes tantestület jelenlétében a szüret. Szűrtünk 19 akó mustot. [P.R.H.D.]*

Május 4. Május 1. Sajátos időjárás volt ez az idei. Télen tavaszunk volt. Ibolyát s epret árultak az utcákon. Tavasz kezdetével oly meleg idő járt, hogy mindenféle zöldség, melynek idénye még csak másfél hónap után következik be, kapható volt a piacon. Már félni kezdtünk, hogy ha ez fokozatosan így halad, összeperzsel a nyár bennünket. Meleg, verőfényes napok kicsalták a közönséget a zöldbe, s hol szekrénybe, hol zálogházba vándorolt a téli ruha nyaralni. – Akkor jön az első május, az első tavaszi nap, mikor a fű kizöldül és lombot ölt az erdő. Megszoktuk már, hogy e napon túl ne legyen tél többé. S íme mi történik? Mintha a tél csak elkésett volna, de nem szándékozna kimaradni, – már ápril utolsó hetében megindulnak az északi szelek, hideg esőt, darát, sőt havat kergetve maguk előtt s mívelnek roppant ijedelmet a már nyár elé készülő emberek között. A hévmérő, mely a tél derekán nagy kínnal bírta elérni kis időre a fagyponot s 10 – 12 fokon állt többnyire, – a tavasz közelegetével egyszerre leszalad 2 – 5 fokra s megmarad rajta konokul napokon át reggelenként. Az ország minden részeiből derekról írnak, a mik repczét tönkre tesznek, gabonavetést pusztítanak, időnek előtte kileveledzett gyümölcsfákat megpörkölnék, nedvbe hajlott szőlőt elfagyasztanak. A téli kabát újra előkerül, s az ismerősök dideregve nyújtanak egymásnak kesztyűbe burkolt kezét. Május elsején, a kirándulás nagy napján, a tavasz ünnepén,

komor mogorva felhők borították az eget s alászitált a hideg eső. Egész nap rossz volt az idő, – délután előbb dara, aztán zápor, majd jég esett. [V.U.]

Augusztus 24. Szent-István napjának, Magyarország ez egyetlen nemzeti ünnepe e hó 20-án szép idő kedvezett. A nap felhőtlen, derült égről tekintett alá. [V.U.]

Augusztus 31. A rég várt vendég: az eső aug. 28-án köszöntött be végre egy futó zápor alakjában.¹⁰⁴ [V.U.]

Szeptember 7. E héten időjárásunk is megváltozott. A roppant hőségnek, mely csaknem lehetlenné tette a létezést, vége szakadt. Vasárnap hűvös, kellemes őszi hajnalra virradtunk, melyet éjjel csendes eső előzött meg. Azóta újra kiderült s bár éjjelenként gyakran esik, mégis oly szép őszi napokat élünk, hogy bizvást elmondhatjuk, hogy ez az év legkellemesebb szaka ez idén. [V.U.]

Október 19. Mikor a nyár ősze marad, már az is elég kalamitás, de mikor pláne télre prolongálja magát! Olyan melegünk van, majdnem mint kánikulában, a ki kitalálta váltani téli kabátját a zálogházból, azóta elég alkalma lehetett megbánni mindennap. [V.U.]

1874

Január 29-én kezdett először havazni, folytatta 30-án. A tél elég lanyha volt. Annak dacára a házban május hó közepéig volt fűtés némelyeknél. A szüretet okt. 1-én ejtettük meg; kinn volt az egész tanári kar... Az eredmény 14 akó volt. [P.R.H.D.]

Február 8. A természet naptárából. Január. Vihar, zivatar, szélcsend, fagyás, olvadás, eső, dara, hóesés, hideg és meleg, gyakran egészen váratlanul és hirtelen változó légnyomás, nehéz felhők s ismét ragyogó napsugár, sűrű köd és tiszta, derült idő – íme ily szeszélyes időjárás tette az idejéig hol az évszaknak megfelelő, hol pedig attól teljesen ellentétes természetű, s mindenesetre igen emlékezetes hónappá. 1-étől 13-ikáig méltán remélhettük, hogy a tél erélyesen fogja érvényesíteni öröklött jogait, csakis 6-án, melynek hajnalán pedig az egész hónapban legszigorúbb volt a hideg országszerte,

¹⁰⁴ **Hetvenhárom napig** nem volt eső Budapesten. A homoksíkság, melyen a főváros terül, izzó a nap melegétől, akár egy afrikai sivatag. A gyér lombosított akácok, melyek itt-ott Pest környékén található, szomorú tengéletet élnek, leveleik összezsugorodnak s fakószínű borít rájuk az égő napsugár és sívóhomok. Ha egy-egy ily fát megráz valaki, egész lombfelhő kavargodik föl lombjairól. A város fölött nehéz, fojtó, lilaszín ködtenger borul, mely telítve van füsttel s az utcák porával. Estefelé hat óra tájban már nem látni a budai hegyeket, pedig a nap még javában ragyog, a Kerepesi-úton eltekintve, tíz ölnyire is alig lát el szemünk, oly sűrű párafátyol borítja. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XX. Évfolyam, 35. szám. 1873. augusztus 31.]

tudott napközben a légmérő higánya kissé fölülemelkedni a fagyponton. Minden jel oda mutatott, hogy az igazi téli idő tartós leend. De a déli szél, mely az Alpok havas csúcsai fölött hozzánk repült, csakhamar más fordulatot adott a helyzetnek. Olvadásos idő állt be; a légmérő higánya majd mindennap jóval fölül állt a fagyponton, sőt 20-án egészen a 12,7 Celsius fokig emelkedett (+10,2°R.). A többnyire folytonosan uralkodó szélcsendet a 26 és 27-ik közti éjen orkánszerű vihar szakította félbe, mely ordítva dühöngött a levegőben, s a mellett 27-én dél tájban azt a különös meglepetést szerezte a bécsieknek, hogy iszonyú villámlások, mennydörgések, jég- és darahullások közepette a villám a Szt. István tornyába csapott s az ott levő tűzjelző távirdatelepet szétrombolta. Az említett nap délutánján Buda-Pesten is olyan vihar volt, a milyenre télen a legidősebb emberek is csak ritkán emlékeznek. Mint a múlt évben Olasz- és Franciaország lakói, úgy az idén mi is részesültünk ama nem éppen gyakori szerencsében, hogy tél közepén valóságos tropikus viharban gyönyörködhattünk. E kis véletlenül rögtönzött áprilisi szélsélyt leszámítva, sem azelőtt, sem azután nem engedték az elemek túlságba ragadni magukat egész január hóban és a 31-iki estén beállott hóesés ismét a maga rendes téli kerékvágásába terelte a kissé neki vadult időjárást. [V.U.]

Április 5. A húsvéti ünnepek ez idén szépen összekerültek a kikelettel. A tél márczius havában jóformán keményebb volt, mint a megelőző néhány tél derekán s visszatartá a tenyészetet, s így áprilisban kaptuk meg a márcziusi ibolyát. [V.U.]

Április 12. A húsvéti ünnepek olyan szép idő mellett teltek el, a minőt már évek óta nem értünk. Húsvét vasárnapjának reggele oly csodaszép derűvel köszöntött be, hogy mindenkit kicsalt a négy fal közül, a kit csak betegség vagy más kényszerűség nem nyűgözött le egészen... Mindenki tele tudóvel szitta magába az üdítő, enyhe levegőt, virágot keresett, lehevert a gyepre s az volt a boldogabb, a ki tovább künn maradhatott. Minden szellőcsapás ijedelmet okozott, jaj, nem hoz-e esőt, minden kicsi felhő aggodalom tárgya lett. De a szép idő – ritka eset mifelénk így tavaszkor – kitartott mind végig s beillett volna nem csak a tavasz, de a nyár elejére is... A kik pedig nem csak az élvezet, hanem egy kicsit a haszon szempontjából is hozzá szólhattak az időhöz, azok úgy találták, hogy bizony nem ártott volna, ha a szép mulatságot egy kis eső zavarja meg. – No a kik így gondolkoztak, azok is megkapták a maguk kívánságát, mert az a csendes tavaszi eső, a melyik többet ér az egész bécsi kiállításnál, csakugyan bekövetkezett a nélkül, hogy akárkinek is elrontotta volna az ünnepi kirándulását. Bevárta még elmúlik az ünnep s azután kedden elkezdett csendesen hullani és azóta folyvást permetez egész addig, mikor e sorokat írjuk. Ha most e csendes tavaszi esőre megint néhány meleg nap érkezik, egyszerre zöldbe borul a virág, megnő a vetés a mezőn, a fű a réten és a lomb a fákon s már áprilisban jutunk bele a májusba. Így azu-

tán a sok ínséges után lesz talán egy áldott esztendőnk is, a minek örülni fogunk mi is, örülni fog a gazda, örülni fog egész Magyarország, de mindenk fölött – a minisztérium; mert ez minden egyébnél jobban segít a deficizten. [V.U.]

Május 3. A szép május ugyancsak zordon arczczal köszöntött be, s téli kabátban, fűtött szobában fogadtuk. Első napjának hagyományos megünneplése a szabad természetben elmaradt, s az emberek ama távirati értesítéseket lesték, melyek az ország minden részéről fagyást és havazást jelentenek... [V.U.]

Május 24. A zord időjárás, mely az utóbbi napokban dühöngött, a fecskéket nagyon pusztította... s minthogy rovar sem röpdeshetett a légben, a hideg és égség egyaránt üldözte őket, vagy megdermesztette. [V.U.]

Július 12. A hétről. Harminczhat foknyi meleg árnyékban. Olyan idő, melyről szegény jó Bernát Gazsi bátyánk úgy nyilatkozott egyszer, hogy nagy kanállal merik az utcán az elolvadt embereket... [V.U.]

Augusztus 30. A hétről. Áprilist jár a mi időnk bizony még augusztusban is. Már ez neki szokása szép Magyarországon. Majd összeaszalt bennünket a forróságával e hónap első felében s menekült előle a ki merre látott, vízbe, árnyékba, fagyalt mellé, jégverembe, s íme egyszerre a kánikula közepén egyet zökken az idő s átcsap ősz közepére, ejtve nagy kétségbe fűdön mulatókat, zöldbe menekülteket... Szent-Istvánnap óta olyan didergős az idő, mint akár október vége felé, az uborka-, szalmakalap- és görögdinnye-idénynek vége. Huszonnegyedikén délfelé valóságos hó esett a budai hegyek között... [V.U.]

November 8. A temetők látogatására múlt vasárnap, kedvező volt az idő... [V.U.]

December 6. November hava. A párisi meteorologoknak igazuk volt, midőn kimondták, hogy az idei tél korán fog beállani. A durva vendég csakugyan jókor állt be, de nem viharosan. A hó első fele még kellemes volt és a légrétegek nem igen voltak mozgalmasak. Az első hó nov. 12-én mutatkozott és az idén Európa kertjét, Olaszországot is fölkereste... [V.U.]

1875

1875-ben a szigorú tél s nagy havazások miatt az utak több napig járhatatlanok voltak. [B.M.]

A tél meglehetősen szigorú volt; a havazás múlt évi nov. 12-én kezdődött. Az ó év végén és az újnak kezdetén több napig el voltunk zárva a világtól. Szept. 27-én ejtettük meg az idei szüretet... Eredmény 82 akó. [P.R.H.D.]

Január 24. Az időjárás e héten nagyon megenyhült, úgyhogy szerdán és csütörtökön egészen tavaszias volt a lég. [V.U.]

Január 31. Az időjárás a hét dereka óta ismét hidegebbre fordult. [V.U.]

Február 14. Az időjárás ismét zordra fordult, úgyhogy újra benne vagyunk a kemény télben... [V.U.]

Február 21. Az időjárás, mely néhány nap előtt még fölötte zord volt, valamivel enyhébbre fordult... A hét eleje óta szép verőfényes napjaink voltak, néhány fok hideggel reggelenként, mely azonban délfelé tetemesen alábbhagyott... Vidékről érkező hírek összhangzóan a tél rendkívüli szigoráról tanúskodnak... [V.U.]

Február 28. Az időjárás most országszerte sok beszédre szolgáltat okot, miután olyan tartós hidegű, zord telet, milyen az idei, rég nem ért már az ország. Mátyás napja – febr. 24-dike – nagy hideggel köszöntött be a fővárosban, úgy hogy a hőmérő még délfelé is 10–12 fok hideget mutatott. Egész dél előtt szállingózott a hó apró pelyhekben a nélkül, hogy havazásra fordult volna az idő. Ez s a rá következő csütörtöki nap az idei tél leghidegebb napjai közé tartoztak. Vidékről érkező hírek szintén rendkívüli hidegről tudósítanak... A felső és dunántúli megyék egy részében, hol a szél a havat elhordta s a vetéseknek nincs téli takarója, fagykároktól tartanak. A rendkívüli és tartós hideg a madaraktól is sokat elpusztított, s nem egy helyen nagy számmal találtak a házak körül oltalmat kereső madarakat megfagyva... Egyáltalán mindenünnét szigorú és zord telet jelentenek. [V.U.]

Március 7. A tél nem egykönnyen akar elbúcsúzni. Csütörtökön este sűrű havazásban köszöntött be újra. Márciusi hó az igaz, de nagyon deczemberi módja van. A múlt februári hónapról egy kis statisztikával is szolgálunk, a menyinyiben fölemlítjük, hogy február hóban tízszer havazott s eső nem volt. Két nap kivételével a hőmérő higánya mindig a fagypontra alul volt, s csak hatszor mutatott a zéruson fölül 3 fok meleget. Húsz napon át reggel a hőmérő a zérusponton alul 5 fokot mutatott, két héten át leszállt 7-ig, 11-ig s 18-ig. Századokon keresztül a mostani februárban volt a leghidegebb idő, kivéve az 1858-ikét, midőn a hideg középmeiséke 5 fokot tett a fagypontra alul, mely tehát e mostani februáriusnál is hidegebb időt látott. Erős hidegek voltak: 1803, 1814, 1817, 1829, 1830, 1838, 1841, 1842, 1854 és 1865-ik években. [V.U.]

Március 14. Az időjárás, mely a hét elején még zord télies volt, szerdán enyhébbre fordult... Egészen tavaszi nap volt az, mely elolvasztotta a háztetőkön meggyűlt havat. [V.U.]

Március 21. Az időjárás, mely egy hétnél tovább a legszebb tavaszias volt, csütörtök reggel hirtelen télire fordult. A borult égről sűrű pelyhekben hullott a hó, mely egész fehér takaróval vont be az utcáinkat. Pénteken azonban új-

ra verőfényes, tiszta nap volt, bár a hideg kellemetlenül jelentkezett még a reggeli órákban. [V.U.]

Március 28. Az időjárás zordsága a lefolyt héten sem hagyott alább, s volt nap, midőn 4–5 R. fok (–5; –6°C) hideget mutatott a fővárosban a hőmérő. A vidék sok helyéről még keményebb hideget jelentenek. A kisebb folyók nagy része újra befagyott... E szokatlanul tartós hideg már élénk aggodalmakat ébreszt a gazdaközönség körében. A takarmány nagy része elfogyott, s a csontig fagyott földben lehetetlen megkezdeni bármely mezei munkát... Ily hosszú tél nem volt 1829 óta, de akkor márczius 20-án enyhült az időjárás és véget értek a fagyok. [V.U.]

Április 4. Az időjárás fővárosunkban végre tavaszra fordult, s az áprilisi idő minden szeszélyével bír. Nem úgy a vidék egyes helyein s távolabb, honnét még mindig zord időről szóló hírek érkeznek... A márczius végén uralgott időjárást a „Somogy” következőleg jellemzi: „Éjjelenként erősen megfagy, s a reggel rendszeren jégvirágokat hímez ablakodra! A kályhákban éjjel-nappal ég s a kinek még volt valamije, az a tél folytán a folytonos fűtésben tökéletesen leégett. A föld oly vastagon át van fagyva, hogy még gondolni sem lehet a föld-munkára. A gazdák már nem a pajták belsejét, hanem a háztetejét etetik. Drávánk óriási jégtáblákat hord, a Balaton pedig olyan vastagon van befagyva, hogy az erős köpönyeg alatt tökéletes biztonságban érzik magukat a fogasok, s az ezek királysága alatt létező apró-cseprő keszeg, garda, ön, kárász nemzedék. Az erdők magánya 3 – 4 hónapos havat őrizget a jövő kánikula számára.” [V.U.]

Június 6. Villámütés.¹⁰⁵ Ősi községben a veszprémi püspökség ottani gazdaságához tartozó 50 öl hosszú gulya istálló május hó 30-ika éjjelen – a városunk felett is dühöngött vihar alatt villám-beütés következtében leégett. A roppant dörgés követte lecsapás után, a náddal fedett épület majd egészen lángban állott s csak nagy nehézséggel lehetett a benn elhelyezett állatokat kimenteni, — mi mégis az ottani urod. tiszt és cselédség, valamint a község dicséretet érdemlő buzgalma folytán legnagyobb részt sikerült is s az uradalom csak négy már mentés közben megfúlt ló bennveszése által károsult. Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül Szóczi János nevű urod. cselédnek az állatok kimentése körül tanúsított önfeláldozó tevékenységét, mely példás buzgalma alatt – több jelentékeny égési sebet is kapván – a füst s hőség következtében eszméletlenül összerogyott s máig is orvosi gyógykezelés alatt van. [V.]

Június 20. Juniális. – A helyi iparosok olvasóköre múlt szombaton tartotta juniálisát a „Betekints”- kertben. Egész nap borús volt az ég s minden percben várni lehete, hogy az ég csatornái megerednek. Hat órakor azután, sokan úgy gondolkodtak, hogy hátha mégsem fog esni s ki mentek a kertbe. Hanem

¹⁰⁵ VESZPRÉM. I. évfolyam, 1875. 1-ső szám. Veszprém, június 6.

alighogy oda értek, hát bizony csak mégis megeredtek az ég csatornái s aztán csak úgy esett, mintha negyven napig meg sem akarna állani. [V.]

Közigazdaság. Daczára a hivatalos lap mély hallgatásának, Veszprémben s vidékén pár hét óta majdnem mindennap esik az eső. [V.]

Július 18. Bundában arattak múlt hétfőn (július 12-én) a Bakonyban lakó telkes gazdák. Az nap délután oly borzasztó hideg volt ős-Bakony erdeiben, hogy a földművesek arcjai s kezei megkékültek s a könny kiesett szemeikből. Ennél fogva kénytelenek voltak bundában learatni gabonáikat. Az iszonyú hideg mellett roppant záporosó s elvétve szemző jég esett, mely azonban kevés kárt okozott. [V.]

Augusztus 8. Rátóth, julius végén. (A „Veszprém” szerkesztőjéhez.)

Mintha látnám: önkénytelenül elmosolyodik levelem kelte olvasásakor. De kérem, ne tessék azt tenni. Nem azt szándékom újságotni, hogy mikint verték agyon a „dicső rátótiak” a „ketyegő fenét”, vagy pedig: hogy húzták fel bikájukat templomuk tornyára akkor, amikor ez utóbbival még nem is bírtak. Ezen „dicső tettek” ma már mind ismeretesek becses lapja tisztelt olvasói előtt s nagyon helyesen tudják azt, hogy ezen „dicső tetteket” voltaképpen nem is mi, hanem az „ösküiek” követték el.

Aztán politizálni sem szándékom – ezzel a „modern-világ” újabb napi foglatosságával mi „dicső rátóthiak” – hála az égnek! nem sokat törődünk, praxisból tudván azt, hogy minden ilyen kérdésnek a vége – adófelelítés, ezt pedig ma már annyira megszoktuk, hogy – fel se vesszük.

Mindezeknél ez idő szerint sokkal komolyabb dolgok újságotolásával szolgálhatok.

E hó 19-én úsztunk!

Igen is? — De kérem ne tessék félreérteni: nem ám „hajdiná”-ban, hanem — vízben. Ama felhő következtében, mely a fenti napon d. 2—3 óra közt a rátóthi és lókuti határ között leszakadt, s bennünket, mint az ürgéket kiöntött.

A mondott időben sajátságos moraj volt községünkben hallható, mire annak oka felől meggyőződendők, lakházainkból az utcára kiértünk, akkorra már mintegy két akós hordó nagyságban hömpölygött községünk úgynevezett séthi utcáján végig a hegyek közül alá ömlő ár s szomorúan győzöttünk meg arról, hogy helységünk felett iszonyatos felhőszakadás lehetett. — Mire az első ijedség közben eszünkbe juthatott volna lakházaink kapuit s ajtait elbarickadírozni, akkorra már minket séthi utcaikat elborított. Udvaraink s többnek szobái, istállóí, csürei megteltek vízzel. A nagyvendéglős pinczéjének, vagyis az abban elhelyezve levő „rátóthi-nektárnak” megmentését egyedül az ez alkalommal épen községünkben időzött tek. *Vangel Mi-*

hály veszprémi ügyvéd úr buzgalmának lehet köszönni. Miért is meg fogja engedni t. szerkesztő úr, ha nevezett ügyvéd úrnak tanúsított buzgalmaért e helyt „Bachus-hívei” nevében ezennel hálás elismerésemet nyilvánítom.

Az ár körülbelül 3-adjel óráig pusztított; a mit útjában talált azt magával ragadta: kutyát, baromfit stb. ez utóbbiak mentésére gondolni még a legéhe-sebb embertől is örület lett volna. — Réteink egy részét – a legjobb széna-termőket – úgy behordta iszappal s gallyakkal, hogy azt azokról másnap kocsi számra hordták el az illetők. Ezen rétséget úgy tönkre tette, hogy 2—3 év előtt alig lehet az előbbeni állapotba helyezni. — Az okozott összes kár, tekintettel a mostani rossz termésre s így a lakosság jelenlegi szegény voltára, nem csekély s hogy nem nagyobb, ezt Isten után egyedül tek. Bezerédy Gyula köztisztelet- s szeretetben álló szolgabíránknak köszönhetjük, ki a múlt évben az utcánkon keresztül futó Séth folyót, többek ellenállása daczára, szabályoztatta.

Adjon a magyarok Istene minden járásnak ilyen derék, fáradhatlan és igazságos szolgabírót! [V.]

Fogadja t. szerkesztő úr, stb.

Kálmán István, jegyző.

Szeptember 5. Őszi időjárásunk van pár nap óta. Egy pár óráig égetően süt a nap az égen, aztán hirtelen beborul, a szellőkből szél kerekedik s hidegen szalad végig az égett tarlók fölött. Csütörtökön, pénteken már csipős is volt a hideg, s vártuk reggelre a dért. [V.]

Szeptember 12. Az idej nyár sok meglepetésben részesítette az északi félgömb lakóit. Rekkenő meleg, szárazság, heves viharok, jégesők, azután hideg légáramlások s ismét rendkívüli forróság, ritka kedvteléssel váltakoztak július és augusztus hónapokban. Míg Európa délnyugoti felében a legborzasztóbb árvizek pusztítottak, addig északon és keleten a nap égető heve roppant erdőségeket hamvasztott el, ha hitelt adhatunk az orosz lapok tudósításainak. Július végén s augusztus elején hazánk sem volt ment az időjárás e valóban áprilisi szeszélyeitől. A magas nyári hőmérsék hirtelen alászállott, és jelenleg is, noha néhány nap előtt még alig tudtunk hova lenni a nagy melegtől, oly hűvös napjaink és estéink vannak, melyeket augusztus végén vagy szeptember elején alig várhattunk volna.¹⁰⁶ [V.U.]

Szeptember 26. Hideg időjárásunk van pár nap óta s olykor valóságos orkánná fejlik az éles őszi szél. Úgy látszik, nagyon hamar köszönt be hozzánk a tél. [V.]

Október 10. Időjárásunk a lefolyt héten kedvező volt, amennyiben reggel őszi kevéssé hűs, napközben langyos meleg és estenden hűs őszi időjárásunk volt. Esőnk kevés volt. [V.]

¹⁰⁶ Ellenőrizhetjük-e az időjárásunkat? VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1875. szeptember 12. 583. oldal.

Október 17. Időjárásunk. A lefolyt héten némileg kedvező volt, amennyiben egész héten folytonosan esett az eső kevés megszakítással. Tehát a várva várt eső csakugyan érkezett, de azért mégis elmondhatjuk mi boldog veszprémiek, hogy „adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne”. Locs-pocs mindenütt, amerre csak boldog halandó kidobja lábát, s néha megtörténik, hogy szíve örömeiben lágy keblére borul a földnek, mi sáros piszkos jó anyáknak. [V.]

A pénteki heti vásárt (október 14-15.) megelőző egész éjjel folytonosan, sőt még reggel is esett az eső. [V.]

Október 24. Időjárásunk. Az egész héten igen hideg volt, úgy hogy már mindenütt fűtenek, ehhez járul még a nagy köd és az eső, mely majd nem egész héten tartott. [V.]

November 14. Az első dér a napokban köszöntött be hozzánk, minek folytán a fák már kopaszon állanak. Időjárásunk esős, felváltva hideg szélvész csap a városra észak s nyugatról. Utczai kátyúinkban az antidiluvialis sár permanens álláspontra helyezkedett. [V.]

A pénteki napot megelőző éjjelen (november 11.) tartott esőzés városunk heti piacának nem sokat ártott, mert a hajnali kellemetlen idő daczára meglehetősen népes és élénk volt. [V.]

November 21. Az első hó e télen tegnap este nyolcz órakor esett le városunkban, de az eső áztatta földön csakhamar elolvadt. [V.]

November 28. A hó három nap óta folyton esett! Időjárásunk egyszerre télies szint öltött. Az egész város hólepellettel van borítva, a lég nyomott s állandó ködtől sűrített. [V.]

December 12. Az országos vásár városunkban. Veszprém. Deczember 7. 1875. Városunk több nap óta hallgatag. — Semmi élénkség, munka-kereset nem mutatkozik. Kevés kivétellel minden ajakról panaszt lehet hallani. E pangás abban leli magyarázatát, hogy folyó deczember 4. óta folytonos havas, zivatáros idő van; az utak szerfelett megromlottak, a közlekedés minden járműre megszűnt s ezt leginkább lehetett tapasztalni Veszprémben a f. hó 6-án tartott országos vásáron. *Kováts Ignác*

A hófúvások, melyek Veszprémből a közlekedést lehetetlenné tették péntekig, egész vidékünket uralják, s minden irányban 20 mérföldnyi kerületben dühöngtek a napokban. Herend község közelében a vaspálya mentén, a vágányokon helyenként 6 lábnyi, sőt magasabb hótömb fekszik. E vidéken rettenetes orkán dühöngött szombatról vasárnap virradóra. Egy helyről fölkapta a havat a magasabb fekvésű dombokon s betemette vele a völgyeket, a távirdát is megrongálta s a sodronyt is több helyt megszakítá. De nemcsak itt, hanem tovább Vár-Palota s Szent-Mihály meg Zichyfálva közt is dühön-

gött a hófuvatag s ez állomások közt mintegy 25 távirdapóznát döntött ki.¹⁰⁷
[V.]

Veszprém e nap óta sem posta, sem távirda által nem közlekedett a vidékkel, s csak csütörtök este 5 órakor állították némileg helyre ellenkező irányban a távirdát Devecser felé, s ugyanekkor értesítették a helyi vaspálya-állomást is, arról, hogy a f. decz. hó 5-én Székesfejérvárról elindított postavonat ekkor indult tovább Devecserből Grác felé. Vámos községből szintén csütörtök este látták Veszprémbe az első kocsit. [V.]

December 19. A fagy még mindig tart. A jégpatkók ugyancsak divatba jöttek. Némely helyt fölvtágták a jeget az utczákon, de sok helyen még sem lehet életveszély nélkül járni. Így, hogy csak egyet említsünk, a Rothfischer-sörház melletti lépcső aljától az árva utczára vezető lejtőn. Felhívjuk erre az illetékes közeg figyelmét. [V.]

December 25. (Szombat.) A karácsony boldog ünnepét üljük. – Hanem nem fehér a karácsonunk, mint még a múlt héten is remélhetők. Az utczák kellőképp sárosak s a házak ereszeiről csakúgy patakzik a hóvíz. [V.]

1876

*1876-ban a tél oly enyhe volt, hogy még a rovarok is előbújtak.*¹⁰⁸ **Február 6-án** oly nagy hó esett, hogy a közlekedés több napig szünetelt. **Február** utolsó napjaiban a Tisza és Duna mellékét vízáradások pusztították. [B.M.]

Az új év meglehetősen nagy hideggel köszöntött be; a posta- és vasúti közlekedés több napig meg volt akadva. Február 6-ika óta folyton nagyobb-nagyobb hóesés van úgy, hogy öregek állítása szerint, ily nagyságban még egyhamar Veszprémbe hó nem esett. A vasúti közlekedés több nap óta szünetel. Vízvezetékünk a télen felette sokszor befagyott, vagy elakadt, mihez járult még az is, hogy csapunk már kétszer elrepedt. Jövőre nem fog ártani legalább éjjelre, sőt ha lehet, még nappalra is szalmával kibélelt házikót föléje tenni. April 26-án délután 6 óra felé borzasztó veszély fenyegette házunkat, az alattunk levő kaszárnyának konyhakéménye óriási szél mellett kigyulladt, de szerencsére nyomban elfolytatott. Június 1-én a jutasi erdőben tartatott ifjúsági majális-, illetőleg juniális. Az idő reggel szép napos, később esős, délután pedig szeles volt. – Ez évben a fagy felette sok helyen és nagy mérvben pusztított; a mi szőlőnk paloznakon szintén szenvedett. Biztosítani a házfőnök nem vélte tanácsosnak, mert a biztosító társaság a paloznaki határt 10%-ra

¹⁰⁷ **A télről** sokat lehetne már írni. Vasárnap óta gyorsan hidegült az idő, úgyhogy a hét elején esett hó még most is keményre fagyva borítja fővárosunk utczáit... A vaspályákon a forgalmi akadályok nagyrészt már elvannak távolítva. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXII. Évfolyam, 50. szám. 1876. december 12. 800. oldal]

¹⁰⁸ Ez a megjegyzés a rendház Historia Domusa szerint 1876. decemberére vonatkozik.

szabta, ami egy kissé drága. – Az idei tél oly lágy volt, hogy a rovarok is előbújtak decemberben. [P.R.H.D.]

Dr. Pillitz Benő m. főorvos,¹⁰⁹ egészségügyi jelentésében a megyében tapasztalt lebézleti tünetények, és közegészségi viszonyok főbb mozzanataiképp a következőket tünteti fel:

A hőmérő legmagasabb állása +18 °R (22,5°C).

A hőmérő legalsó állása –13 °R (–16,3°C).

A légsúlymérő legmagasabb állása 28 h. 9 v. (761,2 mm)

A légsúlymérő legalsó állása 27 h. 2 v. (716,4 mm) volt.

Derült nap volt 178, borult 187, eső volt 81, köd 24, hó 22 napon. Az uralkodó szelek iránya éjszaki és déli. (7. oldal)

Kártékony jégverés az 1876-ik évben nem jelentetett be. Az év tavaszán az árvíz nagyobb és figyelmet érdemlő károkat csakis a hidakban és utakban tett... A bortermés a tavaszi fagy, de különösen az őszi esők okozta rothadás miatt mind mennyiségre, mind minőségre igen silány volt,...

Veszprém vármegye 1876-ban.¹¹⁰ ... A hőmérő legmagasabb állása 18 °R. (22,5°C), legalsója pedig 13 °R., (–16,3°C); a légsúlymérő legmagasabb állása 28 hüv. 9 von., a legalsója pedig 27 hüv. 2 von. Volt. Derült nap volt 178, borult 187, eső 81, köd 24, hó 22 napon. Az uralkodó szelek iránya északi és déli...

Tüzeset 50 fordult elő; kártékony jégverés nem volt. A gabonatermés a megye legnagyobb részén csak középszerűnek, de némely vidékén határozottan rossznak is mondható. A bortermés a tavaszi fagy, de különösen az őszi esők okozta rothadás miatt mind mennyiségileg, mind minőségileg silány volt, mihez járult még a bornak is csekély ára.

Január 2. A Balaton annyira befagyott, hogy széltében hosszában járnak rajta. A halászok azonban nem sok szerencsével dolgoznak, mert a sok havazás után fagyván be, a jég alatt apró jégdarabok, s fagyott hó-rétegek vannak. Midőn nehezen húzzák a hálót azt gondolván, hogy tele van fogással, alig van pár font hal benne, a többi hó és jég. A Balaton jegén bort is szállítanak át, ezen levén a legrövidebb és olcsóbb az út. [V.U.]

Január 9. Zord időjárás köszöntött be a héten. A hétfői és keddi erős hideget hatalmas és tartós havazás követte... A hózivatar, mely nagy területen tartott, a vasúti közlekedést sok irányban megakasztotta. Így a magyar nyugoti vasút

¹⁰⁹ JELENTÉS VESZPRÉM VÁRMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1876-IK ÉVRE. Szerkesztette: Bezerédy Gyula, megyei alispán. Hivatalos kiadás. Veszprém, 1877. Nyomatott Krausz Ármin Nyomdájában.

¹¹⁰ VESZPRÉM. III. évfolyam, 1877. 25-ik szám. Veszprém, június 24.

vonalaival s a déli vasúton a hófúvások miatt már szerdán megakadt a közlekedés. [V.U.]

Január 16. A hófergetegek pár nap óta szünetet tartanak, minek folytán a vasút már szabadon közlekedik.¹¹¹ [V.]

Január 23. A rendőri közegek figyelmébe ajánljuk a takarékpénztár melletti két lejtős lejárót. Pár nap óta életveszély nélkül nem is járhatni ott, oly síkosra fagyott a talaj. Jó lenne reggelenként ott felvágatni a jeget, hogy a járókelőket minden veszedelemtől biztosítsuk. [V.]

Január 30. Megfagyott. Egy helyben állomásozott közhonvéd pár nap előtt hazament szabadságra. Útközben hózivatar lepte meg s megfagyott. [V.]

Február 6. Időjárásunk ismét bizarr jelleget öltött. Pár nap óta szeles havas időnk van, s klumi köd gyönyörködtet. [V.]

Február 13. Híreink. A havazás, mely 4 napig szünetlenül tartott, tegnap hajnalban megszűnt s a hideg időt napsugaras meleg váltotta föl, minek folytán a hó olvadásnak indult. A vasúti közlekedés vidékünkön minden irányban megvan szakadva, s ennél fogva több nap óta ipar és kereskedelem pang. A közlekedés helyreállítása végett tegnap intézkedés történt ugyan, de hogy mikor lesz annak eredménye, még csak megközelítőleg sem gyanítani. Szomorú tél biz ez! [V.]

A hófergetegek.¹¹² (Vezércikk)

A bajt legjobb megelőzni, ha hatalmunkban áll, mielőtt szomorú következményeit éreznők.

Ez indít bennünket arra, hogy az intéző körök figyelmét felhívjuk a veszélyre, mellyel hirtelen hóolvadáskor a vízár fenyeget.

A legutóbbi négy nap alatt iszonyú hótömegek halmozódtak fel mindenütt, melyek nemcsak a völgyeket, de a magasabb lejtőket is egy- másfél méternyi magasságban elborították. Ha ez a hótömeg hirtelen olvadásnak indul, a megyénk völgyes részeiben fekvő községek, a legnagyobb veszélynek vannak kitéve. De a megyei székváros egy része, a hosszú-utca s a buhimvölgy

¹¹¹ A Balaton vidékén pogány idő járt jan. 4- és 5-én, minőt évek óta nem értek ott az emberek. A hófergeteg és szélvész erejéről nehéz fogalmat alkotni. A Balaton jege irtózatossá roppogással torlódott föl. A szélroham, mely bömbölve ragadott ház-fedelet és fagallyakat magával, oly apróra szitálta a havat, hogy az egész Balaton fölszíne, s a zalai hegyek ködben voltak. A halászkunyhók kévéit, mint pelyhet vitte magával az orkán, s a messzetájokról felragadt havat nagy garmadákból rakta le. A halászok most az egyszer, megszűntek a jégen dolgozni s kísértetni a halált. A parton minden közlekedés megakadt, s a vonatok nem indulhattak ki az állomásról. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXIII. Évfolyam, 3. szám. 1876. január 16. 44. oldal]

¹¹² VESZPRÉM. II. évfolyam, 1876. 7-ik szám. Veszprém, február 13.

is fenyegetve van; nem lesz fölösleges óvó intézkedéseket tenni, hogy a ne-tán nagyobb veszéllyel annak idején készen szembeszállhassunk.

Nem indokolatlan ez az aggodalmunk. A legidősb emberek sem emlékeznek ily nagy havas télre mint ez, s csak a legutóbbi tavasszal is sajnos tapasztalhatók, hogy két napi hirtelen olvadáskor vízár borította el városunkban a hosszú-utczát, mely három lejtő aljában leginkább ki van téve a vízveszedelemnek.

A hirtelen hóolvadástól pedig, mert e hőtömeg fagy nélkül halmozódott össze s nem szilárdulhatott meg annyira, hogy két-három meleg napot lassú olvadással kitarthatna.

Mindenesetre szükséges, hogy e körülményeket figyelembe véve, megtegyünk mindent, mi a veszély eloszlatására czélszerűnek látszik.

A megye t. hatósága pedig a fenyegetettebb községeket hívja fel óvó intézkedések megtételére, hogy a bekövetkező veszély készen találja őket.

Ennyit szükséges tennünk a vagyonbiztonság s a magunk érdekében!

Február 20. Az árvízveszély, melyre közelebbi lapunkban figyelmeztettük az illetékes közegeket, még nem múlt el, bár a hőtömegek egy része olvadásnak indult már. Jó lesz résen állani tovább is, s vész esetén bizton számolunk derék tűzoltóink bátorságára! ¹¹³ [V.]

A farkasok. Gasparics Helena 20 éves leány 10-én d. u. Gyertyánkótról Lókútra indult; útközben a hófuvat lepte meg s mai napig elő sem került. Hihetőleg farkasok tépték szét. [V.]

Február 27. A vízáradások Veszprém megyében. Veszprém megyében a hóolvadás folytán összegyűlt vizek igen nagy károkat okozhattak. Ugyanis Vilonya és Szt.-István községek közti lapályos részeket Hajmáskér és Várpalota vidékét melyben a Veszprémet áthatító Séth is keresztül foly, egészen elborította, úgy annyira, hogy az utasok előtt az utat mindenütt járhatlanná tette s a vaspálya is csak nagy nehezen közlekedik ott. Ezen itt említett vizek a vilonyai réteken keresztül Papkeszi község rét- és szántóföldeik nagy részét elborították, nemkülönben Litéren t. Kopácsy Viktor úr birtokának nagy része víz által van elborítva. [V.]

¹¹³ **Az időjárás** febr. 10-kén este enyhére fordult, úgyhogy a főváros utczáin és háztetőin fölhalmozott temérdek hó erősen kezdett olvadni. Minden eresz csurog, s a csatornák alig győzik befogadni a hóvizet. Az idej hó ritkítja párját, s maguk az öreg emberek is kevés ilyen hóra emlékeznek. 1829-30-ban, midőn három hónapig nem ment el a jég s a városligetben egész jégpala-tát építettek, volt a mostanihoz hasonló hóesés. 1838-39-ben, 1848-49-ben szintén nagy volt a havazás, de a mostanival még sem tehető párhuzamba. . [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXIII. évfolyam, 8. szám. 1876. február 20. 125. oldal]

Március 5. Az árvízveszély megyénk területén elmúlt. A víz ugyan még áll itt-ott a völgyesb részeken, de a hegyeken fekvő hótömegek, melyek a tulajdonképpen veszedelemmel fenyegettek, már lassankint elolvadtak s így nincs mitől tartani. A helyi Séth is áradt néhány napon át de tűzoltóink éberen örködtek a zsilipeknél s így megmenekültünk az áradattól. [V.]

Március 19. Időjárásunk igen változó. A múlt hét első felében többnyire verőfényes napjaink voltak; most pedig hol eső, hol köd gyönyörködtet. A tavaszról addigelé semmi tudomásunk. [V.]

Március 26. Időjárásunk csak most a böjtben ér rá farsangi bolondságait járni. A hét elején, 3 napon át, folyton havazásunk volt, mi azonban nem akadályozta a napot, hogy olykor felénk ne kacsintson. Tegnapelőtt éjjel fagyunk volt, tegnap azonban már szép derült napunk volt. A tavasz előpostái a legyek már fölébredtek téli álmaikból. ¹¹⁴ [V.]

A horgosutcza mostanában valóságos kátyufészek. Őles ember legyen, aki neki merjen gyalogolni a sárfolyamnak. Azt hisszük, néhány szekér fehér kavicssal járhatóvá lehetne tenni ezt az élénk forgalmi utcát s hisszük, hogy kapitányságunk eleget is teend e jogosult kívánatnak. [V.]

Április 16. Utcáink rendszeres öntözését – a tavasz – s úgy a poros, szeles időjárás beálltával – már is czélszerű lenne megkezdeni, különösen azon főbb utcákban, hol nyitott üzletek vannak. [V.]

Április 30. Esőzések. A lefolyt héten végre valahára könyörültek rajtunk az ég csatornái s különösen Zala megyében, s a Bakony vidékén ugyancsak öntöttek az áldást. Alkalmunk volt a napokban megyénk s a vidék egyes pontjait bejárni s örömmel említjük meg, hogy a vetések mindenfelé örvendetes látványt nyújtanak. A most lezajlott esőt pedig valósággal meg se lehetne fizetni pénzzel, mint az egyszeri paraszt mondta József császárnak. A szőlők is szépek s már most is jó termés ígérkezik. Somlyó egyes pontjairól nem ép jó hírek érkeznek ugyan, s a szakadó eső és zuhatagos vízfolyás állítólag károkat tett. Tegnap mindazáltal e hírek megczáfolva lőnek. [V.]

Május 28. A fagy. Amitől remegtünk bekövetkezett. A szombatról vasárnapra (május 21-én) esett éj ismét száz meg százezreknek tette keserűvé az életét, s nyomorrá a szűkölködését. Az ország egész területét a csapások legsúlyosabbja a fagy látogatta meg. Fél száznál több helyről érkezett e szomorú jelentés az ország minden részéből: hóról, jégről, téli viharról, dérről. A csapás, mely e hét elején Franciaország némely vidékein vonult keresztül, most

¹¹⁴ **A márcziusi hó**, melyet a szép arcok mosására bűvös szernek tartanak, teljes bőséggel borítja a mezőket. Tata környékén e hó 20-án egy lábnyi magas hó esett; Kassán pedig nagy szélvész mellett 3 lábnyi. Ausztriában és a cseh hegységek közt valóságos hóviharak dúltak, sőt még Olaszországnak is kijutott a márcziusi hóból, s a Ehone-völgy egy reggelre egész fehérbe öltözött. . [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXIII. évfolyam, 18. szám. 1876. március 26. 205. oldal]

ért ide, s hogy valószínűleg egész közép Európát meglátogatta, alig szenved kétséget.¹¹⁵ [V.]

Heti piacunk (május 26-án, pénteken) a reggeli órákban bekövetkezett sűrű eső miatt nem mutatkozott élénknek. [V.]

Június 4. Hivatalos adatok a fagy kárról.¹¹⁶ A kereskedelmi miniszteriumhoz a fagy-károokra vonatkozólag érkezett jelentésekből következőket emelünk ki. Károk kizárólag a szőlőben, repcze, tengeri, burgonya és kertiveteményekben, valamint gyümölcsben jelentékenyek. A rozsnak ott, hol még virágzásban nem volt, a fagy kevésbé ártott s rozsnban a kár nem oly általános. A búzára vonatkozó, mintegy 200 beérkezett jelentésből csak kettő szól jelentékenyebb kárról. A mi a tengerit illeti, ez részenként még helyrejött, részben azonban lekaszálták s újra bevetették a földet. A burgonyáknál még szintén várhatni termést. Szőlők közül a völgyekben s az észak felé fekvő részekben történt nagyobb kár. [V.]

Július 16. Az időjárás az utóbbi hét folytán oly sajátságos volt, amilyen júliusban ritka. Tikkasztó hőség után, hirtelen beállt eső folytán oly hűvös napok keletkeztek, hogy déli órában is elkelt volna a téli kabát. Általában e nyárban a gazdák nem igen panaszkodhatnak a szárazság ellen: sőt néhány vidéki levelezőnk erősen panaszkodik a folytonos esőzések ellen, melyek a gabonának nagymértékben ártanak. A búza és a rozs különben vidékünkön mindenfelé igen szép és sok aratást ígér, amilyen néhány év óta nem volt. [V.]

Augusztus 6. Roppant zivatar látogatta meg városunkat a múlt héten, szerdán (augusztus 2-án), a hajnali órákban. Heves és nálunk régóta nem észlelt felhőszakadás volt, mennydörgéssel és villámlással; a víz, különösen a lejtős és szűkebb utczákon irtózatosszerű rohanással zúdult végig, több lábnyi mélyen mosva ki a talajt némely helyen. A Séth mentében szerencsére csak jelentéktelen károkat okozott; legkülönösebb az, hogy e zivatar majdnem kizárólag a veszprémi határban dühöngött és máshol, még a közeli B.-Füreden is, mit sem tudtak róla. [V.]

Augusztus 27. A péntek (augusztus 25-én) **délutáni felhőszakadás**, melyet majdnem alkonyatszerű, hirtelen beállott setétség előzött meg, nagy ijedelmet keltett mindenfelé, s csak az erős szélvész által keltett légáramlatnak kö-

¹¹⁵ **Az időjárás** gonosz szeszélyeskedéséről egész télies képeket rajzolnak a hegyes vidékekről. Székely-Udvarhelyről még május 23-ikáról is azt jelentette a távirat, hogy egész karácsonyi idő van, erősen havazik. A felvidéken pedig előkeresték a téli ruhákat, fűtöttek, vagy dideregtek. Ott is havazás volt, s a Táttra hegyei egészen fehérek. Ilyen időjárás volt május 15-20-ika körül egész Közép-Európában. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXIII. évfolyam, 22. szám. 1876. május 28. 348. oldal]

¹¹⁶ A VESZPRÉM 1876. július 4-i számában (II. évfolyam, 23-ik szám), a KÖZGAZDASÁG rovatban elemzést olvashatunk a májusi fagyok okairól. Az anyagot a MELLÉKLETEK fejezetben közöljük.

szönhetjük, hogy meglehetősen csendes kimenetelű volt, daczára, hogy a Séth mentében ismét tetemes kárt okozott. E rendkívüli időjárás Magyarország több vidékén is tett kisebb nagyobb kárt, s félünk, a tűz és vízpusztítások e rendkívül „ivados” esztendeje sokaknak végzetes lesz, mire megéljük az új-esztendőt! [V.]

Szeptember 3. A villámütésnek Vámoson két emberélet esett áldozatul a múlt hétfői (augusztus 28-i), nálunk (Veszprémben) csak rövid eső alakjában mutatkozott zivatar alkalmánál. Künn a telken hét egyén menekült egy terebélyes fa alá, midőn a zivatar kitört, s alig pár perc múlva, a fába csapott a villám; egy 40 éves férfi s kis 10 éves leánya halálra sújtattak, míg a többi 5 személy kevésbe-többé veszélyes sérülést szenvedett. [V.]

Szeptember 10. A pénteken (szeptember 8-án) **délelőtti zivatar** alkalmával a Bakonyi-utca végén fekvő legutolsó házak egyikébe csapott a villám, melytől az rögtön lángba is borult. Éleszté a tüzet a Bakonyból közvetlen fűtt erős nyugati szél is, s a később egész erejével kitört vihar s zápor daczára csakugyan küzdött a mintegy 40 emberből álló, de mindvégig kitartó tűzoltó csapat... Ha a vihar erős záport nem hoz, a permetező eső daczára nagy veszedelem érhetne volna a csapószert. [V.]

Tót-Vázsonyban is beütött pénteken délelőtt a villám az ottani nagybirtokos *Freistadtler* egyik szalmakazaljába, mely teljesen leégett ugyan, de egyéb kárt nem okozott. [V.]

Szeptember 17. A f. hó 8-án villámütés által történt tüzeset következtében károsultak 14 frt 30 kr. segélyben részesültek a múlt szombaton rendezett hangverseny tiszta jövedelméből. [V.]

Október 1. A „Veszprém” t. olvasóihoz!¹¹⁷ (Első oldal, vezércikk.)

A „*Helyi hírek*”-ben meg lesz említve mindaz, mi kizárólag Veszprém városát illeti..., végre az időjárás valamint a városi egészségügy is... *Lévai Imre* felelős szerk

Időjárásunk a múlt héten: szept. 23. – 30.

Szept. 23. Szombaton, este: tiszta 7 °R (8,8°C). – **Szept. 24.** Vasárnap reggel: tiszta, 6 °R (7,5°C), dél: szemző 12 °R (15°C), este: borult, 12 °R (15°C). – **Szept. 25.** Hétfő reggel: felhős, 10 °R (12,5°C), dél: esős, 12 °R (15°C), este: borult, 12 °R (15°C). – **Szept. 26.** Kedd reggel: tiszta, 9 °R (11,3°C), dél: derült, 15 °R (18,8°C), este: borult, 12 °R (15°C). – **Szept. 27.** Szerda reggel: tiszta, 9 °R (11,3°C), dél: felhős, 13 °R (16,3°C), este: tiszta, 12 °R (15°C). – **Szept. 28.** Csütörtök reggel: tiszta, 11 °R (13,8°C), dél: napos, 21 °R (26,3°C), este: tiszta, 15 °R (18,8°C). – **Szept. 29.** Péntek, reggel:

¹¹⁷ VESZPRÉM. II. évfolyam, 1876. 40-ik szám. Veszprém, október 1.

esős, 12 °R (15°C), dél: esős, 14 °R (17,5°C), este: esős, 11 °R (13,8°C). – **Szept. 30.** Szombat reggel: borult, 10 °R (12,5°C), dél: borús, 13 °R (16,3°C), este: tiszta 12 °R (15°C).

Október 15. Közegészség. Időjárásunk a múlt héten a lehető legszebb volt és így városunk közegészségügyi ügyei is elég kedvezőek. [V.]

Október 22. Közegészség. Időjárásunk csütörtök (október 19.) óta történt rosszabbra fordultával az egészségi állapotok is megváltoztak. Különösen a hűlések gyakoriak, mik annál nagyobb figyelmet igényelnek, mert a hideglelés itt-ott, mint Kaposvárott, járványszerűleg lép fel. [V.]

Október 29. Póstközlekedésünk. A téli zord időjárás miatt, tudjuk, vajmi gyakran el szoktunk a nagyvilágtól zárva lenni. Igaz ugyan, hogy a mostani télre egy paraszt jóslat azt tartja, hogy csak az eleje és vége lesz kemény, a közepe pedig enyhe; de azért nem fog ártani, ha érdemes postaigazgatónk elkészül a legszigorúbb télre, különösen, hogy a vasúti közlekedés megrekedtével a szánon való érintkezés Fehérvárral meg ne akadjon. Illetékes helyről értesültünk, hogy ily esetben a posta katonai igényre is számot tarthat. Fel- említjük ezt a mindenünnen szállingó mozgósítási hírek miatt is, melyek, ha csakugyan tettekké válnak, felette sok érdeket érintenek és ezek elintézésében a postának nélkülözhetetlen szerep jutott; de meg a napi események is olyanok, hogy folytonos megfigyelést igényelnek. Fölösleges talán említenünk, mily szép elismerésben részesült Budapesten az orsz. Posta- és távirdaigazgatóság a múlt évi árvíz alatt majdnem embererőt haladó tevékenysége miatt. Részünkről is biztosítva lesz az elismerés, ha derék postamesterünk az elemekkel való küzdelmében kivívja a győzelem babéraját. [V.]

Hetipiaczunkat (pénteken, október 27-én) a borús időnk daczára szépszámú vidéki közönség látogatta. [V.]

November 5. Hó-e vagy dér? November elsejére virradóra a házak tetejét, majd a földnek egyes puhább részeit oly fehér valami lepte el, amit sokan dérnek, mások hónak tartottak. – Nincs kétség benne, hogy hó volt; egyidejűleg a Bakonyban meglehetősen nagy hó esett. [V.]

November 12. Hó. Péntek (november 10.) virradóra ugyancsak beköszöntött a tél egész mivoltában. Hó oly szép mennyiségben esett, hogy tél derekára is beillett volna. A háztulajdonosokat figyelmeztetjük, hogy el ne mulasszák házak elejét, különösen a hol síkos szokott a járda lenni, olykor-olykor egy kis hamu-, főveny-, vagy fűrészpórral behinteni. Egyes közjáróhelyekről úgyis fog a város gondoskodni. Így azután, nem leszünk azon szomorú helyzetben, hogy lábtöréseket, karficzamokat, stb. jelezzünk. [V.]

Hetipiaczunk (pénteken, november 10-én) a havazás és kellemetlen idő daczára is szépen volt a vidék képviselve. [V.]

Közegészség. A zord időszak, mely a lefolyt hét elején egész szigorával köszöntött be, a közegészségre is visszahatott, amennyiben a múlt heti számban jelzett toroklob mellett, mely a lefolyt héten is nagy mérvben mutatkozott, a légzés-szervek hurutos bántalmai merültek föl. (Dr. Fischer Béla.) [V.]

November 19. Egy baj sosem jár magányosan. Épp mikor legrosszabb az idő, akkor tagadja meg rendesen a piaczi kút is a szolgálatot. Ilyenkor természetesen az Úr-kútról kell vizet hordani; de ott meg a lépcsők oly vastag jégkéreggel vannak bevonva, hogy csak életveszéllyel lehet magához a kúthoz férni. Ne kutassuk, kinek kellene azon segíteni; a kötelességre úgyszólván mindig fogni kell az embereket, hanem a szomszédos férfiak közül csak találkozhatnánk valaki, ki, ha másért nem, legalább a „sajtáros kisasszonyok” kedvéért egy-két balta-vágással, meg egy pár marok hamuval vagy murvával oly könnyedén segíthetne a dolgon. Hja, ilyen időben még a lovagiasság is megfagy. [V.]

Hetipiaczunk (pénteken, november 17-én) a rossz és olvadó időjárás daczára is elég népes volt. [V.]

November 26. Hetipiaczunk. A kevésbé jó közlekedési utaknak tulajdonítható, hogy piaczunkra (november 24-én) most kevesen jöttek. [V.]

December 3. Köd előttem, köd utánam. A múlt héten nem is kellett az embernek boszorkánynak lenni, hogy ezen varázsigéket mondhassa. Oly nagy volt a köd, szinte vágni lehetett. Legjobban örültek ennek az adósok, legalább emelt fővel járhattak, kelhettek az utcán és nem kellett félniök, hogy minduntalan egy hitelezőjökkel találkoznak, kinek szemeiből a rossz hangzású „fizess” szót kiolvashatták volna. Azután mondja valaki, hogy rossz az idő, mikor annyi embernek ad személy-biztonságot! [V.]

December 10. A lágy idő. Az idő e héten annyira meglágyult, hogy a rovarok innen-onnan kezdenek előbújni. Temesvári levelezőnk meg azt írja, hogy ott a sóska kizöldült és az ibolyák illatoznak. Ne csodálkozzunk ezen, az idő mindig szeszélyes volt, az is marad. [V.]

Országos vásárunkról a rossz idő mind a vevőket, mind az eladókat elriasztotta. [V.]

December 24. Deczemberi égháború. Múlt pénteken (december 22-én) éjjel városunk és vidéke fölött oly becsületes égháború volt szakadó eső-, villám- és mennydörgéssel, hogy bármely kánikulai forró nyári napnak becsületeére vált volna. Mint Litér- és Dörgicséről értesülünk, ott még huzamosabb ideig tartott, mint nálunk, hogy szinte féltek az emberek a villámlecsapástól. [V.]

December 31. Az időjárás megkeményedése folytán közlekedési utaink megjavultak. [V.]

1877

1877. márcziusában nagy hózivatarok dühöngtek; szeptember 29-én szép északi fény tündöklött az égen. [B.M.]

Január hóban több virágcsokrot kapott a házfőnök, mint szerkesztő, jeléül a rendkívül enyhe időnek. – Igen nagy hózivatarok jártak március havában. – Szept. 29-én szép éjszaki fény volt látható. [P.R.H.D.]

Január 21. Szeszélyes időjárás. A napokban két virágcsokrot kaptunk nyíló mezei virágokból; pénteki hetipiaczunkra (január 19.) meg idei gombát is hoztak már. Valóban ritkaság ez a Bakony környékén, január derekán. Csak azután meg ne dideregjünk május, június, július hóban. Lapunk múlt évi 48-ik számának „Postaközlekedésünk” című hírében említett parasztjóslatnak igaza volt.¹¹⁸ [V.]

Február 11. A február 2-i hetipiacon a néhány nap óta beállott gyenge fagy miatt a szén jobban kerestetett. – Február 9-én a mily kedvező volt piacunkra nézve az időjárás, oly kedvezőtlen hatással volt a közlekedési utak rossz állapota. Voltak olyanok is, kik, utjuk felén is visszafordultak és ismét haza vitték piaci czikkeiket, nehogy maguk úgy, mint vonó-állataik tönkre menjenek. [V.]

Március 4. A holdfogyatkozás február 27-én. Mármár azt hittük, hogy az idő szeszélye megfoszt a teljes holdfogyatkozás szemlélésének gyönyörétől; egész nap szeles, borús és szállingóan havas idő volt, úgy hogy a fogyatkozás eleje csakugyan láthatatlan is lett körülbelül esti nyolcig. [V.]

Hetipiaczunk március 2-án: hideg, szeles és szeszélyes idő volt, és csak a közlekedési utak javult állapotának köszönhető, hogy vidékünk közönsége, nem maradt távol piacunktól. [V.]

Március 11. Hózivatar. Pénteken (március 9-én) virradóra oly borzasztó hózivatar tombolt városunk fölött, hogy még arról is megfélekedtünk, hogy valaha napos időt láttunk. A kegyetlen bakonyi szél nemcsak hetipiaczunkat söpörte el, hanem utczáinkról is eltisztított minden élő és mozgó lényt. Akik elég

¹¹⁸ **Lesz-e tél?** A temesvári korcsolya-egyesület, megunván a várakozást a kemény tél bekövetkeztére, sürgöny útján kérdést intézett a lipcsei csillagászhoz, vajon számíthatni-e még e tél folytán jó fagyos időre? Mire a lipcsei csillagász visszaüzenté, hogy január 24-től kezdve február hó 15-éig bezárólag kemény hideg napok lesznek. Az öröm az egyesületi tagok körében az üzenet folytán általános lett; hát még 24-én, mikor csakugyan tél mutatkozott. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXIV. Évfolyam, 4. szám. 1877. január 28. 62. oldal]

vakmerőek voltak házaikat elhagyni, azok a felismerhetetlenségig összehúzódva mentek, jobban mondva menesztettek, amerre nem akartak. Bármenyire szidjuk is az időt, mégiscsak jobban ért az restantiáinak lerovásához, mint mi. [V.]

Hetipiaczunk márczius 9-én. A pénteki napot megelőző éjjelen tartott havazás, mely pénteken valóságos deczemberi fürgeteggé fejlődött ki, piaczunknak sokat ártott. [V.]

Örömmel említjük fel, hogy a nagy hóesés daczára is gondosan tisztíttatnak a közlépcsők és járdák, mi kétség kívül kapitányságunk éber örködésének köszönhető, mely mindent elkövet, hogy a közelismerést magának kivívja. Nincs is szebb jutalma egy közhivatalnoknak, mint, ha minden törekvését oda irányozza, hogy a közönség jóléte miben se szenvedjen hiányt. [V.]

Március 18. A megakadt közlekedés. Múlt napokban dúlt hózivatar majdnem valamennyi vaspályán hol hosszabb, hol rövidebb időre megakasztotta a közlekedést; de a már beállt enyhébb időjárás ismét a rendes kerékvágásba zökkentette közlekedésünket. [V.]

Országos vásárunk márcz. 12-én. A múlt heti fergeteg nemcsak 9-iki hetipiaczunkra volt rossz hatással, de sajnosan tapasztaltuk, hogy országos vásárunkat is megrontotta. [V.]

Hetipiaczunk márczius 16-án. Hetipiaczunk kedvezményben részesült már annyiból is, hogy szép tavaszi időjárásunk volt. [V.]

Március 25. Időjárásunk annyira meglágyult és megszépült, hogy helyyel-közzel a mandula-fa teljes virágzásban van. [V.]

Április 1. A nagyheti ájtatoskodóknak felette kedvezett az idő; mondhatni, az egész nagyhéten, az egy szombatot (március 31.) kivéve, a legszebb tavaszi, sőt nyári napos és meleg időjárásunk volt. [V.]

Április 22. Időjárásunk annyira megfeledkezett magáról, hogy az ártatlanul kicsalt és szép fejlődésnek indult természetet egyszerre el akarta fojtani. Múlt kedden (április 17-én) becsületes télre virradtunk; úgy esett a hó plus 1° (1,2°C) mellett, hogy szinte vaczogott bele a fogunk. Nem hiába április van, de az idő áprilist is jár. Mindenkinek aggodalom ül az arczára, mi lesz a termésből, míg végre nagyot lélegezhettünk, midőn a havat folyton borús idő mellett eső váltotta fel, mely, úgy látszik, legalább a száraz fagyot nem engedte kártékonyan működni, és így bizton mondhatjuk, hogy termésünk nem sokat szenvedett. [V.]

Május 6. Május elseje. Az idő szépen felcsúfolt bennünket. Május elseje, legalább az a május elseje, melyhez a világ emberemlékezet óta a legszebb tavaszi időt kötötte, az csak a kalendáriumban, no meg a képzelemben volt meg. Esős, szeles, locs-pocs volt az egész nap, úgy, hogy a fűtött kályha mellett

lehetett csak a képzelem szárnyait felengeszteni, hogy az nagy-erőltetve képzeltesse velünk, mint sétálunk a szabadban, vagy dőlünk le egy-egy terebélyes fa jótékony árnyékába. Semmi; e helyett volt téli bunda, parapló, térdig csajhosság, meg az orrok hegyén egy-egy megfogott czinege. [V.]

Május 20. A vendégek fogadtatása. A végrehajtó bizottság számos tagja tizenkét fogaton rándult ki tegnap – szombaton – délelőtt 10 órakor az indóházhoz az érkező vendégek elfogadása végett. Az orkánszerű szélvihar a vonatot mintegy félórával megkésleltette, míg végre negyed tizenkettő után a várva várt vendégek megérkeztek. [V.]

Június 3. Az úrnapi körmenetnek, (május 27-én) egy kis port és szelet leszámítva, kedvezett az időjárás. [V.]

Július 22. Hetipiaczunk július 20-án. A bekövetkezett esős idő következtében, a termelő közönség kénytelen volt odahagyni az aratási munkálatokat.¹¹⁹ [V.]

Augusztus 19. Jótékony eső. Épp megírtuk volt már pénteken panaszos sorainkat a roppant nagy szárazság miatt, midőn egyszerre szépen megeredtek az ég csatornái és jótékony esőt bocsátottak határainkra. Az eső nagyon is elkellett már, mert mindenünk elsült volna, kukoricza, szőlő, burgonya és egyéb veteményeink eddig is sokat szenvedtek. [V.]

Szeptember 2. Csak nincs esőnk. Ismét hetek múltak el a nélkül, hogy csak felhőt láttunk volna láthatárunk felett. Bármerre tekintünk, mindenütt a szárazságnak szembeszökő nyomait láthatjuk. A mező le van perzselve, mintha tüzes boronát húztak volna rajta keresztül; a szőlő nagy mértékben le van sülve; a burgonya fészke üres; a föld olyan száraz, mintha kiégették volna. Csak tegnap mutatkozott valami kis eső, de quid hoc ad tantam sitim?" (latin, magyarul: mi had medvének egy vackor?) [V.]

Szeptember 9. Időjárásunk egyszerre meghűsült annyira, hogy ugyancsak elkelt az őszi kabát. A szőlőre a legjobb idő, mert az eső után szép meleg napok következtek; a kukoriczára aligha nem későn jött az eső, a burgonyára meg még nem volt elég. Legtöbbet használt pedig a kövér embereknek, akik csakugyan nem tudtak hova lenni abban a nagy melegben. [V.]

Október 7. Északi fény. Városunkban múlt hó 29-én gyönyörű északi fény volt látható. [V.]

Október 21. Az első hó. Péntekre virradóra nálunk is leesett az első hó, de mintha szégyenlette volna magát korai megjelenése miatt, csakhamar el is olvadt, úgy, hogy reggeli hat órakor csak nedves nyoma látszott, míg a Bakonyban tartósabb hó volt. [V.]

¹¹⁹ **Hó-esés.** A hőmérséklet hirtelen leszállásával kapcsolatban érdemes feljegyezni, hogy ezt az alpesekben esett hó okozza. Múlt vasárnap óta Gastein, Ischl, gmunden és Klagenfurt magaslatait hó borítja. [VASÁRNAPI ÚJSÁG. XXIV. Évfolyam, 28. szám; 1877. július 15. 444. oldal.]

Október 28. Poros utcák. Bármerre vetjük szemeinket, és bármerre megyünk is, mindenütt különöse este-felé oly porosak utcáink, hogy a legjobb tüdejű embernek is be kell fognia orrát, száját, hogy meg ne fulladjon, különösen tapasztalható ez a hosszú, majd a palotai utcában. A por és tisztatlanság fellette káros az egészségre, vajon nem lehetne azon összegnek, melyet a megromlott egészség helyreállítására fordítunk, néhányadrészével az utcákat tisztán tartani? [V.]

November 18. Szép ősz. Időjárásunk annyira szép, hogy a Bakony közepén szabadban lehet nyílt rózsát látni. A vetések azonban szomjúhozzák már régóta az esőt. [V.]

November 25. Eső. A rég óhajtott eső megjött; ez lesz a leghathatósabb irtó- szer az egerek ellen, melyek már kétségbe ejtő módon aláüregézték a vetéseket. [V.]

December 9. Az esős napok ugyancsak beállottak. Szakadatlanul borús, esős és ködös időjárásunk van, mely megtette jó hatását, mert elpusztította az egereket, megáztatta a földet. Most fagy kellene, azután hó és nyugodtan nézhetnénk a jövőbe. [V.]

December 30. Figyelmeztetés. A beállott fagyos idő síkosakká teszi a járdákat. Figyelmeztetjük és a közegészség érdekében, kérjük a háztulajdonosokat, legyenek szívesek gondoskodni, hogy házuk elejét hamu-, murva-, fűrészpor- vagy egyéb anyagokkal hintessék be, hogy a járás-kelés biztosabb legyen, a közhelyeket, úgy szintén a közlépcsőket pedig ajánljuk a városi hatóság figyelmeibe. [V.]

1878

1878-ban február 2-ától kezdve több napon át megakadt a közlekedés a nagy hózivatarok miatt; október 28-án borzasztó mennydörgéssel és villámlással nagy zivatar vonult el városunk fölött. [B.M.]

Febr. 2-ától több napon át el volt zárva Veszprém az egész világtól a nagy hófúvások miatt. – A sok eső miatt a szőlő rothadt. – Okt. 28-án borzasztó égiháború volt mennydörgéssel és jégesővel. [P.R.H.D.]

Dr. Kerényi Károly megyei főorvosnak az 1878. évről készített jelentése¹²⁰, a megyei lakosság, valamint a hasznos házi állatok egészségi állapotára vonatkozólag, a következő:

¹²⁰ JELENTÉS VESZPRÉM VÁRMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1878-IK ÉVRE. Szerkesztette: Bezerédy Gyula, megyei alispán; Veszprém, 1879. [VEML]

A hőmérő legmagasabb állása +26°R (32,5°C); a hőmérő legalsóbb állása 14°R (-17,5°C). A légsúlymérő legmagasabb állása: 29 hüvelyk, 9 vonal (787,6 mm); a légsúlymérő legalsóbb állása: 28 hüvelyk, 4 vonal (748,1 mm). Tiszta nap volt 191, borús 86, változó 89, eső 68, jégeső 4, villám és dörgés 18, köd 18, hó 19, zápor nyolcz, vihar 2, zivatar 7. Szelek iránya legtöbbszörre É. D. és Ny.

Felmerült elemi károk: A felhőszakadás által előidézett árvíz a zirczi járásbeli Csatka, Suur és Oszlop községekben okozott nagy károkat; azonban jégverés által okozott kár a lefolyt évben nem merült fel.

A gabona-, bor- és gyümölcsstermés: A gabonatermés a lefolyt 1878. évben mennyiségre nézve ugyan különösen az őszi veteményekben, kielégítőnek és jónak, a tavasziakban azonban csak közepszerűnek mondható. Ámde minőség tekintetében, viszonyítva a múlt évi terméshez, leginkább a sok esőzés következtében, legkevésbé sem volt jó, és mert a folytonos esős időjárás a kimunkálást is majd nem lehetlenné tette, ez a gabona árának nevezetes csökkenését, sőt majdnem azt idézte elő, hogy a termelők kész terményeiket eladni képesek nem voltak, – minek ismét általános pangás, – s a földbirtok értékének nevezetes csökkenése volt természetes következménye. Hasonló eset merült fel a bortermés tekintetéből, ugyan is a tavasz és nyár folytán még dús termést ígérő szőlőhegyek a folytonos esőzés következtében beállott rothadás, – úgy a cukor-anyag ki nem fejlődése által csak közepszerű termést nyújtottak, – de fájdalom, ennek is ára oly alantas mértékben áll a termeléshez, hogy a szőlőnek ára is a múlt évtől kezdve nevezetes hanyatlást tüntet fel.

Január 13. Felfordulások. A beállott havas idők kedvelté tették a szánkázást, hallani is jobbra, balra a repülő lovak csörgését és látni a szánokban sok, igen sok szegény embert, egy-egy mesterlegényt, kinél nagyobb úr vasárnap délután nincs, egy-egy szolgálót, egy-egy dajkát, kik a világ bajai felett legalább egy perczre úgy el szeretnének surranni, mint alattuk a szán talpa a havon. De felfordulások is napirenden vannak, hol szerencsés nevetető kimenetellel, hol azonban szomorú véggel. Tehát lassabban a repüléssel. [V.]

Január 20. Tűz. F. hó 17-én, csütörtökön... a tetők tele voltak hóval és így daczára a meglehetősen erős nyugati szélnek a tűz tovább nem terjedt... Jó szolgálatot tett a hó, mellyel a lehányt égő üszköket és gerendákat oltották el. [V.]

Február 3. A világtól elzárva. A roppant szeles és havas idő hófuvatokat torlaszolt mindenfelé az utakra úgy, hogy a vasúti ép úgy, mint egyéb közlekedés napokig teljesen szünetelt. Most már ismét a rendes közlekedési kerékvágásban vagyunk, érkeznek is minden oldalról hozzánk a kérdések, mi az oka, hogy múlt vasárnapi számunkat sok helyen nem kapták meg kellő időben. Azóta, úgy hisszük, mindenhova eljutott és a kérdésre is meg van adva a fe-

lelet. A dologban az volt a fatális, hogy éppen szombaton ütött ki a vihar és így lapunkat a postán rekesztette.” [V.]

Február 17. Országos vásárunk febr. 12-én. A kedvező időjárás következtében szép számban érkezett vidékünk közönsége. [V.]

Március 10. Szeszélyes időjárás. Múlt csütörtökön, márcz. 7-én déli 12 óra után mintegy tíz perczig tartó jégeső volt. Az időjósok, kik megjegyzendő, felette sokszor szoktak csalódní, ebből korai tavaszt jövendölnek. – Múlt pénteken, márczius 8-án, pénteken d. u. 1 órakor pedig mindenféle időnk volt rövid néhány percz alatt. Először a legszebb napos idő, később gyönyörű szép szivárvány volt látható a Bakony előtt, utána nyomban orkánszerű szélvihar dára – és jégesővel közben villámlás és mennydörgés, ezután hó és eső. [V.]

Március 31. A tavasz még mindig csak a naptárban van meg. Az időjárás egészen télies, a kemenczét egyetlen napra sem lehet nélkülözni... [V.U.]

Április 7. Égi tűnemény. Múlt pénteken igen szép égi, illetőleg légköri tűneménynek voltunk szemtanúi, mely déli 11 óra előtt kezdődött és $\frac{1}{4}$ 12 után végkép elmosódva véget ért. Ez nem volt más, mint a nap-udvar és a melléknapok tűneménye. Az ég nem volt egészen tiszta, hanem fátyolozott; gyönyörű szép, majdnem vakító fehér fénykör volt a nap közelében látható, a körön magán négy napocska, az úgy nevezett melléknap volt, melyek egyike szivárványszint játszott. Az egész tűnemény a fénynek azon háromoldalú prismán való megtöréséből származott, melyet a magasabb légkörben lebegő jégtűcskék (Eisnadeln) képeznek. [V.]

Április 14. Szegény fecskék. A héten már lehetett fecskéket látni. Ezek is megjárták szegénykék, azt gondolták, hogy tavaszt találnak, de biz mi nálunk még csak a naptárban van a tavasznak nyoma. [V.]

Április 21. A nagyszombat (április 20.) ritka szép napos idővel köszöntött be. [V.]

Április 28. A húsvéti napok. Amily szépek voltak a nagyhét napjai, oly borúsak és szelesek voltak a húsvéti ünnepekéi. Húsvét hétfője (április 22.) néhány rövid perczre még jégesőt is hozott d. u. $\frac{3}{4}$ 3-kor. Azóta időjárásunk folytonosan borús és esős, sőt ködös is, minek ismét a gazdák örülnek rendkívülileg, mert az eső már várva-várt vendég volt. A búzaszentelési körmenet (Szent Márk napja, április 25.) az eső miatt elmaradt. [V.]

Május 5. Időjárásunk. Most ugyan nem lehet semmi panaszunk időjárásunk ellen; van eső amennyire éppen szükség van, napos idő is váltakozik. Ha valami non putarem (váratlanul közbejött dolog) nem jó közbe, a kilátások lehetnek mindenre. [V.]

Május 12. Légköri tűnemény. Múlt vasárnap (május 5-én) délelőtt tizenegy órakor ismét a minapi légköri tűnemény ismétlődött városunk felett t. i. a nap-udvar tűneménye, csakhogy korántsem volt olyan szép, mint a minapi. Csu-

pán csak a napot körülvevő nagy és szabályos színes kört lehetett látni, melynek piros színe a nap felé, viola színe pedig a naptól el volt fordítva. A melléknapok, valamint a másik körnek szelete nem volt észlelhető. A tüne-
mény jóval tovább tartott tizenkettőfél-óránál. [V.]

A lövölde megnyitásának (szintén 5-én) szerfelett kedvezett az idő, de a csa-
tári búcsúnak is. [V.]

Időjárásunk a hét vége felé meghűsült; itt-ott a minapi zápor sokat ártott a
gyümölcsfáknak, különösen nagyon hull a szilva. [V.]

Május 26. Időjárásunk igen szép és mégis tartanunk lehet, hogy vérmes reménye-
ink a bő termést illetőleg meghiúsulnak. A jóminapi köd, úgy látszik, a
gyümölcsnek ártott, mert szerfelett hull; a hernyók oly mennyiségben mutat-
koznak, hogy a leggondosabb irtás is eredménytelen; a szőlőn valami szőlő-
rovar, a rozson szintén valami bogár pusztít. [V.]

Június 23. Köd. Múlt vasárnap (június 16.) reggel meglehetősen nagy ködünk volt,
de úgy látszik, semminek sem ártott. [V.]

Úrnap. Az úrnapi körmenetnek, mely a szokásos kegyeletes módon ünne-
peltetett meg, igen kedvezett az idő. [V.]

Július 7. Időjárásunk. Múlt vasárnapra (június 30.) virradóra ismét jókora nagy
ködünk volt; előtte a hét derekán meg hideg szeles esőink voltak, melyek a
gyöngébb idegzetűekkel még a téli gúnyát is elővették. [V.]

Július 14. A veszprémi fiatalság majálisa július 8-án tartatott meg a „Betekints”-
ben. Az idő most sem volt valami kedvező, a mennyiben az egész napi bo-
rongós időt estefelé meglehetősen eső váltotta fel, mely azonban csakhamar
megállt. [V.]

Az időjárás. A múlt napok és hetek megye- és talán országszerte oly rombo-
lásokat vittek véghez itt-ott, hogy hajmeredve állunk meg a letarolt vetések
előtt, melyek utolsó reményünket is szétzúzták. [V.]

Szeptember 8. Hosszú ősz. Időjárásunk annyira kedvező, hogy nem egy helyütt
lehet látni, hogy a gyümölcsfák másodszer kezdenek virágzni, miből hosz-
szú őszet jósolnak a rendesen csalódnai szokott időjósok. [V.]

Szeptember 29. Az időjárás és a szüret. Amitől a szőlősgazdák annyira féltek, az
bekövetkezett. A szép, szőlőérlelő napos idők után egyszerre oly őszi sze-
les és esős napok álltak be, hogy az ember önként a téli kabát után lát. A
szőlőre meg éppen rossz az idő, mert repedést és rothadást idéz elő a sok eső.
[V.]

Október 6. Szüret. Az esős időjárás felette siettette a szüretet. A rohadás oly mér-
veket öltött, hogy az embernek a lelke elszomorodik látva egy-egy fürtökkel
megrakott tőkét, melyen egy ép szőlőszem sem látható. Mindazonáltal az

idei bor sem lesz rossz; a szőlőnek megvan a maga édessége, és így a rohadt elemet ki fogja forni. Mennyiségileg is elég jó termés várható. Eltartani a szőlőt, az az idén gondot fog adni. [V.]

Október 20. Elkésett mennydörgés. Múlt kedden, (október 15-én) d. u. $\frac{3}{4}$ 3-tól egész sötét estig szakadatlanul villámlott és dörgött fejünk felett; az ég csatornái is megeredtek, de csakhamar délkeletnek vették útjokat a terhes felhők, hol úgy $\frac{1}{2}$ 5 tájban igen szép és élénk színű szivárványt vetettek. [V.]

Gyászkoszorúk. A kirakatokban már láthatni a halottak napjának előjeleit, a gyászkoszorúkat. Az idő is kezdi erre magát előkészíteni, mert úgy neki keseredett, hogy szinte az embernek is kedve kerekednék vele együtt pityeregni. A folytonos és szitáló ködös egész angolországi szint kölcsönöz városunknak. [V.]

November 3. Égi háború. Október 28-án, hétfőn d. u. $\frac{1}{4}$ 4-kor borzasztó égi háború kavardott városunk felett, mely óriási koromfekete táblás felhőket villám- és mennydörgéssel korbácsolott felettünk el. Esővel vegyest jég is esett, de csak rövid ideig és így a percnyi ijedésnél nagyobb bajt városunkban nem okozott. Estére kelve igen szép szivárvány ívezett a keleti láthatár fölött. [V.]

Az első hó. Dér nélkül köszöntött be november 1-jén, pénteken az első hó, mely eső úrfi karján mutatta be magát a világnak, mely a magas látogatásra még nem volt elkészülve és így történt, hogy hó kisasszony szégyenkezve nyomban elolvadt, de szombaton este ismét megjött. [V.]

November 10. Az időjárás. November 2-a ugyancsak nevezetessé tette magát ez évi időjárásunkban. Egyszerre oly szélvihar keletkezett, mely a legszigorúbb télnek minden elgondolható zivatarát a nyakunkba zúdította. Szél, hó, eső egész erővel dühöngött és a még zölden lombos fákat részint kitorpte részint ágaiktól fosztotta meg az azokra nehezedő nagy hó súlya által. Sok mindent kinn talált az időnek ez a furcsa szeszélye, mert az előző szép napok még távolról sem sejtették, hogy egyszerre ily fordulat állhat be. E szerint a kertekben meglehetősen nagy a kár. [V.]

November 17. Hetipiaczunk nov. 15-én. A hetivásárt megelőző este történt nagy esőzés következtében az utak megromlottak. [V.]

November 24. Hetipiaczunk november hó 22-én. A kellemetlen idő, úgy a rossz karban levő közlekedési utak miatt piacunk nem volt a vidék által felkeresve. [V.]

December 22. Időjárásunk. Fele sem tréfa, amit velünk az idő üz. Múlt szerdán (december 18.) arra virradtunk, hogy majdnem házainkban rekedtünk a több méter magasságnyi hó miatt. Egyszerre el lettünk a vidéktől ép úgy, mint a nagy világtól zárva, csak a derék zirczi posta, az jött meg mindennap rende-

sen. Most enyhült az idő a közlekedés is rendes már. Az országutakról megyei hatóságunk azonnal gondoskodott, hogy sehol a közlekedés meg ne akadjon.” [V.]

1879

1879. július 27-én oly nagy záporosót kaptunk, hogy a Hosszú-utczai alacsonyan fekvő lakásokba több helyen betört a víz. – Ez év egyebekben is annyira nedves volt, hogy a pinczékben több helyen fölfakadt a víz. **Május 12-én** és **Áldozócsütörtökön** kiöntött a Séd; több helyen a lakásokba is betört. [B.M.]

Az új év locs-pocccsal köszöntött be. – Az év felette nedves, a laposabb helyen fekvő pinczék telvék vízzel. **Május 5-én** éjjél után $\frac{1}{2}$ 1-kor a várhegynek egy jókora része meglazult és Tóth Péter tobakos mester házára csúszott, őt magát és hat éves Marcsa lánykáját agyonnyomva. Másutt is volt földcsuszamlás. – **Május 12-én** a Séd kiöntött és a szomszédos házakat és kerteket elvette. Hasonlólag a rá következő áldozó-csütörtökön. – **Július 27-én** oly borzasztó vihar és záporosó volt, hogy a Sz. Anna-kápolna is tele lett vízzel. – Igen víg szüretünk volt Paloznakon. Még a szüret derekán hó kezdett esni és hirtelen borzasztó hidegre fordult az idő úgy, hogy emberek is fagytak meg. – Az időjárás télies és Csatár körül farkasokat láttak. [P.R.H.D.]

A megyei főorvos évnegyedes jelentése a közigazgatási bizottságban.¹²¹

I. Légtüneti tünetmények. Jan. hóban: A hőmérő legmagasabb állása $+2^{\circ}\text{R}$ ($2,5^{\circ}\text{C}$), legmélyebb -14°R ($-17,5^{\circ}\text{C}$), közép állása pedig -4°R ($-5,0^{\circ}\text{C}$) volt. A légsúlymérő közép állása $28'' 5'''$ volt (750,7 mm). Tiszta derült nap volt 12, borús 9, változó 4, ködös 6, eső és hó esett 4, szél volt 2.

Február hóban: A hőmérő legmagasabb állása $+4^{\circ}\text{R}$, legmélyebb -6°R , közép 2°R volt. A légsúlymérő középállása $28'' 9'''$ volt (761,2 mm). Tiszta nap volt 12, változó 8, borús 8, eső esett 8-szor, hó 3, szél volt 6-szor, villámlás és dörgéssel vihar 1, jégeső.

Márczius hóban: A hőmérő legmagasabb állása $+6^{\circ}\text{R}$, legmélyebb 3°R , közép $+4'1^{\circ}\text{R}$. A légsúlymérő középállása $28'' 3'''$ volt (745,5 mm). Tiszta nap volt 15, változó 6, borús 9, eső volt 7, hó 2, szél volt 5.

Január 5. Az újév meglehetősen locs-pocccsal köszöntött be. [V.]

Február 2. Hetipiaczunk január 31-én. A közlekedési utak a lemúlt hétbeni jó időjárás következtében kevésbé rosszak. [V.]

Március 2. Időjárásunk múlt vasárnap febr. 23-án ugyancsak hozzá látott. Délután $\frac{1}{2}4$ tájban hatalmas villámlás és dörgés volt, szélviharral és mogyoró-

¹²¹ VESZPRÉM. VI. évfolyam, 22-ik szám. 1879. június 1. Veszprém

nagyságú jégesővel, mely meg-megújuló rohammal jött. A szélvihar főereje Jeruzsálem-hegy felett húzódott el, hol igen sok ház tetejét megbontotta, fákat tépett ki és meglehetősen sok kárt tett. Időjósok ezt jó jelnek veszik és szép korai tavaszra, jó nyárra következtetnek.¹²² [V.]

Március 16. Hetipiaczunk márcz. 14-én. A kellemetlen idő következtében a piaczi forgalom gyenge volt. [V.]

Április 13. Nagyhét. Időjárásunk a nagyhétnek egészen megfelelő szomorú mezt öltött magára folyton borús és esős volt. Ez azonban nagypénteken nem akadályozta az ájtatoskodókat a szent sírok látogatásában. Nagyszombat sűrű ködösövel köszöntött be és kevés kilátást nyújtott a derűre a feltámadásig. [V.]

Április 20. Időjárásunk. Valóságos áprilisi időt élünk; eső van quantum satis (amennyi elég). Múlt pénteken délben és fél 5 körül még jégesők is volt. A pinczék, különösen a laposabb helyeken, telvék vízzel; sok helyütt a föld árja adja fel magát. Félő, hogy az épületek alapjait támadja meg, és sok helyütt katasztrófát idéz elő. Elővigyázat nem fog ártani. [V.]

Április 27. Az ezüstmenyegző ünnepe. Április 24-én... az idő egész nap borús és esős volt. [V.]

Május 4. A szép és jó nap. Ő felségök jubileuma városunkban múlt vasárnap, ápr. 27. tartatott meg. Az idő gyönyörű szép verőfényes volt. [V.]

Május elseje. Végre valahára megmutatta az időjárás is, hogy milyennek kellene lennie, de csak is megmutatta, de valóban olyan mégsem volt. Szép verőfényes májusi reggelre virradtunk, az igaz, de a fogaink is vacogtak bele, az is igaz. Az ember nem tudta, hol fázik jobban, a májusi szép napon-e, vagy fűtetlen szobájában, oly átkozott foga volt az időnek kinn is, benn is. Fagy éppen nem volt, vagy ha volt is, az csak olyan volt, amelyet annak is vehetni, meg nem is. A fák gyenge levélkéi nem lettek ugyan leforrázva, de oly kámpicsorodott kinézést kaptak helyyel-közzel, mint a somogyi gyerek, mikor sír. [V.]

Hetipiaczunk május hó 2-án. Noha kellemes időjárásunk volt majd egész napon át, még sem emelkedett a forgalom. [V.]

¹²² A viharok ideje volt február utolsó fele egész Európában. Nyári főrgetegek pusztítottak szárazon és vízen, s a hirtelen beállt tavaszi melegre következett hóolvadás árvizeket támaszt... Hazánk egy részét szintén fenyegeti az árvíz, s a Tisza már több helyen kitört. Február 23-án pedig az ország nyugoti részein viharok pusztítottak, villámcsapással, jégzáporral. Zalából, Somogyból nagy károkról érkeznek hírek, mert az orkán egész falvak házáinak fedelét összetépte, s gazdasági épületeket ontott romba. Szent-Gróton a tornyot is ledöntötte, s nem maradt sérülés nélkül egyetlen ház sem. E vihar a főváros fölött már kifáradva vonult el. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVI. Évfolyam, 9. szám; 1879. március 2. 140. oldal]

Május 11. Katasztrófa. Múlt hétfőn, május 5-én, éjfél után ½1 órakor a tömérdek sok eső következtében a várhegynek egy jókora földrésze meglazult és oly erővel csúszott le Tóth Péter tobakos-mesternek a hegy alján levő boltíves házára, hogy annak tetejét, boltívét és falát benyomta és az ép abban a szobában háló Tóth Pétert, hat éves Marcsa nevű leányával együtt agyonzúzta. Az óriási robajra felrezzentett szomszédok közül elsők voltak a derék honvédek, kik Magyar Ignác őrmester vezénylete alatt 16-an a szerencsétlenség színhelyén termettek és a kiásási mentő munkát azonnal megindították, mi a szerencsétlenség első zavarában és perczeiben a mentőszerek hiánya miatt felette nehéz volt. De az embererőt haladó fáradságos munkának mégis sikerült Tóth Pétert a romok alól még élve kiszabadítani, noha ez az élet pár percznél tovább nem tartott, mert mire a közeli szobába vitték, már halott volt. A szerencsétlen leányka fejét össze-vissza zúzták a romok és így azt csak, mint hullát húzhatták ki. [V.]

Földcsuszamlás. A tűzoltó őrtanyával szemben levő földrésze, esőtől áztatva az alanti Pfeifer-féle ház hátsó udvarára csúszott, de szerencsére semmi kárt sem tett. [V.]

Jégeső. Múlt csütörtökön (május 8-án) déli ½1 tájban hatalmas záporosó vonult el városunk felett, mely villámlás és mennydörgés kíséretében annyi jéget szórt a nyakunkba, hogy a föld egy pár percz alatt hófehér lett. A jég mogyorónagyságú volt és így meglehetősen kárt okozhatott a gyümölcsfák gyenge hajtásain. A jégeső átvonuló volt és így szerencsére alig tartott egy negyedóráig. [V]

A városi hatóság figyelmébe.¹²³ A hétfői kettős földcsuszamlás, mely oly végzetes katasztrófát idézett elő, kötelességünké teszi, hogy városunk hatóságának figyelmét felhívjuk, egy szakbizottság kiküldésére, mely a vár- és Benedek hegyet tüzetes megvizsgálása tárgyává tegye minden oldalról. A sok eső folytán a földrészek meglazultak és előbb utóbb megindulnak; a sziklák egyik-másik helyen oly meredek kiszögélést vettek, hogy némelyiket egy jókora szél a háztetőkre lökheti. Megfigyeltünk a Flórián körül egyet, mely kellő közepén eresztette át az esővizet jeléül, hogy az eső belsejét folyton mossa. A záporosó meg jókora szikladarabokat hömpölygetett alá. Ne várjuk be, míg újabb áldozatot követel a hegyoldal, hanem tőlünk telhetőleg hassunk oda, hogy a veszélyes földrétegek távolíttassanak el, a szikláknak fenyegetőbb részei pedig zúzassanak szét és emeltessenek le fenyegető polcaikról.

Május 18. Borzasztó idő. Múlt vasárnap (május 11-én) a tél köszöntött be hozzánk a szó legszorosabb jelentményében. Havas eső esett egész nap és oly hideg volt, hogy szégyenszemre téli kabátot kellett előrántani és befűteni. A

¹²³ VESZPRÉM. VI. évfolyam, 19-ik szám. 1879. május 11. Veszprém

hideg fokozódott vasárnapról hétfőre, annyira, hogy a Bakony teteje mindentűnt fehérlett a hótól és több fagyás híre is jött a vidékről, így különösen a nagyvázsonyi uraságnak egy 70 éves erdőkerülője nagyvázsony-úruti útjában megfagyott, a szabadban.¹²⁴ [V.]

Kiöntés. Múlt hétfőre (május 12.) virradóra a Séd kiöntött. A Sashegytől kezdve szántóföldek, rétek, kertek, malmok, udvarok és parti házak mind víz alá kerültek. Hegyi meggyülemlett esővíz lévén óriási robajjal és villámgyorsasággal futott csak keresztül és így a Séd még aznap visszatért medrébe, csak a mélyebben fekvő kertekben hagyva maga után iszap-vizet. Kár a letarolt kerti veteményekben, megrongált kerítésekben és tudunkkal, Frikk Antal öt darab süldőjének elragadásában van. [V.]

Égiháború. Tegnap, szombaton (május 17-én), városunk felett hatalmas égiháború vonult keresztül erős villámlás- mennydörgés- és esővel. [V.]

Május 25. Felhőszakadás és árvíz. Áldozócsütörtök napja (május 22.) gyászos emlékü lesz városunk történetében. A délelőtti órákban korom-sötét felhők tornyosultak a Bakony fölé, melyek borzasztó vihart jósoltak. A rettegett vihar kikerülte ugyan városunkat, de szomorú következménye d. u. ½3-kor elért bennünket. Ugyanis a Bakonyban óriási felhőszakadás volt, melynek vízmennyisége ellenállhatatlan erővel dült a Sédbe és a mondott időben városunkat elérve annak a Séd mindkét partján fekvő részét oly irtózatossággal öntötte el, hogy egy pár perc alatt a mélyebben fekvő házak-

¹²⁴ **A kikelet hónapja,** legalább első felében, bizony nem igen kedvesen mutatta be magát. Hideg, esős, szeles időt hozott, úgy, hogy a képzeletnek minden nagy erőszakolása nélkül tarthattuk volna akár márcziusnak. Aztán annyi vizet fakasztott a föld méhéből, hogy az ország alsóbb vidékén víz alatt állanak s ott is omlanak a házak a belvizek árja miatt, a hol azelőtt soha árvíznek nyoma se volt. A tavasz mintha félne, csak tapogatózva mer bevonulni s a növényzet is oly óvatossággal fejleszti rügyeit, mintha a fagyok visszatértétől tartana. Szóval ezt a tavaszt rosszul csinálták meg a kalendárium csinálók s a három fagyos szent, ha nem okozott nagy galibát, azt jórészt annak köszönhetjük, hogy nem volt miben kárt tennie. Minden hátra maradt s öreg emberek sem emlékeznek ily hideg időjárásra május havában. A csillagvizsgáló és meteorolog urak egész konfuzióba jöttek miatta s nem tudták elképzelni okát. Hát egyik oka az is lehetett, a mit egy Bosztonból érkezett levél beszél. A levél írója Amerikába hajóztában a 60-ik fok táján óriási úszó jéghegyeket látott alávonulni az éjszaki sark felől és pedig oly rettenetes tömegben, hogy maga a hajó is majdnem odaveszett miattok. Annyi bizonyos, hogy ez év májusa rendkívüli jelenségeket hozott az időjárásban. Egy soproni vonat fennakadt hófűvás miatt, s a májusi tizenötödiki bécsi lapok jelentik, hogy Bécs környéke fehér a hótól. Mi ugyan csak eső alakjában kaptuk meg a vizet, hanem bizony ez is elég veszedelem, kivált a Tisza által elárasztott és fenyegetett vidékekre, melyek nem bírnak pihenéshez jutni a gátvédelmi munkától. Zsófia napja kedvezőbb fordulatot hozott. Kaptunk napfényt is, bár nem elég meleget, s a derültebb idő remélni engedi, hogy végre mégis csak megkapjuk a tavaszt s nem esünk bele minden átmenet nélkül a kánikulába, a mi különben a mi éghajlatunk alatt már nem volna csoda, sőt nem is ritkaság. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVI. Évfolyam, 20. szám; 1879. május 18. 324. oldal]

nak ablakain ki- s bejárt a piszkos, iszapos hullám. Alig volt annyi idő, hogy a bennlakók maguk menekülhettek magasabb helyekre; az udvarokon, folyosókon szobákban levő tárgyak, bútorok, házi állatok nagy részben elsöpörtettek. Kőfalak, kerítések, sövények, egész hidak és számtalan kisebb átjárók nyomtalanul eltűntek, mint ha ott sem voltak volna. A nagy gonddal művelt kertek mind elöntettek és a már-már szépen nekiindult vetemények fölé több araszvastagságnyi iszap-réteg húzódott. Szomorú látványt nyújtott a Benedek-hegy tetejéről városunk. Villámgyorsan úszott a zuhogó árral hordó, hidas, kerítés, bútor, sertés tarka vegyületben. Mondják, hogy két női hulla is úszott volna, de ez még nem biztos. Az óriási kár csak lassan lesz constatálható, és fokozódni talál, ha a kerteket helyreállítani a rossz vagy elkésett idő miatt majd nem fog lehetni. A honvédség ismét, mint már annyiszor, most is kitüntette magát és derékig a vízben segített, ahol csak segíthetett. Szerencse, hogy a veszedelem nem éjjel, hanem fényes nappal, kedvező időjárás mellett jött, különben oly katasztrófa érte volna városunkat, amilyen Miskolcz-, Eger- és Szegedhez lett volna hasonlítható. [V.]

A keresztjáró napoknak (az áldozócsütörtök előtti három nap) igen kedvezett az idő. [V.]

Figyelmeztetés!¹²⁵ Hatóságunk figyelmét felhívjuk az áldozócsütörtöki katasztrófa által elrombolt hidak-, átjárók és zúgókra. Hellyel közel járóhelyek közelében partomlás is van – a kaszárnya mögött.

Június 15. Úrnap. Az úrnapi körmenet (június 8.) a legszebb napos időben több ezer ájtatoskodó részvétele mellett tartatott meg. [V.]

Szép eső. Múlt csütörtök este (június 12.), a nappali rekkenő hőség után erős égi háború volt, melyet sűrű és tartós záporosó kísért. A már-már eltikkadt növényzet új életre kelt. [V.]

Június 22. A Séd. Június 21-én a Bakonyban történt felhőszakadás következtében a Séd ismét kiöntött és a parti kerteket újra elborította. Nem ártana annak a Sédnek különösen a város területén kívül fekvő medrét megvizsgáltatni, nincs-e az is beiszapolva, és ha igen, akkor kitisztíttatni, mert azaz egyszerre való rohanása a vízár zömének alighanem onnan származik, hogy medret nem talál és így meggyülemlik, és úgy rohan. [V.]

Június 29. Majális, illetőleg juniális. A „Betekints”-csel rendesen megszokott történni az a borzasztó dolog, hogy az ott rendezendő nyári táncmultságokat elmossa az eső. A június 14-ére kitűzött tánczvigalma a veszprémi fiatalságnak nem volt megtartható az eső miatt. A rá következő hét minden szép napján találkozott egy pár táncsóvár nő, kik azon reményben, hogy na ma meg lesz tartva a majális, felöltöztek és útnak indultak, míg

¹²⁵ VESZPRÉM. VI. évfolyam, 1879. 22-ik szám. Veszprém, június 1.

valaki fel nem világosította őket, hogy hiszen nem lóttak, tehát ma nem lesz táncz. Végre megjött június 21-ike, de viharfelhőket is hozott, melyek a rendezőség keblét szorongással, a Betekints bérlőét pedig páni félelemmel töltötték el. A taraczkok mindannak daczára megszólaltak, reményt öntve az aggódó női keblekbe, de választ a mennydörgés adott rá azon koromsötét felhőkből, melyek a Bakony fölé tornyosultak. Nagy-nehezen eloszlottak ezek a felhők is a nélkül, hogy városunkat érintették volna. A rendezőség nagyot lélegzett, de még idő előtt, mert a Bakonyba leszakadt felhő vize oly mennyiségben öntötte el ismét a Séd parti kertjeit, hogy a Betekints kerthe-lyisége egy pár percz alatt egészen víz alá került. A rendíthetetlen fiatalság rögtön gyűlést tartott és elhatározta, ha török szakad, a tánczvigalmat megtartja. Úgy lett. A Séd megsokallva már a fiatalság illetén bosszantását félig meddig visszahúzódott medrébe, de a tánczhely hasznavehetetlen lett. A találó elme könnyen segít magán; a szárazabb helyen a ház előtt egy pár fát a praefectus engedélyével szépen kivágattak, a lehúzódott víz helyét hamar megmurváztatták és oly tánczhelyet rögtönöztek, amelyen a széles jó kedv kénye szerint tombolhatott. Híre ment ugyan városszerte a Betekints elöntésének és sok családot ez vissza is tartott, de mindennek daczára oly szép és válogatott közönség jött össze, hogy az első és második francziát 28-28 pár tánczolhatta. Hogy a megzavart, de félig azért mégis megtartott tánczvigalom teljes legyen, ugyanazon fiatalság még egy majálist rendezett tegnap, jún. 29-én, melyről jövőre bővebben.

Július 20. Jégeső és égiháború. Múlt hétfőn, d. u. 6-kor nagy égiháború vonult városunk felett el, mely azonban erejét csak Székesfehérvár felett öntötte ki. Mi az elejét kaptuk, hatalmas esőt vegyest jéggel, a villám több helyütt, különösen a sz. Anna-kápolna közelében a Bohuniczky-házba beütött, a gerendázatot egy kissé megrongálta, de nem gyújtott. A bennlakók, képzelhetni, mennyire megrémültek. [V.]

Augusztus 3. Vihar. A múlt vasárnap (július 27.) városunk felett borzasztó zivatar húzódott keresztül. A délutáni órákban koromfekete felhők csoportosulása jelezte a közelgő zivatart. Öt óra után majd félóraig tartó s jéggel vegyest zápor zuhogott alá, elöntve és kimosva az utcák mélyebb részeit. A víz a boltokban, hova befúrta magát, tett kárt; az Anna-kápolnába szintén befolyt s a vecsernyére összejött nép a szószékre, chrórusra s padokra menekült ijed-tében a zúgó víz elől. Szerencse, hogy nem tartott nagyon soká s a jég, mely nagy mennyiségben esett, igen apró levén, nagyobb bajt nem okozott. [V.]

Augusztus 17. Jótékony eső. Múlt szombaton éjjel és vasárnapon igen jó esőnk volt, mely különösen a kapás növényekre s a szőlőre hatott jótékonyan. [V.]

Augusztus 24. A nemzet ünnepe. Szent István király évfordulati nemzeti ünnepén még az ég is felhőtlen tiszta kékjébe öltözött, feltűzve homlokára a legra-
gyogóbb gyémántot – a forrón sütő napot. [V.]

Augusztus 31. Időjárás. Időjárásunk mi kívánni valót sem hagy hátra; gyönyörű szép napos időnk van, csakhogy édes kevés az, aminek használ. Gyümölcsünk semmi, gabonánk kevés is, rossz is, szőlőnk van ugyan, erre az idő jó, de nincs kilátás, hogy borainknak piacot tudnának teremteni. E hó 26-ról 27-ikre éjjel óriási zivatar vonult városunk felett el, villámlás és mennydörgéssel, mit még borzasztóbbá tett a dühöngő nagy szél is. Reggelre azonban csendes lett minden. [V.]

Szeptember 7. Óriási szélvihar. Időjárásunk egészen nyárias annyira, hogy szinte nem érez kedvet ősre fordulni. Szeptember 1. és 2. közti éjjel oly szélvihar kavart felettünk, hogy azt gondoltuk, minden háznak lesodorja a tetejét. Alig kezdett pitymallani, a szél lecsendesedett, és egész nap a legszebb idő volt. [V.]

Szeptember 21. Időjárásunk. Csak nem akarnak fölöttünk az ég csatornái megeregni; oly tikkasztó a hőség, mint a legerősebb kánikulában. A szántás lassan haladhat; a szőlő azonban örül, mert édességben gyarapodik. A szüret helyel-közzel jobb lesz talán mennyiségre nézve is a tavalyinál, milyenségre pedig határozottan kitűnő lesz. Gyümölcsünk semmi. [V.]

OKTÓBER hó 16-án és 17-én nagy hózivatar volt, Éjszaki széllel, 5 ember megfagyott. **20-án** borult, hőfok reggel +9°R (11,2°C); nappal 16°R (20°C), DNy-i vihar. **21-én** eső, hőfok reggel +8°R (10°C); Éjszaki szél. **27-én** enyhe derült, **28-án** enyhe, de borult. **29-én** enyhe derült idő; hőfok délben +15°R (18,7°C). **30-31-én** borult hűvös idő. [K.K.]

Október 19. Az első hó. Múlt csütörtökön (október 16.) egész erejével beköszöntött a tél, hóval és szélvésszel. A fák még mindenütt zöld lombúak voltak, a virágok még a szabadban nyíltak és egyszerre hóleplet kaptak. A hőmérő zérus alá szökött, és szombatra (október 15.) virradóra becsületes fagyunk volt. A szüretet derékon kapta a mostoha idő, és akik még meg nem kezdték a szedést, csak ugyan pórul járhatnak. [V.]

Vonatelkésés. A beállott havas idő következtében múlt pénteken (október 17-én), a délutáni első számú vonat Ajka és Város-Lőd között a hófuvatok miatt mintegy 17 órai késést szenvedett. Ha az idő így tart, szomorú kilátásaink lesznek a közlekedést illetőleg. [V.]

Október 26. Megfagytak. A hirtelen beállott télies idő megkívánta a maga áldozatait. Csízi Márton ösküi illetőségű Szent-Istványon szolgálatban levő ismert iszákos kocsis f. hó 17-én Szent-Istvány község határában megfagyott. Hasonlólag megfagytak ugyancsak 17-én Parragi Rezső, Deli Gáborné, Hajdú Ádám szentgáli lakosok, midőn szüretről hazatérőben voltak. Ughi Gyula borszörcsöki illetőségű katona, ki 16-án Győrből 1880. márcz. végéig tartó szabadságra hazatért, az orosz határban f. hó 18-án d. e. ½9-kor megfagyva

találtatott. Hasonló megfagyásokról hoznak hírt a lapok az ország különböző vidékéről. [V.]

NOVEMBER 1-jén borult, hűvös délkeleti szél. **2-án** borult hűvös idő, +9°R (11,2°C). **13-án** Kajár, Lepsény, Enying, Dégh, Szilasra (utaztam) szép kellemes lágy időben; **14-én** innen vissza hideg éjszakai szélben. **18-19-én** fagyott, 2°R hideg (-2,5°C). **20-án** délután nagy havazás kezdődött, Keleti szél, 1° hideg (-1,2°C). **30-án** havazás. [K.K.]

November 16. A zirczi apát installatiója – nov. 10-én. Köd, sűrű köd borult az ős Bakony tetejére múlt hétfőn reggel, mintha csak bizonyos mystikus szent homályt akart volna azon nagyszerű egyházi ünnepélyre borítani, melynek Zircz és az apátság szép tágas temploma színhelye volt. De a novemberi nap is érvényesíteni akarta jogát; hol pedig a nap és köd együtt szállnak síkra egymás ellen, ott, tudjuk, rendesen a nap a győztes. Most is úgy történt. Reggeli nyolcz órakor már foszlányokra szakadt a nap melengető sugarain a ködfelhő és szégyenkezve a völgyek mélyébe és az erdők sűrűjébe vonta meg magát, honnét azonban csakhamar eltűnt még az utolsó párja is és kilencz órára, amikor az ünnepély kezdődött, a felhőtlen tiszta égen nyári erővel sütött a legszebb novemberi nap... Estére kelve a köd újra leereszkedett az ős Bakony tetejére. Az installatiót megelőző este ¾8-kor Zircz polgársága díszes fáklyásmenettel tisztelte meg az új apátot... A nagy lelkesedésnek felette kedvezett a szép idő. [V.]

A háztulajdonosok figyelmébe.¹²⁶ A beállott kemény tél szükségessé teszi, hogy a háztulajdonosok és boltbérlők figyelmét felhívjuk, hogy házuk, illetőleg boltjuk elejét a hótól és jégtől megtisztítsák, és azt járhatóvá tegyék. Még eddig igen kevés helyen tapasztaltuk azt, hogy a járdák hamuval, fűrészporral vagy murvával behintettek volna. Dicséretes kivételt tesz a tűzoltó egylet, mely járdáját becsületesen gondozza.

DECEMBER 1-4-én: havazás. **5-8-án:** tiszta derült nap, szélcsend. **9-én:** tiszta derült nap, reggel 17 R fok (-21,2°C) hideg, napközben 13°R (-16,2°C) hideg; Bakonybélben 27 R fok (-33,7°C) hideg. **10-én:** tiszta derült nap, 12 R fok hideg (-15°C). **11-én:** tiszta derült nap, 8 R fok hideg (-10°C). **12-én:** havazás, 5 R fok hideg (-6,2°C). **13-án:** borult, reggel 7 R fok hideg (-8,7°C). **14-én:** tiszta derült nap, reggel 7 R fok hideg (-8,7°C), nappal 4 R fok hideg (-5°C). **15-én:** tiszta derült nap, 14 R fok hideg (-17,5°C). Reggel 7 órakor Zircen 23 R fok hideg (-28,7°C). **16-tól 18-ig:** ködös napok, szélcsend, reggel 10 – 13 R fok (-12, -16°C) hideg. **19-én:** havazás, reggel 2 R fok hideg (-2,5°C), délben 3 R fok (3,8°C) meleg. **20-21-22-én:** tiszta derült napok. **20-án:** 2°R meleg (2,5°C) délben, **22-én:** reggel 5 R fok (-6,3°C) hideg, délben fagypon. **20-án:** este vihar kezdődött de éjjel 10 órakor megszűnt. **23-ától 28-áig:** tiszta derült napok, hideg reggelek (27-

¹²⁶ VESZPRÉM. VI. évfolyam, 1879. 48-ik szám. Veszprém, november 30.

én: éjjel vihar). **29-30-31-én:** ködös lágy napok. **31-én:** kevés havazás, délfelé 5 fok meleg. [K.K.]

December 7. Farkasok. Időjárásunk annyira téliesre fanyarodott, hogy nem csodáljuk, ha a farkasok is eltévednek a nagy hóban, ködben és az erdő helyett a falvak és városok felé tartanak. Ismét láttak a Csatár körül farkasokat. Vajon vadászaink nem egyesülhetnének egy férfias farkas-vadászatra? [V.]

December 28. A kemény tél a legteljesebb szigorral uralkodik mindenfelé. A hőmérő a reggeli órákban 18-20 Celsius foknyi hideget mutat rendszeresen, de csak a városokban; künn a szabadban még dermesztőbb a hideg... Magyarországon is vastag hó borít mindent és a hideg, mely a múlt héten valamit engedett, az ünnepekre egész csikorgó természetével köszöntött be ismét. A szükséget, az ínséget fokozza ez a tartós nagy hideg és szomorú hírek követik mindenfelől. Ember és állat egyformán sokat szenved. Megfagyott hajléktalanokról és szerencsétlen utasokról majd mindennap hallani valamit. A vadállatok pedig garázdálkodnak, a szelídebb vadakból, minő szarvas, őz, nyúl, tuzok meg sok esik áldozatul. A folyókat mindenütt jég-pánczél fedi. A Duna egész végtében beállt, és szekerek járnak rajta.¹²⁷ [V.U.]

Képeslap Balogh Gyula gyűjteményéből

¹²⁷ VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVI. Évfolyam, 52. szám, 1879. december 28-án. 839. oldal.

1880

1880. április 7-én korai égiháború volt; a villám többször lecsapott. [B.M.]

Január 2-án szivárvány volt látható. – Korai égiháború volt április 7-én, a villám több helyütt lecsapott. – A sok esőzés folytán a szőlő nagy rothadásnak indult. [P.R.H.D.]

JANUÁR 1-jén: borult esős nap, reggel 8-kor 4 fok meleg (5°C), szélcsend. **2-án:** borult esős nap, reggel 8-kor 6 fok meleg (7,5°C). **3-án:** borult, délben 10 fok meleg (12,5°C), erősen olvad, szélcsend, éjfél előtt nagy vihar. **4-én:** borult, 6°R meleg (7,5°C), erős ÉNy-i szél. **5-én és 6-án:** borult, 6°R meleg (7,5°C). **7-én:** borult, 5°R meleg (6,3°C), este hózivatar, ÉNy-i szél. **8-án:** borult, 2°R hideg (–2,5°C). **9-én:** borult, 5°R meleg (6,3°C), nagy vihar egész éjjel és nappal, ÉNy-i szél. **10-én:** borult, ködös, 3°R meleg (3,8°C), szélcsend. **11-től 18-ig:** változó, 2-től 9°R-ig fagyos idő (–2,5 ≈ –11,3°C), néha csekély havazás. **19-én:** tiszta derült nap, reggel 10°R (–12,5°C) hideg, nappal –5°R (–6,3°C), kemény ÉNy-i szél, száraz fagy. **20-án:** éjjel vihar, nappal és éjjel derült, 10°R hideg (–12,5°C), nappal –5°R (–6,3°C), nagy és igen hideg ÉNy-i szél, száraz fagy. **21-én:** nagy havazás, reggel 7°R hideg (–8,8°C), nappal 4°R (–5°C), ÉNy-i szél. **22-től 27-ig:** tartós ködös hideg 8-tól 10°R hideg (–10 ≈ –12,5°C), ÉNy-i szél. **28-án:** éjjel havazás, 4°R hideg (–5°C), ÉK-i szél. **29-én:** borult, 10°R hideg (–12,5°C), ÉK-i szél. **30-án és 31-én:** derült, reggel 8°R hideg (–10°C), É-i szél. [K.K.]

Január. 4. Szivárvány. Időjárásunk annyira meglágyult, hogy utcáinkon mindennütt megannyi patak csörgedezik. Ha ez így tart egy pár napig, még azt is elfelejtjük, hogy havunk volt. Múlt pénteken, jan. 2-án, tizenegy és tizenkét óra közt gyönyörű szép szivárvány volt Rátót fölött látható. A hónap gyors olvadása, félünk, hogy sok helyen katasztrófát fog előidézni, mitől óvja meg a nélkül is keményen sújtott hazánkat a jó ég.¹²⁸ [V.]

FEBRUÁR 1-től 10-éig: ködös napok, reggelente 7°R hideg (–8,8°C), É-i, ÉK-i szél. **11-én:** félig napos, reggel 6°R hideg (–7,5°C), ÉK-i szél. **12-én:** félig napos, reggel fagypon, délben 8°R meleg (10°C), szélcsend. **13-án:** reggel havas-eső, 3°R meleg (3,8°C), szélcsend, délután havazás. **14-én:** reggel 3°R meleg (3,8°C), félig napos idő, szélcsend. **15-én:** reggel fagypon, dél-felé 5°R meleg (6,3°C), szélcsend. **16-18-án:** ködös napok, reggel 1°R hideg (–1,3°C), délben 5°R meleg (6,3°C) meleg. **19-én:** ködös, ÉNy-i csendes szél, 2°R meleg (2,5°C). **20-án:** ködös, 4°R meleg (5°C). **21-én:** reggel köd, nagy síkosság, dél-felé lanyha eső, 5°R

¹²⁸ Az időről nem hiába mondják, hogy olyan, mint a szép asszony; kifogyhatatlan a maga szélyeiben. Alig néhány nap előtt szibériai hideg, mely a farkasokat egész a főváros közelébe kergette be, ma csurog a víz a háztetőkről, s az utcán akkora pocsolyák állanak, hogy az úszómesterek, kik Bécsben ép az imént alakítottak együletet, akár arra a gondolatra juthatnának, hogy tán meg is kezdhethék a lezkeadást. S ez Európa-szerte így van. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVII. Évfolyam, 1. szám, 1880. január 4. 11. oldal]

meleg (6,3°C), szélcsend. **22-én:** reggelre kissé behártyásodott, dél-felé 10°R meleg (12,5°C), szélcsend. **23-án:** ködös idő, 4°R meleg (5°C), DK-i szél, nagy sár. A Séd kiáradt a nagy hóolvadástól. **24-én:** ködös idő, 4°R meleg, DNy-i szél, nagy sár. Délután és este havazott. **25-én:** borult, 3°R meleg (3,8°C), szélcsend, hóolvadás. **26-án:** derült, 5°R hideg (-6,3°C), fagy, szélcsend. **27-én és 28-án:** derült, olvadás, reggel fagyott föld, 5°R meleg, szélcsend. **29-én:** reggel fagyott föld, délből 10°R (12,5°C) meleg, homályos (idő), olvadás, a Séd duzzadt. [K.K.]

MÁRCIUS 1-jén: derült, 5°R meleg (6,3°C). **2-án:** derült, 10°R meleg (12,5°C). **3-án:** derült, 13°R meleg (16,3°C), DNy-i szél. **5-től 14-ig:** reggelre fagy, napközben változó idő. **15-én:** borult, szeles, fagy, hideg É-i szél. **16-án:** borult, szeles, fagy, hideg É-i szél. **17-én:** borult, szeles, fagy, hideg É-i szél. **18-án:** délből Zirczen nagy hózivatar¹²⁹, délután derült, erős fagy. **19-én:** reggelre fagy, É-i szél. **20-án:** reggelre fagy, É-i szél. **21-én:** havazott, reggelre és nappal is fagy, É-i szél, nappal 4°R meleg (5°C).¹³⁰ **22-én:** reggelre fagy, É-i szél, nappal 4°R (5°C) meleg. **23-ától 27-ig:** derült napok, reggelre mindig fagyott, nappal 12°R meleg, K-i szél. A húsvéti ünnepek szépek, nagypéntek tiszta derült napos volt. [K.K.]

Március 28. A nagyhét. A nagyhétnek módfelett kedvezett az időjárás. Nap, nap után a legszebb tavasz verőfényes idő volt. Midőn e sorokat írjuk, nagyszombaton, az idő gyönyörű szép napos. [V.]

Április 11. Korai égiháború. Múlt szerdán, ápr. 7-én, ugyancsak terhes felhők borultak a láthatárra. Úgy este nyolcadfélig meglehetősen csendesen czirkáltak az égen, de ekkor már egy pár villámlás mutatta, hogy villanyosak a felhők. Néhány percze rá oly sűrű villámlás, erős égzöngés és hatalmas záporosó, szóval oly égiháború állott be, amilyen a leghatalmasabb kánikulának is becsületére vált volna. A villám úgy városunkban, mint a környéken több helyütt lecsapott, városunkban a Jeruzsálem-hegyen egy szegény iparos házába, de nem gyújtott. Az erős fény és roppant dörgés meg légnomás következtében a háziasszony hallását egyik fülére elvesztette. A hőmérő +9°R (11,3°C), a légsúlymérő 720 millimetert mutatott. Csütörtökön, ápril. 8-án délelőtt ¾11-kor borsó nagyságú jégeső volt úgy, hogy utána az éjszakai helyeken a jég órákig megmaradt. A mi őseink bizalmasabb lábán álltak az időjárással és így ők a Szentgyörgynap előtti égzöngést jó jelnek vették. Már csakugyan ránk férne a jobb jövőnek, ha egyebe nem is, de legalább a sóvány reménye. [V.]

¹²⁹ Kerényi Károly a kor fogalom-használatának megfelelően a szélvihar, illetve a hózapó kifejezés helyett használja a „hózivatar” kifejezést.

¹³⁰ A tavaszi verőfény helyett még mindig téli fagy uralkodik, s március közepén nem egy helyen találtak az országúton megfagyott embereket. E hó 18-án valóságos decemberi hóvihár dühöngött Zenta és Szeged környékén.

Május 9. Vihar jégesővel. Május hónap meglehetősen mogorván köszöntött be, de meghozta a kívánt jó esőt és így van okunk örülni. Múlt kedden, 4-én este fél 7-kor oly gyönyörű szép viharfelhő tornyosult városunk fölé, melynél szebbet egyhamar nem láttunk. A Bakony és alja a legtündéresebb világításban pompázott szemeink előtt, mely színpompa perczről perczre kaleidoszkóp-szerűleg változott, amint a felhúzódó táblás koromfekete, majd hamvas-szürke felhők kavargva szétterültek és a láthatár fölé borultak. A villámok keresztül-kasul cikáztak nyomukban a földrengető mennydörgéssel, míg végre fölénk szakadtak a felhők és bő tartalmukat gyenge jéggel vegyest határainkra öntötték. [V.]

Villámcsapás. A múlt keddi viharok Vámoson négy marha áldozatul esett, Ugyanis ezek ösztönszerűleg nem egy fa alá, hanem egy fa mellé húzódtak. A villám a fába becsapott, de a közelségnél fogva átszökött a marhákhoz is és mind a négyet agyonütötte. Ha az égiháború az embert a szabadban éri legcélszerűbb fától jó távol megállni. [V.]

Május 16. A csatári búcsút, melyet múlt vasárnap kellett volna megtartani, elmosta az eső. [V.]

Jégeső. Időjárásunk ugyancsak kezd az áprilisi szép napokért bosszút állni. Folytonos és hideg esők vannak, sokszor jéggel vegyítve. Így múlt csütörtökön (május 13-án) d. u. 2-kor nagy záporosónk volt jéggel vegyest, mely ugyan nálunk nagyon csekély kárt tett, de mint értesülünk, a Balaton-menti községek egynémelyikében ugyancsak kiöntötte tartalmát mogyoró nagyságú jégben. [V.]

Május 23. Májusi hó és fagy. A gyönyörű szép áprilisi időért ugyancsak megkaptuk májusban a magunkét. A pünkösdi ünnepek elég szép napos időt borítottak fölénk, de már pünkösdi másnapja gyanította, hogy sok mindenre el kell készülnünk és csakugyan múlt kedden, május 18-án d. u. oly szép és óriási pelyhű hó esett, amilyen karácsonyra is beillett volna. Szerencse, hogy tartós nem volt. A meghűlt légkör 19-én meglehetősen leszorította a hőmérő fokait, úgy, hogy 20-ika reggelre már dér, 21-ikére fagy is mutatkozott, mely az érzékenyebb kerti veteményeknek, uborka, burgonya, paradicsom és egyébnek, helyel-közzel ártott, amit azonban talán még kiheverhetnek. A vetések mindenütt szépek. [V.]

Május 30. Úrnapja. Az úrnap körmenetnek a legszebb idő kedvezett. [V.]

Június 6. Majális. A helybeli gymn. ifjúságának június 1-jére tervezett majálisa az esős idő miatt nem volt megtartható. Szombaton, midőn e sorokat írjuk, a legszebb napos idő van; Alig, hogy e sorokat kiírtuk, terhes felhők húzódtak a láthatár fölé és meglehetősen viharos esőt zúdítottak a szegény mulató ifjúság feje fölé. Estig milyen lesz ez a szeszélyes idő, nem tudni. [V.]

Június 13. Majális akadályokkal. A helybeli nagygymnasium ifjúságának június 5-ére, múlt szombatra tűzött majálisát elmosta az eső. [V.]

A lövölde megnyitása múlt vasárnap, jún. 6-án, délután történt. Az idő kedvezett. [V.]

Június 20. Köd. Múlt pénteken, június 18-án, reggel ¼7-kor oly sűrű köd ereszkedett városunk fölé, hogy az ember azt hitte volna, hogy itt az ősz. Vetéseink elég szépek, de bizony hellyel-közzel meg vannak dőlve. [V.]

Június 27. A fiatalság majálisa. Városunk fiatalsága múlt kedden, június 22-én, tartotta elhalasztott majálisát a Betekintsben. Az idő egész nap gyönyörű szép volt, estére kelve azonban hűvös szellő kerekedett, mely valahol a környéken dúlt jégeső- vagy erős zápornak volt utóhírnöke. [V.]

Július 4. Egy sikerült majális. A veszprémi iparos ifjúság önképző köre múlt hétfőn, június 28-án, fényes táncvigalmat tartott, mely csakugyan hatalmasan sikerült. Az idő, a multságok mogorva ellensége, most megjuhászodott és felhőtlen tiszta csillagos eget borított a nagyszámú szép közönségre. [V.]

JÚLIUS 10-ÉN: reggel egészen derült, 9 órakor nagy hőség, 22°R (27,5°C), délbén 31 fok (38,8°C) árnyékban, este 6 órakor 24 fok (30°C) árnyékban. Délután délkeleti irányban dörgés. **11-ÉN:** Füreden voltunk, 2-szer megfürödtünk a Balatonban. Hőfok nappal volt 26°R (32,5°C), a víz 21 fok (26,3°C) meleg volt. **12-ÉN:** Egész nap derült, nagyon nagy tikkasztó hőség, nagy meleg. Délbén 32°R (40°C), délután 30°R (37,5°C) árnyékban. Este a láthatáron többfelé terhes fellegek és villámlás. **13-ÁN:** éjjel nagy dörgés, villámlás és záporosó. Reggel 9 órakor 24°R (30°C) meleg. Az ég homályos; este a láthatáron villámlik. **14-ÉN:** reggel derült, 17°R meleg (21,3°C), szeles, délbén 30°R meleg (37,5°C). **15-ÉN:** derült nap, reggel 8 órakor napon 25°R meleg (31,3°C). **16-ÁN:** derült nap, reggel 8 órakor 30°R, nagy meleg (37,5°C), szélcsend. **17-ÉN:** derült nap, reggel 26°R (32,5°C), délbén 30°R (37,5°C) meleg, gyenge Ny-i szél. **18-ÁN:** derült nap, reggel 7 órakor árnyékban 22°R (27,5°C) meleg, szélcsend. Délbén, ½12 órakor 29°R (36,3°C) meleg, délirányban felhők dagadnak... Délután 2 órakor árnyékban 32°R (40°C) meleg; dagadozó felhők egy-egy csoportban látszanak. Délután 5 órakor már távolról dörgés hallatszik, az ég-boltozat beborul, ¼6-kor nagy porfelleggel vihar jött, a hőmérő 21 fokra (26,3°C) szállt alá. Fél 6-kor villám és dörgés, eső kezdődik; éjszakai erős szél. ½ 6 óra 10 perckor általános eső, de nem zápor. Az eső egy negyed óra múlva megszűnik, 6 órakor már 20°R-ra (25°C) száll a hőmérő. ¼7-kor az eső... megújulva esik, a láthatár tisztul. 7 órakor az eső megszűnik, mindig jobban derül. **19-ÉN:** derült forró nap, reggel 7-kor 20°R meleg (25°C), délbén, árnyékban 30°R (37,5°C), este a láthatáron terhes fellegek. **20-ÁN:** reggel nagy porfelleggel fél 8-kor vihar, 22°R meleg (27,5°C), a láthatár mindenütt borult, fekete nagy fellegek, más vidéken gyenge eső, délbén kiderült, 30°R meleg (37,5°C), este felhős. **21-ÉN:** reggel derült, 20°R meleg (25°C), délbén 30°R meleg, este borul, nyugatról villám

és dörgés, este 9 órakor nagy eső. **22-én:** reggel és nappal borult, 27°R meleg (33,8°C), este dörgés és villám, nagy eső 10 óra tájban. **23-án:** derült nap (távol villám és dörgés), 24°R meleg (30°C), este hűvös É-i szél, 16°R meleg (20°C). **24-én:** derült nap, reggel 7 órakor 15°R meleg (18,8°C), délután 2 órakor 22°R meleg (27,5°C) árnyékban. **25-én:** derült, 25°R meleg (31,3°C). **26-án:** derült, délben 28°R meleg (35°C). **27-én:** délelőtt általános eső, 20°R meleg (25°C), este hűvös nyugati szél, 17°R meleg (21,3°C), este vihar nyugatról. **28-án:** reggel hideg nyugati szél, 17°R meleg (21,3°C), változó idő, délurán 3 órakor rövid eső. Délben 20°R meleg (25°C). **29-én:** derült nap, 24°R meleg (30°C) délután. **30-án:** reggel borult, 21°R meleg, délután és este vihar, villám és dörgés, záporosó, 18°R meleg; roppant fergeteg. **31-én:** borult reggel, 18°R meleg, eső délig, délután derült, 21°R meleg; este-felé nagy villám, dörgés és eső. [K.K.]

Július 11. Csend. Meglátszik, hogy nyár, fürdő- és uborkaidő van, városunk oly csendes, mintha kihalt volna. Az ég felhőtlen, a nap erősen tűz, az utcák porosak, az emberek lomhák, az ablakok legtöbb helyütt lefüggönyözővék, szóval a hőség uralkodik mindenütt. Határaink szépen sárgulnak, vetéseink szép reményre jogosítanak, gyümölcsünk nem sok lesz, a kerti vetemények buják. [V.]

Július 25. Valóságos porzivatar keletkezett f. hó 20-án, kedden reggel 7 és 8 óra közt, mely erős szélzúgás mellett körülbelül egy jó negyedóraig tartotta kétségben az iránt az észlelőt, vajon soká tart-e, vagy még bolondabb dolog is következik utána? [V.]

AUGUSZTUS 1-jén: reggel derült, 18 fok (22,5°C) meleg. Délután borult, este és éjjel nagy villám és dörgés záporosóval.¹³¹ **2-án:** reggel borult, 16°R meleg (20°C), napközben is borult és derült. **3-án:** egész nap eső, 15°R meleg (18,8°C), szélcsend. **4-én:** reggel 13°R meleg (16,3°C), borult, esős, hideg É-i szél. **5-én:** borult, 15°R meleg (18,8°C). **6-tól 9-ig:** derült, 22°R meleg (27,5°C). **10-én:** borult, változó (idő). **11-től 13-ig:** eső, 18°R meleg (22,5°C), éjjel nappal eső. **14-én:** eső, 22°R meleg (27,5°C). **15-18-án:** változó, 20-22°R meleg (25 - 27,5°C). **19-én:** változó, eső, dörgés, villám. **20-án:** változó, 24°R meleg (30°C), eső villám dörgés. **21-én:** reggel tiszta, dél-felé villám dörgés nagy záporosóval, 22°R meleg (27,5°C), később 15°R (18,8°C). **22-től 28-ig:** többnyire derült meleg. **28-án:** reggel 12°R meleg (15°C), délben 22°R (27,5°C). **29-31-én:** derült, reggel 12°R meleg (15°C), nappal 20°R (25°C), Keleti szél. [K.K.]

Augusztus 8. Beütött. Német-Barnagon augusztus 2-án hajnalban beütött a mennykő és egy házat elhamvasztott. [V.]

¹³¹ **A Balaton átúszása** augusztus első napjáról is elmaradt, mert a víz annyira áthűlt, hogy az 5-6 óráig tartó úszást ily hűvös elembe az emberi szervezet el nem viselheti. Azóta pedig még hűvösebb időjárás köszöntött be és Szekrényessy Kálmánnak jobb időkre kell várni. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVII. Évfolyam, 32. szám. 1860. augusztus 8. 537. oldal]

Augusztus 15. A sok esőzés folytán a szőlő erős rothadásnak indult, pedig még nem is kezd – a koraiakat kivéve – puhulni. Már most látszik, hogy kevés is lesz a borteremés, s ha az idő így tart; minőség tekintetében sem érjük el, csak a legközönségesebb termést sem. [V.]

Augusztus 22. Sok az eső. Szegény gazdáink ellen ugyancsak összeesküdtek az elemek; nincs nap, amely óriási záporosót nem hozna. A gabona ott hever hol asztagban, hol kepében és ázik, ázik fenéig, a szegény munkás meg napjában ötször-hatszor is hol beáll, hol kiáll munkájából. Hallottunk oly nyilatkozatot, hogy ha a jövő év annyi jövedelmet hozna, amennyi kárt ez tett, teljesen ki lehetne békülni. Milyen télnek nézünk eléje? [V.]

SZEPTEMBER 1-től 5-ig: derült szép napok, reggel 15°R (18,8°C), délbén 25°R meleg (31,3°C), szélcsend. **6-án és 7-én:** derült szép nap, reggel 20°R (25°C), délbén 28°R meleg (35°C). **8-án:** derült szép nap, reggel 15°R (18,8°C), délbén 22°R meleg (27,5°C), ÉNy-i hűvös szél. **9-én:** borult, délután és este eső, délbén 20°R meleg (25°C), ÉNy-i szél. **10-én:** borult, reggel 15°R meleg (18,8°C), délbén 20°R meleg (25°C), szélcsend. **11-12-én:** borult, eső reggel 14°R meleg (17,5°C).¹³² **13-tól 16-ig:** borult, esős (napok). **16-án:** kis dörgés. **17-18-án:** borult, 14-15°R meleg (17,5-18,8°C). **19-én:** reggel tiszta, 12°R meleg (15°C), nappal 15°R (18,8°C), egész nap derült, szélcsend. **20-án:** reggel kissé ködös, 12°R (15°C), később derült, dél-felé 18-20°R meleg (22,5-25°C), szélcsend. Délután eső, este nagy vihar, esővel. **21-étől a hónap végéig** a reggeli órákban 9°R meleg (11,3°C). **21-én:** nappal borult szeles idő, 12°R (15°C). **22-én:** nappal borult esős nap, este tiszta. **23-án:** félig borult – félig derült. **24-én:** változó. **25-én:** félig tiszta, szeles. **26-án:** félig borult. **27-én:** nappal derült. **28-30-án:** borús és félig derős napok, délbén 16°R meleg. [K.K.]

Szeptember 26. Szüret. A módfelett rossz, esős és szeles időjárás annyira siettetti a szüretet, hogy a Balaton-melléken is széltében megeredt az. A szakadatlan eső módfelett megrohasztotta a még nem is érett szőlőfürtöket, az orkánszerű szélvihar pedig nagy részét a tőke alá verte. Szomorú kilátás. [V.]

Vásár. Szeptember 20-iki vásárunkat elmosta az eső. [V.]

OKTÓBER 1-jén: derült, reggel 9°R (11,3°C), délbén 15°R meleg (18,8°C). **2-án:** derült, reggel 9°R (11,3°C), délbén 16°R meleg (20°C), szélcsend. **3-án:** reggel nagy köd, 8°R meleg (10°C), este borult. **4-én:** egész nap eső. **5-én és 6-án:** borús és derős jó lágy idő, nappal 16-17°R meleg (20-21,3°C), Déli szél. **7-én:** derős, **8-án:** derős, nagy nyugati széllel, **9-én:** esős. **10-én:** derős borús, este eső. **11-13-án:** borús esős, reggel 10°R (12,5°C), délbén 17°R meleg (21,3°C). **14-én:** bo-

¹³² A versenyúszás a Balatonban, mely e hó 12-ikére volt kitűzve, nem történt meg. Szekrényessyvel többen ígérkeztek ugyan megmérkőzni, de a kitűzött időre nem jelentek meg. A levegő és a víz egyaránt hűvös volt s ezenkívül a Balaton nagy hullámokat vetett. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVII. Évfolyam, 38. szám, 1880. szeptember 19. 634. oldal]

rús esős, reggel 9°R meleg (11,3°C), ÉNy-i szél. **15-16-án:** borús derús, hideg É-i szél. **17-én:** derült, reggel 5°R meleg (6,3°C), vidéken derült. **18-20-án:** borús, **21-én:** borús, szeles. **22-én:** borús esős 8°R meleg (10°C). **23-án:** borús, hűvös, esős, éjjel villám dörgés zápor. **24-én:** borús derús, reggel 11°R (13,8°C), dél-felé 5°R meleg (6,3°C), hideg É-i szél. **25-én:** reggelre megfagyott, 1°R hideg volt (–1,3°C), borús idő. **26-án:** reggelre fagy, nappal 5°R meleg (6,3°C), borult. **27-én:** reggel 6°R meleg (7,5°C), borult. **28-án:** derús, borús 12°R meleg (15°C), DNy-i szél. **29-én:** nappal, délután 2 órakor 18°R meleg (22,5°C), DNy-i szél, este zápor-eső. **30-án:** reggel 7°R meleg (8,8°C), borult esős. **31-én:** borús derús, reggel fagypont.

Október 3. Milyen telünk lesz? Az erdészek és gazdák azt jövendölik, hogy az idén szelíd tél lesz. Az erdészek régesrégőtől fogva a mezei füvekről s főleg az Erycaeákról következtetnek az idő tartamára. S míg a múlt éven az Erica vulgaris és herbacea virágbugája egész hegyéig telve volt virágokkal, addig az idén a bugát alig fedték félig a virágok, mely körülmény szelíd télre enged következtetni. A méhek munkájából szintén hasonlót következtetnek, múlt évben a méhek ez időtájban már befalazták magukat, addig ma még javában rakják a viaszt. (Magyar Föld) [V.]

Október 10. A járdakövek. Közeleg a tél, közelegnek a sáros idők. Főjárdáink kitöredezett, elkopott kövei még mindig úgy vannak. Ha eső van, a járdagödrök kis tavacskákká változnak át, és jaj annak, aki sötétben jár arra, el lehet rá készülve, hogy egyik kátyúból a másikba kell ugrálnia. [V.]

Október 17. Előadás. A múlt vasárnapi csillagászati előadáson a módfelett rossz és esős idő miatt csekély nő- és férfiközönség volt. [V.]

Október 24. Koszorúk. A boltok szeltiben telve vannak koszorúkkal a halottak közelgő napjára. Az idő is elpityeregte magát, nap-nap után esik az eső és ködös a látóhatár mindenfelé. [V.]

Földi eper. Az enyhe időjárás következtében az erdön földi epret lehet találni, szerkesztőségünkhöz két csomót küldtek be. Jele, hogy hosszú lesz az ősz. [V.]

Október 31. Furcsa időjárás. A múlt hét elején sajátságos időjárás volt vidékünkön. A Balaton-parti részekén nagy égiháború erős jégesővel. Mi veszprémiek ebből csak az égiháborút kaptuk meg szombat éjjel (október 23-án). Másnap rá meg hó szállingott. Tehát nyár és tél kezét fogott. [V.]

NOVEMBER 1-jén: reggel 2°R fagy (–2,5°C), derült idő, szélcsend. **2-án:** reggel 2°R fagy (–2,5°C), derült idő. **3-án:** reggel fagypont, derült. **4-én:** borús, 5°R meleg (6,3°C). **5-én:** ködös, esős, 5°R meleg (6,3°C). **6-án, 7-én:** reggel ködös, 5°R meleg (6,3°C). **8-án:** borult, köd, 6°R meleg (7,5°C). **9-én:** borult, eső, 7°R meleg (8,8°C), délután havazott, este 4°R meleg (5°C). Reggel ½8-kor Zágráiban nagy földrengés, amely Veszprémben is érezhető volt. **10-én:** reggel minden havas, 3°R

meleg (3,8°C), borult esős. **11-én:** derült nap, déltájban 9°R meleg (11,3°C). **12-én:** reggel köd, fagypont. **13-án:** borult, ködös, 5°R meleg. **14-én:** derült és változó, ködös, 9°R meleg (11,3°C). **15-én:** derült nap, 9°R meleg. **16-án:** derült nap, reggel 8°R meleg (10°C), nappal délben 14°R meleg (17,5°C), éjjel DNy-i szél. **17-én:** reggel borús, 10°R meleg (12,5°C), nappal 15°R meleg (18,8°C), szélcsend. **18-án:** ködös és esős nap, 9°R meleg (11,3°C), szélcsend. **19-én:** derős – borús, délben 12°R meleg (15°C), reggel 5°R meleg (6,3°C), ÉNy-i szél. **20-án, 21-én:** borús, esős, 6°R meleg (7,5°C). **22-25-én:** esős, ködös, borús, 3-4°R meleg (3,8-5°C). **26-án:** napos, 3-4°R meleg (3,8-5°C). **27-28-án:** borús, ködös, 3-4°R meleg (3,8-5°C). **29-én:** napos, reggelre kissé fagy, 1°R fagy (-1,3°C). **30-án:** borús, ködös, 3°R meleg (3,8°C). [K.K.]

November 7. A halottak estéjének felette kedvezett az idő, majdnem felhőtlen tiszta volt az ég. [V.]

November 14. Az első hó múlt kedden (november 9-én) esett le, de oly csekély mennyiségben, hogy a nyirkos talaj azonnal elolvasztotta. [V.]

DECEMBER 1-től 3-ig: borús, ködös, 3°R meleg (3,8°C). **4-én:** reggel havazott, 3°R meleg (3,8°C). **5-én és 6-án:** borús, ködös, lágy idő, 4°R meleg (5°C). **7-én:** havazás, gyenge eső, 2°R meleg (2,5°C), este és éjjel nagy vihar és kiderül. **8-án:** reggelre a vihar megszűnt, derült nap, 5°R meleg (6,3°C). **9-10-én:** borús, szeles idő, 4°R meleg (5°C), éjjel vihar. **11-én:** borús, esős, viharos, 4°R meleg (5°C). **12-én:** derős, borús, 8°R meleg (10°C). **13-án:** borús, esős. **14-én:** borús, este vihar, eső, 3°R meleg. **15-16-án:** borús, 1°R fagy (-1,3°C). **17-19-én:** borús, enyhe, 5°R meleg (6,3°C). **20-án:** borús, enyhe, 7°R meleg (8,8°C). **21-én:** borús, enyhe, 10°R meleg (12,5°C). **22-24-én:** borús, derős, reggel fagy, nappal 2°R meleg (2,5°C). **25-én:** borús, derős, reggel fagy, nappal 9°R meleg (11,3°C). **26-án:** borús, derős, fagypont. **27-étől 31-éig:** borús, derős, lágy idő. [K.K.]

December 5. Időjárásunk enyhesége igen bámulatos. A természet úgy látszik kárpótolni akar a tavalyi tél szigorúságáért, és egy bizonyos község adomaszerű reclamatiója e két tél ellentétes magatartása által a valóságban megerősítését találja. A tavalyi tél úgy látszik, csakugyan kettőnek számíttatik be. – A növényzet és főleg a fák egész tavaszi működésben vannak; a rügyek teljes kifejtetlen himbálódnak a fák új hajtásain. A szegényebb néposztályra valóságos jótétemény az időjárás ily szelíd folyása; mert ami azt a legnyomasztóbbá teszi: - a hideg – eddig még nem gyötri. A csekélyebb mérvű fafogyasztás egyébként a tűzifa-kereskedésre már is érzékeny visszahatással van; sokan – kik a tavalyihoz hasonló télre számítottak – s jelentékeny vételeket kötöttek, ráfizetések mellett iparkodnak szerződéseiktől szabadulni. – Kellemesnek azonban az időjárás egyáltalán nem mondható, mert minden egy derültebb napos órát – többszörös köd és eső követ, – mely már hetek óta váltakozván, utainkat sok helyütt egész járhatatlanná tette. Oly annyira, hogy a közforgalom némely vidéken teljes pangásra jutott. Élénk forgalmat

nyújtanak erről városunk utczái is, hol helyenkint valóságos folyammá képződik a feneketlen sár, melynek sima tükrén vajha mielőbb felfedeznék magukat – illető városi közegeink, kiket a járdák és átjárók tisztogatása iránt nem rég hozzájuk intézett szelíd szózat úgy látszik mindaddig fel nem talált. [V.]

December 12. Időjárásunk pár nap óta fagyra vált. Vegyest hó és esővel reggelenként már fagyot is észlelhetünk s a tűzifa kezd kelendősb lenni. [V.]

December 19. Téli gomba. Ilyen is ritkán fordul elő a természetben. A minap több tökéletes ép gombát mutattak be szerkesztőségünknel, a csiperkefajtából, mely december közepén fejlett ki az erdőben. S ez nem bolondgomba azért, hogy ilyen furcsán hangzik. [V.]

1881

Közegészségügyi állapotok.¹³³ Megyei főorvosunk jelentése szerint: a hőmérő legmagasabb állása volt +24°R (30°C) és legmélyebb –13°R (–16,3°C). A légsúlymérő legmagasabb állása volt: 28'' 8''' (758,5 mm) és legmélyebb: 27'' 5''' (724,3 mm). Derült nap volt: 170 és Borult: 195. Köd: 36, eső: 97, jégeső, villám és dörgés: 13, vihar: 1, hó: 8 alkalommal. Szelek iránya volt: É. 84, ÉK. 28, K. 44, DK. 33, D. 70, DNy. 48, Ny. 47, ÉNy. 11.

JANUÁR 1-jén: borús, derűs lágy idő, 5°R meleg (6,3°C). **2-án és 3-án:** borús, derűs lágy idő, 3°R meleg (3,8°C). **4-én:** ködös, borús, esős, 3°R meleg (3,8°C). **5-én:** ködös, borús, esős, 3°R meleg (3,8°C), a Bakonyban havazott. **6-án:** derült nap, 3°R meleg (3,8°C), a Bakony tető hótól fehér. **7-én:** derült nap, erős fagy, 3°R fagy (–3,8°C), ÉK-i szelek fújtak. **8-tól 13-ig:** derült napok, reggelente erős fagy, 5°R (–6,3°C), ÉK-i szelek fújtak. **14-én:** reggel hóviharban Bakonyból visszajövet a szentgáli erdőn keresztül. **15-17-én:** reggel 5-10°R fagy (–6,3 ≈ –12,5°C), borús idő, kemény ÉK-i szél. **18-án:** délután nagy havazás, 4°R fagy (–5°C). **19-én:** reggel 5°R fagy (–6,3°C). **20-án:** reggel 10°R meleg (12,5°C), olvadás, éjjel nagy vihar. **21-én:** reggel 4°R fagy (–5°C), ÉK-i szél, délután havazás, éjjel vihar. **22-én:** reggel 5°R fagy (–6,3°C), ÉK-i szél. **23-án:** reggel 15°R fagy (–18,8°C), nagy hideg, derült idő, szélcsend. **24-én:** reggel 10°R fagy (–12,5°C), nagy hideg, derült idő, É-i szél. **25-én:** reggel 16°R fagy (–20°C), nagy hideg, É-i szél. **26-án:** reggel 10°R fagy (–12,5°C), nagy hideg, derült idő, É-i szél. **27-én:** reggel 8°R fagy (–10°C), nagy hideg, É-i szél, este és éjjel havazás. **28-án:** reggel 5°R fagy (–

¹³³ JELENTÉS VESZPRÉM VÁRMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1881-İK ÉVRE. Összeállította VÉGHÉLY DEZSŐ alispán. Veszprém, 1882. Nyomatott Krausz Ármin könyvnyomdájában. (A jelentésben Véghely kitér a Séd rendezésére és az ezzel kapcsolatos intézkedésekre. A jelentés ezen részét, a 183. oldalon közöljük.)

6,3°C), havazás, zivatar¹³⁴. **29-én:** reggel 5°R fagy (–6,3°C), nappal 1°R fagy (–1,3°C), köd, ÉK-i szél. **30-án:** reggel 2°R fagy (–2,5°C), nappal 4°R meleg (5°C), olvad a hó, szélcsend. **31-én:** reggel 2°R meleg (2,5°C), hóolvadás, lágy idő, borult, szélcsend. [K.K.]

Január 2. Almádi élénkület kezd, mintha csak tavaszodnék. A tartós enyhe időjárás sokakat arra bír, hogy oda kiránduljanak, s vannak, akik állandóan künn is laknak.¹³⁵ [V.]

Január 9. A Balaton befagyott tegnapi virradóra s pedig szélteben – hosszában. A jég tegnap természetesen még gyöngye volt s pár napi fagynak még jönnie kell, míg a szekérközlekedés megindulhat a jég hátán. [V.]

Január 16. Az időjárás egész Magyarország területén hirtelen téliesre változott; az Alföldön s Dunántúl a fagy állandó, a Felvidéken s Erdélyben ölnyi magas a hó. [V.]

Január 30. Az ónos idő sok helyen a városban síkossá teszi a járdákat, mely körülmény a járókelőkre mindenesetre életveszéllyel jár. Háztulajdonosaink megtehetnék azt, hogy az ilyen helyeket hamu vagy fűrészporral behintnék, miáltal elejét vehetnék az eshetőleges bajnak. [V.]

FEBRUÁR 1-jén és 2-án: reggel 3°R meleg (3,8°C), borult lágy idő, hóolvadás, ÉK-i szél. **3-5-én:** reggel 1°R fagy (–1,3°C), borult ködös nap. **6-tól 8-ig:** reggel 1°R fagy (–1,3°C), borult, hóolvadás, nappal 5°R meleg (6,3°C). **9-én:** reggel 1°R fagy (–1,3°C), borús - derűs, hóolvadás, nappal 5°R meleg (6,3°C). **10-én:** reggel 1°R fagy (–1,3°C), derűs - borús, hóolvadás, nappal 7°R meleg (8,8°C). **11-én:** reggel 5°R fagy (–6,3°C), kemény, borús nap, hóvihar. **12-13-án:** reggel 5°R fagy (–6,3°C), borús, É-i szél. **14-től 17-ig:** reggel 5°R fagy (–6,3°C), borús – derűs, É-i szél. **18-án:** reggel 3°R fagy (–3,8°C), borús – derűs. **19-én:** reggel 2°R fagy (–2,5°C), derült. **20-21-én:** reggel 4°R fagy (–5°C), derült. **22-23-án:** reggel 5°R fagy (–6,3°C), köd, dél-felé egészen kiderül, ÉK-i szél. **24-én:** reggel 6°R fagy (–7,5°C). **25-én:** reggel 5°R fagy (–6,3°C). **26-án:** reggel 3°R fagy (–3,8°C). **27-28-án:** reggel 2°R meleg (2,5°C). [K.K.]

Február 13. Időjárásunk olvadásra változott s néhány nap óta alig léphet ki az ember a városba, oly roppant nagy a sár s a hóvíz mindenütt. Tegnap orkán-szerű szélvész dühöngött városunk fölött egész napon át amellet, hogy reggel havazott s déltájban több órahosszont a nap egész fényteliében ragyo-

¹³⁴ Helyesen: hóvihar!

¹³⁵ **Az újév** valóságos tavasz közepette köszöntött be. Az ó-év utolsó napja egészen márcziusi nap volt, enyhe és verőfényes, úgy hogy a napos oldalon szívesen fölnyitogatták az ablakokat. Az éjszakai szél ellen védett kertekből és gyümölcsösökből virágos mandula-ágakat, friss fakadású levelekkel borított orgona-gallyakat hoznak naponkint a városba és mutogatják a rendkívüli jelenséget. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVIII. Évfolyam, 1. szám, 1881. január 9. 13. oldal]

gott. Bizony furcsa időjárás ez; úgy látszik az áprilist 2 hóval hamarabb járjuk. [V.]

Február 27. Megfagyott. Frastyá József 64 éves napszámos, veszprémi lakos, ki örökös iszákosságáról ismeretes, f. hó 26-án éjjel részeg állapotban egy kapu alatt lefeküdt és reggelre megfagyott. [V.]

MÁRCIUS 1-jén: reggel 2° (2,5°C) meleg; délután eső, este hózivatar. **2-án:** egész nap, borzasztó hózivatar. (Zircen voltam sorozni... egy ember sem jöhetett a nagy hó miatt.) **3-án:** a hózivatar megszűnt, 5° (-6,3°C) hideg, nagy szél. **4-én:** reggel 15° (-18,8°C) hideg. **5-én:** meglágyult; **6-án:** általános olvadás, eső esett. **7-én:** nagy vízáradás, a hó elolvadt nagy részben. **8-án:** egész nap eső. **9-12-én:** esős, ködös, lágy idő. **13-ától 17-éig:** reggelre 5°R fagy (-6,3°C), erős É-i szél. **18-án:** reggel 1°R fagy (-1,3°C), É-i szél, nappal 5°R (6,3°C) meleg. **19-én:** reggel 7°R (8,8°C) meleg, Ny-i szél, lágy idő. **20-án:** reggel 8°R meleg (10°C), D-i szél, a legszebb és legenyhébb tavaszi nap, délben 18°R (22,5°C) meleg. **21-én:** reggel 6°R meleg (7,5°C), jó lágy meleg nap, DNy-i szél, este hideg szél. **22-én:** reggelre kevés havazás, fagy, 2°R hideg (-2,5°C). **23-án:** hideg, nagy szél északról, 5°R meleg (6,3°C). **24-én:** nagy hideg É-i szél, 1°R fagy (-1,3°C), nappal 6°R meleg (7,5°C). **25-én:** reggel 6°R meleg (7,5°C), délben 10°R meleg (12,5°C), nagy ÉNy-i vihar, este eső. [K.K.]

Március 6. Hózivatarok. Farsang utolsó éjjelén, esti tíz óra tájban, egész váratlanul hózivatar támadt, mely pár pillanat alatt nem csak városunk utcáit, háztetőit, hanem egész vidékünket is 3 – 4 lábnyi hó alá borította. A közlekedés az egész vidékkel megszakadt, a nyugati vasutat Fejérvárig, mint rendesen, úgy most is eltorlaszolta a hó, s három napig még csak Budapestről sem kaptunk tudósítást. Az első vonat pénteken este 6 órakor érkezett városunkba s persze volt kelendőségük a három napos öreg hírlapoknak. Tegnapelőtt s tegnap is volt hóesés, de az idő olvadásra kezd válni s így nem okoz nagyobb bajt. Azt hisszük, a tél ezzel adta ki utolsó mérget. [V.]

Március 9. A múlt napokban oly sűrűn és sokáig esett hó tegnap a legforróbb napsugarak behatása alatt úgy megolvadt, - hogy a „Sét” vize városunkban annyira megáradt, miszerint az egész várost rettegésbe hozta. A kis de rakoncátlan folyócska tegnap d. u. 1 órakor kezdett áradni és már 4 órakor a mentében lévő kertek- és házakat elönté. – Legtöbbet szenvedtek a Frick-, Müller- és Csákvári-féle malmok, melyeket az árvíz a szó teljes értelmében elöntött és behatott a szobákba, úgy a Stein-féle házát rongálta meg, melynek minden részét a ház területének 3 – 4 lábnyi víz borította, beszorítván a lakosokat a szobába – lehetlenné tévé a kijuthatást. Többé-kevésbé azonban minden a folyó mentén levő ház megrongáltatott, kiknek tulajdonosai csaknem mind szegény emberek. A víz 7 órán át folyton áradt míg végre esti 8 óra tájban a lakosok öröme lassan bár, de észrevehetőleg folyton apadt úgy, hogy e lap zártakor a veszély megszűntnek mondható. [V.]

Március 13. Időjárásunk ismét borulni kezd. Pár napi tavaszi verőfényes nap után rohamos olvadás állott be; árvíz fenyegetett s mikor ez elmúlt szerencsésen, kétnapi esőzés gyönyörködtetett. Tegnapelőtt óta aztán ismét fagyos idő volt s a téli bundáknak ismét kelendőségük lőn. Áprilisi időt járunk, pedig még 3 hét választ el tőle. Hogy így kezdődik, nem sok jót ígér a tavasz.¹³⁶ [V.]

MÁRCIUS 26-ától – ÁPRILIS 9-ig: változó, esős borús hűvös idő uralgott folytonosan. A hőmérő 5-10 fok (6-12°C) meleg közt ingadozott. Szelek iránya ÉNy volt többnyire, néha DK is.

ÁPRILIS 9-étől 30-ig: változó esős napok voltak. [K.K.]

Április 17. Időjárásunk valahára tisztességtudóvá lőn, s pár nap óta a naphoz is van szerencsénk. Az időjelző állandó jó időt mutat s így az elkésett mezei s hegyi munka, kétszeres erővel veheti kezdetét. Az időjósok sok gyümölcsöt jeleznek az őszre. Vederemo! (Majd meglátjuk.) [V.]

Április 24. A húsvéti ünnepeket derült időjárás mellett, derült hangulatban töltötte polgárságunk. [V.]

MÁJUS 1-jétől 7-ig: szép idő. **7-től 25-ig:** változó, szeles, néha esős. **25-től 31-ig:** szép enyhe, termékenyítő napok. [K.K.]

Május 8. A csatári búcsú ma tartatik meg városunkkal szomszédos Csatárhegyen. Ez alkalommal évente százával sereglük ki oda városi polgárságunk is. Csak az idő is kedvezzen az egyházi ünnepélynek – mely éppen az idő kedvezőtlenlése folytán már 3 év óta nem tarthatott meg kellő ünnepiességgel. [V.]

Május 15. A fagyos szentek három napja tegnap telt le fagyasztó hideg s erős szeles idővel. Ez idén ugyancsak igazolták rossz hírüket. Nyolcz havi tél után, mikor minden tisztességes téli kabát már elkopott, valahára csak ránk virradtán a tavasz ezután.¹³⁷ [V.]

¹³⁶ **Árvizekről** érkeznek hírek az ország minden részéből. A múlt heti havazások, s az erre következő esőzések hirtelen megárasztották a patakokat is s a nagyobb vizeket felduzzasztották. A vasúti közlekedés sok helyen fennakadt részint a hidak, részint a töltések megrongálása miatt. – **Székesfehérvár** e hó 10-én teljesen el volt zárva minden vasúti közlekedéstől; Buda felől nem közlekedtek vonatok, másfelől meg a Sárvíz-csatorna öntött ki, a viszi városban is nagy zavarokat okozván. . [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVIII. Évfolyam, 11. szám, 1881. március 13. 172. oldal]

¹³⁷ **Havazás.** A három fagyos szent a hűvös napokat meghozta, mielőtt voltaképen még igazi tavasz lett volna. Nálunk csak hideg esőzések voltak, de Ausztriában Lincz környékén e hó 11–12-én havazott, Klagenfurtban pedig fagyott. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXVIII. Évfolyam, 20-ik szám, 1881. május 15. 320. oldal]

Május 22. A tűzveszélyes forró napok beálltával rendőrségünk megtette a kellő óvintézkedéseket. Így a kutakat, lajtokat megvizsgáltatta; a tavakból a víz-hordást eltiltotta. [V.]

Május 29. A helyi gymnasiumi tanulók egy része tegnap tanáraik vezetése alatt, lobogókkal kivonultak a jutasi erdőbe, májusi kirándulásra. Mulatságuk zártkörű volt s meghívók nem küldettek szét. A kirándulásnak a szakadó eső hamar véget vetett. [V.]

A keresztjáró napoknak nem kedvezett ez idén az időjárás s ezért az egyházi körmenet csak a váron belül tartatott meg. [V.]

JÚNIUS 1-jétől 4-éig: szép derült, néha esőre, záporosóra forduló, termékenyítő napok, **4-én:** dörgés. **5-én:** szép derült nap, 24°R meleg (30°C). **6-án:** borult, délután nyugatról borzasztó felhő jön, Jutasról jöttem haza, kissé meg is áztam. Ezután az idő hidegre változott. **7-én:** hideg nap, 12°R meleg, nagy szél. **8-ától 12-éig:** reggel 8°R (10°C), hideg esős borult idő, Ny-i szél. **13-án:** derült idő, 14°R meleg (17,8°C). **14-16-án:** derült idő, 16-18°R meleg (20-22,5°C). **17-19-én:** derült idő, 20°R meleg (25°C). **20-21-én:** derült idő, 24°R meleg (30°C), szélcsend. **22-én:** derült idő, 25°R meleg (31,3°C). **23-án:** derült idő, 27°R meleg (33,8°C), rekkenő hőség, délután itt-ott borult, esőre készül. **24-én:** reggel 24° meleg (30°C). 9 óra tájban beborul, a Bakony felől haragos felhők jönnek nagy zápor és mennydörgés-villámlással, esik. Egész nap enyhe borulat. **25-én:** reggel derült, délután roppant záporosó villám és dörgéssel. 28° (35°C) meleg. **26-án:** reggel derült, 29°R meleg (36,3°C). **27-én:** borús derűs, 20°R meleg (25°C). **28-29-én:** borús derűs, eső, 18°R meleg (22,5°C). **30-án:** borús derűs, eső, 20°R meleg (25°C). [K.K.]

Július 3. Oly nagy víz volt múlt június hó 24-én a közelfekvő Hajmáskéren, hogy egy házat úgyszólván egészen összedöntött. A víz a Bakonyból jött s oly hirtelen, hogy három, az utcán játszó gyerkőcöt is elkapott, kiket azonban, - miután előbb jó nagyot ittak, - szerencsésen kihalásztak. A víz a renden lévő szénát mind elvitte s az utakban is nagy kárt tett. [V.]

JÚLIUS 8-án 24° meleg (30°C), éjjel nagy dörgés és ütés záporosóval. A villám a temetőhegyen agyon ütött egy csacsit. **JÚLIUS 18-ától – AUGUSZTUS 10-ig** nagy szárazság! [K.K.]

Július 10. Villámütés. – A péntekről szombatra való éjjelen városunk fölött dühögött vihar alkalmával a villám a temetőhegyen lévő *Orbeiné-féle* ház udvarára csapott le s egy öszvért agyonütött. A vihar hajnalra megszűnt. [V.]

AUGUSZTUS 1-jén: derült, 30°R meleg (37,5°C). **2-án:** derült, 30°R meleg, (37,5°C) délután Nyugatról borul, Ny-i szél. **3-án:** derült, 26°R meleg, (32,5°C) **4-én:** derült, 23°R meleg, (28,8°C). **5-én és 6-án:** derült nap, 27°R meleg (33,8°C). nagy szárazság, az egész látkör homályos, gőzzel telt. **7-én:** derült nap, hajnalban 5 órakor 16°R meleg (20°C), délben 30°R meleg (37,5°C) árnyékban. Elszórva ki-

sebb felhők mutatkoznak, az egész láthatár homályos, gőzzel telve van, nagy hőség és szárazság. **8-án:** reggel derült, dél-felé felhők dagadnak, távolabb dörgés és eső; itt nem esett délután 5 óráig. Nagy hőség és szárazság, 28°R meleg (35°C). Délután 5 órakor ismét dörgés és villám, a jutasi völgyben nagy záporosó, Veszprém-ben is kevés eső. **9-én:** reggel 15°R meleg (18,8°C), derült, déltájban felhős, nagy meleg, délben 28°R meleg (35°C), nagy szárazság. **10-én:** éjjelről reggelre eső, éjjel nagy szélvész, reggel 18°R meleg (22,5°C), este-felé általános országos eső, 15°R meleg (18,8°C), É-i szél. **11-én:** derűs borús, délután jó eső, 18°R meleg (22,5°C). **12-13-án:** derűs borús, 25°R meleg (31,3°C). **14-15-én:** borús esős nap, 17°R meleg (21,3°C). **16-án:** reggel derült, 12°R meleg (15°C). **17-én:** derűs borús, 21°R meleg (26,3°C), reggel 5 órakor 12°R meleg (15°C), ÉNy-i szél. **18-án:** borús derűs, 20°R meleg, este-felé és éjjel tartós eső. **19-én:** borús derűs, 22°R meleg (27,5°C). **20-21-én:** borús derűs 25°R meleg (31,3°C). **22-23-án:** derült, 25°R meleg (31,3°C). **24-én:** derült, 29°R meleg (36,3°C), szárító DNy-i szél. **25-én:** derült, 22°R meleg (27,5°C). **26-27-én:** derült, 25-27°R meleg (31,3-33,8°C). **28-án:** derült, 27°R meleg (33,7°C). Ezen a napon este 6 óra után óriási nagy orkán, villám és dörgés. **29-én:** borús, 15°R meleg (18,8°C), nagy szélvész. **30-31-én:** derült nap, 20°R meleg (25°C). [K.K.]

Augusztus 14. Városunkban és megyénk több helyén volt a múlt héten – általános öröme mindenkinnek – eső. Kiszámíthatatlan a kár, mely – ha még a szárazság tovább tart, - okozhatott volna. De kiszámíthatatlan a haszon is, melyet ez üdítő eső teremtett. A már-már hulló, fonnyadt gyümölcsök ismét szépen és egészségesen mutatkoznak, a töppedt szőlő szemek pedig vissza szereztek teltségüket. Városunk sétaterén is, hol eddig porral lőn tele az ember szeme szája – sokkal kellemesebb lőn most az esteli séta. Sokkal nagyobb a közönség, mint volt egyébkor. Öregek, ifjak és szőke-fürtű lányok jókedvűen élvezik az esteli levegőt, beszélgetve az elmúlt juni- és júliálisok lakodalmak ezerféle multságairól, fel-fel sóhajtva néha valamiért. – (Ki tudja miért?) [V.]

SZEPTEMBER 1-jén: derült nap, 22°R meleg (27,5°C). **2-án:** borult esős nap délig, délután derült 17°R meleg (21,3°C). **3-án:** borult esős nap, 18°R meleg (22,5°C). **4-én:** reggel eső, délben tisztul, este borul, 18°R meleg (22,5°C). **5-én és 6-án:** derült idő, 22°R meleg (27,5°C). **7-én:** eső, borult, 18°R meleg (22,5°C), este nagy záporosó. **8-án:** borús derűs, 22°R meleg (27,5°C). **9-én:** borús, esőre készülő idő, 22°R meleg (27,5°C), szélcsend. Este vihar; a szemináriumba este beütött a villám. **10-én:** borús derűs, 22°R meleg (27,5°C). **11-12-én:** esős borús, 20°R meleg (25°C), dörgés villám. **13-án:** derült nappal; este borult; éjjel villám, dörgés, eső. 20°R meleg (25°C). **14-én:** derült nap, 18°R meleg (22,5°C). **15-én:** derűs, borús, 20°R meleg (25°C), este eső. **16-án:** derűs borús, 18°R meleg (22,5°C). **17-18-án:** derűs borús, 15°R meleg (18,8°C), reggel 10°R meleg (12,5°C). **19-20-án:** derült nap, 20°R meleg (25°C). **21-én:** derült nap, dél-felé fel-

hős, 22°R meleg (27,5°C). **22-én:** borult hűvös (idő), 20°R meleg (25°C), este felé eső, villám és dörgés. **23-án:** borult esős, 14°R meleg (17,5°C). **24-26-án:** reggel 7°R meleg (8,8°C), egész nap ködös, borult. **27-én:** derűs borús, reggel 8°R meleg (10°C). **28-án:** derűs, borús, reggel 6°R meleg (7,5°C), nappal 16°R (20°C). **29-én:** derült, borult, reggel 7°R meleg, nappal 14°R (17,5°C). **30-án:** borús, derűs, reggel 6°R meleg (7,5°C). [K.K.]

Szeptember 11. A vihar, mely pénteken este dúlt városunkban oly óriási villámlással és mennydörgéssel jött, hogy az utczán járó nők és gyermekek reszketve futottak a legközelebbi házakba. Esti 7 és 8 óra között volt a legnagyobb dörgés és villámlás, amikor le is ütött a papnövelde épületére, hol a villámhárító vasai – szemtanúk állításai szerint – még hosszú ideig izzó tűzben voltak. [V.]

Jégverés. Lapunk zárta előtt vesszük a hírt, hogy a péntekesti vihar alkalmával jégverés is volt, mely az almádi, csopaki s felsőörsi szőlők egy részében jelentékeny, nagyobb részében kevés kárt okozott. A nagyobb károk biztosítatlanok voltak. [V.]

Felhívjuk az illetékesek figyelmét arra a már valóban elrémítő sártengerre, mely a hosszú-utcza mentén végig s a horgos-utcza hosszában elterül. Mutogatni lehetne pénzért más városbelieknek. Ez a kalamitás (kellemetlenség) ugyan általános a mi városunkban, de még sem oly borzasztó mérvű sehol, mint éppen e két utczában. Vagy akkor lésszen csak segítség, majd ha fagy. [V.]

OKTÓBER 1-től 4-ig: borult, esős (idő), 7°R meleg reggel (8,8°C), nappal 12°R (15°C). **5-én:** egész nap eső, 10 R fok (12,5°C) meleg. **6-án:** borult nap, 10 R fok (12,5°C) meleg. **7-én és 8-án:** szép derült nap 12 – 14 R fok (15 – 17,5°C) meleg. **9-étől 12-éig** borult esős idő, 10 – 11 R fok (12 – 14°C) meleg. **13-tól 31-ig** többnyire borús, esős, ködös napok. **30-án** kezdett hó szállongni, **31-én** egész délelőtt nagyon esett, 3 R fok (3,8°C) meleg volt. [K.K.]

Október 8. Szüretünk a lehető legsilányabban ütött ki. Nagyon kevés gazda van megelégedve a szüretével. A legutóbbi esőzések folytán keletkezett rothadás s a jégverés tette tönkre gazdáink reményét. [V.F.H.]

Ama jégverésről, mely a múlt hó 24-én Siófok körül pusztított, a következőket írják: A jég egészen letépte a szőlőtőkék fürtjeit, és ami a tőkéken maradt is teljesen összezúzódott, mely kár azzal is fokozódott, hogy a szüretezés az időben nem volt szabad és így az ily fürtök teljesen rothadásnak indultak. [V.F.H.]

Október 22. Jég esett a múlt szerdán délután városunk határában, mely, mint egy 10 perczig városunkban is érezhető volt. Kárt azonban már a késői időjárásnál fogva nem okozhatott. [V.F.H.]

A somlyói szüret f. hó 13-tól folyamatban van, tehát két nappal előbb megkezdődött, mint az előbbi években a hegységi szabályok értelmében történt. De sok helyen már annyira rothadásnak indultak a fűrtök, hogy további érlelésről szó sem lehetett. Annyi bizonyos, hogy a bor minőségre nézve messze marad a tavali mögött, a mennyiségre azonban közepszerű eredményt várhatunk. [V.F.H.]

Október 29. Oly óriási sártenger van a vásártéren, hogy ott tisztességes embernek járni lehetetlenség. A kir. útbiztosok a városban az utakról lehúztatják a sárát. Megtehetné azt a város is, hogy itt a rondaságot össze tisztogatva, kihordatná. Szintén ily óriási sár van a horgos-utczában is, hol csak úszni lehet mai napság, de járni nem. [V.F.H.]

Október 30. Az első hó. Szombat reggelre városunk valamennyi házát szép fehér hó fődte. Korán megkaptuk a telet, a nép főélelmének, a burgonyának nagy része még a földben van. Ha e tél is oly szibériai lesz, mint a múlt tél, akkor lehet csak kilátás sok fagyos nyomorúságra. [V.]

NOVEMBER 1-jén eső, 3 R fok (3,8°C) meleg; **2-án** eső, 2 R fok (2,5°C) meleg, este fagyás. **3-án** reggelre megfagyott, 2 R fok fagy (–2,5°C) volt, napközben borult. **4-től DECEMBER végéig** többnyire ködös, száraz, enyhe időjárás volt, semmi különös jelentőségű nem fordult elő, hó sem volt. [K.K.]

November 5. Megjött a tél egész zordságával, minden hidegével; esik a hó, tombol a vihar. A téli zord idő beálltával nem hagyhatjuk érintés nélkül azt, hogy mit fog tenni az a sok szegény nyomorék, kik városunkat ellepik. [V.F.H.]

November 6. Időjárásunk egyre téliessé vált. Pár nap óta állandó fagy köszöntött be hozzánk váltakozva hóval, esővel. Tavaly ilyenkor még kánikulai hőségek jártak. Tempora mutantur. (Változnak az idők.) [V.]

November 19. Időjárásunk a hosszan tartó locs-pocs után végre-valahára jobbra fordult. A sok eső és hó után néhány napon át, derült volt az ég, s mosolygón tekintett alá a jó nap, mintegy megakarva bennünket kérlelni az elmúlt három heti duzzogásáért. No, 'szen szedték is ám ki a sok burgonyát, cukor- és tarló répát a földből, s a még száron levő tengeri fejek is fődél alá kerültek. – Egy nagy baj azonban még is van, s ez az utak feneketlensége. Nem is csoda, hogy ilyen, hanem hát nézetünk szerint azért is van a közmunka, hogy most, alkalmas időben, a sár az utakról összehuzatván elhordassék. [V.F.H.]

November 20. A hideg időjárás beálltával a fa ára hirtelen megdrágult a piacon. – **A gyermekbetegségek** egy idő óta nagyon sűrűen jelentkeznek, s veszélyes voltukat a kemény időjárás még növeli. [V.]

December 3. Gyönyörű idő jár pár nap óta. Kívánni sem lehetne szebbet. Az égen egyetlen felhőske sem látható, minek következtében aztán az éjek kissé hűvösekk; de korán sem annyira, mint azt az ősz előrehaladott voltánál fogva várni lehetne. A nappalok, azok meg éppen igen kellemesek. A lég enyhe, a nap sugarai jótékony meleget árasztanak a földre, s hogyha a hervadó természet meg nem győzne az ellenkezőről, a tavaszban képzelnök magunkat lenni. Úgy látszik, az időjárás kárpótolni akar bennünket a sok rosszért, melyet a még alig múlt esős évad idején nyújtott. [V.F.H.]

***Időjóslat.** A központi időjelző intézet jóslata szerint a jövő napokra: Délkeleten többnyire derült; északnyugaton borús és ködössel változó időt várhatnak, helyenkint csapadékkal. [V.F.H.]*

December 17. Időjárás. A múlt hét nagy részében is folytonosan lanya idő járt, kivéve a reggeleket, midőn több ízben csak 1-2 fok meleg volt. Az utak sokkal javultak s most már több vidéken a terhézésre is alkalmasok. [V.F.H.]

***Rövid napok, hosszú éjszakák.** Megszokott dolog már az, hogy a tél közeledtével a nap későn kel és korán nyugszik, a mi a napok folytonos rövidülését és az éjek arányos hosszabbodását idézi elő. Hétfőn érte el a nap nyugta minimumát, amennyiben már 4 óra 7 perczkor lenyugodott. A legrövidebb napot, a téli napfordulás idejét 21-én érzük meg, a mikor a nap 7 óra 47 perczkor kel fel és 4 óra 9 perczkor nyugszik, tehát az egész nap 8 óra 22 perczből, míg az éj 15 óra 38 perczből fog állani. [V.F.H.]*

December 18. A horgos utcát feltöltik valahára. Ideje is volt már befődni egyszer azt a feneketlen sártengert; a kik ezt belátták, azok fogadják az eddig ott eviczkélt közönség köszönetét. [V.]

December 25. Időjárásunk még mindig enyhe s a héten át, eső is esett több ízben. Tegnapelőtt fagy állott be s így a közlekedés a vidékkel élénkebb lön. [V.]

1882

*Az idén a **Húsvét** hóval köszöntött be. – **Június 3-ára** a lapályosabb helyeket gyenge fagy érintette. – Az idei ősz igen hosszú, helyel-közzel látni kertjeinkben körtefákat a második virágzásban. – **Október 2-án** ritka szép éjszaki fény volt látható városunkban. – Az idén a cseresznye, alma s. a. t. a Balaton partján másodszor is megérett, árpát Almádiban kétszer arattak. – **Novemberben** villámlott és jégeső volt. **Decemberben** szivárványt lehetett látni. – **December 20-án** este $\frac{3}{4}$ 10-kor erős földrengést lehetett érezni városunkban. [P.R.H.D.]*

JANUÁR 1-jétől 15-ig: száraz, enyhe téli idő, csak **15-én** reggel volt az első nagyobb fagy, de ez is csak 5 foknyi (-6°C) volt reggel. Hó még mindig nem esett, szóval ritka enyhe téli napok folytak le eddig. **16-án:** reggel 3 R fok fagy ($-3,8^{\circ}\text{C}$),

borult száraz idő. **17-én:** reggel borult, nappal derült 5 R fok meleg (+6,3°C), este nyugati vihar. **18-án:** derült tavaszi nap, 9 R fok meleg (+11,3°C), szélcsend; este és éjjel nagy nyugati vihar. **19-én:** reggel borult, szélcsend 3 R fok meleg (+3,8°C), dél-felé derül, este vihar. **20-án:** reggel borult, 5 R fok meleg (+6,3°C), szélcsend, nappal nagy ÉNy-i szél, estefelé derül. **21-től a hónap végéig** általában borult, ködös szélcsendes napok, a hőmérséklet 2 – 4 R fok között (+2,5; +5,0°C). **27-én:** 2 R fok fagy (–2,5°C). **31-én:** napközben ködös idő, 0 fok; este nagy É-i vihar, derült ég és 5 R fok hideg (–6°C). Egész hónapban nagy szárazság. [K.K.]

Január 8. Időjárásunk a vetésekre nézve nagyon kedvezőtlen, mivel a száraz fagyok ellen azok nincsenek hó lepel által megvédve, és gazdáink attól tartanak, hogy ha nem lesz erősebb hóesés, a vetés sok helyütt kipállik. [V.F.H.]

Időjárásunk valóságos londoni, de csak a Bakony déli részén; éjszaki részén, mint értesülünk, a legszebb idő jár, oly annyira, hogy az erdőben már primula veris (Tavaszi kankalin) is található. [V.]

Január 15. Az időjárás az utóbbi napokban, az országban megenyhült s több helyen oly tartós ólomeső volt, hogy a növényzetben, de különösen a szőlőkben tetemes kárt okozott. Az országos központi időjelző intézet jóslata szerint hazánkban a jövő napokra, félbeszakított helyi derülések mellett többnyire borús, ködös időt várhatni, helyenként esővel. [V.F.H.]

Január 22. Ibolya télen. – Ritka tél a mostani, igazán szegény embernek való. Mintha tudnák oda fönt, hogy a szegény ember pénzét, amit tüzelő fára szánt, elviszik adóba. Szinte hihetetlen, magunk se hinnők, ha nem láttuk volna, hogy január közepén az ibolyák kibújnak a földből és kinyitják kékelő szirmaikat. A napokban egyik vidéki tisztelőnk egy csokor kinyílt ibolyával lepte meg szerkesztőségünk tagjait. Az ibolya az almádi-i szőlők körül találtatott. [V.F.H.]

A Balaton jégmentes. Csak hellyel-közzel a part mellett van némi gyöngye jégképződés, s így aligha lesz a téli ivadban ott korcsolyázás. [V.F.H.]

Tavasz télen. Múlt pénteken a hetipiaczon ibolyát árultak, mely az almádi-i szőlőhegyen pillantotta meg a téli nap-világot. [V.]

*Az enyhe tél.*¹³⁸ *Tapasztalt erdészek az erdei ültetvények jelen állapotából azt következtetik, hogy a mostani szelíd napok még sokáig fognak tartani. – A mostanihoz hasonló enyhe tél volt 1816-ban és 1834-ben. 1807-ben alig volt tél. 1792. febr. havában valamennyi fa virágzott; januárban sehol sem fűtötték a szobákat. 1659-ben sem fagy, sem hó nem volt, 1617, 1609. és 1607-ben pedig egyáltalán nem volt tél. 1588, és 1582. február havában az ibolyák nyíltak. Az 1873-iki rendkívül szelíd tél még mindenkinek emlékeztében van.*

¹³⁸ VESZPRÉMI FÜGGETLEN HÍRLAP. 1882. II. évfolyam, 3-ik szám, január 22. Vasárnap

FEBRUÁR 1-jétől 6-ig: derült száraz idő, reggelente 5 – 6 R fok fagy ($-6, -7,5^{\circ}\text{C}$), É-i szél. **7-én:** reggel borult, 1 R fok fagy ($-1,3^{\circ}\text{C}$); nappal 5 R fok meleg ($+6,3^{\circ}\text{C}$), szélcsend. Az idő meglágyult, esőre vagy hóra hajlam mutatkozik. **8-tól 15-ig:** derült napok, a hőmérséklet reggel 4 – 5 R fok fagy ($-5; -6^{\circ}\text{C}$), délben 7 – 8 R fok meleg ($+8; +10^{\circ}\text{C}$). **15-én:** nappal 13 R fok meleg ($16,3^{\circ}\text{C}$). **16-án:** reggel eső, erős szél északról, később derült nap. Nappal 8 R fok meleg (10°C), estefelé 5 R fok ($6,3^{\circ}\text{C}$). **17-18-án:** borult esős idő, erős ÉNy-i szél, nappal 7 – 8 R fok meleg ($+8; +10^{\circ}\text{C}$). **20-án:** reggel 1 R fok fagy ($-1,3^{\circ}\text{C}$), változóan felhős, napközben viharos É-i szél hófellegekkel és ritka havazással. **21-én:** borult, 1°R fagy ($-1,3^{\circ}\text{C}$), nappal viharos É-i szél. **22-én:** borult, derült 4°R meleg (5°C), hideg ÉNy-i szél. **23-án:** borult derült, 3°R meleg ($3,8^{\circ}\text{C}$), hideg ÉNy-i szél. **24-én:** derült nap, 10°R meleg ($12,5^{\circ}\text{C}$), enyhe ÉNy-i szél. **25-én:** derült, 13°R meleg ($16,3^{\circ}\text{C}$), semmi szél. **26-án** derült egész délig és kevés szél; délutántól estig mind jobban beborul és esős. DNy-i szél. **27-28-án:** túlnyomóan borult, szeles, esős idő; a hőmérséklet 12 R fok (15°C). [K.K.]

Február 4. A Balaton tükre a héten a tartós fagy és hideg következtében oly szilárdul befagyott, hogy rajta a tengely-közlekedést is megkezdik, ha az idő így tartja magát. [V.F.H.]

MÁRCIUS 1-jén és 2-án: derült tavaszi idő, semmi szél, 13 R fok ($16,3^{\circ}\text{C}$). **3-án:** borult 7 R fok ($8,8^{\circ}\text{C}$), a nap nagyobb részén eső. **4-6-án:** felhőtlen, gyenge szél, délben 11 – 13 R fok meleg ($14 - 16^{\circ}\text{C}$). **7-én:** reggel borult egészen 11 óráig, ekkor kiderült és erős szél keletkezett, délben 10 R fok meleg ($12,5^{\circ}\text{C}$). **8-án:** reggel felhős, délben 18 R fok ($22,5^{\circ}\text{C}$), délután derültes, estefelé hűvös. **9-én:** reggel borult 8 R fok ($10,0^{\circ}\text{C}$), és csak dél-felé kezdett derülni. Délben 10 R fok ($12,5^{\circ}\text{C}$), este 6 R fok ($7,5^{\circ}\text{C}$), és erős ÉNy-i szél. **10-től 14-ig:** derült, napközben meleg tavaszi idő. **14-15-én:** reggel a hőmérséklet fagyponthoz közelében alakult. **16-tól 21-ig:** derült meleg napok, 18 R fok ($22,5^{\circ}\text{C}$) hőmérséklettel. **22-én:** nappal nagy szél, este eső, 12 R fok meleg ($15,0^{\circ}\text{C}$); **23-án:** borult esős nap. **25-től – ÁPRILIS 3-ig:** derült. [K.K.]

Március 5. Valóságos tavasz. A szép idő megélelénkíti sétányunkat, egész élvezet látni díszes közönségét, mely azt ellepi. Fiatal hölgyek már most legnagyobb részt otthon felejtik téli felöltőjüket, nem hiába, forró szív fűt azokban a könnyű öltözékekben. Egyébként nem tudhatjuk, hogy a karcsú termetet eltakaró felöltőket a meleg téteti e le, vagy egy kis hiúság, mely nem enged hideget, mikor fázunk. [V.]

Március 11. Itt a tavasz. Lassan, észrevétlenül megmozdult a szunnyadó természet. A meleg esőzés, az enyhe lég kicsalta a fűszálakat, a rügyet. Fal tövében, a járda mellett, a fák ágain mutatkozik már a zöldülés jele. – Az időjárás, ha ilyen marad – nagyban elő fogja segíteni a természetnek rövid időn újjászületését. [V.F.H.]

Március 19. Balaton-Füred. A rendkívül enyhe időjárás egészen megindította a természetet a Balaton partján. A tavaszi munka a szántóföldeken úgy, mint szőlőkben vígan folyik. Egész virágzásban láttunk nem egy, de több mandulafát. [V.]

Március 25. A múlt hét is tavaszi langyos napokkal folyt le; pár reggelen egy-két foknyi meleg: folytonosan tiszta ég, leveledző és virágos fák, repülő lepkék, dúsan hajtó fű, szépen kelt és zöldellő vetések. Csak aztán utóbb meg ne bánjuk. A korai jó idővel éppen olyan crisis alatt állnak gazdáink, mint a hatvanas években, midőn az országnak nagy része lefagyott dús növényzetében. *Isten védjed mi magyar hazánkat.* [V.F.H.]

Miért jár szép időnk? Egy cs-i úri ember megfejtette, hogy az idén miért van oly szép és kellemes, tavaszias idő. A vidéki Herschel¹³⁹ szerint ugyanis a múlt évi zágrábi földrengések annyira megrázkódtatták a földet, hogy ez sarkaiból kivettette, tízezer kilométerrel közeledett a naphoz. [V.F.H.]

Március 26. Az időjósok. A békáról azt tartják, ahány héttel szent György-nap előtt megszólaltak, annyi hétig fognak szent György-nap után hallgatni. Az idén a balatoni békák februárban szóltak már, márcziusban javában koncerteznek. Vajon mit rejt a jövő? [V.]

Április 1. Időjárásunk tavaszias, reggelenként hűvös ugyan, 1-2 fok meleggel, de az egész nap meleg, többször szeles, egészben pedig száraz. Néhány napig úgyszólván lógtak a felhők, csepegett is több ízben, de esni nem bírt, pedig a száraz tél után a nedvesség nagyon kellene veteményeinknek. Ha a szárazság tovább is tart, nem a legjobb reményekkel lehetünk a tavaszival, de a rozs iránt sem, mely bizonyára ritka leend. Szombaton délután dörgött az ég; vasárnap reggelre pedig északi szél mellett olyan hideg lett, hogy a bunda is elkelt. Stájer és Tirolban havazott; 22 és 23-án hétfőn reggel megjött a rég várt eső, habár csak szemetelt. [V.F.H.]

ÁPRILIS 4-én: délig derültes, délután nagy mennydörgés és villámlás. **5-től 8-ig:** hűvös, reggel fagyos napok. **9-én:** Húsvét napján este eső esett; **10-én:** Húsvét hétfőn reggelre hó esett, és délután és este is esett. A hőmérő fagyponthoz fölött állt. **11-én:** reggelre nagy hó lett, és még esett. A hőmérő reggel 2 R fok (2,5°C), nappal 6 R fok (7,5°C) volt. **12-én:** borult esős idő, 6 R fok meleg (7,5°C), a hó elolvadt. **13-án:** derült, **14-én:** esős, **15-én:** szeles lágy idő. **16-17-én:** derült meleg, **18-án:** reggel derős, este borús, eső, éjjel D-ről vihar; **19-én:** borult, szeles, 10 R fok (12,5°C). **20-án:** derült nap, 12°R meleg (15°C). **21-22-én:** szeles, ÉNy-i szél, 15°R meleg (18,8°C), felhős. **23-25-én:** derült, **26-án:** borús. **27-29-én:** borús, esős napok, **29-én** este zápor és dörgés. **30-án:** derült. [K.K.]

¹³⁹ Sír FREDERICK WILLIAM HERSCHEL (1738 – 1822) német-angol csillagász, az Uránusz bolygó felfedezője, minden idők egyik legnagyobb megfigyelő-csillagásza.

Április 8. A horgos-utcán a múlt hétfői eső miatt olyan sár támadt, hogy két nagy baromszállító kocsi, tele márkói svábbogarakkal, mindenestől elsüllyedt abban. A holttetemetek licitáció útján az élelmes rátóthiak szerezték meg, kik abból patkánymérget fognak főzni. [V.F.H.]

Április 9. A nagyhét. A nagyhéti magasztos egyházi szertartásoknak felette kedvezett az idő... a feltámadás a szokott ünnepélyességgel tartatott meg, a megható szép ünnepélynek az idő is nagyon kedvezett, gyenge felhőzetet feszítvén városunk fölé kis permetezéssel. [V.]

Égiháború és fagy. Múlt hétfőn április 3-án d. u. 5 órakor erős égiháború villámlás-, dörgés és permetező jó esővel vonult végig városunk határán. A tikkadt föld már szomjúhozta rég az esőt, amely most oly jóltevően hullott alá. Mindenki remélt, hisz a korai mennydörgés a közmondás szerint késlelteti az éhséget. Az öröm azonban csakhamar ürömré változott, mert a hőmérsék annyira leszállott, hogy csütörtök- és péntekre virradóra erősen fagyott, ami a gyümölcsfákat és egyéb érzékenyebb hajtású növényeket lefórázta úgy, – hogy kevés kilátás van arra, hogy gyümölcsstermésünk legyen. A szőlő is szenvedett sok helyen, de mégsem annyit, hogy túlságos aggodalmaink lehetnének. [V.]

Ideje volt. A völgyi kútból oly nagy mennyiségben folyik télen-nyáron a víz a Sédbe, hogy a Kopácsy-féle malom háta mögött már veszélyes szakadásnak is beillő gödröt mélyített magának, mi által nemcsak a közlekedést akadályozta meg az ott lakó, ház- és kerttulajdonosoknak, de emberre, állatra életveszélyessé vált. Ezen segítendő, az ottani lakosok és birtokosok tegnap folyamodványt nyújtottak be a városi tanácshoz, melyben az említett bajnak sürgős elhárítását és ott egy hídnak építését, a veszélyes helynek rendes kikövezett vízjárással való ellátását kérelmezik. – Az ügy elodázhatatlan; a tavasz beálltával megeshetik, ha intézkedés nem történik, az a része a városnak el lesz zárva a közlekedéstől, pedig az aranyos völgy egyike a legszebb kirándulási helyeinknek, ahova a szegény iparos és munkás ember heti fáradságos munkája után családjával vasárnapokon kimehet üde, friss levegőt élvezni. Ajánljuk ezen ügyet városi hatóságunk figyelmébe. [V.]

Április 15. Tavasszal. A tavasz észrevétlen beköszöntött. Az enyhe télből úgy léptünk át a virágzás szakába, hogy azt alig érezte meg a természet. De a mily rendkívüli enyhe volt a tél, hogy hasonlóra a legidősb emberek sem emlékeznek vissza, épp oly szeszélyessé kezd lenni a tavasz s hó, fagy, hideg, esős idők folyton váltakoznak. Az időjelző intézetek az előző hetek fagyjait pontosan jelezték előre, s hogy most a nyárra rendkívül nagymérvű szárazságot s állandó hőséget jósolnak – igen valószínű, hogy e jelzésük is be fog teljesülni. [V.F.H.]

Nem is hűvös, hanem fagyos húsvéti napjaink voltak, zúzmarás és permetező időjárás mellett. Az emberek még téli öltönyökben is dideregve jártak az utcákon. A gyümölcsfák termései teljesen; a szőlő is itt-ott tönkre lett téve. A tavaszi vetésekben is okozott kárt a fagy, de az, kedvező időjárás mellett el fog enyészni.

Időjárás. Derült napos. A központi időjelzőintézet jóslata szerint – a közelebbi napokra északi szelek mellett, hűvös idő várható. [V.F.H.]

A fagy. Az ország minden vidékéről érkeznek hírek, a lapok írnak nagy pusztításokról, melyeket a fehér zúzmarás húsvét okozott. Vidékünkről is egymásután jönnek hozzánk a tudósítások, melyek pusztulásról beszélnek. Városunk határában sem sok kilátás van a jó termésre, kevés reményünk van, hogy szőlő és gyümölcsünk lesz. A szőlők és gyümölcsfák jobbára elfagytak.¹⁴⁰ [V.F.H.]

A húsvéti ünnepek alatt városunk polgársága, a kedvezőtlen idő daczára is kikirándult a szokásos mulatóhelyekre s jókedvvel ülte meg az ünnepeket. [V.F.H.]

Április 16. Fehér húsvét. Fekete karácsony, fehér húsvét, ez teljesedett be nálunk is. Havunk volt elég, de maga is elszégyenelte magát és rövid idő múlva elolvadt úgy, hogy még hírmondónak sem maradt. Mint innen-onnan hallani, a fagy mégsem tett annyi kárt, mint egyelőre hittük volna. Talán a gyümölcsfák részben ki fognak hajtani. Adná isten. [V.]

Április 29. Vetéseink daczára a téli szárazságnak, elég szépnek mondhatók vidékünkön, és ha néha-néha a természet egy kis esővel felfrissíti száraz földjeinket – a múlt évinél jobb termés várható. [V.F.H.]

Április 30. A búzaszentelési körmenetnek igen szép idő kedvezett... [V.]

MÁJUS 1-jén: derült meleg idő, szélcsend, 17 R fok (21,3°C). Szép első májusi nap. **2-től 6-ig:** derült meleg szélcsendes idő. **7-9-én:** erősen felhős, borult idő, esővel, 5 R fok meleg (6,3°C). **10-étől 14-ig:** borult, hideg idő, **15-én:** erős dér és 1 R fok (+1,3°C), É-i széllel. **16-17-én:** borult hideg idő, 5°R meleg (6,3°C), É-i szél. **18-án:** borult hideg (idő), 4°R meleg (5°C), É-i szél. **19-én:** borult hideg,

¹⁴⁰ Somlyó-Vásárhelyről ápr. 10-ről írják: Ma reggel megfagyott, délelőtt óta folyton hideg eső és hó esik. A szőlők mindenesetre elfagytak. – Várpalotáról ápr. 10-iki kelettel írják: Gyümölcsfáink tökéletesen meg vannak fagyva, a hó javában esik, vetésekben kárt még nem lehet konstatálni. – Ozoráról ápr. 8-ről írják: Tegnap virradóra nagy fagy volt. Délig hideg északkeleti szél, baraczk, mandulafáink virága a fagy áldozata lett. Vetésekben még nincs kár. – Pápáról ápr. 10-éről írják: Kevés kilátásunk van, hogy valami gyümölcsünk marad, a szőlő is szenvedett. Ma egész nap hóval kevert hideg eső esik. A szőlők és gyümölcsfák tökéletesen elfagytak, a vetésekben alig esett kár. – Sümegről ápr. 10-ről írják: Tegnap dél óta nagy hideg van. Az éjjel megfagyott és ma reggel havazni kezdett. A szőlők és gyümölcsfák eddig nem konstatálható kárt szenvedtek. [VESZPRÉMI FÜGGETLEN HÍRLAP, II. évfolyam, 1882. április 15.]

11°R meleg (13,8°C), É-i szél. **20-án:** borult hideg 12°R meleg (15°C), É-i szél. **21-22-én:** változó enyhe 15°R meleg (18,8°C). **23-án** reggel köd, nappal 22 R fok meleg (27,5°C), déli szél. **24-én** reggel köd, később borult idő, esővel, estefelé vihar, 20 R fok meleg (25°C). **25-én** reggel köd, utóbb változóan felhős idő. **26-27-én:** felhős, 23°R meleg délben (28,8°C). **28-29-én:** nagy meleg, 25°R (31,3°C), derült. **30-án:** nagy meleg, 25°R (31,3°C), délután borult, eső de ismét kiderül. **31-én:** nagy meleg, 20°R 25°C), felhős derűs, este borul. [K.K.]

Május 7. Május elseje. A legszebben köszöntött be azon pompás tavaszi mezében, melyet az előző évek annyira nélkülöztek. [V.]

A csatári búcsú. Ma van csatáron a búcsú. A búcsújárók váltig nézegetik az ég tájait, vajon nem lesz-e eső, ugyancsak váltig nézi a szegény gazda is, vajon nem lesz-e eső. Mily különböző felfogással. [V.]

Május 13. Vetéseink, – mint a megye több részéből tudósítanak, – igen szépek, a három fagyos szent Szervác, Pongrácz, Bonifác elég tisztességesen viselték magukat ez évben. Ha az időjárás így marad, jó termésre számíthatunk. [V.F.H.]

Az első cseresznyét városunkban tegnap, pénteken árulták. Egy krajczárért adnak három-négy szemet. [V.F.H.]

Május 20. A sors csapása üldözi ezt a mi szegény országunkat. Nem elég, hogy az adóprések a boszniai dicsőség javára szakadatlanul működnek, - még a természet is ellenünk van. Az elmúlt szerdán, csütörtökön és pénteken oly hidegség uralkodott vidékünkön, hogy – mint több helyről tudósítanak – a vetésekben, szőlőkben, gyümölcsös és veteményekben a legnagyobb károkat okozta. A reménynek, hogy jó termés legyen némely vidéken, most már vége van. – Majd jön a nyomor és süllyedés. „*Pusztulunk, veszünk!*” [V.F.H.]

A napfogyatkozást, mely f. hó 17-én volt, - városunkban is igen sokan nagy érdeklődéssel szemlélték. Nálunk a napfogyatkozás 7 óra néhány perczkor már látható volt, vége 8 óra 30 néhány perczkor lett. [V.F.H.]

Az időjárás. A jövő héten, északon változó, délen többnyire borús időt várhatni számos helyi esővel, növekvő hőmérséklettel. [V.F.H.]

Május 21. Napfogyatkozás. Múlt szerdán részleges napfogyatkozás volt. A reggeli jó eső kevés kilátást nyújtott a zavartalan vizsgálásra, mindannak dacára azonban a meg-megszakadó felhők olykor-olykor segítettek. Nálunk a légsúlymérő 731. cm, a hőmérő +8°R. (10°C) állása mellett reggeli pont félnyolczkor lehetett tisztán látni. A fogyatkozás tartama alatt folyton majd sürűbb, majd ritkább volt a felhővonulás, míg a fogyatkozás vége teljesen felhőbe veszett. [V.]

Fagy. Május 15-ére, virradóra határunkban is fagy volt, mely az érzékenyebb természetűeket helyel-közzel lefórázta. Sokkal nagyobb a kár a Bakonyban, ahonnan tetemes elfagyások hírére vesszük. [V.]

Május 28. Időjárás. Jobbról is, balról is halljuk, olvassuk hogy eső volt. Minket kikerült; a terhes felhők megmutatják ugyan magukat, át-átúszák láthatárunkat, de biz tartalmukat nem öntik tikkadt földjeinkre. E helyett majd fagyos szeles időnk, majd, mint e sorok írásakor, kánikulai hőségünk van. E héten, május 23-án és 25-én reggel erős köd ereszkedett fölénk, mely a virágzásban levő rozsnak nagyon ártott. Vett híreink szerint Pápa vidékén elfagyott volna a szőlő, el a korai krumpli. – Ínséges év küszöbén állunk. [V.]

JÚNIUS 1-jén: nagy meleg, fellegetes 22°R (27,5°C), derűs, reggelre kevés eső. **2-án:** derült, nagy meleg, ÉNy-i szél 18°R (22,5°C). **3-án:** derült, 22°R (27,5°C) meleg, nagy szárazság – reggel dér a Bakonyban. **4-én:** reggel 7°R meleg (8,8°C), derült. **5-7-én:** derült. **8-án:** borús. **9-én:** borús nap; reggel Győrben nagy dörgés és zápor. **10-én:** borult, egész nap esett. **11-13-án:** felhős, hideg van. **14-én:** borús derűs. **15-én:** borús, este záporosó. **16-án:** esett, 15°R meleg (18,8°C). **17-18-án:** borús, hideg. **19-én:** derült, este borult, éjjel vihar. **20-án:** borult, esős, 12°R (15°C). **21-én:** borús derűs; d. u. eső, dörgés. **22-én:** borús derűs. 23-án: reggel dörgés és zápor, nappal 22°R meleg (27,5°C), Tihany felé jégeső. **24-én:** derültes felhős, 22°R meleg (27,5°C), É-i szél. **25-én:** derült, felhős 23°R meleg (28,8°C). 26-án: (reggel) derült, délután felhős, 25°R meleg (31,3°C). **27-én:** reggel és nappal borult, esős, 15°R meleg (18,8°C). **28-29-én:** derült, 25°R meleg (31,3°C). **30-án:** borult, 26°R meleg (32,5°C), ebéd után nagy vihar, villám dörgés és zápor eszig. [K.K.]

Június 4. Tavaszi multság. A veszprémi fiatalságnak május 27-én a Betekintsben rendezett táncmultság a legszebb idő mellett tartatott meg. [V.]

Majális. A gymn. ifjúság majálisának (május 30-án) a legszebb idő kedvezett. [V.]

Gyöngye fagy. Június 3-án reggel a lapályosabb helyen fekvő kertekben némi kis fagy volt észlelhető, különösen lehetett azt észrevenni a saláta fajokon. [V.]

Június 10. A várva várt eső végre megjött a múlt hétfőn délután, villámlás és dörgés közt s esett egész éjjel. Az eső határunkon átvonulva a Balaton felé húzódtott, hol is sokkal tovább nedvesíté a szomszéd földet, mint nálunk. Azóta azonban ismét a kánikulai hőség uralg, gabonáink, veteményeink elsülve s alig számíthatunk jó termésre. [V.F.H.]

Június 11. Égi háború. A várva-várt eső végre megjött; ugyanis hétfőn este a lát-határ teljesen beborult és szakadt az eső, úgy 7 óra felé azonban egész vihar-rá fejlődött, több helyen be is ütött a villám, még pedig városunkban két íz-

ben egymás után. A pajta-utczában a Csete Katalin-féle házba, egy deszka-csúcs-falba, ott össze-vissza hasogatta a gerendát, onnan át a háztetőcsatornán futott a Német kanonok-féle majorba, a tetőcsatornát összegörbítve a falba fúródott, míg végre a falon egy lyukat ütött, a földbe érve eltűnt. A fennebb említett házban két ember trágyahordással foglalatoskodott, kik a leütés pillanatában elszedültek ugyan az erős légnyomás által, de egyéb kárt nem szenvedtek, úgyszintén a Német majorban is a kocsis lába mellett futott a földbe anélkül, hogy megsértette volna. [V.]

Megjött a jó eső. E hét valóságos áldásthozó volt határainkra. Az ég csatornái megnyíltak és szomjas tikkadt határaink a legáldásosabb eső által telítettek. Sok termésre már késő, de sokra nagyon jókor jött az égi áldás. [V.]

A veszprémi polg. dalárdának tegnapi szombat, jún. 10-ére a „Györe”-kertben jelzett juniálisának megtartása a közbejött kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztott. A legközelebbi napos idő lett arra kitűzve, mi falragaszok és lövések által fog a t. közönséggel tudattatni. [V.]

Június 24. Jégverés. Lapunk zártakor vesszük a megdöbbentő hírt, hogy tegnap, pénteken reggel a Tóth-Vázsony és Péczöl községek határában a szőlőket a jég elverte. [V.F.H.]

Június 25. A dalárda mulatsága. A veszprémi polgári dalárda nyári táncmulatsága múlt szombaton nem a legfényesebben sikerült, melynek nagyrészt a februárba is beillő csípős hideg szél volt az oka. Napalkonyatkor, igaz, megállt a szél, elvonultak az égről az egész napot komorrá tett felhők, de a jelző tarackklövés daczára is, csak lassan-lassan gyülekeztek a vendégek. [V.]

Jégeső. Múlt pénteken hajnalban városunk felett délnyugati irányban óriási vihar vonult el, mely keskeny vonalban Tihanyon át erős jégesővel járt és a vonalba eső helyeken érzékeny károkat tett. [V.]

JÚLIUS 1-jén: borult, eső, délután vihar. **2-3-án:** derült. **4-étől 7-éig:** reggel derült, napközben felhős, 22°R meleg (27,5°C). **8-án:** derült, nagy meleg, Sirokkói szél, 26°R, (32,5°C). **9-én:** derült, 28°R meleg (35°C), délben 31°R (38,8°C), ropant hőség. **10-én:** borult esős idő, hideg szél, 16°R (20°C). **11-12-én:** reggel derült, 22°R (27,5°C), melegebb idő, este borult, 15°R meleg (18,8°C). **13-án:** borult, eső; reggel 12°R meleg (15°C), délben 16°R (20°C), hideg idő. **14-15-én:** derült 25°R (31,3°C), szélcsend. **16-án:** derült, 30°R (37,5°C), szélcsend. **17-én:** reggel derült, délután borult 25°R (31,3°C), dörgés a Bakony felé, itt nem esett. **18-án:** borult, reggel 15°R (18,8°C), nagy ÉNy-i szél. **19-én:** derült, 26°R (32,5°C), ÉNy-i szél. **20-án:** délig derült, (délben) 27°R (33,8°C), este-felé villámlás, dörgés és csendes záporosó. **21-én:** délig derült, felhők emelkednek, 30°R (37,5°C). **22-én:** reggel derült, nagy hőség, dél-tájban a Bakony felé villám, dörgés, zápor, 28°R (35°C). **23-24-én:** reggel derült, nagy hőség, délután villám dörgés, 30°R (37,5°C).

25-én: derült, nagy hőség, 28°R (35°C). **26-án:** délig derült, délután borult, 25°R (31,3°C). **27-től 31-éig:** derős borús esős (idő) záporokkal. [K.K.]

Július 8. Nagy jégesők. Szombaton oly iszonyú jégeső és vihar volt városunkban és a vidéken, hogy 60-70 éves emberek sem emlékeznek hasonlóra. A kár roppant nagy, mert ki már learatott, annak képét hányta széjjel a zivatar, ki pedig nem, annak leverte az eleségét. Minálunk azonban még istenáldása, de Somogyban, mint szemtanúk beszélnek, a szó szoros értelmében valóságos felhőszakadás volt... [V.F.H.]

Július 15. Szentkirály-Szabadján a múlt napokban nagy vihar dühöngött. A fák ágai meghajlottak, a lábon álló eleség fejéből sok szemet kivetett az óriási szél. A villám az odavaló r. kath. iskolába ütött, és azt a tűz teljesen elhamvasztotta. [V.F.H.]

Július 22. A villám agyonűjtött Gelsén egy embert. A szerencsétlenség a vasúti átjárás közelében történt, hol is az egy pajtába ütvén, a bennlevő szegény embert is találta. Ugyanott 5 koldus közé vágott, midőn azok javában kártyáztak. Egyet kiválasztott közülük, azt agyoncsapta; a többi sértetlen maradt. [V.F.H.]

AUGUSZTUS 1-jén: derős borús, záporosó, 18°R meleg (22,5°C). **2-án:** derős borús, nagy záporosó, 20°R meleg (25°C). **3-án:** derős borús, délután nagy záporosó, 18°R meleg (22,5°C). **4-én:** borús, szeles, 18°R meleg. **5-én:** borult, 12°R (15°C), délben erős záporosó. **6-án:** borult, esős, 13°R meleg (16,3°C). **7-9-én:** borult, 16°R meleg (20°C), szeles. **10-én:** borult, esős, 16°R (20°C), délután 20°R (25°C). **11-én:** reggel 16°R (20°C), délben 22°R (27,5°C), felhős. **12-én:** délig felhős, délután záporosó, 19°R (23,8°C), villám és dörgés. **13-án:** nagy zápor és nagy hőség, 26°R (32,5°C), dörgés, villám. **14-én:** derült, délután felhős, 25°R (31,3°C). **15-én:** derős borús, 26°R (32,5°C). **16-án:** borult, 22°R (27,5°C). **17-én:** borult, szeles 18°R (22,5°C). **18-án:** borult, 17°R (21,3°C). **19-én:** borult esős idő, 15°R (18,8°C). **20-án:** derült idő, 22°R (27,5°C). **21-én:** nappal derős és felhős, este nagy záporosó. **22-én:** reggel derült, dél-felé úton Ácsteszer felé, itt nagy záporosó, villám, dörgés. **23-án:** reggel derült. **24-én:** derős felhős, 25°R (31,3°C). **25-én:** derős felhős, 22°R (27,5°C), este 8 órakor villám, dörgés, zápor. **26-án:** derős felhős, 25°R (31,3°C). **27-én:** borult, nagy vihar és záporosó megújulva, 16°R (20°C), villám és dörgés. **28-án:** borús felhős, este vihar, villám, dörgés, záporosó 22°R (27,5°C). **29-én:** derült, 23°R (28,8°C). **30-31-én:** derült, kissé néha felhős, 22°R (27,5°C). [K.K.]

Augusztus 12. Szombaton (augusztus 5-én) nagy vihar, zápor és jég volt a Balaton part több pontján. Lellén fél óráig tartott a sebes zápor, 12 perczig pedig a jégesés, mely az eső daczára is ellepte a földszínét. A vihar Badacsony és Fülöp felől jött s a Balatonon két ponton jött át Boglár, Lelle határain és Szentesnél; hihetőleg több határt is ért és megvert a jég. [V.F.H.]

A marcaltői uradalom Emilházi pusztáján a napokban a villám leütött egy házba. A villámcsapás után a ház rögtön leégett. [V.F.H.]

Augusztus 13. Hosszú ősz. Kertjeinkben helyyel-közzel látni körtefákat másodszer virággani. Tapasztalt emberek hosszú őszt jósolnak. Majd meglátjuk. [V.]

Augusztus 20. Időjárásunk hűvösre fordult. E héten sajátságos moraj volt több ízben hallható, mely jégtelt felhők vonulásából származott. Tetemesebb károkra azonban nem értesültünk. [V.]

SZEPTEMBER 1-jén: derült, 29°C. **2-án:** derült, erős szél, 24°R (30°C). **3-án:** reggel eső, délután felhős. **4-én:** derült, néha fellegetes 24°R (30°C). **5-én:** félborult 14°R (17,5°C), déltájban és ebéd után roppant nagy sűrű eső. **6-án:** reggel 9°R, nappal 15°R, borult idő. **7-én:** borult. **8-án:** borult, eső, nagy ÉNy-i szél, 10°R (12,5°C). **9-én:** félborult, 15°R (18,8°C). **10-én:** felhős, 15°R (18,8°C). **11-én:** félborult, reggel 9°R (11,3°C), délután 16°R (20°C). **12-én:** reggel felhős 12°R (15°C), nappal 16°R (20°C), délután eső. **13-14-én:** reggel borult 12°R (15°C), nappal 16°R (20°C). **15-én:** borult esős idő, 13°R (16,3°C). **16-17-én:** borult, 13°R (16,3°R). **18-án:** félderült, 18°R (22,5°C). **19-én:** borult, 13°R (16,3°C). **20-án:** derült, 15°R (18,8°C), reggel 7°R (8,8°C). **21-én:** félborult 17°R (21,3°C), este távolról villám, éjjel eső. **22-én:** reggel derült, 10°R (12,5°C). **23-án:** felhős, jó enyhe idő, 16°R (20°C). **24-én:** derűs, felhős, hideg ÉNy-i szél, 12°R (15°C). **25-én:** reggel félborult 7°R (8,8°C). **26-án:** borult, eső 14°R (17,5°C). **27-én:** derült idő, reggel 7°R (8,8°C), délben 16°R (20°C), szép őszi nap. **28-án:** felhős, reggel 8°R (10°C), délben 17°R (21,3°C), szép enyhe őszi nap. **29-én:** éjjel és nappal eső, nappal 15°R (18,8°C). **30-án:** felhős nap, jó idő, 16°R (20°C). Este villám és lassú dörgés, záporosó. [K.K.]

Szeptember 10. József kir. főherceg Veszprémben. Az idő, kedvező volt annyira, hogy egész péntekig, az érkezés napjáig, valóban szebbet nem is lehetett volna még kívánni sem. Péntek virradóra azonban megeredtek az ég csatornái mintha vízözönre készült volna a világ és tartott a zuhogva szakadó eső délig, letörve a rendezőség reményvirágait, megsemmisítéssel fenyegetve sok ablak epekedő kilátását. No de nem azért szakadt a veszprémi szépek dagadó kebléből sóhaj és ima a felhők fölé... Az ég megkönyörült; a dülő esőt utópermetezés, majd esőtlen ború követte. [V.]

A hadgyakorlatoknak, melyek városunk környékén tartatnak, tegnap felette kedvezett az idő [V.]

Szeptember 16. Szüretünk nem ígérkezik kielégítőnek. Az utóbbi napokban beállott sok esőzés következtében a szőlő szeme kipattog. E miatt a szüretelést korán kell kezdeni, s a szőlő nem érvén meg teljesen, sem minőség, sem mennyiség tekintetében nem számíthatunk jó termésre. [V.F.H.]

A Balatonban javában fürödtek 5., 6., 7-én. A víz melegsége 17 fok volt¹⁴¹; a légé 22-23... [V.F.H]

Szeptember 17. Időjárásunk a hét elején és derekán annyira esős volt, hogy a legnagyobb aggodalom szállt meg bennünket, vajon lesz-e mit szüretelnünk. A szőlő erősen rohad; ami gyümölcs van a fán, az is megped és lepállik; a zöldség rozsdát fog vagy kipusztul, szóval rossz idők járnak. [V.]

Szeptember 23. Felhőszakadás Veszprém határában. Óriási felhőszakadás volt a múlt hétfőn városunk határában a Sashegy táján. – Jupiter Pluvius¹⁴² tanulságos jószívúsége folytán a délután folyamán megeredtek az ég csatornái. Az eső végnélkülinek látszott. Néha-néha csak azért csendesült el, hogy annál nagyobb erővel kiadja újra az esést. Alig egy-két óra múlva a mi csendes Séth folyónk nem akart megtérni ágyában, hömpölygő hullámokban jött az óriási víztömeg s daczára annak, hogy a zuggók is kihúztak, mégis kicsapott a partra. – Nagy veszélyben voltak már estére kelve a vízmentén épült házak és más épületek. A gyönyörű Klezár-féle kert kerítését összedöntötte az ár. A víz behatolt a Davidikum kertbe óriási károkat okozva. Az egyes alacsonyabb helyen épült alacsonyabb házakból a víz bútordarabokat hordott ki, sőt egy gyermeket és egy asszonyt el is sodort az ár, kiket azonban sikerült megmenteni. A pusztulás legszomorúbb képét nyújtja a csatári csöngős malom, melynek csak egy fentálló fala hirdeti, hogy itt épület volt egykor. A molnár és családja csodálatos módon menekült meg. A molnár felesége felmenekült a porfogóra, maga a molnár azonban lent maradt. Az ár behatolt a malomba, a molnárnak már derékig ért a víz, midőn a porfogón lévő nő egy deszkát felszakítva kötelet eresztett le és azon húzta fel férjét. – Ugyanitt a molnárlegényt elkapta a víz, a malom kerekei közt, a szakadó épület romjai közt rohant át vele. Szerencséjére nem hagyta el lélekjelenléte, egy lehajló bokor ágába kapaszkodott és úgy mentette meg életét. – A víz a vasúti vonalat is több helyen erősen megrongálta, úgy hogy a kedd délelőtti vonat csak két órai késéssel érkezett állomásunkhoz. – Az árvíz alkalmával jelentékenyebb károkat szenvedtek: Meindl József molnár a csatári malomban, Bertalan molnár a „zsidó csárda” melletti malomban, Götzenberger kalapos, Rékai asztalos s a Séth mentében levő kerttulajdonosok. A mentés körül tűzoltóink és a helyi katonaság buzgólkodott, kik is működésükért elismerést érdemelnek.¹⁴³ [V.F.H.]

¹⁴¹ Valószínű, hogy R-fokról van szó, átszámítva a víz hőmérséklete 21°C, a levegő pedig 27-28°C.

¹⁴² JUPITER a római vallás főistene, az istenek és emberek királya. A derült, világos égbolt istene, de haragjában az eső, mennydörgés és a villámlásé is, ezekkel adja tudtul akarátát, jó- vagy rosszindulatát. JUPITER PLUVIUS: az esőhözó.

¹⁴³ **Gyűjtés.** A folyó hó 18-iki árvíz alkalmával teljesen tönkre ment Meindl József molnár részére Nagy Sándor derék vendéglős vendégei körében gyűjtést eszközölt. Követésre méltó példa! [VESZPRÉMI FÜGGETLEN HÍRLAP, II. évfolyam. 1882. szeptember 23.]

*A Davidikum kertjét is gyakran meglátogatta a Séd
Képeslap Balogh Gyula gyűjteményéből*

Villámütés. A hétfői zivatar alkalmával egy szegény asszony özv. Reischardt Jeruzsálem-hegyi háza hátsó falába a villám beütött. A ház azonnal meggyulladt és a szakadó eső dacára erősen kitört a láng. A házban többen voltak, de ember élet nem esett áldozatul, csak egy leányt érintett a villany folyam, kinek balfelén kékes színű nyomok látszanak. A kis leány elájult, de később teljesen felgyógyult. Az oltásnál tűzoltóink és az itt időző honvéd bakák követtek el minden lehetőt a vesztes elem lokalizálására. [V.F.H.]

Sziklaomlás. A folytonos esőzések következtében a hosszú-utcán a Kolber-féle ház fölött, a vár oldaláról egy tömeg szikla leomlott. Szerencsétlenség nem történt, mert szerencsére senki sem volt az udvaron. [V.F.H.]

Szeptember 24. Villámcsapás és áradás. E hét eleje mindenféle elemi csapást zúdított a fejünk fölé. Hétfőn, szept. 18-án, elmosta városunkat. Délután $\frac{3}{4}$ -kor borzasztó égháború és zápor közben a Jeruzsálem-hegyen lakó özv. Reichardt Ferenczné háza végcsúcsába beütött a villám. A padláson át a tűzfal szelelőjén ki, végig horzsolta a falat imitt-amott egész nagy köveket dobva ki, lefutott az ablakvason, kilökte a vas alatt a kőfal részét, a föld színe felett alig egy ujjnyira ismét befelé vette útját a falon át a kamrába, ennek alján a maltert összeropesztette és a földbe vészett. A ház kigyulladt; a tűzoltók ott termettek ugyan, de szereikre nem volt ló és így víz és szerek hiányában részben az esőre, részben a leverésre, részben az utca sarából merített

híg sárra voltak utalva. Több ház nem égett el. A szegény özvegy asszony koldusbotra jutott, mit még kínosabbá tesz az a meggondolatlan bárgyúság, a mellyel szemére vetik szegénynek, hogy nagy bűnösnek kell lennie, azért sújtja az Isten. A jó öreg asszony sírva panaszkodott előttünk és fájdalmában oda akarja hagyni még a háza táját is. [V.]

Ugyanakkor a Bakony fölé is felhő szakadt, mely Sédünket megdagasztotta és estére kelve óriási zúgással elöntötte az egész Séd-parti malmokat, házakat és kerteket. Több molnár nem volt képes zúgóját korán felhúzni és így tetemes a kár, amit megrongált malomban, kidöntött kő- és fakerítésben, elvitt házi állatokban, baromfiakban, bútordarabokban stb. tett. A rémületet növelte az is, hogy éjjelre jött a katasztrófa. Valóban különös egy időjárás ez, mintha szó szerint teljesedésbe menne, amit a hazafias irányú „Preszburger Zeitung” egy czikke után annak idején, „mi rejlik a csillagokban?” címen lapunk is közölt. [V.]

Szeptember 30. Tapolczáról írják nekünk: A szőlőgazdák állítása szerint, a hét folyamán volt verőfényes szép napok oly annyira helyrehozták a múlt havi mulasztást, hogy ma már csak elvétve lehet a nevezetesebb szőlőhegyekben éretlen szőlőt találni. A csüggedés tehát, mely az augusztus havi esőzések folytán, a szőlőgazdák valóját megszállotta, lelkesítő reménnyé változott, a mennyiben a beállott kedvező időjárás következtében úgy mennyiség, mint minőségre nézve igen jó szüret várható. [V.F.H.]

OKTÓBER 1-jén: felhős, borús, esős nap, 15°R (18,8°C). **2-án:** reggel 10°R (12,5°C), borult, eső. **3-án:** reggel borult, eső; délután derűs 12°R (15°C), éjjel eső. **4-én:** borult, néha napsütés, reggel 8°R (10°C), délután 12°R (15°C). **5-én:** reggel borult, 6°R (7,5°C), esős idő. **6-án:** borult esős idő, reggel 7°R (8,8°C), nappal 12°R (15°C). **7-én:** reggel derült 4°R (5°C), nappal 10°R (12,5°C). **8-án:** reggel derült 3°R (3,8°C). Általános szüretelés kezdődik. **9-én:** reggel felhős, 8°R (10°C). **10-én:** reggel 6°R (7,5°C), borult, nagy köd. **11-én:** reggel 8°R (10°C). **12-én:** reggel 10°R (12,5°C), borult. **13-14-én:** reggel borult, eső, 10°R (12,5°C). **15-én:** egész éjjel eső, nappal is, 10°R (12,5°C). **16-án:** félborult, reggel 7°R (8,8°C). **17-én:** borult, 6°R (7,5°C). **18-án:** félborult, reggel 6°R (7,5°C), nappal 15°R, este eső, É-i szélvihar. **19-én:** reggel derült, 6°R (7,5°C), nappal 12°R (15°C). **20-án:** reggel félborult, 7°R (8,8°C). **21-én:** reggel derűs, 7°R (8,8°C), dél-felé 15°R (18,8°C), délben erős ÉNy-i szél, borul. **22-én:** derült, 15°R (18,8°C). **23-24-én:** borús esős idő, reggel 6°R (7,5°C), nappal 10°R (12,5°C). **25-én:** borult, 10°R (12,5°C). **26-án:** borult, esős idő, 10°R (12,5°C). **27-én:** borult, ködös, 5°R (6,3°C). **28-29-én:** derült, 15°R (18,8°C) nappal. **30-án:** reggel köd, 7°R (8,8°C), nappal 14°R (17,5°C), derült. **31-én:** borult, 8°R (10°C).

Október 7. Hosszú ősz. Ezt látszik bizonyítani azon körülmény, hogy az alma és körtefák némely helyütt másodszor hoztak virágot. A régi emberek a csalhatatlanságig bizonyossággal jövendöltek erről a hosszú őszre, mely egyszer-

smind derült szép napokat nyújtott, sokszor a késő decemberig is. – Csak-hogy a jóslat mellé rendesen azt is hozzá fűzték, hogy soká jön meg jövőre a tavasz.¹⁴⁴ [V.F.H.]

Október 8. Északi fény. Valóban ritka szép égi tűneménynek voltunk múlt hétfőn, okt. 2-án este tanúi. E tűnemény az éjszakai fény volt, mely városunk fölé borult. A tűnemény esti 8 órakor kezdődött és kilencedfélre elmosódott. Az égnek keleti és déli része majdnem egészen tiszta volt, míg az északi rész egészen ködös. Az éjszakai égen négy fókusból kiinduló fakó fénysugarak ömlöttek szét, a melyek majd el-elmúltak, majd erősödtek. A rezgést mindig a két szélső fókusz kezdte, melyet azután a két középső elliptikus irányba terelt. Az éjszaknyugati fókusból kiinduló időnkint felverte fényét egész a zenithig. Az elmúlásban mind a négy fókusz összeolvadt és igen halvány vörös fény jelezte a teljes elmosódást. Érdekes képet tárt elénk a Bakony, melyet a színes ködön át valóságos misztikus fényben lehetett látni. A szép és elég sokáig tartó égi tűneményt elképzelni, hogy felette sokan nézték. [V.]

Szüret. Az elmúlt hét a szüret hete volt. A merre csak szem tekinthetett, mindenütt folyt a szüret, de nem a régi, jó kedvvel, mint boldogabb években. Megadta Isten a szőlőnek nagy mennyiségét, de egyszersmind az eső nagy mennyiségét is és így lerohadt bíz annak majdnem kétharmad része. Azonban vigasztaló az, hogy a szélnek eresztett aggodó hírek nem valósultak, a bor jobb lesz, mint hittük volna. [V.]

Partszakadás. A minapi áradás annyira alámosta a Séd partját, hogy a pajtautczai nagy hídtól egész a Németh-féle kertig a part egész hosszában leszakadt. A partjáró annyira meg van keskenyedve, hogy szinte félő azon járni. Jó lesz idejekorán utánanézni, nehogy késé legyen. Hasonlólag kívánatos, hogy az említett híd megvizsgáltassék. Ha valami katasztrófa be talál ütni, neveltséges valami lesz fűhöz-fához kapkodni, inkább vegyük elejét a lehető veszélynek. [V.]

Október 14. Balaton felvidékről írják: Nagynak, rendkívülinek mondható mindjárt az időjárás! Itt is – így is; készül a „koldus tarisznya”! Alig hogy valamicskét a földbe vethettünk! Krumplink a sok nedvesség, víz miatt rothadásnak indult. Tengerink éretlen. Sarjunkból is maradt takarítatlan. De különösen az országszerte híres „Balaton melléki” bor, - sajnosan tapasztaljuk – ez idő szerint – régi jó hírnevének egyáltalán nem felel meg. Mivel múlt hó 15. óta, kis gazdáink Köves-Kállától Felső-Eőrig – sub titulo [valaminek a címén, ürügyén] – „rothadt”, egyre szüretelnek, s szüretelnek! Hogy minő lőre az ily folyadék, bizonyítja ára: 3-4 kr. lévén literje! Bátran állíthatom, hogy sok boros vagy termelő gazda nem tud kiadni ihatatlan rossz borán.

¹⁴⁴ **Lőcsén hó esett** október 1-én. Az időjárás egészen télire változott. [VESZPRÉMI FÜGGETLEN HÍRLAP, II. évfolyam. 1882. október 7.]

Még is csak jó volt az a „régí világ” – midőn a szolgabíró – persze katonájával – ellátogatott járásába: „ad horrendum populi”. Most az ilyesmi nem történvén, a kis birtokos neki megy szőlőjének, - „derűre-borúra” azaz sárba, esőbe szüretel, nem akarván semmi határidőt ismerni. [V.F.H.]

Szüretünk végéhez közeleg. Gazdáink a mennyiséget illetőleg mindenesetre csalódtak a reményeikben, amennyiben a várt szüret alig felét nyerték meg; a minőség azonban mi kívánni valót sem hagy fönn és átlag sokkal jobb, mint a tavalyi volt. Így tehát a mi mennyiségben elveszett, kipótolható lesz a minőségben. [V.F.H.]

A horgos-utcza megint olyan siralmas állapotban van, hogy némi tatarozás bizony elkelve ott. – A csatornák betömvé s az utközép telve gödrökkel, lyukakkal. – Ajánljuk az illetett közegek figyelmébe! [V.F.H.]

Október 15. Második termés. A Balaton mellett, Arácson, Kenessey Móricz közzjegyző úr szőleijében, gyönyörűek kifejlett cseresnye alma, mint második termés, látható. Ugyanott több gyümölcsfa virágzik. [V.]

Október 21. A Horgos-utcza még mindig úgy néz ki, mint a múlt héten. Mihelyest a feneketlen kátyúkbán valami nagyfejű „meghagyatík” ki fogja törni a nyakát, mindjárt meg fogják reperálni. Ebben megnyugodhatunk. [V.F.H.]

Október 22. Kétszer arat. Almádiban Pálffy Mózes birtokos árpaföldjét az aratás után újra bevetette árpával, de takarmánynak. Most csodálkozva látja, hogy a vetés kalászbá ment át, telve a legszebb árpaszemekkel. Ha még egy pár hétig kedvez az időjárás, meg lesz a második aratás is. [V.]

Október 29. Kései mennydörgés. Múlt csütörtökön, Dömötör napján, olyan takaros égiháború vonult el városunk fölött, amely kánikulába is beillett volna. Elhúzóadásában volt villámlás, mennydörgés és erős záporosó, ez utóbbiból városunknak is kijutott. [V.]

November 5. A halottak estéje. Rég nem kedvezett az idő úgy a halottakról való kegyeletes megemlékezésnek, mint az idén. Felhőtlen, tiszta napos idő, este a legderültebb csillagos ég mind közreműködött, hogy temetőink, különösen az alsóvárosi a lehető legszebben voltak díszítve úgy, mint még soha. [V.]

Időjárásunk – annyira szép, hogy a délutáni órákban nyárinak is beillik. E héten volt alkalmunk másodérésű kalászt látni, melynek szemei tömöttek és kemények voltak. [V.]

November 11. Hosszú ősz. Tavaly egyáltalában nem volt telünk, csak néha riasztott ránk egy kis hideg, az is rögtön megijedt magától s melegbe olvadt. Az idén is hosszú ősz kecségteti azokat, a kik a szegények fájánál, a napnál melegednek. A százesztendőš kalendáriumnál is jobb jövendölők az állatok jósolják. Szegeden egy kerületi gazda méhei a napokban több rajt bocsátott ki.

Ebből a tapasztalt méhész gazda azt jövendőli, hogy az idén az ősz nagyon hosszú lesz, a tél pedig rendkívül enyhe és rövid. – Ez a jóslat a méhek azon ösztönére van alapítva, hogy a hideg időjárást jó előre megérik, s ilyenkor soha nem bocsájtanak ki rajokat. Kevésbé megbízható a természet donna mobileje, a növényvilág, mert ez bármikor változik az időjárás változata szerint. Erzsébetvárosban a gyümölcsfák nemcsak másodvirágzásban voltak, hanem a másodtermés legszebb példányai teremtek, különösen az almafákon. A körtefák szintén másodtermést adnak. Péczelről pedig azt jelentik, hogy ott másodszor érett a málna. [V.F.H.]

Vihar a Balatonon. Múlt hétfőn éjjel óriási orkán dühöngött a Balaton mentén, hajókat a lánczaikról elszakajtvá partra vetett. A viszi molnárt – Rózsa Jánost – midőn legényével a zuggót akarta felhúzni, a rohanó víz elsodorta, holttestét a rádi malom fejénél fogták ki; legénye még idejében visszaugrott a zuggótól, mely a molnár alatt lecsúszott s így szerencsésen megmenekült. [V.F.H.]

November 12. Novemberi villám. Múlt csütörtökön este erős szélvihar dühöngött városunkban, mely a pornak kiállhatatlan felverése által majdnem lehetlenné tette a járás-kelest. A levegő meleg volt; erős és sűrű villámlás szelte át légkörünket, dörgés azonban nem volt hallható. A megeredt záporosó után a legszebb és legenyhébb tavaszi reggelre virradtunk, melyet szép napos idő követett. A légsúlymérő feltűnő leszállása távolabb vidéken lehető földrengést jelzett. Múlt pénteken este szintén volt égiháborunk, mely erős villámlás és mennydörgéssel vonult városunk fölött el, jeges záporosóval mosta meg földünket. Reggelre erős dér volt. Ez aztán időjárás. [V.]

Jégeső. A múlt péntek esti vihar jégesóval járt. Szombat reggel még a mohás házak tetején mogyoró nagyságú jégdarabok voltak láthatók. [V.]

November 18. Az első hó múlt keddre (november 14.) virradóra esett le vidékünkre, azóta időjárásunk is hidegre fordult. [V.F.H.]

Időjárásunkhoz nem kell kommentár. Eső, köd, sár, locs-pocs borítja el a földet. Még a hét elején megtörtént az a ritkaság, hogy hazánkban egyszerre volt tél és nyár – fenn a Kárpátokban havazott, nálunk májusba beillő verőfényes meleg napok mellett szamócza és málna érett, – most? – vigyázni kell, hogy a nátha belénk ne kapaszkodjék. [V.F.H.]

November 19. Az első hó. November 14-én szállingott először hó városunkban, de csakis szállingott, mert még leesése közben eltűnt. Azóta ködös, esős, mindig borús őszi időnk van, mely csak tegnap, szombaton vált egy kissé derültebbé. [V.]

December 9. Hófúvások. Múlt szombatról vasárnapra virradóra roppant hózivatar dühöngött megyénk minden részében úgy, hogy nemcsak az országutakat tette járhatatlannokká, de még a vasúti vonalakat is betemette, s azokon is

fönnakadt a közlekedés. A vasárnapi vonatok Herend alatt, Czellnél és Dinyenyés állomások alatt kénytelenítettek megállani, míg a következő napon Várpalotánál akadt meg a vonat. Kedd óta a közlekedés ismét zavartalan. [V.F.H.]

Az országos vásár, mely múlt hétfőn tartatott városunkban, igen lanyha üzemű volt; mert az előző napi – s éjjeli hófúvások a megye utjait mind eltemették, s a közlekedés csaknem teljesen fönnakadt. [V.F.H.]

Időjárásunk locs-pocsra vált e héten, s a pompás szánutakat a szerdai esőzés szétolvasztotta röviden. Most gyöngé hó borítja vidékünket, s hidegebb időjárásra lehet kilátásunk. [V.F.H.]

Farkasok megyénkben. Zord télnék nézünk elébe. A gyertyánkúti határban a héten farkas ólálkodott az akol körül úgy alkonyat-tájban, de midőn észrevették, csakhamar kereket oldott s útját a Hárshegynek vette. [V.F.H.]

Megfagyott. Egy szegény vámosi atyafi Kántás Dániel f. hó 7-én virradóra az u. n. bátor-keresztfánál megfagyottan találtatott. Az alsóvárosi halottaskamrába szállítatott. [V.F.H.]

December 10. Megfagyott. F. hó 7-én virradóra Kántás Dániel nevű vámosi illetőségű koldus a vámosi útban megfagyottan találtatott. Az alsó városi sírkert halottaskamrájába vitetett, hol is a boncolás alkalmával kiderült, hogy a szerencsétlen ember ittas állapotban levén, nehezült el útközben és fagyott meg. [V.]

Veszprém járdái. Valóban elszomorító képet nyújtottak városunk utczái a múlt héten. A legjártabb utcák járdáin bokáig gázolhatott az ember az olvadó hó és sár locs-pocsában. Egy-két háztulajdonos, akinek érzéke van a tisztaság iránt, elhányatta háza elől a havat, a többi szépségesen ott hagyta. Szigorú rendeletet kellene kiadni, hogy aki e nemű kötelességét elmulasztja, érzékenyen büntetik, de utána is kellene látni, hogy a rendeletnek foganata legyen. Az Istenért, ha már nem tudunk is valami magasra emelkedni a művelt városok közé, legalább ne süllyedjünk készakarva a piszok fenekéig. [V.]

December 23. Földrengés. F. hó 20-án este 9 óra 42 perczkor tompa moraj kíséretében földrengés rázkódtatta meg városunkat, több helyen a falakról a képek lepotyogtak. Szerencsétlenség nem történt. [V.F.H.]

December 24. Földrengés. Múlt szerdán, december 20-án, este háromnegyed tíz órakor erős földrengés volt városunkban érezhető. Földalatti tompa morajt egy, meglehetősen erős, délnyugati irányú, lökés követett, mely a völgyben nagyobb volt, mint a hegyeken. Függő lámpák, képek, asztalok, üvegedények ingása és recsegése sokakat ijedelembe ejtett. Nagyobb baj nem volt sehol. A földrengés, úgy látszik, csak városunkra és közvetlen vidékére szo-

rítkozhatott, mert sem a fővárosi lapok, sem vidéki tudósítások sehol nem említene, eddig legalább nem, hasonló rengést. [V.]

December 30. Időjárásunk locspocsra vált. Karácsony óta eső, sár, köd gyönyörködtetnek s az országutakon, Veszprém határában, tengelyig jár a kocszi az üledékben. Sárral jött az év – sárral végzi. Sarat is ért egészen. [V.F.H.]

Összeroskadt ház. A temető-hegyen, a roppant sok esőzés folytán egy düledező házikó összeroskadt. [V.F.H.]

December 31. Szivárvány. Múlt csütörtökön délután fél öt táján igen szép szivárvány volt városunkból látható, mely után az időjárás egészen meglágyult, úgy, hogy egészen tavaszi napokat élünk. [V.]

1883

JANUÁR 1-jén: zegernyés¹⁴⁵, havas-esős idő, +2 fok (2,5°C). **2-án:** borult esős idő, +5 fok (6,3°C). **3-án:** borult esős idő, +8 fok (10°C). **4-én:** borult szeles, +7 fok (8,8°C). **5-én:** reggelre fagy, –2 fok (–2,5°C), nappal havazás. **6-tól 9-ig:** reggel –6; –8 fok fagy (–7,5; –10°C), derült tiszta idő. **10-én:** reggel 5 fok fagy (–6,3°C), borult idő. **11-én:** reggel 7 fok fagy (–8,8°C), derült idő. **12-én:** reggel 8 fok fagy (–10°C), borult idő. **13-án:** reggel 4 fok fagy (–5°C), borult idő. **14-én:** reggel 1 fok fagy (–1,3°C), borult idő. **15-én:** reggel fagypont – borult. **16-17-én:** reggel –2 fok (–2,5°C), borult, derült. **18-20-án:** reggel –5; –8 fok (–6,3; –10°C), derült. **21-én:** reggel –6 fok (–7,5°C), derült; este és éjjel vihar. **22-én:** vihar egész éjjel, reggel –2 fok (–2,5°C), derült. **23-án:** reggelre hó, –2 fok (–2,5°C). **24-25-én:** reggel –4 fok (–5°C), hóesés. **26-án:** reggel havazott, +1 fok (1,3°C). **27-én:** derült, +5 fok (6,3°C), hóolvadás. **28-29-én:** derült, –2 fok (–2,5°C). **30-án:** felhős –2 fok (–2,5°C). **31-én:** felhős +2 fok (2,5°C).

Január 6. Időjárásunk két heti locspocs után tegnap fagyra vált, s gyöngye hó is esett a múlt éjjel. Úgy látszik, most hosszabb időre van kilátásunk hideg időjárásra. [V.F.H.]

Január 13. Időjárásunk az elmúlt héten tartós hideg volt, hó nélkül. A fagy éjjente a legintenzívebb fokra hág, s reggelenként sűrű köd borítja tájainkat. Még hosszabb időn át lehet tartós hidegre kilátásunk. [V.F.H.]

Január 14. Északi fényféle. Múlt vasárnap este többen városunkban éjszokról jövő pirkadást észleltek. Mivel sehonnan nagyobb tűzesetről nem értesültünk, némileg elfogadhatjuk azok véleményét, akik északi fényt gondolnak. [V.]

¹⁴⁵ Zegernye: hideg, rendszerint hóval vagy havas esővel járó zord idő.

Víz a pinczékben. A rendkívüli időjárás következtében városunkban több pinczében felfakadt a víz. [V.]

Beállott. A Balaton január 7-ről 8-ikára egészen beállott. A hó nélküli befagyás oly tiszta jégkérget alkotott, hogy mélyre láthatni azon át. A korcsolyázóknak határtalan az örömük, városunkból is sokan rándulnak ki, hogy e szép sportmulatságot élvezhessék. [V.]

Január 27. A tél újból beköszöntött, már azt hittük, hogy itt a tavasz, mikor egyszer csak a héten oly zordon köszöntött be újra tél úr, hogy ugyancsak megijedtünk. A szép tavaszi napok után bizony egy kissé furcsa az a fehér lepedő – de még furcsább, hogy újra fát kell bevásárolni. (Csak nem kell megijedni. Becsapódtunk a városerdei faliczitáción szépen. Még most is melegünk van tőle. – A szerk.)¹⁴⁶ [V.F.H.]

FEBRUÁR 1-jén: felhős, +2 fok (2,5°C). **2-án:** derült, ködös –1 fok (–1,3°C). **3-án:** ködös, borult +4 fok (5°C), reggel gyenge fagy. **4-én:** reggel ködös később derült, reggel gyenge fagy, nappal +6 fok (7,5°C). **5-én és 6-án:** ködös, borult, +3 fok (3,8°C), reggel fagyos földszín. **7-én:** hóesés, +2 fok (2,5°C), borult ködös. **8-án:** fagy, 2 fok (–2,5°C), borult ködös. **9-én:** 1 fok fagy (–1,3°C), borult ködös idő. **10-11-én:** 4 fok fagy (–5°C), borult ködös idő, ÉK-i szél. **12-én:** 4 fok fagy (–5°C), hó esett. **13-tól 17-ig:** 2 fok fagy (–2,5°C), derűs, borús. **18-án:** derűs felhős, reggel hóesés, 2 fok fagy (–2,5°C). **19-20-án:** borult, 5 fok erős fagy (–6,3°C). **21-én:** borult, 2 fok fagy (–2,5°C). **22-én:** borult, +2 fok (2,5°C), olvadás. **23-án:** borult, +5 fok (6,3°C), nagy ÉNy-i vihar. **24-én:** borús derűs +4 fok (5°C), reggel havazott, dél-felé derültebb, felhős viharos. **25-én:** borult esős, zegernyés idő, +7 fok (8,8°C), éjjel nagy vihar. **26-án:** derült felhős reggel vihar +3 fok (3,8°C). **27-én:** derült felhős reggel –3 fok (–3,8°C). **28-án:** borult, nagy orkán +2 fok (2,5°C). [K.K.]

Február 24. Időjárásunk tavaszira vált. Pár nap óta enyhe időjárásunk van s csak a hajnali órákban érezhető némi fagy. [V.F.H.]

MÁRCIUS 1-jén: borult hóviharos, +2 fok (2,5°C). **2-án és 3-án:** borult, hóviharos +2 fok (2,5°C). **4-én:** derült, +4 fok (5°C), szeles. **5-én:** derült, reggel –2 fok (–2,5°C). **6-tól 9-ig:** derűs, felhős, –2 fok (–2,5°C). **10-én:** nagy havazás, +1 fok (1,3°C). **11-én:** borult, hóesés, reggel –2 fok (–2,5°C), délután +4 fok (5°C). **12-14-én:** borult derült, reggel –4 fok (–5°C), nappal +7 fok (8,8°C). **15-én:** borult esős ködös, +3 fok (3,8°C). **16-17-én:** borult, +4 fok (5°C). **18-án:** borult +5 fok

¹⁴⁶ A tél Olaszországban. Míg nálunk feltűnőleg enyhe a tél, addig Olaszország déli részein szokatlan téli napok voltak még január végén is. Nápolyban ujjnyi vastagságú jég fagyott a vizeken s ugyancsak kíváncsok a lakosok kemencze után, de nincs. A közel Sorrento kertjeinek narancs- és citromfái s a sziklákon a füge-kaktusok s aloék nagy részben elfagytak s a Vezúv ugyancsak furcsán veszi ki magát szokatlan hókucsmájában. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXX. Évfolyam, 5-ik szám, 1883. február 4. 81. oldal]

(6,3°C). **19-én:** borult +7 fok (8,8°C). **20-án:** borult esős nap, +5 fok (6,3°C). **21-én:** borult esős nap, +5 fok (6,3°C), délután hóesés. **22-én:** borult, reggelre nagy hó lett. **23-án:** borult, hóesés, reggel 6 fok hideg (-7,5°C). **24-én:** reggel 9 fok hideg (-11,3°C), derült. **25-én:** reggel 2 fok hideg (-2,5°C), nappal +6 fok (7,5°C), borult. **26-án:** reggel -2 fok (-2,5°C), nappal +10 fok (12,5°C), borult. **27-én:** borult esős +7 fok (8,8°C). **28-án:** havas eső, +2 fok (2,5°C), É-i szél, éjjel vihar, É-i széllel. **29-én:** derűs felhős, néha havazott, viharos idő, É-i szél, reggel fagy, nappal +4 fok (5°C). **30-án:** derült, reggel -2 fok (-2,5°C), nappal +7 fok (8,8°C). **31-én:** derült, reggel -2 fok (-2,5°C), az idő enyhült, este borult, nappal +10 fok (12,5°C). [K.K.]

Március 3. A tavasz – ravasz. Pár nap előtt már télkabátjainkat szegre akasztottuk és tegnap óta ismét hó födi utczáinkat. Bolond időjárás bíz ez – farsangba illő, s nem a komoly böjtbe! [V.F.H.]

A múlt heti szép tavaszi napokat erős és szeles napok követték figyelmeztetésül, hogy még nincs vége a télnek. Felváltva jött hó és eső, ugyancsak elénekelhetjük újra „Ez az utca végig sáros”, mert némely helyen egész térdig megýünk a sárban. [V.F.H.]

Március 4. Szélvihar. A múlt napokban ugyancsak elfelejtettük ám, hogy kifelé megýünk a télből. Szakadatlan és erős, hideg szélvihar korbácsolta fejünk felett a hol eső-, hol hófelhőket; hol ebből, hol abból egy-egy keveset juttatva. Míg végre tegnap szép napos és szélsendes időnk volt. [V.]

Március 10. Megjött a tavasz, ezt hirdeti legalább a lefolyt hét, mely alatt már szinte nehézé és fölöslegessé vált a nagy kabát. Különösen délutánoként oly gyönyörű napos időink voltak, hogy mindenütt örvendező s víg sétálók-kal találkoztunk. Bizony ideje is lenne már, hogy a tavasz végleg beköltöz-nék. [V.F.H.]

Március 11. Itt a tél. Tegnap óta valóságos telünk van. Ha így tart, rövid idő múlva el leszünk a világtól zárva. [V.]

Március 18. Ragyogó égi tünemény. Márczius 13-án gyönyörű csillaghullás látszott a veszprémi láthatáron. Az elsőt esti $\frac{3}{4}$ órakor, a másodikat $\frac{3}{4}$ 11-kor vették észre. Hír szerint egy harmadik hajnalban 3-4 óra között történt volna. Valamennyinél hirtelen fényben kiderült az ég boltozata, mintha óriási vil-lám czikázta volna át az eget s fénye oly erős volt, hogy a világító hold fé-nyét teljesen elnyomta. Majd gömböt látott a szem a fényesség sugárkoszo-rójában, amely mintegy 10-15 mt távolságban a föld színétől szédítő sebes-séggel rohant lefelé s fénycsóvát hagyott hátra, míg nem egyszerre rakéta-szerűleg nesz nélkül apró, fénylő pontokra bomlott. Az utóbbi valóságos tűzgömbnek látszott, a veszprémi tetőkör 70°-nál villant fel és a láthatár szé-léig a 30°-ig haladt, amire szétpuffant. Iránya DDNy – ÉKÉ-i volt; átmérője látszólag 16 centiméter. – **Sáros átjáró.** A sz. Anna-térről a piacra vezető

lépcsőhöz való átjáró rendesen oly sáros, hogy ott tisztességes ember alig mehet át. Ezen átjáró pedig sok száz emberre nélkülözhetetlen és így tisztelettel kérjük helyettes polgármesterünket, emeltesse, domborítsa ott fel az állami építési hivatal beleegyezésével azt az átjárót és köveztesse ki, hogy legalább átjárónak lehessen használni. [V.]

Március 24. Időjárásunk egész télies. Hó, fagy, folyton váltakoznak ím húsvét idején. Kérdés: Korán jött-e a húsvét, vagy későn jő-e a tavasz?¹⁴⁷ [V.F.H.]

Március 25. Lófuttatás Veszprémben. Schmidt Albert circustulajdonos úr azon nem megvetendő tervvel foglalkozik, hogy mához egy hétre lófuttatást rendez a szabadban. Szívből kívánjuk, hogy sikerüljön, de az átkozott idő, mely visszaterel mindent a tél felé, a veszprémi lófuttatást is a fűtött kályha köré találja szorítani. [V.]

Nagyhét. Szomorú volt a nagyhét; locs-pocs mindenfelé, majd eső, hó, fagy, pislogó napfény, mely úgy kandikált ki a havas felhők közül, mintha csúfolni akart volna. [V.]

A feltámadás. Nagyszombatra hideg bár, de mégis a legszebb napos időre virradtunk, mely lapunk zártáig állandó volt. Mindannak daczára alig van ki látás, hogy a feltámadási körmenet a székesegyházon kívül tartható legyen. [V.]

ÁPRILIS 1-jén: derült, reggel +6 fok (7,5°C), nappal 10 fok (12,5°C), szélcsend, az idő meglágyult. **2-án:** derült, reggel +5 fok (6,3°C), nappal 15 fok (18,8°C). **3-án:** derült, reggel 7 fok (8,8°C), nappal 15 fok (18,8°C). **4-én:** borús reggel +3 fok (3,8°C), nappal derült 16 fok (20°C). **5-én:** felhős reggel +7 fok (8,8°C), hideg É-i szél. **6-án:** felhős reggel 0 fok, nappal derült 7 fok (8,8°C), hideg É-i szél. **7-én:** borult, reggel +2 fok (2,5°C), nappal +4 fok (5°C), hideg É-i szél. **8-án:** borult, reggel +1 fok (1,3°C), nappal +7 fok (8,8°C), hideg É-i szél. **9-én:** borult, reggel +4 fok (5°C), délben 10 fok R (12,5°C), enyhe lágy idő. **10-14-én:** borult, esős idő +7 fok (8,8°C), néha a nap is kisüt. **15-én:** derült, 8 fok R (10°C). **16-án:** felhős borús +9 fok R (11,3°C), délután nagy eső. **17-től 22-ig:** borult derült, +4 fok (5°C). **23-24-én:** borult derült, +8 fok (10°C). **25-én:** eső délig, +8 fok (10°C). **26-28-án:** borult felhős idő, 10 fok R (12,5°C). **29-én:** eső, 12 fok R (15°C). **30-án:** felhős, reggel +8 fok (10°C).

¹⁴⁷ A rendkívüli hideg márczius közepén egész Európában mutatkozott. Csehország határán az Elba vize befagyott, Badenben és Svájcban a vasúti közlekedés megakadt s nemcsak a Rivierán, de Olaszország délibb részeiben is igen sok hó volt. Szardiniában a nagy hótömeg a táviró-huzalokat rombolta szét s a Római Sz.-Péter-templomot is hó fedte. Spanyol- és Olaszországban, hol a tavaszi tenyészlet már meglehetősen előre haladt, rendkívül sokat ártott e nagy hideg, mely e mellett különösen ez országokban nagyobb is volt, mint a téli hónapok alatt. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXX. Évfolyam, 13-ik szám, 1883. április 1. 213. oldal]

Április 8. Szegény fecskék. Itt vannak a tavasz kedves hírnökei, a fecskék. De szegénykék nem tudják meggondolni, mi történt velük. Téli bundákban járnak, és mégis didergünk; a fák még rügyezni sem mernek; az a sár, melyből boldogságuk fészket akarják rakni, csonttá van fagyva. Mi ez? – Menjetek vissza ti kedves madárkák oda, ahonnan hozzánk repültetek és mondjátok el, hogy nálunk kinn is, benn is tél van még. [V.]

Április 14. Időjárásunkat kedvezőnek mondhatjuk, amennyiben a hét elejétől kezdve csendes, jótékony tavaszi eső áztatja a földet, mely a vetésekre nézve nagyon termékenyítő hatással van. Ha az eső elmúltával meleg napok következnek, a tavasz kinyílását közgazdasági tekintetben a legkedvezőbbnek tekinthetjük. [V.F.H.]

Április 22. Mennydörgés. Múlt hétfőn délután rövid ideig tartó mennydörgés volt hallható. Időjárásunk lassan melegedik fel; még mindig fűtött kályha mellett olvassuk, hogy tulajdonképp itt volna már a tavasz. [V.]

MÁJUS 1-jén és 2-án: eső, 10-11 fok (12,5-13,8°C). **3-án:** felhős napos, 14 fok R (17,5°C). **4-én:** borult, 13 fok (16,3°C), délben eső és dörgés-villámlás jön. **5-én:** felhős derűs, este eső; reggel 10 fok (12,5°C), dél-felé 15 fok (18,8°C). **6-án:** reggel 10 fok (12,5°C), tartós eső. **7-én:** reggel 10 fok R (12,5°C), délben 14 fok (17,5°C), derűs felhős. **8-án:** derült 15 fok R (18,8°C). **9-én:** reggel borult esős idő, később derűs 15 fok R (18,8°C). **10-én:** reggel 14 fok R (17,5°C), dél-felé 18 fok (22,5°C), erős DNY-i szél. **11-én:** reggel 10 fok R (12,5°C). **12-én:** reggel 9 fok (11,3°C), borult. **13-án:** reggel 7 fok R (8,8°C), derült, ÉNy-i szél. **14-én:** reggel 10 fok (12,5°C), szélcsend, egész nap derült. **15-én:** reggel 14 fok (17,5°C), egész nap derült. **16-án:** reggel derült, 22 fok (27,5°C), villámlás, dörgés. **17-én:** derült reggel, 14 fok (17,5°C), nappal villám, dörgés, jégeső zápor. **18-án:** derült, reggel 11 fok (13,8°C). **19-én:** borús-derűs 17 fok (21,3°C), délután eső 9 fok (11,3°C). **20-án:** eső, 8 fok R (10°C), jégeső. **21-én:** borult 10 fok R (12,5°C), hideg ÉNy-i szél. **22-én:** felhős 8 fok R (10°C), délben 11 fok (13,8°C), É-i szél. **23-án:** felhős, 14 fok (17,5°C). **24-én:** borús esős idő, 12 fok (15°C). **25-én:** borús 15 fok (18,8°C). **26-án:** felhős 18 fok (22,5°C), délután csekély eső. **27-én:** reggel köd, nappal felhős 20 fok (25°C). **28-án:** derült, 15 fok (18,8°C). **29-30-án:** borult, reggel 16 fok (20°C), csekély csendes eső. **31-én:** hajnalban villám, dörgés, záporosó, 15 fok (18,8°C). [K.K.]

Május 6. Májusi mulatság. Fényesen, kedélyesen, vidám hangulatban és kitűnő kedvvel tartotta meg a szokásos május elsejét egy társaság a „Szente”-féle kertben. Reggel, igaz, hogy a borongós, majd később esős idő azt látszott mutatni, hogy a tervezett kirándulás elmarad, azonban a permetező eső nem volt akadályára, hogy az összejöött társaság a tervezett kirándulást meg ne tegye. Délelőtt az esős idő dacára is a hangulat vidám volt, délután pedig, amint a nap magát megmutatta, a kedvet is fokozta s volt csárdás az elmaradhatlan „hogy volt”-tal a hajnali órákig. [V.]

Május elseje locspocccsal köszöntött be. Májusfát alig lehetett látni, az is lombtalan kóro volt. [V.]

Május 12. Időjárásunk pár nap óta lehető legkellemesebb, állandó derült verőfényes napok váltották föl a borongós, esős tavasz ravaszságát. Vasárnaponkint közönségünk örömmel keresi föl kedveltebb kiránduló helyeit. [V.F.H.]

A héten földrengés volt észlelhető városunkban. Leginkább a cserhát városrészben mutatkozott 7-én esti 10 óra után. [V.F.H.]

Május 19. A fagyos szentek mégis csak becsülettel váltak meg tőlünk. Ijesztgettek ugyan bennünket holmi kellemetlen hideg széllel, de minden legkisebb nyom nélkül, sőt Bonifác, pünkösd hétfőjén a tavasz legszebb mosolyával köszöntött be. Így most már a legfőbb bajtól nem kell félni terményeinket, csak az ősz is kedvező legyen, különben bortermésünk a „mexikóin” túl alig fog emelkedni. [V.F.H.]

A májusi időjárás eddig nemcsak rendszeres, de szokatlanul szép volt. Gyakori esők, utánnok meleg, verőfényes órák, melyek a vegetációt nagyon, sőt itt-ott buján elősegítették. Nyílik erdő, mező és halom; zöldell rét és legelő; s ha tovább is így tart az időjárás, azt hisszük, hogy nem csak mi örülünk, hanem gróf Szapári pénzügyminiszter is. [V.F.H.]

Május 27. Úrnap. Az idei körmeneteknek éppen nem kedvezett az időjárás, az úrnap is elmaradt. [V.]

JÚNIUS 1-jén: 15 fok R (18,8°C) reggel – dörgés villám zápor – tiszta és felhős. **2-án:** 19 fok R (23,8°C) zápor borult. **3-án:** 25°C, borult. 4-én: reggel 19°C, jég, villám, dörgés és záporosó, különben derűs felhős. Szabadi határát a jég elverte. **5-én:** reggel 19°C, derült. **6-án:** derült itt-ott felhős 26°C. **7-én:** derűs, 28°C. Este a Balaton felől roppant nagy fergeteg közeledik de ide nem ér, elhúzódik nagy villám és dörgéssel. Mezőföld ázik. **8-án:** derültes, felhős 28°C, este villám, dörgés záporosó. **9-én:** derültes, reggel 17 fok R (21,3°C), este villám dörgés zápor. **10-én:** derűs és felhős nappal, 24 fok R (30°C). **11-én:** derült és felhős nappal 17 fok R (21,3°C). **12-én:** derült itt-ott felhős, nappal 22 fok R (27,5°C). **13-án:** derült itt-ott felhős, nappal 27°C, villám dörgés jégeső. **14-én:** derült, 15 fok R (18,8°C). **15-én:** derült, 27°C, este nyugatról borul. **16-án:** hajnalban dörgés villám és nagy záporosó, reggel 15 fok R (18,8°C). **17-18-án:** borús, 16 fok R (20°C), esőre hajlik. **19-én:** borult, eső 14 fok R (17,5°C). **20-21-én:** borult, 13 fok R (16,3°C). **22-én:** reggel derült 14 fok R (17,5°C), déltájban borult, Bakonyban esik, villám és dörgés. **23-án:** borult, 14 fok R (17,5°C), este eső, hideg ÉNy-i szél. **24-én:** reggel 11 fok R (13,8°C), borult, hideg ÉNy-i szél. **25-én:** reggel 12 fok (15°C), derűs felhős. **26-án:** derült 15 fok R (18,8°C). **27-én:** felhős 24 fok R (30°C). **28-án:** felhős, este Veszprémben nagy eső villám és dörgés, 22 fok R (27,5°C), felhőszakadás. **29-30-án:** felhős 22 fok R (27,5°C).

Június 3. A horgos utczaiak panaszkodnak, hogy utczájuk, daczára annak, hogy fizetnek, nem öntöztetik és sokszor kiállhatatlan porban kell járniok, kelniök. [V.]

Június 9. Jégeső. Mint Szt.-Kir.-Szabadjáról bennünket értesítenek f. hó 4-én nagy jégeső volt, mely a vetésekben nagy kárt okozott. A jég oly sűrűn esett, hogy még másnap is kosarakkal lehetett meregetni. [V.F.H.]

Június 10. Elverte a jég. Múlt hétfőn, június 4-én, d. u. 1 órakor Szent-Király-Szabadján dió nagyságú jég esett és a határnak felét teljesen elpusztította, a réteket hasznavehetetlenségig tönkre tett. A kár felvételét a szolgabírótság az adófelügyelőséggel jún. 7-én teljesítette. [V.]

Június 17. A Balaton-egylet kirándulása. Junius 9-én este százötvennél többen indultak a fővárosból B.-Füredre, s esti 10 órakor érkeztek meg, esőben, a mi sokat rontott az ünnepies fogadtatáson. [V.U.]

Június 30. Iszonyú jégeső vonult el városunk s határa fölött tegnap délelőtt, mely a vetésekben is igen nagy károkat okozott. [V.F.H.]

Vetéseink a múlt heti kedvező időjárás folytán igen szépek s gyönyörű fejlődésnek indultak. Reményeink ez ideig jó aratással bíztatnak. [V.F.H.]

Július 1. Felhőszakadás és jégeső. Múlt csütörtökön, június 28-án d. e. 11 és 12 közt valóságos felhőszakadás volt városunk felett, mely mogyoró nagyságú jéggel volt vegyítve. Szerencse, hogy keskeny szalagban vonult és így nagy kárt nem tett. A hosszú utca és a Séd melletti házak itt-ott szenvedtek. [V.]

JÚLIUS 1-jén: fél-borult, 22 fok R (27,5°C), délután dörgés, villám, zápor, a szabadi határ felé. **2-án:** derült, itt-ott felhő 24 fok R (30°C). **3-án:** derült, itt-ott felhő 24 fok R (30°C), délután borult, a vidéken zápor. **4-én:** derült, itt-ott felhős 30°C. **5-én:** derült, 25 fok R (31,3°C). **6-án:** félig derült, nagy hőség 26 fok R (32,5°C), déltájban ÉNy és kelet felé dörgés, zápor. **7-én:** félig derült, 30°C, kevés villám, dörgés és eső a vidéken. **8-án:** félig derült, 30°C. **9-én:** délig félig derült, 30°C, délután ÉNy-ról villám, dörgés záporral, 725 mm légnyomás. **10-én:** 27 fok (33,8°C) meleg délben; derült, délután nyugatról borul, este villám, dörgés, zápor. **11-én:** félig derült 24 fok R (30°C). **12-én:** reggel derült, 18 fok R (22,5°C). **13-án:** derült, nagy hőség, délután 2-kor árnyékban 36°C. **15-én:** félig derült, az idő hűvösre váltott, 16 fok R (20°C), É-i szél. **16-án:** félig derült, reggel 14 fok R (17,5°C), É-i szél, este a levegő nagyon meghűlt és 11 fokra (13,8°C) leszállt. Este eső. **17-én:** reggel félborús, 13°C, hideg É-i szél, délben 20°C. **18-án:** félig borult 17 fok R (21,3°C), délután általános eső. **19-én:** borult, eső, 14°C, délután kiderül, 17 fok R (21,3°C). **20-án:** félig borult, reggel 14 fok R (17,5°C). **21-én:** felhős, 18 fok R (22,5°C), este villám, dörgés, zápor. **22-én:** derült 22 fok R (27,5°C), éjjel dörgés, villám, záporosó. **23-án:** borult, reggel eső, 11 fok R (13,8°C), délután derült. **24-én:** derült, 14 fok R (17,5°C) reggel, délután nyugaton borul. **25-én:** hajnalban dörgés, villám, eső; reggel eső 14 fok R (17,5°C). **26-án:** derült, 17 fok R

(21,3°C). **27-én:** borult, 12 fok R (15°C). **28-án:** borult, 12 fok R (15°C), esős nap, este dörgés villám. **29-31-én:** derült, 19-20 fok R (23-25°C).

Július 7. Az aratás szerte az országban kezdetét vette. Ott, hol a jég kárt nem tett, pedig tette sok helyen, a gazdák általán meg vannak elégedve. A termés jó, közepszerű. A szőlők is jó borévvvel bíztatnak. [V.F.H.]

Tikkasztó hőség, e két szóval jellemezhetjük mostani időjárásunkat. Egy hét óta a nap sugarai szinte fölperzselik a sárguló vetéseket. A községek előljárói jól teszik, ha ily vészes időben megnézik a község tűzoltószereit, hogy jó karban vannak-e. Jó az elővigyázat s sok bajtól mentheti meg a községet. [V.F.H.]

Július 14. A rekkenő hőség egyre tart. A kapitányság megtette a kellő tűzrendőrségi s fertőztelenítési intézkedéseket.¹⁴⁸ [V.F.H.]

Halálos villámütés. Urkut községünk mellett a múlt napi nagy vihar alkalmával a villám lecsapott s két arató lányt ölt meg. A szerencsétlenek nyomban szörnyet haltak. [V.F.H.]

Július 15. Hőség borzasztó. Nap nap után fokozottabb a nap heve annyira, hogy a testi szervezet egész petyhütté válik és komolyabb munkára alig képes. A levegő is sül-fől. Szerencse, hogy mindennek daczára az egészségi állapot városunkban kielégítő. Az aratás javában folyik, de a gabona szeme szorult, kevés is és így a közepszerűn aluli termésre van kilátás. Ajka vidékéről jó termést jelentenek. [V.]

Július 21. Oly hideg időjárás volt az elmúlt hét néhány napján vidékünkön, hogy az aratók és más mezei munkások kénytelenek voltak melegebb ruhát felölteni s majdnem bundára szorultak. – **Jégverés.** Várpalota határában a múlt csütörtökön délután igen erős jégzivatar volt, mely úgy a gabonában, mint a szőlőben tetemes kárt okozott. [V.F.H.]

Július 22. Táncmulatság. A mi szép „Betekints”-ünknek csak megvan az a balsorsa, hogy valahányszor ott valami majális- vagy juniális-féle táncmulatságot rendeznek, azt rendszeren pocsékká teszi az eső, vagy elfújja a hideg szél. Most az egyszer kivételt kell jeleznünk, mert az iparos- és kereskedő ifjúság juliálisa e hó 14-én oly szépen és fényesen sikerült, de minden tekintetben, hogy csak ugyan mi kívánni valót sem hagyott hátra. A legfőbb tényező, az idő megemberelte magát; a legszebb holdvilágos enyhe

¹⁴⁸ **Nagy hőség.** Nálunk is nagy a hőség néhány nap óta, de hasonlítani sem lehet ahhoz, mely New-Yorkban uralkodik, hol a rendkívüli forróság következtében nemcsak gyakori a napszúrás, hanem a gyermekek alig képesek túlélni a forró napokat. Egy e hó 10-iki távirat szerint: a borzasztó hőség következtében elhalt gyermekek száma 672. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXX. Évfolyam, 28-ik szám, 1883. július 15. 462. oldal]

nyári éj volt, mely még a nem tánczólóról is lecsalta azt a kis felöltökét, amit okos divatból szokott az ember magára venni. [V.]

Az aratás. Az aratás javában folyik, az idő is eléggé kedvező, azonban az eredmény nagyon elmaradt a várakozás mögött. A szépen mutatkozott vetést silánnyá tette a néhány heti hőség és így a gabna szeme megszorult, emellett kevés is. A Bakonyban, hol hűvösebb az időjárás, valamivel jobb a kilátás. A kukoricza, burgonya a jó eső következtében hatalmasan fejlődik... [V.]

Július 29. Időjárásunk. Hűvösre fordult; tegnap tartós esőnk volt. [V.]

AUGUSZTUS 1-jén: derült, itt-ott felhős, 22°R (27,5°C). **2-án:** derült, reggel 15°R (18,8°C), déltájban eső a Bakonyban és Veszprémben. **3-án, 4-én és 5-én:** reggel derült, 13°R (16,3°C), délben 18°R (22,5°C). **6-án, 7-én:** derült, reggel 12°R (15°C), délben 22°R (27,5°C). **8-án:** reggel borult, 12°R (15°C), erős ÉNy-i szél. **9-én:** reggel félborús, 19°R (23,8°C). **10-én:** délben 18°R (22,5°C), borult, délután gyenge eső. **11-én:** egész nap borús 15°R (18,8°C), többször napközben megeredő gyenge esőzéssel. **12-én:** reggel borús és esős, 9 óra felé derült 14°R (17,5°C) meleggel. **13-14-én:** derült nap 20°R (25°C). **15-én:** derült nap 25°R (31,3°C). **16-án:** félborult, 20°R (25°C), éjjel eső. **17-én:** borult, reggel 11°R (13,8°C), nappal 16°R (20°C). **18-án:** félborult, 18°R (22,5°C). **19-én:** reggel 16½°C. **20-án:** derült 20°R (25°C). **21-én:** derült 23°R (28,8°C). **22-én:** derült, 25°R (31,3°C), B.Füreden regatta versenyt néztünk. Siófok felé dörgés, villám, záporosó. **23-án:** reggel derült, délben és délután villám, dörgés és nagy záporosó. Nappal 25°R (31,3°C). **24-én:** reggel derült 16°R (20°C), délután villám, dörgés a Bakonyban és zápor. **25-én:** reggel derült, hajnalban kevés eső, 15°R (18,8°C). **26-án:** derült, 20°R (25°C). **27-én:** derült, 22°R (27,5°C). **28-án:** derült, 24°R (30°C). **29-én:** derült, 20°R (25°C). **30-án:** derült, reggel 18°R (22,5°C). 31-én: derült, nappal 24°R (30°C). [K.K.]

Augusztus 18. Időjárásunk még mindig elég kellemes, bár hajnalonkint már érezhetővé kezd lenni, hogy az ősz felé közeledünk. Határainkon tegnapelőtt messzeterjedő esőzés volt. [V.F.H.]

Szüretünk, hacsak az ezutáni időjárás is kedvező lesz, bő termést ígér. Csak aztán hagyjanak hozzá egy kis „lánykenyeret” is a téns végrehajtó urak! [V.F.H.]

Augusztus 26. Szent István napja. Az egész nap legszebb időjárás mellett valószínűségeles ünnep volt városunkban, melyet nem zavart meg semmi. [V.]

SZEPTEMBER 1-jén: derült, 29°C. **2-án:** derült, erős szél, 24°R (30°C). **3-án:** reggel eső, délután felhős. **4-én:** derült, néha felleges 24°R (30°C). **5-én:** félborult 14°R (17,5°C), déltájban és ebéd után roppant nagy sűrű eső. **6-án:** reggel 9°R (11,3°C), nappal 15°R (18,8°C), borult idő. **7-én:** borult. **8-án:** borult, eső, nagy szél ÉNy-i, 10°R (12,5°C). **9-10-én:** félborult, 15°R (18,8°C). **11-én:** félborult,

reggel 9°R (11,3°C), délután 16°R (20°C). **12-én:** reggel felhős 12°R (15°C), nappal 16°R (20°C), délután eső. **13-14-én:** reggel borult 12°R (15°C), nappal 16°R (20°C). **15-én:** borult, esős idő, 13°R (16,3°C). **16-án:** borult, 13°R (16,3°C). **17-én:** borult, 14°R (17,5°C). **18-án:** félderült, 18°R (22,5°C). **19-én:** borult, 13°R (16,3°C). **20-án:** derült, 15°R (18,8°C), reggel 7°R (8,8°C). **21-én:** félborult 17°R (21,3°C), este távolról villám, éjjel eső. **22-én:** reggel derült, 10°R (12,5°C). **23-án:** felhős, jó enyhe idő, 16°R (20°C). **24-én:** derűs, felhős, hideg ÉNy-i szél, 12°R (15°C). **25-én:** reggel félborult, 7°R (8,8°C). **26-án:** borult, eső, 14°R (17,5°C). **27-én:** derült idő, reggel 7°R (8,8°C), délben 16°R (20°C), szép őszi nap. **28-án:** felhős, reggel 8°R (10°C), délben 17°R (21,3°C), szép enyhe őszi nap. **29-én:** éjjel és nappal eső, nappal 15°R (18,8°C). **30-án:** felhős nap, jó idő, 16°R (20°C). Este villám és lassú dörgés, záporosó. [K.K.]

Szeptember 22. Az időjárás. Napok óta verőfényes, tiszta égből gyönyörködhetünk vidékünkön. Csak imitt-amott akad a kék égen egy-egy báránypoltocskák, de ez is csak azért, hogy a kellemes kép még szebb legyen. Az őszi sugár melege elfeledteti velünk, hogy túl vagyunk a tavaszon, nyáron és hogy közeledik a természet halála: jön a tél. Hisszük, hogy még sokáig gyönyörködhetünk e verőfényes szép napokban és még soká válunk meg a verőfényes szép napoktól. [V.F.H.]

Szüretünk. Az idei szüret, ha az időjárás továbbra is ily kedvező marad, október 10-ke előtt nem fog megkezdeni. A bor minősége vidékünkön jó lesz – általában véve – a mennyiség ellen sem lehet panasz. [V.F.H.]

Szeptember 29. A vámosi búcsú a múlt vasárnap tartatott meg, s daczára a borult időnek, igen derült hangulatban folyt le. [V.F.H.]

OKTÓBER 1-jén: felhős borús esős nap, 15°R (18,8°C). **2-án:** reggel 10°R (12,5°C), borult, eső. **3-án:** reggel borult, eső; délután derűs 12°R (15°C), éjjel eső. **4-én:** borult, néha napsütés, reggel 8°R (10°C), délután 12°R (15°C). **5-én:** reggel borult, 6°R (7,5°C), esős idő. **6-án:** borult esős idő, reggel 7°R (8,8°C), nappal 12°R (15°C). **7-én:** reggel derült 4°R (5°C), nappal 10°R (12,5°C). **8-án:** reggel derült 3°R (3,8°C). Általános szüretelés kezdődik. **9-én:** reggel felhős, 8°R (10°C). **10-én:** reggel 6°R (7,5°C), borult, nagy köd. **11-én:** reggel 8°R (10°C). **12-13-án:** reggel 10°R (12,5°C), borult. **14-én:** reggel borult, 10°R (12,5°C), este eső. **15-én:** egész éjjel eső, nappal is, 10°R (12,5°C). **16-án:** félborult, reggel 7°R (8,8°C). **17-én:** borult, 6°R (7,5°C). **18-án:** félborult, reggel 6°R (7,5°C), nappal 15°R, este eső, É-i szélvihar. **19-én:** reggel derült, 6°R (7,5°C), nappal 12°R (15°C). **20-án:** reggel félborult, 7°R (8,8°C). **21-én:** reggel derűs, 7°R (8,8°C), dél-felé 15°R (18,8°C), délben erős ÉNy-i szél, borul. **22-én:** derült, 15°R (18,8°C). **23-24-én:** borús esős idő, reggel 6°R (7,5°C), napközben 10°R (12,5°C). **25-én:** borult, 10°R (12,5°C). **26-án:** borult, esős idő, 10°R (12,5°C). **27-én:** borult, ködös, 5°R (6,3°C). **28-29-én:** derült, 15°R (18,8°C) nappal. **30-án:** reggel köd, 7°R (8,8°C), nappal 14°R (17,5°C), derült. **31-én:** borult, 8°R (10°C). [K.K.]

Október 6. A szüret javában folyik. Nagy akadályul szolgál azonban a szüretelőknél a folytonos esőzés. A szőlő is rothadásnak indult az utóbbi napok alatt. [V.F.H.]

Október 7. A szüret. Már az elmúlt héten itt-ott megindult, de csak a jövő hét lesz a tulajdonképpeni szüreti hét. Az időjárás határozottan rossz volt a szőlőre, hacsak a most ránk következő meg nem embereli magát. A bor különben jónak ígérkezik. [V.]

Október 27. A horgos-utcai sárról mesés és hajmeresztő dolgokat regélnek nekünk. A legközelebbi napokban két hizott ökör lelte ott halálát, a város bikája is majdnem úgy jár, ha egy kövér úr erélyes s illetékes közbelépésével meg nem menti a várost ez iszonyú katasztrófától. Mint értesülünk a csizmadia-czéh kérvényt intézett a nemes város atyáihoz aziránt, hogy a város többi utcái is a horgos-utca mintájára alakíttassanak át. A kérvénynek – mint értesülünk – hely fog adatni. Hiába haladunk a korral. [V.F.H.]

Október 28. Melléknep. Szép melléknepot lehetett e hó 23-án reggel 7 órakor látni. A keleti látóhatárt felhőréteg takarta, mögötte kelt föl a Nap; bearanyozván a rétegfelhőzet szélét. A napkör délkeleti ívén, vagy 15-20 ív távolságban egy másik szivárvány-színes Napot lehetett 7 órakor látni. Első pillanatra szivárvány-darabnak látszott, csak a széles fénykör s a közepét elfoglaló halvány Nap Koronája mutatta, hogy a felkelő Nap visszfényével, a felhő cseppjein visszatükröződött melléknappal van dolgunk. Az érdekes optikai tünemény addig tartott, míg a Nap magasabbra nem került és a felhőréteg fel nem oszlott. [V.]

NOVEMBER 1-jén: félborult, 10°R (12,5°C). **2-4-én:** félborult, reggel 4°R (5°C), ködös. **5-én:** eső, köd 5°R (6,3°C). **6-7-én:** reggel 2°R (2,5°C), derült, nappal 6°R (7,5°C). **8-9-én:** borult, eső 7°R (8,8°C). **10-én:** derült, reggel 4°R (5°C), délnél 11°R (13,8°C). **11-én:** reggel havas eső, +3°R (3,8°C), nagy szél. **12-én:** reggel derült, +2°R (2,5°C), szélcsend. **13-án:** derült, 5°R (6,3°C). **14-én:** reggel derűs, felhős, +2°R (2,5°C). **15-én:** reggel hóesés, +2°R (2,5°C), borult. **16-ától 20-áig:** reggel köd, +2°R (2,5°C), borult. **21-én:** reggel derült, +2°R (2,5°C). **22-én:** reggel derült, +1°R (1,3°C). **23-án:** reggel köd, nappal derült, -1°R fagy (-1,3°C). **24-től 27-ig:** reggel köd, borult, 2°R (2,5°C). **28-án:** borult, esős 2°R (2,5°C). **29-én:** derült, 2°R (2,5°C). **30-án:** borult 2°R (2,5°C) (Éjszaki fény) égipír Ny-Ny-É irányban. [K.K.]

November 4. Halottak estéje. Ritka évben kedvezett az időjárás úgy a kegyelet estéjének, mint az idén. Napos, majdnem tavaszi idő mellett, élő virágok kertekben, udvarokban, ablakokban egyaránt vonzottak mindenkit városunk különböző temetőibe. [V.]

November 10. Időjárásunk kétségbeejtő. Egy hét óta borult, ködös atmoszféra mellett majd szüntelenül esik. Az országutak felázottak, s utcáinkon is ten-

gelyig járnak a kocsik a sárban. Quousque tandem? (Meddig tart még?)
[V.F.H.]

A fagy. „Hervad már ligetünk”... Hervad bizony, sőt már az enyészet követi nyomban. Az ősz vége felé jár, nemcsak sárguló levelek hullanak alá zörögve, de itt-ott teljességgel kopasz fák meredeznek ég felé. Tél apó készül átvenni uralmát. Ringó hópelyhek még nem kavarnak ugyan, de előjelük: a fagy, az már beköszöntött. Vékony jégkéreg képződik sima víz felületén, előhírnöke a nagy hidegeknek. A hűvös szél rákényszerítette a fázékonyabb emberekre a meleg téli kabátokat is. A kandallóban vígan ropog a tűz, elkészülten várjuk a fagyos napokat. Szóval itt a tél. [V.F.H.]

November 17. Az első hó. A nyár után az ősz, az ősz után a tél, a természet örök rendje szerint. Letaroltuk a nyár virágait, az ősz levélhullással búcsút vett, a dalos madár s a lomb pusztá lett, kopár a völgy, liget; csak a befűtött szoba nyújt egy kis meleget. A múlt csütörtök virradóra azután eljött az első hó is. Az első hó! A gyermekvilág úgy örvend ennek ép, mint az első ibolyának, hiszen itt van a szánkózás ideje! Csak az öregeknek jutnak eszébe komor gondolatok a pusztulás és a hervadás láttán. [V.F.H.]

November 18. Az első hó. Múlt vasárnap szállingott már eső közben, de látható mennyiségben csak nov. 15-én esett le az első hó. Hamar elolvadt, csak a Bakony tetején látható még. Időjárásunk locs-pocs, ködös, felhős. [V.]

DECEMBER 1-jén és 2-án: borult ködös +2°R (2,5°C), este derült nagy nyugati és keleti fény. **3-án:** fagyos, borult, 2°R fagy (-2,5°C). **4-én:** fagy, 2°R (-2,5°C), nagy vihar. **5-én:** fagypont, havazás, nagy vihar. **6-án:** reggel erős fagy, 5°R (-6,3°C) derült idő, szélcsend. **7-én:** erős fagy, 8°R (-10°C) borult. **8-án:** erős fagy, 5°R (-6,3°C) borult. **9-én:** erős fagy, 4°R (-5°C), ÉK-i szél, borult. **10-én:** reggel 4°R (-5°C), ÉK-i szél, borult ködös idő, este zúzmara. **11-én:** reggel 2°R (-2,5°C), borult ködös idő. **12-én:** reggel 3°R (-3,8°C), borult, ködös. **13-án:** reggel 2°R fagy (-2,5°C). **14-én:** reggel 2°R fagy (-2,5°C), hóesés. **15-én:** lágy idő. **16-án:** lágy idő, borzasztó nagy sár. **17-én:** lágy idő, nagy sár. **18-19-én:** reggel fagy, 2°R (-2,5°C). **20-21-én:** reggel 1°R fagy (-1,2°C) 22-én: félig meddig derült, reggel 2°R fagy (-2,5°C). **23-án:** félderült, reggel fagy 2°R (-2,5°C), éjjel vihar. **24-én:** felhős, reggel 1°R fagy (-1,2°C). **25-én:** fagypont, borult, dél-felé havazás. **26-án:** félderült, olvadó 3 – 5°R (4 – 6°C), este-felé nagyszerű égi pír. **27-én:** félderült, olvadó 0 – 4°R (0 – 5°C), éjjel havazó. **28-án:** borult havas idő. **29-én:** reggel derült 6°R fagy (-7,5°C). **30-án:** borult ködös, este derült 4°R fagy (-5°C). **31-én:** derült 6°R fagy (-7,5°C), este napnyugta után nagyszerű égi pír.

December 2. Égi tünemény. A nyugati eget alkonyatkor a legszebb pír borítja, melyet a csaknem tavaszias enyhe idő miatt naponként szépen láthatni. Különösen szép a tünemény, ha a Nap már leáldozott és jóval a látóhatár alól

borul el fénypírban a nyugati ég. A tünemény oka ismeretlen; némi összefüggésben látszik lenni az úgy nevezett állatövi fénnel.¹⁴⁹ [V.]

December 8. Időjárásunk hidegre változott. Reggelenként az utcáinkon folyamódra hömpölygő sár megkérgesül, ami különben egész áldás, kivált a horgos utcai lakósokra. Gazdáink erősen óhajtják a havazást, nehogy a száraz fagy ölje meg az őszi vetéseket. [V.F.H.]

December 9. Havazás. Deczember 5-ikére egész mivoltában beköszöntött a tél hatalmas havazással és erős csípős széllel. Egyszerre télies mezőbe bújt minden. Jelenleg erős fagyunk van. [V.]

December 15. Fagy köszöntött ránk a múlt héten s azóta ugyancsak van keletük a bundáknak, téli béléses katufrékoknak¹⁵⁰. Legkelendőbb portéka most persze a tűzifa. [V.F.H.]

December 22. A tél most már egész zordságával beköszöntött. A légben hópelyheket sodor a megvadult orkán, a szabadban szomorúan sivít az éjszaki szél. Szóval legjobb most a melegszozában, a kandalló mellett! [V.F.H.]

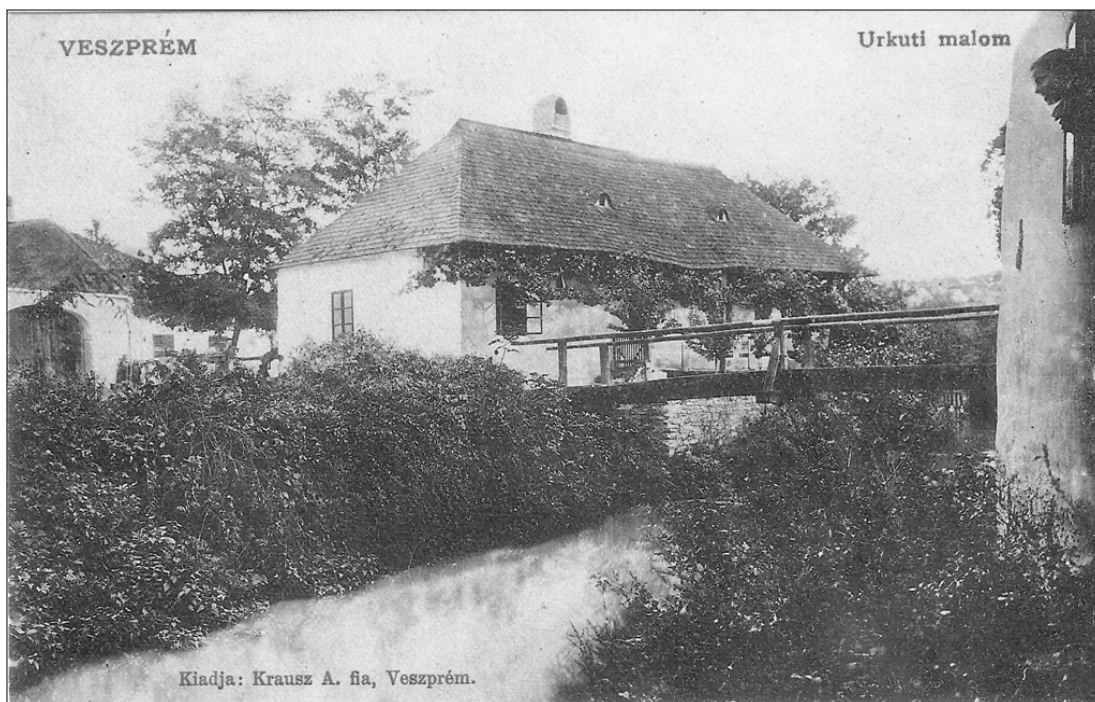
December 29. A karácsonyi szent ünnepek alatt vidékünkön a legszebb téli időjárás volt. Hullott a hópehely anélkül, hogy csak egy gyenge szellő is megzavarta volna esésében. E napon hallottunk először szánkó csengettyűhangot is városunkban. [V.F.H.]

December 30. A karácsony. Már-már azt hittük, hogy fekete karácsonyunk lesz. Ilyenre is virradtunk, de a hamvas ég csakhamar gyönyörű szép hófehér lepelt borított ránk és így elmondhatjuk, hogy a karácsony fehér volt. [V.]

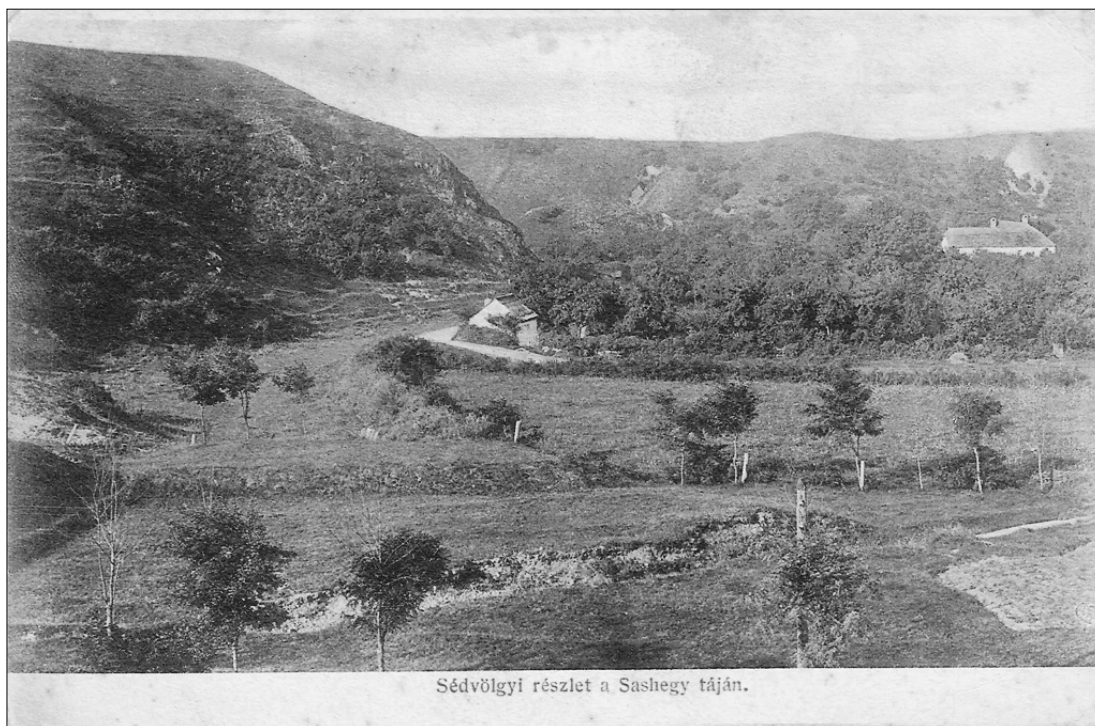
December 31. Már befagyott a Balaton – írja tudósítónk – de a vékony jeget a zajlás kivitte a partra. [V.F.H.]

¹⁴⁹ **Az ég alj esti pirossága** még mindig mutatkozik, és pedig az utóbbi estéken egészen felhőtlen égen. Így a megfigyelések is zavartalanabbak voltak. A tudósok sokféle föltevést nyilvánítanak a szokatlan tünemény okául, de határozottan alig szólnak. Most Falb Rudolf, a földrengések elmélete által híressé vált tudós is felszólalt egy bécsi lapban. Elmondja, hogy nappal már többször vett észre a nap körül egy nagy gyűrűt, mely kevéssel naplemente előtt szabad szemmel is látható. A gyűrűn belül levő tér világoskék, még pedig világosabb, mint az ég más kéke, míg maga a gyűrű barna, sőt vörösbe játszik. Ezt a gyűrűt tartja a szokatlan esti fény okozójának. Az utóbbi tiszta időkben szabad szemmel is látni lehetett, a mint naplementekor a gyűrű lassankint pirosodni kezdett. E gyűrű vagy „udvar”, megfelel azoknak, melyek máskor melléknapoknál, de néha ezek nélkül is feltűnnek, s most az alkonyati pirosságot ívalakra törik meg. Falb ezután fejtegeti, hogy jelenleg a föld légköre nagy terjedelemben és magasságban rendkívül finom jégtűvel van tele, s ezek okozzák a fényelhajlást. A meteorológusoknak tehát azokkal az okokkal kell foglalkozniok, melyek a levegőt állandóan ily jégtűvel töltik meg, még pedig már hónapok óta, mert a tüneményt szeptember első napján már látni lehetett az indiai oceán szigetein. [VASÁRNAPI ÚJSÁG, XXX. Évfolyam, 52-ik szám, 1883. december 30. 851. oldal]

¹⁵⁰ Katufrék: a kabát német eredetű népies alakváltozata.

Képeslapok Balogh Gyula gyűjteményéből

A meteorológiai (légtüneti) észleletek érdekében.¹⁵¹

(Zala, Veszprém és Somogy megye Közönségéhez)¹⁵²

Balaton-Füred márcz. 30.

A mi kis magyar tengerünk a Balaton hullámaival e három megye határai közt terül el s így ezeket mintegy közelebbi rokonokká, testvérekké fűzi. Ez az oka, hogy e három megyéhez együttesen bátorkodom néhány szerény szót intézni. — Nem lehet szándékom e megyéket – melyek egyikében én is lakom – más megyék rovására dicsérni, annyit azonban mégis mondhatok, hogy e megyéket a természet több oly előnyben részesíté minőkkel sok más megye nem bír.

Ezen természeti előnyök mint a véletlen esélyei csak annyiban bírnak érdemmel amennyiben a szorgalom, ipar, munkásság ezen előnyöket saját céljaira kellően fölhasználja s ez által saját közvetlen, közvetve pedig a haza jólétét előmozdítja. Szóval, ha a pusztán lelketlen anyagot a szellem fegyverével haladásra kényszeríti.

A békés de biztonságos tudományos haladást is csak a haza polgárainak öntevékenysége képes azon színvonalra emelni melyen más nem éppen nagy terjedelmű országok is állanak. A kormány bármily ügyes, jóakarató intézkedései elégtelenek s nem képes minden irányban az óhajtott sikert elérni hacsak a haza polgárainak őszinte buzgó közreműködése nem segíti.

Zala, Veszprém és Somogy megyék megérdemlik, hogy ne csak a bájós vidéket természetmányaikat stb. méltassuk figyelemre, hanem ami ezekre lényeges befolyást gyakorol az időjárás viszonyokat is megfigyeljük és a tudomány rendelkezésünkre álló eszközeinek segítségével följegyezzük, hogy úgymondjam megmérjük és pedig nem csupán tudományos – elvont elméleti – célból, hanem azért hogy e följegyzések és megfigyeléseknek időjártáival hasznát vehessük.

A légtüneti (meteorológiai) észleletek pontos megfigyelése 6-12 év alatt hű tájékozást nyújtana a megyék időjárás viszonyairól, sőt már az első három év után is, jelentékeny eredményekre juthatnánk. — Ezen észleletekből lehetne az egyes megyék vagy vidékek naptáraiban az általánosan óhajtott időjárás viszonyokat leghivebben közölni. Ezen följegyzések bizonyára pontosabb tájékozást nyujtanának, mint a százéves naptár időjósatai, vagy akár Herschel jegyzetei.

Herschel följegyzései tiszteletre és figyelemre méltók, mert egy lángelméjű tudós tudományos alapra fektetett vizsgálódásainak eredményei. Azonban ha meg-

¹⁵¹ Megjelent a VESZPRÉM – (megyei s helyi érdekű közigazgatási, társadalmi s irodalmi hetiközlöny.) II. évfolyam. 1876. 15-16-iki számaiban, Veszprém, április 9-én és 16-án.

¹⁵² Ajánljuk e figyelemreméltó közleményt lapunk olvasóinak s a t. szerző úr nevében kérjük laptársainkat, hogy e javaslatokról tudomást vegyenek. — Szerk.

gondoljuk hogy ő távol tőlünk, egy más, a mienktől eltérő klímájú északibb hazában él, ha figyelembe vesszük, hogy kora óta mily sokat változtak a légenyre befolyó körülmények p. o. erdőket irtottak, hogy ne mondjam kipusztítottak és újakat nem ültettek, tavak s mocsárok virányos rétekké varázsoltattak, fákkal szegélyezett vaspályák szelik át az ezelőtt magányos tereket stb. Ezeket megfontolva beláthatjuk, hogy az említett nagy tudós bármily fontos észleletei csak a legnagyobb általánosságban szolgálhatnak tájékozással.

A légtüneti észleletek vagyis az időjárás megfigyelése úgyszólván az embernek természetében van, s nemcsak a köznép, hanem még sok úri ember is, az időjóslatban nagy örömet leli. Ezt bizonyítják ama számos időjósoló mondatok, melyek nemzedékről nemzedékre átszállanak s melyeket a nép mintegy időjárás-dogmákkul tekint. Ilyenek például: Ha gyertyaszentelőkor (febr. 2.) napfényes az idő, nagyobb hideget várhatunk, mint volt azelőtt. Ha Dorottya (febr. 6.) szorítja, vagyis hideg van, akkor Julianna (febr. 16.) tágít, vagyis enyhül az idő. Ez az idén csakugyan így volt. — Mátyás (febr. 24. v. 25.) megrontja a jeget ha talál, és hoz, ha nem talál. Az idén ez is igazolva van. Említsem-e a szőlősgazdák főorakulmát: fénylik a Vincze, (jan. 22.) telik a pincze. Az idén meglehetősen fénylett, — igazolva leend-e? meglátjuk, ha az Isten éltet. Ide tartoznak a Pál fordulásáról, a nap kelte és lealdozásáról, a hegyek közelsége és a távoli harangoknak a szokottnál erősebb hangjáróli stb. jóslatok.

Ha e tárgyban figyelmünket nemcsak egyes napokra, hanem az év minden napjára kiterjesztjük, s észleleteinket rendszeres alapra fektetve híven följegyezzük, ekkor megyéink klímájának hű tükrét is birandjuk.

Hogyan lehetne ezt elérni?

A szükséges műszerekkel ellátott tudományos uton, vagyis azon „utasítás” nyomán, melyet a m. k. központi meteorológiai intézet munkatársai számára Budapesten kiadott, és melyet minden főnálló észlelési állomásnak megküldött. Ezen utasításban előszámlálvák mindazon műszerek, melyek segélyével a légtüneti észleletek eszközöndők.

Ilyen nélkülözhetetlen műszerek:

1) Egy Kappeller-féle (vagy más) légsúlymérő, hőmérő és paránymérővel (nonius) ellátva.

2) Psychrometer (nedvesített és száraz hőmérő.)

3) Esőfogó, esőtartó és esőmérő. Ezen összes készlet 85–92 forintba kerül. — A szélirány és erőssége, valamint a felhőzet megmérésére elégséges (az utasítás nyomán) az illető tájékozott figyelőnek ítélő tehetsége.

Azon pénzáldozat melyet az eszközök beszerzésére az illető város, vagy község fordít, bőven kárpótolva lesz a megye légelyének ismeretéből származó haszon

által, főleg pedig az által, hogy szeretett hazánk fölvirágzását ezen irányban is előmozdítani segítették.

Az említett készlettel tudomra Zala, Veszprém és Somogy megyékben csak N.-Kanizsa, Csáktornya, Keszthely, Pápa és Balaton-Fürdő (fürdőhely) bírnak. Ezen szám olyan nagy területre, minőt a nevezett három megye elfoglal, nagyon kevés.

Ha megyéink klímáját tökéletesen ismerni akarjuk, szükséges, hogy minden város, sőt a megyék minden kiválóbb községe birjon alkalmas műszerekkel ellátott légtüneti állomással.

Ki kezelje és pedig minden tiszteletdíj nélkül, ezen észleleti följegyzéseket?

Ezen kérdésre egyszerű válaszom ez: minden városnak, községnek van tisztikara, vagy elöljárósága, — ez tiszteljen meg valakit — kinek körülményei engedik — bizalmával, s én úgyhiszem, hogy az illető e bizalmas fölszóllításnak engedni fog és saját, csak csekély mérvben igénybe vett kényelmét a közügynek alárendeli. Városokban hol a tisztikar a közpénztárból fizetett alárendelt egyénnel p. o. hajdú stb. rendelkezik, nagyon könnyű lenne a közvetlen gépies leolvasást — természetesen kellő betanítás után és felügyelet mellett — ezekre bízni, illetőleg kötelességükké tenni. A csekély időt igénylő följegyzések nem hátráltatnák őket teendőikben és a figyelési állomás vezetőjének mégis jó szolgálatot tennének. Mindenesetre czélszerű, sőt szükséges, hogy a közvetlen leolvasásra valakit betanítsunk, nehogy betegség vagy távollét esetében a följegyzések megakadjanak.

A készletek kezelését, a közvetlen leolvasást és számítást, legczélszerűbb egy már ebben gyakorlatilag jártastól eltanulni. Egyszeri látás elégséges.

Azon városok, községek, melyek a légtüneti megfigyeléseket észleleteket magukévá tennék, az általuk bizalommal fölkerített egyén útján tegyék magukat érintkezésbe a „központi magy. k. meteorologiai intézet”-tel, melynek nagytudományu humanus igazgatósága, hiszem szivesen fog segédkezet nyújtani, mind a műszerek megvételében és hitelesítésében, mind pedig kivált a megfigyelések kezdetén fölmerülő nehézségekben.

E szerény indítványt kiválóan még a tanítói testületeknek, a tudomány régi menhelyeinek a kolostoroknak, orvos, lelkész, földbirtokos és gazdatiszt urak kegyes pártfogásába ajánlom.

Miután pedig ez időszerint alig merem álmodni is, hogy az említettem tudományos megfigyelések kisebb falvakba — kivéve talán néhány uri házat — utat törhesenek maguknak, egy más egyszerűsített népies megfigyelési módot vagyok bátor ajánlani. Ezen megfigyelési mód habár nem kimerítő is, mégis nagy vívmány lenne, és a tudományosan szerkesztett megfigyeléseknek nagy előnyére válnék. Ezen egyszerűsített megfigyeléseknél elégségesnek tartom: a hőmérsék szélirány és csapadék (eső vagy hó) mennyiségét följegyezni. Ezen népies megfigyelést minden faluban a falú házánál lehetne eszközölni. A megfigyelő tisztet a tanító, akármelyik

gazdaember, vagy a kisbíró is elvégezhetné. A szükséges készletet, egy kis ügyszertet mellett, csekély áron minden község megszerezhetné.

Ezen készlet állana:

1) Egy egyszerű százfokú (Celsius) hőmérőből, mely árnyékos helyen a szabadban (télen nyáron) állíthatnák föl.

2) Egy bádogból készült tölcseralakú esőfogóból, melynek felső nyílása hol az eső vagy hó behull, két deciméter hosszú és 2 deciméter széles legyen. Ezen esőfogó alsó része, egy szintén bádogból készült nagyobb edény (esőtartó) p. o. 4 liter nyílásába teendő, hogy a tölcserbe hullott víz, vagy hó-lé az esőtartóba befolyhasson. Hogy ezen készlet a szabad ég alatt állítandó fel és a szél ellen megerősítendő, magától értetik. A hó mérés előtt olvasztandó.

3) Egy hitelesített deciliter űrmértékből. Az esőtartóban összegyűlt csapadékot ezzel kellene minden 24 órában megmérni, és az eredményt a megfelelő napi rovatba följegyezni. A csapadék összege mellé e=eső, vagy h=hó teendő.

A szélre vonatkozólag, okvetlenül szükséges a négy világtáját, kelet, nyugat, észak delet ismerni.

A népies följegyzések kezelési módja:

A hőmérő napjában háromszor, reggeli 7, délután 2 és esti 8 vagy 9 órakor megnézendő és a tapasztalt, leolvasott hőmérsék a jegyzőkönyv megfelelő rovataiba bejegyzendő. Ha a hőmérő Zerus fölött áll, akkor a hőmérsék foka egyszerűen beirandó; ha pedig a higany Zerus alatt áll, akkor a hőmérőről leolvasott szám elé egy kis vízszintes vonal (–) teendő.

A felhőzeti rovatot így vélném kitöltendőnek: Ha az ég egészen tiszta vagy csak igen csekély része felhős akkor –0 (Zerust), – ha egy negyede felhős –1 (egyet), – ha az égboltozat fele borus –2 (kettőt), – ha háromnegyed része borus –3 (hármát) és ha egészen vagy legnagyobb része borult –4 (négyet) kellene beírni.

Eme népies följegyzésekben a szélirány megfigyelésénél jónak látnám a magyar kifejezések első betűit használni p. o. északi szél –É, déli –D, nyugati –Ny és keleti –K. Ezen jegyek mellé kiteendő lenne a szél erőssége is, melynek megjelölésére a felhőzetnél használt számjegyeket lehetne használni 0–4-ig. P. o. a szélcsenget vagy igen csekély légáramlatot 0 (Zerus) jelezni. Négy (4) jelentené az úgynevezett nagy szelet, mely erős fákat megingat és a járást megnehezíti. Az 1, 2, 3 számok alkalmazása az illető figyelő ítéletére bizandó.

Nagy orkánok, melyek házakat rombolnak és nagy fákat tépnek ki, Ork.-val lennének bejegyzendők.

Ez alázatos véleményem és indítványom a népies meteorológiát illetőleg. Ez mint már említém tudományos megfigyeléseknek nagy hasznára lenne, különösen a hőmérséklet és csapadékot tekintve.

Távol van tőlem, azt hinni, hogy ezen szerény indítvány tökéletes, és hogy szó hozzá ne férne. Ezt nem hiszem, csak azt tudom hogy az ügy iránt érdeklődők által, gyakorlatilag használhatónak fog találatni. Méltóztassanak többen hozzá szólni, több szem többet lát.

Egy kérdés veti föl még magát és ez: Mit lennének teendők a népies megfigyeléseket vezető urak följegyzéseikkel? Egyszerűen nagyobb időközönként p. o. negyedévenként vagy hónaponként beküldenék a megye székhelyén létező meteorologiai állomás vezetőjéhez ki ezeket a megye klímájának kiismerése tekintetéből saját céljaira fölhasználná. Még úgy is lehetne tenni, hogy egyes vidék a hozzá legközelebb eső, műszerekkel ellátott meteor. állomásnak küldené be följegyzéseit.

Ezekből lehetne egyes vidékek vagy megyék naptárait szerkeszteni, mely időjárással, ha ezen eljárás általánosan elfogadtatnék, olyan országos naptárrá nőné ki magát, mely hazánk időjárási viszonyait lehető híven mutatná.

A légtüneti észleletek kiegészítéseül nagyon előnyös egyes hely vagy vidék növényfejlődési idejét is tudni; s ezért minden egyes észlelő az általa figyelemmel kísért hely, nevezetesebb növényzetének (gabnát fát stbbi) fejlődését is följegyezhetné. Erre vonatkozólag legcélszerűbb Staub Móricz tanár úr fölosztását követni ily rendben:

1) A lomb fejlődése.

2) Az első virágzás napja, az általános virágzás ideje.

3) A gyümölcsérés kezdete és az általános gyümölcsérés korszaka.

4) A vetés megsárgulása. – A vetés általános megzöldülése. – Az első széna kaszálás. – A sarjú aratása. – A rétek és legelők megsárgulása. – A tömeges lombhullás időszaka. – A téli gabna vetése. – A téli hó elolvadása és a vegetáció megindulása.

A növényzet fejlődését illetőleg ezen jegyzetek szolgálhatnának zsinormértékül.

Jalsovits Aladár,

B.-Füred fürdő-intézeti lelkész.

A májusi fagyok okáról¹⁵³

A természettudósok észleletei bizonyítják, hogy a május havában és pedig Pongrácz, Szervác és Bonifác napok körül gyakorta beálló fagyok, természettani okokhoz vezethetők vissza. A lég hőmérsékletében évenként mutatkozó változásoknak fő okát magában a napban, más okait pedig részint a tengernek az illető száraz földrésztől való távolságában, részint a bizonyos időközökben beálló esőzésekben s a légkör általános mozgása által előidézett szelek változásában lehet keresni.

Több száz évi följegyzések világosan mutatják, hogy Európában az év első felében a melegség növekvése nem történik oly szabályszerűen, mint fogyása az év második felében, s hogy a januártól júniusig terjedő időközben a hőmérsékletben a negatív differenciák sokkal gyakoribbak a júniustól januárig terjedő időközben mutatkozó pozitív differenciáknál. Ezen lebtani jelenség következő okoktól magyarázható. A napsugarak közvetlen hatása a szerint különböző, amint a légkörnek tenger, vagy szárazföld képezi alapját.

Ennélfogva igen természetes, hogy a nap, télen a téli félgömb [lehet, hogy itt a szedőnek «déli félgömb»-öt kellett volna írni] fölött állva, az alatta elterülő s csak kevés földterület által megszakított tenger egyforma felszínére eső sugarainak hatásával szintén sokkal egyformább lebtani eredményeket fog előidézni, mint miná-lunk nyáron az északi félgömb fölött, hol a tenger és szárazföld egymással tarka egyveleget képez. – A híg és szilárd anyagnak félgömbünkön való egyenlőtlen elosztása képezi okát annak, hogy nálunk az év első felében a természetes és rendes állapottól oly eltérő változások mutatkoznak, melyek, ha félgömbünk fölszínén a szárazföld és víz egyenletesebben volna elosztva, nem fordulnának elő.

Az ősszel ezen természetes állapottól nem történik nagyobb eltérés, de tavasszal mintegy erőszakos megbomlások mutatkoznak. A természet ősszel csöndesebben szunnyad el, míg tavasszal lázas izgatottsággal látjuk ébredni.

Ezen okok mutatják, hogy miért oly gyakoriak nálunk tavasszal a hőmérsékletben való változások és visszaesések, de vannak ezeknek még egyéb okai is. Az észak felé eső vidékeken nagy mennyiségben összegyűlő jég és hó olvadása néha szintén oka a tavaszi fagyoknak, de nem mindig, mert az 1836-ik évben, midőn Közép-Európának emberemlékezet óta az 1740-ik éven kívül leghidegebb májusa volt az északi vidékeken éppen kevés jég mutatkozott, sőt a melegség éppen ezen vidékeken akkor rendkívülileg fokozódott. Az 1836-ik évben május 13-án, Budapesten a víz majdnem újni vastagságra fagyott meg s 12-ikén Esztergomban

¹⁵³ VESZPRÉM, II. évfolyam, 23-ik szám. 1876. július 4.

oly hózivatar támadt, milyen január havában szokott lenni s a Kárpátokat egy láb magasságú hó fődé.

Európa legnagyobb részében tönkre tett mindent ezen fagy.

A szelek irányának változása szintén nagy befolyással van a tavaszi hőmérsékletre. Dove azt találta, hogy Európában gyöngé tél után rendszeren akkor következik a hidegebb tavasz, ha Észak-Amerikában a tél erős volt, vagyis midőn télen Amerikán keresztül hosszabb ideig a sarkoktól az egyenlítő felé, míg Európán keresztül az egyenlítőtől sarkok felé történik a légáramlat s így annak hidegsége ennek melegségét végre leszállítja.

1836-ban is midőn Európában tavasszal nagy fagyok állottak be, Amerikában nagyon kemény volt a tél. A szelek iránya Európában éppen tavasszal változik, midőn a délnyugati szeleket, északnyugatiak váltják fel; a sarki légömlés tehát, mely télen túlnyomólag Amerikán keresztül veszi az egyenlítőhöz útját, tavasztól kezdve Európán keresztül tör utat magának, minek következtében nálunk a tavasszal gyakran hidegebb idő áll be. Századokig terjedő följegyzések szerint rendszeren május 9 és 10-ke körül a délnyugati szeleknek északnyugatira való átfordulása folytán a hőmérséklet alább szokott szállani, minek rendszeren az éjjeli órákban beálló esőzés a következménye. — Hogyha pedig történetesen az eső után, alkonyat felé derül ki az ég, akkor megtörténhetik, hogy a föld melegének kisugározása következtében fagypontra száll a hőmérő. Ezen veszély azonban csak néhány napig tarthat, mert május közepén a hőmérséklet esése mellett a szél ismét déli irányt szokott nyerni s rendszeren már a nappali meleg is fokozódik. A föntebb mondottakból kivehető, hogy a fagy csak akkor szokott ezen időben bekövetkezni, ha a beállott esőzés megszűnése után, a délutáni órákban kiderül.

Hogy a mi égövünk alatt egy vagy másik vidéken az eső meddig tart és mely időtájban szűnik meg, annak szintén szükségképpen van ugyan természetes oka, de azt a tudomány tüzetesen meghatározni nem képes és így azon körülményt is, midőn a beállott eső éppen a délutáni órákban szűnik meg, csakis a történetesség játékanak tudhatjuk be. Hogy ezen időtájban az eső csak rövidebb ideig, tehát egypár napig tarthat s ezen időtartam után ismét ki kell derülni az időnek, annak okát Dove a szélfordulás törvénye által véli kimagyarázhatni. Hogyha a beállott eső a reggeli órákban szűnik meg s reggel derül ki az ég, akkor napközben annyira fölmelegszik a levegő, hogy fagy nem fog bekövetkezni. De néhány évi átlagban a történetesség, vagy mondjuk, hogy előttünk eddigelé ismeretlen okok csakugyan azt szokták magukkal hozni, hogy a fönnidézett időközben jelentkezett eső után éppen a délutáni órákban tisztul ki s ily esetekben rendszeren meg is jön a fagy, mint ez május 21-ére virradóra is történt.”

Az 1783-iki nagy köd.¹⁵⁴

E légtünemény a maga idejében roppant izgatottságba hozta Európa és Ázsia népeit. Sokan azt hitték, hogy a világ vége közeledik. Először Koppenhágában jelentkezett május 29-én; június 14-én már Dijonig ért Franciaországban s 16-án egész Olaszországot elborította. Spydbergnél Norvégiában június 22-én tűnt föl s két nappal később Stockholmban is megjelent. A következő napon Moszkvát borította el; a Szent-Gotthárd hegyen és Budán június 23-án észlelték először. Az említett hó végével Szíriát lepte meg, s július 18-án az Altai-hegységet burkolta be Ázsiában.

Mielőtt az említett helyeken megjelent volna, mindenütt más meg más légtünetek előzték meg. Ázsiában például hosszan tartó heves esők, Dániában tiszta, derült napok, más helyeken roppant szélviharok valának előfutárai. A nap déltájban rozsdavörös színben ragyogott, Milton „Elveszett paradicsomának” gyönyörű soraira emlékeztetve. Míg a köd tartott, a hőség majdnem kiállhatatlan volt s a levegő át meg át volt hatva villanyosságától. A villámcsapások egymást érték s iszonyú pusztítást vittek véghez; Angliában sok emberélet s még több vagyon esett áldozatul azoknak; Németországban több nyilvános épületbe csapott le a villám s nagy részök hamuvá égett. Magyarországon egyik nagyobb felvidéki városba kilencz helyen csapott le a villanyos tűz s a város nagy része elhamvadt. Franciaországban iszonyú jégesők és árvizek pusztítottak.

Az 1782 – 3-iki száraz ködöt ragályos betegség, influenza követte; Szt.-Pétervárott 40,000 ember kapta meg azt közvetlenül a köd után, miután a hőmérő egyszerre 30 fokra emelkedett. Kalabriában és ízicziáliában földrengések pusztítottak; Izlandban egy vulkán folytonos tevékenységben volt, s ugyanez idő tájt egy másik emelkedett ki a norvégiai tengerből. Hogy a száraz köd, a földrengések és vulkánikus kitörések együtt járnak, már korábban is észlelték, a többek közt 526, 1348 és 1721-ben; azóta pedig 1822 és 1834-ben. Hasonló köd lepte meg Londont az 1831-iki kholera és 1847-iki influenza előtt.

S–s.

¹⁵⁴ VASÁRNAPI ÚJSÁG, Huszadik évfolyam, 3-ik szám. 1873. január 19.

A Séd-ügyek.¹⁵⁵

A Séd folyó rendezésére s az ezzel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó ügyek vármegyénk részéről már a rég múlt időkben is igen gyakran és mondhatnám figyelmes ellenőrzéssel tárgyalattak. E folyónak Veszprém városánál, továbbá Szent-István, Vilonya, Litér és Papkeszi községek határainál időnként fölmerülő áradásai nagyon óvatos eljárást követeltek is.

Nem tartozhatik ugyan e jelentésem keretéhez ezen ügyek tüzetes ismerete s így e pontnál huzamosabban nem is időzöm; annyit azonban jeleznem kell, hogy az ősök útmutatásait követve ezen ügyek újabb tárgyalása a napi rendről nem maradhat el.

A Veszprém város területén kígyózó alakban átfolyó Séd vize (a régi levelekben: Veszprémvize név alatt is szerepel) ezen város csatornázási intézkedéseivel kapcsolatos összefüggésben van. A Balogtó mellett és a Kasza-völgyből lerohanó vizek elvezetésére készített csatornák és általában a városi csatornák ugyanis, kivétel nélkül, a Sédbe szolgálnak s így nagyon természetes, hogy minden intézkedés, mely ezek rendezésére irányult, érintette a Séd folyót is.

A Plosszer-sétány mellett s a külső püspök-kert keleti oldalán elvonuló nyílt csatornának rendezése már napirendre került; hasonlóképpen tárgyalás alatt áll a kórház előtt és mellett záporok és hóolvadás alkalmával lerohanó vizek szabályozása is. Azt hiszem, hogy ezen kérdések sikeres megoldása a Séd folyó partjainak gondosabb kezelését is feltétlenül maga után vonja.

Ugyan a Séd folyót érinti azon kérvény is, melyet a vörösberényi alapítványi urodalom képviselőjében a közalapítványi kir. ügyigazgatóság Veszprémváros hatóságának intézkedése ellen adott be. Panaszoltatik ugyanis, hogy a fejesvölgyi víz a Sédbe az eddigi állapottól eltérőleg vezetetik be és hogy a pápai országútról lerohanó víz elvezetésére a Dávid-árva intézet mellett készített vízjárás is szabályellenes. Ezen ügy előkészítés alatt áll.

Az 1880. év folyamán a főtisztelendő veszprémi káptalan részéről kérelmezte, hogy a Séd folyónak a kádártai és rátóti határookban nagyon tekervényes és beiszaposodott vadvíz-árka rendeztessék. Ezen vadvíz-árok, az összes érdekeltek meghallgatása mellett, ezek kész beleegyezésével s a kir. főmérnök műszaki tervének alapján, az 1881. évben rendeztetett is.

¹⁵⁵ Jelentés Veszprém Vármegye állapotáról az 1881-ik évre. Összeállította: Véghely Dezső. Veszprém, 1882.

Az 1881. év folyamán Litér, Vilonya és Szent-István községek birtokosai részéről kérvény adatott be, melyben a Séd folyón, a szent-istváni és vilonyai határoknál levő táblás-zúgó felhúztatásának szabályozásáért folyamodtak.

Ezen ügy alapos és így helyes elintézéséhez a Sédre vonatkozó előiratokat előkeresttem s az ügy jelenleg műszaki előterjesztés alatt áll.

Képeslap Balogh Gyula gyűjteményéből

Rövidítések

B.J.	Bartócz József
B.M.	Bolgár Mihály
E.K.M.K.	Eötvös Károly Megyei Könyvtár
F.J.	Fábián József
F.K.	Francsics Károly
K.K.	Kerényi Károly (Meteorológiai jegyzetek – Veszprém Megyei Levéltár)
Ny.N.I.	Ny. Nagy István
P.R.H.D.	A veszprémi Piarista Rendház Historia Domusa (Piarista Rend Magyar Tartományának Levéltára)
R.A.	Réthly Antal
Sz.J.	Sziklai János
V.	VESZPRÉM (1866:Vegyes Tartalmú Hetilap; 1876: megyei s helyi érdekű közigazgatási, társadalmi s irodalmi hetiközlöny – Eötvös Károly Megyei Könyvtár)
V.F.H.	VESZPRÉMI FÜGGETLEN HÍRLAP (1881: megyei- s helyi érdekű-, vegyes tartalmú hetilap – Eötvös Károly Megyei Könyvtár)
V.U.	VASÁRNAPI ÚJSÁG (Elektronikus Periodika Adatbázis Archívum)

Régi mértékegységek

1 (bécsi) hüvelyk	≈ 2,6 cm
1 (bécsi) láb	≈ 31,6 cm
1 pozsonyi mérő	= 62,5 liter
1 magyar (ún. bécsi) font	= 0,56 kg
1 magyar icce	= 0,848 liter
1 pozsonyi icce	= 0,839 liter
1 kis (erdélyi) icce	= 0,707 liter
1 köböl	≈ 64 liter
1 osztrák (bécsi) rőf	= 78 cm
1 brabanti (magyar) rőf	= 69,5 cm

Felhasznált irodalom és forrásmunkák

- A METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI MAGY. KIR. KÖZPONTI INTÉZET ÉVKÖNYVEI.
Közli: DR. SCHENZL GUIDO. I. kötet. 1871. évfolyam. Budapest, 1873.
- BALASSA LÁSZLÓ, KRALOVÁNSZKY ALÁN: Veszprém. Panoráma – Magyar városok, 1983.
- BARTÓCZ JÓZSEF: Régi jó Veszprémiek; *Régi rossz idők...*, *Régi jó idők...* VESZPRÉMI HÍRLAP, XLV. évfolyam, 52. szám. 1937. december 25.
- BÉL MÁTYÁS: Veszprém vármegye leírása. A Veszprém Megyei Levéltár Kiadványa 6. Szerkeszti: Madarász Lajos. Veszprém, 1989.
- BOLGÁR MIHÁLY: Veszprém meteorológiai viszonyai és kútvizeti. Veszprém, 1893. Kompolthy Tivadar „Petőfi” könyvnyomdája.
- CHOLNOKY JENŐ: Veszprém. A Balatoni Társaság Könyvtára. Budapest, 1938.
- DR. ALFÖLDY DÉNES: A meteorológiai műszerek és elemek. Kiadja: a K. M. Természettudományi Társulat. Budapest, 1899.
- DR. FRIEDRICH ENDRE: A veszprémi Szent Anna-kápolna története. 1724 – 1907. Veszprém, 1907.
- DR. RÓNA ZSIGMOND: Éghajlat. II. Rész. Magyarország éghajlata. Budapest, 1909. Kiadja a K. M. Természettudományi Társulat.
- DR. SZIKLAI JÁNOS: Veszprém város az irodalomban és művészetben. Kiadja: Dr. Óvári Ferenc felsőházi tag, Veszprém megyei város díszpolgára. 1931.
- FÁBIÁN JÓZSEF: Természeti tudomány a’ köznépnék. Veszprém, 1803.
- FEJEZETEK A MAGYAR METEOROLÓGIA TÖRTÉNETÉBŐL 1870 – 1970. Országos Meteorológiai Szolgálat. Budapest, 1970.
- FRANCICS KÁROLY visszaemlékezései. Pápai Református Gyűjtemények, 2001. Sajtó alá rendezte és szerkesztette: Hudi József.
- FRANCICS KÁROLY: Kis kamorámban gyertyát gyújték. Magvető könyvkiadó, Budapest. Válogatta, és sajtó alá rendezte: Vörös Károly.
- HUNFALVY JÁNOS: A magyar birodalom természeti viszonyainak leírása. II. Rész. A magyar birodalom meteorológiai, növényzeti és állattani viszonyai. Pest, 1863 – 1865.
- HUNGLER JÓZSEF: A török kori Veszprém, 2. javított kiadás. Veszprém, 2009.
- JELENTÉS VESZPRÉM VÁRMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1876-IK ÉVRE. Szerkesztette: BEZERÉDY GYULA megyei alispán. Hivatalos kiadás. Veszprém, 1877.
- JELENTÉS VESZPRÉM VÁRMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1878-IK ÉVRE. Szerkesztette: BEZERÉDY GYULA, megyei alispán; Veszprém, 1879.
- JELENTÉS VESZPRÉM VÁRMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1881-IK ÉVRE. Összeállította: VÉGHÉLY DEZSŐ alispán. Veszprém, 1882.

- JENEI FERENC: Pázmány Miklós veszprémi főkapitány. A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 1. (1963.)
- KECSETI (Kecheti) MÁRTON veszprémi püspök diáriuma. Magyar Történelmi Tár VI, 1859. Pest.
- KERÉNYI KÁROLY ny. vármegyei főorvos időjárási feljegyzései. 1879 – 1918. Veszprém Megyei Levéltár.
- LICHTNECKERT ANDRÁS: A polgárjog és a purgerek Veszprémben 1711 és 1767 között. VESZPRÉMI SZEMLE, 9. évfolyam, 1-4. szám, 2007.
- METEOROLÓGIAI MEGFIGYELÉSEK (Meteorológiai tudományos napok '79). Az Országos Meteorológiai Szolgálat hivatalos kiadványai LI. Kötet. Budapest, 1981.
- MOLNÁR JÁNOSNÉ: A Davidikum. (A Séd völgye Veszprémben. Szerkesztő: GÉCZI JÁNOS) Veszprém, 2000.
- MÓZNER LÁSZLÓ: Időjárási megfigyelések a Historia Domusokban, Időjárás. LI. 1947. Budapest.
- NY. NAGY ISTVÁN: Zord telek régen (Adatok a török időktől 1938-ig). NAPLÓ – Múltidéző; 1994. január 31.
- PRAZNOVSZKY MIHÁLY: Petőfi Sándor életének néhány veszprémi vonatkozásáról. VESZPRÉMI SZEMLE, II. évfolyam, 1. szám. 1994.
- RÁCZ LAJOS: Magyarország éghajlattörténete az újkor idején. Kiadja: Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó. Szeged, 2001.
- RÉTHLY ANTAL: Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1700-ig. Budapest, 2009. Kiadja az Országos Meteorológiai Szolgálat.
- RÉTHLY ANTAL: Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1701 – 1800-ig. Budapest, 2009. Kiadja az Országos Meteorológiai Szolgálat.
- RÉTHLY ANTAL: Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1801 – 1900-ig. Budapest, 1998. Kiadja az Országos Meteorológiai Szolgálat.
- SEMSEY: A' levegő és föld melegsége. TERMÉSZET – 1838. Tavaszutó (Május) 1-jén.
- SIMON ANTAL: Magyarországi meteorológusok életrajzi lexikonja. Budapest, 2004. Országos Meteorológiai Szolgálat.
- VÉGHÉLY DEZSŐ: Emléklapok Veszprém város közigazgatási életéből. Veszprém 1886.
- VERESS D. CSABA: A veszprémi Benedekhegy története. VESZPRÉMI SZEMLE, 8. évfolyam, 3-4. szám, 2005.
- VESZPRÉM MÚLTJA ÉS JELENE. A magyar orvosok és természetvizsgálók XXXVI. Nagygyűlésének Veszprém városa nevében felajánlja BÁRÓ HORNIG KÁROLY veszprémi püspök. Veszprém, 1912.

Kovács Győző nyugállományú őrnagy, repülésmeteorológus

1953. január 24-én született Veszprémpinkócon (ma Veszprémgalsa). Az általános iskolát szülőfalujában, középiskolai tanulmányait Székesfehérváron a Gépipari Technikumban végezte. 1971-től 1975-ig a szolnoki Killián György Repülő Műszaki Főiskola hallgatója, 1975. augusztus 20-án avatták hadnaggyá. 1976 – 77-ben elvégzi az ELTE repülésmeteorológiai szakát, 1978. januárjától a szentkirálysabadjai helikopter ezred meteorológusa. 1980-tól meteorológiai szolgálatfőnök helyettes, 1988-tól szolgálatfőnök. 1997-től 2006 végéig a Veszprém-ben települő Légierő Vezérkarban (később Légierő Parancsnokság) meteorológus főtit. 2002-ben kitüntetéses oklevelet szerzett a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Vezető szakán.

Az 1990-es években rendszeresen készít előrejelzéseket, időjárási elemzéseket a VÁROSI TELEVÍZIÓ, a VESZPRÉMI HÉT, a VESZPRÉMI SZEMLE és a RÁDIÓ JAM számára. Meteorológus főtitként nagy szerepe volt a honvédség meteorológiai észlelő állománya tanfolyamrendszerű képzésének elindításában, végrehajtásában. Nevéhez számos oktatási segédanyag, tankönyv megírása, szerkesztése kötődik. „A katonameteorológia ügyének magas színvonalú szolgálataért” a Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter 2009. március 23-án (a Meteorológiai Világnapon) PRO METEOROLÓGIA emlékéremmel tüntette ki.

A VESZPRÉMI HÉTben megjelent írásai:

- Meteorológiai kalauz, Május 1. és a párttitkár – 1992. május 1.
- Fagyosszentek – 1992. május 8.
- Viharjelzés a Balatonon, Mielőtt útnak indulnánk – 1992. május 16.
- Medárd (Esik, vagy nem esik?) – 1992. június 15.
- Milyen lesz július? – 1992. június 26.
- Mire számíthatunk szeptemberben? – 1992. augusztus 21.
- Hosszú, forró nyár – 1992. szeptember 25.
- Mire számíthatunk októberben? – 1992. október 9.
- Tovább nőtt az ózonjuk – 1992. október 30.
- Mire számíthatunk novemberben? – 1992. november 6.
- Zord napok (Mire számíthatunk decemberben?) – 1992. december 4.
- Az időjárás előrejelzése – 1992. december 11.
- Mit jósolnak a szelek? – 1992. december 18.
- Mire számíthatunk januárban? – 1993. január 15.
- Mire számíthatunk februárban? (Megtörik a tél ereje?) – 1993. január 29.
- Februári jeles napok – 1993. február 12.
- Szmogriadóra várva – 1993. február 19.

- Mire számíthatunk márciusban? – 1993. február 26.
- Tavaszias tél – télies tavaszkezdet – 1993. március 19.
- A bolondos hónap (Április) – 1993. április 2.
- A késő tavaszi talajmenti fagyok – 1993. április 16.
- Mire számíthatunk májusban? – 1993. május 7.
- Jégeső, vihar a Balaton felvidéken (21 éve történt) – 1993. május 21.
- Mire számíthatunk júniusban? – 1993. május 28.
- Ritkuló ózonernyő alatt – 1993. július 2.
- Milyen lesz a július? – 1993. július 2.
- A novemberi tél (Mennyire rendkívüli időjárás?) – 1993. november 26.
- Meteorológiai világnap (Március 23.) – 1994. március 25.
- Karácsony hava – 1994. december 21.

A VESZPRÉMI SZEMLE, Várostörténeti folyóiratban megjelent elemzései:

- Veszprém meteorológiai viszonyai 1991-ben – I. évf., 1. szám, 1993.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 1992-ben – II. évf., 1. szám, 1994.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 1993-ban – II. évf., 2. szám, 1994.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 1994-ben – IV. évf., 1-2. szám, 1996.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 1995-ben – V. évf., 1-2. szám, 1997.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 2006-ban – IX. évf., 1-4. szám, 2007.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 2007-ben – X. évf., 1-2. szám, 2008.
- Veszprém meteorológiai viszonyai 2008-ban – XI. évf., 1. szám, 2009.
- Veszprém időjárási viszonyai 1909-ben – XI. évf., 3-4. szám, 2009.

Meteorológiai állomás a Villanytelepen – 100 ÉVES AZ ÁRAMSZOLGÁLTATÁS VESZPRÉMBEN, A Magyar Elektrotechnikai Egyesület Veszprémi Szervezetének kiadványa, Veszprém 2008.

Képeslapok Balogh Gyula gyűjteményéből

Meteorológiai észleletek (mérések és megfigyelések)

1860 - 1864

Havi összletek (táblázatok)

A táblázatokban használt időjárási szimbólumok:

Eső	⋮
Havazás	*
Köd	≡
Zivatar (dörgés)	⚡
Távoli villámlás	⚡
Jégeső	▲
Dér	❄
Viharos szél, szélroham	⚡
Zúzmarás köd	☁

A hőmérséklet valódi középértékének kiszámításához alkalmazott korrekciók:

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Júni	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	ÉV
-0,03	0,05	0,27	0,49	0,61	0,58	0,71	0,76	0,53	0,25	0,06	-0,01	0,36

A korrekció értékét a Szentkirályszabadjai repülőtér 1970. és 2000. közötti hőmérsékleti adatsorának felhasználásával állítottam össze. Napi középhőmérséklet az óránkénti mérések átlaga. A korabeli megfigyeléseknél a napi átlagot úgy számították ki, hogy vették a reggeli, a déli és kétszer az esti mérés összegét, majd osztották négygel. Az így kapott értékekből számították a havi közepet, amelyet egy központi állomás valódi közepének ismeretében korrigáltak. Egyszerűbb számításnál a három mérés középértékét vették figyelembe.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Március**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	0,8	4,4	-0,6	1,2	0	1	0	0,3	É ₂	É ₂	É ₁	1,7		
2	-0,9	3,6	0,5	1,2	10	9	0	6,3	É ₁	D ₂	DNY ₁	1,3		
3	-1,0	4,6	2,0	2,2	1	4	10	5,0	K ₁	D ₂	NY ₁	1,3		
4	1,8	4,8	0,9	2,3	10	7	0	5,7	É ₁	É ₁	D ₁	1,0		
5	-0,3	1,1	1,8	1,4	10	10	6	8,7	D ₂	DNY ₁	D ₁	1,3	Havazás	
6	0,9	3,0	0,5	1,5	10	9	5	8,0	É ₃	É ₂	É ₃	2,7		
7	-0,9	1,6	-1,6	-0,4	9	5	2	5,3	É ₃	É ₃	É ₃	3,0		
8	-2,5	-0,1	-2,5	-1,6	10	4	3	5,7	É ₂	ÉNY ₁	ÉNY ₁	1,3		
9	-5,5	-2,1	-3,3	-3,3	9	10	10	9,7	É ₂	ÉK ₂	ÉK ₂	2,0	Havazás	
10	-4,3	-2,3	-4,9	-3,8	10	9	0	6,3	ÉNY ₁	É ₂	ÉNY ₂	1,7		
11	-6,0	-3,0	-5,8	-4,9	1	7	0	2,7	É ₂	É ₂	É ₁	1,7		
12	-6,6	-1,3	-5,3	-4,3	0	1	0	0,3	DNY ₁	DNY ₁	D ₁	1,0		
13	-7,9	-1,0	-4,1	-4,0	0	0	0	0,0	K ₁	K ₂	DK ₁	1,3		
14	-4,9	0,5	-0,1	-0,9	10	10	10	10,0	É ₁	K ₁	K ₁	1,0		
15	-1,3	3,5	0,5	1,1	2	5	10	5,7	DK ₁	D ₁	D ₁	1,0		
16	0,4	3,8	1,6	2,1	0	8	9	5,7	ÉNY ₂	É ₂	É ₁	1,7		
17	0,0	4,0	1,3	1,9	8	7	0	5,0	É ₂	É ₂	É ₁	1,7		
18	0,8	5,6	1,0	2,4	0	1	0	0,3	É ₂	É ₂	É ₁	1,7		
19	-0,5	6,5	3,1	3,3	9	10	10	9,7	É ₁	D ₂	É ₁	1,3	Eső	
20	1,8	8,4	4,0	4,8	8	3	0	3,7	É ₂	É ₂	D ₁	1,7		
21	1,5	10,1	4,8	5,6	0	0	0	0,0	D ₁	D ₂	D ₁	1,3		
22	2,1	12,8	6,0	7,0	0	4	10	4,7	D ₁	D ₃	É ₃	2,3	Eső	
23	4,5	7,3	3,4	4,9	10	4	0	4,7	É ₃	É ₃	D ₁	2,3		
24	1,6	10,9	7,8	7,3	1	8	10	6,3	D ₁	DNY ₄	D ₄	3,0		
25	5,8	5,5	3,9	5,0	10	10	10	10,0	K ₁	É ₃	É ₁	1,7	Eső	
26	3,1	8,1	4,1	5,1	9	3	10	7,3	É ₂	ÉNY ₂	ÉNY ₂	2,0	Havaseső	
27	2,6	8,8	2,5	4,4	9	4	10	7,7	D ₁	NY ₂	ÉNY ₂	1,7	Zivatar	
28	1,8	7,0	6,6	5,8	10	9	9	9,3	NY ₂	DNY ₃	D ₁	2,0	Eső	
29	4,8	9,0	7,3	7,3	9	8	0	5,7	ÉNY ₂	D ₂	D ₁	1,7	Köd, Eső	
30	6,8	9,1	7,8	8,1	10	10	1	7,0	ÉNY ₂	D ₂	NY ₂	2,0	Eső	
31	4,0	10,0	7,4	7,5	2	5	8	5,0	É ₃	DK ₂	DK ₂	2,3		
Átlag	0,1	4,6	1,6	2,3	6	6	4,6	5,5				1,7		

Terminus maximum hőmérséklet:

12,8°C, 22-én délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

-7,9°C, 13-án reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: 10

Viharos nap nem volt.

Havazásos nap: 3

Ködös napok száma: 1

Zivatar: 27-én.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Április**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	5,5	14,5	9,8	10,4	9	10	10	9,7	DK ₁	D ₃	D ₁	1,7		
2	8,3	10,1	8,0	9,1	10	7	0	5,7	É ₁	É ₃	D ₃	2,3	Eső	
3	5,8	14,4	7,8	9,4	0	0	9	3,0	D ₂	D ₃	NY ₃	2,7		
4	7,0	12,0	7,6	9,1	10	1	1	4,0	É ₂	É ₂	D ₂	2,0		
5	5,4	11,0	10,3	9,7	10	10	7	9,0	É ₁	D ₂	D ₂	1,7		
6	6,6	14,3	12,3	11,8	10	3	9	7,3	D ₁	D ₁	K ₂	1,3	Köd	
7	9,0	17,8	13,1	13,7	4	9	5	6,0	K ₂	D ₃	K ₂	2,3		
8	11,4	15,1	10,8	12,5	10	10	9	9,7	É ₁	É ₂	D ₁	1,3		
9	9,1	16,5	12,3	13,0	7	8	10	8,3	D ₂	D ₂	D ₂	2,0		
10	9,8	8,5	6,9	8,5	10	10	10	10,0	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		
11	4,8	6,8	5,6	6,2	10	10	0	6,7	É ₃	É ₂	ÉNY ₃	2,7		
12	4,6	7,0	4,4	5,6	10	10	2	7,3	ÉNY ₂	É ₂	NY ₂	2,0		
13	3,6	6,0	4,1	5,0	10	10	10	10,0	É ₃	É ₃	É ₂	2,7	Eső	
14	4,5	8,9	7,4	7,5	10	10	10	10,0	É ₂	É ₂	É ₁	1,7	Eső	
15	7,3	9,8	5,8	7,6	10	10	10	10,0	É ₂	É ₂	K ₂	2,0	Eső	
16	4,0	8,4	7,8	7,5	10	10	10	10,0	K ₂	ÉK ₁	K ₁	1,3		
17	4,3	12,1	8,0	8,6	1	3	0	1,3	D ₁	D ₁	D ₁	1,0		
18	4,4	12,8	9,8	9,7	2	10	0	4,0	É ₁	D ₃	K ₁	1,7		
19	6,4	12,6	9,6	10,1	10	10	10	10,0	É ₁	D ₂	D ₂	1,7		
20	7,8	8,8	7,1	8,2	10	10	10	10,0	K ₂	ÉK ₂	É ₁	1,7	Eső	
21	4,9	11,1	6,1	7,6	10	7	1	6,0	É ₂	É ₁	É ₁	1,3	Zivatar	
22	3,5	9,0	7,0	7,1	10	9	10	9,7	É ₂	ÉNY ₂	D ₁	1,7		
23	5,8	9,1	6,9	7,7	10	7	3	6,7	ÉNY ₂	É ₂	D ₁	1,7		
24	4,0	11,8	6,5	7,7	0	5	0	1,7	D ₁	D ₂	D ₁	1,3		
25	4,4	13,5	10,3	10,1	6	7	10	7,7	D ₁	D ₂	D ₁	1,3	Eső	
26	6,5	13,3	8,5	9,7	0	9	0	3,0	D ₂	D ₃	D ₁	2,0		
27	7,0	12,6	9,9	10,3	8	10	10	9,3	D ₁	K ₁	D ₂	1,3	Eső	
28	8,1	12,1	8,0	9,6	1	10	9	6,7	D ₂	DNY ₂	ÉNY ₁	1,7		
29	6,8	13,4	9,9	10,5	7	8	10	8,3	ÉNY ₂	ÉNY ₁	É ₁	1,3		
30	9,0	13,5	12,0	12,1	10	10	10	10,0	NY ₁	É ₁	É ₁	1,0		
31														
Átlag	6,3	11,6	8,4	9,2	7,5	8,1	6,5	7,4				1,8		

Terminus maximum hőmérséklet: **17,8°C**, 7-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **3,5°C**, 22-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **8**

Viharos nap nem volt.

Távoli villámlás: **nem volt.** Zivatar: **21-én.**Ködös napok száma: **1**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. Május

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	11,4	12,4	12,9	13,0	7	10	10	9,0	É ₁	É ₃	K ₁	1,7		∴
2	12,5	15,1	13,9	14,4	10	10	10	10,0	É ₃	K ₁	K ₁	1,7		≡ ∴
3	12,6	12,6	9,8	11,8	10	10	9	9,7	K ₁	ÉNY ₃	É ₃	2,3		∴
4	6,1	10,0	6,0	7,6	10	3	0	4,3	É ₄	É ₅	É ₁	3,3		
5	6,5	12,0	9,9	10,2	3	10	10	7,7	É ₁	É ₄	É ₃	2,7		
6	5,0	8,4	6,0	6,9	10	3	0	4,3	É ₃	É ₄	D ₁	2,7	2,7	∴
7	5,6	12,5	8,1	9,2	0	1	0	0,3	D ₁	D ₃	ÉNY ₁	1,7		
8	6,1	19,3	15,4	14,6	0	6	1	2,3	É ₁	D ₇	D ₅	4,3		∇
9	12,3	19,5	14,4	15,7	6	3	7	5,3	NY ₁	NY ₃	D ₁	1,7		∴
10	12,8	18,5	14,9	15,9	5	7	0	4,0	D ₁	É ₁	NY ₁	1,0		
11	13,9	22,0	17,1	18,1	1	2	0	1,0	NY ₁	NY ₃	D ₃	2,3		
12	14,9	23,6	16,6	18,5	0	1	0	0,3	É ₁	D ₃	D ₁	1,7		
13	14,0	23,8	17,3	18,7	0	2	2	1,3	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
14	16,1	22,4	17,4	18,9	1	8	5	4,7	É ₃	É ₄	NY ₁	2,7	0,1	∴ K
15	14,8	19,3	15,9	17,0	10	9	6	8,3	É ₁	D ₃	ÉNY ₁	1,7	12,4	∴ K
16	15,8	20,3	16,9	18,0	10	8	10	9,3	É ₃	É ₄	ÉNY ₃	3,3		K
17	15,5	21,6	17,0	18,4	1	3	0	1,3	ÉNY ₄	É ₅	É ₁	3,3		
18	16,0	22,8	17,4	19,0	2	5	0	2,3	É ₁	D ₃	D ₁	1,7		
19	16,5	23,6	17,6	19,4	0	1	0	0,3	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
20	16,9	24,1	17,9	19,8	0	2	1	1,0	D ₃	D ₄	K ₁	2,7		
21	17,1	24,6	18,5	20,3	1	5	1	2,3	K ₁	É ₁	D ₁	1,0		
22	17,0	23,9	16,5	19,1	1	0	1	0,7	É ₃	É ₄	ÉNY ₇	4,7		∇
23	14,5	19,8	17,6	18,0	10	8	10	9,3	ÉNY ₇	É ₅	ÉK ₁	4,3		∇
24	14,4	19,9	17,6	18,0	0	5	3	2,7	D ₁	DNY ₄	ÉNY ₃	2,7	2,3	∴
25	14,6	19,6	15,5	16,9	5	2	0	2,3	ÉNY ₆	É ₇	D ₁	4,7		∇
26	13,1	22,6	15,8	17,4	4	6	10	6,7	É ₁	D ₆	D ₁	2,7	6,1	∴ K
27	13,6	16,0	10,5	13,3	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	ÉNY ₇	4,3	5,9	∴ K ∇
28	9,1	15,4	12,4	12,9	0	5	4	3,0	ÉNY ₃	NY ₄	D ₃	3,3		∴
29	8,8	12,6	8,5	10,2	10	3	5	6,0	ÉNY ₄	ÉNY ₈	ÉNY ₆	6,0	1,4	∴ ∇
30	8,6	14,5	11,5	12,1	9	5	10	8,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,3		
31	9,8	14,6	10,8	12,1	10	9	0	6,3	DNY ₁	ÉNY ₃	D ₁	1,7		
Átlag	12,4	18,3	14,1	15,3	4,7	5,2	4	4,7				2,7	30,9 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **24,6°C**, 21-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **5,0°C**, 6-án reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **7** Napi maximum: **12,4 mm**, 15-én.Viharos napok: **8; 22; 23; 25; 27; 29-én.**Távoli villámlás: Zivatar: **14; 15; 16; 26; 27-én.**Ködös napok száma: **1**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Június**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	10,0	18,6	15,3	15,4	9	9	5	7,7	D ₁	É ₃	D ₁	1,7		≡
2	14,3	20,6	17,3	17,9	10	5	0	5,0	É ₁	D ₃	D ₁	1,7		∴
3	17,6	22,4	19,3	20,2	5	5	0	3,3	NY ₅	É ₃	D ₃	3,7		
4	18,0	22,6	15,0	18,2	10	10	3	7,7	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		
5	15,3	21,1	14,0	16,7	8	2	0	3,3	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₅	4,0		∴
6	13,5	20,1	15,3	16,6	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	É ₂	D ₁	2,0		
7	13,6	22,0	16,5	17,7	0	10	0	3,3	É ₁	D ₄	D ₂	2,3	0,4	∴ ∇
8	16,0	18,9	15,5	17,0	10	4	0	4,7	É ₄	É ₅	ÉNY ₂	3,7		∴
9	14,9	22,0	15,1	17,4	0	5	0	1,7	É ₂	D ₃	0	1,7		
10	14,1	24,0	19,4	19,8	0	0	0	0,0	É ₁	D ₄	D ₂	2,3		
11	17,1	20,8	16,9	18,5	10	8	1	6,3	ÉNY ₅	É ₄	ÉNY ₂	3,7		
12	15,5	22,0	17,1	18,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	D ₁	1,7		
13	14,9	24,0	18,0	19,3	3	0	0	1,0	ÉK ₁	D ₂	D ₁	1,3		
14	17,4	25,6	20,5	21,6	0	5	5	3,3	K ₃	D ₃	D ₁	2,3		⊠
15	17,9	20,6	15,9	18,1	10	10	6	8,7	D ₁	DK ₃	É ₁	1,7	30,5	∴ ⊠
16	16,1	20,8	16,6	18,1	10	6	0	5,3	É ₁	D ₄	É ₁	2,0		
17	16,0	19,8	16,0	17,5	0	5	10	5,0	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₄	3,0		
18	15,9	17,8	15,1	16,5	10	10	9	9,7	ÉNY ₂	ÉNY ₂	ÉNY ₃	2,3	2,6	∴
19	14,5	21,4	16,3	17,7	0	2	2	1,3	ÉNY ₄	ÉNY ₃	D ₁	2,7		
20	15,9	24,0	18,3	19,7	0	3	0	1,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		
21	16,5	25,1	19,3	20,6	5	0	3	2,7	D ₁	D ₃	ÉNY ₁	1,7		
22	18,0	24,5	16,6	19,5	10	10	10	10,0	NY ₁	É ₃	É ₂	2,0	2,5	∴
23	15,3	17,9	15,3	16,5	8	10	10	9,3	ÉNY ₃	ÉNY ₃	É ₂	2,7	4,2	∴
24	15,0	20,0	16,3	17,5	10	5	0	5,0	ÉNY ₃	ÉK ₃	É ₂	2,7		
25	17,8	22,1	18,6	19,9	5	5	4	4,7	ÉNY ₃	É ₄	NY ₃	3,3		
26	19,1	26,4	21,6	22,8	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	D ₁	2,3		
27	21,0	28,1	22,4	24,0	0	5	6	3,7	D ₁	ÉNY ₄	D ₂	2,3	0,3	∴
28	21,4	27,1	20,9	23,1	8	8	5	7,0	ÉNY ₂	DNY ₃	D ₁	2,0	3,1	∴ ⊠
29	19,6	24,9	20,8	22,1	9	10	7	8,7	D ₁	D ₂	DNY ₃	2,0	0,4	∴
30	13,6	18,1	14,6	15,8	10	10	9	9,7	É ₄	É ₄	É ₃	3,7	1,8	∴
31														
Átlag	16,2	22,1	17,3	18,8	5,3	5,4	3,2	4,6				2,4	45,7 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **28,1°C**, 27-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **10,0°C**, 1-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **9** Napi maximum: **30,5 mm**, 15-én.Viharos napok: **7-én.**

Távoli villámlás:

Zivatar: **14; 15; 28-án.**Ködös napok száma: **1**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. Július

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	13,3	18,3	14,6	15,9	10	6	0	5,3	É ₄	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,7	0,3	∴
2	13,5	17,9	14,3	15,7	0	3	5	2,7	ÉNY ₅	É ₆	É ₅	5,3		
3	13,6	19,3	16,4	17,1	4	8	0	4,0	É ₃	É ₅	ÉNY ₄	4,0		
4	14,3	17,8	17,0	17,2	2	10	10	7,3	ÉNY ₃	ÉNY ₄	NY ₂	3,0		
5	15,3	16,3	13,9	15,5	10	3	0	4,3	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,3	2,2	∴ ∇
6	12,8	16,8	14,5	15,3	10	10	10	10,0	NY ₂	DNY ₄	ÉNY ₂	2,7	6,7	∴ ∞
7	12,4	17,4	13,3	14,8	0	5	0	1,7	ÉNY ₇	ÉNY ₄	D ₁	4,0		∴ ∇
8	12,9	19,0	15,3	16,3	0	5	3	2,7	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉK ₃	2,7		
9	13,8	20,4	15,8	17,1	3	4	0	2,3	NY ₁	NY ₄	D ₁	2,0		
10	15,9	19,3	15,6	17,3	5	10	10	8,3	D ₂	D ₃	É ₃	2,7	11,7	∴
11	15,1	18,0	14,0	16,0	10	10	2	7,3	É ₃	É ₅	É ₃	3,7	10,8	∴
12	13,6	18,6	16,0	16,8	7	10	2	6,3	ÉNY ₅	ÉNY ₅	ÉNY ₁	3,7		
13	15,3	19,9	16,4	17,7	3	10	4	5,7	ÉNY ₁	NY ₃	ÉNY ₁	1,7		
14	16,3	20,5	18,0	18,9	8	6	9	7,7	D ₁	K ₂	D ₁	1,3	16,1	∴ ∞
15	17,8	24,0	19,9	21,1	8	4	0	4,0	ÉNY ₁	K ₃	D ₁	1,7		
16													0,8	∴ ∞
17													6,5	∴
18													2,2	∴
19													7,5	∴
20														
21													6,5	∴
22														
23														
24													7,3	∴
25														
26														
27														
28														
29													3,7	∴
30													0,6	∴ ∞
31													5,8	∴ ∞
Átlag	14,4	18,9	15,7	16,8 ^a	5	7	4	5,3				3,1	88,7 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: (24,0°C,) 15-én délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet: (12,4°C,) 7-én reggel 6 órakor

Csak 13 napon volt észlelés!

Csapadékos napok száma: 15 Napi maximum: 16,1 mm, 14-én.

Viharos napok: (5; 7-én.)

Távoli villámlás: Zivatar: (6; 14; 16; 30; 31-én.)

^{a)} Az évkönyvben a hónap középhőmérséklete 13,03 R-fokra (16,3°C) van jelezve.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Augusztus**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	12,4	15,9	15,0	15,3	10	7	8	8,3	É ₅	É ₆	É ₅	5,3	5,6	∴
2	14,0	20,0	16,0	17,3	5	8	10	7,7	NY ₂	D ₄	D ₂	2,7		
3	15,3	19,5	16,0	17,4	5	7	5	5,7	NY ₁	É ₂	O	1,0		
4	15,8	21,1	17,8	18,9	10	4	10	8,0	É ₁	DNY ₃	ÉNY ₂	1,7		↙
5	16,9	21,6	18,6	19,7	5	9	10	8,0	ÉNY ₁	É ₅	DNY ₁	2,3	1,8	∴
6	17,8	25,3	19,3	21,1	10	10	0	6,7	D ₂	D ₃	D ₁	2,0	2,5	∴
7	19,1	24,6	19,8	21,6	0	4	8	4,0	D ₅	DNY ₃	D ₁	3,0	0,8	∴ ☒
8	12,8	15,3	14,1	14,8	10	10	0	6,7	É ₅	É ₅	É ₁	3,7	9,6	∴
9	13,8	19,8	16,0	17,1	0	2	0	0,7	É ₁	D ₂	D ₁	1,3		
10	15,0	21,6	17,4	18,6	0	4	0	1,3	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		
11	16,1	24,5	16,3	19,0	0	8	3	3,7	É ₂	DNY ₅	É ₁	2,7	2,0	∴ ↙
12	14,0	22,5	17,6	18,7	0	8	5	4,3	É ₁	NY ₃	ÉNY ₁	1,7		↙
13	15,1	19,0	15,9	17,2	10	5	6	7,0	É ₃	ÉNY ₃	D ₁	2,3	2,3	∴
14	15,3	23,0	19,8	20,2	0	7	3	3,3	DK ₁	DNY ₄	D ₁	2,0		↙
15	16,9	21,1	17,6	19,1	10	7	5	7,3	É ₂	É ₂	É ₁	1,7	14,6	∴ ☒
16	17,4	25,0	21,5	22,1	8	7	0	5,0	DNY ₁	DNY ₄	É ₁	2,0	0,8	∴
17	19,1	28,9	23,8	24,6	8	8	1	5,7	É ₁	DNY ₄	D ₂	2,3		
18	18,6	24,5	19,9	21,5	0	0	0	0,0	É ₄	É ₁	ÉNY ₁	2,0		
19	18,8	24,6	19,0	21,1	10	5	0	5,0	NY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,0		
20	18,4	24,0	18,8	20,7	7	3	0	3,3	ÉNY ₁	ÉNY ₄	D ₁	2,0		
21	15,9	23,6	19,1	20,2	0	10	2	4,0	É ₁	D ₅	ÉNY ₂	2,7		
22	16,3	21,3	15,9	18,1	8	3	0	3,7	ÉNY ₄	ÉNY ₅	D ₁	3,3		
23	15,3	22,9	18,4	19,5	2	4	10	5,3	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₄	2,7	2,8	∴
24	16,5	20,8	17,3	18,7	10	2	0	4,0	É ₂	DNY ₄	D ₁	2,3	4,8	∴
25	14,6	23,6	18,9	19,8	9	4	0	4,3	É ₁	NY ₄	D ₁	2,0		
26	16,8	25,9	21,1	22,0	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
27	19,0	28,0	20,9	22,9	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
28	17,5	26,6	18,0	20,8	0	0	2	0,7	D ₁	D ₃	ÉNY ₃	2,3	4,1	∴ ☒
29	18,4	22,9	19,1	20,6	10	8	9	9,0	NY ₁	D ₃	DNY ₃	2,3		
30	16,1	24,1	19,6	20,6	0	2	0	0,7	É ₁	NY ₃	D ₁	1,7		
31	17,0	28,0	23,8	23,9	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
Átlag	16,3	22,9	18,4	19,8	4,7	5	3,1	4,3				2,3	51,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **28,9°C**, 17-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **12,4°C**, 1-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **12** Napi maximum: **14,6 mm**, 15-én.

Viharos nap nem volt.

Távoli villámlás: **4; 11; 12; 14-én.** Zivatar: **7; 15; 28-án.**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Szeptember**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	19,5	28,8	23,9	24,5	0	0	0	0,0	É ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
2	20,6	30,4	24,3	25,4	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₅	D ₅	3,7		
3	19,5	25,3	20,8	22,1	0	3	2	1,7	ÉNY ₂	NY ₁	DK ₁	1,3		
4	18,6	27,3	18,1	21,1	3	0	4	2,3	NY ₂	DNY ₃	ÉNY ₃	2,7		
5	14,1	17,4	15,9	16,3	10	10	5	8,3	ÉNY ₃	NY ₄	É ₂	3,0	7,7	☉ ☉
6	15,3	19,9	16,0	17,3	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₁	2,3	12,3	☉
7	15,0	16,1	15,9	16,2	10	10	10	10,0	É ₁	É ₃	NY ₁	1,7	16,6	☉ ☉
8	16,4	19,8	15,3	17,2	10	8	0	6,0	DNY ₂	DNY ₄	D ₂	2,7	3,3	☉ ☉
9	13,9	16,9	12,4	14,4	8	8	0	5,3	É ₂	ÉNY ₄	É ₄	3,3		
10	10,4	15,6	13,4	13,7	0	5	10	5,0	É ₃	ÉNY ₄	D ₂	3,0		
11	11,6	20,9	12,8	15,0	8	6	10	8,0	D ₁	DNY ₅	É ₆	4,0	5,8	☉
12	10,0	15,3	10,5	12,1	10	6	0	5,3	É ₄	É ₄	É ₂	3,3		
13	7,8	14,8	9,3	10,8	2	0	0	0,7	É ₁	DK ₃	D ₁	1,7		
14	6,0	16,4	11,6	11,9	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		
15	8,1	19,1	13,6	14,2	0	5	0	1,7	É ₁	D ₃	É ₂	2,0		
16	12,5	16,6	15,4	15,5	10	10	10	10,0	NY ₁	NY ₂	NY ₁	1,3	10,3	☉
17	13,1	18,1	14,9	15,8	2	5	0	2,3	ÉNY ₂	ÉNY ₃	D ₁	2,0		
18	11,1	21,3	15,8	16,5	0	0	0	0,0	É ₁	D ₆	D ₂	3,0		☉
19	13,3	23,1	18,8	19,0	3	8	3	4,7	D ₁	DNY ₄	D ₄	3,0		☉
20	15,3	21,3	16,3	17,8	10	9	10	9,7	D ₂	D ₁	D ₃	2,0	6,8	☉ ☉
21	15,4	14,3	14,5	15,2	10	10	10	10,0	DK ₃	É ₆	É ₆	5,0	19,1	☉
22	12,3	17,4	12,9	14,4	3	9	0	4,0	É ₃	É ₄	É ₁	2,7		
23	16,3	19,3	13,8	16,3	0	2	0	0,7	É ₁	D ₃	D ₁	1,7		☉
24	10,6	19,0	13,8	14,8	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	É ₁	2,0		
25	10,3	21,3	15,8	16,3	0	0	0	0,0	É ₁	D ₃	É ₁	1,7		
26	11,5	22,0	16,5	17,2	0	0	3	1,0	É ₂	D ₄	É ₁	2,3		
27	14,0	15,0	13,0	14,3	10	10	0	6,7	É ₄	É ₅	ÉNY ₂	3,7	4,8	☉
28	10,8	17,6	13,8	14,5	0	5	0	1,7	D ₁	D ₄	ÉNY ₁	2,0		
29	13,0	20,5	14,5	16,2	10	5	0	5,0	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,3		☉
30	12,3	20,1	14,3	15,7	2	7	5	4,7	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
31														
Átlag	13,3	19,7	15,2	16,4	4,4	5	3,1	4,2				2,5	86,7 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **30,4°C**, 2-án délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **6,0°C**, 14-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **9** Napi maximum: **19,1 mm**, 21-én.

Viharos nap nem volt.

Távoli villámlás: **7; 8-án.** Zivatar: **5; 20-án.**

Ködös napok száma: **4**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Őktóber**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	12,8	20,3	13,0	15,0	10	7	10	9,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
2	11,3	18,5	9,3	12,3	10	10	3	7,7	É ₃	É ₄	É ₂	3,0	17,8	∴
3	7,8	14,6	10,4	11,0	2	3	0	1,7	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₁	1,7		
4	7,0	16,1	11,5	11,8	5	5	10	6,7	É ₁	D ₃	É ₃	2,3		
5	7,4	12,9	7,6	9,1	8	0	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	D ₃	3,0		
6	6,5	15,5	7,5	9,5	0	5	0	1,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,3		
7	7,3	13,9	9,9	10,5	0	8	0	2,7	ÉK ₁	NY ₂	DNY ₁	1,3		
8	6,8	16,6	11,5	11,8	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
9	10,0	8,4	7,1	8,4	10	10	5	8,3	É ₁	É ₃	É ₂	2,0	24,5	∴
10	5,3	7,8	4,4	5,7	10	8	0	6,0	É ₅	É ₇	É ₈	6,7		∇
11	3,0	10,8	10,1	8,7	0	9	5	4,7	É ₁	D ₇	D ₇	5,0		∇
12	9,5	16,6	12,4	13,0	5	8	10	7,7	D ₇	D ₇	D ₂	5,3		∇
13	3,8	5,4	5,0	5,0	10	10	10	10,0	É ₃	É ₅	É ₂	3,3	24,8	∴
14	2,3	9,6	8,5	7,5	0	5	10	5,0	É ₁	D ₄	D ₂	2,3		
15	6,9	9,8	6,5	7,7	10	10	0	6,7	É ₂	DNY ₃	ÉNY ₁	2,0	3,3	∴
16	4,6	11,6	6,9	7,7	0	5	0	1,7	D ₁	NY ₃	D ₁	1,7		
17	3,1	12,3	8,1	8,2	5	5	0	3,3	D ₁	DNY ₄	DNY ₁	2,0		≡
18	7,9	12,1	8,5	9,5	10	10	0	6,7	ÉNY ₁	ÉNY ₂	ÉNY ₁	1,3		
19	6,1	13,1	9,8	9,9	0	10	0	3,3	ÉNY ₁	ÉNY ₁	ÉNY ₁	1,0		≡
20	8,8	15,4	12,0	12,3	5	8	10	7,7	D ₁	D ₄	ÉNY ₁	2,0	0,5	∴
21	10,5	11,0	9,5	10,4	10	10	10	10,0	NY ₁	NY ₂	NY ₁	1,3	0,4	∴
22	8,0	13,1	6,8	8,9	9	5	0	4,7	NY ₁	É ₂	É ₂	1,7		
23	5,3	12,3	6,0	7,6	0	0	0	0,0	É ₁	É ₃	D ₂	2,0		
24	5,0	11,3	5,9	7,2	10	0	0	3,3	ÉNY ₁	D ₃	D ₂	2,0		≡
25	4,3	10,9	6,0	7,0	2	0	0	0,7	DK ₁	K ₃	D ₁	1,7		
26	3,4	11,1	6,1	6,9	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		≡
27	3,3	5,3	5,8	5,2	10	10	10	10,0	É ₁	É ₂	É ₂	1,7		≡
28	5,3	6,1	5,4	5,8	10	10	10	10,0	É ₁	É ₂	É ₂	1,7		≡
29	5,0	5,8	5,1	5,5	10	10	10	10,0	D ₂	É ₂	É ₂	2,0		
30	2,8	4,4	2,4	3,2	10	10	3	7,7	D ₂	É ₃	É ₁	2,0		
31	0,0	5,8	2,1	2,7	5	8	10	7,7	D ₁	ÉNY ₂	ÉNY ₂	1,7		
Átlag	6,1	11,5	7,8	8,6	5,7	6,4	4,1	5,4				2,3	71,4 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **20,3°C**, 1-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **0,0°C**, 31-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **6** Napi maximum: **24,8 mm**, 13-án.Viharos napok: **10; 11; 12-én.**Távoli villámlás: **nem volt.**Ködös napok száma: **6**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Novembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	1,8	4,6	1,4	2,3	10	10	0	6,7	D ₁	D ₃	ÉNY ₁	1,7		*
2	-2,3	1,0	0,6	0,1	0	10	10	6,7	É ₁	ÉK ₂	É ₁	1,3		[*]
3	0,3	2,6	0,5	1,0	10	10	0	6,7	É ₁	É ₃	É ₁	1,7		
4	-1,0	3,5	0,8	1,1	0	8	10	6,0	ÉNY ₁	ÉNY ₂	ÉNY ₁	1,3		[*]
5	0,4	2,6	0,6	1,1	6	10	10	8,7	É ₁	É ₃	É ₄	2,7		
6	-0,3	1,9	0,3	0,6	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7	1,4	*
7	-1,1	-1,4	-2,8	-1,9	10	10	10	10,0	É ₅	É ₆	É ₆	5,7	11,5	*
8	-3,0	-1,8	-1,8	-2,0	10	10	10	10,0	É ₆	É ₇	É ₈	7,0	4,2	* ∇
9	-3,1	-1,4	-1,0	-1,6	10	10	10	10,0	É ₈	É ₈	É ₇	7,7	6,2	* ∇
10	-0,3	1,4	0,6	0,7	10	10	10	10,0	É ₃	É ₅	É ₃	3,7		
11	-0,4	2,5	0,9	1,0	10	10	10	10,0	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		
12	-0,3	0,4	0,1	0,2	10	10	10	10,0	DK ₃	DK ₅	DK ₄	4,0		
13	-0,8	0,3	-0,6	-0,4	10	10	0	6,7	DK ₂	DK ₅	DK ₃	3,3		
14	-0,3	0,6	1,3	0,8	10	10	10	10,0	D ₂	D ₅	D ₃	3,3		≡
15	1,1	3,5	0,6	1,5	10	10	10	10,0	D ₃	D ₅	D ₄	4,0		≡
16	2,1	4,1	3,6	3,4	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		≡
17	3,4	5,3	5,1	4,8	10	10	10	10,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		≡
18	3,6	3,0	2,5	3,0	10	10	10	10,0	É ₃	É ₆	É ₆	5,0	16,7	≡ ∴
19	2,0	4,0	1,0	2,1	5	10	3	6,0	É ₇	É ₈	É ₅	6,7		∇
20	-0,6	1,0	-0,5	-0,1	5	10	0	5,0	É ₅	É ₇	É ₈	6,7		* ∇
21	-2,0	1,5	-1,3	-0,7	0	7	0	2,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
22	-2,9	1,5	-0,6	-0,6	0	10	0	3,3	D ₂	D ₃	NY ₄	3,0		
23	-0,1	1,3	3,0	1,8	10	10	10	10,0	D ₃	D ₄	K ₃	3,3	2,8	≡ ∴
24	2,5	5,3	1,8	2,9	10	10	10	10,0	ÉK ₃	ÉK ₄	ÉK ₃	3,3	0,9	≡ ∴
25	3,5	5,9	8,3	6,5	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₅	3,3	2,3	≡ ∴
26	6,4	10,9	7,8	8,2	5	6	10	7,0	D ₅	D ₅	D ₃	4,3		
27	4,9	13,5	12,0	10,7	10	8	10	9,3	D ₃	DNY ₄	DNY ₅	4,0		
28	13,0	12,5	8,8	10,8	10	5	10	8,3	DNY ₆	É ₄	É ₂	4,0		
29	7,1	11,4	7,0	8,2	5	5	0	3,3	D ₂	DK ₃	DK ₂	2,3		
30	5,5	6,9	6,6	6,5	10	10	10	10,0	D ₂	D ₂	D ₂	2,0		≡
31														
Átlag	1,3	3,6	2,2	2,4	7,9	9,3	7,4	8,2				3,6	46,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **13,5°C**, 27-én délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **-3,1°C**, 9-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **8** Napi maximum: **16,7 mm**, 18-án.

Viharos napok: **8; 9; 19; 20-án.**

Ködös napok száma: **9** Havazásos nap: **4**

2; 4-én hajnalban dér volt.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1860. *Decembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	4,9	8,0	5,6	6,0	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₃	3,0		≡
2	4,4	5,5	1,1	3,0	5	2	10	5,7	É ₄	É ₅	É ₄	4,3		
3	0,5	-0,5	-1,9	-0,9	10	10	10	10,0	DK ₃	DK ₅	DK ₄	4,0		*
4	-2,5	-2,3	-3,0	-2,7	10	10	10	10,0	DK ₅	DK ₆	DK ₇	6,0	0,4	* ∇
5	-4,4	-2,5	-2,1	-2,8	10	10	10	10,0	DK ₇	DK ₅	DK ₃	5,0	6,8	* ∇
6	-1,5	-0,5	-0,8	-0,9	10	10	10	10,0	É ₃	É ₅	É ₂	3,3	1,2	∴ ≡
7	-1,3	-1,0	-0,3	-0,7	10	10	10	10,0	D ₃	D ₄	D ₃	3,3		≡
8	-0,1	0,6	1,4	0,8	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₃	2,7		≡
9	2,1	5,6	5,1	4,5	10	10	10	10,0	D ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	12,4	≡ ∴
10	5,8	5,6	5,4	5,5	10	10	10	10,0	É ₃	É ₃	É ₂	2,7	7,6	≡ ∴
11	5,1	7,3	2,9	4,5	0	0	0	0,0	É ₃	É ₄	É ₃	3,3		
12	2,0	4,8	3,1	3,2	0	3	0	1,0	É ₂	É ₅	É ₄	3,7		
13	2,3	3,0	2,1	2,4	10	5	10	8,3	É ₆	É ₇	É ₇	6,7		∇
14	1,5	1,8	0,0	0,8	10	10	5	8,3	É ₈	É ₇	É ₆	7,0		∇
15	-0,8	0,0	-0,6	-0,5	2	10	10	7,3	É ₅	É ₄	É ₃	4,0		
16	-2,4	-1,8	-3,6	-2,9	10	10	10	10,0	É ₃	É ₄	É ₂	3,0		*
17	-5,0	-2,3	-3,8	-3,7	10	5	5	6,7	É ₂	É ₃	D ₂	2,3		
18	-4,1	0,0	-3,6	-2,9	0	0	0	0,0	D ₂	DK ₃	DK ₂	2,3		
19	-2,8	1,3	-3,8	-2,3	0	0	0	0,0	D ₃	D ₅	D ₂	3,3		
20	-5,3	-4,3	-6,0	-5,4	10	10	0	6,7	K ₃	ÉK ₅	ÉK ₂	3,3	5,9	*
21	-3,8	-1,0	-6,6	-4,5	10	5	0	5,0	É ₃	É ₄	É ₂	3,0		
22	-5,5	-5,0	-7,0	-6,1	10	10	10	10,0	É ₄	É ₆	É ₇	5,7	12,1	* ∇
23	-7,4	-3,8	-8,8	-7,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₃	DK ₅	3,3		
24	-10,3	-9,6	-9,3	-9,6	10	10	10	10,0	DK ₄	DK ₅	DK ₃	4,0		
25	-7,5	-5,1	-1,5	-3,9	10	10	10	10,0	D ₃	D ₄	D ₂	3,0	7,1	* ∴
26	2,5	3,8	1,0	2,1	10	10	0	6,7	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₂	3,3	9,6	∴
27	0,5	4,9	2,4	2,5	0	10	10	6,7	D ₂	D ₄	D ₃	3,0	5,5	≡ ∴
28	2,3	3,4	0,9	1,8	0	6	0	2,0	NY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
29	-4,8	-4,0	-5,3	-4,8	5	4	0	3,0	É ₇	É ₉	É ₇	7,7		∇
30	-6,1	-3,0	-6,6	-5,6	0	0	0	0,0	É ₆	É ₅	É ₂	4,3		
31	-7,3	-6,8	-6,8	-6,9	10	10	10	10,0	É ₃	É ₄	É ₃	3,3		
Átlag	-1,6	0,1	-1,6	-1,2	6,8	7,1	6,1	6,7				3,8	68,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **8,0°C**, 1-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-10,3°C**, 24-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **10** Napi maximum: **12,4 mm**, 9-én.Viharos napok: **4; 5; 13; 14; 22; 29-én.**Ködös napok száma: **7**Havazásos nap: **5**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1861. *Január**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-6,3	-5,6	-7,9	-6,9	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₃	2,7	7,7	*
2	-13,0	-9,6	-12,1	-11,7	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,3		
3	-10,5	-8,5	-14,8	-12,2	8	0	0	2,7	D ₃	D ₄	D ₃	3,3		
4	-15,6	-11,8	-14,6	-14,2	0	0	0	0,0	D ₂	D ₃	É ₃	2,7		
5	-16,0	-13,4	-11,6	-13,2	0	0	0	0,0	É ₄	É ₅	D ₃	4,0		≡
6	-9,6	-7,8	-8,4	-8,6	10	10	10	10,0	É ₅	É ₄	É ₃	4,0	14,6	*
7	-8,0	-7,3	-7,6	-7,7	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₅	3,7	0,5	*
8	-6,8	-3,8	-5,4	-5,3	10	10	10	10,0	É ₃	É ₅	É ₃	3,7		
9	-5,6	-2,6	-3,1	-3,7	10	10	10	10,0	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		≡
10	-2,1	-1,5	-2,0	-1,9	10	10	10	10,0	D ₃	D ₄	D ₃	3,3		
11	-2,5	-2,3	-3,4	-2,9	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₅	DK ₄	3,7		≡
12	-4,0	-2,8	-3,5	-3,5	10	10	10	10,0	DK ₃	DK ₄	DK ₂	3,0	1,2	*
13	-5,8	-5,4	-7,0	-6,3	10	10	10	10,0	DK ₄	DK ₅	É ₃	4,0		*
14	-7,3	-5,3	-5,4	-5,8	10	10	10	10,0	É ₃	É ₄	É ₃	3,3		
15	-5,0	-7,1	-10,8	-8,4	10	10	0	6,7	D ₄	D ₅	D ₄	4,3	1,5	*
16	-12,8	-8,8	-10,5	-10,7	0	0	10	3,3	D ₃	D ₄	É ₅	4,0		*
17	-8,5	-4,6	-9,3	-7,9	5	0	0	1,7	É ₄	É ₅	É ₅	4,7		
18	-7,4	-3,1	-7,1	-6,2	10	5	0	5,0	É ₅	É ₅	É ₂	4,0		*
19	-12,4	-3,9	-10,8	-9,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₄	3,3		
20	-12,0	-5,3	-4,3	-6,5	0	5	10	5,0	D ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₈	5,0		∇
21	-7,3	-2,3	-4,9	-4,8	10	0	10	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₅	4,3		
22	-1,5	1,8	1,9	1,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₆	ÉNY ₈	ÉNY ₉	7,7	4,2	* ∇
23	-5,1	-4,8	-4,8	-4,9	10	10	10	10,0	D ₅	É ₄	É ₃	4,0		
24	-2,5	2,8	0,0	0,0	10	0	5	5,0	É ₅	É ₄	É ₃	4,0	2,8	*
25	1,8	6,0	3,8	3,8	5	5	8	6,0	É ₃	É ₄	É ₂	3,0		
26	3,1	5,1	6,6	5,3	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	D ₄	ÉNY ₈	4,7		∇
27	4,6	6,5	3,1	4,3	10	10	10	10,0	ÉNY ₇	ÉNY ₈	ÉNY ₈	7,7	0,9	∇
28	2,0	3,8	-0,3	1,3	10	8	5	7,7	ÉNY ₄	É ₆	É ₃	4,3		
29	-0,5	0,0	-0,4	-0,3	10	10	10	10,0	DK ₃	DK ₃	K ₂	2,7		
30	-0,9	-0,4	-1,1	-0,9	10	10	10	10,0	É ₃	É ₅	D ₃	3,7		
31	-1,5	-0,5	-1,0	-1,0	10	10	10	10,0	D ₃	D ₄	ÉNY ₄	3,7		
Átlag	-5,8	-3,3	-5,0	-4,8	7,7	6,5	6,7	7,0				3,9	33,5 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **7,3°C**, 26-án délután 4 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-16,0°C**, 5-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **8** Napi maximum: **14,6 mm**, 6-án.Viharos napok: **20; 22; 26; 27-én.**

Távoli villámlás:

Zivatar: **nem volt.**Ködös napok száma: **3**Havazásos napok száma: **7**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1861. *Február**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-1,3	0,4	0,6	0,1	10	3	0	4,3	ÉNY ₃	NY ₄	ÉNY ₃	3,3		
2	1,8	6,1	4,3	4,1	8	7	10	8,3	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₇	5,7		∇
3	0,9	3,8	0,3	1,3	0	3	0	1,0	É ₇	É ₆	É ₃	5,3		∇
4	1,0	4,0	1,1	1,9	10	8	0	6,0	É ₄	É ₅	É ₄	4,3		
5	0,3	7,0	3,0	3,4	0	0	0	0,0	É ₄	É ₆	É ₃	4,3		
6	1,6	8,3	3,6	4,3	0	0	0	0,0	D ₄	D ₅	D ₄	4,3		
7	2,6	9,9	7,1	6,7	3	0	0	1,0	É ₃	D ₈	D ₇	6,0		∇
8	4,4	12,0	7,0	7,6	3	0	5	2,7	D ₄	D ₇	NY ₃	4,7		∇
9	1,5	8,0	4,5	4,7	10	5	0	5,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		≡
10	3,4	11,3	5,0	6,2	3	5	10	6,0	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₃	4,3		
11	3,5	4,4	3,8	3,9	10	10	10	10,0	DK ₄	K ₆	É ₅	5,0	8,9	∴ <
12	-0,5	0,8	0,1	0,2	10	10	3	7,7	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₄	5,0		* ∇
13	0,1	4,0	0,6	1,4	10	0	0	3,3	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₂	3,7		
14	0,8	6,1	3,6	3,6	10	8	0	6,0	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₅	4,0		≡
15	1,3	6,8	0,5	2,3	0	0	0	0,0	D ₃	D ₅	D ₂	3,3		
16	-0,3	8,6	2,9	3,6	0	9	0	3,0	É ₃	D ₆	D ₂	3,7		
17	1,1	4,9	3,0	3,0	10	10	10	10,0	D ₃	D ₅	É ₃	3,7	4,2	≡ ∴
18	2,5	5,3	4,0	4,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		≡
19	3,1	6,0	4,5	4,6	10	10	10	10,0	NY ₃	NY ₄	NY ₂	3,0		≡
20	3,3	11,3	8,8	8,0	10	8	5	7,7	DNY ₃	DNY ₇	DNY ₆	5,3		≡ ∇
21	6,8	13,1	8,5	9,3	4	0	8	4,0	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₃	4,3		
22	7,0	13,3	9,5	9,9	0	0	0	0,0	DNY ₄	DNY ₈	DNY ₆	6,0		∇
23	8,5	13,6	10,5	10,8	10	10	8	9,3	DNY ₆	DNY ₈	DNY ₇	7,0		∇
24	9,4	14,3	10,6	11,3	5	4	0	3,0	DNY ₅	DNY ₇	DNY ₆	6,0		≡ ∇
25	6,5	13,3	8,6	9,3	0	0	8	2,7	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₃	4,0		≡
26	6,3	12,8	7,6	8,6	5	0	0	1,7	ÉNY ₃	ÉK ₅	ÉK ₂	3,3		
27	2,6	7,9	4,6	5,0	0	7	0	2,3	K ₃	DK ₅	DK ₃	3,7		
28	2,0	8,4	5,4	5,3	10	10	10	10,0	É ₂	DK ₄	DK ₄	3,3		≡
29														
30														
31														
Átlag	2,9	8,0	4,8	5,2	5,8	4,9	3,8	4,8				4,4	13,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **14,3°C**, 24-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-1,3°C**, 1-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **2** Napi maximum: **8,9 mm**, 11-én.Viharos napok: **2; 3; 7; 8; 12; 20; 22; 23; 24-én.**Távoli villámlás: **11-én.**Zivatar: **nem volt.**Ködös napok száma: **9**Havazásos napok száma: **0**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1861. *Március**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	4,3	6,1	5,1	5,4	10	10	10	10,0	É ₃	É ₄	É ₃	3,3	2,7	∴
2	4,0	9,0	4,8	5,9	0	0	0	0,0	É ₂	DNY ₅	ÉNY ₄	3,7		∴ ∇
3	3,4	8,8	7,1	6,9	0	5	10	5,0	ÉNY ₃	DNY ₇	DNY ₇	5,7		∇
4	5,0	8,1	3,9	5,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₄	ÉNY ₅	D ₅	4,7	1,3	∴
5	3,1	5,4	2,9	3,8	10	8	0	6,0	É ₄	ÉK ₆	ÉNY ₆	5,3		
6	-0,4	5,4	3,8	3,4	0	6	10	5,3	É ₃	É ₆	É ₃	4,0		
7	3,4	2,8	4,1	3,9	10	10	0	6,7	DNY ₃	NY ₅	É ₅	4,3	5,8	* ∴
8	3,0	6,9	6,0	5,7	5	7	0	4,0	É ₄	É ₆	É ₃	4,3		
9	4,0	4,8	3,0	4,0	10	5	0	5,0	É ₃	É ₉	É ₈	6,7		∴ ∇
10	1,9	3,3	3,4	3,2	10	10	10	10,0	É ₇	É ₇	É ₅	6,3	3,9	* ∴ ∇
11	2,9	10,5	5,6	6,4	10	0	8	6,0	ÉNY ₄	D ₆	NY ₇	5,7		∇
12	3,3	5,4	2,3	3,6	10	10	0	6,7	NY ₅	NY ₇	ÉNY ₄	5,3		* ∴ ∇
13	0,6	5,6	1,5	2,6	3	5	3	3,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₅	5,0		
14	-1,0	1,0	-0,8	-0,1	10	10	0	6,7	É ₃	É ₆	É ₄	4,3		
15	-3,0	1,1	-0,6	-0,5	0	5	0	1,7	É ₄	É ₅	É ₄	4,3		
16	-1,5	2,5	0,8	0,9	10	10	0	6,7	É ₄	É ₅	É ₄	4,3		
17	-1,3	6,6	1,8	2,5	0	8	0	2,7	É ₂	É ₄	D ₂	2,7		
18	-1,0	7,4	3,4	3,6	0	5	10	5,0	D ₂	D ₅	D ₄	3,7		≡
19	2,5	4,1	3,0	3,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,7	5,5	∴
20	1,3	3,0	4,5	3,6	10	10	5	8,3	DK ₄	É ₅	É ₆	5,0	16,7	∴ *
21	2,6	9,1	7,0	6,7	0	3	10	4,3	É ₃	DNY ₆	DNY ₇	5,3		∇
22	4,6	4,5	2,4	3,7	10	10	8	9,3	ÉNY ₃	É ₅	É ₆	4,7	9,2	∴ *
23	1,8	5,9	3,4	3,9	3	10	0	4,3	É ₄	É ₇	É ₄	5,0		∴ * ∇
24	1,5	8,8	3,8	4,7	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	É ₃	3,0		
25	1,6	10,3	6,0	6,2	0	0	0	0,0	D ₃	D ₅	D ₄	4,0		
26	3,1	13,0	8,1	8,4	0	0	10	3,3	É ₃	D ₆	DNY ₅	4,7		≡
27	3,1	8,8	6,9	6,7	10	10	10	10,0	D ₃	D ₅	D ₃	3,7		
28	5,4	11,0	7,9	8,3	0	0	0	0,0	D ₄	D ₆	D ₄	4,7		
29	5,0	12,3	9,6	9,4	0	0	8	2,7	D ₃	D ₆	D ₅	4,7		
30	5,6	13,8	9,0	9,6	0	5	0	1,7	D ₄	D ₇	D ₅	5,3		∇
31	5,8	13,5	8,5	9,3	0	10	0	3,3	D ₃	D ₄	D ₄	3,7		∴
Átlag	2,4	7,0	4,4	4,9	4,9	6,2	4,3	5,1				4,6	45,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **13,8°C**, 30-án délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **-3,0°C**, 15-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **7** Napi maximum: **16,7 mm**, 20-án.Viharos napok: **2; 3; 9; 10; 11; 12; 21; 23; 30-án**Távoli villámlás: **12-én.**Zivatar: **nem volt.**Ködös napok száma: **2**Havazásos napok száma: **4**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. *Április**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	7,0	16,6	10,4	11,6	0	4	10	4,7	D ₃	D ₅	D ₃	3,7	2,1	∴
2	7,4	11,8	7,5	9,0	5	8	0	4,3	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,7		
3	6,4	14,3	9,6	10,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,7		
4	9,4	14,9	9,8	11,4	8	3	0	3,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₂	4,0		
5	7,8	17,3	12,3	12,9	0	0	0	0,0	D ₃	D ₆	D ₂	3,7		
6	10,4	13,4	8,6	10,7	10	10	0	6,7	É ₄	É ₇	É ₅	5,3		∇
7	6,8	10,6	5,9	7,8	10	5	0	5,0	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₆	5,3	1,2	∴ ∇
8	5,0	7,5	4,0	5,6	10	10	10	10,0	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉK ₅	5,0		*
9	3,5	7,8	5,8	6,2	10	10	8	9,3	ÉK ₄	ÉK ₅	ÉK ₃	4,0		∴
10	3,6	10,8	5,3	6,7	10	5	0	5,0	K ₃	K ₄	K ₂	3,0		
11	4,0	12,8	7,5	8,4	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₅	ÉNY ₃	3,3		
12	4,5	13,3	9,9	9,9	5	10	10	8,3	D ₃	D ₄	D ₂	3,0		
13	8,1	14,9	9,1	10,8	5	5	0	3,3	K ₃	ÉK ₅	ÉNY ₆	4,7		
14	5,5	13,0	9,9	10,1	0	10	0	3,3	ÉK ₃	É ₄	É ₃	3,3		
15	6,0	6,8	4,0	5,7	10	10	8	9,3	É ₂	É ₅	K ₅	4,0		
16	0,8	8,3	4,1	4,8	0	4	0	1,3	ÉK ₂	É ₄	É ₄	3,3		
17	2,9	13,1	8,9	8,9	0	0	0	0,0	É ₃	É ₅	D ₄	4,0		
18	8,0	14,5	8,0	10,1	0	0	0	0,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₄	5,0		∇
19	6,5	9,5	4,6	6,8	8	9	10	9,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,7	2,4	∴ *
20	1,0	6,3	1,4	3,0	5	5	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₄	4,7		∇
21	-1,6	7,3	3,3	3,5	0	0	0	0,0	NY ₄	NY ₇	NY ₇	6,0		∇
22	-0,6	11,4	7,1	6,7	0	0	0	0,0	NY ₃	DNY ₆	K ₃	4,0		
23	4,9	10,9	5,3	7,1	0	5	10	5,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₈	6,3		∇
24	3,5	8,0	3,4	5,1	10	5	0	5,0	ÉNY ₄	É ₈	É ₄	5,3		∇
25	2,4	9,9	8,1	7,6	0	10	10	6,7	É ₄	É ₇	É ₆	5,7		∴ ∇
26	7,6	13,6	9,0	10,3	10	10	10	10,0	É ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₅	5,0		∴
27	5,5	9,6	6,6	7,6	10	0	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	NY ₃	3,7		
28	6,5	7,1	3,5	5,7	10	10	0	6,7	D ₃	D ₄	É ₄	3,7	13,8	∴ *
29	2,1	5,5	2,9	3,8	10	10	0	6,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₅	5,0	5,0	∴ *
30	1,5	5,9	3,3	4,0	0	6	0	2,0	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₄	4,7	0,6	* ∇
31														
Átlag	4,9	10,9	6,6	7,7	4,9	5,5	2,9	4,4				4,4	25,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **17,4°C** 5-én délután 4 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-1,6°C**, 21-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **6** Napi maximum: **13,8 mm**, 28-án.Viharos napok: **6; 7; 18; 20; 21; 23; 24; 25; 30-án.**Távoli villámzás: Zivatar: **21; 23-án**Ködös nap nem volt. Havazásos napok száma: **3**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. Május

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	2,3	9,5	7,3	7,2	0	8	10	6,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
2	5,9	12,5	8,8	9,6	5	10	10	8,3	ÉNY ₄	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,7		∴
3	3,0	7,4	5,0	5,7	10	5	10	8,3	ÉNY ₅	ÉNY ₇	D ₄	5,3		* ∇
4	4,4	11,3	5,4	7,2	7	10	10	9,0	D ₄	D ₅	É ₄	4,3	17,3	∴
5	3,0	8,9	6,3	6,7	5	5	10	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
6	3,6	6,8	4,5	5,4	10	10	10	10,0	ÉK ₄	É ₅	É ₃	4,0	14,8	∴
7	2,9	6,5	6,0	5,9	10	10	10	10,0	ÉNY ₄	ÉNY ₈	ÉNY ₇	6,3	7,4	∴ * ∇
8	4,9	11,0	8,8	8,9	0	8	10	6,0	ÉNY ₅	NY ₆	NY ₅	5,3		∴ ∇
9	7,5	15,8	10,6	11,7	3	5	0	2,7	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		
10	7,6	17,9	12,5	13,2	0	0	0	0,0	D ₄	D ₇	D ₅	5,3		∇
11	12,3	20,1	13,9	15,6	0	0	0	0,0	D ₅	D ₇	D ₄	5,3		∇
12	10,8	22,1	18,3	17,9	0	0	0	0,0	D ₄	D ₆	D ₃	4,3		
13	14,4	23,5	17,5	18,8	0	0	0	0,0	D ₃	D ₆	É ₁	3,3		
14	15,6	23,6	18,1	19,5	0	5	8	4,3	K ₂	ÉK ₅	ÉK ₆	4,3		∠
15	14,5	18,0	12,3	14,9	5	9	5	6,3	ÉK ₅	É ₈	É ₈	7,0		∇
16	9,3	16,6	13,0	13,6	8	6	0	4,7	É ₅	É ₇	É ₄	5,3		∇
17	10,8	14,9	12,8	13,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₈	ÉNY ₆	5,7		∇
18	6,9	9,0	6,1	7,6	10	9	0	6,3	ÉNY ₅	ÉNY ₈	ÉNY ₅	6,0	5,7	∴ ∇
19	3,8	9,5	6,0	6,9	5	0	0	1,7	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₆	5,3		∇
20	4,0	9,6	9,0	8,5	10	6	10	8,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,7		
21	8,4	10,8	8,8	9,8	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3	3,6	∴
22	7,5	13,0	10,6	11,0	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3	3,0	∴
23	8,8	13,3	13,1	12,7	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₁	2,7	9,7	∴
24	8,8	16,8	12,6	13,3	0	8	5	4,3	ÉNY ₁	ÉNY ₄	D ₂	2,3		
25	11,5	15,8	11,5	13,2	5	0	0	1,7	ÉNY ₄	É ₆	É ₄	4,7		
26	10,8	15,9	12,1	13,3	10	0	0	3,3	É ₂	É ₅	É ₃	3,3		
27	12,3	19,9	14,8	16,0	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		
28	15,4	21,5	16,8	18,2	0	0	0	0,0	É ₃	É ₅	É ₃	3,7		
29	16,3	21,9	18,5	19,4	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₄	3,3		
30	16,9	20,6	17,1	18,5	10	10	10	10,0	NY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,3	5,7	∴ K
31	17,0	23,9	19,4	20,5	5	5	5	5,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		∠
Átlag	9,0	15,1	11,5	12,4	5,4	5,8	4,9	5,4				4,3	67,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **23,9°C**, 31-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **2,3°C**, 1-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **8** Napi maximum: **17,3 mm**, 4-én.Viharos napok: **3; 7; 8; 10; 11; 15; 16; 17; 18; 19-én.**Távoli villámlás: **14; 31-én.** Zivatar: **30-án.**Ködös nap nem volt. Havazásos napok száma: **1**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. *Június**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	17,3	25,5	21,4	22,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,3		
2	18,8	20,4	19,9	20,3	0	10	5	5,0	NY ₂	NY ₄	ÉNY ₂	2,7		☉ ☉
3	16,3	18,5	14,5	16,5	9	8	0	5,7	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₆	6,0		☼
4	14,4	18,6	14,9	16,3	7	10	6	7,7	ÉNY ₄	ÉNY ₈	ÉNY ₁	4,3		☼
5	14,4	21,8	17,1	18,2	5	6	0	3,7	DNY ₂	DNY ₅	D ₂	3,0		
6	16,0	16,1	14,9	16,0	10	10	10	10,0	DK ₃	K ₅	K ₃	3,7	10,0	☉
7	14,8	18,8	15,8	16,8	10	10	10	10,0	É ₁	É ₃	É ₂	2,0		☉
8	15,0	19,4	16,9	17,6	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	É ₁	2,3		
9	16,1	19,3	17,1	18,0	10	10	3	7,7	DK ₂	DK ₅	DK ₂	3,0		☼
10	16,4	22,0	16,1	18,2	10	10	4	8,0	DNY ₂	NY ₄	NY ₅	3,7	5,3	☉ ☉
11	15,0	18,3	14,1	16,0	10	8	10	9,3	É ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₆	4,7		
12	13,8	22,1	17,1	18,1	3	7	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		☉
13	16,8	22,6	16,3	18,5	0	0	10	3,3	ÉK ₄	ÉK ₆	K ₂	4,0	3,2	☉ ☉
14	15,9	23,1	17,0	18,8	0	8	0	2,7	É ₂	ÉK ₅	É ₂	3,0	3,6	☉ ☉
15	15,6	23,5	17,8	19,2	0	5	0	1,7	ÉNY ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,0		
16	17,3	22,0	18,5	19,6	0	8	0	2,7	É ₁	É ₅	É ₂	2,7		
17	17,6	24,0	18,9	20,4	5	5	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
18	18,1	23,1	19,1	20,5	0	5	0	1,7	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,0		
19	17,0	25,4	21,3	21,8	5	5	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
20	19,8	28,5	24,0	24,6	8	0	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₁	2,7		
21	21,3	28,9	22,5	24,4	0	0	0	0,0	DNY ₁	NY ₄	DNY ₂	2,3		
22	21,1	30,6	23,9	25,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₆	D ₁	3,0		
23	22,4	32,4	28,0	28,3	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₆	4,3		
24	23,0	30,4	20,9	24,4	0	0	8	2,7	DNY ₂	NY ₆	NY ₇	5,0		☼
25	18,8	24,9	20,5	21,7	5	3	0	2,7	NY ₃	NY ₅	NY ₁	3,0		
26	19,5	25,6	21,5	22,6	5	6	3	4,7	É ₂	É ₄	D ₁	2,3		
27	19,0	25,9	20,8	22,2	0	2	10	4,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₅	3,7		
28	18,4	24,5	19,6	21,1	0	5	10	5,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₄	4,0	8,7	☉ ☉
29	17,5	21,9	16,1	18,5	8	0	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
30	15,9	21,5	15,0	17,4	0	7	10	5,7	ÉNY ₁	É ₅	ÉNY ₂	2,7	12,0	☉
31														
Átlag	17,4	23,3	18,7	20,1	4	5,3	3,3	4,2				3,3	42,8 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **32,4°C**, 23-án délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **13,8°C**, 12-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **6** Napi maximum: **12,0 mm**, 30-án.Viharos napok: **3; 4; 24-én.**Távoli villámlás: **9-én.**Zivatar: **2; 10; 12; 13; 14; 28-án.**

Ködös nap nem volt.

Jégeső:

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. *Augusztus**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	17,8	26,8	20,6	22,2	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₁	2,3		
2	19,6	28,4	21,8	23,6	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₂	2,3		
3	21,1	30,3	22,0	24,6	0	0	5	1,7	D ₂	D ₆	NY ₉	5,7		∇
4	16,3	22,5	18,3	19,6	10	0	0	3,3	NY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,7	9,1	☉ Δ ∴
5	16,9	25,1	20,3	21,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	D ₄	D ₁	2,0		
6	19,5	26,6	22,3	23,4	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		
7	20,0	29,4	22,8	24,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₂	2,7		
8	19,9	26,0	21,9	23,2	10	5	0	5,0	ÉNY ₄	D ₄	D ₂	3,3		
9	19,1	25,0	21,0	22,3	0	0	0	0,0	NY ₁	NY ₄	NY ₂	2,3		
10	21,1	25,4	22,9	23,8	10	8	0	6,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
11	19,0	23,5	19,6	21,2	5	0	0	1,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
12	19,3	28,3	22,5	23,9	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₂	3,0		
13	19,9	31,0	24,5	25,7	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₂	3,0		
14	20,6	30,9	25,3	26,3	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₂	2,3		
15	23,6	30,3	24,0	26,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
16	23,3	31,6	24,4	26,7	0	0	0	0,0	É ₁	É ₅	É ₂	2,7		
17	23,4	31,1	25,6	27,2	0	0	10	3,3	D ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
18	21,5	24,6	19,5	22,0	10	0	0	3,3	É ₄	É ₆	É ₅	5,0		∇
19	17,8	25,3	21,5	22,3	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		
20	19,6	25,8	20,8	22,5	0	0	0	0,0	É ₂	É ₅	É ₃	3,3		
21	19,3	23,8	17,8	20,4	0	0	8	2,7	É ₅	É ₇	É ₆	6,0		∇
22	15,9	16,0	15,5	16,5	10	10	10	10,0	É ₄	É ₇	É ₅	5,3		∴ ∇
23	14,1	20,9	16,3	17,6	0	0	0	0,0	É ₂	É ₅	É ₂	3,0		
24	16,3	21,5	17,6	19,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	DNY ₄	NY ₄	3,3		
25	14,0	17,0	14,3	15,6	10	8	3	7,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₆	4,7	12,6	∴
26	13,4	16,9	13,5	15,1	10	5	0	5,0	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₆	6,0		∇
27	13,4	17,9	14,8	15,9	10	10	0	6,7	É ₄	É ₇	É ₂	4,3	2,8	∴ ∇
28	14,5	18,8	15,8	16,9	10	10	0	6,7	É ₃	É ₅	É ₂	3,3		
29	15,5	22,3	16,3	18,3	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	É ₁	2,3		
30	15,8	24,8	19,6	20,7	0	0	0	0,0	É ₂	É ₅	É ₁	2,7		
31	16,8	22,8	18,3	19,8	10	8	0	6,0	É ₁	É ₆	É ₂	3,0		
Átlag	18,3	24,8	20,0	21,6	3,7	2,4	1,5	2,5				3,3	24,5 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **31,8°C** 16-án délután 4 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **13,4°C**, 26-án reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **3** Napi maximum: **12,6 mm**, 25-én.Viharos napok: **3; 18; 21; 22; 26; 27-én.**Távoli villámlás: Zivatar: **4-én.**Ködös nap nem volt. Jégeső: **4-én.**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. *Szeptember**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	16,5	20,9	15,4	17,6	0	0	0	0,0	É ₂	É ₅	NY ₂	3,0		
2	14,3	21,3	18,0	18,4	0	0	0	0,0	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
3	15,0	26,4	20,3	21,0	0	0	0	0,0	D ₁	D ₅	DNY ₂	2,7		
4	17,9	27,5	18,8	21,2	0	0	10	3,3	DNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0	2,7	☉ ☉
5	17,9	22,8	18,5	19,9	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3	4,8	☉
6	16,0	21,8	17,5	18,7	0	0	0	0,0	É ₂	D ₅	D ₃	3,3		
7	16,9	26,9	15,3	19,1	0	0	10	3,3	D ₂	D ₄	NY ₄	3,3	25,9	☉
8	14,1	16,8	14,8	15,6	0	10	0	3,3	NY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,7		
9	13,8	19,5	14,5	16,1	0	3	0	1,0	ÉNY ₂	NY ₄	DNY ₁	2,3		
10	11,6	22,5	19,0	18,6	0	10	10	6,7	DNY ₂	DNY ₅	NY ₄	3,7		
11	15,0	21,8	17,3	18,3	10	10	10	10,0	NY ₂	DNY ₅	DNY ₃	3,3		☉
12	14,0	19,3	14,1	15,9	0	10	0	3,3	ÉNY ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₂	2,7		
13	13,3	18,5	14,5	15,7	10	5	0	5,0	ÉNY ₅	É ₆	É ₁	4,0		
14	12,8	18,8	12,8	14,8	0	0	0	0,0	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
15	11,4	20,5	12,8	14,9	5	10	10	8,3	NY ₂	NY ₄	NY ₅	3,7	11,5	☉ ☉
16	10,6	18,3	13,0	14,2	0	0	8	2,7	NY ₁	NY ₅	NY ₂	2,7		
17	10,3	14,3	11,9	12,6	10	8	8	8,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	15,8	☉
18	10,0	14,4	10,4	11,8	0	10	3	4,3	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,0	0,6	☉
19	9,5	13,6	10,9	11,7	5	10	5	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7	1,2	☉
20	10,1	17,6	13,1	14,0	0	3	0	1,0	D ₁	ÉNY ₄	D ₁	2,0		
21	11,9	19,0	12,5	14,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₂	2,7		
22	10,8	20,5	16,0	16,3	3	5	5	4,3	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₅	4,3		
23	13,8	20,1	17,3	17,6	5	0	5	3,3	D ₂	D ₄	DNY ₃	3,0		
24	13,5	23,0	16,3	17,8	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₇	DNY ₂	3,7		☹
25	15,5	23,6	18,8	19,7	0	0	0	0,0	NY ₃	NY ₈	NY ₆	5,7		☹
26	14,0	24,0	17,0	18,5	0	0	0	0,0	NY ₂	NY ₇	NY ₄	4,3		☹
27	13,5	22,6	16,9	18,0	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
28	14,5	22,5	16,5	18,0	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		
29	14,0	22,9	18,0	18,7	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₁	2,7		
30	12,3	20,3	10,9	14,1	0	0	0	0,0	É ₂	É ₅	É ₃	3,3		
31														
Átlag	13,5	20,7	15,4	16,8	1,9	3,5	2,8	2,7				3,2	62,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **27,5°C**, 4-én délután 2 óraker
 Terminus minimum hőmérséklet: **9,5°C**, 19-én reggel 6 óraker

Csapadékos napok száma: **7** Napi maximum: **25,9 mm**, 7-én.
 Viharos napok: **24; 25; 26-án.**
 Távoli villámlás: Zivatar: **4; 15-én.**
 Ködös nap nem volt.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1861. *Őktóber**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	6,8	14,8	11,0	11,1	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		
2	8,4	17,5	12,5	13,0	0	0	0	0,0	É ₁	É ₅	É ₁	2,3		
3	9,3	19,1	13,1	13,9	0	5	0	1,7	É ₂	É ₄	É ₁	2,3		
4	10,0	17,9	13,9	14,2	0	5	0	1,7	D ₁	É ₅	É ₂	2,7		
5	9,5	17,5	14,3	14,1	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
6	8,0	18,5	14,5	14,1	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	D ₃	3,3		
7	8,1	18,8	14,6	14,3	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₃	3,3		
8	7,5	18,0	13,6	13,4	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		
9	7,3	18,6	13,8	13,6	0	0	0	0,0	D ₁	D ₅	D ₂	2,7		
10	7,0	17,8	14,3	13,6	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₃	3,0		
11	8,3	17,5	13,5	13,4	0	0	0	0,0	D ₁	D ₅	D ₂	2,7		
12	7,4	17,6	12,4	12,7	0	0	0	0,0	D ₂	DNY ₃	ÉNY ₅	3,3		
13	7,0	16,5	14,6	13,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,0		
14	13,6	17,5	12,8	14,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
15	11,9	14,5	10,0	11,8	10	10	0	6,7	DK ₃	DK ₄	DK ₂	3,0		
16	6,4	11,9	5,4	7,5	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		
17	3,1	11,1	4,8	6,2	0	0	0	0,0	DK ₁	DK ₅	DK ₁	2,3		
18	3,8	12,4	5,1	6,8	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₅	DK ₃	3,3		
19	3,4	10,6	6,0	6,7	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		
20	3,0	13,5	9,1	8,9	0	0	10	3,3	D ₂	D ₆	D ₅	4,3		
21	8,8	13,5	10,0	10,8	10	10	0	6,7	D ₂	D ₅	D ₂	3,0		
22	6,0	12,5	6,8	8,2	0	0	0	0,0	D ₂	D ₆	D ₅	4,3		∇
23	1,3	12,0	7,0	7,1	0	0	0	0,0	D ₁	D ₅	ÉNY ₂	2,7		
24	2,0	11,5	4,8	6,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	É ₁	2,3		
25	1,1	10,4	4,0	5,1	0	0	0	0,0	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
26	1,0	9,1	3,5	4,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₁	2,7		
27	0,3	8,1	6,0	5,3	5	10	10	8,3	NY ₂	NY ₅	NY ₃	3,3		
28	6,3	7,1	6,3	6,7	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₁	2,3	5,5	≡ ∴
29	6,5	8,3	8,3	8,1	10	10	10	10,0	D ₁	D ₅	D ₃	3,0	10,4	≡ ∴
30	8,4	11,3	11,1	10,7	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
31	10,0	16,3	11,0	12,3	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		∇
Átlag	6,5	14,2	9,9	10,4	2,1	2,6	1,9	2,2				3,0	15,9 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **19,1°C**, 3-án délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **0,3°C**, 27-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **2** Napi maximum: **10,4 mm**, 29-én.
 Viharos napok: **22; 31-én.**
 Ködös napok száma: **2**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. *Novembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	7,5	9,6	6,0	7,3	10	5	0	5,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7	9,8	∴
2	5,3	9,1	9,4	8,3	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₅	DNY ₁	2,3	18,0	≡ ∴
3	6,3	8,1	6,0	6,7	10	10	10	10,0	É ₁	É ₄	ÉNY ₁	2,0		
4	5,9	8,1	4,5	5,8	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₅	NY ₂	3,0		∴
5	3,8	7,4	4,3	5,0	10	10	0	6,7	NY ₁	NY ₄	NY ₂	2,3		
6	0,4	8,6	4,4	4,5	0	0	10	3,3	NY ₂	NY ₄	NY ₃	3,0		
7	1,0	13,6	11,5	9,5	0	5	0	1,7	NY ₃	NY ₆	NY ₄	4,3		∇
8	7,0	14,9	13,0	12,0	0	0	0	0,0	NY ₅	NY ₇	NY ₆	6,0		∇
9	12,5	20,9	16,9	16,8	0	0	10	3,3	NY ₆	NY ₅	NY ₃	4,7		∇
10	7,0	11,4	7,9	8,6	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₃	3,3	4,0	∴
11	7,8	12,8	8,3	9,3	10	6	0	5,3	NY ₃	NY ₄	NY ₂	3,0	4,3	∴
12	8,1	10,8	7,6	8,6	5	10	10	8,3	DNY ₂	DNY ₂	DNY ₁	1,7		
13	6,0	11,8	7,4	8,2	10	0	0	3,3	NY ₁	DNY ₄	D ₁	2,0		≡
14	8,5	17,4	9,5	11,3	0	8	10	6,0	DNY ₄	DNY ₈	NY ₄	5,3	4,9	≡ ∴ ∇
15	7,1	8,5	6,3	7,1	10	10	10	10,0	NY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		
16	5,1	6,6	4,3	5,1	10	0	10	6,7	NY ₂	NY ₄	NY ₃	3,0	2,3	∴
17	3,6	9,1	5,4	5,9	10	5	10	8,3	NY ₂	NY ₅	NY ₃	3,3		
18	3,8	3,8	3,6	3,7	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₅	NY ₃	3,3		
19	-0,6	2,4	-0,5	0,2	10	0	0	3,3	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
20	-3,0	2,6	-0,3	-0,2	0	0	5	1,7	É ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₄	3,3		
21	-1,9	0,8	-3,5	-2,0	0	5	0	1,7	D ₂	DK ₄	É ₂	2,7		≡
22	-5,0	-0,3	-2,9	-2,7	10	10	10	10,0	ÉNY ₁	ÉNY ₂	ÉNY ₂	1,7		≡
23	-3,3	6,6	5,4	3,6	10	0	10	6,7	ÉNY ₂	NY ₃	NY ₄	3,0		≡
24	5,0	4,9	3,0	4,0	10	10	10	10,0	É ₃	É ₇	DNY ₄	4,7	3,2	∴ ∇
25	1,3	3,1	0,3	1,3	8	5	0	4,3	É ₂	É ₆	É ₃	3,7		
26	-2,4	1,8	-1,3	-0,7	0	0	0	0,0	DNY ₂	NY ₄	ÉNY ₃	3,0		
27	-1,0	2,1	1,5	1,1	10	10	10	10,0	K ₁	NY ₃	NY ₁	1,7		
28	0,6	3,0	1,4	1,7	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₃	NY ₁	1,7	8,5	≡ ∴
29	3,0	4,8	2,8	3,4	10	10	0	6,7	É ₂	É ₅	É ₃	3,3	1,0	∴
30	2,5	5,8	1,6	2,9	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₂	3,3		
31														
Átlag	3,4	7,7	4,8	5,2	6,4	5,3	5,5	5,7				3,1	56,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **20,9°C**, 9-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-5,0°C**, 22-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **9** Napi maximum: **18,0 mm**, 2-án.Viharos napok: **7; 8; 9; 14; 24-én.**Ködös napok száma: **7**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1867. *Decembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	1,5	2,0	1,0	1,4	10	10	10	10,0	D ₁	D ₃	D ₃	2,3	1,2	∴
2	2,0	5,3	1,6	2,6	10	5	0	5,0	ÉNY ₁	É ₄	É ₆	3,7		∇
3	0,5	2,9	-0,4	0,6	8	0	0	2,7	É ₂	É ₅	É ₄	3,7	0,3	*
4	-3,3	0,1	-3,0	-2,3	0	8	0	2,7	É ₃	É ₆	É ₄	4,3		*
5	-5,4	-2,6	-6,0	-5,0	0	4	8	4,0	É ₁	É ₆	É ₃	3,3		
6	-7,0	-3,4	-3,5	-4,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
7	-4,0	-1,5	-2,5	-2,6	10	10	10	10,0	NY ₁	DNY ₃	D ₂	2,0		
8	-3,1	-2,3	-2,0	-2,4	10	10	10	10,0	D ₁	D ₄	D ₂	2,3	1,8	*
9	-1,8	-0,3	-1,0	-1,0	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₁	K ₂	1,3		
10	-1,9	0,5	-0,8	-0,7	10	10	10	10,0	K ₁	K ₄	K ₄	3,0		
11	-4,9	1,1	-2,1	-2,0	10	0	2	4,0	ÉK ₁	D ₄	D ₃	2,7		≡
12	-4,4	-3,0	-2,9	-3,3	10	10	10	10,0	ÉK ₁	ÉK ₂	ÉK ₁	1,3		≡
13	-3,3	-3,0	-2,8	-2,9	10	10	10	10,0	ÉK ₁	ÉK ₃	DK ₂	2,0		⊘
14	-4,0	-2,3	-1,8	-2,4	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₂	DK ₁	1,7	1,3	* ⊘
15	-2,5	-0,8	1,5	-0,1	10	10	10	10,0	D ₂	DNY ₆	NY ₂	3,3		≡
16	2,3	4,8	2,6	3,1	5	3	10	6,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₆	5,7	2,6	∴ ∇
17	2,8	2,9	2,5	2,6	10	8	10	9,3	É ₅	É ₈	É ₆	6,3	2,8	∴ * ∇
18	1,3	5,3	3,0	3,1	10	8	10	9,3	ÉNY ₂	NY ₃	NY ₄	3,0	0,5	∴
19	1,0	3,1	1,9	2,0	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	ÉK ₂	2,7	1,1	∴ *
20	-3,3	-1,9	-4,3	-3,4	10	0	0	3,3	ÉK ₂	É ₅	É ₂	3,0		
21	-4,1	0,0	-4,9	-3,5	10	0	0	3,3	ÉNY ₁	NY ₂	NY ₃	2,0		
22	-7,0	-3,0	-5,3	-5,1	0	3	0	1,0	NY ₂	NY ₂	D ₁	1,7		
23	-5,4	-2,8	-3,3	-3,7	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	É ₅	É ₆	4,3		⊘
24	-5,5	-2,1	-6,0	-4,9	0	0	0	0,0	É ₂	É ₆	É ₂	3,3		
25	-6,8	-2,3	-5,5	-5,0	0	0	0	0,0	K ₁	DK ₂	D ₀	1,0		
26	-8,3	-4,1	-7,1	-6,7	0	9	0	3,0	D ₁	D ₂	D ₁	1,3		
27	-4,8	0,1	-4,3	-3,3	0	0	0	0,0	É ₁	É ₅	É ₁	2,3		
28	-5,4	1,1	-5,4	-3,8	0	0	0	0,0	DNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₁	1,7		
29	-8,1	-2,6	-5,3	-5,3	5	2	0	2,3	DNY ₁	DNY ₂	ÉNY ₄	2,3		⊘
30	-3,8	-2,1	-5,4	-4,2	10	10	10	10,0	É ₂	É ₂	K ₂	2,0		⊘
31	-8,8	-3,8	-6,5	-6,4	0	0	10	3,3	K ₂	DK ₃	D ₃	2,7		
Átlag	-3,4	-0,5	-2,5	-2,2	6,7	5,8	5,2	5,9				2,8	11,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

5,3°C, 2-án délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

-8,8°C, 26-án délelőtt 9 órakor

Csapadékos napok száma: 8

Napi maximum: 2,8 mm, 17-én.

Viharos napok: 2; 16; 17-én.

Ködös napok száma: 8

Havazásos napok száma: 5

Zúzmara lerakódás: 13; 14; 23; 29; 30-án.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. Január

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-5,3	-1,8	0,6	-1,5	0	0	10	3,3	DNY ₂	NY ₃	ÉNY ₆	3,7		∇
2	-3,9	-2,3	-4,4	-3,7	8	9	10	9,0	ÉNY ₃	ÉNY ₃	ÉNY ₃	3,0		
3	-4,6	0,8	-5,8	-3,9	10	6	0	5,3	ÉNY ₃	NY ₄	NY ₂	3,0		
4	-7,3	-4,9	-2,5	-4,3	10	10	10	10,0	NY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	4,5	*
5	-2,3	0,9	-2,8	-1,7	0	0	5	1,7	É ₃	É ₄	É ₂	3,0		
6	-2,9	-0,6	-9,1	-5,5	10	5	0	5,0	É ₁	É ₅	É ₆	4,0	0,9	* ∇
7	-10,9	-6,5	-11,8	-10,2	0	0	0	0,0	É ₄	É ₃	É ₄	3,7		
8	-11,3	-5,6	-5,0	-6,7	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
9	-9,3	-6,5	-6,5	-7,2	0	10	8	6,0	DNY ₂	DNY ₃	NY ₂	2,3		
10	-8,6	-5,1	0,0	-3,5	10	10	10	10,0	NY ₁	NY ₃	ÉNY ₃	2,3	1,5	☉ ∴
11	0,8	4,8	1,8	2,2	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	2,2	∴
12	0,4	4,3	3,1	2,7	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,3	2,8	∴
13	2,5	5,5	-0,3	1,8	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,3		
14	-3,4	-2,8	-2,9	-3,0	10	10	10	10,0	DNY ₂	NY ₃	NY ₂	2,3		
15	-3,8	-3,8	-8,1	-6,0	10	10	6	8,7	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₅	3,3	7,4	*
16	-11,1	-7,3	-8,6	-8,9	0	8	10	6,0	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₃	2,7		
17	-10,3	-6,8	-8,6	-8,6	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₃	É ₂	2,7		*
18	-9,4	-7,0	-6,8	-7,5	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7	6,6	*
19	-6,3	-4,5	-6,8	-6,1	10	10	10	10,0	ÉK ₂	DK ₄	D ₂	2,7	10,5	*
20	-4,9	-1,8	-4,8	-4,1	10	4	10	8,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		*
21	-6,6	-5,4	-6,3	-6,2	10	10	10	10,0	D ₁	D ₂	D ₁	1,3		☉
22	-6,3	-4,0	-5,8	-5,5	10	10	10	10,0	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		☉
23	-6,6	-5,5	-6,3	-6,2	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		☉
24	-7,8	-5,4	-5,0	-5,8	10	10	10	10,0	DNY ₃	D ₃	D ₁	2,3		☉ ;
25	-3,6	-0,9	-1,9	-2,1	10	10	10	10,0	D ₂	NY ₃	NY ₂	2,3		☉
26	0,0	2,4	2,3	1,7	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₃	NY ₃	2,7	0,6	∴
27	1,6	1,8	0,3	0,9	8	0	0	2,7	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,3		
28	-1,6	2,8	-3,4	-1,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	D ₂	2,7		
29	-9,3	-4,9	-4,4	-5,7	10	10	10	10,0	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₃	3,3	1,3	☉ *
30	-3,9	1,3	1,1	-0,1	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,7	4,2	∴
31	1,5	3,3	2,3	2,3	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₄	3,7	9,8	∴
Átlag	-5,0	-2,1	-3,7	-3,7	7,9	7,5	7,4	7,6				2,8	52,5 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **5,5°C**, 13-án délután 2 órákorTerminus minimum hőmérséklet: **-11,8°C**, 7-én este 10 órákorCsapadékos napok száma: **12** Napi maximum: **10,5 mm**, 19-én.Viharos napok: **1; 6-án.**Távoli villámlás: **nem volt.**Zivatar: **nem volt.**Ködös napok száma: **7**Havazásos napok száma: **6**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. február

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Lég hőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szél erő 0 – 10					
1	4,4	6,6	6,3	5,9	10	10	0	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₇	5,0	6,0	∇
2	2,0	2,6	-0,8	0,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
3	-1,3	-0,4	-0,1	-0,4	10	10	5	8,3	D ₃	D ₄	DNY ₅	4,0	0,5	*
4	1,6	3,8	3,3	3,0	10	10	8	9,3	DNY ₂	NY ₅	S ₅	4,0	3,1	∴
5	4,9	10,0	4,9	6,2	10	10	10	10,0	DNY ₃	DNY ₅	NY ₄	4,0	1,1	∴
6	7,1	8,0	5,4	6,5	3	5	0	2,7	ÉNY ₅	ÉNY ₅	ÉNY ₇	5,7	2,2	∇
7	-1,9	-1,6	-4,8	-3,2	10	10	8	9,3	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₆	5,0		
8	-7,5	-4,6	-7,1	-6,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	É ₅	3,7		
9	-9,6	-5,5	-6,3	-6,9	10	10	5	8,3	ÉNY ₃	ÉNY ₃	É ₃	3,0		
10	-8,0	-5,3	-6,1	-6,3	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	É ₃	3,7		*
11	-7,8	-5,5	-5,8	-6,1	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	É ₂	2,7		
12	-6,6	-3,1	-3,3	-4,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₄	3,7		*
13	-2,0	-0,4	-1,8	-1,4	10	10	10	10,0	É ₂	É ₆	É ₄	4,0		
14	-3,1	1,4	-0,1	-0,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
15	0,0	1,8	-2,4	-0,7	10	9	0	6,3	ÉNY ₄	É ₆	D ₃	4,3		
16	-6,3	3,1	-2,4	-1,9	0	0	0	0,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		≡
17	-3,9	-2,4	-2,5	-2,8	10	10	10	10,0	D ₂	D ₄	D ₃	3,0		≡
18	-2,1	3,3	0,8	0,7	10	10	10	10,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		∴≡
19	0,0	3,9	1,8	1,9	10	10	10	10,0	DK ₂	ÉK ₄	ÉK ₃	3,0		≡
20	1,0	2,5	1,1	1,5	10	10	10	10,0	ÉK ₂	ÉK ₃	D ₆	3,7		≡
21	-0,1	1,9	1,5	1,2	10	10	5	8,3	DK ₃	DK ₆	DK ₅	4,7		
22	-1,5	3,5	0,9	1,0	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0		
23	0,1	2,5	1,5	1,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	1,8	∴≡
24	1,3	2,9	1,3	1,7	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	D ₂	3,0		≡
25	0,8	0,9	0,9	0,9	10	10	10	10,0	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		≡
26	1,5	1,9	0,3	1,0	10	8	5	7,7	É ₃	É ₅	É ₇	5,0		∇
27	-2,3	1,0	-1,6	-1,1	5	8	4	5,7	É ₄	ÉK ₆	K ₃	4,3		
28	-4,4	2,9	-0,9	-0,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	DNY ₄	DNY ₃	3,3		
29														
30														
31														
Átlag	-1,6	1,3	-0,6	-0,3	8,5	8,6	6,8	8,0				3,7	14,8 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **10,0°C**, 5-én délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **-9,6°C**, 9-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **6** Napi maximum: **6,0 mm**, 11-én.
 Viharos napok: **1; 6; 26-án.**
 Távoli villámlás: **nem volt.** Zivatar: **nem volt.**
 Ködös napok száma: **8** Havazásos napok száma: **1**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. *Március**Németh Ferenc*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-2,5	0,5	-0,5	-0,5	5	10	10	8,3	D ₂	D ₄	D ₃	3,0		
2	-1,9	0,0	0,9	0,2	10	10	10	10,0	D ₃	DK ₄	DK ₄	3,7		*
3	1,8	9,5	5,3	5,7	10	10	5	8,3	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₃	3,3		∴
4	7,6	13,0	6,6	8,7	10	10	10	10,0	DNY ₅	DNY ₆	ÉNY ₇	6,0		∴
5	-0,1	1,6	-0,9	0,2	10	10	10	10,0	É ₆	É ₇	É ₆	6,3		
6	-2,6	3,0	-0,5	0,1	0	5	0	1,7	É ₃	ÉK ₄	K ₂	3,0		
7	-0,4	5,8	1,1	2,2	0	0	5	1,7	D ₂	D ₃	DNY ₂	2,3		≡
8	-0,5	6,5	1,3	2,4	0	0	0	0,0	DNY ₂	D ₃	DK ₂	2,3		
9	-0,6	8,6	3,5	4,0	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		≡
10	4,5	13,0	7,6	8,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		
11	6,5	12,3	5,5	7,7	0	0	0	0,0	É ₂	NY ₄	DK ₁	2,3		
12	1,3	6,3	4,1	4,2	10	8	5	7,7	ÉK ₂	DK ₄	DK ₄	3,3		≡
13	0,9	8,9	3,3	4,3	10	0	0	3,3	D ₃	D ₅	K ₃	3,7		≡
14	1,9	10,5	5,6	6,2	0	5	5	3,3	É ₂	É ₃	ÉK ₂	2,3		≡
15	5,8	12,1	5,8	7,6	10	0	0	3,3	ÉK ₁	ÉK ₃	ÉK ₃	2,3		
16	1,5	9,6	4,3	5,2	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		≡
17	0,0	11,8	5,0	5,7	0	0	0	0,0	DK ₁	DK ₃	DK ₂	2,0		
18	1,1	14,3	7,3	7,7	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		
19	6,8	16,3	8,6	10,3	0	5	10	5,0	DNY ₅	DNY ₈	DNY ₆	6,3		
20	7,3	16,5	11,6	12,0	10	6	0	5,3	ÉNY ₅	NY ₈	NY ₇	6,7		
21	12,3	19,1	13,4	14,8	10	8	0	6,0	DNY ₄	DNY ₇	DNY ₃	4,7		
22	10,0	14,0	6,0	9,3	10	10	10	10,0	NY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₇	5,0		
23	3,0	2,8	0,6	2,0	10	10	0	6,7	É ₆	É ₇	ÉNY ₅	6,0	4,2	∴
24	-1,5	9,0	2,5	3,4	0	5	0	1,7	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
25	1,5	15,4	13,5	11,2	0	8	0	2,7	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₆	5,0		≡
26	8,1	18,6	13,4	13,6	10	5	0	5,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		
27	9,9	19,0	13,8	14,4	0	0	5	1,7	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₅	4,7		
28	10,0	20,8	17,3	16,6	10	10	5	8,3	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₆	4,3		
29	11,5	17,1	13,5	14,2	10	8	2	6,7	DNY ₆	DNY ₈	DNY ₅	6,3		∴
30	10,9	16,6	11,8	13,0	0	5	0	1,7	DNY ₄	DNY ₉	DNY ₅	6,0		
31	9,5	17,1	12,1	13,0	0	5	0	1,7	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₄	4,0		
Átlag	4,0	11,3	6,6	7,4	4,7	4,9	3	4,2				3,9	4,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **20,8°C**, 28-án délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-2,6°C**, 6-án reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **1** Napi maximum: **4,2 mm**, 23-ánViharos napok: **4; 5; 19; 20; 21; 22; 23; 27; 29; 30.**

Távoli villámlás:

Zivatar:

Ködös napok száma: **7**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. *Április**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	11,3	19,3	13,3	14,7	0	6	0	2,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
2	11,5	19,9	13,4	15,0	5	6	0	3,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3		
3	9,9	20,6	15,3	15,7	8	5	0	4,3	D ₁	D ₄	D ₃	2,7		
4	10,5	20,8	13,8	15,2	8	5	0	4,3	D ₂	D ₅	D ₂	3,0		
5	12,3	19,3	13,6	15,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₄	3,7		
6	11,9	19,1	12,5	14,5	0	5	0	1,7	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		
7	11,8	20,5	14,4	15,7	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
8	10,3	19,3	12,4	14,1	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		
9	8,8	17,8	12,1	13,2	0	8	10	6,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		
10	9,0	18,8	12,6	13,7	10	0	0	3,3	DK ₃	DK ₅	D ₂	3,3		
11	8,5	19,9	14,6	14,9	0	4	10	4,7	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₄	3,7		
12	8,6	18,8	12,1	13,4	8	8	10	8,7	ÉNY ₃	NY ₅	NY ₃	3,7	8,6	∴
13	6,5	6,4	2,8	5,1	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₅	4,3	17,9	∴
14	2,3	7,5	5,3	5,6	10	10	10	10,0	ÉNY ₅	ÉNY ₆	É ₂	4,3		
15	4,3	4,0	4,1	4,6	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	ÉK ₃	3,0	6,6	∴
16	1,8	4,4	1,4	2,7	8	5	0	4,3	É ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₅	5,3	1,3	* ∇
17	1,0	6,3	3,6	4,1	8	10	10	9,3	É ₃	É ₆	D ₄	4,3	0,2	* ∴
18	5,6	10,3	7,9	8,4	5	8	10	7,7	DNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3		
19	7,5	13,8	8,1	9,9	10	8	0	6,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
20	9,4	18,6	13,0	14,0	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	K ₃	NY ₃	2,7		
21	13,4	18,4	14,9	15,9	10	0	5	5,0	NY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,3	4,9	∴
22	12,1	16,5	11,6	13,5	10	8	0	6,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
23	12,4	20,9	11,0	14,3	0	10	10	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₄	3,3	4,1	∴
24	10,9	16,1	12,4	13,4	5	3	0	2,7	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₃	4,0		
25	10,6	20,5	14,8	15,7	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₂	3,3		
26	13,8	23,8	16,5	18,1	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
27	17,0	25,4	19,5	20,8	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₄	3,3		
28	15,8	22,5	14,9	17,5	2	5	10	5,7	NY ₃	NY ₄	ÉNY ₃	3,3	12,2	∴
29	13,0	11,8	10,8	12,1	10	10	5	8,3	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0	18,4	∴
30	8,9	14,0	10,1	11,3	6	8	0	4,7	É ₂	É ₅	ÉK ₃	3,3		
31														
Átlag	9,7	16,5	11,4	12,7	5,1	5,1	3,7	4,6				3,4	74,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

25,4°C, 27-én délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

1,0°C, 17-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma:

9

Napi maximum:

18,4 mm, 29-én.Viharos napok: **16-án.**

Távoli villámlás:

Zivatar: **21; 23-án.**

Ködös nap nem volt.

Havazásos napok száma: **2**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. Május

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	7,6	15,3	9,3	10,9	8	6	0	4,7	ÉK ₁	ÉK ₅	ÉK ₂	2,7		
2	8,9	15,9	10,6	12,1	0	0	0	0,0	ÉK ₂	ÉK ₄	ÉK ₁	2,3		
3	8,8	17,3	9,9	12,0	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₃	DK ₁	2,0		
4	9,8	18,5	13,1	14,2	0	5	0	1,7	DK ₁	DK ₄	D ₂	2,3		
5	15,0	17,5	14,8	16,1	0	8	0	2,7	D ₂	D ₄	D ₁	2,3	1,9	☉
6	14,3	20,6	13,1	15,9	0	5	0	1,7	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		
7	12,5	19,6	13,8	15,5	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		
8	12,6	21,9	15,1	16,8	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₁	2,0		
9	12,5	24,5	18,8	19,2	0	0	5	1,7	DNY ₁	DNY ₆	NY ₆	4,3		
10	15,6	20,4	14,1	16,7	5	10	5	6,7	NY ₃	NY ₅	NY ₃	3,7		
11	16,3	16,6	14,3	15,9	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7	2,0	☉
12	14,0	21,0	14,6	16,7	10	10	10	10,0	NY ₁	NY ₄	DNY ₄	3,0	0,9	☉
13	14,4	20,8	13,9	16,3	10	8	0	6,0	NY ₃	NY ₆	ÉNY ₄	4,3		
14	13,1	22,0	17,9	18,3	0	10	10	6,7	D ₂	D ₆	D ₂	3,3	0,3	☉
15	14,9	24,6	18,0	19,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₁	2,7		
16	14,3	19,1	16,5	17,2	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	DNY ₅	DNY ₃	3,3	11,6	☉
17	14,1	17,1	14,0	15,4	10	5	0	5,0	DNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3	1,5	☉
18	13,6	19,4	16,8	17,2	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₅	DNY ₁	2,3		☉
19	15,5	19,0	16,3	17,4	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	K ₂	2,7	12,3	☉
20	16,1	17,9	12,8	15,5	10	10	10	10,0	DNY ₃	DNY ₄	NY ₆	4,3	36,5	☉
21	12,3	19,8	15,1	16,2	10	10	0	6,7	NY ₂	NY ₄	NY ₁	2,3	7,4	☉
22	14,1	21,3	14,6	16,8	0	10	10	6,7	NY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₃	2,7	1,4	☉
23	12,6	19,0	14,4	15,7	10	5	0	5,0	NY ₁	DNY ₅	D ₂	2,7	1,7	☉
24	13,8	22,0	17,4	18,2	0	0	0	0,0	NY ₂	NY ₅	NY ₃	3,3		
25	15,6	24,5	18,5	19,9	0	0	10	3,3	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₂	3,7	0,9	☉
26	17,3	20,1	16,4	18,1	10	10	10	10,0	NY ₂	É ₅	É ₅	4,0		
27	14,8	20,8	14,5	16,7	10	0	0	3,3	É ₃	É ₅	É ₃	3,7		
28	15,0	19,5	15,0	16,7	10	8	2	6,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,3		
29	14,3	20,8	18,0	18,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3	1,2	☉
30	16,3	20,6	17,0	18,3	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	DNY ₄	NY ₃	3,0	1,7	☉
31	13,6	19,5	14,6	16,2	10	10	0	6,7	NY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₁	2,0		
Átlag	13,7	19,9	14,9	16,5	5,6	6,1	4,3	5,3				3,0	81,3 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **24,6°C**, 15-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **7,6°C**, 1-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **14** Napi maximum: **36,5 mm**, 20-án.

Viharos nap nem volt.

Távoli villámlás:

Zivatar: **5; 16; 25-én.**

Ködös nap nem volt.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. *Június**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	15,1	21,3	15,6	17,5	10	10	0	6,7	DK ₂	NY ₄	DNY ₂	2,7		
2	14,6	23,9	18,3	19,3	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₁	2,3		
3	17,3	25,8	21,3	22,0	0	5	10	5,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		☼
4	19,4	24,8	19,4	21,3	0	5	0	1,7	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₁	3,3		
5	17,5	24,4	18,3	20,2	2	5	0	2,3	ÉNY ₁	DK ₅	D ₂	2,7		
6	17,6	23,9	19,4	20,6	8	9	6	7,7	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		☼
7	16,5	27,5	19,8	21,5	0	0	0	0,0	DK ₁	DK ₄	DK ₂	2,3		☼
8	19,6	29,5	22,8	24,2	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0		
9	22,0	28,1	21,1	23,7	0	10	0	3,3	DK ₁	DK ₃	DK ₂	2,0		☼
10	16,3	21,6	16,8	18,4	0	8	9	5,7	É ₇	É ₆	É ₂	5,0		☼
11	14,8	25,3	19,1	20,1	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₁	2,7		
12	19,4	24,4	18,4	20,7	5	3	0	2,7	DNY ₁	ÉNY ₄	DNY ₁	2,0		
13	20,0	28,1	17,8	21,5	0	0	2	0,7	D ₁	DNY ₅	ÉNY ₈	4,7		☼
14	17,1	21,6	15,9	18,2	8	10	3	7,0	ÉNY ₂	ÉNY ₇	ÉNY ₆	5,0		☼
15	15,1	20,9	16,4	17,8	10	10	5	8,3	ÉNY ₁	ÉNY ₆	ÉNY ₆	4,3		
16	16,0	23,1	16,6	18,7	0	0	0	0,0	NY ₂	NY ₆	NY ₁	3,0		
17	16,5	23,6	14,6	17,9	5	9	0	4,7	NY ₂	DNY ₄	ÉNY ₅	3,7	15,5	☼ ▲ ☼
18	12,8	16,6	14,6	15,2	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	D ₅	ÉNY ₆	4,7	6,7	☼
19	12,5	13,1	11,8	12,9	10	10	2	7,3	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₅	5,7	17,3	☼
20	11,5	16,4	12,3	13,7	10	10	2	7,3	ÉNY ₅	ÉNY ₆	D ₂	4,3		
21	13,6	19,3	13,1	15,4	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₄	NY ₄	3,3	5,0	☼
22	14,0	15,5	13,9	14,9	10	10	0	6,7	NY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0	0,8	☼
23	14,0	16,9	13,1	14,9	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	É ₅	3,3		☼
24	11,5	15,9	12,5	13,7	10	3	0	4,3	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₇	6,3		☼
25	11,6	18,8	13,3	14,8	3	6	0	3,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	DNY ₂	3,3		
26	13,5	20,0	15,0	16,5	10	8	0	6,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
27	14,8	20,0	14,9	16,7	2	5	0	2,3	É ₂	ÉNY ₄	DNY ₁	2,3		
28	14,0	23,8	16,3	18,1	0	8	10	6,0	DNY ₂	DNY ₆	ÉNY ₅	4,3	0,8	☼
29	15,4	19,1	16,4	17,4	10	10	2	7,3	ÉK ₃	ÉK ₆	ÉNY ₅	4,7		
30	15,3	19,8	15,3	17,0	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₃	3,0	8,7	☼
31														
Átlag	15,6	21,8	16,5	18,2	5,1	6,5	2,7	4,8				3,5	54,7 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **29,5°C**, 8-án délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **11,5°C**, 20-án reggel 6 órakor
 Csapadékos napok száma: **7** Napi maximum: **17,3 mm**, 19-én.

Viharos napok: **10; 13; 14; 17^a; 19; 24-én.**

Távoli villámlás: **3; 6-án.** Zivatar: **17-én.**

Ködös napok száma: **1** Jégeső: **17-én.**

^{a)} 17-én délután az észlelési iöpontok között fújt viharos szél.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. Július

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	14,5	18,4	15,5	16,7	10	10	0	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₇	5,3	5,5	∇
2	16,1	20,3	15,5	17,5	10	8	0	6,0	ÉNY ₅	ÉNY ₄	ÉNY ₁	3,3		
3	15,0	23,9	18,6	19,7	0	5	0	1,7	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₁	3,7		
4														∴
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20	20,0	27,4	23,0	24,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₃	3,7	22,3	∴ ☀
21	22,3	25,0	18,9	22,0	0	3	10	4,3	ÉNY ₃	NY ₅	NY ₆	4,7		☁
22	13,8	20,0	15,9	17,1	10	5	2	5,7	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0	2,3	∴
23	16,9	18,8	16,4	17,8	10	10	10	10,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₁	1,7		
24														
25														
26	18,0	25,5	18,4	20,8	0	0	0	0,0	S ₂	D ₃	É ₁	2,0		
27	19,0	28,1	21,4	23,2	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₃	ÉNY ₁	1,7		
28	20,8	31,0	24,4	25,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	DNY ₅	DNY ₂	2,7		
29														
30														☁
31	20,6	18,0	16,0	18,4	5	10	5	6,7	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₈	6,7	0,9	∴ ∇
Átlag	17,9	23,3	18,5	20,3	4	5	2	3,7				3,5	31,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

31,0°C, 28-án délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

13,8°C, 22-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma:

4

Napi maximum:

22,3 mm, 20-án

Viharos napok:

1; 31-én.

Távoli villámlás:

21; 30-án.

Zivatar:

20-án.

Ködös nap nem volt.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. *Augusztus**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	14,8	24,5	20,5	20,8	0	0	0	0,0	D ₁	D ₅	D ₂	2,7		
2	17,8	27,5	22,5	23,3	0	0	0	0,0	D ₁	DNY ₅	DNY ₃	3,0		
3	19,0	29,9	24,4	25,2	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₄	NY ₂	2,7		
4	22,4	28,1	17,9	22,3	0	5	5	3,3	NY ₃	NY ₆	ÉNY ₇	5,3		∇
5	15,5	23,6	18,9	20,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₁	3,0		
6	15,0	26,1	19,9	21,0	0	0	10	3,3	DNY ₁	DNY ₆	DNY ₆	4,3		
7	18,8	27,0	19,3	21,8	10	0	0	3,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₃	3,0		
8	19,5	30,0	24,5	25,4	0	0	2	0,7	DNY ₁	DNY ₅	ÉNY ₆	4,0		∠
9	19,4	28,3	22,1	23,7	0	0	0	0,0	NY ₃	NY ₄	NY ₁	2,7		
10	16,9	20,9	15,1	17,8	2	10	10	7,3	É ₅	É ₇	DNY ₂	4,7	1,5	∴ ∇
11	13,5	17,8	14,0	15,6	10	10	8	9,3	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₆	6,0	4,3	∴ ∇
12	13,6	18,8	14,4	16,0	10	8	6	8,0	ÉNY ₅	ÉNY ₈	ÉNY ₄	5,7	1,6	∴ ∇
13	11,3	19,0	14,9	15,8	0	5	0	1,7	ÉNY ₂	É ₄	É ₂	2,7		
14	15,0	23,3	17,4	19,0	5	3	0	2,7	D ₂	D ₅	DNY ₁	2,7		
15	14,0	25,3	18,5	19,8	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₂	3,3		
16	16,9	26,6	22,4	22,8	0	0	10	3,3	DNY ₁	DNY ₅	DNY ₆	4,0		
17	18,3	25,1	18,9	21,0	10	5	0	5,0	DNY ₂	DNY ₇	DNY ₆	5,0	0,4	∴ ∠ ∇
18	18,1	22,6	17,6	19,8	10	6	0	5,3	DNY ₂	ÉNY ₅	É ₁	2,7	1,9	∴
19	17,3	20,6	16,9	18,7	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		
20	16,0	22,3	18,0	19,3	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉK ₃	3,3	3,0	∴
21	18,5	25,3	19,4	21,4	10	2	0	4,0	ÉK ₂	ÉK ₆	ÉK ₂	3,3		∠
22	19,6	26,8	21,5	23,1	10	5	10	8,3	DK ₂	DK ₆	DK ₀	2,7		
23	20,9	23,8	18,8	21,3	10	5	0	5,0	É ₁	É ₃	ÉK ₅	3,0		∴ ∠
24	18,4	26,0	19,1	21,4	0	0	4	1,3	ÉK ₂	ÉK ₄	NY ₆	4,0	1,3	∴ ∠
25	16,0	20,4	16,1	17,9	5	10	0	5,0	ÉK ₂	É ₆	É ₅	4,3	2,5	∴
26	14,4	22,3	15,5	17,7	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₂	3,0		
27	14,3	26,3	21,0	21,4	0	5	3	2,7	DNY ₁	É ₅	É ₃	3,0		
28	17,9	24,0	19,5	21,0	8	8	0	5,3	É ₃	É ₆	ÉNY ₃	4,0		
29	16,8	23,4	17,0	19,3	6	4	0	3,3	É ₂	É ₅	É ₂	3,0		
30	12,8	19,8	14,8	16,3	0	8	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	DNY ₂	2,3		
31	11,1	19,1	12,4	14,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
Átlag	16,6	24,0	18,5	20,1	3,7	3,5	2,2	3,2				3,5	16,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **30,0°C**, 8-án délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **11,1°C**, 31-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **8** Napi maximum: **4,3 mm**, 11-énViharos napok: **4; 10; 11; 12; 17-én.**Távoli villámlás: **8; 17; 21; 23; 24-én.** Zivatar: **nem volt.**

Ködös nap nem volt.

Meteorológiai megfigyelések

Veszprém

1862. *Szeptember**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	10,4	22,5	17,9	17,7	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		
2	13,0	24,3	21,4	20,5	0	0	6	2,0	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₃	4,0		
3	16,8	25,0	19,0	20,5	8	10	10	9,3	NY ₂	NY ₅	DNY ₂	3,0	0,9	⋮
4	16,4	27,9	18,4	20,8	5	5	10	6,7	DNY ₄	DNY ₇	DNY ₆	5,7	3,8	⋮ ∇
5	18,1	28,1	24,0	24,1	8	0	0	2,7	DNY ₅	DNY ₈	DNY ₅	6,0		∇
6	19,6	30,3	21,1	23,6	0	0	0	0,0	DNY ₄	DNY ₈	DNY ₅	5,7		∇
7	15,0	23,6	14,8	17,6	0	10	2	4,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0	15,9	⋮ K
8	14,3	24,1	14,4	17,3	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
9	13,5	20,6	17,1	17,6	0	5	2	2,3	ÉNY ₁	ÉNY ₄	DK ₁	2,0		
10	16,1	22,4	17,3	18,8	3	3	0	2,0	DK ₂	DK ₃	D ₁	2,0		
11	16,4	23,8	19,0	20,1	0	3	8	3,7	D ₂	D ₄	D ₃	3,0	1,9	⋮
12	18,1	23,6	17,8	19,8	0	0	3	1,0	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₃	2,7		∠
13	15,5	18,8	16,0	17,1	10	10	8	9,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	1,1	⋮
14	15,0	17,8	15,8	16,6	0	10	10	6,7	DNY ₂	DNY ₃	D ₁	2,0	3,7	⋮
15	14,4	21,0	14,3	16,5	0	5	0	1,7	D ₁	D ₄	D ₂	2,3		
16	13,8	22,4	15,6	17,4	0	3	0	1,0	D ₂	D ₅	D ₃	3,3		
17	14,5	23,0	15,5	17,7	0	5	10	5,0	É ₁	É ₃	É ₂	2,0	0,4	⋮ K
18	15,0	16,8	15,9	16,4	10	10	10	10,0	É ₂	ÉK ₄	ÉK ₃	3,0	11,4	⋮
19	14,3	18,0	15,0	16,1	10	10	0	6,7	DK ₃	DK ₄	DK ₁	2,7		
20	12,6	16,8	15,6	15,7	8	10	10	9,3	DK ₁	DK ₃	DK ₃	2,3	1,1	⋮
21	10,4	17,9	15,0	15,1	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,0		
22	12,5	18,4	10,5	13,5	6	0	0	2,0	É ₅	É ₇	É ₂	4,7		∇
23	6,4	18,8	11,4	12,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	D ₃	D ₂	2,0		
24	10,0	20,0	15,0	15,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₁	2,7		
25	11,9	20,6	15,6	16,5	0	3	0	1,0	D ₂	DNY ₆	DNY ₂	3,3		
26	11,3	21,3	15,6	16,5	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₁	2,0		
27	11,8	20,3	16,1	16,6	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₃	ÉK ₂	2,0		
28	14,0	20,5	13,1	15,7	0	0	0	0,0	D ₁	DNY ₄	ÉNY ₁	2,0		
29	10,0	20,6	15,0	15,7	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₆	DK ₁	3,0		≡
30	9,9	21,8	15,8	16,3	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		≡
31														
Átlag	13,7	21,7	16,3	17,5	2,9	3,4	3	3,1				3,0	40,3 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

30,3°C, 6-án délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

6,4°C, 23-án reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **9**Napi maximum: **15,9 mm**, 7-én.Viharos napok: **4; 5; 6; 22-én.**Távoli villámlás: **12-én.**Zivatar: **7; 17-én**Ködös napok száma: **2**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. *Őktóber**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	12,3	21,6	17,6	17,5	0	8	10	6,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	NY ₁	1,7		
2	11,6	11,9	12,1	12,2	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	É ₅	É ₂	3,3	8,0	∴
3	10,9	18,9	12,0	13,7	6	0	0	2,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
4	9,8	19,8	12,9	14,1	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		
5	9,4	19,4	13,1	14,0	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		
6	12,8	17,8	15,3	15,5	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		
7	11,0	17,3	14,0	14,3	10	3	10	7,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3		
8	8,4	16,9	11,5	12,3	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₃	3,7		
9	6,5	18,4	11,4	12,2	0	0	0	0,0	—	DNY ₃	DNY ₁	1,3		
10	10,0	20,0	13,5	14,5	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₅	DNY ₂	2,7		
11	7,4	18,9	11,1	12,4	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
12	7,5	18,8	14,4	14,0	0	0	10	3,3	DK ₁	DNY ₄	DNY ₃	2,7		≡
13	13,0	18,9	15,8	16,1	10	8	10	9,3	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₃	3,3	1,7	∴
14	13,8	16,8	13,9	14,8	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		∴
15	11,8	20,5	12,0	14,3	3	0	0	1,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	NY ₃	3,0		
16	5,5	11,1	10,5	9,7	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₄	ÉNY ₃	3,0		
17	8,5	13,9	9,6	10,7	10	10	0	6,7	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₁	1,7		
18	7,5	17,4	12,9	12,9	10	5	0	5,0	ÉNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
19	15,0	18,5	10,6	13,9	10	10	10	10,0	DNY ₇	DNY ₆	DNY ₄	5,7	3,5	∴ ∇
20	5,0	14,0	12,3	11,1	0	0	10	3,3	DNY ₂	DNY ₆	NY ₂	3,3		
21	10,3	7,3	5,4	7,3	10	10	0	6,7	NY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,0	3,6	∴
22	5,0	9,0	6,6	7,1	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	DNY ₅	3,7		
23	5,5	13,1	11,8	10,8	10	5	8	7,7	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₄	4,3		∴
24	8,3	18,5	14,8	14,3	0	4	0	1,3	É ₁	DNY ₅	DNY ₅	3,7		
25	12,3	16,6	11,4	13,2	10	10	10	10,0	DNY ₃	DNY ₄	NY ₂	3,0		
26	9,5	15,5	10,6	11,8	10	5	0	5,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3		
27	9,3	15,8	12,4	12,7	10	4	8	7,3	DNY ₂	ÉNY ₇	ÉNY ₃	4,0		≡ ∇
28	8,6	16,0	10,4	11,6	10	0	8	6,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₃	2,7		
29	5,3	16,5	12,1	11,7	0	5	5	3,3	D ₂	D ₃	D ₁	2,0		
30	7,1	19,0	10,3	11,9	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		≡
31	7,3	17,4	10,9	11,8	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		≡
Átlag	9,2	16,6	12,0	12,7	5,5	4,4	4,8	4,9				2,8	16,8 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **21,6°C**, 1-én délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **5,0°C**, 22-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **4** Napi maximum: **8,0 mm**, 2-án.
 Viharos napok: **19; 27-én.**
 Ködös napok száma: **4**

Meteorológiai megfigyelések

Veszprém

1862. *Novembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	8,0	14,9	12,5	12,0	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
2	8,5	14,5	9,5	10,6	10	4	5	6,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
3	8,8	9,0	7,4	8,2	10	10	10	10,0	K ₂	K ₄	DK ₃	3,0	8,2	☉☉☉
4	6,1	8,3	5,5	6,4	10	10	6	8,7	DK ₅	DK ₆	DK ₅	5,3	1,3	☉
5	4,5	7,9	8,4	7,3	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₄	DK ₃	2,7		
6	5,0	5,1	5,3	5,2	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₃	DK ₂	2,3	11,7	☉
7	4,9	6,1	5,6	5,6	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₃	DK ₃	2,7		
8	5,3	6,5	5,9	5,9	10	10	10	10,0	K ₁	K ₃	K ₂	2,0	2,5	☉
9	5,8	6,8	6,3	6,3	10	10	10	10,0	K ₁	K ₃	K ₂	2,0		☉☉☉
10	5,6	7,3	6,9	6,7	10	10	10	10,0	K ₂	K ₄	K ₃	3,0		
11	6,4	8,8	8,3	8,0	10	10	10	10,0	K ₂	K ₅	K ₃	3,3		
12	8,0	10,1	8,5	8,8	10	10	5	8,3	DK ₄	DK ₆	DK ₂	4,0	6,1	☉
13	8,1	11,4	4,3	7,1	8	2	0	3,3	DK ₂	DK ₅	DK ₂	3,0		
14	2,1	2,8	3,0	2,8	5	10	10	8,3	DK ₁	DK ₄	DK ₂	2,3	4,8	☉
15	2,8	4,5	4,4	4,1	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₁	2,3		
16	3,5	5,3	4,4	4,4	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₃	K ₂	2,0		☉☉☉
17	4,0	5,9	2,4	3,7	10	10	10	10,0	É ₁	É ₂	K ₁	1,3		☉☉☉
18	0,3	1,1	-2,6	-0,9	10	5	0	5,0	K ₂	K ₃	K ₁	2,0		☉☉☉
19	-4,0	1,0	-2,8	-2,1	0	0	0	0,0	DK ₁	DK ₃	DK ₂	2,0		
20	-2,3	-1,0	-0,8	-1,1	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	9,6	*
21	-0,4	0,9	-1,1	-0,4	10	10	10	10,0	É ₁	É ₃	É ₁	1,7	6,6	*
22	-1,9	0,5	-0,9	-0,7	10	10	10	10,0	É ₂	É ₃	É ₁	2,0		
23	-1,5	0,1	-2,5	-1,5	10	10	0	6,7	ÉK ₁	ÉK ₄	ÉK ₂	2,3	5,1	*
24	-4,8	-1,0	0,0	-1,4	10	10	0	6,7	DK ₂	DK ₅	DK ₃	3,3		☉☉☉
25	0,8	0,9	1,0	1,0	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₃	DK ₄	2,7		☉☉☉
26	2,6	5,8	4,5	4,4	10	10	10	10,0	DK ₃	K ₆	K ₄	4,3	2,3	☉
27	4,1	5,3	5,3	5,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3	18,3	☉
28	2,8	2,6	2,8	2,8	10	10	10	10,0	ÉNY ₅	ÉNY ₅	ÉNY ₃	4,3	0,7	☉
29	3,9	4,8	3,8	4,1	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₅	DK ₄	3,7		☉☉☉
30	1,0	3,0	0,1	1,1	10	8	0	6,0	K ₄	K ₄	K ₁	3,0		
31														
Átlag	3,3	5,3	3,8	4,1	9,4	9	7,5	8,6				2,8	77,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **14,9°C**, 1-én délután 2 óraker
 Terminus minimum hőmérséklet: **-4,8°C**, 24-én reggel 6 óraker

Csapadékos napok száma: **12** Napi maximum: **18,3 mm**, 27-én
 Viharos nap nem volt.
 Ködös napok száma: **8**
 Havazásos napok száma: **3**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1862. *Decembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-2,4	2,3	-2,3	-1,2	0	0	0	0,0	ÉK ₁	ÉK ₃	DK ₂	2,0		
2	-4,4	0,5	-3,8	-2,9	0	0	0	0,0	ÉK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0		
3	-5,9	-0,5	-5,3	-4,2	0	0	0	0,0	É ₁	DK ₃	D ₁	1,7		
4	-7,0	1,0	-5,1	-4,1	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		
5	-8,0	-2,5	-7,0	-6,1	0	0	0	0,0	É ₁	DK ₄	D ₁	2,0		
6	-9,1	-2,0	-6,9	-6,2	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		
7	-7,6	-0,3	-2,6	-3,3	2	0	10	4,0	DNY ₁	DNY ₂	ÉNY ₂	1,7		∴ *
8	-5,0	-5,0	-4,0	-4,5	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₂	DK ₂	1,7	11,2	* ∴ ≡
9	-5,1	-0,6	-0,5	-1,7	10	10	10	10,0	DK ₂	ÉNY ₂	ÉNY ₂	2,0	2,3	≡ *
10	-3,3	-2,4	-3,6	-3,2	10	10	10	10,0	É ₁	É ₃	É ₂	2,0		
11	-5,4	0,5	-0,8	-1,6	10	5	6	7,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	DK ₂	2,0	3,3	*
12	-4,8	-2,0	-0,4	-1,9	10	10	10	10,0	DK ₂	K ₄	ÉK ₂	2,7	7,9	≡ * ∴
13	1,8	2,4	0,3	1,1	10	2	0	4,0	É ₇	É ₄	É ₃	4,7		∇
14	-0,8	1,9	1,1	0,8	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
15	1,5	1,6	-0,8	0,4	10	3	0	4,3	É ₅	É ₅	É ₄	4,7		*
16	-3,6	0,3	-5,0	-3,4	5	8	0	4,3	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		
17	-8,0	-5,9	-6,3	-6,6	0	10	10	6,7	DK ₂	DK ₃	D ₂	2,3		≡
18	-6,6	-6,0	-6,3	-6,3	10	10	10	10,0	D ₂	D ₄	D ₄	3,3		≡ *
19	-5,3	-1,9	1,0	-1,3	5	10	0	5,0	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₅	4,3	14,8	*
20	1,3	2,4	1,5	1,6	10	5	0	5,0	NY ₂	NY ₄	NY ₆	4,0		
21	-1,0	2,0	-0,8	-0,1	10	7	0	5,7	NY ₇	NY ₃	NY ₃	4,3		∇
22	-3,4	1,8	-2,0	-1,4	5	3	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3		
23	-3,5	-2,4	-3,6	-3,3	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	É ₆	4,0		
24	-4,5	0,1	-2,4	-2,3	0	0	10	3,3	É ₁	É ₃	D ₂	2,0		
25	-2,3	0,4	-0,4	-0,7	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3		*
26	4,0	4,5	1,1	2,7	8	0	0	2,7	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
27	1,5	3,5	1,8	2,1	10	5	0	5,0	ÉNY ₃	ÉNY ₈	ÉNY ₈	6,3	0,5	* ∇
28	1,9	2,8	0,5	1,4	10	10	5	8,3	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3		
29	0,3	4,9	-0,9	0,8	0	5	10	5,0	NY ₂	NY ₄	NY ₃	3,0		≡
30	-1,8	3,1	5,5	3,1	0	0	6	2,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	DNY ₆	3,3		≡
31	6,1	4,6	4,5	4,9	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	ÉNY ₅	3,7	11,2	∴
Átlag	-2,9	0,3	-1,7	-1,5	6	5,3	4,4	5,2				2,9	51,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **6,1°C**, 31-én reggel 6 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-9,1°C**, 6-án reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **7**Napi maximum: **14,8 mm**, 19-én.Viharos napok: **13; 21; 27-én.**Ködös napok száma: **7**Havazásos napok száma: **6**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. Január

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	2,8	6,8	1,6	3,2	8	0	0	2,7	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		
2	1,0	0,9	-1,0	-0,1	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₃	DK ₂	2,3		≡
3	-2,0	-0,8	-0,3	-0,8	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₃	DK ₁	2,0		≡ ∴
4	0,3	2,3	0,5	0,8	10	5	10	8,3	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3	6,3	≡ ∴
5	0,1	0,6	0,0	0,2	10	10	0	6,7	DNY ₁	DNY ₃	D ₂	2,0		≡
6	4,8	10,3	5,9	6,7	0	0	0	0,0	DNY ₆	DNY ₇	NY ₂	5,0		∇
7	4,6	9,3	1,6	4,3	0	8	10	6,0	DNY ₂	DNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
8	0,6	3,3	1,4	1,6	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₃	2,3	2,3	∴
9	0,9	2,5	1,5	1,6	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₂	DNY ₁	1,7	9,8	≡ ∴
10	0,8	2,9	2,5	2,1	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₄	2,7		≡
11	0,6	3,5	0,8	1,4	10	10	10	10,0	K ₃	K ₄	DK ₃	3,3		≡ ∴
12	0,4	2,8	1,4	1,4	10	10	10	10,0	ÉNY ₁	ÉNY ₂	ÉNY ₂	1,7	6,5	∴
13	2,0	2,8	0,8	1,5	10	10	0	6,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₂	4,0		
14	-0,3	0,6	0,1	0,1	10	10	0	6,7	DK ₂	DK ₃	DK ₂	2,3		≡
15	0,3	1,1	0,6	0,6	10	10	10	10,0	K ₁	K ₃	K ₁	1,7		≡
16	0,1	0,3	-0,3	-0,1	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₃	DK ₄	3,0		
17	-1,8	-1,0	-0,5	-1,0	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₃	DK ₂	2,0		
18	-0,4	0,5	0,6	0,3	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	D ₃	3,0	4,4	∴
19	2,0	1,5	1,5	1,6	10	10	0	6,7	ÉNY ₄	DK ₃	DK ₃	3,3		
20	3,0	7,9	7,3	6,3	0	0	0	0,0	DNY ₅	DNY ₆	DNY ₆	5,7	0,9	∴
21	2,4	5,0	1,6	2,6	5	8	0	4,3	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,3		* ∇
22	1,3	4,6	2,3	2,6	8	10	0	6,0	ÉNY ₅	É ₆	É ₂	4,3	0,3	*
23	4,5	9,8	2,4	4,7	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
24	0,8	6,9	1,0	2,4	10	0	0	3,3	DNY ₁	DNY ₂	DNY ₁	1,3		≡
25	0,4	4,9	2,6	2,6	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₆	4,7		≡
26	2,1	5,8	3,8	3,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₃	4,7		∇
27	0,0	5,6	2,1	2,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
28	2,6	6,6	2,5	3,5	10	0	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3		
29	1,6	5,8	2,0	2,8	8	0	10	6,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	NY ₄	3,7		
30	1,8	8,5	4,0	4,5	10	6	0	5,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₄	3,3		∴
31	2,4	9,8	5,0	5,5	0	0	0	0,0	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₃	4,3		
Átlag	1,3	4,2	1,8	2,2	7,7	6,4	4,5	6,2				3,1	30,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **10,3°C**, 6-án délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **-2,0°C**, 3-án reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **7** Napi maximum: **9,8 mm**, 9-én.Viharos napok: **6; 21^a; 26-án.**Ködös napok száma: **11** Havazásos napok száma: **1**^a) 21-én délelőtt az észlelési iöpontok között fújt viharos szél.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. február

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	4,0	9,1	5,8	6,2	0	0	0	0,0	DNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3		
2	2,8	6,8	4,3	4,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,7	1,4	∴
3	1,8	8,1	2,5	3,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
4	-1,1	4,0	1,4	1,5	10	10	10	10,0	D ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		≡
5	0,4	7,9	5,0	4,6	10	0	10	6,7	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3	1,1	≡ ∴
6	2,4	3,4	6,1	4,5	10	10	10	10,0	É ₂	É ₄	É ₆	4,0	0,6	∴
7	4,9	8,1	6,3	6,4	10	10	0	6,7	É ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,7		
8	6,1	13,8	4,9	7,5	3	0	0	1,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		
9	4,3	5,0	2,1	3,4	8	10	0	6,0	NY ₃	NY ₇	NY ₆	5,3		∇
10	0,6	4,0	1,0	1,7	3	8	0	3,7	ÉNY ₅	É ₄	É ₂	3,7		*
11	-1,3	6,3	2,0	2,3	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₃	3,7		
12	1,5	8,5	2,8	3,9	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
13	2,5	5,5	2,0	3,0	8	8	0	5,3	ÉNY ₃	ÉNY ₈	ÉNY ₈	6,3		* ∇
14	-1,0	1,1	-1,5	-0,7	8	5	0	4,3	ÉNY ₆	ÉNY ₈	ÉNY ₇	7,0		∇
15	-3,8	1,1	-1,9	-1,5	0	10	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7		
16	-3,6	1,3	-2,3	-1,7	0	5	0	1,7	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
17	-3,5	3,1	0,4	0,1	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3		
18	-0,6	5,0	2,8	2,5	0	0	0	0,0	NY ₂	NY ₅	NY ₄	3,7		
19	1,9	7,8	-0,1	2,4	0	0	0	0,0	NY ₄	É ₇	É ₅	5,3		∇
20	-2,1	1,9	-1,9	-1,0	0	0	0	0,0	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		
21	-4,9	2,8	-2,8	-1,9	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₃	3,0		
22	-4,0	3,8	-1,8	-0,9	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
23	-0,8	6,3	1,1	2,0	8	5	0	4,3	DNY ₃	É ₇	É ₃	4,3		∇
24	1,3	5,3	1,0	2,2	10	10	0	6,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₂	4,0		*
25	-1,5	5,0	2,5	2,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
26	0,1	7,9	1,6	2,9	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	D ₂	3,3		
27	-2,3	10,3	0,9	2,5	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₂	2,3		
28	-0,5	10,3	2,0	3,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		≡
29														
30														
31														
Átlag	0,1	5,8	1,6	2,4	3,5	3,6	1,4	2,8				3,7	3,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **13,8°C**, 8-án délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **-4,9°C**, 21-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **3** Napi maximum: **1,4 mm**, 2-án
 Viharos napok: **9; 13; 14; 19; 23-án.**
 Ködös napok száma: **3**
 Havazásos napok száma: **0**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Március**Németh Ferenc*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	0,5	8,9	2,8	4,0	8	0	0	2,7	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		≡
2	0,1	11,1	2,5	4,3	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
3	0,3	10,4	3,9	4,9	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₃	2,7		≡
4	1,8	10,8	6,5	6,6	10	5	10	8,3	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₃	3,3		
5	0,4	13,1	5,5	6,4	10	10	0	6,7	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		≡
6	4,0	14,0	9,8	9,6	0	0	0	0,0	NY ₃	NY ₇	NY ₆	5,3		∇
7	9,3	16,0	7,5	10,3	0	8	10	6,0	NY ₇	NY ₈	NY ₂	5,7	0,7	∇
8	8,3	13,1	5,5	8,4	10	10	10	10,0	NY ₇	NY ₇	NY ₄	6,0	9,5	∇
9	3,8	6,6	4,0	4,9	10	10	10	10,0	NY ₃	NY ₄	NY ₂	3,0	0,8	∇
10	4,3	7,5	7,6	7,0	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7	16,3	∇
11	3,5	9,5	4,6	5,8	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0	6,3	∇
12	4,1	10,5	6,8	7,3	10	10	10	10,0	K ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7	1,7	∇
13	5,4	12,5	9,5	9,5	10	10	0	6,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₆	4,0		∇
14	5,3	8,5	5,5	6,5	10	10	0	6,7	K ₃	K ₄	K ₂	3,0	4,5	∇
15	5,0	9,3	8,1	7,9	10	10	10	10,0	K ₂	K ₄	DK ₇	4,3		∇
16	7,4	11,0	8,4	9,1	10	10	10	10,0	DK ₄	DK ₆	DK ₃	4,3		∇
17	6,9	12,8	7,6	9,0	10	10	10	10,0	ÉK ₂	ÉK ₄	ÉK ₃	3,0	3,2	∇
18	7,3	5,9	4,4	5,7	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₆	4,7	9,7	∇
19	3,8	7,9	3,5	4,9	10	10	0	6,7	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,3		∇
20	2,5	8,5	4,8	5,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,0		∇
21	4,4	7,9	6,0	6,3	5	8	0	4,3	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3		∇
22	4,5	7,9	5,0	5,9	8	10	0	6,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,0		∇
23	3,0	9,4	4,6	5,7	10	0	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3	0,5	∇
24	5,3	10,8	8,6	8,6	10	0	0	3,3	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		∇
25	5,8	11,0	9,0	9,0	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	É ₂	2,7	0,9	∇
26	7,5	13,5	8,5	9,8	0	0	0	0,0	É ₁	DNY ₅	DNY ₃	3,0		∇
27	9,0	9,6	5,0	7,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₆	4,7		∇
28	3,1	11,8	9,4	8,7	10	0	0	3,3	ÉNY ₆	ÉNY ₇	ÉNY ₃	5,3		∇
29	8,0	11,0	9,0	9,5	8	0	10	6,0	ÉNY ₆	ÉNY ₆	ÉNY ₃	5,0	4,2	∇
30	2,0	3,9	3,0	3,2	10	6	0	5,3	ÉNY ₇	ÉNY ₈	ÉNY ₆	7,0	1,1	* ∇
31	1,8	3,3	1,0	2,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₅	ÉNY ₇	D ₄	5,3	0,3	* ∇
Átlag	4,4	9,9	6,1	6,9	7,7	6,4	4,5	6,2				3,8	59,6 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **16,0°C**, 7-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **0,1°C**, 2-án reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **14** Napi maximum: **16,3 mm**, 10-énViharos napok: **6; 7; 8; 15; 28; 30^a; 31-én.**Ködös napok száma: **3** Havazásos napok száma: **2**^a) Reggel fél 5-kor 9-es erősségű szél fújt, esővel.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Április**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	0,3	8,6	1,5	3,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₅	D ₂	3,0		
2	2,5	9,9	5,5	6,3	6	5	0	3,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₃	3,0		
3	3,8	12,5	7,3	8,2	9	5	0	4,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
4	4,5	12,0	8,1	8,7	10	10	8	9,3	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,0		
5	5,3	11,3	5,9	7,6	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₃	3,7		
6	5,3	13,9	6,3	8,4	10	0	0	3,3	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,3		
7	3,5	14,6	9,5	9,8	5	0	0	1,7	D ₂	D ₆	D ₃	3,7		
8	5,1	16,3	10,1	10,9	0	3	5	2,7	É ₂	NY ₆	NY ₇	5,0		∇
9	5,5	7,1	4,6	6,0	5	10	8	7,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,3	2,3	∴
10	2,1	7,8	3,0	4,5	0	9	0	3,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7		
11	4,0	10,8	8,6	8,5	10	8	10	9,3	K ₂	K ₆	DK ₅	4,3		∴
12	5,5	10,1	8,6	8,7	10	10	10	10,0	DK ₄	DK ₄	DK ₂	3,3	5,1	∴
13	7,3	16,9	9,1	11,1	5	4	0	3,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		
14	6,5	18,3	10,8	12,1	0	0	5	1,7	É ₁	DNY ₅	DNY ₂	2,7		
15	9,6	16,4	9,9	11,9	8	4	0	4,0	ÉNY ₂	DK ₆	DK ₃	3,7		
16	8,5	15,1	7,3	10,0	3	5	0	2,7	DK ₂	É ₄	É ₂	2,7		
17	4,4	12,5	7,4	8,4	0	2	0	0,7	DNY ₂	É ₆	É ₁	3,0		
18	5,0	12,0	6,5	8,0	0	5	0	1,7	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
19	5,5	13,1	7,6	9,0	5	10	0	5,0	NY ₂	NY ₄	NY ₅	3,7	1,2	∴
20	7,3	12,3	7,1	8,9	8	5	0	4,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7	0,3	∴
21	5,8	14,5	9,3	10,2	0	8	0	2,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₃	3,0		
22	6,3	16,0	12,9	12,5	8	10	10	9,3	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,0		∴
23	12,5	17,1	8,3	12,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	NY ₄	NY ₅	3,7	4,8	∴
24	6,4	9,1	5,3	7,0	10	5	0	5,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₅	4,7		
25	2,5	6,3	5,0	5,2	4	10	10	8,0	ÉNY ₆	ÉNY ₇	ÉNY ₄	5,7	8,6	* ∴ ∇
26	5,3	10,9	7,5	8,3	10	10	0	6,7	ÉNY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₆	6,0	1,2	∴ ∇
27	7,4	8,9	7,4	8,2	10	10	0	6,7	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,3	0,8	∴
28	7,3	18,3	13,6	13,7	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₅	4,3		∠
29	13,4	17,8	9,1	12,8	3	8	0	3,7	DNY ₃	DNY ₅	DNY ₂	3,3		∴
30	12,5	17,8	11,3	13,7	10	8	0	6,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
31														
Átlag	6,0	12,9	7,8	9,1	5,6	6,1	2,5	4,8				3,5	24,4 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

18,3°C, 14-én és 28-án délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

0,3°C, 1-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: 8

Napi maximum: 8,6 mm, 25-én

Viharos napok: 8; 25; 26-án.

Távoli villámlás: 28-án.

Ködös napok száma: 0

Havazásos napok száma: 1

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. Május

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	8,9	18,8	13,6	14,3	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₃	3,0		
2	9,0	16,9	10,9	12,5	10	0	0	3,3	NY ₃	NY ₄	NY ₅	4,0		
3	10,0	18,5	14,4	14,9	0	0	10	3,3	NY ₂	NY ₃	NY ₁	2,0		
4	13,0	20,0	14,8	16,2	10	5	10	8,3	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₃	3,7		◁ ∴
5	13,8	18,0	13,8	15,4	10	8	8	8,7	NY ₃	DK ₄	DK ₂	3,0	3,5	∴ ☒
6	13,5	16,3	13,8	14,9	5	10	0	5,0	NY ₃	ÉK ₆	ÉK ₃	4,0	5,5	▲ ∴ ☒
7	11,6	19,0	15,9	16,2	0	5	0	1,7	É ₂	É ₅	É ₃	3,3		
8	13,8	20,6	16,3	17,3	0	3	0	1,0	É ₃	É ₆	É ₆	5,0		
9	12,3	17,4	11,9	13,9	0	0	0	0,0	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
10	8,4	19,0	12,3	13,6	0	0	0	0,0	ÉK ₂	ÉK ₃	ÉK ₁	2,0		
11	11,1	22,1	15,8	16,8	0	0	10	3,3	D ₁	DNY ₃	DNY ₃	2,3	1,5	∴
12	14,0	21,3	15,6	17,2	0	7	0	2,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3	13,6	∴ ☒
13	15,5	22,8	16,4	18,4	0	5	0	1,7	DNY ₂	NY ₃	NY ₂	2,3		
14	15,8	20,0	17,0	18,0	0	10	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,3		☒ ◁
15	15,3	23,1	17,3	18,8	0	4	0	1,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	D ₁	3,0		
16	16,3	23,9	18,3	19,8	0	3	0	1,0	DK ₁	DK ₄	DK ₃	2,7		
17	16,8	24,9	17,5	19,8	0	5	0	1,7	DK ₁	DK ₄	DK ₁	2,0	6,8	∴ ☒
18	15,5	24,8	17,5	19,4	0	6	0	2,0	DK ₂	DK ₆	D ₂	3,3		
19	15,1	25,5	19,0	20,3	0	2	0	0,7	D ₁	D ₆	D ₃	3,3		
20	17,8	25,1	13,6	18,1	0	5	0	1,7	DNY ₃	DNY ₇	ÉNY ₇	5,7		∇
21	10,4	19,3	12,8	14,4	5	10	3	6,0	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₆	5,0	0,9	∴
22	11,5	16,9	14,0	14,7	10	3	0	4,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	D ₂	3,3		
23	10,9	24,8	20,8	19,9	0	0	10	3,3	DK ₃	DK ₆	DNY ₃	4,0		
24	16,6	18,8	14,9	16,9	8	10	5	7,7	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₄	3,7	6,0	∴ ☒ ∇
25	14,5	13,3	11,8	13,4	10	10	10	10,0	DNY ₄	DNY ₃	DNY ₂	3,0	2,2	∴
26	11,1	18,9	15,3	15,7	10	5	6	7,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3		
27	14,5	16,0	14,5	15,5	10	10	8	9,3	DNY ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₅	3,7	1,2	∴
28	13,4	19,3	14,9	16,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,3		
29	15,8	22,1	16,3	18,2	5	3	0	2,7	ÉNY ₁	ÉNY ₆	ÉNY ₃	3,3		
30	17,8	23,9	19,0	20,5	0	2	5	2,3	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₃	4,3		∴ ∇
31	17,0	15,0	13,9	15,5	0	10	8	6,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	É ₄	3,7	3,5	∴
Átlag	13,6	20,2	15,3	16,7	3,3	4,9	3,3	3,8				3,3	44,7 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **25,5°C**, 19-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **8,4°C**, 10-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **10** Napi maximum: **13,6 mm**, 12-énViharos napok: **20; 24^a; 30-án.** Jégeső: **6-án.**Távoli villámlás: **4; 14-én.** Zivatar: **5; 6; 12; 14; 17; 24-én.**

a) Napközben 1-2 óra között fújt viharos erősségű szél.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Június**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	12,0	16,5	11,1	13,3	10	10	0	6,7	É ₂	É ₆	É ₅	4,3		
2	8,6	14,8	10,1	11,5	0	5	2	2,3	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,0		
3	9,4	14,6	10,4	11,8	5	5	0	3,3	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₂	4,3		∇
4	9,5	15,1	12,0	12,7	0	3	8	3,7	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₂	3,0		⊠
5	13,0	16,0	12,8	14,2	10	10	3	7,7	NY ₃	NY ₅	DNY ₇	5,0	0,9	∇
6	12,4	20,4	15,9	16,7	0	8	0	2,7	NY ₂	DNY ₆	DNY ₆	4,7		
7	15,3	16,9	14,9	16,0	8	10	5	7,7	DNY ₇	DNY ₆	DNY ₃	5,3	4,2	∇
8	14,5	24,9	21,3	21,0	0	5	0	1,7	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₆	5,0		
9	17,4	23,1	19,4	20,4	8	4	10	7,3	NY ₄	NY ₅	NY ₃	4,0		
10	17,3	25,1	19,8	21,0	0	10	0	3,3	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
11	18,5	28,5	20,4	22,5	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₂	3,7		
12	20,1	28,9	21,8	23,7	0	0	2	0,7	DNY ₁	DNY ₅	DNY ₃	3,0		∠
13	19,4	19,8	15,9	18,3	0	10	5	5,0	NY ₂	ÉNY ₆	É ₅	4,3		
14	15,6	17,8	12,9	15,4	8	10	0	6,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3	1,4	∇
15	13,1	16,9	13,5	14,8	8	10	0	6,0	NY ₄	NY ₇	NY ₅	5,3		∇
16	14,4	16,0	13,9	15,1	10	10	2	7,3	NY ₄	NY ₅	NY ₅	4,7	0,7	∇
17	14,0	21,3	14,4	16,6	6	10	2	6,0	ÉNY ₄	ÉNY ₅	NY ₃	4,0		∠
18	15,6	23,0	17,8	19,1	8	8	6	7,3	NY ₃	NY ₅	DNY ₂	3,3	6,7	⊠
19	15,9	25,4	21,6	21,7	0	4	3	2,3	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₄	3,7		
20	17,5	26,8	16,4	19,8	8	8	0	5,3	DNY ₂	DNY ₆	NY ₂	3,3		
21	15,9	21,1	18,1	18,9	10	0	3	4,3	É ₂	É ₆	É ₅	4,3	1,3	∇
22	17,1	21,1	17,5	18,9	8	3	6	5,7	É ₆	É ₈	É ₇	7,0		∇
23	16,8	23,9	19,6	20,5	7	10	0	5,7	ÉK ₅	ÉK ₆	ÉK ₃	4,7		
24	20,0	26,4	19,8	22,0	0	5	0	1,7	ÉK ₃	ÉK ₆	ÉK ₂	3,7		
25	20,0	26,9	17,8	21,2	0	3	0	1,0	K ₂	K ₅	K ₂	3,0		
26	20,3	28,4	23,9	24,7	2	3	10	5,0	ÉK ₂	ÉK ₄	ÉK ₂	2,7		
27	20,8	27,3	22,4	23,8	6	3	3	4,0	K ₃	K ₆	K ₂	3,7		
28	22,5	28,8	23,8	25,3	0	8	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
29	21,9	32,6	25,4	26,9	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₂	3,0		
30	23,5	30,8	22,8	25,5	0	3	0	1,0	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₅	4,0		
31														
Átlag	16,4	22,6	17,6	19,1	4,1	5,9	2,3	4,1				4,0	15,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

32,6°C, 29-én délután 2 órakor

Terminus minimum hőmérséklet:

8,6°C, 2-án reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma:

6

Napi maximum:

6,7 mm, 18-ánViharos napok: **3; 5; 7; 15; 22-én.**Távoli villámlás: **12; 17-én.**Zivatar: **18-án.****4-én** hajnalban dér vol.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. Július

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	20,9	25,0	21,0	22,7	0	0	7	2,3	ÉNY ₅	ÉNY ₈	ÉNY ₄	5,7		∇
2	20,5	26,0	18,6	21,6	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
3	19,5	29,0	23,4	24,5	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₆	DNY ₄	4,3		∠
4	21,6	25,4	20,3	22,6	10	8	10	9,3	ÉNY ₃	NY ₃	DNY ₄	3,3		∴
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														∴
14														
15														
16														
17														∴
18														
19													37,1 ^b	∴ K
20	12,8	19,4	13,0	15,2	0	8	0	2,7	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
21	14,0	24,1	17,5	19,0	8	0	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₁	2,7		
22	20,6	29,0	23,3	24,7	0	0	0	0,0	DNY ₄	DNY ₈	DNY ₅	5,7		∇
23	22,5	29,5	24,3	25,8	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₃	3,3		
24	22,8	28,8	18,0	22,6	0	0	4	1,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₄	3,3		
25	15,9	20,0	16,0	17,7	10	0	0	3,3	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₃	4,7	3,5	∴ ∇
26	15,5	22,1	22,4	21,3	0	6	0	2,0	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₃	2,7		
27	16,3	20,9	17,8	18,9	0	10	0	3,3	É ₂	É ₄	É ₃	3,0		
28														
29														
30														
31	17,5	22,0	17,1	18,4	10	10	3	7,7	ÉNY ₄	NY ₆	NY ₅	5,0		∴
Átlag				21,2 ^a										40,6 mm

Terminus maximum hőmérséklet: **(29,5°C,)** 23-án délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **(12,8°C,)** 20-án reggel 6 órakerCsak 13 napon volt észlelés! Zivatar: **(19-én.)**Csapadékos napok száma: **4** Napi maximum:Viharos napok: **(1; 22; 25-én.)** Távoli villámlás: **(3-án.)**^{a)} Németh Ferenc a terminus közepet 16,03 R-fokra (20,0°C) korigálta^{b)} A csapadékösszeg a korábbi két csapadékhullás (13; 17.) mennyiségét is tartalmazza

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Augusztus**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	16,0	21,1	15,4	17,7	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₃	4,3		∇
2	16,8	23,8	17,4	19,6	0	5	0	1,7	NY ₂	NY ₅	NY ₂	3,0		
3	16,1	23,5	16,9	19,1	0	0	0	0,0	É ₂	É ₆	É ₄	4,0		
4	17,3	26,1	21,0	22,1	0	4	4	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,3		
5	21,3	29,3	19,0	22,9	0	4	0	1,3	ÉNY ₂	DNY ₇	DNY ₆	5,0		∇
6	22,3	29,4	23,5	25,4	10	2	0	4,0	NY ₂	NY ₆	NY ₂	3,3		
7	22,5	30,0	26,9	27,3	6	3	0	3,0	NY ₃	NY ₅	É ₂	3,3	0,3	☉ ☽
8	22,0	29,9	22,3	24,9	0	0	0	0,0	É ₂	É ₅	É ₃	3,3		
9	21,3	30,1	23,3	25,2	0	0	0	0,0	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
10	21,8	33,0	27,4	28,1	0	4	0	1,3	ÉNY ₂	D ₃	D ₂	2,3		
11	22,9	33,3	25,9	27,7	0	3	2	1,7	D ₂	D ₅	NY ₆	4,3		☽
12	23,3	32,5	24,6	27,0	0	4	3	2,3	ÉK ₂	ÉK ₄	ÉK ₃	3,0	1,7	☉
13	22,5	26,4	24,5	25,2	0	8	0	2,7	ÉNY ₁	ÉNY ₄	DNY ₃	2,7	1,1	☉
14	24,1	32,1	24,5	27,1	0	5	0	1,7	É ₂	É ₆	É ₂	3,3		
15	19,8	26,8	22,4	23,6	0	4	0	1,3	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₃	2,7		
16	16,3	29,8	23,9	24,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
17	19,0	32,5	26,0	26,6	2	0	0	0,7	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₄	4,0		
18	21,3	26,9	20,1	22,9	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3		☽
19	16,0	15,5	15,1	16,2	10	10	10	10,0	É ₄	É ₆	É ₄	4,7	4,5	☉
20	13,4	20,4	16,6	17,5	0	8	10	6,0	É ₂	É ₃	É ₂	2,3		
21	15,3	16,6	14,0	15,7	10	10	10	10,0	ÉK ₂	ÉK ₆	É ₇	5,0	12,1	☉ ∇
22	12,3	15,8	13,5	14,5	10	10	10	10,0	É ₆	É ₇	É ₆	6,3	0,5	☉ ∇
23	11,8	18,0	14,1	15,3	10	0	0	3,3	É ₆	É ₇	É ₃	5,3		∇
24	13,8	21,0	16,8	17,8	10	5	0	5,0	É ₃	É ₅	É ₂	3,3		
25	14,5	24,8	19,3	20,2	0	2	0	0,7	NY ₃	NY ₆	NY ₃	4,0		
26	15,0	25,5	20,9	21,3	0	4	0	1,3	NY ₁	DNY ₆	D ₄	3,7		
27	15,1	26,5	18,8	20,5	0	0	0	0,0	D ₂	D ₆	D ₃	3,7		
28	17,0	28,1	22,9	23,5	0	0	0	0,0	D ₃	D ₅	D ₃	3,7		
29	17,5	29,1	23,0	23,9	0	0	0	0,0	D ₂	D ₆	D ₅	4,3		
30	16,3	29,3	21,5	22,9	0	0	0	0,0	D ₃	D ₅	D ₁	3,0		
31	19,8	29,8	20,4	23,3	0	0	0	0,0	D ₁	D ₄	D ₁	2,0		
Átlag	18,2	26,3	20,7	22,2	2,2	3,1	1,6	2,3				3,6	20,3 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **33,3°C**, 11-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **11,8°C**, 23-án reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **6** Napi maximum: **12,1 mm**, 21-én.Viharos napok: **1; 5; 21; 22; 23-án.**Távoli villámlás: **7; 11; 18-án.** Zivatar: **7-én.**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. Szeptember

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	18,0	28,4	20,9	22,6	0	0	0	0,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		
2	20,0	28,1	21,3	23,2	4	8	0	4,0	DNY ₁	DNY ₂	DNY ₃	2,0		
3	18,8	28,8	23,4	24,1	4	0	3	2,3	DNY ₂	DNY ₇	DNY ₂	3,7		∇
4	22,1	27,1	20,8	23,2	0	4	0	1,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
5	17,3	25,8	17,1	19,8	0	8	0	2,7	DNY ₂	É ₈	É ₆	5,3		∠ ∇
6	15,4	24,3	16,8	18,8	8	8	4	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3		
7	15,0	23,8	18,3	19,3	2	0	0	0,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3		
8	18,8	23,6	19,6	20,9	10	8	5	7,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	É ₂	2,3		∴
9	18,4	25,5	18,1	20,6	4	0	0	1,3	É ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
10	15,1	26,3	20,0	20,9	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₅	DNY ₂	2,7		
11	17,1	13,1	12,3	14,2	8	10	10	9,3	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,7	1,3	∴
12	10,8	16,3	12,5	13,5	10	5	0	5,0	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,7		
13	8,8	18,6	11,0	12,9	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	D ₄	D ₂	2,7		
14	8,5	20,3	16,4	15,9	0	3	10	4,3	D ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₅	3,7		
15	13,0	18,4	11,4	14,1	6	0	0	2,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	DNY ₂	2,7		
16	9,8	20,8	13,9	15,1	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		
17	12,5	21,4	17,8	17,9	0	4	2	2,0	É ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₄	3,3		
18	12,3	19,3	13,5	15,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7		
19	10,4	23,3	16,8	17,3	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	D ₅	D ₃	3,0		
20	10,5	24,8	19,9	19,3	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₆	DNY ₅	4,0		
21	17,8	24,8	19,5	20,9	0	0	0	0,0	DNY ₇	DNY ₉	DNY ₇	7,7		∇
22	19,6	24,5	21,1	22,1	10	10	10	10,0	DNY ₄	DNY ₇	DNY ₅	5,3	0,6	∴ ∇
23	11,0	15,8	12,3	13,3	10	8	0	6,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0	18,3	∴
24	9,0	25,0	17,9	18,0	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₂	3,3		
25	15,1	25,5	17,5	19,4	0	0	5	1,7	DNY ₁	DNY ₅	ÉNY ₃	3,0		
26	16,9	26,1	18,4	20,5	0	8	8	5,3	ÉNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3		
27	15,8	18,6	14,0	16,1	6	5	10	7,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	DNY ₂	3,0	3,2	∴ ∴
28	13,8	17,6	15,0	15,9	10	10	4	8,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₁	2,3	26,8	∴ ∴
29	12,4	18,3	12,8	14,6	0	3	4	2,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
30	11,3	16,4	11,9	13,4	10	5	0	5,0	K ₂	K ₃	DK ₃	2,7		≡
31														
Átlag	14,5	22,3	16,7	18,1	3,4	3,6	2,5	3,2				3,2	50,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **28,8°C**, 3-án délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **8,5°C**, 14-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **5** Napi maximum: **26,8 mm**, 28-án.
 Viharos napok: **3; 5; 21; 22-én.**
 Távoli villámlás: **5-én.** Zivatar: **27; 28-án.**
 Ködös napok száma: **1** 7-én és 13-án csillaghullás

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Őktóber**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	11,1	18,4	15,0	15,1	10	5	0	5,0	DK ₁	DK ₃	DK ₃	2,3		≡
2	11,5	16,5	15,4	14,9	10	10	10	10,0	D ₁	D ₂	D ₂	1,7	11,8	∴
3	11,3	13,3	12,3	12,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,3		
4	11,8	19,0	13,6	14,7	0	5	0	1,7	É ₂	DK ₃	DK ₂	2,3		
5	12,8	22,0	18,3	18,1	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0		↙
6	12,5	20,9	13,1	15,2	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₆	DK ₂	3,3		↙
7	10,0	16,0	13,3	13,4	2	5	5	4,0	É ₂	DK ₆	DK ₃	3,7		
8	12,4	18,8	15,6	15,8	4	3	5	4,0	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		
9	12,3	19,5	15,1	15,7	7	3	0	3,3	DNY ₂	DNY ₄	D ₁	2,3		
10	9,5	20,5	15,0	15,2	5	10	2	5,7	D ₃	D ₆	D ₃	4,0		
11	9,3	18,9	13,6	14,1	0	0	0	0,0	D ₂	D ₆	D ₁	3,0		
12	9,4	19,9	15,8	15,4	0	6	8	4,7	DK ₂	DK ₆	DK ₄	4,0		
13	13,0	18,1	12,3	14,2	3	3	0	2,0	DK ₃	DNY ₇	ÉNY ₂	4,0	2,9	∴ ∇
14	7,9	19,8	13,1	13,7	5	5	0	3,3	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		≡
15	8,8	21,0	14,3	14,8	0	0	0	0,0	DK ₃	DK ₅	DK ₃	3,7		≡
16	8,4	18,8	12,0	13,0	0	0	0	0,0	É ₁	D ₄	D ₁	2,0		
17	8,1	19,5	13,0	13,7	0	0	0	0,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		
18	11,4	16,6	11,3	12,9	10	8	0	6,0	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
19	9,5	17,1	10,0	11,9	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,0		
20	6,5	17,0	10,3	11,2	0	0	0	0,0	ÉK ₂	ÉK ₃	K ₂	2,3		
21	8,4	14,8	8,5	10,3	0	0	2	0,7	DK ₂	DNY ₃	DNY ₁	2,0		
22	6,8	15,9	11,8	11,8	4	2	10	5,3	DNY ₂	DNY ₃	NY ₃	2,7		
23	9,8	12,0	10,0	10,7	8	10	10	9,3	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7	1,2	∴
24	8,6	9,9	6,6	8,2	10	5	0	5,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₆	5,7		∇
25	2,5	7,4	3,8	4,6	0	8	0	2,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₆	5,3		
26	1,9	9,1	4,0	5,0	0	0	0	0,0	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
27	0,1	9,3	1,1	3,2	0	0	0	0,0	ÉK ₁	ÉK ₃	ÉK ₂	2,0		≡ [∗]
28	0,4	7,9	0,8	2,7	2	0	2	1,3	ÉK ₂	K ₃	D ₂	2,3		
29	-1,5	7,5	7,8	5,6	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₄	3,3	0,5	≡ ∴
30	5,8	8,9	7,3	7,5	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		≡
31	12,8	14,5	10,9	12,5	10	10	10	10,0	DNY ₅	DNY ₄	DNY ₂	3,7		
Átlag	8,5	15,8	11,1	11,9	3,9	4,1	3	3,7				3,0	16,3 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **22,0°C**, 5-én délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **-1,5°C**, 29-én reggel 6 órakor

Csapadékos napok száma: **4** Napi maximum: **11,8 mm**, 2-án.
 Viharos napok: **13; 24-én.**
 Távoli villámlás: **5; 6-án.**
 Ködös napok száma: **6** **27-én** hajnalban dér volt.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Novembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	10,8	13,6	8,0	10,2	10	0	10	6,7	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₆	3,3	7,9	∴
2	7,3	11,3	10,6	10,0	10	8	10	9,3	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
3	10,0	8,6	10,4	9,9	10	10	0	6,7	DNY ₆	DNY ₅	DNY ₄	4,0		
4	5,0	10,0	7,3	7,4	0	0	10	3,3	DNY ₄	DNY ₄	DNY ₂	3,3		
5	6,8	12,3	9,1	9,4	8	10	0	6,0	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
6	6,5	12,5	6,8	8,2	8	9	3	6,7	NY ₄	NY ₆	NY ₇	5,7		∇
7	1,5	5,3	3,8	3,6	5	10	0	5,0	NY ₂	NY ₄	NY ₃	3,0		
8	2,5	6,1	4,6	4,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	1,3	* ∴
9	2,9	3,6	3,0	3,2	10	10	10	10,0	ÉK ₂	ÉK ₄	DK ₃	3,0	9,6	∴ *
10	2,0	4,6	3,6	3,5	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0	1,9	∴
11	3,1	6,9	7,1	6,1	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₄	DK ₃	2,7	2,8	∴
12	6,3	8,0	6,0	6,6	10	0	10	6,7	DK ₂	DK ₅	DK ₂	3,0	3,2	∴
13	5,6	6,6	6,1	6,2	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₃	DK ₂	2,0		≡
14	5,8	6,4	6,6	6,4	10	10	10	10,0	DK ₁	DK ₃	DK ₃	2,3		≡
15	6,8	8,8	7,4	7,6	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₃	2,7		≡
16	6,6	7,5	7,8	7,5	10	10	10	10,0	DK ₂	K ₃	K ₂	2,3	5,0	∴
17	7,1	8,6	6,9	7,4	10	10	10	10,0	É ₄	É ₅	É ₅	4,7	1,8	∴
18	5,3	7,8	5,8	6,2	8	5	0	4,3	É ₃	É ₃	É ₂	2,7		
19	4,3	9,6	3,6	5,3	8	10	0	6,0	É ₂	É ₃	DK ₁	2,0		
20	2,3	9,3	4,1	5,0	0	0	10	3,3	D ₁	D ₃	D ₂	2,0		≡ *
21	2,8	3,8	4,5	3,9	10	10	10	10,0	D ₂	D ₄	D ₃	3,0		≡
22	4,0	4,3	3,1	3,7	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		≡
23	2,9	3,3	3,1	3,2	10	10	10	10,0	D ₁	D ₃	D ₁	1,7		≡
24	3,1	5,8	4,4	4,5	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		≡
25	4,1	4,3	3,0	3,7	10	10	10	10,0	D ₁	DNY ₂	DNY ₂	1,7		≡
26	3,3	4,1	3,6	3,7	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	É ₄	ÉK ₂	2,7	6,9	∴
27	3,8	3,4	4,0	3,8	10	10	10	10,0	K ₃	K ₄	K ₄	3,7	5,6	∴
28	1,0	3,0	0,0	1,1	10	8	0	6,0	K ₂	K ₃	K ₃	2,7		
29	-0,8	1,3	-1,8	-0,7	0	0	0	0,0	É ₁	É ₃	É ₂	2,0		≡ *
30	-3,4	0,0	-2,8	-2,2	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₄	D ₂	2,7		*
31														
Átlag	4,3	6,7	5,0	5,3	8,2	7,7	7,1	7,7				2,8	45,9 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **13,6°C**, 1-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-3,4°C**, 30-án reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **10** Napi maximum: **9,6 mm**, 9-én.Viharos napok: **6-án.**Ködös napok száma: **10****20; 29; 30-án** hajnalban dér volt.Havazásos napok száma: **2**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1863. *Decembet**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-3,1	-2,0	-3,8	-3,2	10	3	10	7,7	D ₂	D ₃	DK ₂	2,3		
2	-5,3	-4,5	-3,4	-4,1	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₅	DK ₃	3,3		≡ *
3	-4,0	-2,1	-3,5	-3,3	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		≡
4	-3,8	0,3	2,0	0,1	10	10	10	10,0	É ₃	É ₃	ÉNY ₇	4,3	5,7	* ∇
5	1,8	3,0	-3,4	-0,5	10	5	10	8,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉK ₂	3,3		
6	-2,3	-1,3	-0,5	-1,1	10	10	10	10,0	K ₂	DK ₄	D ₃	3,0		≡
7	-0,6	1,1	1,8	1,0	10	10	0	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0	1,2	*
8	-0,9	2,8	-2,5	-0,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		≡
9	-2,3	-1,0	-2,4	-2,0	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₃	DK ₂	2,3		≡
10	-4,1	-1,8	-0,8	-1,9	10	10	3	7,7	DK ₂	DK ₄	ÉNY ₂	2,7		≡
11	-1,5	4,0	1,6	1,4	0	10	10	6,7	D ₂	D ₃	DNY ₃	2,7		
12	2,5	6,3	3,4	3,9	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3	2,7	∴
13	9,0	4,5	1,9	4,3	0	5	0	1,7	ÉNY ₈	*ÉNY ₈	ÉNY ₇	7,7		∇
14	1,6	3,4	0,8	1,6	10	10	10	10,0	É ₃	É ₆	É ₇	5,3	5,8	* ∴ ∇
15	0,0	5,5	5,9	4,3	10	5	10	8,3	ÉNY ₃	NY ₆	NY ₇	5,3	2,6	* ∴ ∇
16	5,0	6,3	1,9	3,7	0	4	0	1,3	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
17	0,9	7,4	1,0	2,6	3	1	10	4,7	NY ₂	NY ₃	NY ₂	2,3		≡
18	1,3	3,6	3,3	2,8	8	10	10	9,3	NY ₁	É ₄	É ₄	3,0		≡
19	0,8	3,0	1,9	1,9	0	0	9	3,0	É ₁	É ₄	É ₂	2,3		
20	3,5	5,8	3,1	3,9	10	10	0	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₃	2,7		
21	1,6	5,1	1,0	2,2	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₁	2,0		
22	-0,1	4,6	4,5	3,4	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₅	NY ₂	3,0	2,2	∴ ≡
23	-0,4	1,5	-1,4	-0,4	0	10	8	6,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7	0,4	*
24	-0,5	2,5	1,1	1,1	10	10	0	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₅	4,7	0,6	* ∇
25	-0,8	1,9	1,3	0,9	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,3	0,3	*
26	1,5	1,8	1,5	1,6	10	10	10	10,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
27	1,4	3,4	0,3	1,3	10	9	10	9,7	NY ₂	NY ₅	NY ₄	3,7		
28	0,0	-1,1	-2,5	-1,5	0	10	0	3,3	ÉNY ₆	ÉNY ₇	ÉNY ₇	6,7	1,2	* ∇
29	-3,1	-1,8	-2,3	-2,4	10	10	10	10,0	NY ₃	NY ₆	NY ₄	4,3	2,6	*
30	0,3	3,4	-0,5	0,6	2	10	8	6,7	NY ₃	NY ₇	NY ₆	5,3	1,2	∴ ∇
31	-2,5	-2,8	-6,0	-4,3	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
Átlag	-0,1	2,0	0,2	0,5	6,9	7,5	6,7	7,0				3,5	26,4 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **9,0°C**, 13-án reggel 6 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **-6,0°C**, 31-én este 10 órakorCsapadékos napok száma: **12** Napi maximum: **5,8 mm**, 14-én.Viharos napok: **4; 13; 14; 15; 24^a; 28; 30-án.**Ködös napok száma: **9** Havazásos napok száma: **9**

*) Délelőtt 8-12 óra között 9-es erősségű szélvihar volt.

a) Hajnal 3 óra körül fújt viharos erősségű szél.

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. Január

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-8,3	-4,8	-9,0	-7,8	0	10	10	6,7	ÉK ₂	K ₄	K ₄	3,3		
2	-8,5	-7,8	-10,8	-9,5	10	10	0	6,7	K ₃	K ₄	K ₂	3,0		
3	-13,1	-8,5	-7,0	-8,9	0	5	4	3,0	K ₂	K ₅	ÉK ₃	3,3		
4	-8,3	-6,0	-9,3	-8,2	6	3	0	3,0	ÉK ₃	ÉK ₆	ÉK ₃	4,0		
5	-11,1	-3,8	-7,8	-7,6	0	0	0	0,0	NY ₁	NY ₄	ÉNY ₂	2,3		
6	-8,1	-4,3	-5,8	-6,0	0	0	10	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	NY ₂	2,7		
7	-6,4	-2,6	-6,0	-5,3	10	10	8	9,3	ÉK ₂	ÉK ₃	ÉK ₃	2,7		
8	-7,5	-5,6	-8,8	-7,7	10	10	10	10,0	K ₂	K ₄	K ₂	2,7		*
9	-10,5	-9,5	-10,3	-10,2	10	10	10	10,0	K ₁	K ₃	K ₂	2,0		*
10	-10,9	-8,8	-10,8	-10,3	10	8	0	6,0	NY ₂	É ₄	É ₂	2,7	0,5	*
11	-11,1	-6,6	-12,5	-10,7	0	0	0	0,0	DNY ₃	DNY ₄	DNY ₂	3,0		
12	-12,3	-6,3	-11,8	-10,5	0	9	0	3,0	DNY ₂	É ₄	É ₂	2,7		
13	-12,8	-7,3	-10,9	-10,5	0	10	0	3,3	É ₃	É ₅	É ₃	3,7		
14	-11,1	-6,8	-9,0	-9,0	4	8	10	7,3	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₃	2,7		
15	-9,1	-6,3	-12,0	-9,9	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7	2,4	*
16	-15,9	-12,0	-16,5	-15,2	0	2	0	0,7	É ₂	ÉK ₄	ÉK ₂	2,7		
17	-18,1	-12,1	-16,6	-15,9	0	0	0	0,0	É ₂	É ₄	DNY ₂	2,7		
18	-17,0	-8,9	-14,4	-13,7	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
19	-16,4	-8,9	-16,0	-14,3	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₃	2,7		
20	-16,1	-8,8	-6,8	-9,6	0	0	10	3,3	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		
21	-10,3	-7,8	-8,3	-8,7	10	10	10	10,0	D ₂	D ₃	D ₂	2,3		
22	-13,6	-10,4	-9,0	-10,5	10	10	10	10,0	DK ₁	K ₃	ÉK ₂	2,0		
23	-8,5	-4,0	-7,8	-7,0	10	2	0	4,0	É ₂	É ₄	D ₂	2,7		
24	-5,6	0,0	2,5	-0,2	10	10	1	7,0	DNY ₁	DNY ₃	ÉNY ₄	2,7		
25	-0,5	4,4	2,1	2,0	0	3	0	1,0	ÉNY ₁	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,0		
26	-1,4	4,5	-0,8	0,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
27	-3,6	2,6	-1,3	-0,9	0	5	0	1,7	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,0		
28	-0,3	4,9	2,5	2,4	2	7	10	6,3	ÉNY ₂	NY ₃	NY ₂	2,3		
29	2,0	3,8	-1,8	0,5	10	10	0	6,7	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₇	4,0		∇
30	-6,4	-3,6	-5,3	-5,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		
31	-8,5	-4,0	-7,8	-7,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
Átlag	-9,3	-5,0	-7,9	-7,6	3,9	5,2	3,6	4,3				2,8	2,9 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **4,9°C**, 28-án délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-18,1°C**, 17-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **2** Napi maximum: **2,4 mm**, 15-én.Viharos napok: **29-én.**

Ködös nap nem volt.

Havazásos napok száma: **2**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. február

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	-12,3	-4,4	-9,0	-8,6	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	D ₄	DK ₂	3,0		
2	-11,3	-4,0	-7,8	-7,6	0	0	0	0,0	ÉK ₂	ÉK ₄	ÉK ₂	2,7		
3	-9,8	-1,3	-6,5	-6,0	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		
4	-8,8	-1,5	-2,4	-3,7	3	10	10	7,7	DNY ₂	DNY ₃	DNY ₃	2,7		
5	-1,0	0,9	-2,1	-1,0	10	10	10	10,0	NY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3	6,7	*
6	-2,1	0,4	-1,0	-0,9	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3	1,6	*
7	-2,4	-1,0	-1,5	-1,5	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		≡
8	0,0	0,4	-3,1	-1,4	10	10	5	8,3	ÉK ₃	ÉK ₄	É ₂	3,0	25,3	*
9	-4,4	-2,9	-5,0	-4,3	5	0	0	1,7	É ₄	É ₄	ÉNY ₅	4,3		
10	-6,0	-3,1	-10,8	-7,6	5	3	0	2,7	NY ₂	NY ₄	NY ₁	2,3		
11	-10,6	-4,6	-4,4	-6,0	10	10	10	10,0	D ₂	DNY ₃	DNY ₂	2,3		≡
12	-4,0	-1,4	-2,1	-2,4	10	5	10	8,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₃	3,0	1,4	*
13	-5,8	0,1	-0,3	-1,5	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₃	ÉNY ₁	1,7		
14	4,9	7,6	2,3	4,3	5	0	0	1,7	NY ₃	NY ₃	NY ₂	2,7		
15	-0,4	5,3	-1,0	0,8	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
16	-1,6	6,5	2,9	2,7	0	2	8	3,3	DNY ₁	DNY ₄	NY ₂	2,3		
17	0,0	1,1	2,0	1,3	2	10	10	7,3	NY ₁	NY ₃	NY ₄	2,7		≡
18	-0,3	-0,3	-3,1	-1,6	10	10	10	10,0	NY ₅	ÉNY ₇	ÉNY ₇	6,3	7,0	* ∇
19	-5,3	-3,1	-5,0	-4,5	10	10	8	9,3	ÉNY ₇	ÉNY ₈	ÉNY ₆	7,0		∇
20	-6,5	-1,8	-3,8	-3,9	0	10	10	6,7	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,0		
21	-3,5	0,5	1,1	-0,1	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7	2,7	* ∴
22	0,5	6,5	5,6	4,6	10	0	10	6,7	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		
23	1,3	4,6	3,3	3,1	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
24	2,1	9,4	5,9	5,9	10	10	0	6,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		∴
25	2,4	10,0	5,6	6,0	0	10	10	6,7	DNY ₁	DNY ₃	DNY ₁	1,7	3,4	∴
26	4,1	6,8	5,1	5,3	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7	1,0	≡ ∴
27	3,1	4,0	2,8	3,2	10	10	10	10,0	DNY ₁	DNY ₃	ÉNY ₂	2,0	1,8	∴
28	1,9	4,8	3,3	3,3	10	10	10	10,0	ÉNY ₁	D ₄	D ₂	2,3		∴
29	2,1	4,3	3,8	3,5	10	10	10	10,0	K ₂	K ₅	K ₂	3,0	20,2	∴
30														
31														
Átlag	-2,5	1,5	-0,9	-0,6	6,6	6,9	6,9	6,8				2,9	71,2 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **10,0°C**, 25-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **-12,3°C**, 1-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **10** Napi maximum: **25,3 mm**, 8-án.Viharos napok: **18; 19-én.**Ködös napok száma: **4**Havazásos napok száma: **6**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. *Március**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	3,8	5,5	3,0	4,1	10	10	10	10,0	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₅	4,3		
2	1,6	6,0	3,0	3,7	10	8	10	9,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
3	1,9	7,5	4,3	4,7	5	10	5	6,7	ÉNY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7	1,7	∴
4	2,1	7,8	5,0	5,2	10	10	0	6,7	NY ₁	NY ₄	DNY ₂	2,3		∴
5	4,8	12,3	8,0	8,5	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₆	4,3		
6	8,5	10,6	8,4	9,2	10	10	0	6,7	DNY ₆	DNY ₇	DNY ₃	5,3		∇
7	8,8	14,0	9,0	10,5	2	3	0	1,7	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₆	4,3		
8	8,4	14,5	10,3	11,1	0	0	1	0,3	DNY ₃	DNY ₈	DNY ₇	6,0		∇
9	9,8	15,1	14,0	13,5	10	10	0	6,7	DNY ₅	DNY ₇	SNY ₆	6,0		∇
10	10,8	15,9	4,6	9,2	10	10	10	10,0	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₅	5,0	1,3	∴
11	4,4	8,5	5,5	6,2	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
12	2,3	10,1	5,0	5,9	0	0	10	3,3	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₅	3,7	1,3	∴≡
13	4,1	9,4	4,9	6,1	10	3	0	4,3	DNY ₁	DNY ₄	NY ₂	2,3		
14	2,3	11,4	3,8	5,6	0	4	0	1,3	NY ₂	NY ₆	NY ₃	3,7		
15	2,5	12,8	6,3	7,2	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₆	NY ₁	3,0		
16	6,8	12,3	8,1	9,1	10	10	10	10,0	NY ₁	NY ₄	ÉNY ₅	3,3	1,3	∴
17	1,3	5,6	1,4	2,7	10	10	10	10,0	ÉK ₄	ÉK ₆	ÉK ₃	4,3		
18	-2,3	0,4	0,6	0,1	10	10	10	10,0	ÉK ₃	ÉK ₅	ÉK ₃	3,7	4,9	*
19	-1,0	5,0	1,1	1,8	10	0	0	3,3	DK ₂	DNY ₅	DNY ₂	3,0		
20	0,0	7,1	2,3	3,2	0	4	2	2,0	D ₂	D ₄	D ₂	2,7		≡
21	0,5	6,5	4,6	4,3	10	10	10	10,0	K ₁	K ₃	K ₂	2,0		≡
22	4,5	8,5	6,8	6,9	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0	3,6	∴
23	6,9	11,3	8,0	8,8	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₃	DNY ₃	2,7		
24	5,0	8,0	6,8	6,9	10	10	5	8,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	É ₂	2,7	4,4	∴
25	3,4	9,6	5,5	6,3	0	8	5	4,3	ÉK ₂	DK ₄	DK ₃	3,0		
26	5,4	7,8	5,4	6,2	10	10	0	6,7	DK ₃	DK ₄	DK ₂	3,0	3,2	∴
27	5,0	12,5	9,0	9,1	10	3	10	7,7	DNY ₂	DNY ₅	DNY ₃	3,3		
28	8,3	9,9	4,5	7,1	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₅	ÉK ₆	4,3	46,3	∴
29	2,5	7,5	4,9	5,2	10	10	0	6,7	ÉK ₆	ÉK ₆	ÉK ₄	5,3	38,3	∴
30	4,4	9,3	3,0	5,2	10	10	0	6,7	ÉK ₃	ÉK ₆	DNY ₂	3,7	7,0	∴ K ▲
31	2,1	5,4	4,6	4,5	10	10	10	10,0	DNY ₂	ÉNY ₇	ÉNY ₇	5,3		∇
Átlag	4,1	9,3	5,5	6,4	7,3	7,2	5,1	6,5				3,7	113,3 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

15,9°C, 10-én délután 2 óraker

Terminus minimum hőmérséklet:

-2,3°C, 18-án reggel 6 óraker

Csapadékos napok száma: 11

Napi maximum: 46,3 mm, 28-án.

Viharos napok: 6; 8; 9; 31-én.

Ködös napok száma: 3

Távoli villámlás: nem volt

Zivatar: 30-án.

Jégeső: 30-án.

Havazásos napok száma: 1

4-én este 9 óraker hullócsillag az É-i égbolton

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. *Április**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélerő 0 – 10					
1	2,5	8,6	5,0	5,8	0	9	0	3,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	DNY ₂	4,3		∇
2	5,0	7,3	4,0	5,6	0	10	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₇	4,3	0,6	∇
3	2,6	7,0	3,0	4,4	4	6	0	3,3	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₅	5,0		
4	1,5	8,5	6,5	6,2	3	10	10	7,7	ÉNY ₃	NY ₆	NY ₄	4,3	2,7	:
5	4,0	5,8	1,5	3,7	8	10	0	6,0	NY ₂	NY ₅	ÉNY ₇	4,7		∇
6	-1,9	0,3	-3,0	-1,4	10	10	0	6,7	ÉNY ₆	ÉNY ₇	ÉNY ₃	5,3	2,8	* ∇
7	-3,8	2,0	-2,0	-0,9	0	8	10	6,0	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₄	4,3		*
8	-3,0	-1,8	-2,5	-1,9	10	10	10	10,0	ÉNY ₆	ÉNY ₇	ÉNY ₇	6,7	1,5	* ∇
9	-2,3	2,1	-0,9	0,0	10	10	3	7,7	ÉNY ₅	ÉK ₅	ÉK ₃	4,3		
10	0,0	4,5	0,8	2,0	10	10	10	10,0	ÉK ₄	ÉK ₅	ÉNY ₇	5,3		∇
11	0,9	5,8	1,8	3,0	10	10	10	10,0	ÉNY ₇	ÉNY ₆	ÉNY ₃	5,3	4,6	* ∇
12	1,8	9,4	5,6	6,1	0	0	0	0,0	É ₂	É ₆	É ₅	4,3		
13	5,0	10,1	5,9	7,2	0	9	10	6,3	É ₂	É ₆	É ₅	4,3		:
14	3,1	7,6	3,0	4,7	0	8	0	2,7	É ₃	É ₅	É ₂	3,3		
15	1,9	7,4	2,6	4,1	0	3	0	1,0	É ₂	É ₆	É ₃	3,7		
16	-0,8	8,3	3,0	3,9	0	5	0	1,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
17	0,5	11,0	6,4	6,6	0	5	10	5,0	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₄	3,7		:
18	5,3	7,1	4,1	5,7	10	10	0	6,7	É ₂	É ₅	É ₂	3,0	3,3	:
19	3,8	10,8	6,0	7,1	0	5	0	1,7	É ₃	É ₆	É ₃	4,0		
20	5,0	11,3	6,8	7,9	0	8	2	3,3	D ₂	D ₃	É ₂	2,3	0,4	:
21	4,4	8,1	3,8	5,5	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	É ₃	3,0	1,5	:
22	3,6	12,5	7,8	8,4	3	0	5	2,7	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
23	6,8	16,6	5,1	8,9	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₂	2,3		:
24	5,0	15,5	9,8	10,5	2	3	0	1,7	DK ₁	DNY ₃	DNY ₂	2,0		
25	9,5	18,0	10,1	12,4	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	DK ₁	2,3		
26	9,4	19,9	11,8	13,7	0	0	0	0,0	DNY ₁	DNY ₄	DNY ₂	2,3		
27	8,0	22,5	14,4	15,3	0	2	10	4,0	DNY ₁	DNY ₄	ÉNY ₇	4,3	0,9	∇
28	7,8	15,5	7,8	10,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₃	3,7		
29	8,8	14,9	9,4	11,1	3	10	10	7,7	DNY ₃	DNY ₅	ÉNY ₅	4,3	0,9	:
30	8,5	13,3	7,4	9,6	9	5	2	5,3	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₄	3,7		
31														
Átlag	3,4	9,7	4,8	6,2	3,4	6,2	3,4	4,3				3,9	19,3 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **22,5°C**, 27-én délután 2 órakorTerminus minimum hőmérséklet: **-3,8°C**, 7-én reggel 6 órakorCsapadékos napok száma: **10** Napi maximum: **4,6 mm**, 11-én.Viharos napok: **1; 2; 5; 6; 8; 10; 11; 27-én.**Ködös napok száma: **0**Havazásos napok száma: **3** 28-án este 10 órakor hullócsillag a DK-i égbolton

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. Május

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	4,0	10,5	4,3	6,4	0	5	0	1,7	ÉNY ₃	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,7		
2	2,5	12,6	10,3	9,5	5	5	10	6,7	ÉNY ₂	ÉNY ₅	D ₄	3,7		
3	7,5	14,9	5,8	9,1	10	8	10	9,3	DNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₅	4,0	2,0	∴
4	2,3	5,3	1,8	3,4	10	5	0	5,0	ÉNY ₅	ÉNY ₆	ÉNY ₄	5,0		*
5	-3,0	9,8	4,8	4,7	0	5	9	4,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
6	4,5	10,1	4,5	6,5	10	5	2	5,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
7	1,1	13,1	7,8	8,0	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	2,7		
8	10,0	18,3	13,0	14,2	3	10	0	4,3	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₃	4,3		
9	8,8	8,6	7,5	8,7	10	10	10	10,0	NY ₂	ÉK ₄	ÉK ₃	3,0	2,5	∴
10	8,0	14,3	11,3	11,8	10	10	10	10,0	ÉK ₃	ÉK ₄	DNY ₂	3,0		
11	11,5	18,1	13,5	14,8	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₂	2,7		
12	12,5	18,6	12,1	14,4	10	10	2	7,3	DK ₁	DK ₃	DK ₂	2,0		
13	12,5	15,8	13,5	14,4	10	10	10	10,0	DK ₂	DK ₄	DK ₁	2,3	4,4	∴
14	11,9	15,3	13,5	14,1	10	10	5	8,3	DK ₂	DK ₃	DK ₁	2,0	1,2	∴
15	14,5	19,1	13,0	15,5	5	5	5	5,0	K ₂	K ₄	K ₁	2,3		
16	13,1	22,5	15,3	17,1	0	3	3	2,0	ÉK ₁	ÉK ₃	ÉK ₂	2,0		∴
17	16,3	20,4	17,3	18,4	0	8	8	5,3	ÉK ₂	ÉK ₄	ÉK ₂	2,7	1,0	∴
18	14,3	19,3	12,5	15,2	0	0	0	0,0	DK ₂	DK ₄	ÉNY ₃	3,0		
19	12,1	23,6	18,0	18,5	0	0	3	1,0	ÉNY ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₅	3,3		
20	14,4	17,0	10,4	13,6	0	0	0	0,0	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,3		
21	7,5	19,8	11,5	13,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	DNY ₂	3,0		
22	10,0	22,5	15,3	16,4	0	8	10	6,0	DNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7	0,5	∴
23	14,5	18,5	15,0	16,4	10	10	10	10,0	DNY ₂	DNY ₅	ÉNY ₄	3,7	5,8	∴
24	8,8	12,5	6,5	9,2	8	2	2	4,0	ÉNY ₅	ÉNY ₆	ÉNY ₃	4,7		
25	5,4	13,3	10,6	10,6	3	2	5	3,3	ÉNY ₁	ÉNY ₄	DNY ₅	3,3		
26	10,4	19,4	10,1	13,1	10	5	10	8,3	DNY ₃	DNY ₅	ÉNY ₅	4,3		∴ ∇
27	10,0	14,3	10,6	12,0	10	10	4	8,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
28	10,0	13,0	9,5	11,1	10	10	4	8,0	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₂	3,3		
29	8,1	17,8	10,8	12,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	DNY ₂	2,0		
30	12,5	21,3	12,5	15,3	0	5	0	1,7	D ₂	É ₄	É ₂	2,7		
31	12,6	23,3	16,0	17,6	0	2	0	0,7	ÉNY ₂	DNY ₄	DNY ₂	2,7		
Átlag	9,3	16,2	10,9	12,4	5	5,6	4,6	5,0				3,1	17,4 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **23,6°C**, 19-én délután 2 órakerTerminus minimum hőmérséklet: **-3,0°C**, 5-én reggel 6 órakerCsapadékos napok száma: **7** Napi maximum: **5,8 mm**, 12-én.Viharos napok: **26-án du. ½6-kor ÉNY-i irányból viharos széllokés.**Távoli villámítás: **nem volt.** Zivatar: **17; 23-án.**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. *Június**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	16,8	24,3	18,4	20,0	10	5	3	6,0	DNY ₂	DNY ₆	DNY ₅	4,3		
2	17,8	25,6	19,8	21,3	0	5	4	3,0	DNY ₄	DNY ₆	DNY ₁	3,7		
3	18,0	18,0	15,6	17,4	5	10	0	5,0	DNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₆	4,0	25,7	∴
4	15,0	23,0	16,5	18,3	0	10	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		
5	18,3	26,8	20,0	21,8	0	5	10	5,0	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
6	17,3	23,5	17,5	19,5	0	3	0	1,0	NY ₂	ÉNY ₅	D ₁	2,7	3,7	∴
7	17,3	27,0	20,3	21,8	0	7	0	2,3	D ₁	D ₄	D ₂	2,3		
8	17,0	20,3	18,5	19,1	2	10	10	7,3	DK ₂	DK ₄	K ₃	3,0	4,8	∴
9	15,0	20,9	17,9	18,5	10	5	10	8,3	K ₂	K ₃	K ₂	2,3	2,2	∴
10	18,3	25,5	17,6	20,3	8	7	10	8,3	DK ₁	DK ₄	DK ₁	2,0	0,9	∴ K
11	16,5	22,1	16,8	18,6	10	8	7	8,3	K ₂	K ₃	ÉNY ₆	3,7	0,8	∴ K
12	16,3	23,3	19,8	20,3	5	10	5	6,7	NY ₄	NY ₆	NY ₃	4,3	1,3	∴
13	18,8	25,5	18,4	20,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	É ₅	É ₂	3,3		
14	17,8	27,0	20,0	21,8	0	10	0	3,3	É ₁	É ₃	É ₂	2,0		
15	19,0	26,9	19,6	21,9	0	5	2	2,3	NY ₃	NY ₆	NY ₃	3,7		
16	18,6	18,0	13,9	16,7	5	10	10	8,3	NY ₂	NY ₅	NY ₄	3,7	8,3	∴
17	13,5	21,5	13,4	16,0	0	5	10	5,0	ÉNY ₄	ÉNY ₅	ÉNY ₄	4,3	5,7	∴
18	12,3	20,3	15,3	16,3	10	4	0	4,7	ÉNY ₃	ÉK ₅	ÉK ₄	4,0		
19	15,8	22,6	17,1	18,7	5	5	0	3,3	É ₃	É ₆	É ₆	5,0		
20	15,6	17,3	14,8	16,2	10	10	10	10,0	É ₄	É ₈	É ₇	6,3		∴ ∇
21	13,1	20,8	16,6	17,4	10	10	10	10,0	É ₅	É ₇	É ₆	6,0	4,8	∴ ∇
22	16,5	21,0	16,6	18,3	10	10	0	6,7	É ₅	É ₆	É ₂	4,3		
23	18,4	24,1	17,0	19,7	0	0	0	0,0	É ₂	ÉNY ₅	D ₁	2,7		
24	18,1	25,4	19,0	21,0	0	8	10	6,0	ÉNY ₁	ÉNY ₃	ÉNY ₆	3,3		
25	16,9	22,3	16,4	18,5	10	0	0	3,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
26	16,0	24,8	19,0	20,3	10	7	10	9,0	ÉNY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		
27	17,3	22,9	17,4	19,3	10	10	10	10,0	D ₂	DNY ₃	NY ₃	2,7	3,2	∴ K
28	14,0	14,4	11,4	13,4	10	10	5	8,3	É ₃	É ₅	É ₅	4,3	9,4	∴ √
29	11,8	13,3	11,9	12,8	10	10	10	10,0	É ₃	É ₅	É ₂	3,3	8,0	∴
30	14,3	14,9	10,8	13,2	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	É ₃	3,0		
31														
Átlag	16,4	22,1	16,9	18,6	5,3	7	4,9	5,7				3,5	78,8 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **27,0°C**, 14-én délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **10,8°C**, 30-án este 10 órakor

Csapadékos napok száma: **13** Napi maximum: **25,7 mm**, 3-án.
 Viharos napok: **20; 21-én.**
 Távoli villámlás: **28-án.** Zivatar: **10; 11; 27-én.**

Meteorológiai megfigyelések Veszprém

1864. Július

Németh Ferencz

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Léghőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szélereő 0 – 10					
1	15,0	15,4	13,3	14,9	10	10	0	6,7	É ₂	É ₄	É ₅	3,7	4,5	∴
2	11,9	15,8	10,0	12,6	0	2	0	0,7	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₃	3,7		
3	9,5	18,8	12,1	13,8	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
4	13,0	23,3	14,5	17,0	0	2	5	2,3	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₇	4,7		∇
5	12,5	19,3	13,4	15,3	0	5	0	1,7	ÉNY ₄	ÉNY ₆	DNY ₃	4,3		
6	14,0	20,5	13,6	16,1	10	5	10	8,3	NY ₃	NY ₄	NY ₃	3,3	15,9	∴
7	12,5	14,3	12,5	13,6	5	10	10	8,3	NY ₂	NY ₃	NY ₃	2,7	9,5	∴
8	11,9	15,1	13,3	14,1	10	10	10	10,0	NY ₂	NY ₄	NY ₃	3,0	12,2	∴
9	11,8	16,3	14,0	14,7	10	10	10	10,0	NY ₁	NY ₄	NY ₁	2,0	0,8	∴
10	13,8	20,0	16,6	17,5	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₄	3,7		
11	16,9	24,1	16,3	19,1	6	10	0	5,3	ÉK ₂	ÉK ₃	ÉK ₁	2,0		
12	17,1	27,3	19,0	21,3	0	0	0	0,0	DNY ₂	DNY ₄	NY ₂	2,7		∴
13	20,0	22,9	16,6	19,7	0	10	10	6,7	NY ₂	NY ₃	NY ₂	2,3	12,9	∴
14	12,1	19,6	13,5	15,4	0	0	0	0,0	ÉNY ₄	ÉNY ₆	ÉNY ₂	4,0		
15	12,8	22,5	16,5	17,8	0	3	5	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
16	17,5	24,3	14,8	18,5	0	4	0	1,3	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
17	15,0	25,4	18,6	20,1	0	5	0	1,7	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
18	16,9	25,5	19,6	21,1	0	0	10	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₅	4,0	24,7	∴
19	18,5	24,8	17,5	20,3	4	6	5	5,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₃	3,7		
20	15,6	19,8	16,5	17,8	10	0	7	5,7	ÉNY ₃	ÉNY ₇	ÉNY ₄	4,7		∇
21	15,4	19,1	14,4	16,5	10	0	0	3,3	ÉNY ₂	É ₄	É ₂	2,7	8,3	∴
22	14,0	22,5	17,9	18,8	0	4	2	2,0	É ₂	É ₅	NY ₃	3,3		∴
23	17,5	16,6	16,1	17,3	10	10	0	6,7	NY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₄	3,3	6,5	∴
24	15,6	22,5	17,0	18,7	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
25	16,3	24,4	18,3	20,0	0	7	0	2,3	É ₂	É ₄	É ₂	2,7		
26	18,8	25,3	20,5	22,0	10	0	10	6,7	É ₂	DNY ₃	NY ₃	2,7		∴
27	17,3	22,3	16,1	18,6	5	3	0	2,7	ÉNY ₂	ÉNY ₆	ÉNY ₃	3,7	5,9	∴
28	14,1	22,0	16,4	17,9	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,0		
29	16,0	25,6	21,5	21,9	5	3	8	5,3	D ₁	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,0		
30	20,0	25,8	20,1	22,2	0	0	0	0,0	ÉNY ₃	ÉNY ₄	ÉNY ₂	3,0		
31	19,3	25,3	19,8	21,7	0	0	0	0,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₂	2,7		
Átlag	15,2	21,5	16,1	17,9	3,4	3,8	3,3	3,5				3,2	101,1 mm	

Terminus maximum hőmérséklet:

27,3°C, 12-én délután 2 óraker

Terminus minimum hőmérséklet:

9,5°C, 3-án reggel 6 óraker

Csapadékos napok száma: 10

Napi maximum: 24,7 mm, 18-án.

Viharos napok: 4; 20-án.

Távoli villámlás: 26-án.

Zivatar: 6; 12; 18; 21; 22-én.

Meteorológiai megfigyelések

Veszprém

1864. *Augusztus**Németh Ferencz*

	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Valódi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	6 ^h	2 ^h	10 ^h	Napi közép	Csapadék	
	Lég hőmérséklet				Felhőzet				Szélirány és erősség				mm	Forma
	Celsius-fokban				Derült = 0 Borult = 10				Szél erő 0 – 10					
1														
2													7,2	∴
3														
4														
5														
6														
7	18,3	28,8	23,3	24,1	0	4	0	1,3	NY ₂	NY ₄	NY ₂	2,7		∠
8	20,9	23,1	21,9	22,7	0	10	3	4,3	NY ₁	NY ₅	NY ₂	2,7		∴
9	20,6	27,3	22,3	23,9	5	0	0	1,7	NY ₂	NY ₃	NY ₁	2,0	13,5	∴
10	21,3	27,9	14,3	20,2	0	10	10	6,7	DNY ₂	D ₅	D ₃	3,3	41,2	∴
11	11,8	16,3	11,3	13,4	10	4	0	4,7	É ₂	É ₅	É ₆	4,3		
12	10,3	15,8	11,6	13,1	0	10	10	6,7	É ₃	É ₅	É ₆	4,7	1,0	∴
13	11,3	16,5	11,1	13,3	10	7	3	6,7	É ₅	É ₆	É ₆	5,7		
14	9,4	11,3	11,8	11,8	5	10	10	8,3	ÉNY ₆	ÉNY ₇	ÉNY ₇	6,7		∇
15	12,5	15,0	13,9	14,6	10	10	10	10,0	ÉNY ₇	ÉNY ₇	ÉNY ₅	6,3	10,8	∴ ∇
16														∴
17														∴
18														∴
19														∴
20														
21													19,6 ^b	∴
22														
23														
24	18,8	19,4	11,9	16,2	10	10	10	10,0	ÉNY ₄	ÉNY ₇	ÉNY ₆	5,7	2,3	∴ ∇
25	12,8	17,8	14,4	15,6	10	4	10	8,0	ÉNY ₃	ÉNY ₅	ÉNY ₂	3,3		
26	13,0	16,9	12,1	14,3	0	8	0	2,7	DNY ₂	DNY ₄	D ₂	2,7		
27	12,0	13,8	11,5	12,9	10	10	0	6,7	K ₂	K ₄	ÉNY ₃	3,0	1,1	∴
28	10,0	14,1	10,3	11,9	10	8	0	6,0	ÉNY ₂	NY ₃	ÉNY ₃	2,7		
29	8,9	16,0	10,0	12,0	0	3	0	1,0	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₃	3,0		
30	8,1	17,6	12,5	13,4	0	10	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₃	ÉNY ₁	2,0		
31	11,9	20,0	14,0	15,7	5	5	0	3,3	ÉNY ₂	ÉNY ₄	ÉNY ₁	2,3		
Átlag				16,9^a				5,4				3,7	96,8 mm	

Terminus maximum hőmérséklet: **(28,8°C,)** 7-én délután 2 órakor
 Terminus minimum hőmérséklet: **(8,1°C,)** 23-án reggel 6 órakor
 Csapadékos napok száma: **11** Napi maximum: **41,2 mm,** 10-én.
 Viharos napok: **(14; 15; 24.)**
 Távoli villámlás: **7-én.** Zivatar: **10-én.**

^a) Németh Ferenc a terminus közepét 13,54 R-fokra (16,9°C) korigálta

^b) A csapadékösszeg a korábbi három csapadékhullás (16; 17; 19.) mennyiségét is tartalmazza

Időjárásunk a múlt héten (1876 - 1880)

Havi táblázatok

A hőmérséklet valódi középértékének kiszámításához alkalmazott korrekciók:

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Júni	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	ÉV
-0,2	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2

1876-BAN LÉVAY IMRE LETT A VESZPRÉM FELELŐS SZERKESZTŐJE. Az újság október 1-jei számának első oldalán vezércikkben közli a „t. olvasóval”, hogy mostantól „a helyi hírekben meg lesz említve mindaz, mi kizárólag Veszprém városát illeti”, közte a rendszeres időjárási adatok is. Még ugyanebben a számban „Időjárásunk a múlt héten” címmel elkezdődik egy több mint négy évig tartó adatfolyam.

A szerkesztő személyéből arra lehet következtetni, hogy ebben az időben, a piarista gimnáziumban (vagy rendházban) naponta három alkalommal rendszeres hőmérséklet-méréseket végeztek és feljegyezték a jellemző időjárási jelenségeket is. Az észlelések pontos helyét és időpontját nem ismerjük, az újság úgy közli, hogy reggel, délben és este. Az észlelő személyét sem ismerjük, valószínűleg a természettani szertár „gondozója” lehetett. A hőmérséklet mérésére egész fokbeosztású Reaumur hőmérőt használtak, tizedeket nem jegyezték fel.

Időjárásunk a múlt héten: szept. 23. – 30.

Szept. 23. Szombaton, este: tiszta 7 °R (8,8°C). – Szept. 24. Vasárnap reggel: tiszta, 6 °R (7,5°C), dél: szemző 12 °R (15°C), este: borult, 12 °R (15°C). – Szept. 25. Hétfő reggel: felhős, 10 °R (12,5°C), dél: esős, 12 °R (15°C), este: borult, 12 °R (15°C). – Szept. 26. Kedd reggel: tiszta, 9 °R (11,3°C), dél: derült, 15 °R (18,8°C), este: borult, 12 °R (15°C). – Szept. 27. Szerda reggel: tiszta, 9 °R (11,3°C), dél: felhős, 13 °R (16,3°C), este: tiszta, 12 °R (15°C). – Szept. 28. Csütörtök reggel: tiszta, 11 °R (13,8°C), dél: napos, 21 °R (26,3°C), este: tiszta, 15 °R (18,8°C). – Szept. 29. Péntek, reggel: esős, 12 °R (15°C), dél: esős, 14 °R (17,5°C), este: esős, 11 °R (13,8°C). – Szept. 30. Szombat reggel: borult, 10 °R (12,5°C), dél: borús, 13 °R (16,3°C), este: tiszta 12 °R (15°C).

Időjárásunk**1876. október**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	esős	13	16,3	borult	13	16,3	szeles	11	13,8	14,8
2	szeles	7	8,8	derűs	11	13,8	tiszta	6	7,5	9,2
3	tiszta	4	5,0	napos	12	15,0	tiszta	7	8,8	9,2
4	tiszta	4	5,0	napos	14	17,5	tiszta	8	10,0	10,4
5	tiszta	5	6,3	napos	18	22,5	tiszta	11	13,8	13,9
6	tiszta	10	12,5	derűs	19	23,8	szép	12	15,0	16,4
7	tiszta	10	12,5	napos	24	30,0	tiszta	14	17,5	19,2
8	ködös	9	11,3	meleg	22	27,5	derült	14	17,5	18,2
9	tiszta	8	10,0	napos	19	23,8	derült	11	13,8	15,1
10	tiszta	8	10,0	napos	21	26,3	felhőtlen	13	16,3	17,0
11	ködös	8	10,0	fél-napos	15	18,8	derült	12	15,0	14,5
12	ködös	7	8,8	napos	19	23,8	felhős	15	18,8	17,3
13	derült	9	11,3	meleg	20	25,0	tiszta	12	15,0	16,4
14	tiszta	9	11,3	napos	21	26,3	tiszta	13	16,3	17,3
15	derült	8	10,0	meleg	20	25,0	derült	12	15,0	16,1
16	tiszta	6	7,5	napos	18	22,5	derült	10	12,5	13,6
17	tiszta	7	8,8	napos	19	23,8	felhőtlen	9	11,3	13,6
18	tiszta	7	8,8	napos	19	23,8	csendes	9	11,3	13,6
19	felhős	9	11,3	borult	11	13,8	borult	11	13,8	12,9
20	ködös	7	8,8	nagy köd	6	7,5	esős	6	7,5	7,6
21	esős	5	6,3	borult	6	7,5	felhős	6	7,5	7,0
22	felhős	7	8,8	felhős	9	11,3	esős	8	10,0	9,8
23	szeles eső	5	6,3	esős	5	6,3	borult	6	7,5	6,7
24	borult	4	5,0	felhős	6	7,5	tisztuló	6	7,5	6,7
25	tiszta	4	5,0	napos	13	16,3	elég tiszta	6	7,5	8,9
26	felhős	6	7,5	napos	12	15,0	felhős	8	10,0	10,4
27	felhős	6	7,5	borult	9	11,3	gyenge-felhős	7	8,8	8,9
28	borult	7	8,8	borult	9	11,3	borult	7	8,8	9,2
29	tiszta	4	5,0	napos	9	11,3	tiszta	5	6,3	7,0
30	borult	4	5,0	borult	8	10,0	tiszta	6	7,5	7,3
31	felhős	4	5,0	borult	6	7,5	felhős	3	3,8	4,8
		6,8	8,5		14,0	17,5		9,2	11,5	12,0

Maximum hőmérséklet: **30,0°C**, 7-én délutánMinimum hőmérséklet: **3,8°C**, 31-én esteCsapadékos nap: **5**Szeles nap: **3**Ködös nap: **4**Nyári nap (max ≥ 25°C): **6**Hőség nap (max ≥ 30°C): **1**

Időjárásunk

1876. november

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	felhős	1	1,3	felhős	5	6,3	tiszta	2	2,5	3,0
2	tiszta	1	1,3	szeles	7	8,8	tiszta	2	2,5	3,7
3	felhős	2	2,5	felhős	6	7,5	borult	5	6,3	5,5
4	borult	4	5,0	borult	6	7,5	esős	2	2,5	4,3
5	tiszta	-1	-1,3	szeles	2	2,5	havazó	1	1,3	0,8
6	tiszta	-2	-2,5	napos	6	7,5	tiszta	-1	-1,3	0,5
7	borús	-1	-1,3	borús	1	1,3	borús	-1	-1,3	-0,7
8	ködös	-4	-5,0	borús	2	2,5	borús	-1	-1,3	-1,4
9	hófelhős	-2	-2,5	napos	3	3,8	felhős	-1	-1,3	-0,4
10	havazó	-2	-2,5	havazó	0	0,0	havazó	-1	-1,3	-1,4
11	hózivatar	-3	-3,8	hózivatar	-3	-3,8	hózivatar	-3	-3,8	-3,9
12	tiszta	-6	-7,5	napos	1	1,3	tiszta	-5	-6,3	-4,8
13	borult	-5	-6,3	borús	-3	-3,8	ködesős	-3	-3,8	-4,5
14	ködös	-3	-3,8	borús	0	0,0	borult	-1	-1,3	-1,7
15	ködfelhős	0	0,0	ködesős	1	1,3	ködesős	0	0,0	0,2
16	ködös	0	0,0	ködesős	0	0,0	ködesős	0	0,0	-0,1
17	ködös	1	1,3	esős	1	1,3	esős	1	1,3	1,2
18	borús	2	2,5	borús	4	5,0	felhős	4	5,0	4,3
19	ködös	4	5,0	felhős	4	5,0	ködös	1	1,3	3,0
20	felhős	-1	-1,3	havazó	0	0,0	havazó	-1	-1,3	-1,0
21	hófelhős	-1	-1,3	havazó	0	0,0	havazó	-1	-1,3	-1,0
22	szállingó hó	1	1,3	havazó	2	2,5	esős	1	1,3	1,5
23	havas	-1	-1,3	havazó	2	2,5	borult	1	1,3	0,8
24	hófelhős	1	1,3	borús	4	5,0	borult	0	0,0	1,5
25	fagyos szél	0	0,0	borult	0	0,0	enyhe borús	0	0,0	-0,1
26	tiszta	-2	-2,5	borús	2	2,5	borús	1	1,3	0,5
27	ködös	-1	-1,3	ködös	0	0,0	enyhe borús	1	1,3	0,2
28	ködesős	1	1,3	esős	2	2,5	esős	2	2,5	2,1
29	ködös	2	2,5	ködös	3	3,8	nagy köd	3	3,8	3,3
30	ködös	4	5,0	borús	5	6,3	ködös	3	3,8	4,6
31										
		-0,4	-0,5		2,1	2,6		0,4	0,5	0,7

Maximum hőmérséklet: **8,8°C**, 2-án délután.

Minimum hőmérséklet: **-7,5°C**, 12-én reggel.

Csapadékos nap: **13**

Havazásos nap: **7**

Szeles nap: **7**

Fagyos nap (min ≤ 0°C): **18**

Ködös nap: **11**

Zord nap (min ≤ -10°C): **0**

Téli nap (max ≤ 0°C): **9**

Időjárásunk 1876. december

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	ködös	4	5,0	ködös	5	6,3	tisztuló	4	5,0	5,2
2	tiszta	2	2,5	napos	10	12,5	lágý	8	10,0	8,7
3	tiszta	-8	-10,0	napos	2	2,5	tiszta	10	12,5	4,3
4	szeles	-9	-11,3	napos szélel	13	16,3	felhős	10	12,5	7,4
5	esőfelhős	6	7,5	felhős	10	12,5	esős	7	8,8	9,3
6	nagy köd szakadó esővel	7	8,8	esőfelhős	8	10,0	felhős	8	10,0	9,6
7	borult	7	8,8	felhős	8	10,0	borús	7	8,8	9,0
8	felhős	7	8,8	félnapos	10	12,5	felhős	7	8,8	9,6
9	köd esővel	6	7,5	köd esővel	6	7,5	esős	7	8,8	8,0
10	esőfelhős	6	7,5	borult	6	7,5	borús	4	5,0	6,2
11	tiszta	3	3,8	napos	6	7,5	tiszta	4	5,0	5,2
12	tisztuló	3	3,8	gyenge napos	8	10,0	borús	3	3,8	5,2
13	ködfelhős	2	2,5	borús	4	5,0	tiszta	4	5,0	4,3
14	ködös	2	2,5	borús	3	3,8	felhős	2	2,5	2,7
15	ködfelhős	2	2,5	borús	3	3,8	tiszta	2	2,5	2,7
16	ködös	2	2,5	nagy köd	3	3,8	borús	3	3,8	3,3
17	felhős	3	3,8	borús	4	5,0	felhős	3	3,8	4,0
18	ködös	3	3,8	nagy köd	3	3,8	felhős	4	5,0	4,3
19	nagy köd	4	5,0	nagy köd	5	6,3	esős	5	6,3	5,8
20	tisztuló	3	3,8	napos	9	11,3	félborús	7	8,8	8,0
21	tiszta	5	6,3	eső	7	8,8	borús	5	6,3	6,8
22	tisztuló	6	7,5	borult	6	7,5	tiszta	4	5,0	6,2
23	tiszta	1	1,3	napos	7	8,8	ködös	2	2,5	3,7
24	felhős	2	2,5	hőfelhős	2	2,5	havazó	0	0,0	1,2
25	hőfelhős	1	1,3	felhős	2	2,5	tiszta	-1	-1,3	0,2
26	tiszta	-6	-7,5	szállingó hó	-7	-8,8	hózivatar	-8	-10,0	-9,2
27	tiszta	-11	-13,8	napos	-5	-6,3	tiszta	-8	-10,0	-10,1
28	tiszta	-9	-11,3	borult	-5	-6,3	borult	-4	-5,0	-7,0
29	borongós	-5	-6,3	napos	3	3,8	tiszta	-3	-3,8	-2,6
30	tiszta	-4	-5,0	napos	4	5,0	tiszta	0	0,0	-0,1
31	borongós	-2	-2,5	félíg napos	5	6,3	borongós	0	0,0	0,8
		1,1	1,3		4,7	5,8		3,1	3,9	3,6

Maximum hőmérséklet: **16,3°C**, 4-én délután.

Minimum hőmérséklet: **-13,8°C**, 27-én reggel.

Csapadékos nap: **8**

Havazásos nap: **2**

Szeles nap: **2**

Fagyos nap (min ≤ 0°C): **8**

Ködös nap: **10**

Zord nap (min ≤ -10°C): **4**

Téli nap (max ≤ 0°C): **3**

Időjárásunk**1877. január**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	nagy köd	-1	-1,3	ködös	0	0,0	lágý	5	6,3	2,6
2	tiszta	5	6,3	borús	7	8,8	borús	5	6,3	6,7
3	borúlt	5	6,3	napos	12	15,0	tiszta	7	8,8	9,5
4	szeles	7	8,8	szeles	8	10,0	szeles	9	11,3	10,1
5	tiszta	6	7,5	borult	8	10,0	tiszta	8	10,0	9,2
6	tiszta	5	6,3	borús	8	10,0	tiszta	6	7,5	7,6
7	ködös	3	3,8	ködös	4	5,0	ködös	4	5,0	4,5
8	tiszta	5	6,3	napos	10	12,5	tiszta	4	5,0	7,0
9	tiszta	3	3,8	napos	12	15,0	tiszta	6	7,5	8,2
10	tiszta	6	7,5	napos	12	15,0	ködös	4	5,0	7,9
11	ködös	3	3,8	tisztuló	5	6,3	esős	6	7,5	6,1
12	tiszta	3	3,8	ködös	5	6,3	eső	4	5,0	4,8
13	borús	4	5,0	borús	5	6,3	szeles, eső	4	5,0	5,1
14	esős	3	3,8	ködesős	3	3,8	esős	3	3,8	3,6
15	esőfelhős	3	3,8	borús	4	5,0	borús	4	5,0	4,5
16	tisztuló	3	3,8	szép napos	8	10,0	tiszta	2	2,5	4,5
17	tiszta	0	0,0	borongós	2	2,5	borúlt	1	1,3	1,1
18	borúlt	1	1,3	borúlt	1	1,3	borúlt	1	1,3	1,1
19	borús	1	1,3	napos	9	11,3	tiszta	-1	-1,3	2,3
20	ködös	-2	-2,5	borongós	0	0,0	borús	0	0,0	-0,8
21	tisztuló	-2	-2,5	napos	5	6,3	tiszta	-2	-2,5	-0,5
22	tiszta	-1	-1,3	napos	7	8,8	tiszta	0	0,0	1,7
23	borult	-1	-1,3	napos	2	2,5	tiszta	0	0,0	0,1
24	tiszta	-1	-1,3	napos	2	2,5	tiszta	0	0,0	0,1
25	tiszta	-2	-2,5	havazó	0	0,0	tiszta	-3	-3,8	-2,7
26	havazó	-2	-2,5	havazó	-1	-1,3	havas	-2	-2,5	-2,4
27	havas	-6	-7,5	napos	-7	-8,8	tiszta	-4	-5,0	-6,8
28	borús	-3	-3,8	borongó	1	1,3	borongó	-2	-2,5	-2,1
29	hóborús	-2	-2,5	havazó	0	0,0	havazó	0	0,0	-0,8
30	tiszta	-1	-1,3	napos	4	5,0	borús	1	1,3	1,4
31	borús	-1	-1,3	borongó	4	5,0	ködös	0	0,0	0,7
		1,3	1,7		4,5	5,6		2,3	2,8	3,0

Maximum hőmérséklet: **15,0°C**, 3-án, 9-én és 10-én délutánMinimum hőmérséklet: **-8,8°C**, 27-én délbenCsapadékos nap: **9**Havazásos nap: **5**Szeles nap: **2**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **14**Ködös nap: **7**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **6**

Időjárásunk**1877. február**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	1	1,3	napos	6	7,5	szeles	1	1,3	2,6
2	tiszta	-2	-2,5	napos	5	6,3	tiszta	-1	-1,3	0,1
3	tiszta	-2	-2,5	napos	5	6,3	tiszta	-1	-1,3	0,1
4	tiszta	-4	-5,0	napos	4	5,0	borult	0	0,0	-0,2
5	borús	0	0,0	borult	2	2,5	tiszta	2	2,5	1,7
6	tiszta	0	0,0	napos	5	6,3	borús	2	2,5	2,6
7	felhős	2	2,5	felhős	5	6,3	esős	3	3,8	3,9
8	tisztuló	5	6,3	napos	8	10,0	tiszta	5	6,3	7,0
9	tiszta	4	5,0	napos	9	11,3	felhős	6	7,5	7,6
10	esős	4	5,0	esős	4	5,0	felhős	4	5,0	4,8
11	felhős	3	3,8	borús	4	5,0	felhős	3	3,8	3,9
12	tiszta	3	3,8	borongós	10	12,5	borús	3	3,8	5,7
13	borús	1	1,3	felhős	5	6,3	felhős	5	6,3	4,8
14	borús	-1	-1,3	felhős	2	2,5	tiszta	-1	-1,3	-0,5
15	havas	-1	-1,3	napos	5	6,3	felhős	2	2,5	2,3
16	tisztuló	-1	-1,3	napos	8	10,0	tiszta	0	0,0	2,0
17	borult	-1	-1,3	napos	6	7,5	esős	4	5,0	3,9
18	borult	3	3,8	borult	5	6,3	szeles	4	5,0	4,8
19	tisztuló	3	3,8	napos	11	13,8	tiszta	3	3,8	6,1
20	borús	1	1,3	fél napos	6	7,5	szeles	5	6,3	5,1
21	borús	1	1,3	esős	2	2,5	borult	3	3,8	2,6
22	felhős	2	2,5	borús és szeles	6	7,5	szeles	3	3,8	4,2
23	szeles	2	2,5	felhős	3	3,8	félborús	2	2,5	2,6
24	tiszta	0	0,0	borongó	4	5,0	tiszta	1	1,3	1,7
25	tiszta	-1	-1,3	borult	5	6,3	felhős	4	5,0	3,6
26	borult	3	3,8	napos	11	13,8	tiszta	5	6,3	7,3
27	szeles	3	3,8	szeles	3	3,8	felhős	1	1,3	2,3
28	hóborús	-1	-1,3	felhős	0	0,0	tisztuló	-1	-1,3	-1,1
29										
30										
31										
		1,0	1,2		5,3	6,7		2,4	3,0	3,3

Maximum hőmérséklet: **13,8°C**, 19-én és 26-án délutánMinimum hőmérséklet: **-5,0°C**, 4-én reggelCsapadékos nap: **5**Havazásos nap: **1**Szeles nap: **6**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **12**Ködös nap: **0**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **1**

Időjárásunk**1877. március**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	-4	-5,0	szállingó hó	-3	-3,8	szeles, tiszta	-4	-5,0	-4,9
2	szeles	-5	-6,3	napos, szélvihar	0	0,0	tiszta	-2	-2,5	-3,0
3	tiszta	-6	-7,5	napos	3	3,8	tiszta	-2	-2,5	-2,4
4	tiszta	-6	-7,5	napos	5	6,3	tiszta	-2	-2,5	-1,8
5	tiszta	-5	-6,3	napos	7	8,8	tiszta	2	2,5	1,7
6	borult	-1	-1,3	borult	6	7,5	tiszta	2	2,5	2,6
7	felhős	1	1,3	esős	4	5,0	felhős	2	2,5	2,6
8	felhős	1	1,3	borult	3	3,8	borult	2	2,5	2,3
9	hózivatar	-2	-2,5	hózivatar	-2	-2,5	hózivatar	-3	-3,8	-3,3
10	havas	-4	-5,0	havazó	-2	-2,5	borús	-4	-5,0	-4,6
11	felhős	-6	-7,5	borús	0	0,0	tiszta	-4	-5,0	-4,6
12	tiszta	-7	-8,8	napos	4	5,0	tiszta	-4	-5,0	-3,6
13	tiszta	-6	-7,5	vaknapos	-1	-1,3	borult	-2	-2,5	-3,6
14	borult	-1	-1,3	napos	6	7,5	borult	1	1,3	2,0
15	havazó	1	1,3	napos	6	7,5	tiszta	2	2,5	3,2
16	borús	2	2,5	napos	7	8,8	tiszta	5	6,3	5,7
17	borús	4	5,0	napos	12	15,0	borult	7	8,8	9,2
18	tiszta	3	3,8	borús	8	10,0	borult	5	6,3	6,4
19	ködös	4	5,0	vaknapos	12	15,0	borús	7	8,8	9,2
20	borús	9	11,3	nap széllel	16	20,0	borús	12	15,0	15,1
21	felhős	9	11,3	felhős	11	13,8	tiszta	7	8,8	10,4
22	napos	4	5,0	napos	11	13,8	tiszta	8	10,0	9,5
23	borús	3	3,8	esős	7	8,8	borús	3	3,8	4,8
24	borús	0	0,0	napos	9	11,3	borult	5	6,3	5,7
25	ködös	1	1,3	napos	10	12,5	tiszta	9	11,3	8,9
26	tisztuló	5	6,3	szeles	12	15,0	szeles	10	12,5	11,4
27	felhős	7	8,8	napos	13	16,3	felhős	10	12,5	12,3
28	napos	6	7,5	napos	16	20,0	tiszta	8	10,0	11,7
29	napos	6	7,5	napos	15	18,8	enyheborús	11	13,8	13,2
30	tiszta	8	10,0	napos	20	25,0	tiszta	10	12,5	14,8
31	borult	7	8,8	borongós	10	12,5	tiszta	8	10,0	10,1
		0,9	1,1		7,3	9,1		3,5	4,4	4,5

Maximum hőmérséklet: **25,0°C**, 30-án délutánMinimum hőmérséklet: **-8,8°C**, 12-én reggelCsapadékos nap: **6**Havazásos nap: **4**Szeles nap: **5**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **13**Ködös nap: **2**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **6**

Időjárásunk 1877. április

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	7	8,8	borús	10	12,5	esős	8	10,0	10,0
2	felhős	6	7,5	esős	6	7,5	tisztuló	6	7,5	7,2
3	esős	4	5,0	napos	11	13,8	derült	6	7,5	8,1
4	napos	3	3,8	napos	17	21,3	borús	7	8,8	10,3
5	borús	5	6,3	napos	17	21,3	felhős	9	11,3	12,2
6	tiszta	5	6,3	napos	16	20,0	derült	12	15,0	13,8
7	esős	8	10,0	esős	9	11,3	borult	9	11,3	10,6
8	napos	7	8,8	napos	16	20,0	derült	9	11,3	12,5
9	tiszta	4	5,0	napos	17	21,3	derült	11	13,8	13,1
10	napos	6	7,5	napos széllel	17	21,3	borús	12	15,0	14,4
11	felhős	9	11,3	napos	19	23,8	tiszta	10	12,5	14,7
12	borús	8	10,0	esős	9	11,3	borús	9	11,3	10,6
13	tiszta	5	6,3	napos	13	16,3	tiszta	7	8,8	9,7
14	borult	6	7,5	vaknapos	13	16,3	esős	7	8,8	10,0
15	napos	4	5,0	borongós	8	10,0	tiszta	4	5,0	6,0
16	tiszta	0	0,0	napos	10	12,5	tiszta	3	3,8	4,7
17	havazó	1	1,3	havazó	2	2,5	borús	2	2,5	1,9
18	ködborús	3	3,8	szakadó eső	5	6,3	borult	7	8,8	6,6
19	borús	5	6,3	borús	9	11,3	tiszta	7	8,8	8,5
20	borús	4	5,0	szeles	5	6,3	szeles	4	5,0	5,0
21	felhős	3	3,8	felhős és szél	6	7,5	tiszta	2	2,5	3,8
22	szeles és borús	0	0,0	szeles és borongó	3	3,8	tiszta	1	1,3	1,3
23	enyhe-felhős	0	0,0	napos	8	10,0	tiszta	6	7,5	6,0
24	borús	5	6,3	vak nap	11	13,8	esős	7	8,8	9,1
25	borús	4	5,0	napos	10	12,5	tiszta	6	7,5	7,8
26	napos	5	6,3	borongó	9	11,3	tiszta	7	8,8	8,5
27	napos	6	7,5	napos	11	13,8	tiszta	8	10,0	10,0
28	napos	6	7,5	napos	15	18,8	borult	10	12,5	12,5
29	esős	7	8,8	esős	8	10,0	borús	9	11,3	10,0
30	borús	8	10,0	felhős	10	12,5	borult	9	11,3	11,0
31										
		4,8	6,0		10,7	13,3		7,1	8,9	9,0

Maximum hőmérséklet: **23,8°C**,

11-én délután

Minimum hőmérséklet: **0,0°C**,

22-én és 23-án reggel

Csapadékos nap: **10**Havazásos nap: **1**Szeles nap: **3**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **3**Ködös nap: **1**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **0**

Időjárásunk**1877. május**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	esős széllel	7	8,8	szeles, borúlt	10	12,5	felhős	8	10,0	10,0
2	szeles felhős	4	5,0	napos széllel	9	11,3	tiszta	5	6,3	6,9
3	napos	1	1,3	napos	9	11,3	tiszta	5	6,3	6,0
4	borús	4	5,0	borús	10	12,5	borús	7	8,8	8,5
5	borús	5	6,3	borús	10	12,5	tiszta	11	13,8	11,3
6	enyhe borús	8	10,0	szakadó eső	9	11,3	esős	8	10,0	10,0
7	esős	7	8,8	borúlt	10	12,5	enyhe borús	10	12,5	11,3
8	borús	9	11,3	napos széllel	16	20,0	esős	11	13,8	14,4
9	esős	10	12,5	napos	16	20,0	felhős	10	12,5	14,1
10	borongó	11	13,8	napos	19	23,8	borús	11	13,8	16,0
11	borús	9	11,3	napos	16	20,0	tiszta	13	16,3	15,6
12	borúlt	11	13,8	napos széllel	18	22,5	tiszta	14	17,5	17,5
13	napos	13	16,3	vak nap	19	23,8	enyhe borús	15	18,8	19,1
14	napos	10	12,5	napos	18	22,5	tiszta	12	15,0	16,0
15	borongó	12	15,0	borongó	17	21,3	enyhe borús	12	15,0	16,3
16	felhős	10	12,5	esős széllel	11	13,8	felhős széllel	11	13,8	13,1
17	felhős széllel	9	11,3	felhős	11	13,8	szeles	9	11,3	11,6
18	napos	9	11,3	napos	16	20,0	borús	12	15,0	15,0
19	borús széllel	9	11,3	borús széllel	10	12,5	esős	8	10,0	10,6
20	borúlt	7	8,8	borongó	11	13,8	borúlt	8	10,0	10,3
21	borús	7	8,8	borúlt	9	11,3	borúlt	8	10,0	9,7
22	felhős	11	13,8	napos széllel	13	16,3	tiszta	11	13,8	14,1
23	napos	8	10,0	napos	18	22,5	tiszta	11	13,8	14,7
24	borús	9	11,3	borongó	14	17,5	tiszta	10	12,5	13,1
25	borús	9	11,3	felhős	11	13,8	esős	9	11,3	11,6
26	borúlt	8	10,0	napos	17	21,3	tiszta	10	12,5	13,8
27	napos	12	15,0	napos	19	23,8	tiszta	11	13,8	16,3
28	napos	15	18,8	napos széllel	16	20,0	tiszta	14	17,5	18,1
29	napos	13	16,3	napos széllel	19	23,8	enyhe borús	14	17,5	18,5
30	szeles	13	16,3	napos széllel	18	22,5	borús	16	20,0	19,4
31	enyhe borús	15	18,8	borús széllel	18	22,5	tiszta	16	20,0	20,0
		9,2	11,5		14,1	17,6		10,6	13,3	13,6

Maximum hőmérséklet: **23,8°C**, 10; 13; 27, 29-én délutánMinimum hőmérséklet: **1,3°C**, 3-án reggelCsapadékos nap: **7**Szeles nap: **11**Ködös nap: **0**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **0**

Időjárásunk**1877. június**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	napos	13	16,3	napos széllel	21	26,3	tiszta	18	22,5	21,5
2	borús széllel	12	15,0	borús széllel	14	17,5	borús széllel	15	18,8	17,1
3	enyheborús	14	17,5	napos	22	27,5	tiszta	15	18,8	20,2
4	napos	19	23,8	napos	22	27,5	napos	16	20,0	22,4
5	napos	18	22,5	napos	26	32,5	tiszta	18	22,5	24,6
6	napos	21	26,3	napos széllel	23	28,8	tiszta	17	21,3	24,0
7	enyhe borús	14	17,5	napos	23	28,8	tiszta	18	22,5	22,4
8	napos	16	20,0	forró nap	25	31,3	tiszta	16	20,0	22,4
9	napos	16	20,0	forró nap	26	32,5	tiszta	19	23,8	24,6
10	napos	18	22,5	forró nap	26	32,5	tiszta	20	25,0	25,9
11	napos	16	20,0	forró nap	28	35,0	tiszta	19	23,8	25,2
12	napos	17	21,3	forró nap	27	33,8	tiszta	20	25,0	25,9
13	napos	15	18,8	forró nap	25	31,3	felhős	19	23,8	24,0
14	borús	15	18,8	napos széllel	19	23,8	szeles	14	17,5	19,0
15	napos	12	15,0	borongó	16	20,0	tiszta	12	15,0	15,9
16	napos	10	12,5	borongó	16	20,0	felhős	14	17,5	16,5
17	napos	12	15,0	napos	19	23,8	tiszta	16	20,0	19,3
18	borúlt	10	12,5	napos	22	27,5	tiszta	13	16,3	17,7
19	napos	19	23,8	napos	20	25,0	tiszta	14	17,5	20,5
20	napos	13	16,3	napos	21	26,3	tiszta	18	22,5	21,5
21	napos	16	20,0	borúlt	20	25,0	borúlt	18	22,5	22,1
22	napos	16	20,0	napos	22	27,5	tiszta	19	23,8	23,4
23	napos	15	18,8	napos	24	30,0	tiszta	20	25,0	24,3
24	felhős	14	17,5	napos	22	27,5	borult	14	17,5	19,6
25	napos	14	17,5	szeles	16	20,0	tiszta	13	16,3	17,1
26	tiszta	10	12,5	napos	21	26,3	tiszta	13	16,3	17,4
27	napos	12	15,0	napos	23	28,8	tiszta	15	18,8	19,9
28	napos	13	16,3	napos	23	28,8	tiszta	18	22,5	22,1
29	borús	13	16,3	szeles	20	25,0	tiszta	13	16,3	18,0
30	napos	12	15,0	napos	21	26,3	tiszta	15	18,8	19,3
31										
		14,5	18,1		21,8	27,2		16,3	20,4	21,1

Maximum hőmérséklet: **35,0°C**, 11-én délutánMinimum hőmérséklet: **12,5°C**, 16-án, 18-án, 26-án reggelCsapadékos nap: **0**Szeles nap: **5**Ködös nap: **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **24**Hőség nap (max ≥ 30°C): **8**Forró nap (max ≥ 35°C): **1**

Időjárásunk**1877. július**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	napos	18	22,5	napos	23	28,8	tiszta	17	21,3	23,1
2	napos	14	17,5	nap széllel	24	30,0	tiszta	19	23,8	23,5
3	napos	16	20,0	napos	25	31,3	borús	19	23,8	24,4
4	tisztuló	13	16,3	borongó	17	21,3	tiszta	14	17,5	17,8
5	napos	12	15,0	napos	21	26,3	tiszta	17	21,3	20,6
6	napos	13	16,3	napos	23	28,8	esős	13	16,3	19,1
7	enyhe felhős	15	18,8	napos széllel	25	31,3	borús	15	18,8	21,6
8	borús	16	20,0	esős	18	22,5	esős	12	15,0	17,8
9	borús	13	16,3	borús	17	21,3	tiszta	12	15,0	16,6
10	borús	12	15,0	esős	15	18,8	borús	13	16,3	16,3
11	borús	15	18,8	borús	18	22,5	borús	15	18,8	19,4
12	borús	16	20,0	borús	19	23,8	borús	15	18,8	20,0
13	derült	17	21,3	derült	26	32,5	borús	18	22,5	24,4
14	derült	18	22,5	derült	25	31,3	borongós	18	22,5	24,4
15	derült	18	22,5	bor.	23	28,8	bor.	19	23,8	24,4
16	derült	19	23,8	derült	26	32,5	derült	19	23,8	25,6
17	derült	20	25,0	derült	28	35,0	derült	20	25,0	27,2
18	borús széllel	16	20,0	bor. széllel	18	22,5	borús	17	21,3	21,0
19	derült	19	23,8	derült	26	32,5	borús	18	22,5	25,0
20	esős	13	16,3	borús	17	21,3	borús	16	20,0	19,1
21	borongós	17	21,3	borongó	24	30,0	esős	16	20,0	22,5
22	derült	20	25,0	derült	27	33,8	esős	19	23,8	26,3
23	derült	20	25,0	derült	27	33,8	derült	19	23,8	26,3
24	derült	20	25,0	derült	28	35,0	derült	20	25,0	27,2
25	derült	20	25,0	borongós	16	20,0	borongós	18	22,5	22,2
26	esős	16	20,0	borult	26	32,5	borongós	15	18,8	22,2
27	borongós	17	21,3	borongós	20	25,0	derült	17	21,3	21,9
28	derült	18	22,5	derengő	20	25,0	derült	14	17,5	20,3
29	borongós	16	20,0	borongós	19	23,8	borongó	16	20,0	20,6
30	derült	18	22,5	borongós	24	30,0	derült	19	23,8	24,7
31	derült	20	25,0	derült	27	33,8	derült	20	25,0	26,9
		16,6	20,8		22,3	27,9		16,7	20,9	22,3

Maximum hőmérséklet: **35,0°C**, 17-én és 24-én délutánMinimum hőmérséklet: **15,0°C**, 5-én és 10-én reggelCsapadékos nap: **7**Szeles nap: **3**Ködös nap: **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **21**Hőség nap (max ≥ 30°C): **15**Forró nap (max ≥ 35°C): **2**

Időjárásunk 1877. augusztus

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	21	26,3	derült	27	33,8	derült	22	27,5	28,6
2	derült	20	25,0	derült	26	32,5	eső	14	17,5	22,9
3	borongós	13	16,3	borongós	17	21,3	borongós	14	17,5	17,9
4	derült	17	21,3	derült	21	26,3	tiszta	16	20,0	21,7
5	napos	15	18,8	napos	24	30,0	tiszta	17	21,3	22,6
6	napos	14	17,5	napos	25	31,3	tiszta	16	20,0	22,0
7	napos	15	18,8	napos	24	30,0	tiszta	19	23,8	23,9
8	napos	18	22,5	forró nap	26	32,5	tiszta	20	25,0	26,1
9	napos	14	17,5	forró nap	26	32,5	enyhe borús	18	22,5	23,6
10	tiszta	14	17,5	napos	24	30,0	tiszta	17	21,3	22,3
11	napos	16	20,0	napos	25	31,3	tiszta	16	20,0	22,6
12	borult	19	23,8	enyhe borús	22	27,5	enyhe borús	18	22,5	23,9
13	felhős	16	20,0	borongó	22	27,5	tiszta	16	20,0	21,7
14	napos	14	17,5	napos	22	27,5	tiszta	18	22,5	22,3
15	napos	14	17,5	napos	27	33,8	tiszta	18	22,5	23,9
16	enyhe felhős	16	20,0	napos	24	30,0	enyhe felhős	19	23,8	24,2
17	napos	15	18,8	enyhe borús	23	28,8	esős	18	22,5	22,9
18	napos	16	20,0	vak nap	22	27,5	felhős	18	22,5	22,9
19	borús	15	18,8	napos	23	28,8	enyhe felhős	20	25,0	24,2
20	borult	19	23,8	borult	20	25,0	tiszta	20	25,0	24,5
21	napos	19	23,8	forró nap	29	36,3	tiszta	21	26,3	27,9
22	napos	18	22,5	forró nap	30	37,5	tiszta	23	28,8	29,2
23	tiszta	18	22,5	forró nap	29	36,3	enyhe felhős	21	26,3	27,6
24	borús széllel	15	18,8	felhős	18	22,5	tiszta	16	20,0	20,1
25	borús	15	18,8	enyhe borús	24	30,0	enyhe felhős	19	23,8	23,9
26	napos	14	17,5	napos	26	32,5	tiszta	19	23,8	24,2
27	szeles és felhős	16	20,0	borult	18	22,5	tiszta	16	20,0	20,4
28	napos	14	17,5	napos	27	33,8	tiszta	19	23,8	24,5
29	napos	15	18,8	forró nap	29	36,3	tiszta	21	26,3	26,7
30	napos	16	20,0	forró nap	29	36,3	tiszta	20	25,0	26,4
31	napos	16	20,0	forró nap	29	36,3	tiszta	21	26,3	27,0
		16,0	20,0		24,5	30,6		18,4	23,0	23,9

Maximum hőmérséklet: **37,5°C**, 22-én délután

Minimum hőmérséklet: **16,3°C**, 3-án reggel

Csapadékos nap: **2**

Szeles nap: **2**

Ködös nap: **0**

Nyári nap (max ≥ 25°C): **28**

Hőség nap (max ≥ 30°C): **20**

Forró nap (max ≥ 35°C): **6**

Időjárásunk

1877. szeptember

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	csendes eső	15	18,8	borúlt	17	21,3	borúlt	16	20,0	19,8
2	borús	14	17,5	borúlt	16	20,0	borúlt	14	17,5	17,9
3	esős	12	15,0	borúlt	16	20,0	borúlt	14	17,5	17,3
4	esős	13	16,3	esős	13	16,3	esős	11	13,8	14,8
5	borús	10	12,5	felhős	16	20,0	tiszta	11	13,8	14,8
6	tiszta	8	10,0	napos	20	25,0	tiszta	11	13,8	15,4
7	enyhe felhős	8	10,0	borúlt	13	16,3	tiszta	14	17,5	15,1
8	enyhe felhős	12	15,0	esős	15	18,8	felhős	12	15,0	15,7
9	borúlt	10	12,5	borúlt	12	15,0	borúlt	12	15,0	14,2
10	esős	9	11,3	esős	10	12,5	esős	9	11,3	11,4
11	tisztuló	8	10,0	napos	19	23,8	tiszta	11	13,8	15,1
12	tiszta	7	8,8	napos	21	26,3	tiszta	13	16,3	16,7
13	borús	10	12,5	napos	20	25,0	tiszta	14	17,5	17,9
14	napos	11	13,8	napos	23	28,8	tiszta	15	18,8	19,8
15	tisztuló	13	16,3	napos	23	28,8	tiszta	18	22,5	22,3
16	felhős, széllel	16	20,0	esős	16	20,0	tiszta	13	16,3	17,9
17	borús	10	12,5	borús	13	16,3	borús	10	12,5	13,2
18	tiszta	7	8,8	borongós, széllel	11	13,8	tiszta	7	8,8	9,8
19	tiszta	3	3,8	napos	12	15,0	tiszta	6	7,5	8,2
20	tiszta	4	5,0	tiszta	18	22,5	felhős	11	13,8	13,6
21	felhős	8	10,0	borús	14	17,5	tiszta	13	16,3	14,8
22	esős	9	11,3	esős	9	11,3	borús	18	22,5	16,7
23	borús	7	8,8	borús	10	12,5	borús	8	10,0	10,1
24	tiszta	4	5,0	napos	14	17,5	félborús	10	12,5	11,7
25	tiszta	5	6,3	félborús	14	17,5	borús	7	8,8	10,1
26	tiszta	4	5,0	borongós	10	12,5	tiszta	6	7,5	7,9
27	tiszta	2	2,5	napos	14	17,5	tiszta	5	6,3	7,9
28	tiszta	2	2,5	napos	16	20,0	tiszta	7	8,8	9,8
29	tiszta	4	5,0	napos	17	21,3	tiszta	8	10,0	11,4
30	tiszta	3	3,8	borús	11	13,8	tiszta	8	10,0	9,2
31										
		8,3	10,3		15,1	18,9		11,1	13,8	14,0

Maximum hőmérséklet: **28,8°C**, 14-én és 15-én délutánMinimum hőmérséklet: **2,5°C**, 27-én és 28-án reggelCsapadékos nap: **6**Szeles nap: **2**Ködös nap: **0**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **5**

Időjárásunk**1877. október**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	7	8,8	napos	17	21,3	borult	11	13,8	14,2
2	borús	8	10,0	esős	8	10,0	esős	8	10,0	9,8
3	tisztuló	8	10,0	borongó	14	17,5	tiszta	7	8,8	11,1
4	napos	9	11,3	napos	19	23,8	tiszta	10	12,5	14,8
5	felhős	7	8,8	borús	9	11,3	felhős	9	11,3	10,4
6	felhős	6	7,5	esős	7	8,8	esős	4	5,0	6,4
7	esős	3	3,8	borús	5	6,3	borús	6	7,5	6,1
8	borús	4	5,0	borús	5	6,3	borús	4	5,0	5,1
9	borús széllel	4	5,0	borús széllel	7	8,8	tiszta	5	6,3	6,4
10	borús	3	3,8	napos	10	12,5	borús	7	8,8	8,2
11	borús	4	5,0	borús	8	10,0	tiszta	5	6,3	6,7
12	borús	5	6,3	napos	12	15,0	tiszta	7	8,8	9,5
13	esőborús	6	7,5	borongó	14	17,5	borús	8	10,0	11,1
14	tiszta	6	7,5	napos	16	20,0	tiszta	7	8,8	11,1
15	tiszta	5	6,3	napos	18	22,5	derült	11	13,8	13,9
16	tiszta	5	6,3	napos széllel	16	20,0	tiszta	9	11,3	12,0
17	borús	8	10,0	borús	14	17,5	borús	7	8,8	11,1
18	tiszta	2	2,5	napos	10	12,5	tiszta	3	3,8	5,4
19	borús	2	2,5	napos	10	12,5	tiszta	3	3,8	5,4
20	tiszta	1	1,3	napos	10	12,5	tiszta	3	3,8	5,1
21	tiszta	0	0,0	napos	12	15,0	tiszta	5	6,3	6,7
22	tiszta	1	1,3	napos	14	17,5	tiszta	4	5,0	7,0
23	tiszta	1	1,3	napos	12	15,0	tiszta	5	6,3	7,0
24	tiszta	0	0,0	napos	14	17,5	tiszta	9	11,3	9,8
25	tiszta	3	3,8	napos	14	17,5	tiszta	8	10,0	10,1
26	borús	4	5,0	borús	8	10,0	derült	7	8,8	7,9
27	felhős	9	11,3	borús	11	13,8	tiszta	9	11,3	11,7
28	borult	5	6,3	borús	11	13,8	félborús	7	8,8	9,2
29	borús	6	7,5	borús	9	11,3	borús	7	8,8	8,9
30	tiszta	2	2,5	napos	16	20,0	félborús	6	7,5	9,2
31	tiszta	9	11,3	borongó	10	12,5	esős	8	10,0	10,7
		4,6	5,8		11,6	14,5		6,7	8,4	9,1

Maximum hőmérséklet: **23,8°C**, 4-én délután
 Minimum hőmérséklet: **0,0°C**, 21-én és 24-én reggel
 Csapadékos nap: **5**
 Szeles nap: **2** Fagyos nap (min ≤ 0°C): **2**
 Ködös nap: **0** Nyári nap (max ≥ 25°C): **0**

Időjárásunk 1877. november

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	6	7,5	vaknap	11	13,8	borús	8	10,0	10,2
2	borús	6	7,5	nap széllel	10	12,5	tiszta	5	6,3	8,0
3	derült	2	2,5	napos	14	17,5	tiszta	4	5,0	7,4
4	enyhe borús	3	3,8	borús	10	12,5	derült	3	3,8	5,8
5	tiszta	-1	-1,3	napos	13	16,3	tiszta	3	3,8	5,5
6	tiszta	1	1,3	napos	13	16,3	tiszta	4	5,0	6,8
7	tiszta	-1	-1,3	napos	12	15,0	tiszta	4	5,0	5,8
8	tiszta	0	0,0	napos	12	15,0	derült	6	7,5	7,4
9	tiszta	0	0,0	napos	14	17,5	tiszta	4	5,0	6,8
10	nagy köd	0	0,0	nagy köd	6	7,5	tiszta	5	6,3	4,9
11	borúlt	4	5,0	borúlt	6	7,5	borúlt	6	7,5	6,8
12	borúlt	4	5,0	borús	11	13,8	esőborús	11	13,8	11,5
13	borús	4	5,0	esőborús	7	8,8	félborús	7	8,8	7,7
14	tisztuló	5	6,3	napos	13	16,3	tiszta	7	8,8	9,9
15	nagy köd	1	1,3	napos	13	16,3	tiszta	5	6,3	7,4
16	tiszta	2	2,5	borús	9	11,3	tiszta	3	3,8	5,2
17	ködös	-1	-1,3	napos	12	15,0	borús	4	5,0	5,8
18	ködborús	3	3,8	borús	4	5,0	borús	4	5,0	4,6
19	ködborús	3	3,8	borús	4	5,0	borús	4	5,0	4,6
20	felhős	2	2,5	borúlt	6	7,5	borús	5	6,3	5,5
21	esős	4	5,0	esős	4	5,0	felhős széllel	4	5,0	4,9
22	tisztuló	3	3,8	napos	10	12,5	tiszta	3	3,8	5,8
23	enyhe borús	3	3,8	esős	6	7,5	borús	4	5,0	5,2
24	tisztuló	3	3,8	napos	12	15,0	tiszta	3	3,8	6,5
25	felhős	5	6,3	napos	13	16,3	esős	3	3,8	7,4
26	tiszta széllel	3	3,8	borongó	5	6,3	borongó	3	3,8	4,3
27	tiszta	1	1,3	napos	7	8,8	tiszta	2	2,5	3,7
28	tiszta	0	0,0	borús	1	1,3	ködös	2	2,5	1,5
29	borús	2	2,5	vak nap	5	6,3	borús	3	3,8	4,0
30	ködös	3	3,8	ködös	3	3,8	ködös	5	6,3	4,9
31										
		2,3	2,9		8,9	11,1		4,5	5,6	6,2

Maximum hőmérséklet: **17,5°C**, 3-án és 9-én délután
 Minimum hőmérséklet: **-1,3°C**, 5-én, 7-én és 17-én reggel
 Csapadékos napok: **5** Havazásos nap: **0**
 Szeles napok: **2** Fagyos nap (min ≤ 0°C): **7**
 Ködös napok: **7** Zord nap (min ≤ -10°C): **0**
 Téli nap (max ≤ 0°C): **0**

Időjárásunk 1877. december

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	esős	4	5,0	eső-borús	5	6,3	eső	3	3,8	4,6
2	tiszta	1	1,3	napos	12	15,0	ködös	3	3,8	5,8
3	borús	3	3,8	borús	4	5,0	tiszta széllel	3	3,8	4,0
4	esős	3	3,8	esős	4	5,0	ködös	5	6,3	5,2
5	borús	4	5,0	esős	5	6,3	eső köddel	6	7,5	6,5
6	esős, köd	5	6,3	esőborús	7	8,8	borús	6	7,5	7,4
7	ködös	5	6,3	borús	6	7,5	tiszta	3	3,8	5,2
8	borús	4	5,0	borús	5	6,3	ködborús	5	6,3	5,8
9	borús	4	5,0	esőborús	3	3,8	tiszta	3	3,8	4,0
10	borús	0	0,0	borús	2	2,5	félborús	1	1,3	1,2
11	félborús	-1	-1,3	borongó	2	2,5	borús	1	1,3	0,8
12	borús	1	1,3	borús	2	2,5	hóborús	1	1,3	1,5
13	ködborús	1	1,3	ködborús	1	1,3	ködesős	2	2,5	1,8
14	borús	2	2,5	borús	2	2,5	havazó	1	1,3	1,8
15	tiszta	2	2,5	napos	6	7,5	tiszta	1	1,3	3,0
16	tiszta	-1	-1,3	napos	5	6,3	tiszta	-1	-1,3	0,5
17	ködborús	-1	-1,3	borús	0	0,0	borús	0	0,0	-0,4
18	felhős	-1	-1,3	borús	0	0,0	tiszta	-1	-1,3	-1,0
19	felhős széllel	-3	-3,8	borús	-1	-1,3	hóborús	-3	-3,8	-3,2
20	havas	-2	-2,5	borús	0	0,0	borús	-3	-3,8	-2,6
21	hóborús	-4	-5,0	borús	-3	-3,8	felhős	-5	-6,3	-5,4
22	borús	-6	-7,5	borús	-4	-5,0	borús	-5	-6,3	-6,4
23	tisztuló	-8	-10,0	borús	-5	-6,3	hóborús	-5	-6,3	-7,3
24	félborús	-1	-1,3	napos	3	3,8	borús	-3	-3,8	-1,4
25	borús	-3	-3,8	vaknap	0	0,0	hóborús	-2	-2,5	-2,3
26	havazó	-2	-2,5	szállingó hó	0	0,0	havazó	-1	-1,3	-1,4
27	tiszta	-5	-6,3	borús	0	0,0	havazó	0	0,0	-1,7
28	borús	-4	-5,0	napos	3	3,8	tisztuló	-1	-1,3	-1,0
29	tiszta	-1	-1,3	napos	-5	-6,3	tiszta	-3	-3,8	-3,9
30	borús	-5	-6,3	borús	-6	-7,5	borús	-8	-10,0	-8,5
31	borús	-6	-7,5	ködborús	-6	-7,5	ködborús	-6	-7,5	-7,6
		-0,5	-0,6		1,5	1,9		-0,1	-0,1	0,2

Maximum hőmérséklet: **15,0°C**, 2-án délután
 Minimum hőmérséklet: **-10,0°C**, 23-án reggel és 30-án este
 Csapadékos nap: **15** Havazásos nap: **9**
 Szeles nap: **2** Fagyos nap (min ≤ 0°C): **18**
 Ködös nap: **9** Zord nap (min ≤ -10°C): **1**
 Téli nap (max ≤ 0°C): **13**

Időjárásunk**1878. január**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	-3	-3,8	vaknap	0	0,0	tiszta	-2	-2,5	-2,4
2	havazó	-5	-6,3	hóborús	-2	-2,5	hóborús	-3	-3,8	-4,3
3	ködös	-3	-3,8	hóborús	-2	-2,5	hóborús	-2	-2,5	-3,0
4	ködös	-9	-11,3	napos	-4	-5,0	borús	-9	-11,3	-9,9
5	ködös	-11	-13,8	ködborús	-8	-10,0	borús	-7	-8,8	-10,5
6	borús	-5	-6,3	borús	-5	-6,3	borús	-5	-6,3	-6,5
7	ködös	-6	-7,5	borús	-5	-6,3	ködös	-5	-6,3	-6,8
8	ködös	-6	-7,5	ködborús	-4	-5,0	ködesős	-2	-2,5	-4,6
9	ködös	-1	-1,3	havazó	0	0,0	szelesborús	-1	-1,3	-1,1
10	borús	-3	-3,8	napos	-2	-2,5	tiszta	-5	-6,3	-4,9
11	tiszta	-7	-8,8	napos	-1	-1,3	tiszta	-7	-8,8	-7,1
12	tiszta	-8	-10,0	napos	1	1,3	tiszta	-8	-10,0	-7,4
13	borúlt	-4	-5,0	napos	3	3,8	borús	-3	-3,8	-2,4
14	borúlt	-2	-2,5	vak nap	1	1,3	borús	3	3,8	1,4
15	havazó	0	0,0	napos	4	5,0	tiszta	1	1,3	1,7
16	havazó	1	1,3	havazó	3	3,8	hóborús	0	0,0	1,1
17	hóborús	2	2,5	napos	7	8,8	borús	2	2,5	3,9
18	felhős	-3	-3,8	napos	6	7,5	tiszta	-3	-3,8	-1,1
19	tiszta	-5	-6,3	napos	4	5,0	tiszta	-5	-6,3	-3,6
20	borús	-3	-3,8	vak nap	0	0,0	felhős széllel	-1	-1,3	-1,8
21	felhős	-1	-1,3	napos	6	7,5	borús	-1	-1,3	0,7
22	borúlt	1	1,3	vak nap	8	10,0	esős	6	7,5	6,4
23	borúlt	3	3,8	borúlt	4	5,0	borús	3	3,8	3,9
24	borús	2	2,5	borúlt	4	5,0	havas	1	1,3	2,3
25	hófelhős	-1	-1,3	havazó	1	1,3	borús széllel	1	1,3	0,4
26	havas széllel	0	0,0	borúlt széllel	1	1,3	hófelhő szélviharral	0	0,0	0,1
27	borús	-2	-2,5	felhős szélviharral	0	0,0	szélvihar	0	0,0	-0,8
28	hóborús széllel	-2	-2,5	havazó, széllel	-1	-1,3	hóborús	-1	-1,3	-1,8
29	félborús	-2	-2,5	napos	3	3,8	borúlt	0	0,0	0,1
30	borús	0	0,0	borús	1	1,3	borús	0	0,0	0,1
31	borús	-1	-1,3	borús	1	1,3	borús	0	0,0	-0,2
		-2,7	-3,4		0,8	1,0		-1,7	-2,1	-1,9

Maximum hőmérséklet: **10,0°C**, 22-én délutánMinimum hőmérséklet: **-13,8°C**, 5-én reggelCsapadékos nap: **10**Havazásos nap: **8**Szeles nap: **5**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **26**Ködös nap: **6**Téli nap (min ≤ -10°C): **3**Téli nap (max ≤ 0°C): **14**

Időjárásunk**1878. február**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	0	0,0	borús	2	2,5	borús	0	0,0	0,4
2	havas	-2	-2,5	havazó	1	1,3	tiszta	-1	-1,3	-1,1
3	borult	-3	-3,8	napos	5	6,3	borús	-2	-2,5	-0,8
4	tiszta	-2	-2,5	borongó	1	1,3	tiszta	-2	-2,5	-1,8
5	tiszta	-4	-5,0	borús	1	1,3	tiszta széllel	2	2,5	0,1
6	félborús széllel	1	1,3	napos széllel	7	8,8	borús	4	5,0	4,8
7	borús széllel	3	3,8	borús	1	1,3	borús	3	3,8	2,9
8	tisztuló	2	2,5	napos	6	7,5	tiszta	4	5,0	4,8
9	tisztuló széllel	2	2,5	napos	5	6,3	tiszta	3	3,8	3,9
10	tiszta	0	0,0	napos	10	12,5	tiszta	2	2,5	4,2
11	tiszta	-1	-1,3	vaknap	8	10,0	borús	4	5,0	4,5
12	borús	2	2,5	napos	4	5,0	tiszta	0	0,0	1,7
13	tiszta	-3	-3,8	napos	3	3,8	tiszta	-1	-1,3	-0,8
14	tiszta	-3	-3,8	borús	2	2,5	szállingó hó	0	0,0	-0,5
15	havas	0	0,0	borús	5	6,3	borús	2	2,5	2,6
16	borús	2	2,5	napos	10	12,5	szemzés	5	6,3	6,7
17	tisztuló	4	5,0	borús	7	8,8	esős	6	7,5	7,0
18	ködborús	4	5,0	borús	7	8,8	ködborús	3	3,8	5,1
19	ködös	2	2,5	borús	4	5,0	ködborús	3	3,8	3,6
20	borús	3	3,8	borús	6	7,5	borús	3	3,8	4,5
21	borús	3	3,8	borúlt	5	6,3	borús	3	3,8	4,2
22	borús	2	2,5	borongó	6	7,5	borús	6	7,5	6,1
23	borús	6	7,5	felhős	8	10,0	tiszta	6	7,5	7,9
24	tiszta	2	2,5	napos	12	15,0	borúlt	7	8,8	8,6
25	ködös	4	5,0	borús	7	8,8	esőborús	5	6,3	6,4
26	felhős	4	5,0	felhős	9	11,3	tisztuló	6	7,5	7,6
27	esős	3	3,8	borús	7	8,8	tiszta	6	7,5	6,7
28	borúlt	2	2,5	felhős	6	7,5	borúlt	3	3,8	4,2
29										
30										
31										
		1,2	1,5		5,5	6,9		2,9	3,6	3,7

Maximum hőmérséklet: **15,0°C**, 24-én délutánMinimum hőmérséklet: **-5,0°C**, 5-én reggelCsapadékos nap: **6**Havazásos nap: **3**Szeles nap: **4**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **10**Ködös nap: **3**Téli nap (min ≤ -10°C): **0**

Időjárásunk**1878. március**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borúlt	2	2,5	esős	5	6,3	borús	7	8,8	6,4
2	borúlt	4	5,0	borúlt	8	10,0	borúlt	8	10,0	8,6
3	borús	8	10,0	borongó	10	12,5	borúlt	8	10,0	10,4
4	tisztuló	5	6,3	napos széllel	9	11,3	tiszta	5	6,3	7,3
5	tiszta	3	3,8	napos	15	18,8	tiszta	5	6,3	8,6
6	borús	6	7,5	napos	12	15,0	borúlt	8	10,0	10,4
7	esős	5	6,3	napos széllel	12	15,0	derült	4	5,0	7,6
8	eső széllel	3	3,8	napos	10	12,5	tiszta széllel	3	3,8	5,7
9	tisztuló, havas	1	1,3	borongó, havas	4	5,0	tiszta	1	1,3	2,0
10	szállingó hó	0	0,0	borongó	4	5,0	tiszta	1	1,3	1,7
11	borúlt	0	0,0	napos	8	10,0	félborús	3	3,8	4,2
12	borúlt	4	5,0	borús	6	7,5	esős	3	3,8	4,8
13	tiszta	2	2,5	havazó	1	1,3	borús	1	1,3	1,4
14	tiszta	-3	-3,8	hóborús széllel	2	2,5	félborús	0	0,0	-0,5
15	tiszta	-3	-3,8	borongó	3	3,8	félborús	-1	-1,3	-0,8
16	tiszta	-2	-2,5	napos	5	6,3	tiszta	-1	-1,3	0,1
17	tiszta	-4	-5,0	napos	4	5,0	tiszta	2	2,5	1,1
18	tiszta	5	6,3	napos	6	7,5	tiszta	0	0,0	3,2
19	borúlt	0	0,0	borús	4	5,0	esős	3	3,8	2,9
20	borús széllel	1	1,3	havas széllel	3	3,8	szeles	2	2,5	2,3
21	tiszta	1	1,3	napos	7	8,8	félborús	5	6,3	5,4
22	borúlt	3	3,8	borongó	14	17,5	félborús	7	8,8	9,5
23	tiszta	1	1,3	borongós széllel	9	11,3	borús	9	11,3	8,6
24	havas eső	2	2,5	esőborús	3	3,8	tiszta	2	2,5	2,6
25	tiszta	0	0,0	borús	6	7,5	borús	3	3,8	3,6
26	havazó	0	0,0	borús	4	5,0	borús	2	2,5	2,3
27	tisztuló széllel	1	1,3	borúlt	4	5,0	tiszta	1	1,3	2,0
28	félborús	0	0,0	napos	9	11,3	borongó	6	7,5	6,4
29	borús	5	6,3	borús	8	10,0	borús	8	10,0	8,9
30	tiszta széllel	8	10,0	napos	16	20,0	borongó	13	16,3	15,4
31	esős	7	8,8	borúlt	8	10,0	félborús	7	8,8	8,9
		2,1	2,6		7,1	8,8		4,0	5,0	5,2

Maximum hőmérséklet: **20,0°C**, 30-án délutánMinimum hőmérséklet: **-5,0°C**, 17-én reggelCsapadékos nap: **12**Havazásos nap: **6**Szeles nap: **8**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **10**Ködös nap: **0**Téli nap (min ≤ -10°C): **0**

Időjárásunk**1878. április**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	felhős	5	6,3	napos	13	16,3	tiszta	5	6,3	8,5
2	borongó	4	5,0	esős	5	6,3	havas eső	3	3,8	4,4
3	tiszta	3	3,8	borongó	10	12,5	tisztuló	7	8,8	8,1
4	tiszta	3	3,8	napos	14	17,5	enyheborús	9	11,3	10,6
5	tisztuló	3	3,8	napos	14	17,5	enyheborús	11	13,8	11,9
6	felhős	8	10,0	borús	11	13,8	borús	9	11,3	11,3
7	tiszta	5	6,3	borongós	11	13,8	enyheborús	6	7,5	8,5
8	tiszta	2	2,5	borúlt	8	10,0	derült	4	5,0	5,3
9	tiszta	1	1,3	napos	12	15,0	tiszta	6	7,5	7,5
10	tiszta	2	2,5	borongó	11	13,8	derült	6	7,5	7,5
11	borult	4	5,0	napos	16	20,0	derült	9	11,3	11,6
12	borús	6	7,5	borult	9	11,3	felhős	8	10,0	9,4
13	esős	7	8,8	esőborús	9	11,3	borús	9	11,3	10,3
14	borús	8	10,0	borongó	16	20,0	enyheborús	9	11,3	12,8
15	tiszta	8	10,0	napos	18	22,5	tiszta	12	15,0	15,3
16	tiszta	10	12,5	forró nap	20	25,0	enyheborús	14	17,5	17,8
17	tisztuló	10	12,5	napos	19	23,8	borús	12	15,0	16,3
18	enyheborús	11	13,8	borongós	14	17,5	borús	10	12,5	13,8
19	borult	9	11,3	borongós	14	17,5	tiszta	10	12,5	13,1
20	tiszta	12	15,0	borongós	17	21,3	felhős	12	15,0	16,3
21	tisztuló	8	10,0	borúlt	15	18,8	derült	11	13,8	13,8
22	tiszta széllel	10	12,5	borúlt széllel	14	17,5	borús, szélvihar	13	16,3	15,3
23	tiszta széllel	7	8,8	borúlt	12	15,0	borúlt	9	11,3	11,3
24	tiszta	4	5,0	napos széllel	12	15,0	derült	10	12,5	11,0
25	esős	6	7,5	esős	7	8,8	borús	9	11,3	9,4
26	nagy köd	7	8,8	borongó	16	20,0	esős	10	12,5	13,1
27	felhős	9	11,3	borúlt	13	16,3	esőfelhős	11	13,8	13,5
28	borús	7	8,8	borongó	14	17,5	derült	9	11,3	11,9
29	tiszta	6	7,5	napos	18	22,5	derült	10	12,5	13,5
30	tiszta	6	7,5	napos széllel	18	22,5	derült	12	15,0	14,7
31										
		6,4	8,0		13,3	16,7		9,2	11,5	11,6

Maximum hőmérséklet: **25,0°C**, 16-án délutánMinimum hőmérséklet: **1,3°C**, 9-én reggelCsapadékos nap: **4**Havazásos nap: **1**Szeles nap: **3**Nyári nap (max ≥ 25°C): **1**Ködös nap: **1**Hőség nap (max ≥ 30°C): **0**

Időjárásunk**1878. május**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	félborús	9	11,3	vaknap	14	17,5	borús	13	16,3	15,0
2	napos	8	10,0	napos	21	26,3	esős	13	16,3	16,9
3	eső borús	11	13,8	esős	16	20,0	derült	12	15,0	15,6
4	tiszta	9	11,3	napos	17	21,3	derült	12	15,0	15,3
5	derült	7	8,8	napos	17	21,3	derült	13	16,3	15,3
6	tiszta	9	11,3	napos	21	26,3	derült	15	18,8	18,5
7	tiszta	10	12,5	napos	20	25,0	felhős	16	20,0	19,1
8	félborús	12	15,0	borult	18	22,5	esős	12	15,0	16,6
9	tisztuló	10	12,5	borult	12	15,0	tisztuló	7	8,8	11,0
10	borongó	5	6,3	borongó	13	16,3	tiszta	9	11,3	11,0
11	borús	8	10,0	borongó	14	17,5	felhős	11	13,8	13,5
12	borult	12	15,0	borult	10	12,5	borult	11	13,8	13,5
13	borult	7	8,8	borult	9	11,3	borult	11	13,8	11,6
14	borult	10	12,5	borongó	16	20,0	derült	11	13,8	14,7
15	ködös	10	12,5	forró nap	18	22,5	derült	13	16,3	16,6
16	tiszta	11	13,8	forró nap	21	26,3	derült	14	17,5	18,5
17	enyheborús	13	16,3	forró nap	22	27,5	derült	15	18,8	20,0
18	derült	14	17,5	forró nap	24	30,0	derült	17	21,3	22,2
19	napos	15	18,8	forró nap	24	30,0	enyheborús	18	22,5	23,1
20	esős	7	8,8	esős	16	20,0	enyheborús	13	16,3	15,0
21	esős	12	15,0	felhős	15	18,8	esős	10	12,5	14,4
22	esőborús	9	11,3	vaknap	15	18,8	derült	10	12,5	13,5
23	napos	8	10,0	napos	18	22,5	tiszta	13	16,3	16,0
24	enyheborús	11	13,8	felhős	17	21,3	szeles	14	17,5	17,2
25	tiszta	12	15,0	szeles	20	25,0	borús	13	16,3	17,8
26	felhős	8	10,0	esős	10	12,5	derült	10	12,5	11,6
27	napos	14	17,5	napos	17	21,3	derült	14	17,5	18,1
28	enyheborús	10	12,5	vaknap	18	22,5	enyheborús	15	18,8	17,8
29	derült	13	16,3	napos széllel	19	23,8	tiszta	11	13,8	16,6
30	napos	15	18,8	napos	20	25,0	tiszta	13	16,3	18,8
31	tiszta	10	12,5	napos széllel	21	26,3	derült	15	18,8	18,8
		10,3	12,9		17,2	21,5		12,7	15,9	16,2

Maximum hőmérséklet: **30,0°C**, 18-án és 19-én délutánMinimum hőmérséklet: **6,3°C**, 10-én reggelCsapadékos nap: **7**Szeles nap: **4**Ködös nap: **1**Nyári nap (max ≥ 25°C): **10**Hőség nap (max ≥ 30°C): **2**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1878. június**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borult	12	15,0	borús	17	21,3	esős	13	16,3	16,8
2	tiszta	12	15,0	napos	18	22,5	derült	13	16,3	17,1
3	tiszta	12	15,0	napos, szél	19	23,8	borongó	13	16,3	17,4
4	borús	12	15,0	napos	19	23,8	tiszta	15	18,8	18,7
5	félborús	16	20,0	esős	15	18,8	felhős	13	16,3	17,4
6	borús	12	15,0	napos, szél	17	21,3	enyheborús	11	13,8	15,5
7	tiszta	8	10,0	szeles	15	18,8	tiszta	11	13,8	13,7
8	tiszta	10	12,5	borongó	17	21,3	tiszta	13	16,3	16,2
9	napos	17	21,3	napos	21	26,3	tiszta	16	20,0	21,5
10	napos	14	17,5	borús	18	22,5	felhős	13	16,3	17,7
11	tiszta	12	15,0	forró nap	22	27,5	derült	15	18,8	19,6
12	napos	14	17,5	napos széllal	24	30,0	enyheborús	19	23,8	23,4
13	felhős széllal	14	17,5	napos	22	27,5	derült	16	20,0	20,9
14	napos	19	23,8	napos	25	31,3	derült	19	23,8	25,2
15	enyheborús	15	18,8	borult	22	27,5	esős	14	17,5	19,9
16	esőborús	13	16,3	borús széllal	12	15,0	borús	11	13,8	14,3
17	tisztuló	10	12,5	esős	11	13,8	esős	10	12,5	12,4
18	tiszta	9	11,3	borongó	19	23,8	enyheborús	14	17,5	17,1
19	tiszta	11	13,8	napos	22	27,5	tiszta	15	18,8	19,3
20	napos	17	21,3	borongó	20	25,0	enyheborús	15	18,8	20,5
21	napos	14	17,5	napos széllal	22	27,5	derült	16	20,0	20,9
22	napos	14	17,5	napos	24	30,0	derült	16	20,0	21,5
23	derült	14	17,5	forró nap	27	33,8	derült	16	20,0	22,4
24	napos	16	20,0	forró nap	26	32,5	derült	18	22,5	24,0
25	derült	14	17,5	borongó széllal	23	28,8	derült	18	22,5	22,4
26	felhős	15	18,8	esős	15	18,8	borongó	15	18,8	18,4
27	borongó	14	17,5	napos	22	27,5	borongó	15	18,8	20,2
28	borús	14	17,5	esős	12	15,0	esőborús	13	16,3	15,9
29	borús	13	16,3	esőborús	16	20,0	derült	15	18,8	18,0
30	nagy köd	12	15,0	forró nap	25	31,3	derült	18	22,5	22,4
31										
		13,3	16,6		19,6	24,5		14,6	18,3	19,0

Maximum hőmérséklet: **33,8°C**, 23-án délutánMinimum hőmérséklet: **10,0°C**, 7-én reggelCsapadékos nap: **7**Szeles nap: **7**Ködös nap: **1**Nyári nap (max ≥ 25°C): **15**Hőség nap (max ≥ 30°C): **6**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1878. július**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	felhős	17	21,3	borongó	19	23,8	derült	16	20,0	21,0
2	felhős	15	18,8	szakadó eső	18	22,5	borult	15	18,8	19,4
3	enyheborús	14	17,5	szakadó eső	15	18,8	esőborús	13	16,3	16,9
4	esőborús	11	13,8	esőfelhős széllel	11	13,8	enyheborús	11	13,8	13,5
5	borús széllel	10	12,5	borús széllel	15	18,8	tiszta	13	16,3	15,6
6	esős	12	15,0	borús	15	18,8	borús	15	18,8	17,5
7	derült	14	17,5	napos	23	28,8	szakadó eső	14	17,5	20,0
8	borús	14	17,5	permetezés	19	23,8	esős	15	18,8	19,4
9	felhős	14	17,5	vaknap	19	23,8	esőborús	14	17,5	18,8
10	derült	12	15,0	derült	23	28,8	derült	16	20,0	20,6
11	permetezés	14	17,5	borús	18	22,5	felhős	15	18,8	19,1
12	felhős	12	15,0	borús	15	18,8	tisztuló	13	16,3	16,3
13	derült	16	20,0	derült	25	31,3	derült	15	18,8	21,9
14	derült	16	20,0	borús	19	23,8	tiszta	17	21,3	21,3
15	borús	13	16,3	tisztuló	17	21,3	derült	15	18,8	18,5
16	derült	11	13,8	napos	16	20,0	tiszta	14	17,5	16,9
17	derült	10	12,5	derült	19	23,8	felhős	15	18,8	18,1
18	borongó	13	16,3	felhős	19	23,8	borús	15	18,8	19,1
19	derült	17	21,3	napos	22	27,5	derült	17	21,3	22,5
20	derült	16	20,0	derült	22	27,5	derült	15	18,8	21,0
21	derült	21	26,3	derült	30	37,5	derült	19	23,8	27,5
22	derült	19	23,8	borongó	22	27,5	derült	19	23,8	24,4
23	derült	20	25,0	derült	25	31,3	derült	19	23,8	25,6
24	borongó	20	25,0	derült	29	36,3	zivatar jéggel	15	18,8	24,4
25	esős	15	18,8	derült	23	28,8	derült	16	20,0	21,6
26	borús	12	15,0	tiszta	20	25,0	zivatar	15	18,8	19,1
27	esős	13	16,3	esős	13	16,3	eső	12	15,0	15,3
28	borult	12	15,0	borongó	16	20,0	derült	14	17,5	17,2
29	derült	13	16,3	borús	20	25,0	derült	14	17,5	18,8
30	borús	14	17,5	borús	15	18,8	eső	14	17,5	17,5
31	eső	12	15,0	eső	13	16,3	eső	13	16,3	15,6
		14,3	17,8		19,2	24,0		14,9	18,7	19,5

Maximum hőmérséklet: **37,5°C**, 21-én délutánMinimum hőmérséklet: **12,5°C**, 5-én reggelCsapadékos nap: **14**Zivataros nap: **2**Szeles nap: **1**Nyári nap (max ≥ 25°C): **12**Ködös nap: **0**Hőség nap (max ≥ 30°C): **4**Forró nap (max ≥ 35°C): **2**

Időjárásunk 1878. augusztus

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tisztuló	11	13,8	tiszta	17	21,3	derült	11	13,8	15,4
2	derült	16	20,0	borongó	16	20,0	derült	14	17,5	18,6
3	derült	10	12,5	felhős	16	20,0	borult	16	20,0	17,9
4	felhős	16	20,0	borult	21	26,3	eső	15	18,8	20,7
5	enyheborús	15	18,8	felhős	23	28,8	borús	16	20,0	21,7
6	derült	18	22,5	forró nap	28	35,0	derült	18	22,5	25,4
7	derült	18	22,5	forró nap	29	36,3	permetező	15	18,8	23,9
8	borult	14	17,5	napos	21	26,3	borús	17	21,3	21,4
9	tisztuló	13	16,3	borongó	20	25,0	tisztuló	16	20,0	20,1
10	derült	17	21,3	felhős	23	28,8	derült	16	20,0	22,3
11	ködös	13	16,3	napos	23	28,8	esős	14	17,5	19,8
12	tisztuló	14	17,5	napos	25	31,3	tiszta	15	18,8	21,4
13	enyhefelhős	14	17,5	forró nap	26	32,5	tiszta	16	20,0	22,3
14	derült	16	20,0	napos széllel	24	30,0	enyheborús	20	25,0	24,8
15	borongó	17	21,3	napos széllel	23	28,8	felhős	18	22,5	23,6
16	ködös	11	13,8	napos széllel	25	31,3	derült	18	22,5	22,3
17	derült	15	18,8	felhős	21	26,3	felhős	17	21,3	21,7
18	borongó	14	17,5	forró nap	20	25,0	derült	15	18,8	19,8
19	tiszta	12	15,0	napos	21	26,3	felhős	17	21,3	20,7
20	felhős	16	20,0	borús	18	22,5	derült	16	20,0	20,4
21	borult	13	16,3	esős	14	17,5	derült	13	16,3	16,4
22	tiszta	10	12,5	napos	21	26,3	derült	13	16,3	17,6
23	tiszta	12	15,0	napos széllel	20	25,0	felhős	16	20,0	19,8
24	esős	11	13,8	felhős	15	18,8	esős	15	18,8	17,3
25	esőborús	14	17,5	borult	19	23,8	esős	15	18,8	19,5
26	derült	12	15,0	napos	22	27,5	derült	16	20,0	20,4
27	felhős	14	17,5	napos	23	28,8	derült	16	20,0	21,4
28	derült	13	16,3	borús	19	23,8	derült	16	20,0	19,8
29	tiszta	14	17,5	forró nap	25	31,3	tiszta	18	22,5	23,2
30	derült	15	18,8	forró nap	28	35,0	derült	19	23,8	25,1
31	derült	16	20,0	forró nap	24	30,0	borult	19	23,8	24,2
		14,0	17,5		21,6	27,0		16,0	20,0	20,9

Maximum hőmérséklet: **36,3°C**, 7-én délután
 Minimum hőmérséklet: **12,5°C**, 3-án és 22-én reggel

Csapadékos nap: **6**
 Szeles nap: **4** Nyári nap (max ≥ 25°C): **23**
 Ködös nap: **2** Hőség nap (max ≥ 30°C): **9**
 Forró nap (max ≥ 35°C): **3**

Időjárásunk

1878. szeptember

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tisztuló	13	16,3	forró nap	22	27,5	enyheborus	16	20,0	20,7
2	enyheborus	12	15,0	esős	16	20,0	derült	13	16,3	16,7
3	tiszta	12	15,0	napos széllel	18	22,5	tiszta	14	17,5	17,9
4	tiszta	11	13,8	forró nap	25	31,3	derült	15	18,8	20,4
5	tiszta	11	13,8	napos széllel	24	30,0	derült	18	22,5	22,0
6	tiszta	12	15,0	forró nap	26	32,5	derült	15	18,8	21,1
7	derült	13	16,3	forró nap	25	31,3	derült	18	22,5	22,9
8	derült	14	17,5	forró nap	28	35,0	derült	17	21,3	23,6
9	derült	13	16,3	forró nap	26	32,5	tiszta	18	22,5	23,2
10	enyheborus széllel	16	20,0	enyheborus	23	28,8	esőborus	16	20,0	22,0
11	borus	14	17,5	borus	21	26,3	enyheborus	14	17,5	19,5
12	derült	11	13,8	forró nap	24	30,0	szép tiszta	14	17,5	19,5
13	tiszta	11	13,8	forró nap	22	27,5	enyheborus	16	20,0	20,1
14	derült	13	16,3	forró nap	26	32,5	derült	18	22,5	23,2
15	enyheborus	14	17,5	vak nap	22	27,5	borus	17	21,3	21,7
16	borus	14	17,5	forró nap	27	33,8	borus	12	15,0	20,1
17	szeles	11	13,8	szeles borus	13	16,3	borus	11	13,8	14,2
18	tiszta	9	11,3	napos	21	26,3	enyheborus	14	17,5	17,9
19	tiszta	9	11,3	napos	24	30,0	derült	15	18,8	19,5
20	tiszta	13	16,3	napos	22	27,5	tisztuló	15	18,8	20,1
21	enyheborus	11	13,8	vak nap	15	18,8	esős	11	13,8	14,8
22	szakadó eső	9	11,3	esős	10	12,5	szakadó eső	9	11,3	11,4
23	esőborus	8	10,0	borus	13	16,3	derült	10	12,5	12,6
24	enyheborus	8	10,0	napos	19	23,8	derült	14	17,5	17,0
25	ködborus	10	12,5	borus	18	22,5	derült	14	17,5	17,3
26	esős	12	15,0	felhős	14	17,5	borult	14	17,5	16,7
27	szeles eső	11	13,8	szeles eső	10	12,5	szeles eső	10	12,5	12,6
28	tisztuló	9	11,3	napos széllel	15	18,8	derült	10	12,5	13,6
29	tiszta	8	10,0	vak nap	16	20,0	derült	10	12,5	13,6
30	tiszta	8	10,0	napos	17	21,3	derült	11	13,8	14,5
31										
		11,3	14,2		20,1	25,1		14,0	17,5	18,3

Maximum hőmérséklet: **35,0°C**, 8-án délután
 Minimum hőmérséklet: **10,0°C**, 23; 24; 29; 30-án reggel
 Csapadékos nap: **7**
 Szeles nap: **6** Nyári nap (max ≥ 25°C): **17**
 Ködös nap: **1** Hőség nap (max ≥ 30°C): **10**
 Forró nap (max ≥ 35°C): **1**

Időjárásunk 1878. október

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	8	10,0	napos	20	25,0	borult	13	16,3	16,7
2	borus	9	11,3	esőborus	12	15,0	derült	7	8,8	10,7
3	derült	8	10,0	napos széllel	14	17,5	derült	7	8,8	11,1
4	tiszta	4	5,0	napos	18	22,5	derült	7	8,8	11,1
5	tiszta	4	5,0	borongó	15	18,8	derült	8	10,0	10,7
6	derült	4	5,0	szép napos	16	20,0	derült	10	12,5	12,3
7	derült	5	6,3	napos széllel	17	21,3	derült	10	12,5	12,9
8	nagy köd	5	6,3	napos széllel	18	22,5	derült	13	16,3	15,1
9	ködborus	5	6,3	napos	17	21,3	enyheborus	12	15,0	14,2
10	tisztuló	10	12,5	napos	22	27,5	derült	13	16,3	17,9
11	tiszta	8	10,0	felhős széllel	14	17,5	borongó	12	15,0	14,2
12	borult	11	13,8	borongó	14	17,5	tiszta	10	12,5	13,9
13	borult	10	12,5	borult	13	16,3	esőborus	10	12,5	13,2
14	borult	10	12,5	borus széllel	11	13,8	szélvihar	12	15,0	13,9
15	esős	9	11,3	borult	12	15,0	felhős	10	12,5	12,6
16	esőborus	9	11,3	vaknap	16	20,0	esős	11	13,8	14,5
17	derült	8	10,0	napos	17	21,3	derült	10	12,5	13,9
18	ködös	10	12,5	ködesős	10	12,5	esőborus	10	12,5	12,3
19	esős	10	12,5	napos széllel	17	21,3	borult	13	16,3	16,4
20	tisztuló	10	12,5	borongó	16	20,0	derült	10	12,5	14,2
21	köd	10	12,5	vaknap	16	20,0	borus	14	17,5	16,7
22	esőborus	12	15,0	napos széllel	18	22,5	borus	14	17,5	17,9
23	felhős	11	13,8	felhős	15	18,8	esős	9	11,3	13,6
24	tisztuló	6	7,5	borongó	12	15,0	derült	8	10,0	10,4
25	tiszta	5	6,3	napos széllel	16	20,0	szeles	13	16,3	14,5
26	borult	10	12,5	borult	10	12,5	borus	9	11,3	11,7
27	derült	8	10,0	napos	16	20,0	derült	12	15,0	14,8
28	borus	12	15,0	napos	19	23,8	esős	8	10,0	14,5
29	borus	8	10,0	borus	8	10,0	derült	8	10,0	9,8
30	ködborus	5	6,3	esős	8	10,0	felhős	5	6,3	7,0
31	borus	4	5,0	borongó	6	7,5	tiszta	3	3,8	4,8
		8,0	10,0		14,6	18,3		10,0	12,5	13,1

Maximum hőmérséklet: **27,5°C**, 10-én délután

Minimum hőmérséklet: **3,8°C**, 31-én este

Csapadékos nap: **10**

Szeles nap: **7**

Ködös nap: **5**

Nyári nap (max ≥ 25°C): **2**

Hőség nap (max ≥ 30°C): **0**

Fagyos nap (min ≤ 0°C): **0**

Időjárásunk

1878. november

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	esős	2	2,5	borongó	7	8,8	tiszta	2	2,5	4,0
2	köd dérral	0	0,0	ködborus	2	2,5	hózivatar	0	0,0	0,5
3	havas	1	1,3	szitáló hó	2	2,5	havas eső	0	0,0	0,8
4	szállingó hó	1	1,3	olvadó	3	3,8	derült	0	0,0	1,2
5	enyheborus	0	0,0	borus	3	3,8	enyheborus	3	3,8	2,7
6	borus	2	2,5	esőborús	3	3,8	havas	2	2,5	2,7
7	tisztuló	0	0,0	napos	7	8,8	borus	2	2,5	3,3
8	ködös	-1	-1,3	borus	2	2,5	borus	2	2,5	1,5
9	ködborus	2	2,5	esős	3	3,8	borus	3	3,8	3,3
10	enyheborus	2	2,5	borús	4	5,0	tiszta	2	2,5	3,0
11	tiszta	1	1,3	napos	8	10,0	szeles	6	7,5	6,5
12	borult	3	3,8	esős	6	7,5	ködös	6	7,5	6,5
13	nagy köd	5	6,3	nagy köd	6	7,5	borús	7	8,8	7,7
14	nagy köd	5	6,3	borus	7	8,8	szélvihar	11	13,8	10,5
15	tiszta	4	5,0	borus	9	11,3	derült	7	8,8	8,3
16	tiszta	3	3,8	napos	13	16,3	borús	3	3,8	6,8
17	esőborús	6	7,5	felhős	9	11,3	esős	7	8,8	9,0
18	esőborús	5	6,3	napos	8	10,0	borus	5	6,3	7,1
19	ködös	2	2,5	borús	5	6,3	borus	5	6,3	5,2
20	tisztuló	3	3,8	napos	6	7,5	borus	5	6,3	5,8
21	ködesős	4	5,0	sűrű köd	6	7,5	ködeső	6	7,5	6,8
22	esős	6	7,5	esőborus	5	6,3	tiszta	5	6,3	6,5
23	borus	3	3,8	napos	9	11,3	borús	5	6,3	6,8
24	borús	4	5,0	borús	6	7,5	tiszta	5	6,3	6,2
25	tiszta	4	5,0	borus	8	10,0	szeles	9	11,3	9,3
26	szeles	8	10,0	borús széllel	10	12,5	borús	9	11,3	11,2
27	szeles	11	13,8	szeles	13	16,3	tiszta széllel	10	12,5	13,7
28	enyheborus	7	8,8	vaknap	11	13,8	enyheborus	9	11,3	11,2
29	esős	7	8,8	esős	8	10,0	derült	8	10,0	9,6
30	esős	7	8,8	felhős	7	8,8	szeles	4	5,0	6,8
31										
		3,6	4,5		6,5	8,2		4,9	6,2	6,1

Maximum hőmérséklet: **16,3°C**, 16-án és 27-én délután

Minimum hőmérséklet: **-1,3°C**, 8-án reggel

Csapadékos nap: **13**

Havazásos nap: **4**

Szeles nap: **7**

Fagyos nap (min ≤ 0°C): **4**

Ködös nap: **8**

Zord nap (min ≤ -10°C): **0**

Téli nap (max ≤ 0°C): **0**

Időjárásunk 1878. december

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	szeles	3	3,8	szeles	5	6,3	félborús	3	3,8	4,3
2	borús	0	0,0	borús	2	2,5	borús	2	2,5	1,8
3	borús	1	1,3	borús	2	2,5	borús	2	2,5	2,1
4	borús	1	1,3	szállingó hó	3	3,8	havas eső	2	2,5	2,4
5	esőborús	2	2,5	esős	3	3,8	esőborús	3	3,8	3,3
6	tisztuló	0	0,0	borús	3	3,8	borús	2	2,5	2,1
7	borús	2	2,5	napos	3	3,8	tiszta	0	0,0	1,5
8	havazó	0	0,0	havazó	1	1,3	hóborús	1	1,3	0,8
9	havazó	0	0,0	erős havazás	0	0,0	hóborús	-1	-1,3	-0,7
10	szállingó hó	-1	-1,3	szállingó hó	0	0,0	hóborús	0	0,0	-0,4
11	tiszta	-6	-7,5	napos	3	3,8	nagy köd	-4	-5,0	-3,5
12	havas	-4	-5,0	havazó	-2	-2,5	havazó	-3	-3,8	-3,9
13	tiszta	-7	-8,8	hóborús	-3	-3,8	hóborús	-7	-8,8	-7,6
14	tisztuló	-7	-8,8	napos	4	5,0	tiszta	-7	-8,8	-5,4
15	ködös	-7	-8,8	hóborús	7	8,8	hóborús	-6	-7,5	-3,9
16	tisztuló	-4	-5,0	tiszta	-1	-1,3	tiszta	-2	-2,5	-2,9
17	tiszta	-6	-7,5	napos	3	3,8	borús	-3	-3,8	-2,9
18	hózivatar	-4	-5,0	hózivatar	-2	-2,5	tiszta	-2	-2,5	-3,2
19	tiszta	-5	-6,3	napos	3	3,8	hóborús	-1	-1,3	-1,4
20	borús	2	2,5	borús	3	3,8	esős	0	0,0	1,5
21	borús	1	1,3	havazó	1	1,3	tisztuló	1	1,3	1,2
22	esőborús	-1	-1,3	napos	4	5,0	tiszta	-3	-3,8	-1,0
23	tiszta	-5	-6,3	vaknap	-3	-3,8	tiszta	-4	-5,0	-5,1
24	enyheborús	-8	-10,0	borús	-1	-1,3	tiszta	-2	-2,5	-4,2
25	szállingó hó	-3	-3,8	napos	5	6,3	tiszta	-5	-6,3	-2,6
26	ködös	-10	-12,5	borús	-6	-7,5	tiszta	-4	-5,0	-7,6
27	borús	-2	-2,5	borús	0	0,0	borús	0	0,0	-0,7
28	ködborús	0	0,0	borús	2	2,5	ködborús	1	1,3	1,2
29	nagy köd	-2	-2,5	nagy köd	0	0,0	ködös	-2	-2,5	-2,0
30	nagy köd	-1	-1,3	nagy köd	0	0,0	ködös	0	0,0	-0,4
31	borús	1	1,3	borús	4	5,0	borús	3	3,8	3,3
		-2,3	-2,8		1,4	1,7		-1,2	-1,5	-1,1

Maximum hőmérséklet: **8,8°C**, 15-én délután

Minimum hőmérséklet: **-12,5°C**, 26-án reggel

Csapadékos nap: **13**

Szeles nap: **2**

Ködös nap: **6**

Havazásos nap: **11**

Fagyos nap (min ≤ 0°C): **23**

Zord nap (min ≤ -10°C): **2**

Téli nap (max ≤ 0°C): **12**

Időjárásunk**1879. január**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	3	3,8	napos	7	8,8	enyheborús	3	3,8	4,8
2	enyheborús	4	5,0	napos	10	12,5	ködös	4	5,0	6,7
3	derült	0	0,0	borongó	5	6,3	enyheborús	1	1,3	2,0
4	borult	2	2,5	esős	3	3,8	esőborus	3	3,8	3,2
5	havas	1	1,3	hóborús	1	1,3	derült	0	0,0	0,4
6	derült	0	0,0	szállingó hó	1	1,3	borús	1	1,3	0,7
7	tisztuló	-1	-1,3	szállingó hó	-1	-1,3	derült	-4	-5,0	-3,3
8	enyheborús	-5	-6,3	szállingó hó	-2	-2,5	tiszta	-4	-5,0	-4,9
9	ködborus	-4	-5,0	hóborús	-2	-2,5	borús	-4	-5,0	-4,6
10	havas	-4	-5,0	havazó	0	0,0	tiszta	-5	-6,3	-4,6
11	ködborus	-6	-7,5	havazó	-4	-5,0	hóborús	-2	-2,5	-4,6
12	borús	-1	-1,3	ködborus	3	3,8	borús	1	1,3	1,1
13	borús	0	0,0	napos széllel	3	3,8	szeles	-1	-1,3	0,1
14	borus	-3	-3,8	szállingó hó	0	0,0	tiszta	-2	-2,5	-2,4
15	tiszta	-7	-8,8	napos	1	1,3	tiszta	-5	-6,3	-5,2
16	havas	-3	-3,8	vak nap	4	5,0	hóborús	0	0,0	0,1
17	nagy köd	-2	-2,5	nagy köd	-1	-1,3	havazó	-1	-1,3	-1,8
18	hóborús	-1	-1,3	napos	5	6,3	borús	-1	-1,3	0,4
19	szállingó hó	-3	-3,8	szállingó hó	-1	-1,3	hóborús	-3	-3,8	-3,3
20	hóborús	-4	-5,0	borongó	-3	-3,8	tiszta	-5	-6,3	-5,5
21	tiszta	-9	-11,3	napos	-6	-7,5	tiszta	-10	-12,5	-11,1
22	hóborús	-9	-11,3	hóborus	-6	-7,5	borus	-6	-7,5	-8,6
23	borus	-5	-6,3	borus	-2	-2,5	borus	-2	-2,5	-3,6
24	borus	-2	-2,5	vak nap	5	6,3	tiszta	-2	-2,5	-0,5
25	borus	-3	-3,8	napos	2	2,5	tiszta	-3	-3,8	-2,4
26	tiszta	-4	-5,0	napos	3	3,8	tiszta	-2	-2,5	-1,8
27	borus	-6	-7,5	napos	1	1,3	borús	-4	-5,0	-4,3
28	ködborus	-5	-6,3	napos	1	1,3	borús	-4	-5,0	-4,0
29	borus	-3	-3,8	borús	0	0,0	borús	0	0,0	-1,1
30	havazó	-1	-1,3	ködborus	1	1,3	borús	-1	-1,3	-0,8
31	havazó	-2	-2,5	borús	0	0,0	havazó	-1	-1,3	-1,5
		-2,7	-3,3		0,9	1,1		-1,9	-2,4	-1,9

Maximum hőmérséklet: **12,5°C**, 2-án délutánMinimum hőmérséklet: **-12,5°C**, 21-én esteCsapadékos nap: **13**Havazásos nap: **12**Szeles nap: **1**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **27**Ködös nap: **7**Zord nap (min ≤ -10°C): **2**Téli nap (max ≤ 0°C): **14**

Időjárásunk**1879. február**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	havas	-1	-1,3	havazó	0	0,0	hóborús	-1	-1,3	-1,1
2	tisztuló	-2	-2,5	napos	9	11,3	tiszta	-4	-5,0	-0,5
3	havazó	-7	-8,8	havazó	-2	-2,5	ködborús	-2	-2,5	-4,3
4	ködborús	-2	-2,5	ködborús	1	1,3	ködborús	0	0,0	-0,5
5	ködborús	-1	-1,3	borús	5	6,3	borús	2	2,5	2,3
6	ködborús	1	1,3	ködborús	1	1,3	ködeső	1	1,3	1,1
7	tisztuló	0	0,0	napos	14	17,5	tiszta	1	1,3	4,8
8	ködös	-4	-5,0	ködös	-1	-1,3	ködeső	0	0,0	-1,8
9	tiszta	2	2,5	napos	15	18,8	nagy köd	0	0,0	5,1
10	nagy köd	-1	-1,3	nagy köd	3	3,8	szeles	6	7,5	4,2
11	borongó	4	5,0	borongó	10	12,5	tiszta	4	5,0	6,7
12	borús	5	6,3	napos	11	13,8	borús	6	7,5	8,6
13	tisztuló	3	3,8	napos széllel	7	8,8	tiszta	3	3,8	4,8
14	tiszta	1	1,3	napos	10	12,5	borult	2	2,5	4,5
15	esős	1	1,3	ködesős	1	1,3	borús	1	1,3	1,1
16	ködesős	1	1,3	ködesős	3	3,8	ködesős	3	3,8	2,9
17	nagy köd	2	2,5	esős	4	5,0	borult	3	3,8	3,6
18	borult	1	1,3	borult	2	2,5	borús	3	3,8	2,6
19	tiszta szeles	2	2,5	derült	8	10,0	tiszta	2	2,5	4,2
20	tiszta	1	1,3	derült	8	10,0	borús	4	5,0	5,1
21	esős	3	3,8	borús	5	6,3	tiszta	2	2,5	3,6
22	nagy köd	-1	-1,3	tiszta	6	7,5	esős	4	5,0	3,9
23	esős	2	2,5	borús	5	6,3	tiszta	7	8,8	6,4
24	borult	3	3,8	napos	9	11,3	borús	2	2,5	4,8
25	hóborús	2	2,5	borús	5	6,3	tiszta	10	12,5	8,2
26	borús	3	3,8	napos	10	12,5	derült	6	7,5	7,6
27	borús	3	3,8	havazó	3	3,8	tiszta	3	3,8	3,6
28	borult	1	1,3	borús	3	3,8	borult	3	3,8	2,9
29										
30										
31										
		0,8	1,0		5,5	6,9		2,5	3,2	3,4

Maximum hőmérséklet: **18,8°C**, 9-én délutánMinimum hőmérséklet: **-8,8°C**, 3-án reggelCsapadékos nap: **9**Havazásos nap: **4**Szeles nap: **2**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **9**Ködös nap: **11**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **3**

Időjárásunk**1879. március**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borult	1	1,3	napos	7	8,8	tiszta	1	1,3	2,9
2	havazó	0	0,0	borongó	5	6,3	havas	0	0,0	1,4
3	hóborus	0	0,0	szállingó hó	2	2,5	havas	1	1,3	1,1
4	havazó	0	0,0	napos	6	7,5	borongó	2	2,5	2,9
5	havas	1	1,3	napos	7	8,8	hófelhős	2	2,5	3,6
6	tiszta	-3	-3,8	borongó	5	6,3	borus	3	3,8	2,3
7	eső borus	3	3,8	borongó széllel	8	10,0	tiszta	4	5,0	5,7
8	tiszta széllel	3	3,8	napos széllel	8	10,0	borult	6	7,5	7,0
9	tisztuló	3	3,8	napos	9	11,3	tiszta	6	7,5	7,3
10	tiszta	3	3,8	napos	13	16,3	tiszta	7	8,8	9,2
11	tisztuló	5	6,3	napos	15	18,8	esős	8	10,0	11,1
12	enyheborús	1	1,3	havazó	3	3,8	borús	5	6,3	4,2
13	havaseső	3	3,8	napos széllel	5	6,3	tiszta széllel	-1	-1,3	1,7
14	hóborus	-3	-3,8	szállingó hó	0	0,0	tiszta	-3	-3,8	-3,0
15	tiszta	-4	-5,0	napos	4	5,0	tiszta	1	1,3	0,4
16	borongó	0	0,0	napos	10	12,5	tiszta	6	7,5	6,7
17	borongó	4	5,0	borult	10	12,5	borús	9	11,3	9,8
18	napos	2	2,5	forró nap	14	17,5	tiszta	5	6,3	7,9
19	enyheborús	1	1,3	forró nap	15	18,8	enyheborús	9	11,3	10,4
20	borus	5	6,3	borongó	10	12,5	borult	7	8,8	8,9
21	borus	5	6,3	esős	5	6,3	borult	5	6,3	6,1
22	borus	0	0,0	borus	2	2,5	esős	3	3,8	2,3
23	eső borus	1	1,3	borus	2	2,5	borus	3	3,8	2,6
24	esős	1	1,3	havazó	1	1,3	havaseső	1	1,3	1,1
25	borult	-1	-1,3	enyheborús	4	5,0	borus	0	0,0	0,7
26	borus	-2	-2,5	borus	1	1,3	borus	1	1,3	0,1
27	havazó	0	0,0	havaseső	0	0,0	esős	2	2,5	1,1
28	nagy köd	3	3,8	esőborus	6	7,5	borus	6	7,5	6,4
29	esőborus	5	6,3	esőborus	8	10,0	tiszta	7	8,8	8,2
30	napos	4	5,0	napos	12	15,0	derült	8	10,0	9,8
31	napos	8	10,0	napos	14	17,5	derült	8	10,0	11,7
		1,6	2,0		6,8	8,5		3,9	4,9	4,9

Maximum hőmérséklet: **18,8°C**, 11-én és 19-én délutánMinimum hőmérséklet: **-5,0°C**, 15-én reggelCsapadékos nap: **15**Havazásos nap: **9**Szeles nap: **3**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **11**Ködös nap: **1**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **2**

Időjárásunk**1879. április**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	5	6,3	napos	10	12,5	derült	12	15,0	11,9
2	tiszta	7	8,8	napos	15	18,8	derült	12	15,0	14,1
3	borongó	6	7,5	esős	8	10,0	derült	9	11,3	9,7
4	esőborus	6	7,5	esős	8	10,0	esős	6	7,5	7,8
5	esőborus	5	6,3	esős	4	5,0	esős	4	5,0	5,0
6	borongó	5	6,3	napos	13	16,3	enyhe borus	8	10,0	10,3
7	napos tisztuló	6	7,5	borongó	12	15,0	derült	10	12,5	11,6
8	szeles	7	8,8	napos	16	20,0	szeles	12	15,0	14,4
9	esős	8	10,0	borus	11	13,8	esős	9	11,3	11,3
10	esős	7	8,8	borus	7	8,8	borult	6	7,5	7,8
11	borus	5	6,3	borus	7	8,8	esőborus	7	8,8	7,8
12	esős	6	7,5	ködesős	8	10,0	borus	8	10,0	9,1
13	esőborus	3	3,8	havaseső	3	3,8	borus	4	5,0	4,1
14	borus	4	5,0	napos	11	13,8	tiszta	9	11,3	10,0
15	borongó	9	11,3	napos	16	20,0	borus	12	15,0	15,0
16	tiszta	10	12,5	tiszta	17	21,3	tiszta	12	15,0	15,6
17	borus	11	13,8	esős	12	15,0	esős	10	12,5	13,1
18	borus	6	7,5	borongó	11	13,8	esős	6	7,5	8,8
19	borus	5	6,3	esőborus	7	8,8	enyhe borus	5	6,3	6,6
20	tiszta	5	6,3	napos	12	15,0	derült	10	12,5	11,3
21	napos	7	8,8	napos	14	17,5	derült	10	12,5	12,5
22	borus	10	12,5	vak nap	15	18,8	szeles	10	12,5	13,8
23	esős	8	10,0	esős	8	10,0	esőborus	8	10,0	9,7
24	borus	8	10,0	esős	10	12,5	esős	6	7,5	9,1
25	esőborus	5	6,3	borus	7	8,8	borus	6	7,5	7,2
26	esős	4	5,0	felhős	7	8,8	tiszta	6	7,5	6,9
27	tiszta	10	12,5	napos	14	17,5	borongó	10	12,5	13,5
28	nagy köd	6	7,5	felhős	12	15,0	esős	9	11,3	11,0
29	esős	5	6,3	esős	6	7,5	esőborus	5	6,3	6,3
30	borus	3	3,8	esős	4	5,0	tisztuló	4	5,0	4,4
31										
		6,4	8,0		10,2	12,7		8,2	10,2	10,0

Maximum hőmérséklet: **21,3°C**, 16-án délután
 Minimum hőmérséklet: **3,8°C**, 13-án és 30-án reggel
 Csapadékos nap: **18** Havazásos nap: **1**
 Szeles nap: **2** Fagyos nap (min ≤ 0°C): **0**
 Ködös nap: **2** Zord nap (min ≤ -10°C): **0**
 Téli nap (max ≤ 0°C): **0**

Időjárásunk**1879. május**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	3	3,8	borongó	9	11,3	derült	5	6,3	6,6
2	napos	4	5,0	borus	10	12,5	esős	5	6,3	7,2
3	borus	7	8,8	borus	7	8,8	esős	9	11,3	9,7
4	szeles eső	6	7,5	szakadó eső	8	10,0	borus széllel	10	12,5	10,3
5	esős	7	8,8	borus	12	15,0	esős	10	12,5	11,9
6	borongó	6	7,5	napos	14	17,5	derült	8	10,0	11,0
7	derült	10	12,5	napos széllel	13	16,3	derült	9	11,3	12,5
8	felhős	7	8,8	borongó	16	20,0	derült	10	12,5	13,1
9	borus	9	11,3	napos	16	20,0	derült	12	15,0	15,0
10	borus	9	11,3	esős	12	15,0	derült	12	15,0	13,8
11	havas eső	3	3,8	havas eső	3	3,8	esős	3	3,8	3,5
12	szeles eső	2	2,5	szeles havas eső	4	5,0	esős	4	5,0	4,1
13	szeles	5	6,3	felhős széllel	7	8,8	szélvihar	6	7,5	7,2
14	esős	6	7,5	esőborus	10	12,5	borus	8	10,0	9,7
15	napos	6	7,5	napos	18	22,5	derült	10	12,5	13,5
16	napos	9	11,3	napos	18	22,5	derült	12	15,0	15,6
17	esős	10	12,5	esőborus	14	17,5	esős	10	12,5	13,5
18	esős	10	12,5	esős	12	15,0	borus	9	11,3	12,2
19	napos	6	7,5	napos	19	23,8	derült	11	13,8	14,4
20	napos	10	12,5	napos	21	26,3	derült	12	15,0	16,9
21	napos	12	15,0	vak nap	18	22,5	enyheborús	12	15,0	16,6
22	esős	11	13,8	szakadó eső	11	13,8	enyheborús	12	15,0	14,1
23	napos	12	15,0	borongó nap	19	23,8	enyheborús	13	16,3	17,5
24	esőborus	13	16,3	esőborus	19	23,8	derült	13	16,3	17,8
25	napos	15	18,8	borongó	20	25,0	derült	15	18,8	20,0
26	napos	13	16,3	napos	22	27,5	derült	16	20,0	20,6
27	borus	15	18,8	esős	18	22,5	derült	15	18,8	19,4
28	borus	12	15,0	napos	19	23,8	derült	14	17,5	18,1
29	enyheborús	14	17,5	szeles	20	25,0	derült	16	20,0	20,3
30	derült	10	12,5	forró nap	21	26,3	derült	16	20,0	19,4
31	napos	16	20,0	napos	22	27,5	enyheborús	18	22,5	22,8
		9,0	11,2		14,6	18,2		10,8	13,5	13,8

Maximum hőmérséklet: **27,5°C**, 26-án és 31-én délutánMinimum hőmérséklet: **2,5°C**, 12-én reggelCsapadékos nap: **13**Havazásos nap: **2**Szeles nap: **5**Nyári nap (max ≥ 25°C): **6**Ködös nap: **0**Hőség nap (max ≥ 30°C): **0**

Időjárásunk**1879. június**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	15	18,8	napos	23	28,8	tiszta	17	21,3	22,1
2	felhős	15	18,8	forró nap	23	28,8	derült	13	16,3	19,6
3	napos	12	15,0	napos	21	26,3	derült	15	18,8	19,3
4	felhős széllel	14	17,5	borult	15	18,8	derült	14	17,5	17,4
5	derült	14	17,5	napos	22	27,5	derült	16	20,0	20,9
6	derült	15	18,8	borongó	22	27,5	enyheborús	15	18,8	20,5
7	borús	15	18,8	napos	22	27,5	derült	17	21,3	21,8
8	napos	15	18,8	forró nap széllel	22	27,5	derült	18	22,5	22,4
9	napos	15	18,8	forró nap	26	32,5	enyheborús	19	23,8	24,3
10	napos	15	18,8	napos	22	27,5	derült	18	22,5	22,4
11	napos	14	17,5	napos széllel	22	27,5	derült	15	18,8	20,2
12	napos	16	20,0	napos	21	26,3	viharborús	16	20,0	21,2
13	esőborús	12	15,0	borongó	15	18,8	szeles	11	13,8	14,9
14	borús	10	12,5	esős	11	13,8	esős	10	12,5	12,4
15	szeles eső	11	13,8	esős	12	15,0	esős	13	16,3	14,9
16	borús	13	16,3	napos	19	23,8	derült	15	18,8	19,0
17	tiszta	14	17,5	napos széllel	19	23,8	esős	14	17,5	18,7
18	tisztuló	14	17,5	napos	19	23,8	derült	15	18,8	19,3
19	szeles	13	16,3	borús széllel	18	22,5	derült	15	18,8	18,7
20	derült	13	16,3	napos	24	30,0	borult	16	20,0	21,2
21	borús	15	18,8	viharfelhős	21	26,3	tiszta	16	20,0	20,9
22	napos	15	18,8	napos	23	28,8	tiszta	18	22,5	22,7
23	napos	15	18,8	napos	24	30,0	derült	16	20,0	21,8
24	borús	14	17,5	napos	24	30,0	derült	18	22,5	22,7
25	napos	15	18,8	napos széllel	24	30,0	tiszta	21	26,3	24,9
26	esős	12	15,0	borongó széllel	17	21,3	derült	15	18,8	18,0
27	derült	15	18,8	napos	24	30,0	borult	17	21,3	22,4
28	napos	15	18,8	forró nap	25	31,3	derült	18	22,5	23,4
29	napos	16	20,0	napos	25	31,3	derült	20	25,0	24,9
30	napos	16	20,0	napos széllel	26	32,5	derült	19	23,8	24,6
31										
		14,1	17,6		21,0	26,3		16,0	20,0	20,6

Maximum hőmérséklet: **32,5°C**, 9-én és 30-án délutánMinimum hőmérséklet: **12,5°C**, 14-én reggelCsapadékos nap: **5**Szeles nap: **9**Ködös nap: **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **21**Hőség nap (max ≥ 30°C): **9**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1879. július**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	14	17,5	napos	25	31,3	derült	19	23,8	23,8
2	tiszta	15	18,8	napos széllel	25	31,3	derült	19	23,8	24,1
3	szeles	12	15,0	borongó	18	22,5	tiszta	16	20,0	19,1
4	tiszta	14	17,5	napos	25	31,3	szeles	13	16,3	20,0
5	esős	11	13,8	esős	12	15,0	borús	12	15,0	14,4
6	tiszta	10	12,5	borús	14	17,5	tiszta	11	13,8	14,1
7	enyheborús	11	13,8	napos	20	25,0	enyheborús	13	16,3	17,5
8	enyheborús	13	16,3	borús	17	21,3	derült	18	22,5	20,3
9	napos széllel	15	18,8	napos	23	28,8	esős	14	17,5	20,3
10	esős	10	12,5	napos széllel	17	21,3	esős	12	15,0	15,6
11	borús	13	16,3	esőfelhős	15	18,8	derült	11	13,8	15,3
12	enyheborús	12	15,0	napos	21	26,3	enyheborús	13	16,3	18,1
13	napos	16	20,0	napos széllel	20	25,0	derült	15	18,8	20,3
14	borús	14	17,5	múló eső	17	21,3	borús	16	20,0	19,4
15	napos	15	18,8	esős	15	18,8	esőborús	13	16,3	17,2
16	esőborús	11	13,8	borús	16	20,0	enyheborús	14	17,5	16,9
17	tiszta	10	12,5	napos	22	27,5	enyheborús	16	20,0	19,7
18	borús	14	17,5	borongó	22	27,5	enyheborús	16	20,0	21,0
19	napos	15	18,8	forró nap	26	32,5	derült	15	18,8	21,9
20	napos	16	20,0	napos	21	26,3	derült	16	20,0	21,3
21	napos	16	20,0	vak nap	23	28,8	esős	13	16,3	20,0
22	esős	12	15,0	esős	13	16,3	derült	13	16,3	15,6
23	napos	16	20,0	napos	22	27,5	borús	14	17,5	20,3
24	borús	12	15,0	borongó	20	25,0	enyheborús	15	18,8	19,1
25	napos	14	17,5	borongó	23	28,8	felhős	16	20,0	21,3
26	felhős	16	20,0	borongó	23	28,8	derült	18	22,5	23,1
27	napos	17	21,3	napos	25	31,3	esős	14	17,5	21,6
28	borongó	12	15,0	szeles	17	21,3	tiszta	13	16,3	16,9
29	derült	20	25,0	szeles	21	26,3	derült	15	18,8	21,9
30	derült	20	25,0	derült	24	30,0	derült	16	20,0	23,5
31	derült	21	26,3	tiszta	25	31,3	derült	17	21,3	24,7
		14,1	17,6		20,2	25,3		14,7	18,4	19,6

Maximum hőmérséklet: **32,5°C**, 19-én délutánMinimum hőmérséklet: **12,5°C**, 6; 10; 17-én reggelCsapadékos nap: **10**Szeles nap: **8**Ködös nap: **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **20**Hőség nap (max ≥ 30°C): **7**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk 1879. augusztus

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	20	25,0	derült	24	30,0	derült	18	22,5	24,8
2	tiszta	23	28,8	tiszta	26	32,5	tiszta	19	23,8	27,0
3	derült	24	30,0	tiszta	27	33,8	tiszta	19	23,8	27,6
4	tiszta	24	30,0	tiszta	27	33,8	tiszta	20	25,0	28,2
5	tiszta	24	30,0	tiszta	26	32,5	tiszta	19	23,8	27,3
6	tiszta	24	30,0	tiszta	27	33,8	felhős	19	23,8	27,6
7	borult	16	20,0	szeles	23	28,8	tiszta	16	20,0	22,0
8	borult	13	16,3	borult	20	25,0	tiszta	14	17,5	18,9
9	borult	15	18,8	tiszta	25	31,3	esős	16	20,0	22,3
10	felhős	14	17,5	borult	21	26,3	esős	12	15,0	18,2
11	tiszta	16	20,0	borongó	18	22,5	tiszta	14	17,5	19,2
12	tiszta	20	25,0	tiszta	20	25,0	tiszta	14	17,5	21,1
13	tiszta	15	18,8	tiszta	22	27,5	tiszta	14	17,5	20,1
14	felhős	16	20,0	szeles felhős	18	22,5	tiszta	15	18,8	19,8
15	tiszta	16	20,0	borongós	24	30,0	tiszta	15	18,8	21,7
16	tiszta	18	22,5	tiszta	26	32,5	tiszta	16	20,0	23,6
17	borongó	15	18,8	borult	17	21,3	tiszta	15	18,8	19,2
18	esős	14	17,5	borongó	17	21,3	tiszta	13	16,3	17,6
19	borongó	13	16,3	szeles borongó	17	21,3	tiszta	14	17,5	17,9
20	borús	13	16,3	napos	21	26,3	derült	16	20,0	20,4
21	napos	12	15,0	napos	25	31,3	derült	16	20,0	21,4
22	derült	12	15,0	napos	24	30,0	derült	17	21,3	21,7
23	napos	13	16,3	napos	26	32,5	derült	19	23,8	23,9
24	borongó	15	18,8	esős	22	27,5	derült	15	18,8	20,7
25	borús	14	17,5	borongó	21	26,3	borult	17	21,3	21,4
26	tiszta	17	21,3	forró nap	25	31,3	derült	18	22,5	24,2
27	esős	12	15,0	napos	20	25,0	tiszta	13	16,3	17,9
28	tiszta	13	16,3	enyheborús	20	25,0	tiszta	17	21,3	20,7
29	tiszta	17	21,3	napos	25	31,3	derült	18	22,5	24,2
30	tiszta	17	21,3	napos	28	35,0	derült	18	22,5	25,1
31	derült	17	21,3	forró nap	32	40,0	derült	20	25,0	27,6
		16,5	20,6		23,0	28,8		16,3	20,4	22,4

Maximum hőmérséklet: **40,0°C**, 31-én délután

Minimum hőmérséklet: **15,0°C**, 21; 22; 27-én reggel

Csapadékos nap: **5**

Szeles nap: **3**

Ködös nap: **0**

Nyári nap (max ≥ 25°C): **26**

Hőség nap (max ≥ 30°C): **16**

Forró nap (max ≥ 35°C): **2**

Időjárásunk

1879. szeptember

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	18	22,5	napos széllel	23	28,8	enyheborús	15	18,8	22,0
2	derült	13	16,3	napos	21	26,3	derült	14	17,5	19,2
3	napos	10	12,5	napos	25	31,3	derült	14	17,5	19,5
4	napos	10	12,5	napos	23	28,8	derült	15	18,8	19,5
5	napos	12	15,0	napos	26	32,5	derült	16	20,0	21,7
6	derült	12	15,0	forró nap	25	31,3	tiszta	16	20,0	21,4
7	derült	13	16,3	napos	26	32,5	borús	18	22,5	23,2
8	felhős	14	17,5	borongó	22	27,5	derült	18	22,5	22,3
9	napos	13	16,3	forró nap	25	31,3	esős	19	23,8	23,6
10	napos	12	15,0	enyheborús	19	23,8	felhős	15	18,8	18,9
11	szeles	12	15,0	szeles	18	22,5	tiszta	13	16,3	17,3
12	tisztuló	10	12,5	napos	20	25,0	tiszta	11	13,8	16,1
13	tiszta	8	10,0	napos	22	27,5	tiszta	14	17,5	17,9
14	derült	10	12,5	napos	21	26,3	tiszta	14	17,5	18,2
15	derült	9	11,3	napos	21	26,3	tiszta	18	22,5	20,4
16	derült	11	13,8	napos	21	26,3	tiszta	16	20,0	19,8
17	tiszta	12	15,0	forró nap	23	28,8	enyheborús	18	22,5	22,0
18	borús	13	16,3	borongó	23	28,8	borús	13	16,3	19,2
19	derült	13	16,3	forró nap	25	31,3	enyheborús	17	21,3	22,3
20	tiszta	14	17,5	napos	24	30,0	derült	16	20,0	21,7
21	borús	12	15,0	borult	16	20,0	esős	12	15,0	16,1
22	esős	12	15,0	napos	20	25,0	borongó	13	16,3	17,9
23	esős	12	15,0	borús	13	16,3	borús	10	12,5	13,9
24	borús	10	12,5	napos	20	25,0	derült	12	15,0	16,7
25	derült	8	10,0	napos	21	26,3	derült	14	17,5	17,6
26	derült	9	11,3	napos	20	25,0	derült	13	16,3	17,0
27	borús	9	11,3	esős	11	13,8	esős	10	12,5	12,3
28	enyheborús	8	10,0	napos	17	21,3	enyheborús	13	16,3	15,7
29	esős	10	12,5	szakadó eső	10	12,5	esős	10	12,5	12,3
30	tisztuló	9	11,3	napos	19	23,8	borult	12	15,0	16,1
31										
		11,3	14,1		20,7	25,8		14,3	17,9	18,7

Maximum hőmérséklet: **32,5°C**, 5-én és 7-én délután

Minimum hőmérséklet: **10,0°C**, 13; 25; 28-án reggel

Csapadékos nap: **6**

Szeles nap: **2**

Ködös nap: **0**

Nyári nap (max ≥ 25°C): **22**

Hőség nap (max ≥ 30°C): **7**

Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1879. október**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	11	13,8	borongó	15	18,8	derült	12	15,0	15,4
2	borús	11	13,8	napos	17	21,3	borús	14	17,5	17,3
3	borús	16	20,0	felhős	19	23,8	borús	12	15,0	18,2
4	borús	12	15,0	esőborús	12	15,0	borult	12	15,0	14,8
5	borús	11	13,8	napos	20	25,0	tiszta	12	15,0	17,0
6	tiszta	9	11,3	napos	17	21,3	derült	9	11,3	13,6
7	derült	6	7,5	napos	14	17,5	felhős	10	12,5	12,3
8	borús	8	10,0	borús széllel	10	12,5	borús	9	11,3	11,1
9	derült	6	7,5	napos széllel	13	16,3	tiszta	7	8,8	10,1
10	borús	5	6,3	borús	8	10,0	borús	8	10,0	8,9
11	borús	7	8,8	borús széllel	9	11,3	derült	7	8,8	9,2
12	tiszta	3	3,8	borús	9	11,3	esős	7	8,8	7,9
13	borús	9	11,3	napos	13	16,3	derült	5	6,3	9,8
14	napos	7	8,8	napos	18	22,5	derült	8	10,0	12,6
15	napos	6	7,5	napos	14	17,5	szeles esős	6	7,5	9,8
16	esős	3	3,8	havazó	2	2,5	havazó	1	1,3	2,0
17	hóborús	1	1,3	havazó	2	2,5	szélvihar	1	1,3	1,4
18	derült	-1	-1,3	felhős	4	5,0	derült	2	2,5	2,0
19	felhős	4	5,0	felhős	6	7,5	derült	5	6,3	6,1
20	esős	6	7,5	napos	13	16,3	szeles	11	13,8	12,6
21	szakadó eső	8	10,0	esős	6	7,5	borús	8	10,0	9,2
22	borús	5	6,3	borongó	10	12,5	tiszta	6	7,5	8,2
23	szeles	4	5,0	borús széllel	5	6,3	szélvihar	5	6,3	5,7
24	esős	4	5,0	esős	6	7,5	köd	5	6,3	6,1
25	esőborús	5	6,3	borús	8	10,0	borús	6	7,5	7,6
26	tisztuló	3	3,8	napos	13	16,3	tiszta	6	7,5	8,6
27	tiszta	4	5,0	napos	20	25,0	tiszta	5	6,3	10,4
28	borult	7	8,8	borús	12	15,0	borús	8	10,0	10,7
29	borult	7	8,8	napos	18	22,5	derült	6	7,5	11,4
30	tiszta	4	5,0	ködös	10	12,5	derült	6	7,5	7,9
31	nagy köd	6	7,5	ködös	7	8,8	ködös	6	7,5	7,6
		6,4	7,9		11,3	14,1		7,3	9,1	9,9

Maximum hőmérséklet: **25,0°C**, 5-án és 27-én délutánMinimum hőmérséklet: **-1,3°C**, 18-án reggelCsapadékos nap: **9**Havazásos nap: **2**Szeles nap: **7**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **1**Ködös nap: **3**Nyári nap (max ≥ 25°C): **2**

Időjárásunk

1879. november

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	nagy köd	5	6,3	ködborús	7	8,8	ködesős	7	8,8	8,0
2	nagy köd	7	8,8	ködborús	8	10,0	derült	9	11,3	10,2
3	esős	2	2,5	esőborús	3	3,8	borús	3	3,8	3,3
4	tiszta széllel	1	1,3	napos	7	8,8	szeles eső	4	5,0	4,9
5	esős	3	3,8	borús	5	6,3	borongó	6	7,5	6,2
6	borongó	4	5,0	borongó	10	12,5	esőborús	6	7,5	8,0
7	tiszta	3	3,8	borongó széllel	5	6,3	derült	3	3,8	4,3
8	tiszta	1	1,3	napos	12	15,0	borús	5	6,3	7,1
9	borús	5	6,3	felhős	8	10,0	borús	5	6,3	7,1
10	ködös	0	0,0	felhős	9	11,3	ködös	3	3,8	4,6
11	ködös	2	2,5	borús	5	6,3	ködös	3	3,8	4,0
12	tisztuló	3	3,8	borongó	7	8,8	ködesős	5	6,3	6,2
13	felhős	4	5,0	felhős	6	7,5	derült	3	3,8	4,9
14	felhős	2	2,5	napos	5	6,3	derült	2	2,5	3,3
15	borús	0	0,0	napos	5	6,3	havazó	0	0,0	1,5
16	tiszta	-2	-2,5	borongó	5	6,3	borús	0	0,0	0,8
17	havazó	-1	-1,3	havazó	3	3,8	hóborús	0	0,0	0,5
18	tisztuló	-2	-2,5	borús	2	2,5	derült	-1	-1,3	-0,7
19	havas	-1	-1,3	borús	4	5,0	tiszta	-2	-2,5	-0,4
20	borús	-1	-1,3	hóborús	0	0,0	havazás	-1	-1,3	-1,0
21	ködborús	-1	-1,3	ködborús	2	2,5	ködös	0	0,0	0,2
22	ködös	0	0,0	nagy köd	1	1,3	ködös	0	0,0	0,2
23	ködös	-1	-1,3	ködös	0	0,0	ködös	0	0,0	-0,4
24	ködös	0	0,0	ködös	1	1,3	ködös	3	3,8	2,1
25	felhős szél	2	2,5	borult	3	3,8	tisztuló	2	2,5	2,7
26	hóborús	-1	-1,3	havazó	0	0,0	havazó	-1	-1,3	-1,0
27	tisztuló	-4	-5,0	napos	1	1,3	tiszta	-4	-5,0	-3,5
28	tiszta	-7	-8,8	napos	1	1,3	tiszta	-6	-7,5	-5,7
29	ködös	-10	-12,5	ködös	-5	-6,3	ködös	-7	-8,8	-9,2
30	ködös	-8	-10,0	ködborús	-4	-5,0	havazó	-5	-6,3	-7,0
31										
		0,2	0,2		3,9	4,8		1,4	1,8	2,0

Maximum hőmérséklet: **15,0°C**, 8-án délutánMinimum hőmérséklet: **-12,5°C**, 29-én reggelCsapadékos nap: **12**Havazásos nap: **6**Szeles nap: **3**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **16**Ködös nap: **11**Zord nap (min ≤ -10°C): **2**Téli nap (max ≤ 0°C): **5**

Időjárásunk 1879. december

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	hóborús	-3	-3,8	havazó	-3	-3,8	havazó	-4	-5,0	-4,5
2	hóborús	-5	-6,3	havas	-3	-3,8	havazó	-5	-6,3	-5,7
3	tiszta	-9	-11,3	napos	-5	-6,3	tiszta	-7	-8,8	-8,9
4	hóborús	-9	-11,3	havazó	-6	-7,5	havazó	-4	-5,0	-7,3
5	hóborús	-4	-5,0	ködborús	-2	-2,5	szélvihar	0	0,0	-2,0
6	szeles	-4	-5,0	napos	-2	-2,5	derült	-4	-5,0	-4,5
7	tiszta	-7	-8,8	napos	-2	-2,5	derült	-7	-8,8	-7,3
8	tiszta	-10	-12,5	napos	0	0,0	tiszta	-11	-13,8	-10,1
9	tiszta	-13	-16,3	borús	-9	-11,3	tiszta	-10	-12,5	-13,2
10	tiszta	-11	-13,8	napos	0	0,0	tiszta	-8	-10,0	-8,5
11	tiszta	-8	-10,0	napos	0	0,0	tiszta	-7	-8,8	-7,0
12	hóborús	-5	-6,3	havazó	-2	-2,5	tiszta	-2	-2,5	-3,5
13	borús	-6	-7,5	havazó	-1	-1,3	havazó	-6	-7,5	-6,0
14	tiszta	-9	-11,3	napos	-1	-1,3	ködborús	-10	-12,5	-9,5
15	ködös	-13	-16,3	ködös	-6	-7,5	ködös	-12	-15,0	-13,5
16	ködös	-13	-16,3	napos	1	1,3	tiszta	-11	-13,8	-10,7
17	borús	-6	-7,5	borús	-1	-1,3	tiszta	-7	-8,8	-6,7
18	tiszta	-8	-10,0	borús	-4	-5,0	borús	-4	-5,0	-6,4
19	borús	-4	-5,0	havazó	0	0,0	tiszta	-5	-6,3	-4,5
20	tiszta	-6	-7,5	napos	1	1,3	tiszta	-5	-6,3	-4,8
21	tiszta	-6	-7,5	napos	5	6,3	tiszta	-3	-3,8	-2,3
22	tiszta	-3	-3,8	napos	2	2,5	tiszta	-6	-7,5	-4,2
23	tiszta	-3	-3,8	napos	0	0,0	tiszta	-4	-5,0	-3,5
24	tiszta	-6	-7,5	napos	-1	-1,3	tiszta	-10	-12,5	-8,5
25	borús	-11	-13,8	napos	1	1,3	tiszta	-2	-2,5	-4,5
26	szeles-borús	-2	-2,5	napos	4	5,0	tiszta	-1	-1,3	-0,1
27	tiszta	-5	-6,3	napos	3	3,8	derült	-3	-3,8	-2,6
28	tiszta	-11	-13,8	napos	-1	-1,3	tiszta	-8	-10,0	-8,9
29	hóborús	-9	-11,3	hóborús	-6	-7,5	havas eső	-4	-5,0	-7,3
30	borús	-6	-7,5	borús	1	1,3	borús	2	2,5	-0,4
31	borús	1	1,3	borús	3	3,8	borús	1	1,3	1,8
		-6,9	-8,6		-1,1	-1,4		-5,4	-6,7	-6,0

Maximum hőmérséklet: **6,3°C**, 21-én délután

Minimum hőmérséklet: **-16,3°C**, 9; 15; 16-án

Csapadékos nap: **8**

Havazásos nap: **8**

Szeles nap: **3**

Fagyos nap (min ≤ 0°C): **30**

Ködös nap: **4**

Zord nap (min ≤ -10°C): **13**

Téli nap (max ≤ 0°C): **22**

Időjárásunk**1880. január**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	2	2,5	esőborús	3	3,8	esős	4	5,0	3,9
2	esős	4	5,0	borongó	6	7,5	tisztuló	6	7,5	6,7
3	tiszta	4	5,0	napos	13	16,3	tiszta	4	5,0	7,6
4	felhős széllel	3	3,8	napos	6	7,5	tiszta	3	3,8	4,5
5	borús	2	2,5	borús	3	3,8	borús	3	3,8	3,2
6	tiszta	0	0,0	napos	4	5,0	tiszta	1	1,3	1,7
7	tiszta	-2	-2,5	napos	5	6,3	havazó	1	1,3	1,4
8	tisztuló	0	0,0	napos	5	6,3	borús	1	1,3	2,0
9	tiszta	-1	-1,3	borongó	2	2,5	hóborús	2	2,5	1,4
10	borús	1	1,3	hóborús	2	2,5	havazó	0	0,0	0,7
11	felhős	-4	-5,0	havazó	-3	-3,8	havazó	-3	-3,8	-4,3
12	tiszta	-6	-7,5	borús	0	0,0	tiszta	-1	-1,3	-2,7
13	borús	-1	-1,3	vak nap	3	3,8	tiszta	-1	-1,3	-0,2
14	tiszta	-6	-7,5	napos	3	3,8	tiszta	-4	-5,0	-3,6
15	hóborús	-4	-5,0	borús	1	1,3	tiszta	-3	-3,8	-3,0
16	hóborús	-4	-5,0	havazó	0	0,0	derült	-4	-5,0	-4,0
17	tiszta	-5	-6,3	napos	0	0,0	borús	-4	-5,0	-4,3
18	tiszta	-7	-8,8	vak nap	2	2,5	borús	-4	-5,0	-4,3
19	tiszta	-8	-10,0	napos	-1	-1,3	tiszta	-6	-7,5	-6,8
20	tiszta	-10	-12,5	napos	-1	-1,3	tiszta	-7	-8,8	-8,0
21	borús	-10	-12,5	havazó	-5	-6,3	havazó	-3	-3,8	-6,8
22	szeles	-6	-7,5	napos	1	1,3	tiszta	-7	-8,8	-6,1
23	borús	-10	-12,5	napos	1	1,3	tiszta	-6	-7,5	-6,8
24	havazó	-4	-5,0	napos	4	5,0	derült	-5	-6,3	-3,3
25	borús	-2	-2,5	napos	9	11,3	tiszta	-3	-3,8	0,1
26	nagy köd	-6	-7,5	nagy köd	-5	-6,3	nagy köd	-5	-6,3	-6,8
27	tiszta	-9	-11,3	vak nap	-5	-6,3	borús	-5	-6,3	-7,7
28	havazó	-8	-10,0	vak nap	0	0,0	hóborús	-3	-3,8	-4,6
29	borús	-9	-11,3	napos	4	5,0	tiszta	-4	-5,0	-4,3
30	tiszta	-8	-10,0	napos	8	10,0	tiszta	-3	-3,8	-2,1
31	tiszta	-7	-8,8	napos	12	15,0	tiszta	-3	-3,8	-0,5
		-3,9	-4,9		2,5	3,1		-1,9	-2,4	-1,8

Maximum hőmérséklet: **16,3°C**, 3-án délután
Minimum hőmérséklet: **-12,5°C**, 20; 21; 23-án reggel
Csapadékos nap: **12** Havazásos nap: **10**
Szeles nap: **2** Fagyos nap (min ≤ 0°C): **25**
Ködös nap: **1** Zord nap (min ≤ -10°C): **8**
Téli nap (max ≤ 0°C): **10**

Időjárásunk**1880. február**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	-7	-8,8	napos	0	0,0	tiszta	-3	-3,8	-4,3
2	tiszta	-7	-8,8	napos	0	0,0	tiszta	-3	-3,8	-4,3
3	ködborús	-9	-11,3	napos	0	0,0	tiszta	-3	-3,8	-4,9
4	tiszta	-7	-8,8	napos	0	0,0	tiszta	-6	-7,5	-6,1
5	nagy köd	-8	-10,0	ködös	-5	-6,3	nagy köd	-7	-8,8	-8,6
6	ködhavazó	-9	-11,3	oszló köd	-5	-6,3	ködös	-8	-10,0	-9,6
7	ködös	-8	-10,0	ködös	-7	-8,8	ködös	-8	-10,0	-9,9
8	nagy köd	-8	-10,0	ködös	-7	-8,8	ködös	-5	-6,3	-8,0
9	ködborús	-7	-8,8	ködborús	-4	-5,0	borús	-5	-6,3	-6,8
10	ködborús	-7	-8,8	ködös	-4	-5,0	ködös	-3	-3,8	-5,5
11	nagy köd	-7	-8,8	ködborús	-2	-2,5	tiszta	-4	-5,0	-5,5
12	borús	-5	-6,3	napos	6	7,5	esős	3	3,8	2,0
13	esős	1	1,3	havaseső	2	2,5	havaseső	2	2,5	2,0
14	hóborús	2	2,5	napos	6	7,5	borús	1	1,3	2,9
15	tisztuló	2	2,5	napos	10	12,5	derült	1	1,3	4,2
16	nagy köd	-3	-3,8	ködös	-1	-1,3	hóborús	-1	-1,3	-2,1
17	nagy köd	-2	-2,5	nagy köd	-1	-1,3	nagy köd	0	0,0	-1,1
18	nagy köd	1	1,3	nagy köd	2	2,5	borús	1	1,3	1,4
19	borús	2	2,5	borús	4	5,0	ködesős	-2	-2,5	0,4
20	borús	-5	-6,3	borongó	0	0,0	borús	0	0,0	-1,8
21	tisztuló	-2	-2,5	esős	3	3,8	esős	5	6,3	3,2
22	tiszta	3	3,8	napos	10	12,5	borús	6	7,5	7,6
23	nagy köd	1	1,3	nagy köd	2	2,5	ködös	2	2,5	2,0
24	borús széllel	1	1,3	erős szél	2	2,5	havazó	0	0,0	0,7
25	havas	0	0,0	borús	7	8,8	tiszta	0	0,0	2,0
26	borús	-4	-5,0	napos	5	6,3	felhős	2	2,5	1,4
27	enyheborús	0	0,0	borús	4	5,0	borús	3	3,8	2,9
28	tisztuló	0	0,0	napos	6	7,5	derült	2	2,5	2,9
29										
30										
31										
		-3,3	-4,1		1,2	1,5		-1,1	-1,3	-1,5

Maximum hőmérséklet: **12,5°C**, 15-én és 22-én délutánMinimum hőmérséklet: **-11,3°C**, 3-án és 6-án reggel

Csapadékos nap:	9	Havazásos nap:	6
Szeles nap:	1	Fagyos nap (min ≤ 0°C):	20
Ködös nap:	13	Zord nap (min ≤ -10°C):	5
		Téli nap (max ≤ 0°C):	14

Időjárásunk**1880. március**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	2	2,5	napos	13	16,3	tiszta	3	3,8	6,4
2	tiszta	1	1,3	napos	12	15,0	tiszta	6	7,5	7,6
3	tiszta	2	2,5	napos	12	15,0	derült	6	7,5	7,9
4	borus	5	6,3	borus	7	8,8	esős	7	8,8	7,9
5	tiszta	4	5,0	esős	5	6,3	esős	3	3,8	4,5
6	esős	5	6,3	esős	5	6,3	derült	6	7,5	6,7
7	borus	6	7,5	borus	7	8,8	borus	6	7,5	7,6
8	borongó	6	7,5	borus	9	11,3	szeles	5	6,3	7,6
9	tiszta	-1	-1,3	napos	8	10,0	tiszta	1	1,3	2,6
10	tiszta	-1	-1,3	napos	7	8,8	derült	3	3,8	3,6
11	tiszta	1	1,3	forró nap	15	18,8	tiszta	7	8,8	9,2
12	tiszta	0	0,0	napos széllel	6	7,5	tiszta szeles	0	0,0	1,7
13	tiszta	-6	-7,5	napos	5	6,3	tiszta	-3	-3,8	-2,4
14	tiszta	-5	-6,3	napos	5	6,3	tiszta	0	0,0	-0,2
15	tiszta	1	1,3	szeles	4	5,0	szeles	1	1,3	2,0
16	tiszta	-3	-3,8	napos	9	11,3	tiszta	0	0,0	1,7
17	tiszta	-2	-2,5	napos	10	12,5	tiszta	2	2,5	3,6
18	tiszta	0	0,0	havazó	5	6,3	szélvihar	-2	-2,5	0,1
19	tiszta	-6	-7,5	napos	3	3,8	derült	-1	-1,3	-1,8
20	tiszta	-2	-2,5	napos	4	5,0	borus	3	3,8	2,3
21	tiszta	-2	-2,5	havazó	1	1,3	hóborús	0	0,0	-0,5
22	tiszta	-2	-2,5	borongó	3	3,8	tiszta	0	0,0	0,1
23	tiszta	-4	-5,0	napos	9	11,3	tiszta	-1	-1,3	0,7
24	tiszta	0	0,0	napos	10	12,5	tiszta	1	1,3	3,6
25	tiszta	-1	-1,3	napos	14	17,5	tiszta	4	5,0	6,4
26	tiszta	0	0,0	napos	15	18,8	tiszta	6	7,5	8,2
27	tiszta	0	0,0	napos	15	18,8	tiszta	6	7,5	8,2
28	tiszta	1	1,3	napos	16	20,0	tiszta	7	8,8	9,5
29	esős	3	3,8	borongós	11	13,8	derült	5	6,3	7,3
30	tiszta	5	6,3	borongós	10	12,5	borult	8	10,0	9,5
31	esős	4	5,0	esős	10	12,5	esős	7	8,8	8,6
		0,4	0,4		8,5	10,7		3,1	3,9	4,5

Maximum hőmérséklet: **20,0°C**, 28-án délutánMinimum hőmérséklet: **-7,5°C**, 13-án reggelCsapadékos nap: **7**Havazásos nap: **2**Szeles nap: **4**Fagyos nap (min ≤ 0°C): **17**Ködös nap: **0**Zord nap (min ≤ -10°C): **0**Téli nap (max ≤ 0°C): **0**

Időjárásunk**1880. április**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	esős	5	6,3	esőborús	7	8,8	tiszta	6	7,5	7,2
2	nagy köd	3	3,8	borongó	13	16,3	tiszta	7	8,8	9,1
3	tiszta	3	3,8	napos	15	18,8	tiszta	9	11,3	11,0
4	tiszta	5	6,3	forró nap	17	21,3	derült	10	12,5	12,8
5	tiszta	6	7,5	borongó	14	17,5	szeleseső	9	11,3	11,6
6	borus	7	8,8	esős	10	12,5	esős	7	8,8	9,4
7	borongó	5	6,3	borus	11	13,8	viharos	9	11,3	10,3
8	nagy köd	6	7,5	borus	11	13,8	esőborus	6	7,5	8,8
9	borus	6	7,5	borus	8	10,0	borus	6	7,5	7,8
10	borus	4	5,0	esős	5	6,3	borus	5	6,3	5,6
11	borongó	3	3,8	borongó	9	11,3	derült	7	8,8	7,8
12	tisztuló	5	6,3	napos	12	15,0	derült	9	11,3	10,6
13	tiszta	6	7,5	borongó	15	18,8	enyheborús	10	12,5	12,5
14	napos	5	6,3	napos	16	20,0	derült	10	12,5	12,5
15	tiszta	9	11,3	napos	17	21,3	derült	12	15,0	15,3
16	enyheborús	9	11,3	napos	15	18,8	derült	12	15,0	14,7
17	derült	9	11,3	napos	20	25,0	derült	12	15,0	16,3
18	enyheborús	9	11,3	forró nap	22	27,5	enyheborús	13	16,3	17,5
19	felhős	11	13,8	borongó	21	26,3	esős	12	15,0	17,2
20	tisztuló	10	12,5	forró nap	23	28,8	derült	13	16,3	18,1
21	tiszta	13	16,3	napos	23	28,8	derült	13	16,3	19,1
22	tiszta	10	12,5	napos	23	28,8	derült	13	16,3	18,1
23	derült	11	13,8	napos	23	28,8	derült	16	20,0	20,3
24	tiszta	11	13,8	vaknap	18	22,5	derült	12	15,0	16,3
25	borongó	10	12,5	forró nap	19	23,8	derült	13	16,3	16,9
26	tiszta	12	15,0	forró nap	20	25,0	derült	14	17,5	18,5
27	tiszta	11	13,8	forró nap	23	28,8	derült	16	20,0	20,3
28	borult	9	11,3	felhős	19	23,8	derült	11	13,8	15,3
29	borús	10	12,5	borús	11	13,8	felhős	9	11,3	11,9
30	borús	6	7,5	borús	10	12,5	tiszta	9	11,3	10,3
31										
		7,6	9,5		15,7	19,6		10,3	12,9	13,4

Maximum hőmérséklet: **28,8°C**, 20; 21; 22; 23; 27-én délutánMinimum hőmérséklet: **3,8°C**, 2-án és 3-án reggelCsapadékos nap: **6**Szeles nap: **2** Nyári nap (max ≥ 25°C): **9**Ködös nap: **2** Hőség nap (max ≥ 30°C): **0**

Időjárásunk**1880. május**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	6	7,5	esőborús	9	11,3	esős	7	8,8	8,8
2	esőborús	7	8,8	esőborús	9	11,3	esős	9	11,3	10,3
3	ködborús	9	11,3	esőborús	12	15,0	esőborús	11	13,8	13,1
4	esős	10	12,5	esős	11	13,8	esős	10	12,5	12,5
5	nagy köd	10	12,5	felhős	16	20,0	borús	11	13,8	14,7
6	borús	11	13,8	borús	16	20,0	tisztuló	12	15,0	15,6
7	nagy köd	9	11,3	napos	19	23,8	tiszta	13	16,3	16,6
8	enyheborús	10	12,5	borús	15	18,8	esős	13	16,3	15,6
9	esős	9	11,3	esős	8	10,0	esőborús	6	7,5	8,8
10	borús	5	6,3	enyheborús	9	11,3	tiszta	7	8,8	8,5
11	tiszta	5	6,3	napos	17	21,3	enyheborús	11	13,8	13,5
12	tiszta	7	8,8	napos	20	25,0	derült	12	15,0	15,6
13	enyheborús	11	13,8	felhős	19	23,8	borús	13	16,3	17,2
14	borús	12	15,0	napos	22	27,5	borús	11	13,8	17,2
15	enyheborús	9	11,3	borongó	21	26,3	tisztuló	13	16,3	17,2
16	tiszta	13	16,3	napos széllel	20	25,0	derült	13	16,3	18,1
17	tiszta	16	20,0	napos	20	25,0	esős	10	12,5	17,2
18	esőborús	7	8,8	szakadó eső	5	6,3	havaseső	4	5,0	6,0
19	borús	4	5,0	felhős	14	17,5	felhős	7	8,8	9,7
20	tiszta	3	3,8	borongó	12	15,0	tiszta	6	7,5	8,1
21	napos	4	5,0	napos	16	20,0	tiszta	9	11,3	11,6
22	borús	8	10,0	borongó	15	18,8	felhős	10	12,5	13,1
23	borús	11	13,8	esős	15	18,8	tiszta	12	15,0	15,3
24	napos	10	12,5	napos	17	21,3	tiszta	14	17,5	16,9
25	napos	12	15,0	napos	22	27,5	derült	15	18,8	19,7
26	napos	11	13,8	napos	25	31,3	derült	16	20,0	21,0
27	napos	14	17,5	forró nap	25	31,3	derült	19	23,8	23,8
28	napos	14	17,5	forró nap	26	32,5	derült	19	23,8	24,1
29	felhős	14	17,5	borús	15	18,8	borús	11	13,8	15,6
30	esős	9	11,3	esős	11	13,8	borús	8	10,0	11,0
31	esőborús	7	8,8	borús	12	15,0	borús	9	11,3	11,3
		9,3	11,6		15,9	19,9		11,0	13,8	14,4

Maximum hőmérséklet: **32,5°C**, 28-án délutánMinimum hőmérséklet: **3,8°C**, 20-án reggelCsapadékos nap: **11**Havazásos nap: **1**Szeles nap: **1**Nyári nap (max ≥ 25°C): **9**Ködös nap: **3**Hőség nap (max ≥ 30°C): **3**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1880. június**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	derült	8	10,0	borongó	17	21,3	derült	11	13,8	14,3
2	derült	8	10,0	szeles	17	21,3	borongó	15	18,8	16,8
3	tiszta	13	16,3	borongó	19	23,8	tiszta	16	20,0	19,6
4	tiszta	11	13,8	napos	20	25,0	tiszta	15	18,8	18,7
5	tiszta	13	16,3	esős	14	17,5	felhős	13	16,3	16,2
6	tiszta	10	12,5	borús	15	18,8	tiszta	14	17,5	16,2
7	borús	11	13,8	napos	16	20,0	tiszta	13	16,3	16,2
8	tiszta	17	21,3	borongó	18	22,5	derült	15	18,8	19,9
9	tiszta	13	16,3	forró nap	20	25,0	derült	17	21,3	20,5
10	tiszta	12	15,0	napos	23	28,8	derült	18	22,5	21,8
11	derült	13	16,3	forró nap	22	27,5	derült	19	23,8	22,4
12	napos	14	17,5	napos	23	28,8	derült	15	18,8	20,5
13	tiszta	11	13,8	napos	18	22,5	derült	13	16,3	16,8
14	tiszta	11	13,8	napos	10	12,5	borongó	17	21,3	16,8
15	borús	14	17,5	napos	24	30,0	borús	18	22,5	22,7
16	esőborús	14	17,5	esős	15	18,8	esős	14	17,5	17,4
17	borús	13	16,3	felhős	21	26,3	borult	16	20,0	20,2
18	borús	12	15,0	esős	16	20,0	tiszta	15	18,8	17,7
19	félborús	11	13,8	esős	20	25,0	tiszta	14	17,5	18,0
20	borongó	13	16,3	napos	24	30,0	borongó	17	21,3	21,8
21	borús	13	16,3	napos	20	25,0	tiszta	14	17,5	18,7
22	derült	11	13,8	forró nap	24	30,0	borongó	14	17,5	19,3
23	napos	14	17,5	borongó	19	23,8	tiszta	17	21,3	20,5
24	napos	12	15,0	napos szélel	21	26,3	borongó	15	18,8	19,3
25	borult	11	13,8	esős	14	17,5	tiszta	13	16,3	15,5
26	derült	11	13,8	napos	21	26,3	esős	13	16,3	17,7
27	borús	12	15,0	borult	19	23,8	szeles	15	18,8	18,7
28	szeles	11	13,8	szeles	10	12,5	tiszta	15	18,8	15,5
29	napos	13	16,3	borongó	22	27,5	borús	16	20,0	20,5
30	borult	14	17,5	borús	23	28,8	tiszta	17	21,3	21,8
31										
		12,1	15,2		18,8	23,5		15,1	18,9	18,7

Maximum hőmérséklet: **30,0°C**, 15; 20; 22-én délutánMinimum hőmérséklet: **10,0°C**, 1-én és 2-án reggelCsapadékos nap: **6**Szeles nap: **4**Ködös nap: **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **15**Hőség nap (max ≥ 30°C): **3**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1880. július**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	14	17,5	napos	24	30,0	tiszta	19	23,8	23,5
2	tiszta	17	21,3	forró nap	27	33,8	tiszta	20	25,0	26,0
3	tiszta	15	18,8	forró nap	24	30,0	tiszta	19	23,8	23,8
4	napos	15	18,8	forró nap széllel	25	31,3	szeles	13	16,3	20,3
5	borús	13	16,3	borús széllel	18	22,5	tiszta	15	18,8	18,8
6	borús széllel	12	15,0	napos széllel	21	26,3	tiszta	14	17,5	18,8
7	tiszta	12	15,0	napos	21	26,3	derült	15	18,8	19,4
8	tiszta	11	13,8	napos	23	28,8	derült	18	22,5	21,6
9	tiszta	14	17,5	napos	25	31,3	derült	20	25,0	24,4
10	tiszta	15	18,8	forró nap	25	31,3	tiszta	19	23,8	24,1
11	tiszta	16	20,0	forró nap	26	32,5	tiszta	18	22,5	24,1
12	tiszta	15	18,8	forró nap	27	33,8	tiszta	21	26,3	26,0
13	esős	15	18,8	forró nap	25	31,3	tiszta	17	21,3	22,8
14	tiszta	14	17,5	forró nap	22	27,5	tiszta	18	22,5	22,2
15	tiszta	17	21,3	forró nap	24	30,0	tiszta	18	22,5	23,8
16	tiszta	17	21,3	napos széllel	26	32,5	tiszta	20	25,0	25,6
17	tiszta	14	17,5							
18							zivatar			
19										
20										
21							eső			
22							zivatar			
23										
24							derült	15	18,8	
25	borongó	14	17,5	forró nap	25	31,3	derült	19	23,8	23,8
26	tiszta	16	20,0	forró nap	26	32,5	derült	20	25,0	25,3
27	felhős	16	20,0	napos	20	25,0	szeles	17	21,3	21,6
28	szeles	15	18,8	napos	20	25,0	szeles	17	21,3	21,3
29	tiszta	13	16,3	borongó	22	27,5	derült	18	22,5	21,9
30	tiszta	15	18,8	napos	26	32,5	esős	15	18,8	21,9
31	esőborús	14	17,5	esős	16	20,0	esőborús	13	16,3	17,2
		14,5	18,2		23,4	29,2		17,4	21,8	22,3

Maximum hőmérséklet: **33,8°C**, 2-án és 12-én délutánMinimum hőmérséklet: **13,8°C**, 8-án reggelCsapadékos nap: **7**Szeles nap: **6**Ködös nap: **0**Nyári nap (max ≥ 25°C): **29**Hőség nap (max ≥ 30°C): **14**Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk

1880. augusztus

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	borús	13	16,3	borongó	24	30,0	tiszta	15	18,8	20,7
2	esős	13	16,3	borongó	23	28,8	esős	15	18,8	20,4
3	felhős	14	17,5	esős	15	18,8	esős	13	16,3	17,0
4	borús	12	15,0	esős	11	13,8	felhős széllel	11	13,8	13,9
5	borús	11	13,8	napos	14	17,5	tiszta	13	16,3	15,7
6	tiszta	12	15,0	napos	20	25,0	tiszta	15	18,8	19,2
7	borult	14	17,5	napos széllel	22	27,5	esős	16	20,0	21,1
8	borús	13	16,3	napos széllel	21	26,3	tiszta	15	18,8	19,8
9	borús	13	16,3	borús széllel	17	21,3	borús	14	17,5	17,9
10	napos	13	16,3	borús széllel	16	20,0	borús	14	17,5	17,6
11	napos széllel	15	18,8	borús széllel	15	18,8	borús széllel	14	17,5	17,9
12	esős széllel	13	16,3	esős	18	22,5	esős	14	17,5	18,2
13	esős	13	16,3	esős	14	17,5	borús	14	17,5	17,0
14	esős	13	16,3	esős	14	17,5	derült	14	17,5	17,0
15	felhős	14	17,5	borús	18	22,5	borús	15	18,8	19,2
16	felhős	16	20,0	borongó	23	28,8	tiszta	15	18,8	21,4
17	derült	14	17,5	borongó	23	28,8	tiszta	16	20,0	21,4
18	felhős	15	18,8	napos	23	28,8	esős	15	18,8	21,1
19	felhős	13	16,3	napos	21	26,3	derült	15	18,8	19,8
20	derült	12	15,0	esőborús	18	22,5	borongós	15	18,8	18,6
21	tiszta	12	15,0	tiszta	17	21,3	tiszta	15	18,8	18,2
22	borús	13	16,3	szakadó eső	15	18,8	esőborús	14	17,5	17,3
23	borús	14	17,5	borongó	20	25,0	esős	16	20,0	20,4
24	napos	13	16,3	napos	25	31,3	derült	15	18,8	21,1
25	napos	13	16,3	napos	24	30,0	derült	16	20,0	21,4
26	napos	13	16,3	napos	25	31,3	derült	15	18,8	21,1
27	napos	13	16,3	napos	27	33,8	tiszta	16	20,0	22,3
28	derült	11	13,8	napos	25	31,3	derült	14	17,5	19,8
29	tiszta	14	17,5	napos	23	28,8	derült	13	16,3	19,5
30	tiszta	10	12,5	szeles napos	20	25,0	derült	13	16,3	17,3
31	szeles	11	13,8	napos	20	25,0	derült	13	16,3	17,6
		13,0	16,3		19,7	24,6		14,5	18,1	19,1

Maximum hőmérséklet: **33,8°C**, 27-én délután

Minimum hőmérséklet: **12,5°C**, 30-án reggel

Csapadékos nap: **11**

Szeles nap: **9**

Ködös nap: **0**

Nyári nap (max ≥ 25°C): **18**

Hőség nap (max ≥ 30°C): **6**

Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk

1880. szeptember

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	tiszta	12	15,0	napos	25	31,3	derült	15	18,8	20,7
2	derült	10	12,5	napos	26	32,5	derült	15	18,8	20,4
3	derült	13	16,3	napos	26	32,5	derült	16	20,0	22,0
4	derült	14	17,5	napos	25	31,3	derült	15	18,8	21,4
5	tiszta	13	16,3	napos	26	32,5	derült	13	16,3	20,1
6	tiszta	13	16,3	napos	26	32,5	derült	17	21,3	22,6
7	borongó	14	17,5	napos	26	32,5	derült	18	22,5	23,6
8	szeles	16	20,0	szeles	21	26,3	felhős	16	20,0	21,4
9	borús	13	16,3	borús	16	20,0	esős	13	16,3	17,0
10	borús	12	15,0	borús	20	25,0	borús	15	18,8	19,2
11	esős	13	16,3		15	18,8	borús	13	16,3	16,7
12	borús	11	13,8	esős	15	18,8	esős	12	15,0	15,4
13	borús	10	12,5	borús	13	16,3	borús	13	16,3	15,1
14	esős	13	16,3	borús	15	18,8	derült	12	15,0	16,1
15	napos	10	12,5	napos	20	25,0	enyheborús	14	17,5	17,9
16	esős	14	17,5	esős	17	21,3	felhős	14	17,5	18,2
17	felhős	10	12,5	napos	21	26,3	enyheborús	13	16,3	17,6
18	borús	10	12,5		14	17,5	felhős	13	16,3	15,4
19	derült	9	11,3	napos	18	22,5	derült	12	15,0	15,7
20	tiszta	9	11,3	borús	15	18,8	esős	12	15,0	14,8
21	esős	7	8,8	esős	9	11,3	esős	8	10,0	9,8
22	szeles eső	7	8,8	szeles eső	9	11,3	szélvihar	10	12,5	11,1
23	borús	9	11,3	esős	9	11,3	borús	14	17,5	14,2
24	tiszta	8	10,0	nagy szél	14	17,5	tiszta	9	11,3	12,3
25	tiszta	7	8,8	szeles	16	20,0	tiszta	9	11,3	12,6
26	tiszta	7	8,8	borongó	14	17,5	szeles	11	13,8	13,2
27	borús	9	11,3	szeles	12	15,0	szeles	10	12,5	12,6
28	borús	10	12,5	esős	11	13,8	tiszta	9	11,3	12,0
29	borongó	10	12,5	esőborús	14	17,5	derült	11	13,8	14,2
30	borongó	7	8,8	napos	16	20,0	tiszta	11	13,8	13,9
31										
		10,7	13,3		17,5	21,8		12,8	16,0	16,6

Maximum hőmérséklet: **32,5°C**, 2; 3; 5; 6, 7-én délután
 Minimum hőmérséklet: **8,8°C**, 21; 22; 25; 26; 30-án reggel
 Csapadékos nap: **11**
 Szeles nap: **6** Nyári nap (max ≥ 25°C): **11**
 Ködös nap: **0** Hőség nap (max ≥ 30°C): **7**
 Forró nap (max ≥ 35°C): **0**

Időjárásunk**1880. október**

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1	enyheborús	8	10,0	borús	13	16,3	derült	9	11,3	12,0
2	derült	7	8,8	napos széllel	17	21,3	derült	11	13,8	14,2
3	nagy köd	5	6,3	napos	18	22,5	borult széllel	10	12,5	13,2
4	szakadó eső	7	8,8	esős	7	8,8	esős	7	8,8	8,6
5	derült	7	8,8	szeles	18	22,5	derült	14	17,5	16,4
6	borús	7	8,8	napos	21	26,3	derült	13	16,3	16,7
7	borongó	9	11,3	szeles	21	26,3	szeles	15	18,8	18,6
8	felhős	11	13,8	napos	22	27,5	tiszta	10	12,5	16,4
9	esős	11	13,8	napos	22	27,5	tiszta	10	12,5	16,4
10	tiszta	5	6,3	esőborús	13	16,3	borús	10	12,5	11,7
11	borongó	8	10,0	napos	18	22,5	borús	10	12,5	14,2
12	ködös	8	10,0	borús	13	16,3	borús	10	12,5	12,6
13	ködös	8	10,0	napos	18	22,5	felhős	10	12,5	14,2
14	felhős	8	10,0	viharos szél	10	12,5	derült	8	10,0	10,4
15	derült	6	7,5	napos	15	18,8	derült	6	7,5	10,1
16	derült	3	3,8	napos	18	22,5	derült	6	7,5	10,1
17	tiszta	5	6,3	borús	10	12,5	borult	9	11,3	10,1
18	borult	7	8,8	napos	18	22,5	enyheborús	9	11,3	13,2
19	felhős	8	10,0	borús	11	13,8	borús	10	12,5	12,0
20	esős	7	8,8	esős	8	10,0	esős	10	12,5	10,7
21	szeles	10	12,5	szeles	14	17,5	felhős	7	8,8	11,7
22	esős	5	6,3	esős	7	8,8	borús	7	8,8	7,9
23	esős	6	7,5	ködös	8	10,0	ködös	9	11,3	9,8
24	esős	9	11,3	szeles	4	5,0	derült	1	1,3	4,5
25	derült	-1	-1,3	borús	4	5,0	derült	2	2,5	2,0
26	derült	-1	-1,3	napos	6	7,5	derült	4	5,0	3,9
27	derült	5	6,3	borús	11	13,8	szeles	10	12,5	11,1
28	derült	10	12,5	szeles	12	15,0	tiszta	12	15,0	14,2
29	szeles	12	15,0	szeles	17	21,3	borús	13	16,3	17,0
30	borús	4	5,0	borús	10	12,5	borús	6	7,5	7,9
31	—			—			—			
		6,8	8,5		13,5	16,8		8,9	11,2	11,7

Maximum hőmérséklet: **27,5°C**, 8-án és 9-én délutánMinimum hőmérséklet: **-1,3°C**, 25-én és 26-án reggelCsapadékos nap: **7** Havazásos nap: **0**Szeles nap: **10** Fagyos nap (min ≤ 0°C): **2**Ködös nap: **4** Nyári nap (max ≥ 25°C): **4**

Időjárásunk
1880. november

Nap	reggel			délben			este			Közép °C
	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	időkép	°R	°C	
1			0,0			0,0	derült	4	5,0	2,4
2	borús	3	3,8	felhős	6	7,5	tiszta	2	2,5	4,0
3	tiszta	-2	-2,5	napos	6	7,5	derült	2	2,5	2,4
4	borús	1	1,3	esős	3	3,8	esős	3	3,8	3,0
5	nagy köd	3	3,8	esős	5	6,3	esős	5	6,3	5,5
6	felhős	4	5,0	borús	6	7,5	derült	4	5,0	5,5
7	borús	2	2,5	borongó	8	10,0	borús	5	6,3	6,2
8	borús	4	5,0	borús	6	7,5	borús	6	7,5	6,8
9	borús	5	6,3	havazó	3	3,8	havazó	1	1,3	3,0
10	havas	1	1,3	borús	4	5,0	borongó	2	2,5	2,7
11	borongó	3	3,8	napos	12	15,0	derült	4	5,0	7,1
12	nagy köd	0	0,0	borús	6	7,5	ködös	3	3,8	3,7
13	borongó	1	1,3	borús	4	5,0	borús	3	3,8	3,3
14	borús	3	3,8	borús	6	7,5	borús	7	8,8	7,1
15	tiszta	2	2,5	napos	13	16,3	derült	7	8,8	9,0
16	borongó	6	7,5	napos	12	15,0	derült	10	12,5	11,8
17	felhős	8	10,0	napos	13	16,3	tiszta	8	10,0	11,5
18	enyheborús	5	6,3	esős	6	7,5	esős	5	6,3	6,5
19	derült	3	3,8	borús	9	11,3	esős	6	7,5	7,4
20	esős	7	8,8							

A négy évig tartó adatfolyam 1880. november 20-án ér véget. Ennek oka, hogy Lévai Imre megvált az újság szerkesztésétől, amiről a november 21-én megjelenő számban így tájékoztatja a tisztelt olvasót: „Egy a köztem és Krausz Ármin laptulajdonos úr közt felmerült és önérzetemet sértő magánügy miatt a <Veszprém> szerkesztéséről ezen számmal visszalépek. A nagyérdemű közönségnek szíves emlékébe ajánlottan vagyok, Tisztelettel Lévay Imre.”

Tartalomjegyzék

KÖSZÖNTŐ, Porga Gyula alpolgármester	3
ELŐSZÓ, Dr. Dunkel Zoltán	5
BEVEZETÉS, Kovács Győző Gyula	7
A METEOROLÓGIAI MÉRÉSEK (ÉSZLELÉSEK) KEZDETE	9
VESZPRÉM ÉGHAJLATA	19
RÉGI IDŐJÁRÁSI FELJEGYZÉSEK	43
A METEOROLÓGIAI (LÉGTÜNETHI) ÉSZLELETEK ÉRDEKÉBEN, Jalsovits Aladár B. füred, fürdő intézeti lelkész	175
A MÁJUSI FAGYOK OKÁRÓL	180
AZ 1783-IKI NAGY KÖD	182
A SÉD-ÜGYEK	183
RÖVIDÍTÉSEK	185
RÉGI MÉRTÉKEGYSÉGEK	185
FELHASZNÁLT IRODALOM ÉS FORRÁSMUNKÁK	186
KOVÁCS GYŐZŐ, életrajz, bibliográfia	188
METEOROLÓGIAI ÉSZLELETEK (mérések és megfigyelések 1860 – 1864), Havi összletek (táblázatok)	191
IDŐJÁRÁSUNK A MÚLT HÉTEN (1876 – 1880), havi táblázatok	245